R. B. THIEME, JR.

Kristohanong Integridad

(Visayan Version)

With permission of R. B. Thieme, Jr., Bible Ministries,
this publication is distributed in the Philippines
by Grace Logos Support Philippines, Inc.,
without charge or obligation.

For more information text or call:
(Gihatag pinaagi sa GLSP nga walay bayad o obligasyon.
Para sa dugang pang kasayuran text o tawag:)
Globe: 0906-347-9830 (Visayan)
Smart: 0946-142-7563 (Visayan)
Smart: 0908-236-1434 (Ilonggo)

The electronic version of this book can be read or downloaded through the Internet address https://www.gracelsp.ph.
(Ang elektroniko nga bersiyon niini nga libro mahimong mabasa o mabalhin ang datos pinaagi sa Internet adres nga https://www.gracelsp.ph.)

Kristohanong Integridad

KRISTOHANONG INTEGRIDAD

R. B. THIEME, JR.

R. B. THIEME, JR., BIBLE MINISTRIES
HOUSTON, TEXAS

PINANSIYAL NGA PALISIYA

Walay bayad para sa bisan unsa nga materyal gikan sa R. B. Thieme, Jr., Bible Ministries. Si kinsa kadtong nagatinguha og pagtulon-an sa Bibliya makaangkon sa among [English] mga publikasyon, DVDs, ug MP3 CDs nga walay obligasyon. Ang Dios nagasangkap og doktrina sa Bibliya. Kami manghinaot sa pagpadayag sa Iyang grasya.

Ang R. B. Thieme, Jr., Bible Ministries maoy usa ka ministeryo sa grasya ug nagalihok sa katibuk-an diha sa boluntaryong mga kontribusyon. Walay listahan sa presyo para sa bisan unsa sa among mga materyal. Walay kwarta nga gipangayo. Kon ang pagkamapasalamaton para sa Pulong sa Dios nagadasig sa usa ka magtotoo sa paghatag, siya adunay pribilihiyo sa pagpaambit ngadto sa pagpakaylap sa doktrina sa Bibliya.

Orihinal nga naimprinta isip *CHRISTIAN INTEGRITY*
© 2002, 1997, 1984 ni R. B. Thieme, Jr. Tanang katungud gitagana.
Unang edisyon napatik niadtong 1984. Ikatulong edisyon
napatik niadtong 2002.

Kini nga basahon napatik gikan sa mga pakigpulong ug
wa-imantala nga mga sinulat ni R. B. Thieme, Jr.

Sa pag-order niini nga libro sa English, kontaka:
R. B. Thieme, Jr., Bible Ministries
P.O. Box 460829, Houston, Texas 77056-8829
www rbthieme org

Walay bahin niining publikasyon nga ipasanay o ipadala sa
bisan unsang porma o sa bisan unsang pamaagi, elektroniko o
mekanikal, lakip na ang seroks, rekord, o sa bisan unsang sistema
sa pagtipig ug pag-abli sa inpormasyon, nga walay nakasulat nga
pagtugot gikan sa tigmantala.

Napatik sa Tagbilaran City, Bohol, Philippines, 2019.

Gihubad ngadto sa Binisaya nga pinulongan ni Jerome L. Salutan.
Gitan-aw pagbalik nila Amado D. Carejo, David C. Vicoy ug Raflyn H. Salutan.
Gipatik nga may pagtugot sa R. B. Thieme, Jr., Bible Ministries.

Mga Sulud

Pasiuna..... *xi*

Kapitulo Uno: Plano sa Kalampusan sa Dios

Ang Sistema nga Mipalahutay ni Kristo..... 1
Inobasyon sulud sa usa ka Sistema..... 3
Daghan nga mga Mando, Usa ka Dynasphere..... 4
Ang mga Ganghaan sa Sistema..... 5
Pagkahamtong ug Integridad..... 7
Mga Pag-ampo ni Pablo Mahitungud sa Divine Dynasphere..... 8
Espirituhanong Aristokrasya..... 9
Mga Karakteristiko ug mga Prayoridad..... 13

Kapitulo Dos: Ganghaan Uno: Ang Ganghaan sa Gahum

Ang Tinubdan sa Kabaskog..... 15
Duha ka Positibong Sugo..... 17
Duha ka Negatibong Sugo..... 19
Oposisyon pinaagi sa Pagtuis..... 20
Ang Divine Dynasphere diha sa Kaluwasan..... 21
Pagbiya ug Pagsulud-pag-usab sa Divine nga Sistema..... 22

Kapitulo Tres: Ganghaan Dos: Sukaranon nga Kristohanong Paagi sa Buhat

Ang Pagkawaypihig sa Magtotoo..... 25
Espirituhanong Produksiyon ug ang Kinatas-an nga Kristohanong Kaligdong..... 27
Pagtoo, Paglaum, ug Gugma..... 28
Dipersonal ug Personal nga Tawhanong Gugma..... 29

Gugma ug Kaugalingnan 31
Rebound ug ang Kalma nga Panghunahuna 33
Paggamit sa Doktrina human sa Rebound 34
Dipersonal nga Gugma ni Jesu-Kristo 36
Ang Ehemplo sa Krus 37
Pagkabulag ug Dipersonal nga Gugma 38
Ang Gugma sa Dios 40
Gugma sa Dimabulag nga Nahiusa uban sa Integridad 43
Gugma sa Dios para sa Dios 44
Perpektong Pangaugalingon 44
Subhetibo ug Waypihig nga Divine nga Gugma 45
Gugma sa Dios para sa Tawo 48
Personal ug Dipersonal nga Divine nga Gugma 48
Ang Gidak-on sa Dipersonal nga Gugma sa Dios 49
Ang Tanan ug ang Pipila sa Matag Bahin sa Plano sa Dios 51
Divine nga Gugma diha sa Kaluwasan 52
Divine nga Gugma para sa Magtotoo sa Panahon 54
Ang Tuberiya sa Grasya 54
Sa Lohistika nga Grasya 56
Labawng-grasya 57
Divine nga Gugma para sa Magtotoo sa Eternidad 59
Gugma sa Dios isip usa ka Ekspresyon sa Palisiya 59

Kapitulo Kwatro: Ganghaan Tres: Pagkamatudloan

Kamapaubsanon Gihubit 61
Pasinati sa Katinuuran, Awtoridad, ug Kamatuuran 63
Ang Kapanulundanan sa Kagawasan 64
Gawasnong Pagbuut ug ang Anghelanong Away 65
Ang Dugtong Tali sa Kagawasan ug Awtoridad 67
Awtoridad sa Tawhanong Gobyerno 69
Kamapaubsanon sulud sa Panimalay 70
Sa Organisasyon, Gipatuman, ug Matuud nga Kamapaubsanon 70
Dihamtong nga mga Hingkod 72
Kamapaubsanon sulud sa Kalag 74
Tawhanong Pagkadipatas 74
Pagkadipatas ug Kalipay 75
Gipatuman ug Matuud nga Kamapaubsanon sulud sa Kalag 76
Kamapaubsanon sulud sa Lokal nga Simbahan 78
Ang Kamapaubsanon ni Kristo 79
Pagsumiter ngadto sa Katukuran nga Awtoridad 79
Pagsumiter ngadto sa usa ka Waykaparehas nga Padulngan 80
Walay Kinaugalingong-paghimaya, Walay Kinaugalingong-pagsaway 81

Kapitulo Singko: Ganghaan Kwatro: Espirituhanong Buylo

Ang Labing Importante nga Ganghaan 83
Mga Sugo sa Pagkat-on ug Paggamit sa Doktrina 85
Doktrina ug Gugma isip usa ka Paagi sa Kinabuhi 87
Ang Paglambigit sa Unang Tulo ka Ganghaan..... 88
Gahum ug Pagkawaypihig..... 88
Pangpadasig..... 89
Pagkamasinugtanon ug Makapadasig nga Kaligdong 89
Pagpahimutang sa mga Prayoridad, Pag-organisar sa usa ka Naandang-paagi..... 90
Dihamtong ug Hamtong nga mga Motibo..... 91
Konsentrasyon..... 93
Panabut ug Aplikasyon nga Maykalambigitan sa Duha ka Harianong Katungud..... 94
Mga Pari ug mga Embahador..... 94
Ang Harianong Pagkapari 95
Ang Harianong Pagkaembahador 97
Pagtoo nga Panabut..... 98
Aplikasyon sa Pagtoo..... 101
Pagdawat, Paghawid, Paghinumdum..... 101
Pagpahimug-at sa Dipersonal nga Gugma 102
Ang Pagtoo-pahulay nga Pagbansaybansay 103
Pagbuntog sa Kahadlok pinaagi sa mga Saad..... 103
Atras nga Konsentrasyon 105
Sa Doktrina nga mga Konklusyon 108
Ang Pagkamanununoton sa Pagtoo-pahulay..... 109
Pagsalig ni Kristo diha sa Doktrina sa Bibliya 110

Kapitulo Says: Mga Ganghaan Singko ug Says: Makapadasig ug Makapalihok nga Kaligdong

Kaligdong Gihubit 113
Pangpadasig ngadto sa Dios, Kalihukan ngadto sa Tawo..... 115
Nahisalaag nga Kaligdong..... 116
Pagsimba ug Moralidad..... 116
Kompiyansa ug Kaisog..... 118
Personal ug Dipersonal nga Gugma 121
Ligdong nga Gugma ug Waypihig nga Katinuuran..... 122
Personal nga Gugma para sa Dios 125
Mga Sugo sa Paghigugma sa Dios 125
Ang Esensiya-sa-Dios nga Makatarunganong-pasikaran 126
Okupasyon uban ni Kristo 129

Dipersonal nga Gugma para sa Katawhan:
Ang Harianong Pamilya nga Kadungganang Lagda 130
Si Juan Nagatudlo sa Ligdong nga Gugma 134
Kaligdong gikan sa Doktrina sa Bibliya 134
Ligdong nga Gugma ug Kahadlok 135
Ligdong nga Gugma ug Pagdumut 137
Divine nga mga Sugo para sa Ligdong nga Gugma 139

Kapitulo Syete: Ganghaan Syete: Pagsulay sa Buylo

Napatulin nga Pagtubo ubus sa Kalisud 141
Pagkuha sa mga Pasulit, Nalingaw sa Dula 142
Pag-antos isip Panalangin o Disiplina 144
Kalig-on diha sa Divine nga Sistema 145
Ang Kinaiyang Makasasala nga Pagsulay 147
Tentasyon batok sa Sala 147
Ang Rebound nga Teknik 149
Katawhan nga Pagsulay 151
Reaksiyon ug Atraksiyon 151
Pagsalig diha sa Dipersonal nga Gugma 152
Panghunahuna nga Pagsulay 153
Positibong Kabubut-on batok sa Negatibong Kabubut-on 153
Ang Panginahanglan para sa usa ka Pakisayran sa Pangisip 155
Ang Pagkamakahiusa sa Kamatuuran 156
Sistema nga Pagsulay 157
Pagkamapihigon sulud sa Kalibutan sa Yawa 157
Katilingbanong Kinabuhi uban sa Tawo,
Katilingbanong Kinabuhi uban sa Dios 159
Diritso nga mga Ataki sa Kalibutanong Sistema 161
Satanasnong Kontrol sa Kalag 161
Larawan sa Satanasnong Palisiya 163
Katingbanan sa Dinugtongdugtong nga Pagkaarogante 166
Katingbanan sa Dinugtongdugtong nga Pagdumut 170
Kalit-nga-kalisdanang Pagsulay 174
Kauswagan nga Pagsulay 175
Ang Labing Peligroso nga Pagsulay 175
Kapasidad para sa Kauswagan 177

Kapitulo Otso: Ganghaan Otso: Ang Ganghaan sa Mananaog

Istratehiyanhon ug Taktikanhon nga Kadaugan 179
Ang Nakompleto nga Kahimtang sa Kalipay 182

Ditinuud nga Kalipay batok sa Tinuud nga Kalipay 183
Mini-nga-kalipay diha sa Rilihiyon 183
Kalipay isip usa ka Abut sa Kamatuuran 184
Mga Sangkap sa Nakompleto nga Kalipay..... 186
Divine nga Kalipay ug Tinuud nga Kaugalingnan..... 186
Ang Divine Dynasphere ug ang Estraktura sa Pagtulon-an 187
Pundasyon ug Unang Andana: ang Espiritu ug ang Pulong..... 187
Ikaduhang Andana: Kamapaubsanon 189
Ikatulo ug Ikaupat nga mga Andana:
Makapadasig ug Makapalihok nga Kaligdong 190
Ikalimang Andana: Kalipay 190
Ang Sinugdanan sa Labawng-grasya..... 191
Ang Kinatas-ang Pasidungog: Higala sa Dios..... 193
Ang Pagsulay sa Divine Dynasphere 194

Kapitulo Nwebe: Usa ka Bag-ong Paagi sa Christology

Ang Pagsulay sa Kamatuuran..... 196
Ang Hypostatic nga Paghiusa 197
Ang Waykaparehas nga Persona sa Uniberso 197
Personal ug Waykatapusan..... 199
Kenosis..... 200
Boluntaryong Pagdili sa Makaugalingnanon nga Kalihukan..... 200
Labawng-kamandoan Apan Ubus-og-kahimtang 202
Ang Ehemplo sa Matuud nga Kamapaubsanon..... 203
Pagkawaysayup 204
Kagawasan gikan sa Tulo ka Kategoriya sa Sala..... 204
Perpekto nga Dios, Perpekto nga Tawo 205
Ang Hagit sa Positibong Kabubut-on..... 206

Mga Timan-anan

Timan-anan sa Kasulatan..... 208
Timan-anan sa Hilisgutan..... 218

Pasiuna

Sa dili pa ikaw magsugod sa imong pagtoon sa Bibliya, kon ikaw usa ka magtotoo diha ni Ginoong Jesu-Kristo, siguroha nga ikaw nakahingalan sa imong mga sala sa pribado ngadto sa Dios nga Amahan.

> Kon kita mosugid sa atong [nahibaloan] mga sala, Siya matinumanon ug matarong sa pagpasaylo kanato sa atong [nahibaloan] mga sala ug sa paghinlo kanato gikan sa tanang dipagkamatarong [wanahibaloan, o nahakalimtan nga mga sala]. (1 Juan 1:9)

Ikaw dihadiha mosulud sa fellowship uban sa Dios, napuno sa Balaang Espiritu, ug andam na sa pagkat-on og doktrina sa Bibliya gikan sa Pulong sa Dios.

> "Ang Dios espiritu, ug kadtong kinsa nga magsimba Kaniya kinahanglang magsimba diha sa [ang pagpuno sa] espiritu ug [bibliyanhon] kamatuuran." (Juan 4:24)

Kon ikaw wala gayud sa personal nga mitoo diha ni Ginoong Jesu-Kristo ingon nga imong Manluluwas, ang isyu dili ang paghingalan sa imong mga sala. Ang isyu mao ang pagtoo lamang diha ni Kristo lamang.

> "Siya kinsa nagatoo diha sa Anak adunay waykatapusang kinabuhi; apan siya kinsa wala nagatuman [ang mando sa pagtoo diha] sa Anak dili makakita og kinabuhi, apan ang kaligutgut sa Dios nagapabilin diha kaniya." (Juan 3:36)

ANG PULONG SA DIOS buhi ug gamhanan, mashait kay sa bisan unsang duhay-sulab nga espada, naglagbas bisan ngadto sa nagbahing nagpabulag sa kalag ug sa espiritu, ug sa mga lutahan ug sa kinauyokan, ug maoy usa ka kritiko sa mga hunahuna ug mga tinguha sa kasingkasing. (Mga Hebreohanon 4:12)

Ang tanang Kasulatan gininhawa-sa-Dios, ug maganansiyahon para sa doktrina, para sa pagbadlong, para sa koreksiyon, para sa instruksiyon diha sa pagkamatarong; nga ang tawo sa Dios mamahimong hamtong, sa hingpit gisangkapan ngadto sa tanan nga maayong mga buhat. (2 Timoteo 3:16-17)

Pagtoon sa pagpakita sa imong-kaugalingon nga aprobado ngadto sa Dios, usa ka trabahador nga kinahanglang dili maulaw, sa hustong nagbahin sa pulong sa kamatuuran. (2 Timoteo 2:15)

Kapitulo Uno

PLANO SA KALAMPUSAN SA DIOS

ANG SISTEMA NGA MIPALAHUTAY NI KRISTO

ANG DIOS NGA AMAHAN MIDESINYO SA USA KA TINUBDAN SA KALIG-ON para sa pagkatawo ni Kristo. Si Jesus misaysay sa binalikbalik nga Siya gipadala sa Amahan, nga Siya mipadayag sa Amahan, nga Siya misunud sa pagbuut sa Amahan (Mateo 11:27; Lukas 22:42; Juan 14:10). Si Kristo wala mianhi sa paghimaya sa Iyang-kaugalingon o pagtuman sa Iyang kaugalingon nga programa. Gumikan kay ang Amahan miplano sa misyon ni Kristo, ang Amahan usab misangkap Kaniya sa gamhanan nga mga kahinguhaan sa paghimo niana nga misyon.

Pagkamaunungon ngadto sa plano sa Amahan miresulta diha sa kinatas-ang kalampusan sa tibuuk kasaysayan: si Kristo mituman sa Iyang padulngan nga mahimong Manluluwas sa katawhan.

Ang mga bahandi nga ang Dios misangkap para sa pagkatawo ni Kristo milihok sa dungan isip usa ka sistema sa gahum ug gugma. Kini nga sistema namatud-an nga labing epektibo nga si Kristo nakasulti taliwala sa tawhanong pag-antos, “Akong kaulipnan masayon, ug Akong palas-anon magaan” (Mateo 11:30). Siya nakaagwanta sa krus uban sa human na napakitang kalipay nga Siya mikab-ot panahon sa Iyang kinabuhi sulud sa divine nga sistema (Mga Hebreohanon 12:2). Ang mga pagsangkap sa Amahan mipahimo sa pagkatawo ni Kristo sa pag-agwanta sa “palas-anon” sa Iyang unang pag-abut, nga bug-at pa kaayo kay sa bisan-unsang kabug-at nga kita mopas-an gayud (Mga Hebreohanon 2:7-9). Sa wala pa Siya mibiya, si Kristo mihatag sa divine nga suporta nga sistema ngari kanato (Juan 15:9-10).

Ang mao rang divine nga sistema nga mipalahutay ni Jesu-Kristo karon nahisakup sa matag magtotoo.

Ang Kristohanong integridad nagagikan sa pagkamaunungon ngadto sa divine nga sistema. Sa dihang kita magtoon sa Kristohanong integridad kita, busa nagtoon ni Kristo. Siya ang “tagmugna ug maghihingpit sa atong pagtoo” (Mga Hebreohanon 12:2). Tungud kay si Kristo mipahimutang sa paninugdan para sa atong mga kinabuhi diha sa divine nga

sistema, kita magkaplag og mga dagway sa Iyang karakter dili lamang diha sa Iyang kinabuhi ug kamatayon, kundili usab diha sa divine nga mga sugo nga gipatunong ngari kanato.

Pinaagi sa pagkuha gikan sa tinubdan sa suludnong kalig-on ni Kristo, kita magtuman sa kinatibuk-ang sugo sa "pagtubo diha sa grasya ug diha sa kahibalo sa atong Ginoo ug Manluluwas Jesu-Kristo" (2 Pedro 3:18). Diha sa pagkat-on sa paglambo ilalum sa mga pagsangkap sa grasya sa Dios, kita usab nagkat-on mahitungud ni Kristo, kay Siya mipuyo sulud sa mao rang sistema nga ang Bibliya nagasugo para kanato. Sama sa gipakita sa pagkatawo ni Kristo, ang espirituhanong pagtubo gikan niining divine nga tinubdan sa kalig-on nagapahimo sa matag magtotoo sa pagtuman sa iyang personal nga padulngan.

> Sa pagsugod og paghunahuna nianang usa ka Persona [Jesu-Kristo], nag-agwanta sa hilabihang oposisyon sa mga makasasala batok sa Iyang-kaugalingon, aron nga kamo dili mahimong malapoy, pagkaluya sa inyong mga kalag. (Mga Hebreohanon 12:3)[1]

Si Kristo mao ang modelo sa kompiyansa ug pagkaepektibo ubus sa kinatas-ang tensiyon. Siya nagadasig kanato sa dihang kita mag-atubang og kabug-at. Ang Iyang panig-ingnan nagapadasig kanato sa pagtan-aw gawas sa atong-kaugalingon ug sa atong labing-duul nga mga problema ug magtutok Kaniya, sa "pagsugod og paghunahuna nianang usa ka Persona." Samtang kita mag-aninag diha Kaniya ug sa Iyang mga kalampusan, ang tema niining libroha mamahimong mapahimug-aton: si Jesu-Kristo nakahatag kanato sa agianan ngadto sa mismong sistema nga mipalahutay Kaniya sa katibuk-an sa Iyang unang pag-abut. Ang Iyang kinabuhi sa kalibutan maoy pruyba nga ang sistema nagalihok. Walay pagkaluya diha sa kalag samtang nagpuyo sulud sa divine nga espera sa gahum ug gugma.

> Apan sa tanan niining mga butanga [kabug-at, panglutos, ekonomikanhong depresyon, kapit-os, kapeligro, kapintas sa krimen o gubat] kita magdaog sa kinatas-ang kadaugan pinaagi Kaniya kinsa nagahigugma kanato. (Mga Taga-Roma 8:37)

Si Kristo maoy atong "labing importante nga gugma" (Pinadayag 2:4). Kita magsangpot sa pag-ila Kaniya pinaagi sa pagpuyo sulud sa sistema hain Siya mipuyo. Kita maghunahuna sa Iyang panghunahuna, kay ang "hunahuna ni Kristo" mao ang doktrina sa Bibliya (1 Mga Taga-Corinto 2:16). Kita adunay susamang batasan nga midumala sa Iyang kinabuhi (Mga Taga-Filipos 2:5). Ang Iyang suludnon nga lig-ong-kusog nalalang sulud kanato (Juan 16:13-15; Mga Taga-Galacia 5:16; Mga Taga-Efeso 5:18). Sa ngadtongadto, ang Iyang mga kaligdong mahimo nga atong mga kaligdong, ang Iyang dakong kapasidad para sa kinabuhi ug kalipay mamahimo nga atong kapasidad, ang Iyang integridad mamahimo nga atong integridad (Juan 15:11; 1 Pedro 2:9*b*). Kon kita magpadayon sa pagkat-on, paghunahuna, ug paggamit sa doktrina sa Bibliya, ang divine nga sistema momugna niining espirituhanon

1. Gawas kon sa laing paagi gitumbok, ang gihubad nga mga kinutlong-pulong sa Kasulatan mao ang mga paghubad sa tagmugna sa Hebreyo ug Griyego nga mga teksto. Ang mga reperensiya nga gimarkahan og KJV maoy gihubad gikan sa King James Version; kadtong gimarkahan og NASB maoy mga paghubad sa New American Standard Bible. Ang sinanggaang komentaryo nagalambigit sa gihubad nga mga kinutlong-pulong diha sa iyang konteksto o sa diskusyon nga umaabot.

nga pagtubo sulud kanato (Mateo 6:33; Lukas 2:52). Kini mao ang tinuud nga katuyoan ngano ang Dios nagapabilin kanato nga buhi (Mga Taga-Roma 12:2; Mga Taga-Efeso 4:13-16).

> Kay sa Iyang pagkahingpit kitang tanan nakadawat, ug grasya ibabaw sa grasya. (Juan 1:16, NASB)

Si Kristo nakatugyan ngari kanato sa kapanulundanan sa Iyang adlaw-adlaw nga kinabuhi dinhi sa kalibutan, sa dihang ang Dios "nahimong unud ug mipuyo uban kanato . . . puno sa grasya ug kamatuuran" (Juan 1:14). Ang divine nga sistema, uban sa tanan sa iyang mga parte nga naglihok diha sa hustong balansi, nagahatag sa Kristohanon sa usa ka kinabuhi sa grasya ug kamatuuran. Pinaagi sa pagsabut sa plano sa Dios ingon nga usa ka sistema, kita makasubay sa tanang mga sugo sa Dios para kanato. Kita makalikay sa mga pagtuis sa Kristohanong paagi sa kinabuhi nga maggikan sa paggamit og paboritong bibliyanhon nga mga prinsipyo nga nahigawas sa konteksto. Walay parte o mga parte sa sistema sa Dios nga molihok sa epektibo kon ibulag gikan sa sistema isip usa ka tibuuk. Ang Dios nagatinguha sa pagpanalangin kanato ngadto sa kinatas-an, "sa waykinutuban labaw pa niana nga kita makapangayo o makahunahuna" (Mga Taga-Efeso 3:20). Ang Iyang kompletong sistema gidesinyo sa pagtuman niini nga katuyoan.

INOBASYON SULUD SA USA KA SISTEMA

Ang plano sa Dios susama ngadto sa plano sa kalampusan sa usa ka kampeyonato sa atletikanhong bahan. Ang usa ka hanas nga tigpabansay sa putbol nagadaog sa makanunayon dili lamang tungud kay siya adunay utokan nga mga kaarang para sa dula, apan tungud kay siya nagasunud sa usa ka madaugong sistema. Kon walay usa ka sistema siya walay mga sukaranan, walay koordinasyon, walay binuhatan, walay pagkaepektibo. Ang kalampusan nagabungat og usa ka sistema. Ang usa ka sistema maoy usa ka pinahilunang plano nga nagahiusa ug nagagiya sa mga paningkamot sa tanan nga kalainlaing mga tawo diha sa organisasyon. Walay tigpabansay nga makabuhat sa bag-ong-paagi sulud sa natad-dulaanan nga walay usa ka makahiusang sistema sa organisasyon, awtoridad, pagbansay, ug disiplina.

Ang inobasyon nga walay usa ka sistema maoy makatalagmanon diha sa bisan-unsang pagbulot-an—paugnat-sa-kusog, negosyo, politika, ekonomiya, ang militar, katilingbanong kinabuhi, espirituhanong kinabuhi. Kita isip mga magtotoo diha ni Kristo dili sa malampuson makabuhat og kabag-ohan sa atong mga kinabuhi, naggamit sa kaalam ug igong kabuut diha sa mga hagit nga mag-atubang kanato, gawas kon kita magpuyo diha sa sistema nga ang Dios mimando. Matag kinabuhi maoy waykaparehas; ang sistema nagatukod og protokol para sa tanan. Ang Dios wala nagasulti kanato sa eksakto unsaon paghunahuna ug pagbuhat sa matag sitwasyon; Siya nagahatag kanato og kagawasan sa paggamit sa hustong doktrina diha sa atong kaugalingon nga mga kinabuhi. Apan ang inobasyon ug mapuslanong aplikasyon kinahanglang sulud sa Iyang sistema. Matag magtotoo kinahanglang magkat-on sa plano sa kalampusan sa Dios maingon nga ang usa ka propesyonal nga atleta nagakat-on sa basahon-sa-dula.

Usa sa labing epektibo nga mga sistema sa propesyonal nga putbol nagadili sa quarterback sa pagmaniobra sa opensiba. Ang tigpabansay sa personal nagagiya sa matag lihok gikan sa linya-kilid-sa-dulaanan. Siya ang bugtong-tawo kinsa nagahimo sa paghunahuna ug nagaplano sa istratehiya. Ang mga magdudula maghimo sa plano sa kalampusan nga may kompiyansa tungud kay sila nahibalo nga ang sistema nagalihok.

Matag malampusong sistema adunay usa ka *katuyoan*, *palisiya*, ug porma sa *awtoridad.* Diha sa usa ka putbol nga bahan ang katuyoan sa tigpabansay mao ang pagdaog. Ang iyang mga palisiya magpasiugda og pagdaog. Ang iyang porma sa awtoridad nagasakmit sa maytalento, sa arogante, sa lig-on, sa huyang, sa tapolan, sa waykaikag, ug nagatudlo kanila sa pagkonsentrar ubus sa kalisud, nag-usab kanila ngadto sa usa sa hanas-kaayong mga bahan sa putbol. Ang malantip-og-salabutan nga tigpabansay nagalaraw sa iyang sistema nga masdako kay sa bisan-unsa sa iyang naglangkub nga mga parte, masdako kay ni bisan-kinsa sa tagsatagsa ka magdudula. Ang sistema nagapahimo sa iyang organisasyon sa pagtukod og usa ka makanunayong madaugon nga rekord sulud sa katuigan waysapayan og kinsa maoy anaa sa bahan. Kini dili igsapayan kinsa ang nagahimo sa mga lihok, basta lang sila mihimo sa paagi sa tigpabansay.

Ang perpektong sistema sa Dios—ang Kristohanong paagi sa kinabuhi—masdako kay sa bisan-unsang tawhanon nga sistema o sa tagsatagsa ka Kristohanon. Ang plano sa Dios nagalihok diha sa matag henerasyon, para sa bisan-kinsa nga mosunud sa iyang mga sugo. Ang divine nga sistema nagausab sa tanang matang sa mga magtotoo ngadto sa hamtong nga mga Kristohanon, mga madaugon sulud sa kalibutan sa yawa (Juan 12:31; 14:30; 16:11; Mga Taga-Efeso 2:1-8; 1 Juan 2:13-14). Diha sa sistema sa Dios ang *katuyoan* mao ang paghimaya ni Jesu-Kristo; ang *palisiya* mao ang grasya; ang *awtoridad* mao ang kinalabwang-kamandoan sa Dios. Si Kristo nahimaya sa kaluwasan sa mga dimagtotoo ug sa impyutasyon sa mga panalangin ngadto sa mga magtotoo; ang palisiya sa grasya nabatbat diha sa doktrina sa Bibliya; ang divine nga awtoridad nausa diha sa Pulong sa Dios (Mga Taga-Roma 1:16) ug gitugyan isip temporal nga awtoridad ubus sa mga balaod sa divine nga katukuran (Mga Taga-Roma 13:1-7).[2] Sama sa tigpabansay, ang Dios mihimo sa paghunahuna, miplano sa istratehiya, ug mimaniobra sa opensiba. Isip mga magtotoo ang atong responsibilidad mao ang paghimo sa Iyang plano.

DAGHAN NGA MGA MANDO, USA KA DYNASPHERE

Ang Dios adunay giisyu nga gatosan ka mga mando sa katibuk-an sa Bag-ong Testamento. Kita gimandoan nga mapuno sa Espiritu, sa pagsugid sa atong mga sala, sa paghigugma sa kaigsoonan, sa pagsandig diha sa Ginoo, sa pagpabilin sa kamapahiubsanon, sa pagkat-on ug paggamit sa Pulong sa Dios, sa paghigugma sa Dios ug maokupar diha ni Kristo, sa pag-angkon og kaligdong, sa pagsukol sa daotan, sa pagkab-ot sa espirituhanong pagkahamtong. Kini nga mga mando dili talagsaon nga mga sugo nga waylabot ngadto sa usag-usa; tanan kining nagkalainlain nga mga kamandoan para sa magtotoo mag-usa sa

2. R. B. Thieme, Jr., *Kagawasan pinaagi sa Sundalonhong Kadaugan* (Houston: R. B. Thieme, Jr. Bible Ministries, 2018), 25-28, 74-82. Sa umaabot, ang mga sangang-reperensiya sa akong mga libro mokutlo lamang sa tagsulat, titulo, petsa sa publikasyon (diha sa unang reperensiya), ug panid (mga panid).

pagporma og perpektong divine nga sistema.

> Kon kamo magsunud sa Akong mga sugo, kamo mopuyo sulud sa espera sa Akong gugma. (Juan 15:10*a*)

Ang sistema sa Dios mitudlo sa "espera sa gugma" o estraktura sa gugma sa pagpahimug-at sa gugma isip ang kinatas-ang Kristohanon nga kaligdong (1 Mga Taga-Corinto 13:13). Ang Bag-ong Testamento nagamando kanato sa paghigugma, apan walay bisan usa ang makatuman niini nga mga mando sa walay pagsabut nga ang gugma usa ka tibuuk espera, usa ka estraktura sa maykalabutan-sa-usag-usa nga mga elemento, usa ka sistema sa gahum. Ako nakamugna og usa ka termino para niining divine nga sistema gikan sa Griyegong mga pungan (*dunamis*), "gahum," ug (*sphaira*), "espera": ang "divine *dynasphere*." Kining mahulagwayon nga kapulong nagapahimug-at sa pagkamasangputon ug nagpalahutay nga kalig-on sa estraktura sa gugma.

> Sa umaabot, padayon nga malig-on [*dunamai*, ang kaamgid nga punglihok sa *dunamis*] diha sa Ginoo, bisan og pinaagi sa suludnong lagda sa Iyang gitugyan nga gahum [ang divine dynasphere]. Pagsul-ub para sa inyong-kaugalingon sa tibuuk kalasag gikan sa Dios [ang divine dynasphere] aron kamo makahimo [*dunamai*] sa pagbarog nga malig-on batok sa mga taktika sa yawa. (Mga Taga-Efeso 6:10-11)

Diha sa Mga Taga-Efeso 6:13-17, si Pablo nagahulagway sa Kristohanong paagi sa kinabuhi pinaagi sa usa ka analohiya sa uniporme sa Romanhong sundalo—iyang bakus, kalasag, mga sandalyas, taming, yelmo, ug espada. Ang kasangkapan sa Dios nagalangkub sa lahi nga mga artikulo sa espirituhanong kalasag ug mga hinagiban, matag usa niini nagatabang ngadto sa kadaugan sa magtotoo diha sa espirituhanong kombate. Maingon nga ang direktiba sa pagsul-ub "sa tibuuk kalasag sa Dios" nagakinahanglan kanimo sa hinanas nga paggamit sa usa ka han-ay sa maasdangon ug mapanalipdanon nga mga hinagiban batok sa kaaway, sa maong-paagiha usab ang mga mando sa pagpuyo sulud sa divine dynasphere magbungat og pagkamasinugtanon ngadto sa usa ka tibuuk sistema sa divine nga mga mando. Ang divine dynasphere nagapasibo sa matag lehitimo nga temporal ug espirituhanon nga aktibidad diha sa kinabuhi. Pinaagi sa makanunayong pagpuyo niini nga sistema sa gahum, ang magtotoo nagasunud sa tanang mga sugo sa Dios.

ANG MGA GANGHAAN SA SISTEMA

Gumikan kay ang divine nga mga sugo mahimong maorganisar ngadto sa walo ka kategoriya, ang divine dynasphere adunay walo ka "ganghaan."

1. ANG GANGHAAN SA GAHUM: ang pagpuno sa Balaang Espiritu.
2. PAGKAWAYPIHIG: sukaranon nga Kristohanong paagi sa buhat.
3. PAGKAMATUDLOAN: gipatuman ug matuud nga kamapaubsanon.
4. ESPIRITUHANONG BUYLO: panabut ug aplikasyon sa doktrina sa Bibliya.

5. MAKAPADASIG NGA KALIGDONG: personal nga gugma para sa Dios.
6. MAKAPALIHOK NGA KALIGDONG: dipersonal nga gugma para sa katawhan.[3]
7. PAGSULAY SA BUYLO: pagtulin sa espirituhanong pagtubo.
8. ANG GANGHAAN SA MANANAOG: espirituhanong pagkahamtong, nag-ambit sa kalipay sa Dios.

Tungud kay ang tanang walo ka ganghaan napalambigit isip usa ka lig-ong panaghiusa, ako usab maghingalan sa estraktura sa gugma isip ang “malambigitong sistema sa gugma.” Usa ka diyagrama sa sistema nagapasundayag sa kahiusahan sa mga ganghaan.

Ang mga ganghaan uno, dos, ug tres maglambigit sa pagsangkap sa gahum, pagka-waypihig, ug pagkamadawaton nga gikinahanglan para sa pagkat-on ug paggamit sa Pulong sa Dios diha sa ganghaan kwatro. Ang ganghaan kwatro mao ang ganghaan sa buylo. Tanan nga espirituhanong buylo diha sa Kristohanong kinabuhi gisugnuran pinaagi sa *kahibalo* sa doktrina sa Bibliya ug gipatulin pinaagi sa hustong *aplikasyon* sa doktrina.

Ang espirituhanong buylo nagadala sa magtotoo paingon sa pagkahamtong. Ang mga ganghaan uno hangtod sa tres magmugna og pangpadasig nga gikinahanglan para sa konsentrasyon diha sa doktrina, samtang ang mga ganghaan singko hangtod sa otso maoy mga ganghaan sa resulta, ang mga resulta sa espirituhanong buylo.

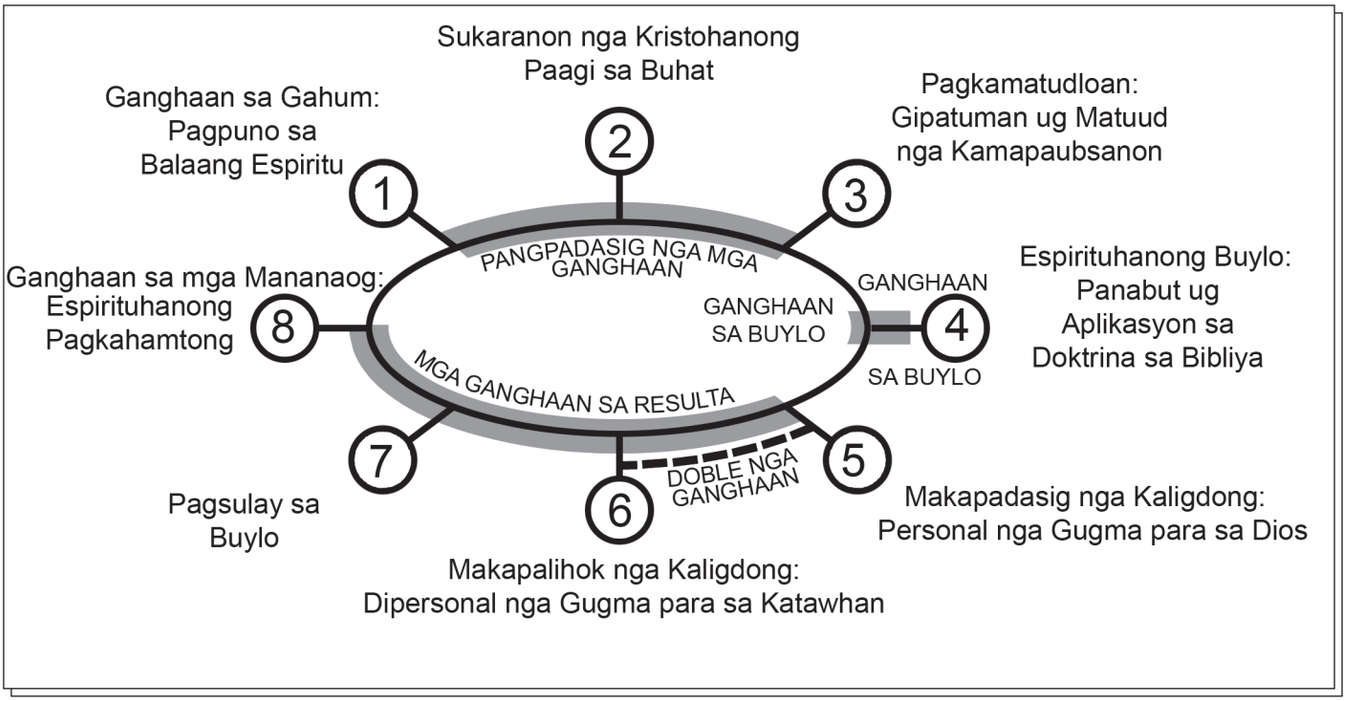

ANG DIVINE DYNASPHERE (ESTRAKTURA SA GUGMA; MALAMBIGITONG SISTEMA SA GUGMA)

Ang mga ganghaan singko ug says magporma og usa ka dobleng ganghaan nga nagapahayag sa labing mahinungdanon-kaayo nga konsepto diha sa kasinatian nga Kristiyanismo: Ang gugma sa Dios, sa dimabulag nga nahiusa uban sa integridad sa Dios,

3. Ang kalainan tali sa personal ug dipersonal nga gugma, nga mag-agad diha sa usag-usa, mapakita diha sa mga ganghaan dos, singko, ug says.

nagatukod sa paninugdan para sa Kristohanong paagi sa kinabuhi.[4] Kita, usab, kinahanglang maghuput og kaligdong sa dili pa kita magbaton og kapasidad sa paghigugma sa Dios o tawo. Kini mao ang doktrina sa ligdong nga gugma.

Ang unang upat ka ganghaan sa sistema magtukod sa Kristohanong kaligdong; ang gugma nagakaylap sa sistema diha sa mga ganghaan singko ug says. Ang mga kaligdong diha sa ganghaan singko nga gipunting ngadto sa Dios magpadasig sa makapalihok nga mga kaligdong diha sa ganghaan says nga gipunting ngadto sa tawo ug mga sirkumstansiya. Kini nga makapadasig ug makapalihok nga mga kaligdong magbarog o mahulog sa dungan.

Ang ganghaan syete nagasangkap og divine nga mga kasulbaran sa pagsulbad sa mga problema sa kinabuhi samtang ang espirituhanong buylo sa magtotoo sa binalikbalik nga gihagit. Ang paglabang niini nga mga pagsulay nagapatulin sa espirituhanong pagtubo. Ganghaan otso, ang tinguha, mao ang espirituhanong pagkahamtong.

PAGKAHAMTONG UG INTEGRIDAD

Pagkahamtong, ang tumong sa kinabuhi sa Kristohanon, maoy makab-ot pinaagi sa pagkamalahutayon sulud sa divine dynasphere, diin ang magtotoo nagaangkon og kapasidad para sa kinabuhi, gugma, kalipay, ug “masdakong grasya” o labawng-grasya (Santiago 4:6) nga labaw sa matinumanong pag-amuma sa Dios sa tanang mga magtotoo. Ang magtotoo diha sa ganghaan otso mahimong usa ka espirituhanong aristokrata og gitugyanan sa titulo nga “higala sa Dios” (Santiago 2:23). Pinaagi sa iyang kahugut-og-tinguha sa pagpuyo ug paglihok sulud sa estraktura sa gugma, siya nakakab-ot og usa ka halangdon nga kahimtang sulud sa iyang kalag nga nagahimaya ni Ginoong Jesu-Kristo.

Ang hawud nga kalidad sa kinabuhi sa hamtong nga magtotoo maoy usa ka testimonya sa divine nga grasya; tanan ang hamtong nga Kristohanon anaa ug maoy nagaagad sa hingpit diha sa nagluwas nga buhat ni Kristo ug sa Iyang gasa sa divine dynasphere. Ang Dios makapauswag sa hamtong nga magtotoo uban sa usa ka kinatas-ang ekspresyon sa gugma tungud kay siya adunay kapasidad sa pag-ila sa mga panalangin sa Dios nga walay paghikalimot sa ilang tinubdan. Diha sa ganghaan otso ang magtotoo nagaila sa maghahatag, ang Dios Mismo, sa matag gasa nga gidawat.

Ang hamtong nga magtotoo nagaduul sa kinabuhi gikan sa divine nga panglantaw nga napakita diha sa panabut, pagkamahunahunaon ngadto sa katawhan, ug ang abilidad sa maantigong pagbadbad sa karon nga mga dagan sa kasaysayan. Gilig-on pinaagi sa iyang gugma para sa kamatuuran, siya nailhan pinaagi sa iyang espirituhanong sentido komon. Siya nagapabilin sa iyang balansi sa tanang mga sirkumstansiya, gipalahutay pinaagi sa dimakitang katinuuran sa iyang gugma para sa Dios. Pinaagi sa kalig-on sa divine dynasphere, ang hamtong nga magtotoo nakatukod og usa ka edipisyo sulud sa iyang kalag (1 Mga Taga-Corinto 3:9-17; Mga Taga-Efeso 4:12*b*), usa ka suludnong estraktura nga ako magtawag og “estraktura sa pagtulon-an” nga may usa ka penthouse nga nagarepresentar sa kalipay sa Dios.[5] Ang tinuud nga kalipay makab-ot lamang sulud sa divine dynasphere.

4. Thieme, *The Integrity of God* (1998).
5. Tan-awa sa mga panid 187-91.

Ang kalipay nagaagad diha sa kaligdong, dungog, ug integridad.

Integridad maoy usa ka kahimtang o kalidad sa pagkakompleto; usa ka wamadaot nga kahimtang sa pagkakasaligan ug kadalisay; usa ka pagkamabuut sa moral nga prinsipyo; ang karakter sa wamadunot nga kaligdong, ilabina bahin sa kamatuuran ug makiangayon nga paagi. Integridad maoy kamaangayon sa karakter; katarong; pagkamatinuuron; higpit nga pagsunud ngadto sa usa ka kodigo sa moral o propesyonal nga mga bililhong-butang; ang paglikay sa paglimbong, pagkamapuslanon, pagkaartipisyal, o kataphaw sa bisan-unsang matang.[6]

Gihimo uyon sa mga gikinahanglan, *integridad mao ang pagkamaunungon ngadto sa kamatuuran.* Ang kamatuuran mahitabo diha sa tulo ka kategoriya: ang mga balaod sa divine nga katukuran, ang Ebanghelyo, ug doktrina sa Bibliya. Ang atong pagpuyo sulud sa espera sa gahum sa Dios mao ang atong pagkamaunungon ngadto sa absolutong kamatuuran sa Iyang desinyo. Sa mga sugo nga magporma kabahin sa doktrina sa Bibliya, Siya nakapagamit para kanato niining kompleto, malambigitong estraktura para sa pagpaugmad sa integridad aron nga, gikan sa Iyang kaugalingon nga gugma o integridad, Siya makapaambit sa Iyang kalipay ngari kanato sa karon ug sa kahangturan.

MGA PAG-AMPO NI PABLO MAHITUNGUD SA DIVINE DYNASPHERE

Ang divine dynasphere mao ang hilisgutan sa duha ka apostolikanhong pag-ampo ni Pablo, ang tawo kinsa mipahimulus sa gahum sa Dios ug miabante sa halayo diha sa espirituhanong pagkahamtong kay sa bisan-kinsang lain nga magtotoo. Si Apostol Pablo mao ang labing-bantugan sa tanang mga magtotoo (2 Pedro 3:15-16).

> Tungud niini nga hinungdan, ako [Pablo], usab, nakadungog bahin sa inyong pagtoo diha ni Ginoong Jesus ug sa gugma ngadto sa tanang mga santo [makapalihok nga kaligdong, dipersonal nga gugma ngadto sa tanang mga magtotoo, ganghaan says] walay hunong sa pagpasalamat para kaninyo samtang naghisgot kaninyo diha sa akong mga pag-ampo, nga ang Dios sa atong Ginoong Jesu-Kristo, ang Amahan sa himaya, maghatag kaninyo og usa ka Espiritu sa kaalam ug sa pinadayag [ang pagpuno ug pagpanudlo nga ministeryo sa Balaang Espiritu, ganghaan uno] diha sa hingpit nga kahibalo Kaniya [panabut ug aplikasyon sa doktrina sa Bibliya, ang hunahuna ni Kristo, ganghaan kwatro, nagresulta diha sa personal nga gugma para sa Dios, ganghaan singko], aron ang mga mata sa inyong kasingkasing [ang panghunahuna nga bahin sa kalag] mahimong mapahikat-on [masabtanong abilidad pinasikad sa unang upat ka ganghaan sa sistema] aron nga kamo mahibalo unsa ang paglaum sa Iyang pagpili [mahibalo sa tinguha sa sistema] ug unsa ang mga bahandi sa himaya sa Iyang kabilin diha sa mga santo [temporal ug waykatapusang mga panalangin ngadto sa mga magtotoo kinsa magpuyo

6. Gihubad gikan sa *Oxford English Dictionary* ug *Webster's Third New International Dictionary*, s.v. "integridad."

> sulud sa sistema], ug unsa ang mahawurong kahalangdon sa Iyang gahum [espirituhanong kadaugan gikan sa pagpuyo sulud sa divine dynasphere] ngari kanato kinsa magtoo. Kini sumala ngadto sa sukaranan sa magamit nga gahum [ang kalihukan sa divine nga sistema] sa Iyang suludnong gahum [doktrina sa Bibliya, ganghaan kwatro], nga ang gahum [ang divine dynasphere] nagamit diha ni Kristo [ang pagkatawo ni Kristo nga nagpuyo sulud sa hingpit-nga-sumbanan sa divine dynasphere sa katibuk-an sa Unang Pag-abut] sa dihang Siya [ang Amahan] mibanhaw Kaniya gikan sa patay ug mipalingkod Kaniya diha sa toong kamut ngadto sa kalangitan [istratehiyanhong kadaugan ni Kristo batok ni Satanas pinaagi sa kamatayon, paglubong, pagkabanhaw, pagsaka, ug sesyon]. (Mga Taga-Efeso 1:15-20)

Ang ikaduha nga apostolikanhong pag-ampo nagapahayag sa pahimangno ni Pablo aron ang mga magtotoo "mahimong lig-on pinaagi sa Iyang gahum [ang divine dynasphere] pinaagi sa Iyang Espiritu [ang Balaang Espiritu, ganghaan uno] diha sa sulud sa tawo" ug aron sila "mahimong mapuno uban sa tanang pagkahingpit sa Dios," usa ka kapulong para sa espirituhanong pagkahamtong diha sa ganghaan otso sa divine nga sistema (Mga Taga-Efeso 3:16, 19). Kining ikaduha nga pag-ampo nagatapos:

> Karon ngadto sa Usa [Dios nga Amahan] Mismo nga makahimo [*dunamai*, nagpasabut sa divine nga omnipotence] labaw pa kaayo sa tanang mga butang sa pagbuhat sa waykinutuban taas pa kay sa nianang kita makapangayo o makahunahuna, sumala sa gahum [*dunamis*, ang divine dynasphere] nga mismo epektibo ngari kanato, ngadto Kaniya ang himaya diha sa simbahan ug ni Kristo Jesus mahitungud sa tanang mga henerasyon hangtod sa kahangturan. Amen. (Mga Taga-Efeso 3:20-21)

ESPIRITUHANONG ARISTOKRASYA

Ang estraktura sa gugma maoy waykaparehas sa Kapanahonan sa Simbahan, kadto nga gidugayon sa tawhanong kasaysayan gikan sa adlaw sa Pentekostes, *ca.* A.D. 30, hangtod sa pagkabanhaw o Pagsakgaw sa Simbahan nga maoy sa umaabot pa (Mga Buhat 1:5; 2:1;

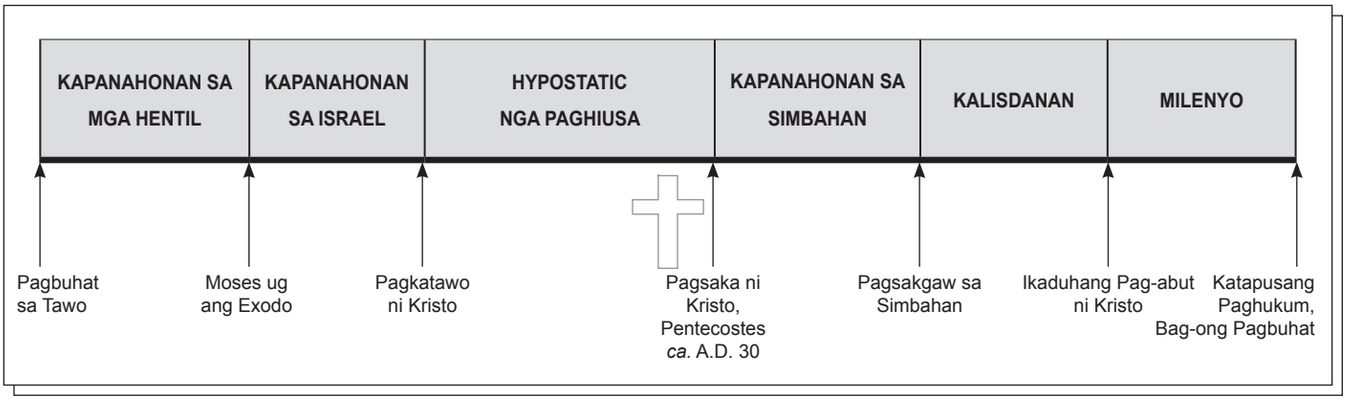

TAWHANONG KASAYSAYAN GIKAN SA PANGLANTAW SA DIOS — ANG MGA DISPENSASYON

1 Mga Taga-Corinto 15:51-53; 1 Mga Taga-Tesalonica 4:13-17). Kita maghuput sa tibuuk divine dynasphere, usa ka pribilihiyo nga wala gayud gitugyan sa mga magtotoo sa laing mga dispensasyon.

Ang Balaang Espiritu isip ang gahum sa sistema "wala pa gikahatag" sa wala pa ang Kapanahonan sa Simbahan "tungud kay si Jesus wala pa mahimaya" (Juan 7:39). Ang divine dynasphere gidesinyo para ni Jesu-Kristo. Kini nga sistema sa gahum dili mahimong mahatag ngadto sa mga magtotoo hangtod nga si Kristo nakapamatuud sa sistema sa katibuk-an sa Iyang kinabuhi; naglampos sa Iyang misyon para sa Unang Pag-abut; nagkab-ot sa himaya sa usa ka bag-o nga harianong titulo; ug nagtukod sa usa ka bag-o nga harianong dinastiya hain Siya makapabilin sa Iyang sistema sa gahum ug gugma.

Atol sa Kapanahonan sa Simbahan, si Jesu-Kristo isip ang mahimayaong pagkaharianon milingkod diha sa toong kamut sa Dios nga Amahan didto sa langit samtang ang Amahan nagaporma dinhi sa kalibutan og usa ka harianong pamilya para Kaniya. Kita mao ang bag-o nga harianong pamilya.

Si Jesu-Kristo nagahawid og tulo ka titulo sa pagkaharianon, matag-usa adunay usa ka harianong pamilya. Isip *Dios*, ang atong Ginoo maoy divine nga pagkaharianon, ang "Anak sa Dios," ug ang Iyang harianong pamilya mao ang Trinidad. Isip *tawo*, si Jesus maoy Hudiyong pagkaharianon, ang "Anak ni David," ug ang Iyang harianong pamilya mao ang kaliwat ni Haring David. Isip ang *Dios-tawo*, si Ginoong Jesu-Kristo midaog sa istratehiyanhong kadaugan batok ni Satanas didto sa krus ug mikab-ot sa ikatulong serye sa harianong mga titulo, "Hari sa mga hari ug Ginoo sa mga ginoo" ug "ang magilakong bitoon sa kaadlawon" (1 Timoteo 6:15; Pinadayag 19:16; 22:16). Kining katapusan nga mga titulo magtimaan sa Iyang natad-panggubatan nga pagkaharianon, Iyang istratehiyanhong kadaugan batok ni Satanas.[7]

PAGKAHARIANON	*HARIANONG TITULO*	*HARIANONG PAMILYA*
DIVINE (*isip Dios*)	Anak sa Dios	Dios nga Amahan Dios nga Balaang Espiritu
HUDIYO (*isip tawo*)	Anak ni David	Ang Dinastiya ni David
PANGGUBATAN (*isip Dios-tawo*)	Hari sa mga hari, Ginoo sa mga ginoo, Ang Bitoon sa Kaadlawon	Ang Simbahan

ANG TULO KA PAGKAHARIANON NI GINOONG JESU-KRISTO

Sa dihang si Kristo misaka sa langit, human sa hingpit nga naglampos sa Iyang misyon dinhi sa kalibutan, Siya nagantihan uban niining ikatulo nga patente sa pagkaharianon gikan sa Amahan (Mga Taga-Efeso 1:20-23). Sa unang higayon ang atong Ginoo mihuput og usa ka harianong titulo nga walay harianong pamilya. Sa pagtukod og usa ka harianong pamilya para sa bag-ong aristokrasya ni Kristo, ang Dios mipahunong sa Kapanahonan sa Israel ug misal-ot sa Kapanahonan sa Simbahan. Gihinganlan og ang "lawas ni Kristo" (Mga Taga-Efeso 1:22-23; 4:12), ang "pangasaw-onon ni Kristo" (2 Mga Taga-Corinto 11:2;

7. Tan-awa sa sinulat-ubus-sa-panid 11.

Mga Taga-Efeso 5:25-27; Pinadayag 19:6-8), ug gipaila pinaagi sa mga panawag-nga-kahis "hinigugma" ug "kaigsoonan," ang Simbahan maoy Iyang ikatulo nga harianong pamilya. Ang matag-usa kinsa nagatoo ni Kristo atol sa Kapanahonan sa Simbahan sa dungan mamahimong usa ka myembro sa harianong pamilya sa Dios sa kahangturan ug adunay akses ngadto sa kompletong divine dynasphere.

Ang divine dynasphere wala mahitabo hangtod sa inkarnasyon ni Jesu-Kristo. Isip usa ka tawo si Jesus nanginahanglan og divine nga suporta, nga Siya midawat sa hilabihan kabuhong nga ang Iyang tawhanong kinabuhi mipadayag sa karakter sa Dios.

> Ug ang Pulong nahimong unud ug mipuyo uban kanato, ug kita misud-ong sa Iyang himaya [pagpakita sa divine dynasphere], himaya ingon nga ang waykaparehas nga Anak sa Amahan, puno sa grasya ug kamatuuran. (Juan 1:14)

Isip usa ka demonstrasyon sa gugma para sa Anak, ang Dios nga Amahan miimbento sa divine dynasphere sa pagpalahutay sa pagkatawo ni Kristo kinsa, gikan sa birhen nga pagkatawo hangtod sa Iyang pagsaka sa langit, mag-atubang og wayhunong nga oposisyon sulud sa kalibutan sa yawa. Ang Dios mihiusa sa piho nga divine nga mga prinsipyo ngadto sa usa ka waykaparehas nga sistema. Siya migamit sa dipersonal nga gugma ug personal nga gugma—gisunud subay sa Iyang kaugalingon nga gugma—ug gidugang ang ministeryo sa Dios nga Balaang Espiritu isip ang gahum sa pagsuportar sa atong Ginoo atol sa Iyang kalibutanong ministeryo. Gihatag diha sa birhen nga pagkatawo (Isaiah 11:1-2; 61:1; Juan 3:34-35; Mga Taga-Colosas 1:19), ang divine dynasphere mao ang orihinal nga regalo sa Pasko gikan sa Amahan ngadto ni Jesu-Kristo. Si Kristo diha sa Iyang pagkatawo mipuyo sa kanunay sulud sa hingpit-nga-sumbanan sa susamang divine dynasphere hain kita gimandoan sa pagpuyo (Lukas 2:40).

Sa gabii nga Siya gibudhian, singkwenta ka adlaw sa wala pa ang Kapanahonan sa Simbahan misugod, ang atong Ginoo mipropesiya ngadto sa Iyang mga disipulo nga sila makadawat sa susamang sistema sa divine nga gahum nga nakapalahutay ug nakapanalangin Kaniya sa katibuk-an sa Unang Pag-abut. Siya mitudlo kanila nga ang Iyang gugma sulud sa hingpit-nga-sumbanan sa divine dynasphere maoy gisunud subay sa gugma sa Dios.

> Maingon nga ang Amahan nagahigugma Kanako, sa maong-paagiha usab Ako nahigugma kaninyo. (Juan 15:9*a*)

Ang matuud nga tawhanong gugma maoy pinasikad diha sa divine nga gugma.

Napulo ka adlaw human ang atong Ginoo misaka ug milingkod didto sa langit, ang Kapanahonan sa Simbahan misugod, ug ang divine dynasphere mao ang unang panalangin nga gihatag sa matag myembro sa harianong pamilya.

Isip ang orihinal nga tagadawat sa estraktura sa gugma, ang Ginoong Jesu-Kristo mibilin ngadto sa harianong pamilya niining waykaparehas nga gasa nga gidesinyo para Kaniya pinaagi sa Dios nga Amahan.

> Pagpuyo [pagpabilin, pagpadayon] sulud sa Akong gugma [ang estraktura sa gugma]. Kon kamo magsunud [magtuman, magbuhat] sa Akong mga sugo, kamo mopuyo sulud sa espera sa Akong gugma, maingon nga Ako nakabuhat sa mga sugo sa Akong Amahan ug Ako magpuyo sulud sa espera sa Iyang gugma [ang hingpit-nga-sumbanan sa divine dynasphere]. (Juan 15:9*b*-10)

Si Kristo mipuyo ug milihok sulud sa treyntay-tres ka tuig diha sa mismong sistema nga kita karon gimandoan sa pagpuyo. Siya milampos sa pagbuhat sa hingpit sa plano sa Dios, *dili* pinaagi sa Iyang kaugalingon nga gahum, kundili pinaagi sa gahum sa Balaang Espiritu, ganghaan uno sulud sa divine dynasphere. Kining susama nga divine nga gahum karon magamit kanato; kita, usab, makatuman sa plano sa Dios. Kita dili mahimong dimakasala, sama sa pagkatawo ni Kristo, apan pinaagi sa rebound nga pagsangkap, nga nagapahimo kanato sa pagbawi dihadiha gikan sa pagkontrol sa kinaiyang makasasala, kita makahimo sa plano sa kalampusan sa Dios para sa atong mga kinabuhi.[8]

Ang Bibliya nagahulagway sa magtotoo kinsa nagapuyo ug nagalihok sulud sa divine dynasphere.

> Kon kita maglakaw diha sa kahayag [ang divine dynasphere] ingon nga Siya anaa sa kahayag [ang hingpit-nga-sumbanan sa divine dynasphere], kita adunay fellowship sa usag-usa [dipersonal nga gugma, mga ganghaan dos, says, ug syete] ug ang dugo ni Jesu-Kristo [ang basihanan para sa rebound] nagahinlo kanato gikan sa tanang sala.[9] (1 Juan 1:7)

Ang magtotoo sulud sa divine dynasphere usab gihulagway ingon nga “napuno sa Espiritu” (Mga Taga-Efeso 5:18); siya “nagalakaw pinaagi sa Espiritu” (Mga Taga-Galacia 5:16); ug siya gikaingon nga “nahinloan” (1 Juan 1:9). Siya “misul-ub ni Kristo” (Mga Taga-Roma 13:14) tungud kay si Kristo mipuyo sulud sa orihinal nga sistema. Ang magtotoo sulud sa estraktura sa gugma maoy “naglakaw diha sa gugma” (Mga Taga-Efeso 5:2), “naghigugma sa usag-usa” (1 Juan 3:23), ug, ingon sa nakita nato, “nagpuyo sulud sa gugma nga [estraktura]” (Juan 15:9-10). Siya “nagpabilin sa iyang kalig-on” pinaagi sa hingpit nga kalasag sa Dios (Mga Taga-Efeso 6:11). Ang matag pulongan nagapahimug-at og usa ka lainlaing aspeto sa atong harianon nga paagi sa kinabuhi.

Aristokrasya nagakahulugan og kalampusan. Si Kristo mikab-ot sa istratehiyanhong kadaugan diha sa anghelanong away ug mitukod sa usa ka bag-o ug waykaparehas nga dinastiya sa espirituhanong kahalangdon. Isip Iyang waykatapusan, harianong pamilya kita mag-agad sa hingpit diha ni Kristo ug tungud-niini magsundog sa integridad nga Siya mihuput sulud sa hingpit-nga-sumbanan sa divine dynasphere. Siya mihatag kanato sa sistema pinaagi niini kita, sa atong temporal nga mga kinabuhi, makapakita sa kahawud sa atong waykatapusan nga posisyon. Ang integridad nagapalungtad sa kahalangdon. Ang pagkaharianon nagapuyo sa usa ka hawud nga lagda sa dungog. Isip mga myembro sa

---

8. Tan-awa sa mga panid 22-24, 34-36. Tan-awa usab sa Thieme, *Rebound ug Padayon sa Pag-abante!* (2017). Ang kinaiyang makasasala maoy tiunay, genetic nga kahuyang sa nalaglag nga tawo sa pagbuhat og sala, tawhanong kamaayo, ug daotan. *Tan-awa* sa Thieme, *The Integrity of God*, 47-53.
9. Thieme, *Ang Dugo ni Kristo* (2017).

espirituhanong aristokrasya, kita magtuman sa harianong pamilya nga kadungganang lagda ug magbuhat sa Kristohanong integridad pinaagi sa paglihok sulud sa divine dynasphere.[10]

MGA KARAKTERISTIKO UG MGA PRAYORIDAD

Sa katingbanan, ang plano sa kalampusan sa Dios, ang divine dynasphere, anaa sa mosunud nga kinatibuk-ang mga karakteristiko:

Usa ka katuyoan: paghimaya ni Ginoong Jesu-Kristo sa panahon. Ang taktikanhong kadaugan sa magtotoo nagapahimulus sa istratehiyanhong kadaugan sa atong Ginoo batok ni Satanas diha sa anghelanong away.[11]

Usa ka tinguha: espirituhanong pagkahamtong. Ang buylo paingon sa espirituhanong pagkahamtong posible lamang sulud sa divine dynasphere.

Usa ka palisiya: grasya. Grasya mao sa kanunay ang palisiya sa Dios diha sa administrasyon sa Iyang plano para sa makasasalang tawo.

Usa ka protokol: pagkamasinugtanon sa divine nga mga sugo. Ang mga magtotoo ug piniling mga anghel sa langit magsunud sa divine nga protokol; ang kalipay dinhi sa kalibutan maoy pinasikad sa takdo nga hustong paagi sa divine dynasphere.

Usa ka sistema: kaligdong nag-una. Sa pundasyon nga kaligdong sa kamapaubsanon, nga gipatunong ngadto sa awtoridad, nagapahimutang sa pasikaran para sa makapadasig nga kaligdong ngadto sa Dios ug sa makapalihok nga kaligdong ngadto sa tawo ug mga sirkumstansiya.

Usa ka punto sa reperensiya: ang gugma sa Dios. Ang atong punto sa reperensiya diha sa Dios dili ang Iyang kinalabwang-kamandoan sama sa gitudlo sa mga hypercalvinist, o ang Iyang omnipotence sama sa gikaingon sa gitawag-nga divine nga mga tig-ayo, o sa usa ka makatawhanon, emosyonal nga gugma sama sa gidahum sa hilabihan ka emosyonal nga mga Kristohanon. Ang gugma sa Dios sa dimabulag nga nahiusa diha sa Iyang integridad mao ang atong punto sa reperensiya para sa espirituhanong kinabuhi sa Kapanahonan sa Simbahan.

Usa ka awtoridad: ang Pulong sa Dios. Ang doktrina sa Bibliya nagapadayag sa esensiya sa Dios ngadto sa tawo ug nagalakip sa absolutong awtoridad sa divine nga kinalabwang-kamandoan.

Usa ka resulta: maayong mga desisyon gikan sa usa ka posisyon sa kalig-on sulud sa divine nga sistema, kontrol sa imong kinabuhi, ug usa ka personal nga kasigurohan sa padulngan.

Usa ka kaaway: ang kalibutanong sistema ni Satanas.[12]

---

10. Tan-awa sa mga panid 130-34.
11. Ang anghelanong away mao ang dimakita nga gubat tali sa Dios ug Satanas, gidaigan pinaagi sa una-sa-kasaysayan nga rebolusyon ni Satanas. Sa dihang ang Dios misentensiya ni Satanas ngadto sa waykatapusang paghukum, si Satanas miapelar sa sentensiya, nagpasangil sa Dios pinaagi sa inhustisya; ang Dios mitubag pinaagi sa pagbuhat sa tawhanong kaliwat sa pagsulbad sa anghelanong away, nagpakita sa Iyang perpekto nga integridad ug grasya diha sa tawhanong kasaysayan bisan pa sa satanasnong oposisyon. Ang krus mao ang istratehiyanhong kadaugan batok ni Satanas. Ang usa ka istratehiyanhong kadaugan nagabuhat sa mapuslanong mga kondisyon para sa taktikanhong kadaugan sa kombate batok sa kaaway. Tan-awa sa mga panid 179-82.
12. Tan-awa sa mga panid 161-74.

Kining siyam ka karakteristiko mamahimong makahuluganon sa pagtoon nga kita hapit na mosugod. Kita makabalhin niini nga mga sanglitanan ngadto sa usa ka han-ay sa mga prayoridad nga magsangkap sa usa ka dugukan para sa pag-organisar sa imong kinabuhi ug paggamit sa doktrina ilalum sa tanang mga sirkumstansiya.

Diha sa plano sa Dios ang prayoridad mao ang *Mga Sugo Nag-una.*
Diha sa sistema sa Dios, *Kaligdong Nag-una.*
Diha sa katuyoan sa Dios, *Kristo Nag-una.*
Diha sa palisiya sa Dios, *Grasya Nag-una.*
Diha sa tinguha sa Dios, *Buylo Nag-una.*
Diha sa awtoridad sa Dios, *Doktrina Nag-una.*

Kining unum ka prayoridad magrepresentar sa usa ka hawud nga paagi sa kinabuhi, ug usa ka sistema sa gahum ug gugma, ang divine dynasphere, nga may lainlaing mga empasis samtang ang magtotoo nagapadayon sa pagtubo. Samtang kita mag-abut sa tanang walo ka ganghaan sa divine dynasphere, ikaw makakat-on nga kining mga prayoridad magpaarang kanimo sa paghimo og maayong mga desisyon gikan sa usa ka posisyon sa kalig-on, pagkontrol sa imong kinabuhi, ug pag-angkon sa usa ka personal nga kasigurohan sa padulngan sulud sa plano sa kalampusan sa Dios.

Kapitulo Dos

GANGHAAN UNO:
ANG GANGHAAN SA GAHUM

ANG TINUBDAN SA KABASKOG

MAINGON NGA ANG BALAANG ESPIRITU mipalahutay sa kalibutanong ministeryo ni Jesus (Mateo 12:18; Juan 3:34; Mga Buhat 10:38), ang pagpuno sa Espiritu nagasangkap og gahum para sa atong mga kinabuhi. Niadtong gabii sa Iyang paglansang, singkwenta ka adlaw sa dili pa ang kasaulugan sa Pentekostes sa higayon nga ang Balaang Espiritu ikahatag ug ang Kapanahonan sa Simbahan magsugod, si Kristo Mismo mipropesiya sa pag-abut sa Espiritu diha sa bag-ong estraktura sa gugma.

> Ug sa dihang ang Makapalagsik nagaanhi [ang Balaang Espiritu isip ang tinubdan sa gahum sulud sa divine dynasphere] kinsa Ako mopadala gikan sa Amahan, mao kana, ang Espiritu sa Kamatuuran [usa ka makapalihok nga titulo para sa Balaang Espiritu] kinsa nagagula gikan sa Amahan, nga bugtong [ang Espiritu] mohatag og ebidensiya [mohimo og usa ka kapanghimatuuran, mosaksi] mahitungud Kanako. (Juan 15:26)

Ang Griyegong pungan (*parakletos*), nga akong gihubad og "Makapalagsik," maoy gigamit diha sa Bibliya pinaagi ni Apostol Juan lamang og nagpasabut sa makausa ngadto ni Kristo (1 Juan 2:1), apan sa katibuk-an ngadto sa Balaang Espiritu (Juan 14:16, 26; 15:26; 16:7). Kini nga titulo para sa Dios maoy gihubad og "Maglilipay" diha sa King James Version ug "Magtatabang" diha sa New American Standard Version.

Diha sa klasiko nga Griyego ang usa ka *parakletos* maoy usa-ka-tawo nga gitawag alang sa pagtabang sa uban, ilabina diha sa balaodnong proseso; nan, usa ka tigtambag, tigpangama, o tigpataliwala sa korte. Sa Romanhong mga panahon, sa dihang ang opisyal nga Griyegong pinulongan sa sidlakang imperyo maoy gihubad ngadto sa opisyal nga Latin sa kasadpan, ang Latin nga katumbas para sa *parakletos* mao ang *advocatus*, gikan niini kita magsubay sa English nga pulong "manlalaban" o abogado.

Ang usa ka *parakletos* maoy usa ka propesyonal nga balaodnong tigtambag, usahay usa ka abogado sa depensa. Ang pulong nagapasabut og abilidad, tabang, ug pagbulig, imbis nga paghupay sa kasakit o kasubo, maingon nga ang paghubad sa "Maglilipay" nagasugyot. Sa wayduhaduha ang kahamugaway nalakip; ang usa nga natabangan sa usa ka gamhanang magtatabang nahupay ug nadasig. Apan ang waykatapusang Dios, ang Ikatulong Persona sa Trinidad, wala miabut ngadto sa harianong pamilya sa pagsulti, "Niana, niana, ang matag-butang mahimong maayo." Hinoon, Siya gipadala sa Amahan (Juan 15:26*b*) sa pagpagahum, pagtabang, ug pagpalahutay sa pagkatawo ni Kristo batok sa tanang mga puwersa sa daotan nga si Satanas makabuno batok Kaniya.

Kining susama nga omnipotent nga myembro sa kinaiya-sa-Dios maoy, sa sunudsunud, gipadala sa Amahan ug sa Anak (Juan 14:26; 15:26*a*) nga mahimong tinubdan sa gahum para sa bag-o nga harianong pamilya. Ang Balaang Espiritu nagapasanay sulud kanato sa mga kaligdong ni Kristo sa dihang kita mag-abante sulud sa divine dynasphere (Mga Taga-Efeso 5:1-2; Mga Taga-Galacia 5:22-23; Mga Taga-Roma 13:14). Ang titulo sa Espiritu, *parakletos*, kinahanglang sabton sumala sa gahum sulud sa divine nga sistema, hain kita, sama sa pagkatawo ni Kristo, kinahanglang magpuyo samtang anaa sa kalibutan sa yawa.

Ang katapusang mga pulong ni Kristo dinhi sa kalibutan sa wala pa ang pagsaka ngadto sa langit mipropesiya sa pag-abut sa Balaang Espiritu, ang Makapalagsik sa divine dynasphere. Ang divine nga sistema sa gahum magdasig sa nagtubo nga mga magtotoo sa pagpakaylap sa Ebanghelyo ni Kristo sa tanang-bahin sa kalibutan.

> Apan kamo makadawat og gahum [ang divine dynasphere] sa dihang ang Balaang Espiritu makaabut diha kaninyo; ug kamo mamahimong Akong mga saksi pulos sa Jerusalem ug Samaria, ug bisan pa ngadto sa kinahilitang bahin sa kalibutan. (Mga Buhat 1:8, NASB)

Ang Dios nga Makapalagsik adunay duha ka sukaranong ministeryo ngadto sa harianong pamilya, usa niini maoy gitumbok pinaagi sa lyang makapalihok nga titulo diha sa Juan 15:26, "Espiritu sa kamatuuran, o doktrina."[13] Siya nagasangkap og espirituhanong IQ para sa pagkat-on sa doktrina sa Bibliya, nga mismo mao ang gahum sa Dios (Mga Taga-Roma 1:16). Mao nga ang pagpuno sa Espiritu diha sa ganghaan uno ug ang panabut ug aplikasyon sa doktrina diha sa ganghaan kwatro maglambigit sa usag-usa (1 Mga Taga-Corinto 2:9-16). Ang Pulong ug ang Espiritu mag-usa sa mga puwersa sa pagporma sa kinadak-ang sistema sa gahum sa tibuuk-panahon nga gitanyag ngadto sa bisan-usang dispensasyon sulud sa kasaysayan sa katawhan.

> Ug ang akong mensahe ug ang akong pagwali [doktrina sa Bibliya] dili pinaagi sa makahaylong mga pulong sa kaalam, kundili pinaagi sa demonstrasyon sa Espiritu ug sa gahum [ang divine dynasphere], aron ang inyong pagtoo dili magsandig diha sa kaalam sa katawhan, kundili diha sa gahum sa Dios [ang divine dynasphere]. (1 Mga Taga-Corinto 2:4-5, NASB)

---

13. Diha sa kaluwasan ang Balaang Espiritu adunay unum ka permanenteng ministeryo ug usa ka pangsamtang nga ministeryo. *Permanente*: epektibong grasya, pagkahimugso-pag-usab, bawtismo, pagpuyo, pagselyo, ug pag-apod-apod sa espirituhanong mga gasa. *Pangsamtang*: pagpuno. Ang tahas sa Espiritu diha sa pagpanudlo sa doktrina ug pagtabang sa kalihukan sa magtotoo sulud sa divine dynasphere maoy mga aspeto sa lyang *pagpuno* nga ministeryo. Tan-awa sa Thieme, *The Integrity of God*, 93-105.

Nagpagahum sa espirituhanong IQ sa magtotoo para sa *panabut* sa nahasulat nga Pulong sa Dios diha sa ganghaan kwatro, ang Balaang Espiritu usab nagasuplay sa enerhiya para sa *kalihukan* sa magtotoo sulud sa tibuuk estraktura sa gugma (Mga Taga-Galacia 5:16, 22-23). Diha sa tanang mga ganghaan sa divine nga sistema, ang Balaang Espiritu nagapalagsik sa Kristohanong kinabuhi uban sa usa ka dimakitang gahum nga nagalabaw sa bisan-usang abilidad, talento, kinaadman, o kalampusan sa tawo. Kita adunay usa ka dimahurut nga suplay sa espirituhanong kalig-on diha sa ganghaan uno sa divine dynasphere; pinaagi niini nga gahum kita makatuman sa mga sugo sa Dios ug makadawat sa divine nga mga panalangin lapas sa imahinasyon. Gawas sa gahum sa Balaang Espiritu walay espirituhanong kinabuhi.

Ang Balaang Espiritu adunay usa ka limitadong ministeryo ngadto sa mga magtotoo sa Karaang Testamento nga mga dispensasyon, apan ang paagi sa buhat sa mga magtotoo nausab sa daklit sa dihang ang Kapanahonan sa Simbahan misugod. Ang Espiritu *mihatag-og-katakos* sa piho nga mga magtotoo sa nangaging-panahon; apan diha sa Kapanahonan sa Simbahan, Siya pulos *nagapuyo* sa tanang mga magtotoo (Juan 14:17) ug maka *puno* sa mga magtotoo (Mga Taga-Efeso 5:18). Kita adunay usa ka hawud nga sistema, gipalagsik sa Dios, nga bisan ang hamtong nga Karaang Testamento nga mga magtotoo wala mihuput. Wala gayud sa kaniadto namandoan ang matag magtotoo nga “mapuno diha sa Espiritu” ug sa “paglakaw pinaagi sa Espiritu” (Mga Taga-Galacia 5:16).

DUHA KA POSITIBONG SUGO

Ang una niining duha ka sugo nagamando sa Kapanahonan sa Simbahan nga magtotoo sa *pagpuyo* sulud sa divine dynasphere.

> Hunonga ang pagkahubog pinaagi sa bino, nga maoy pagpatuyang-sa-kahilayan, apan papuno pinaagi sa Espiritu. (Mga Taga-Efeso 5:18)

Ang Griyego nga punglihok (*pleroo*), gihubad og “papuno,” nagapasabut og usa ka katigayunan nga adunay kalambigitan nga mga kahulugan. Matag-usa niining upat ka sukaranong kahubitan nagaaplay ngadto sa ministeryo sa Balaang Espiritu.

“Paghulip sa usa ka kakulang”: Gawas sa divine dynasphere kita dili maghuput og abilidad sa pagkat-on o pag-aplay sa doktrina sa Bibliya o pagsukol sa impluwensiya ni Satanas (Mga Taga-Colosas 1:25; 1 Juan 4:4).

“Magamhan sa hingpit”: Ang Dios nga Balaang Espiritu, kinsa nagapuyo sa lawas sa matag Kapanahonan sa Simbahan nga magtotoo (1 Mga Taga-Corinto 6:19), nagakontrol sa kalag sa magtotoo nga nagpuyo sulud sa divine dynasphere (1 Mga Taga-Corinto 6:20).

“Maimpluwensiyahan sa hingpit”: Ang divine dynasphere, uban ang Balaang Espiritu isip ang tinubdan sa gahum, maoy usa ka malangkubong sistema nga nagaimpluwensiya sa matag dagway sa kinabuhi sa magtotoo.

"Papuno uban sa usa ka piho nga kalidad": Ang ministeryo sa Balaang Espiritu sulud sa divine dynasphere nagadala sa magtotoo ngadto sa espirituhanong pagkahamtong (Mga Taga-Efeso 3:19; 4:10; Mga Taga-Filipos 1:11; 1 Juan 1:4; Pinadayag 3:2).

Kini nga sugo aron "mapuno sa Espiritu" nagamando kanato sa pagsulud sa divine dynasphere diha sa ganghaan uno.

Pleroo nagatumbok nga ang pagpuno sa Espiritu maoy usa ka absoluto. Kun ikaw sulud sa divine dynasphere o ikaw sa gawas; walay katung-ang dapit para sa magtotoo. Ilalum sa Iyang pagpuno nga ministeryo, ang Balaang Espiritu sa hingpit nagapalagsik sa magtotoo ug sa hingpit nagakontrol sa iyang kalag. Bisan pa og ang Espiritu sa hingpit *nagakontrol* sa magtotoo sa matag-higayon nga siya nagapuyo sulud sa divine dynasphere, ang *mga pagpadayag* sa pagpuno sa Espiritu mag-usbaw diha sa pagkahamtong. Diha sa dihamtong nga Kristohanon ang Espiritu adunay diyutay nga doktrina sa Bibliya nga magamit isip galam-onon para sa pagmugna og "bunga sa Espiritu" (Mga Taga-Galacia 5:22-23). Diha sa hamtong nga magtotoo siya makagamit sa hunahuna ni Kristo (1 Mga Taga-Corinto 2:16) sa pagpasanay sa mga kaligdong ni Kristo (1 Pedro 2:9).

Ang Mga Taga-Efeso 5:18 nagatudlo nga ang pagpuno sa Espiritu mao ang tugbang sa pagkahubog. Ingon nga ang espirituhanong IQ sa magtotoo para sa pagsabut sa kamatuuran sa doktrina sa Bibliya (1 Mga Taga-Corinto 2:14-15), ang pagpuno sa Espiritu nagasalmot sa konsentrasyon ug sa pangisip nga *pokus*, dili sa pagpatuyang-sa-kahilayan. Ang paginum sa hilabihan og alkohol nagapaut-ut sa mentalidad, nagpagawas og dipinugngan nga *emosyon*; ang pagpuno sa Espiritu nagasuportar sa mabuut nga *panghunahuna* ug maoy dihimatikdan, likud sa mga hitabo, ug waykalabutan sa emosyon. Ang misyon sa Balaang Espiritu ngadto sa harianong pamilya dili ang paghimo og usa ka pangalan para sa Iyang-kaugalingon pinaagi sa pagsal-ot og naghingaping mga kasinatian, kundili sa pagpadayag ni Ginoong Jesu-Kristo (Juan 16:13-14). Ang gitawag-nga mga karismatik ug ubang mga sekta nga magpasulabi sa kalihukan sa Ikatulong Persona sa Trinidad magtuis sa plano sa kalampusan sa Dios. Ang ilang emosyonalismo maoy "pagpatuyang-sa-kahilayan," dili ang ministeryo sa Dios nga Balaang Espiritu ngadto sa espirituhanong aristokrasya.

Kining nag-una nga sugo mahitungud sa Balaang Espiritu nagasalmot ngadto sa integridad sa tibuuk divine nga sistema. Ang mga Kristohanon kinsa magkulang sa kompletong doktrina sa divine dynasphere magdahum nga ang pagpuno sa Espiritu maoy usa ka sangputanan mismo samtang sa tinuud ang gahum sa Espiritu maoy usa ka paagi sa usa ka sangputanan. Ang kinatapusang tinguha mao ang makanunayon, pinahiluna nga kalihukan sa tanang walo ka ganghaan sa sistema, nga nagaresulta diha sa dikasagarang panalangin para sa magtotoo ug kinatas-ang paghimaya ni Ginoong Jesu-Kristo.

Ang espirituhanong buylo nga gikinahanglan sa pagkab-ot niini nga tinguha maoy gimando diha sa ikaduha nga positibong sugo mahitungud sa Balaang Espiritu, ang sugo sa *paglihok* sulud sa divine dynasphere.

Padayon sa paglakaw pinaagi sa Espiritu. (Mga Taga-Galacia 5:16)

Ang Dios wala gayud nagapugus sa imong kabubut-on. Siya midesinyo kanimo ug nahibalo og unsay labing-maayo para kanimo diha sa matag takna sa imong kinabuhi. Siya nakapahimutang og tin-aw nga mga palisiya para kanimo sa pagsunud aron nga

ikaw makatuman sa Iyang perpektong plano para sa imong kauswagan ug kalipay. Ikaw makahimo sa pagdawat sa Iyang awtoridad ug pagsunud sa Iyang mga sugo o sa pag-alsa ug pagsupil. Ang labawng-kamandoan nga awtoridad sa Dios dili makapauswag kanimo nga wala ang imong pagtugot.

Ang pagpuno sa Balaang Espiritu lamang dili ang tibuuk kahulugan sa Kristohanong paagi sa kinabuhi. Ganghaan uno, ang pagpuno sa Espiritu, nagalihok ingon nga kabahin sa *sistema* uban sa atong kabubut-on. Human kita makasulud sa ganghaan uno, kita kinahanglan pinaagi sa atong kaugalingon nga mga desisyon magsulud sa laing mga ganghaan sa estraktura; kini mao ang "paglakaw pinaagi sa Espiritu."

Samtang napuno sa Espiritu, kita mag-angkon sa mga saad, magsukol sa mga tentasyon sa pagpakasala, ug magpabilin sa pagkawaypihig sa sukaranong dipersonal nga gugma diha sa ganghaan dos. Kita magpabilin nga katudloan pinaagi sa gipatuman ug matuud nga kamapaubsanon diha sa ganghaan tres. Kita magpahimutang sa gawi sa doktrinal nga panabut diha sa ganghaan kwatro diin kita usab magpadayon sa usa ka wayhunong nga pagkaalerto diha sa aplikasyon sa doktrina ngadto sa mga sirkumstansiya. Liboan sa positibong desisyon dinhi sa unang upat ka ganghaan sa divine dynasphere maglangkub sa atong Kristohanong paglakaw, nagresulta diha sa personal nga gugma para sa Dios diha sa ganghaan singko, ang kaligdong sa dipersonal nga gugma diha sa ganghaan says, kalig-on ilalum sa pagsulay diha sa ganghaan syete, ug ang kalipay sa Kristohanong pagkahamtong diha sa ganghaan otso. Ang pagpuno sa Balaang Espiritu mao ang *prinsipyo* sa Kristohanong kinabuhi; paglakaw pinaagi sa Espiritu mao ang *kalihukan* sa Kristohanong kinabuhi.

DUHA KA NEGATIBONG SUGO

Duha ka dugang sugo ang maghubit sa pakigbugno sa gahum hain ang Kapanahonan sa Simbahan nga magtotoo kinahanglang magsalig diha sa Balaang Espiritu. Ang Dios nagamando kanato sa pagsukol sa gahum ug impluwensiya ni Satanas.

> Ug hunonga ang pagpaguul sa Balaang Espiritu gikan sa Dios. (Mga Taga-Efeso 4:30*a*)
> Ayaw palonga ang Espiritu. (1 Mga Taga-Tesalonica 5:19)

Kining duha ka sugo magpasidaan kanato nga sa dihang kita makasala, kita magputol sa gahum sa divine dynasphere og nagtugot sa kinaiyang makasasala sa pagsakmit og kontrol sa kalag. Ang divine dynasphere ug kalibutanong sistema ni Satanas maoy eksklusibo sa usag-usa. Kita sa kanunay magpuyo diha sa usa o sa pikas: Kon dili sulud sa sistema sa Dios, kita magpuyo sulud sa sistema sa gahum ni Satanas. Kita "magpaguul" sa Espiritu sa dihang kita magsulud sa sistema ni Satanas sa *pagkaarogante*; kita "magpalong" sa Espiritu sa dihang kita magpuyo sulud sa sistema ni Satanas sa *pagdumut* ngadto sa Dios, kamatuuran, ug sa divine nga plano.[14]

Ang duha niining negatibo nga mga sugo maghulagway sa Balaang Espiritu sa pinulongan nga mga anthropopathism. Pagpaguul ug pagpalong maoy pinulongang gigamit,

14. Tan-awa sa mga panid 163-74.

naghulagway sa Dios pinaagi sa tawhanong mga termino sa paghimo sa Iyang waykinutuban nga mga kalihukan nga matin-aw ngadto sa maykinutubang tawo.[15] Ang perpektong kalipay nahisakup sa waykatapusan ngadto sa persona sa Dios. Ang Ikatulong Persona sa Trinidad dili mahimong mag-awanta og kasub-anan, ni ang Iyang waykinutuban nga gahum mahimong mapalong. Siya sa kanunay omnipotent.

Pinaagi sa negatibong kabubut-on kita magdumili sa pagbenepisyo gikan sa plano sa Dios. Ang Balaang Espiritu dili makalihok sa atong mga kinabuhi. Kita tingali magsalikway sa grasya nga mga pagsangkap sa sistema sa gahum sa Dios, apan kita dili makapapiligro sa plano sa Dios. Ang Dios sa kanunay magbaton sa Iyang paagi; Siya mahimong mahimaya uban kanato o nga wala kita. Ang atong mga panalangin magdugang pinaagi sa pagkamasinugtanon ngadto sa positibo ug negatibo nga mga sugo mahitungud sa Makapalagsik sa divine nga sistema.

OPOSISYON PINAAGI SA PAGTUIS

Hilabihan ka epektibo ang atong tinubdan sa gahum nga kita dili matingala nga si Satanas magpahiluna og usa ka tiningub nga pag-ataki batok niining divine nga pagsangkap. Pinaagi sa malimbungong pagkamaigmat siya nakatuis sa mga doktrina bahin sa Balaang Espiritu pinaagi sa pag-awat sa matuud nga mga kalihukan sa nangaging-panahon ug paglambigit kanila ngadto sa tawhanong emosyon ug pagkaarogante sa paglig-on sa iyang daotan nga sedisyon. Ang satanasnong mga doktrina mag-impluwensiya sa katawhan sa pag-indigay para sa espirituhanong kahimtang pinaagi sa paghingusog sa pagsulti og wamahibal-ing pinulongan, pagdungog og mga tingog, pagkakita og mga bisyon, pagbuhat og mga milagro, pag-ayo sa masakiton—tanan anaa sa usa ka paglunang sa emosyonalismo. Ang human-sa-kanon nga Kapanahonan sa Simbahan nga ministeryo sa Dios nga Balaang Espiritu walay kalabutan sa maong mga pagbatasan (Mga Taga-Roma 16:17-18; Mga Taga-Filipos 3:19*a*).

Ang pagpangita sa maong naghingaping-pagbati nga mga kasinatian sa ngalan sa espirituwalidad nagalubog sa kamatuuran ug nagapasipala sa Dios. Ang Kristiyanismo maoy usa ka sistema sa panghunahuna—panghunahuna sa kamatuuran—ug ang Balaang Espiritu nagasangkap sa gahum nga, una, nagatabang sa atong konsentrasyon diha sa pagkat-on og doktrina ug, ikaduha, nagapataas sa atong abilidad sa pag-aplay diha sa tanang mga ganghaan sa mga doktrina nga kita nakahibalo.

Usa ka panahon sa pagbalhin nahitabo taliwala sa sinugdanan sa Kapanahonan sa Simbahan niadtong A.D. 30 ug sa pagkahuman sa nahasulat nga kanon sa Kasulatan niadtong A.D. 96 sa dihang si Apostol Juan misulat sa Pinadayag. Sa una-sa-kanon nga panahon sa pagbalhin sa Kapanahonan sa Simbahan, ang pag-abut sa Balaang Espiritu, ingon nga gahum para sa divine dynasphere, inubanan sa talagsaon ug makitang mga pagpadayag. Mapasundayagon apan pangsamtang nga espirituhanong mga gasa miabag sa kausaban gikan sa karon-nahunong nga Kapanahonan sa Israel paingon sa bag-ong dispensasyon sa Simbahan. Mga milagro ug mga panambal maoy gipanghimo sa pagpokus sa pagtagad diha sa divine nga awtoridad sa mga apostol ug sa pagmatuud sa ilang bag-o nga mensahe

15. Tan-awa sa mga panid 59-60. Tan-awa usab sa Thieme, *The Integrity of God*, 16, 102.

(Mga Buhat 19:11-20). Ang Espiritu midasig sa mga apostol ug sa uban nga kaabin nila sa pagsulat sa Bag-ong Testamento nga kanon, naglakip sa mga doktrina sa Kapanahonan sa Simbahan—ang "misteryo" nga wala gikapadayag sa Karaang Testamento apan karon adunay kalabutan sa harianong pamilya (Juan 14:26; Mga Taga-Efeso 3:2-6). Ang gasa sa mga pinulongan, usa ka pasidaan nga timailhan sa Israel sa iyang nagsingabot nga nasudnong paghukum niadtong A.D. 70, maoy usa ka matuud nga ministeryo sulud sa unang kwarenta ka tuig sa Kapanahonan sa Simbahan (Isaiah 28:11-12; Mga Buhat 2:39-40).[16]

Apan, kining pangsamtang nga mga gasa sukad kaniadto naundang sa katarunganon ngadto sa pagkaanaa (1 Mga Taga-Corinto 13:8; Mga Taga-Filipos 2:27; 2 Timoteo 4:20). Kon kita maglikay sa mga pagtuis ug sa bitik sa emosyonalismo, kining dayag, pangsamtang nga mga ministeryo sa Espiritu kinahanglang mapalain gikan sa dimakita, permanente nga mga ministeryo sa human-sa-kanon nga panahon sa Kapanahonan sa Simbahan. Aron sa paghimo sa plano sa kalampusan sa Dios para sa atong mga kinabuhi, kita kinahanglan "sa husto magbahin sa Pulong sa kamatuuran" (2 Timoteo 2:15).

Ang Divine Dynasphere diha sa Kaluwasan

Si Kristo midawat sa hingpit-nga-sumbanan sa divine dynasphere diha sa Iyang birhen nga pagkatawo; ang mga apostol ug ang uban nga mga magtotoo midawat niini diha sa adlaw sa Pentekostes; kita magdawat sa divine dynasphere diha sa pagkahimugso-pag-usab.

> Diha sa takna sa higayon nga si bisan-kinsa maoy natawo gikan sa Dios [ang takna sa kaluwasan pinaagi sa pagtoo lamang diha ni Kristo lamang], siya wala nagpakasala [kini imposible nga makasala sulud sa divine dynasphere], tungud kay ang Iyang liso [ang magtotoo] nagapabiling nagpuyo sulud niini [ang divine dynasphere]. Labot pa, siya dili makahimo sa pagpakasala [sulud sa divine dynasphere] tungud kay siya gipakatawo sa Dios. (1 Juan 3:9)

Ang Griyegong personal nga pulingan (*autos*) nagagamit og susamang porma pulos sa nyutro ug sa maskulino nga mga henero. Ang konteksto nagadeterminar kon kini ba nga pulingan maoy gihubad og "niini" o "kaniya." Sa 1 Juan 3:9, ang *autos* mahimong mahubad pinaagi sa nyutro, "nagapabiling nagpuyo sulud *niini*," ang divine dynasphere. Ang gahum sa Balaang Espiritu nagapahimugso-pag-usab sa magtotoo (Juan 3:6; Titus 3:5) naghimo kaniya nga "liso" o anak o manununod sa Dios. Ang susama nga gahum ang nagalihok sulud sa divine dynasphere sa pagpagahum sa Kristohanong kinabuhi sa magtotoo. Kini nga bersikulo nagatumbok nga ang divine dynasphere nadawat diha sa kaluwasan.

Ang Espiritu nagapuyo sa lawas diha sa punto sa kaluwasan (1 Mga Taga-Corinto 6:19-20; Mga Taga-Galacia 3:2; 4:6). Ang Kristohanon sa permanenteng *gipuy-an* sa Espiritu, bisan pa kon siya makasala (Mga Taga-Roma 8:9). Siya *napuno* sa Espiritu lamang sa dihang siya nagapuyo sulud sa divine dynasphere. Ang pagpuno sa Espiritu nagasupak sa kinaiyang makasasala ug nagatinguha sa paggahum ug pagkontrol sa kalag sa magtotoo

16. Thieme, *Mga Dila* (2017).

(Mga Taga-Efeso 5:18). Gikontrolar pinaagi sa waykinutubang gahum sa Balaang Espiritu, ang magtotoo dili makasala sulud sa divine dynasphere.

Sa higayon nga si bisan-kinsa nagatoo diha ni Kristo atol sa Kapanahonan sa Simbahan, siya nagadawat sa dungan—sa hingpit dimabati ug dihimatikdan—ang bawtismo sa Balaang Espiritu, ang pagpuyo sa Balaang Espiritu, ug ang pagpuno sa Balaang Espiritu. Ang *bawtismo* sa Espiritu nagabutang kanato ngadto sa paghiusa uban ni Kristo aron nga kita mag-ambit sa tanan nga Siya mao ug tanan nga Siya anaa; kini nga paghiusa nagahimo kanato nga mga myembro sa harianong pamilya. Waykaparehas lakip sa mga magtotoo sa tanan nga mga dispensasyon, kita maoy "anaa ni Kristo," nailhan uban ni Kristo sa kahangturan (Mga Taga-Roma 16:7; 2 Mga Taga-Corinto 5:17).

Sama sa bawtismo sa Espiritu, nga adunay waykatapusan nga mga sangputanan, ang *pagpuyo* sa Espiritu usab maoy permanente. Wala sukad kaniadto ang Balaang Espiritu nakapuyo sulud sa lawas sa bisan-kinsang magtotoo, apan gikan sa takna sa kaluwasan, ang Dios nga Ikatulong Persona sa waykatapusan nagapuyo sa lawas sa matag myembro sa harianong pamilya. Ang pagpuyo sa Espiritu maoy usa ka ilhanan sa atong harianon nga kahimtang. Ang labing-daotan nga mga magtotoo, ang maayo-kaayo nga mga magtotoo, ug ang tanan nga mga magtotoo nga anaa-sa-taliwala maoy mga benepisyaryo niining permanente nga ministeryo sa Balaang Espiritu: Iyang pagpuyo nagabuhat og usa ka templo sulud sa lawas sa matag Kristohanon (1 Mga Taga-Corinto 6:19) para sa pagpuyo ni Kristo, ang Shekinah nga Himaya (Juan 14:20; Mga Taga-Colosas 1:27).

PAGBIYA UG PAGSULUD-PAG-USAB SA DIVINE NGA SISTEMA

Ang bawtismo ug pagpuyo sa Espiritu dili mahanaw, apan kita mawad-an sa *pagpuno* sa Espiritu sa matag higayon nga kita magtahan ngadto sa tentasyon ug maghukum sa pagpakasala.

> Ug kini mao ang mensahe nga kami nakadungog gikan Kaniya [Jesu-Kristo] ug gisangyaw diha kaninyo, nga ang Dios kahayag ug diha Kaniya ang kangitngit wala malalang [walay kompromiso sa sistema sa Dios diha sa sistema ni Satanas]. Kon kami makigbisog [mag-angkon, magpahayag, magmatuud] nga kami adunay fellowship uban Kaniya ug magpabiling naglakaw diha sa kangitngit [naggula sa divine dynasphere pinaagi sa sala, gisundan sa gipadayong kalihukan sulud sa sistema ni Satanas], kami namakak ug wala magbuhat sa kamatuuran. . . . Kon kami makigbisog nga kami wala makasala [walay kinaiyang makasasala, ang tinubdan sa tentasyon], kami nag-ilad sa among-kaugalingon ug ang kamatuuran [ang doktrina sa sala o hamartiology] wala ngari kanamo. . . . Kon kami makigbisog [sa higayon nga kami makasala] nga kami wala makasala [wala makatahan ngadto sa tentasyon, wala makagawas sa divine dynasphere], kami padayong naghimo Kaniya nga usa ka bakakon, ug ang Iyang Pulong wala ngari kanamo. (1 Juan 1:5-6, 8, 10)

Ilalum sa Iyang pagpuno nga ministeryo ang Balaang Espiritu nagakontrol ug naga-

pagahum lamang sa dihang kita magpuyo sulud sa divine dynasphere. Kita magsugod sa atong Kristohanong mga kinabuhi nga napuno sa Espiritu, apan kanang inisyal nga pagpuno maoy lumalabay tungud kay kita makasala pa; kita adunay kabubut-on ug ang kinaiyang makasasala sa gihapon nagapuyo sulud sa atong mga lawas (Mga Taga-Roma 6:16-22; 7:7-25; 1 Juan 1:8).

Isip ang molupyo nga kaparang batok sa nagpuyo nga Balaang Espiritu, ang kinaiyang makasasala maoy suludnong ahente ni Satanas para sa paglinga kanato gikan sa plano sa kalampusan sa Dios (Mga Taga-Galacia 5:17). Ang kinaiyang makasasala mao ang tinubdan sa tentasyon, apan ang atong kabubut-on mao ang tinubdan sa sala. Sa dihang ang kinaiyang makasasala nagatintal kanato sa pagbuhat og usa ka sala, kita makasukol sa tentasyon ug makapabiling napuno sa Espiritu sulud sa divine dynasphere. Ang bibliyanhong mga sugo sa pagsukol sa tentasyon maoy gihugpong ngadto sa estraktura sa gugma diha sa ganghaan uno.

> Pagsugut tungud-niini sa Dios [paghimo sa divine nga plano sa kalampusan]. Sukli ang yawa [pinaagi sa gahum sa divine dynasphere], ug siya mopahilayo gikan kaninyo. (Santiago 4:7)

> Walay pagsulay nga makalaang kaninyo gawas kon ang tawhanong matang; dugang pa, ang Dios matinumanon kinsa dili motugot kaninyo nga masulayan labaw sa inyong mga kapabilidad, apan diha sa pagsulay Siya usab mosangkap [pinaagi sa doktrina sa Bibliya] sa paagi sa paglingkawas aron nga kamo makahimo [pinaagi sa gahum sa divine dynasphere] sa pag-agwanta niini. (1 Mga Taga-Corinto 10:13)

Kita makapili sa pagsukol sa tentasyon ug makapabilin sulud sa estraktura sa gugma, o kita makapahiuyon sa tentasyon ug magpalagpot sa atong-kaugalingon gikan sa sistema sa gahum sa Dios. Tungud kay walay usa ang makasala sulud sa divine dynasphere, kita maggawas sa dihang kita magpili sa pagpakasala. Kita sa gihapon luwas, sa gihapon sulud sa harianong pamilya sa Dios, sa gihapon nahiusa uban ni Kristo, sa gihapon gipuy-an sa Espiritu, apan kita anaa sa gawas sa estraktura sa gugma sa dihang kita makasala. Ang Dios nakahatag kanato sa rebound nga teknik pinaagi niini kita makasulud-pag-usab sa ganghaan uno ug napabalik ngadto sa divine dynasphere human kita makasala.

> Kon kita mag-ila [maghingalan, mag-angkon, magsugid] sa atong mga sala, Siya [Dios nga Amahan] matinumanon ug matarong sa tuyo nga Siya nagapasaylo kanato sa atong mga sala [nahibaloan nga mga sala] ug usab nagahinlo kanato gikan sa tanang dipagkamatarong [wanahibaloan nga mga sala]. (1 Juan 1:9)

Pinaagi sa pag-ila sa atong mga sala sa pribado ngadto sa Dios, kita magpabalik sa pagpuno sa Espiritu ug sa matag karon ug unya magpuyo sulud sa espera sa divine nga gahum. Tanang bibliyanhong mga sugo sa pagbawi gikan sa sala ug pagpadayon sa atong fellowship uban sa Dios maykalabutan ngadto sa ganghaan uno sa divine dynasphere. Kini nga mga mando sa lainlain nga gipamulong sa pagpahimug-at sa nagkadaiyang mga

dagway sa doktrina. Kita gimandoan sa “pag-ila sa atong mga sala” (Jeremiah 3:13), “pagtugyan” sa atong-kaugalingon ngadto sa Dios (Mga Taga-Roma 6:13), “paghukum sa atong-kaugalingon” (1 Mga Taga-Corinto 11:31), “pagpadaplin sa matag gibug-aton” (Mga Hebreohanon 12:1), “pagsalikway sa tanang pagkamahugaw” (Santiago 1:21), “pagpasakup ngadto sa Amahan” (Mga Hebreohanon 12:9), “pagpahawa sa karaang tawo” (Mga Taga-Efeso 4:22), “pagpresentar sa atong mga lawas” (Mga Taga-Roma 12:1), “paghimo sa tul-id nga mga dalan” (Mateo 3:3; Mga Hebreohanon 12:13), “pagbarog pag-usab gikan sa mga kamatayon” (Mga Taga-Efeso 5:14), ug “pagsaka ang mga kamut nga naghuyhuy” (Mga Hebreohanon 12:12).

Sa higayon nga kita magsulud-pag-usab sa divine dynasphere pinaagi sa rebound, ang tukma nga sugo nan mamahimong “paglakaw pinaagi sa Espiritu” (Mga Taga-Galacia 5:16), ang mando sa pag-abante sa espirituhanon diha sa laing mga ganghaan sa sistema nga gigamhan pinaagi sa Makapalagsik.

Kapitulo Tres

GANGHAAN DOS:
SUKARANON NGA KRISTOHANONG PAAGI SA BUHAT

ANG PAGKAWAYPIHIG SA MAGTOTOO

SA SINUGDAN DIHA SA IYANG KRISTOHANON NGA KINABUHI ang magtotoo kinahanglang magkat-on sa mga sukaranong-butang sa plano sa kalampusan sa Dios. Siya kinahanglang magpraktis ug magkat-on pag-ayo sa piho nga mga kahanas hangtod nga sila mahimong butang naandan alang kaniya. Ang bag-o nga magtotoo tingali dili makasabut sa sistema, apan ang Dios nakahatag sa sukaranong mga sugo ug ang magtotoo kinahanglang magsunud kanila. Ang Kristohanong paagi sa kinabuhi nagasugod diha sa *pagkamasinugtanon*, dili sa perpektong pagsabut.

Ang ganghaan dos nagarepresentar sa naandang pamaagi sa Kristohanong paagi sa kinabuhi. Pagkamasinugtanon ngadto sa sukaranong mga teknik sa adlaw-adlaw nga kinabuhi diha sa sistema sa Dios nagabuhat ug nagapabilin sa pagkawaypihig. Ang ganghaan dos, ang pagkawaypihig nga ganghaan, maoy mamandoon para sa kalihukan sa laing mga ganghaan sa estraktura sa gugma (2 Timoteo 1:7). Ang mga teknik sa ganghaan dos nadesinyo sa pagpalahutay sa adlaw-adlaw nga disiplina sa pagpuyo diha sa Pulong sa Dios.

Ang sukaranong mga teknik sa ganghaan dos maglapas sa rebound taman sa paglakip sa pag-angkon og divine nga mga saad ug paggamit sa dipersonal nga gugma. Ako motingub sa prinsipyo sa pag-angkon sa mga saad,[17] unya mohubit sa dipersonal nga gugma nga maoy kinahanglanon sa lig-ong-kusog sa Kristohanong integridad.

Ang pag-angkon sa mga saad nga ang Dios nakahatag kanato nagapapha sa

17. Thieme, *Ang Pagtoo-Pahulay nga Kinabuhi* (2016).

panghunahuna nga mga sala sa kahadlok, kabalaka, ug kahingawa—mga sala nga magputol sa paghunahuna og doktrina. Ang dihamtong nga magtotoo makahawid ngadto sa mga saad hangtod nga siya makakat-on sa igong doktrina sa Bibliya sa pagsabut sa hingpit sa plano sa Dios para sa iyang kinabuhi.

> Salig diha sa Ginoo sa tibuuk nimo nga kasingkasing,
> Ug ayaw pagsandig sa imong kaugalingon nga pagsabut.
> Sa tanan nimong mga paagi pag-ila Kaniya,
> Ug Siya mohimo sa imong mga dalan nga matul-id [tukma]. (Mga Proberbio 3:5-6, NASB)

> Ug ang Ginoo mao ang bugtong kinsa nagauna kanimo; Siya mouban kanimo. Siya dili mopakyas kanimo o mobiya kanimo. Ayaw kahadlok, o madismaya. (Deuteronomio 31:8, NASB)

> Tungud-niini, ang Ginoo nangandoy nga mahimong maloloy-on diha kaninyo,
> Ug tungud-niini Siya nagahulat didto sa kahitas-an sa pagbaton og kalooy diha kaninyo.
> Kay ang Ginoo usa ka Dios sa hustisya;
> Unsa ka bulahan kadtong tanan kinsa mangandoy para Kaniya. (Isaiah 30:18, NASB)

> Pagmapaubsanon sa inyong-kaugalingon, tungud-niini, ubus sa gamhanang kamut sa Dios, aron nga Siya magtuboy kaninyo diha sa tukmang panahon, pagtugyan sa tanan ninyong mga kahingawa diha Kaniya, tungud kay Siya nagaamuma kaninyo. (1 Pedro 5:6-7, NASB)

Ang mga saad magpahimo sa nagtubo nga magtotoo sa pagsulud sa “kalinaw sa Dios nga nagalabaw sa tanang pagsabut” (Mga Taga-Filipos 4:7). Dinhi nga kalinaw o “pahulay” (Mga Hebreohanon 4:1-3), siya nagahuput sa pagkawaypihig nga gikinahanglan sa paghunahuna sa tin-aw ug sa paglihok diha sa laing mga ganghaan sa divine dynasphere.

Ang pagsalig diha sa mga saad sa Dios mao lamang ang unang ang-ang sa pagtoo-pahulay nga pagbansaybansay, ang tulo-ka-ang-ang nga teknik para sa pag-aplay og doktrina sa kinabuhi.[18] Ang usa ka magtotoo nagaangkon og abilidad sa paggamit sa tibuuk pagtoo-pahulay nga pagbansaybansay samtang siya nagatubo diha sa doktrina, apan gikan sa sinugdanan sa iyang Kristohanong kinabuhi siya makaangkon sa divine nga mga saad ug makalig-on sa iyang-kaugalingon ilalum sa kalisud.

Ang paggamit sa dipersonal nga gugma usab nagatabang ngadto sa pagkawaypihig sa bag-ong magtotoo. Usa ka tibuuk ganghaan, ganghaan says, maoy gipahinungud ngadto sa kaligdong sa dipersonal nga gugma, apan niining puntoha sa ganghaan dos, ang dipersonal nga gugma mamahimong usa ka isyu ug kinahanglang maugmad isip usa ka kategoriya sa doktrina.

18. Tan-awa sa mga panid 103-10.

ESPIRITUHANONG PRODUKSIYON UG ANG KINATAS-AN NGA KRISTOHANONG KALIGDONG

Diha sa Juan 15, diin ang atong Ginoo mipropesiya sa pag-abut sa divine dynasphere, Siya usab mipaila sa espirituhanong pagtubo ug pagkahamtong ingon nga tinguha sa divine nga plano. Siya mipahimug-at nga ang hustong gipadasig nga Kristohanong produksiyon *nagaresulta* gikan sa espirituhanong pag-abante. Ang dipersonal nga gugma maoy usa ka kategoriya sa espirituhanong produksiyon ug gikinahanglan para sa dugang pa nga pagtubo.

> Ikaw wala mipili Kanako [Dios, dili ang tawo, nagapasiugda sa grasya], apan Ako ang mipili kanimo [mipili kanimo para sa espesyal nga pribilihiyo, naglakip sa divine dynasphere] ug Ako mitudlo kanimo [aron mabutang sulud sa estraktura sa gugma] aron ikaw maglakaw [espirituhanong pag-abante] ug aron ikaw mahimong magmugna og bunga [pagkahamtong isip ang resulta sa espirituhanong pag-abante] ug aron ang imong bunga [hamtong nga produksiyon sulud sa divine dynasphere] mahimong magpadayon [gipadayong kalihukan sulud sa divine dynasphere human nagkab-ot sa pagkahamtong], aron bisan-unsa nga ikaw mangayo sa Amahan pinaagi sa Akong ngalan, Siya maghatag kanimo. (Juan 15:16)

Sa paghulagway sa hamtong nga produksiyon, si Kristo misaysay sa epektibong pag-ampo ingon nga dako-kaayong pribilihiyo sa hamtong nga magtotoo sa paglambigit sa divine nga gahum diha sa personal o makasaysayanong mga sirkumstansiya.[19] Ang pag-ampo maoy usa ka hinagiban para sa lig-on, dili usa ka tabang para sa huyang. Gawas sa rebound nga pag-ampo, nga nagapabalik sa magtotoo ngadto sa divine nga sistema sa gahum, ang tanang epektibo nga pag-ampo kinahanglang matanyag sulud sa divine dynasphere. Tungud kay ang Amahan mao ang tagmugna sa divine nga plano ug tigdesinyo sa divine dynasphere, tanan nga pag-ampo gisulti ngadto Kaniya pinaagi sa ngalan ni Kristo, kinsa midaog sa atong kaluwasan ug mibukas sa Kristohanong paagi sa kinabuhi.

Ang mga mando sa Dios para sa harianong pamilya nalain isip mga sugo para bisan-hain sa pagpuyo o kalihukan. *Pagpuyo* sulud sa divine dynasphere maoy napahimuslan pinaagi sa *kalihukan* sulud sa divine dynasphere. Ang rebound nagatuman sa sugo sa "pagpuyo diha sa gugma" (Juan 15:9); unya pinaagi sa kusog sa ganghaan uno, kita maghimo og Kristohanong produksiyon samtang kita "maglakaw pinaagi sa gugma" (Mga Taga-Efeso 5:2), nagsunud sa makapalihok nga mga sugo. Ang pag-ampo maoy usa ka ehemplo sa usa ka makapalihok nga responsibilidad sa matag magtotoo (1 Mga Taga-Tesalonica 5:17): Pinaagi sa gahum sa Balaang Espiritu (Mga Taga-Roma 8:26-27), ang magtotoo nahatagan sa pribilihiyo sa pagdala og pasalamat, mga pangaliya-alang-sa-uban, ug personal nga mga petisyon atubangan sa trono sa grasya (Mga Hebreohanon 4:16).

Usa ka dugang kahubitan sa "bunga" gihisgotan sa atong Ginoo diha sa Juan 15:16 maoy makit-an diha sa Mga Taga-Galacia 5:22 ug 23.

---

19. Thieme, *Pag-ampo* (2019).

> Ang bunga sa Espiritu mao ang gugma, kalipay, kauswagan, pagkamalungtaron, integridad, pagkamanggihatagon, kompiyansa sa doktrina, kamapaubsanon, disiplina-sa-kaugalingon. (Mga Taga-Galacia 5:22-23*a*)

Gikan niining duha ka bersikulo kita makakat-on nga ang produksiyon sa magtotoo nagaabut labaw pa kaayo gayud kay sa makitang katumanan sa Kristohanong mga responsibilidad—paghatag, pag-ampo, pagsaksi, serbisyo diha sa lokal nga simbahan. Kining lehitimo nga mga demonstrasyon sa Kristohanong serbisyo, kon sa hustong nadasig, mao ang *resulta* sa espirituhanong pagtubo, dili ang *hinungdan.* Ang hustong panghunahuna nagabuhat og hustong pangpadasig; hustong pangpadasig nagabuhat og hustong aksiyon. Ang Kristohanong produksiyon mao ang pinahiluna, malambigitong kalihukan sa tanang mga ganghaan sulud sa divine dynasphere nga gigamhan sa Dios nga Balaang Espiritu (2 Mga Taga-Tesalonica 1:11).

PAGTOO, PAGLAUM, UG GUGMA

Nag-ulohan sa listahan diha sa Mga Taga-Galacia 5:22, ang gugma nagadawat sa labaw nga pagpahimug-at tungud kay kini ang titulo sa plano sa kalampusan sa Dios. Ang 1 Mga Taga-Corinto 13 nagapakita nga ang gugma maoy usa ka *sistema* ug nagasaysay nga ang gugma mao ang kinatas-an nga Kristohanong kaligdong.

> Karon magpabilin [pangsamtang nga espirituhanong mga gasa wamalakip] ang pagtoo, paglaum, ug gugma, niining tulo, ug ang kinadak-an niini [mao] ang gugma. (1 Mga Taga-Corinto 13:13)

Gikahatag lamang ngadto sa diyutay nga mga magtotoo sulud sa una-sa-kanon nga panahon sa Kapanahonan sa Simbahan, ang pangsamtang nga espirituhanong mga gasa nahanaw; bugtong ang hawud nga mga kaligdong magpabilin, nga mapuslan sa tanan. Ang mga kaligdong sa pagtoo, paglaum, ug gugma maoy kabahin sa atong permanente nga kapanulundanan ingon nga espirituhanong aristokrasya.

Gihubad og “pagtoo,” ang Griyegong pungan (*pistis*) adunay doble nga pasabut. Diha sa iyang waypihig nga pagsabut ang *pistis* nagakahulugan og “unsay gitoohan,” doktrina sa Bibliya. *Pistis* usab nagapasabut, sama dinhi, ngadto sa aplikasyon sa magtotoo sa doktrina ngadto sa kasinatian, ang pagtoo-pahulay nga teknik.

Maingon nga ang “pagtoo” nagarepresentar sa usa ka tibuuk sistema sa pag-aplay sa Pulong sa Dios, sa ingon niini usab ang “paglaum” maoy usa ka sistema nga migumikan sa kahibalo sa doktrina.[20] Ang paglaum maoy absolutong kompiyansa sa umaabot nga divine nga mga pagsangkap ug mga panalangin (Mga Taga-Roma 8:24-25). Diha sa matag hugna sa kinabuhi sa usa ka tawo, siya dili lamang makapahimulus sa mga panalangin nga siya anaa, kundili usab makapaabot nga may kasigurohan o “paglaum para” sa mga panalangin nga moabut diha sa sunud nga hugna sa pagtubo. Busa, adunay tulo ka paglaum; sa dungan sila magsubay sa pag-abante sa usag-usa gikan sa pagka usa ka

20. Thieme, *The Integrity of God*, 130-33, 151-58.

dimagtotoo kinsa nagapaabot og kaluwasan, sa pagkahimo nga usa ka dihamtong nga magtotoo kinsa nagalantaw sa labawng-grasya nga mga panalangin, sa pagkahimo nga usa ka hamtong nga magtotoo kinsa sa mahinamong nagahulat sa waykatapusang mga ganti sa langit. Ang katumanan sa matag paglaum nagapahimutang sa pundasyon para sa sunud nga paglaum. Walay sapayan unsay gidaghanon ang Dios nagapanalangin kanato, kita sa kanunay makapaabot sa daghan pa.

Pulos ang pagtoo-pahulay ug paglaum maoy sakup nga mga sistema nga maglihok sulud sa masdako nga espera, ang estraktura sa gugma. Ang usa ka magtotoo makaaplay sa doktrina ug makaabante gikan sa paglaum ngadto sa paglaum ngadto sa paglaum sa sulud lamang sa divine dynasphere. Ang pagtoo ug paglaum mag-agad diha sa divine nga sistema nga nagapagahum kanato sa pagkat-on sa doktrina ug magpalahutay sa atong espirituhanong buylo. Gugma maoy hawud sa bisan-hain sa pagtoo o paglaum tungud kay ang gugma mao ang karakteristiko nga kaligdong sa tibuuk divine nga sistema. Kita mopaugmad sa tibuuk kamahinungdanon niini nga kaligdong sa higayon nga kita magtoon sa doktrina sa ligdong nga gugma labot sa mga ganghaan singko ug says sa estraktura sa gugma.

Bisan sa wala pa ang Kapanahonan sa Simbahan misugod, si Kristo misulud-sa-kapsula sa tibuuk Balaod ni Moses diha sa duha ka kamandoan: sa paghigugma sa Dios ug sa paghigugma sa tawo (Mateo 22:37-40). Sulud sa divine dynasphere hapit matag ganghaan nagalakip og usa ka tino nga kategoriya sa gugma. Aron sa paghulagway sa sukaranong paggamit sa dipersonal nga gugma diha sa ganghaan dos, kita kinahanglang maghubit sa tibuuk konsepto sa gugma. Kita kinahanglang makasabut og ngano ang gugma maoy kinatas-an nga Kristohanong kaligdong ug ang bibliyanhong ngalan para sa Kristohanong paagi sa kinabuhi.

DIPERSONAL UG PERSONAL NGA TAWHANONG GUGMA

Diha sa English maingon usab sa Griyego, “gugma” maoy usa ka transitibo nga punglihok; ang gugma nagalihok pulos nga usa ka hinungdan ug usa ka hingtungdan. Ang hinungdan mao ang usa kinsa nagahigugma; ang hingtungdan mao ang usa nga gihigugma, ang tagadawat sa gugma. Diha sa kapahayag nga *Ako nahigugma kanimo*, “Ako” mao ang hinungdan, ug “kanimo” mao ang hingtungdan.

Kini nga kalainan tali sa hinungdan ug hingtungdan nagapatin-aw sa duha ka sukaranong matang sa matuud nga gugma nga anaa taliwala sa mga myembro sa tawhanong kaliwat. Ako nakahingalan niining duha ka kategoriya og “dipersonal nga gugma” ug “personal nga gugma.” Ang dipersonal nga gugma nagapahimug-at sa hinungdan; ang personal nga gugma nagapahimug-at sa hingtungdan. Ang dipersonal nga gugma nagaagad diha sa dungog ug kaligdong sa usa kinsa nagahigugma; ang personal nga gugma nagaagad diha sa pagkamadanihon, kapasidad, ug pagtubag sa usa kinsa maoy gihigugma.

Sa “dipersonal” ako magpasabut nga kining gugmaha wala nagakinahanglan og kasuud, pagkamahigalaon, o bisan pa paghimamatay diha sa hingtungdan sa gugma. Usa ka suud nga relasyon tali sa hinungdan ug hingtungdan mahimong mahitabo, apan wala gikinahanglan; ang dipersonal nga gugma sa yano mao ang makanunayong kalihukan sa imong kaugalingon nga kaligdong ngadto sa ubang katawhan. Ang dipersonal nga

gugma mahimong mapunting ngadto sa mga higala, mga kaaway, mga hinigugma, mga istranghero—sa pagkatinuud, ngadto sa tibuuk tawhanong kaliwat. Sa pagkalahi, ang personal nga gugma nagakinahanglan nga ikaw mag-ila sa hingtungdan nga may usa ka kahimtang sa kasuud. Ang hingtungdan sa personal nga gugma kinahanglang madanihon alang kanimo, mag-ambit og sukaranong mga bililhong-butang uban kanimo, ug adunay kapasidad sa paghigugma kanimo agig balos. Diyutay lamang sa piniling katawhan ang magkwalipikar isip mga hingtungdan sa imong personal nga gugma, sanglit ang tanang katawhan mahimo nga hingtungdan sa imong dipersonal nga gugma. Ang personal nga gugma gidesinyo para sa panagbalos-nga-lihok uban sa pipila; ang dipersonal nga gugma gidesinyo sa pagbenepisyo sa tawhanong kaliwat. Ang personal nga gugma mapihigon kaayo; ang dipersonal nga gugma dimapihigon. Ang personal nga gugma maoy kondisyonal; ang dipersonal nga gugma dikondisyonal.

Kon walay kaligdong ang personal nga gugma nagabuhat og mga kahuyang. Ikaw magdala sa imong kaugalingon nga mga problema sa sulud sa bisan-unsang personal nga relasyon, apan sa maong-paagiha nagadala ang usa nga ikaw maghigugma. Ang mga problema, mga kakulangon, ug mga sayup sa duha ka tawo maoy gitipon ug gipasanay sa personal nga gugma. Ang imong pagkamadutlan ngadto sa impluwensiya sa usa nga ikaw maghigugma makapamunga og pagkasubhetibo ug sa panghunahuna nga mga sala sa pangabubho, kalooy-sa-kaugalingon, ug pagkamapait. Ang personal nga gugma diha sa tawhanong kaliwat mausab-usabon kaayo, sa emosyonal nga gipahinam, ug gipagubut sa mga baryable ug sa mga dimatagna nga ang personal nga gugma dili makakontrol. Sagad magubuton ug makahigawad, ang personal nga gugma dili gayud malig-on pa kay sa kaligdong niadto nga nalambigit. Ang malahutayong personal nga gugma nagaagad diha sa dipersonal nga gugma.

Dipersonal nga gugma mao ang kaligdong nga bugtong makapakusog, makapalig-on, ug makapalungtad sa personal nga gugma. Ang bugtong baryable diha sa dipersonal nga gugma nga nagapabilin ubus sa imong kontrol mao ang imong kaugalingon nga panghunahuna. Samtang ang personal nga gugma mahimong magdala ngadto sa kompromiso sa tinuud nga mga sumbanan ug mga sukaranan, ang dipersonal nga gugma nungka nga nagakompromiso sa kaligdong. Ang dipersonal nga gugma para sa katawhan maoy usa ka resulta sa imong relasyon uban sa Dios; ang personal nga gugma sagad maoy usa ka distraksiyon gikan sa unsay labing importante, doktrina sa Bibliya. Ang dipersonal nga gugma maoy usa ka tigsulbad-sa-problema; ang personal nga gugma mahimo nga usa ka problema.

AKO (Hinungdan)	***NAHIGUGMA*** (Transitibo nga punglihok)	***KANIMO*** (Hingtungdan)
DIPERSONAL NGA GUGMA		**PERSONAL NGA GUGMA**
Nagapahimug-at sa hinungdan		Nagapahimug-at sa hingtungdan
Nagabungat og integridad diha sa hinungdan		Nagabungat og pagkamadanihon diha sa hingtungdan
Wala nagakinahanglan og personal nga paghimamatay		Nagakinahanglan og personal nga paghimamatay
Gipunting ngadto sa tanan		Gipunting ngadto sa pipila
Dikondisyonal		Kondisyonal
Kaligdong		Nagsalig sa kaligdong
Kusgan		Madutlan
Malig-on		Palingpaling
Mga baryable ubus sa kontrol		Dimapugngan nga mga baryable
Nagaagad diha sa doktrina sa Bibliya		Nagaadad diha sa dipersonal nga gugma
Tigsulbad sa problema		Tigbuhat sa problema
Minando		Dipinugus

DIPERSONAL UG PERSONAL NGA GUGMA

Diha sa 1 Mga Taga-Corinto 13:13 ang personal nga gugma para sa Dios ug dipersonal nga gugma para sa katawhan, dili personal nga gugma para sa katawhan, maoy naprokla-mar nga kinatas-an nga Kristohanong mga kaligdong. Ang ligdong nga gugma nagasangkap sa kalikupan para sa pagtoo ug paglaum. Ang dipersonal nga gugma minando; ang personal nga gugma dipinugus. Sa wayduhaduha ang personal nga gugma maoy lehitimo ug kalagmitan maanindot, apan kini nagsalig-sa-kaligdong, nag-agad diha sa kaligdong sa dipersonal nga gugma, nga nagarepresentar sa kinatas-ang ang-ang sa integridad nga ang kalag makakab-ot.

GUGMA UG KAUGALINGNAN

Ang usa ka magtotoo nga may dipersonal nga gugma wala nagasalig diha sa hingtung-dan sa iyang gugma para sa kalig-on ug suporta; siya gipalahutay pinaagi sa doktrina sa Bibliya sulud sa iyang kaugalingon nga kalag. Walay mga baryable o mga dimatagna nga nalambigit gawas niadtong gikontrolar sa iyang kaugalingon nga kinaugalingong-pagbuut. Pinasikad sa iyang kaugalingon nga hustong mga desisyon sulud sa usa ka gipalugway nga gidugayon sa panahon sa pagkat-on ug pag-aplay sa doktrina, siya makasulbad o makasugakod sa mga problema sa personal nga gugma nagpabilin og usa ka katingalahang relasyon uban sa laing tawo, o siya mahimong makuntento nga nag-inusara. Siya nagalihok sa makanunayon bisan kon giatubang sa pagkamabatukon o admirasyon, antagonismo o personal nga gugma. Ang iyang dipersonal nga gugma wala nagaagad diha sa emosyonal nga pag-aghat, baslanay, o atraksiyon. Siya dili mahimong mamanipula pinaagi sa ulog-ulog o pag-uyon. Kini mao ang matuud ug halangdon nga kaugalingnan sa magtotoo kinsa

sa espirituhanon nga mapadayonon-sa-kaugalingon. Siya wala nagaagad sa tambag sa uban o sa pagtambag sa usa ka pastor; doktrina sa Bibliya sulud sa iyang kaugalingon nga kalag nagahatag kaniya sa kalig-on ug kaalam sa pagpuyo sa iyang kaugalingon nga kinabuhi atubangan sa Ginoo. Bisan pa og sa matuud mapaubsanon ug katudloan, siya dili makontrol sa unsa nga si bisan kinsa pa nagahunahuna, nagasulti, o nagahimo. Dipersonal nga gugma, nalalang sulud sa kalag sa magtotoo, mao ang bugtong kategoriya sa gugma nga makatuman sa divine nga mga sugo sa paghigugma sa tanang mga magtotoo, walay sapayan kang kinsa siya nagaatubang.

> Ako [Jesu-Kristo] maghatag kaninyo [mga magtotoo] og usa ka bag-ong sugo, nga kamo maghigugma sa usag usa; maingon nga Ako nahigugma kaninyo [sulud sa hingpit-nga-sumbanan sa divine dynasphere], kamo usab maghigugma [dipersonal nga gugma] sa usag usa. (Juan 13:34)

Pipila sa mga Kristohanon maoy dalayegon, apan, unya usab, ang uban maoy lakip sa labing arogante, matarong-sa-kaugalingong-panahum, bastos, salawayon nga katawhan sa ibabaw sa kalibutan. Bisan pa ang usa ka kahibulungan, hamtong nga magtotoo mahimong adunay usa ka personalidad, bakgrawon, paagi-pagpakabuhi, o kombinasyon sa mga tinguha nga maghimo kaniya nga sukwahi sa hingpit diha kanimo. Sumala sa divine nga mga sugo ikaw kinahanglang maghigugma sa tanang mga magtotoo. Sa wayduhaduha ang imong eksklusibong personal nga gugma dili mahimong mahatag niadtong kang kinsa ikaw walay kalambigitan. Ni ikaw kinahanglang magsunog sa imong naghigwaos nga kabaskog sa pagsulay sa paghimo sa imposible—*sa personal* maghigugma sa tanang mga Kristohanon.

Ang bugtong gugma nga ikaw makaangkon para sa kadaghanan sa mga tawo maoy pinasikad sa kalig-on sa imong kaugalingon nga karakter. Pinaagi sa dipersonal nga gugma ang imong batasan ngadto sa tagsatagsa isip-pasikaran mahimong mao ra, gipakita diha sa kortesiya, pagkamahunahunaon, pagkasensitibo ngadto sa mga pagbati sa uban, pagkamainantoson, ug pagkamanununtoon diha sa dikinahanglanong mga lugar sa panagsumpaki o panaglalis. Ang maong mga batasan mahimong sa makanunayon mapabilin ngadto sa bisan-kinsang magtotoo, bisan pa og unsa ka sukwahi inyong mga personalidad o paagi sa pagpuyo tingali. Ang Kristohanong gugma dili paghunahuna-nga-labaw, minaut, o matarong-sa-kaugalingong-panahum.

> Inyong gugma kinahanglang dili-minaut. (Mga Taga-Roma 12:9*a*)

Ang dipersonal nga gugma dili usa ka mapugnganon-sa-kaugalingon, artipisyal, walay emosyon nga dagway, apan hinoon usa ka maloloy-ong batasan nga masubayon diha sa doktrina sulud sa imong kalag. Ang palisiya sa dipersonal nga gugma sa yano mao kini: kaligdong ngadto sa tanan, walay sapayan kinsa o unsa sila. Pinaagi niini nga batasan ang imong espirituhanong aristokrasya napadayag samtang ikaw sa halangdon magrepresentar ni Kristo sulud sa kalibutan sa yawa.

Ang dipersonal nga gugma kinahanglang mapunting dili lamang ngadto sa laing mga magtotoo, kundili ngadto sa mga dimagtotoo usab. Ikaw dili kinahanglang magdeterminar nga ang usa ka tawo usa ka Kristohanon sa dili pa ikaw magpakita og Kristohanong gugma. Kini nagapatin-aw sa mga mando sa Dios nga ikaw maghigugma sa imong mga silingan—

matag-usa diha sa imong kadaplinan—ug hasta imong mga kaaway.

> Ikaw maghigugma sa imong silingan ingon sa imong-kaugalingon [gikan sa imong kaugalingon nga kaligdong]. (Markos 12:31*b*)

> "Kamo nakadungog nga kini gikaingon, 'Kamo maghigugma sa inyong silingan, ug magdumut sa inyong kaaway.' Apan Ako magsulti kaninyo, higugmaa ang inyong mga kaaway, ug pag-ampo para niadtong kinsa maglutos kaninyo aron nga kamo mahimong mga anak sa inyong Amahan [ang tagmugna sa divine dynasphere] kinsa anaa sa langit; kay Siya nagapahimo sa Iyang adlaw sa pagsidlak diha *sa* daotan ug *sa* maayo, ug nagapadala sa ulan diha *sa* matarong ug *sa* dimatarong. Kay kon kamo maghigugma niadtong kinsa maghigugma kaninyo [personal nga gugma], unsa nga ganti ang maangkon ninyo? Dili ba maskin ang mga tigkuha-og-buhis maghimo sa mao usab?" (Mateo 5:43-46, NASB)

Ang personal nga gugma para sa uban nga myembro sa tawhanong kaliwat dili usa ka kaligdong sa iyang-kaugalingon, apan kinahanglang magsalig diha sa tinuud nga kaligdong sa dipersonal nga gugma. Ang divine nga mga sugo sa paghigugma sa tanang katawhan magmando kanato sa pagpaugmad sa kaligdong ug, diha sa tanan natong mga relasyon uban sa laing katawhan, sa pagpuyo pinaagi sa atong kaugalingon nga integridad.

REBOUND UG ANG KALMA NGA PANGHUNAHUNA

Sa panagtangdi ngadto sa hamtong nga kaligdong sa miabante nga magtotoo, ang sukaranong dipersonal nga gugma diha sa ganghaan dos sa divine dynasphere sa yano maoy usa ka kalma nga panghunahuna. Ang sukaranong dipersonal nga gugma mao ang pagkawa-diha sa panghunahuna nga mga sala alang niadtong ikaw kaila o wala makaila, mga higala o mga kaaway.

> "Apan Ako magsulti kaninyo kinsa magpatalinghog, higugmaa ang inyong mga kaaway, pagbuhat og maayo alang niadtong kinsa magdumut kaninyo, panalangini kadtong kinsa magtunglo kaninyo, pag-ampo para niadtong kinsa magpasipala kaninyo." (Lukas 6:27-28, NASB)

Ang magtotoo kinsa nagagamit og rebound sa pagsulud-pag-usab sa ganghaan uno human siya nakasala, apan kinsa human niana mamahimong arogante, abubhoan, nasuko, talamayon, mapahimaslon, nahadlok, o napuno sa kalooy-sa-kaugalingon o pagkasad-an, pag-usab mitangtang sa iyang-kaugalingon gikan sa divine dynasphere. Siya natintal sa pagpakasala ug miuyon. Kini nga problema sa sumpaysumpay nga pagpakasala masulbad pinaagi sa rebound ug usa ka dihadiha nga paglambigit ngadto sa ganghaan dos. Ang kalma nga panghunahuna sa sukaranong dipersonal nga gugma nagaputus sa magtotoo batok sa mga tentasyon sa kinaiyang makasasala.

Sa dihang ang Mga Taga-Galacia 5:22 nagasaysay nga "ang bunga sa Espiritu mao ang

gugma," pipila sa mga magtotoo magpaabot sa bunga sa Espiritu sa pagtungha, ingon og sa mahika, sa diha nga sila magrebound ug mag-angkon pag-usab sa pagpuno sa Espiritu. Sa dihang ang usa ka pagbati sa gugma para sa tanang katawhan dili mahitabo dihadiha, sila magdahum nga ingon og may sayup diha sa rebound nga teknik. Sila nan magdangup sa pagbasol, penitensiya, pagbutang sa kaugalingon luyo sa uban, o pagsaway-sa-kaugalingon tungud sa usa ka pagsulay sa *paghitakus* sa kapasayloan sa Dios ug *pagbati* nga napabalik sa fellowship uban Kaniya. Kining sagad nga pagbatasan taliwala sa dihamtong nga mga Kristohanon maoy usa ka paggamit sa kakawang.

Una, ang Dios nagapasaylo kanato tungud kay Siya perpekto nga hustisya (1 Juan 1:9); ang sala nga kita magsugid pinaagi sa rebound nahukman didto sa krus. Ikaduha, kita dili makakab-ot og kapasayloan. Pagpahiuli ngadto sa fellowship nakab-ot para kanato pinaagi sa bugtong Usa ra kinsa kalipikado sa pagkab-ot niini, ang Ginoong Jesu-Kristo, ang Usa kinsa mihatag kanato sa Iyang kaugalingon nga divine dynasphere. Ang tawhanong mga buhat nga gidugang ngadto sa buhat ni Kristo maoy mapasipad-anon (Mga Taga-Efeso 2:8-9). Ikatulo, kita diha-dayon napabalik sa fellowship. Hinoon, ang ministeryo sa Balaang Espiritu sulud sa Kapanahonan sa Simbahan maoy waykalabutan sa mga pagbati o emosyon. Kita mahimong magbati og maayo-kaayo o alaot ug sa gihapon napuno sa Espiritu, maingon nga kita nakabati og maayo-kaayo o alaot sa dihang kita unang mitoo diha ni Kristo ug sa gihapon naluwas. Ang emosyon dili gayud ang sumbanan sa espirituhanong kahimtang (Mga Taga-Roma 16:18).

Ikaupat, ang gugma nga gihinganlan isip ang bunga sa Espiritu mao ang dipersonal nga gugma, dili personal nga gugma. Kita dili kinahanglan nga magbati sa bisan-unsang matang sa espesyal nga suludnong kainit sa pagpakita sa bunga sa Espiritu. Kita kinahanglan, hinoon, maglikay sa panghunahuna nga mga sala aron sa pagtuman sa divine nga sugo sa "paghigugma sa usag usa." Sa katapusan, bisan pa ang kagawasan gikan sa panghunahuna nga mga sala dili awtomatik pinaagi sa rebound. Ang Dios matinumanon (1 Juan 1:9); ang rebound sa kanunay nagalihok; kita sa kanunay napasaylo, nahinloan, ug gawasnon gikan sa panghunahuna nga mga sala sa dihang kita magrebound. Apan ang atong pagpahiuli sa fellowship uban sa Dios mahimong maglungtad lamang sa usa ka pagpilok. Kita maghuput sa gawasnong pagbuut, ug sa diha nga kita magrebound, kita makapili sa pagpakasala pag-usab. Sa tanang panahon kita maoy bugtong responsable para sa atong kaugalingon nga kahimtang sa hunahuna. Kita kinahanglang maglambigit sa ganghaan uno diha sa ganghaan dos sa diha nga kita magrebound o kita mahimong magawas sa divine dynasphere pag-usab. Makanunayong dipersonal nga gugma isip ang bunga sa Espiritu nagakinahanglan kanato sa wayhunong nga mapuno sa Espiritu.

PAGGAMIT SA DOKTRINA HUMAN SA REBOUND

Bugtong ang atong kabubut-on ang makasulbad sa problema sa sumpaysumpay nga pagpakasala. Pinaagi sa rebound, ang pagpuno sa Espiritu, ug ang aplikasyon sa doktrina sa Bibliya, ang Dios nakahatag kanato sa gahum sa pagbuak sa buylo sa sunudsunud nga pagpakasala. Diha sa pagrebound kita kinahanglang maggamit og doktrina sa pagsukol sa tentasyon sa pagsunud sa usa ka sala uban sa lain. Busa, human sa pagrebound ug pagsulud-pag-usab sa divine dynasphere, kita kinahanglang maggamit sa katapusang tulo

ka hugna sa rebound nga teknik.

Una, *ihiklin ang sala* aron sa dili pagtugot sa nangaging mga sala sa paghimo og dugang mga sala (Mga Hebreohanon 12:15).[21]

Ikaduha, *hikalimti ang sala* nga napasaylo na aron nga ikaw dili madakin-as pagbalik ngadto sa susamang sundanan nga nakaingon sa orihinal nga sala (Mga Taga-Filipos 3:13).

Ikatulo, *padayon sa pag-abante* diha sa imong espirituhanong kinabuhi ngadto sa pagkahamtong (Mga Taga-Filipos 3:14).

Balik sa fellowship kita makaangkon sa mga saad, makahinumdum sa mga makatarunganong-pasikaran sa doktrina, ug makakab-ot sa doktrinal nga mga konklusyon nga magpahimo kanato sa pagkontrolar sa atong panghunahuna. Kini maglangkub sa tulo ka hugna sa pagtoo-pahulay nga pagbansaybansay. Pagtoo-pahulay, hain kita mopaugmad diha sa dako pang detalye sa atong pagtoon sa ganghaan kwatro sa divine dynasphere, maoy usa ka kinahanglanong teknik nga nagapahiangay sa tanang mga aplikasyon sa Pulong sa Dios.

Ang abilidad sa paglikay sa panghunahuna nga mga sala nagagikan sa disiplina-sa-kaugalingon sa pag-aplay sa doktrina nga nahibaloan nato. Adunay usa ka tukma nga doktrina sa pagsumpo sa matag panghunahuna nga sala. Ang pagkamapahimaslon ug pagkadimapuypuy giwagtang pinaagi sa pagdawat sa Dios diha sa lyang pulong sa dihang Siya nagasulti, “Panimalus maoy Akoa; Ako ang mobalos” (Mga Taga-Roma 12:19). Ang kahadlok gitangtang pinaagi sa doktrina nga “kon ang Dios para kanato, kinsay makigbatok kanato?” (Mga Taga-Roma 8:31). Ang pagkaarogante ug kinaugalingong-pagkamatarong napalagpot sa dihang kita maghinumdum nga kita wala gitudlo sa paghukum sa uban nga katawhan (Mateo 7:1-2; Lukas 6:37; Mga Taga-Roma 2:1). Ug kita gibinlan sa walay kapasikaran para sa pangabubho tungud kay ang atong kaugalingon nga mga panalangin maoy paigo ug sa hingpit gitakda para sa atong kinadak-an nga benepisyo: Kita kinahanglang magpunting diha sa unsay anaa kanato, dili diha sa unsay wala kanato (Mateo 6:25-34).

> Ang inyong gugma kinahanglang dili-minaut; pagtamay sa daotan [naglakip sa panghunahuna nga mga sala], pagsubay sa maayo [ang plano sa Dios para sa imong kaugalingon nga kinabuhi]; mahatungud sa inyong inigsoon nga gugma [dipersonal nga gugma], pagmatinuuron sa usag usa. (Mga Taga-Roma 12:9-10)

Puli sa panghunahuna nga mga sala, ang dipersonal nga gugma nagapasiguro sa kamalinawon sa hunahuna nga nagapahimutang sa pundasyon para sa pagtugot, pagkamanunuton, kortesiya, pagkamahunahunaon, ug paghukum. Kining mga kapadayagan sa integridad, gibungat sa harianong pamilya nga kadungganang lagda, mahimong masligon ug labi pang makanunayon samtang ang magtotoo nagaabante pinaagi sa pagkaton sa doktrina sa Bibliya ilalum sa gahum sa Balaang Espiritu (1 Mga Taga-Corinto 2). Ang doktrina sulud sa kalag mao ang galam-on hain ang Espiritu nagagama sa bunga sa Espiritu. Kon ikaw negatibo ngadto sa pagtolon-an sa doktrina ug magdumili sa pagtigum

21. Thieme, *Paghikling sa Sala* (2016).

sa Pulong sa Dios sulud sa imong kalag, ang pagpuno sa Espiritu dili makamugna sa mga karakteristiko sa pagkahamtong. Sa pagkawadiha sa doktrina, ang kinaiyang makasasala nagadominar sa suludnon, espirituhanong away para sa pagkontrol sa kalag. Pinaagi sa paghatag sa doktrina og unang prayoridad diha sa imong kinabuhi, ikaw magtindog ibabaw sa pagkatalamayon nga nagabunga sa panghunahuna nga mga sala ug magpahimutang sa imong-kaugalingon sulud sa ganghaan dos sa estraktura sa gugma. Ang doktrina sa Bibliya nagalig-on sa pagkawaypihig ug nagapalahutay sa kalma nga panghunahuna.

DIPERSONAL NGA GUGMA NI JESU-KRISTO

Ang perpektong ehemplo sa dipersonal nga gugma mao si Ginoong Jesu-Kristo nga nagpuyo sulud sa orihinal nga divine dynasphere. Tungud kay ang sala imposible sulud sa estraktura sa gugma (1 Juan 3:9) ug si Kristo mipabilin sulud sa estraktura sa gugma sa katibuk-an sa Iyang Inkarnasyon (Juan 15:10*b*), ang atong Ginoo wala gayud nakabuhat og usa ka panghunahuna nga sala. Siya wala gayud mibiya gikan sa Iyang dipersonal nga gugma para sa tanang katawhan, wala bisan pa sa dihang gibiaybiay sa arogante nga mga eskriba ug mga Pariseyo. Dugang pa sa atong pagkawaykaparehas nga Manluluwas, si Jesus usab usa ka tawo sa waysama nga grasya, kaisog, pagkamahunahunaon, dungog, ug integridad ngadto sa katawhan ug mga sirkumstansiya. Siya mihuput sa usa ka maisog, lig-on nga panghunahuna. Sa pagkatinuud, Siya mikab-ot sa pagkahamtong kaniadto sa wala pay dose ang panuigon (Lukas 2:42-52) sa tuyo nga ang Iyang dipersonal nga gugma sa paspas milabaw sa sukaranong paagi sa buhat sa ganghaan dos sa estraktura sa gugma ug nahimong ang makapalihok nga kaligdong sa ganghaan says.

Atol sa Iyang kinabuhi dinhi sa kalibutan, ang kinatas-ang demonstrasyon sa dipersonal nga gugma ni Kristo mao ang Iyang banggiitan nga batasan sa katibuk-an sa Iyang mga bista ug paglansang. Sa wayduhaduha walay usa ang makakopya sa Iyang nagluwas nga buhat, apan si Kristo nagasugo kanato sa pagsundog alang sa uban sa batasan nga Siya milahutay alang kanatong tanan sa dihang Siya miuyon ngadto sa mapait-nga-kaagi sa dimatarong ug mapihigon nga pagtagad sa mga kamut sa daotang katawhan.

> Kon si bisan-kinsa nagahigugma sa amahan o inahan [personal nga gugma] labaw pa kay sa Kanako [personal nga gugma para ni Kristo, nga nagadasig sa dipersonal nga gugma para sa katawhan], siya dili takus ngari Kanako [siya wala nagpuyo sulud sa divine dynasphere ingon nga si Kristo mipuyo sulud sa hingpit-nga-sumbanan] . . . . Ug kon si bisan-kinsa wala nagapas-an sa iyang krus [dipersonal nga gugma] ug nagasunud Kanako [sulud sa estraktura sa gugma], siya dili takus ngari Kanako. (Mateo 10:37-38)

Si Kristo wala nagasugyot nga kita maghunong sa paghigugma sa atong mga ginikanan, nagaawhag kanato sa pag-agwanta sa literal nga paglansang, o nagatudlo kanato sa pagbutang og usa ka ganti diha sa pag-antos. Bugtong ang Iyang pag-antos maoy epektibo; ang kinaugalingong-paglatigo sa rilihiyon maoy usa ka gikangil-aran. Hinoon, ang atong Ginoo nagamando kanato sa pagtuman sa plano sa Dios para sa atong mga kinabuhi, nagpadaplin sa matag distraksiyon.

Ang dipersonal nga gugma sa nagtubo nga magtotoo nagatukod sa iyang suludnong kalig-on ug nagalain kaniya gikan sa katawhan, mga organisasyon, ug mga aktibidad nga magpasad sa iyang hunahuna diha sa sayup nga mga konsepto, magwaldas sa iyang oras ug kabaskog, ug magbabag sa iyang espirituhanon nga pag-uswag. Pagpas-an sa kaugalingong krus mahitabo sulud sa kalag; kini maoy pangisip nga pagkabulag gikan sa mga impluwensiya sa kalibutan ni Satanas.

ANG EHEMPLO SA KRUS

Si Kristo natortyur ug naabuso sa Hudiyo ug Romanhong mga hukmanan sa tibuuk gabii sa wala pa ang Iyang paglansang, apan sa dihang Siya misukarap gikan sa Praetorium nga nagpas-an niadtong sagbayan nga kahoy diha sa Iyang nagisi nga likud, Siya dili usa ka Hudiyo ni usa ka Romanhong kriminal. Siya mao ang perpektong Dios-tawo, ang waykaparehas nga Persona sa uniberso. Siya nabun-og ug nasilutan sa kamatayon sa katawhan kinsa wala nahitakus sa paghikap sa sidsid sa Iyang bisti. Sa katibuk-an sa Iyang pito ka bista Siya midumili sa pagtunglo, o pagbagulbol, batok sa Iyang mabangis ug dimakiangayon nga pagtagad. Sa dihang gikastigo, Siya "wala miabli sa Iyang baba," nagdumili gani sa pagpakita og kasakit (Mga Buhat 8:32). Ang banggiitang kaisog sa atong Ginoo ubus sa labing masakit nga kabug-at maoy pruyba nga ang gahum sa dipersonal nga gugma sulud sa divine dynasphere nagapadaog batok sa daotan.

Samtang si Kristo gilansang ngadto sa krus, Siya nakakita sa palibot Niya sa daotang katawhan nga nagpasigarbo ngadto sa ilang dayag nga kadaugan. Apan Siya wala mipaubus sa Iyang-kaugalingon sa ilang tumbas pinaagi sa pagsaway kanila. Siya milihok diha sa Iyang kaugalingon nga dungog ug integridad. Siya wala mireak sa ilang pagpakaulaw (Lukas 23:32-46).

Si Kristo mipabiling gawasnon gikan sa tanang panghunahuna nga mga sala bisan pa sa dihang ang Dios nga Amahan, kinsa mihigugma Kaniya ug kang kinsa Siya mihigugma, miimpyut ngadto Kaniya sa mga sala sa katawhan ug nahimo nga Iyang maghuhukum. Ang kasakit sa espirituhanong kamatayon maoy nagpahingutas sa hilabihan sa atong perpekto nga Manluluwas nga Siya misinggit ug mipadayon sa pagsinggit (Mga Salmo 22:1; cf., Mateo 27:46). Siya adunay gahum sa pagtapos sa Iyang mapait-nga-kaagi sa bisan-unsang takna, hinoon Siya mipabilin didto sa krus ug midala sa silot hangtod ang matag tawhanong sala nabayran sa hingpit.

Sa dihang si Kristo nagdala sa atong mga sala, walay makasasalang myembro sa tawhanong kaliwat ang nahitakus nga mahimong hingtungdan sa Iyang personal nga gugma. Bugtong si Kristo maoy waysayup; matag-usa maoy usa ka makasasala ug nakatampo sa Iyang panghingutas didto sa krus. Ang personal nga panag-uyon diha ni bisan-kinsa maoy imposible. Siya miagwanta sa krus nga nag-inusara pinaagi sa kalig-on sa Iyang kaugalingon nga perpektong kaligdong, ang kinamaayohan sa dipersonal nga gugma. Sa dihang Siya mipas-an sa Iyang krus, Siya mibalhin gikan sa personal ngadto sa dipersonal nga gugma, sa pangisip nga nagbulag sa Iyang-kaugalingon gikan sa tibuuk tawhanong kaliwat, naglakip niadtong Siya sa personal mihigugma atol sa Inkarnasyon (Juan 19:25-27). Ubus sa divine nga paghukum si Kristo misalig diha sa nagpalahutay nga ministeryo sa Balaang Espiritu ug mikonsentrar diha sa doktrina sa Bibliya sulud sa Iyang kalag. Karon

kita gimandoan sa pagsalig diha sa Balaang Espiritu ug pagsundog sa konsentrasyon ni Kristo diha sa Pulong sa Dios, sa paghinumdum Kaniya ug pagsunud sa Iyang ehemplo sulud sa divine dynasphere.

Diha sa serbisyo sa Komunyon, o Eyukaristiya, kita magpokus sa atong mga hunahuna diha ni Jesu-Kristo sa usa ka pasidungog, usa ka *auld lang syne*, ngadto sa Usa nga kita maghigugma (Lukas 22:19). Ang tinapay nagarepresentar sa Persona ni Kristo; ang kopa, sa Iyang buhat sa kaluwasan didto sa krus. Samtang kita mag-ambit sa tinapay, kita maghinumdum sa personal nga gugma ni Kristo: Iyang gugma para sa Amahan nga midasig Kaniya sa pagtuman sa plano sa Dios sumala sa matag detalye "hangtod sa kamatayon, bisan pa ang kamatayon sa krus" (Mga Taga-Filipos 2:8). Samtang kita mag-ambit sa kopa, kita magkonsentrar diha sa Iyang dipersonal nga gugma: Iyang kaligdong samtang Siya "miagwanta sa krus, nagbaliwala sa kaulawan" nga giimpyutan sa mga sala sa katawhan ug gihukman sa Amahan ilis kanato (Mga Hebreohanon 12:2).

Dipersonal nga gugma, dili personal nga gugma, ang mipahimo ni Jesus sa pagpabiling waykahadlok batok niadtong kinsa nagbiaybiay ug nagtamay Kaniya, niadtong kinsa dili gayud mag-ila sa Iyang nagluwas nga buhat alang sa ilang kaayohan, niadtong kinsa magpuyo sa ilang mga kinabuhi diha sa pagkawalay-pagtoo, mamatay, ug maggugol sa eternidad didto sa linaw sa kalayo. Siya nasayod sa hingpit sa ilang arogante, dimakiuyunon nga pagkamabatukon batok Kaniya, apan Siya namatay ilis kanila nga walay paghambin og usa ka panghunahuna nga sala, nga walay pagpahinunut ngadto sa tentasyon sa pagpanimalus (1 Juan 2:2; 1 Pedro 2:22-23). Si Kristo mipakita sa usa ka hingpit nga kalmang panghunahuna samtang Siya milihok diha sa nagpalahutay nga ministeryo sa Dios nga Balaang Espiritu ug Iyang suludnong mga kahinguhaan sa doktrina sa Bibliya bisan pa sa higayon nga ang mga sala nila Judas Iscariot, Pontius Pilate, Herod, ug sa mga pari sa Sanhedrin misaka alang sa paghukum didto sa krus. Tingali labi pang makapakurat kanato, sa higayon nga ang mga sala nila Hitler, Stalin, ug Mao Tse-tung naimpyut ngadto Kaniya ug nahukman, ang dipersonal nga gugma ni Kristo mipabilin Kaniya didto sa krus nga walay pagsupak.

PAGKABULAG UG DIPERSONAL NGA GUGMA

Sa dihang ang atong Ginoo nagamando, "Pagpas-an sa inyong krus ug sunud Kanako," Siya nagapasabut; Pag-ugmad og dipersonal nga gugma. Pagpuyo pinasikad sa imong kaugalingon nga integridad gikan sa doktrina sa Bibliya sulud sa imong kaugalingon nga kalag. Ayaw tugoti ang mga kabug-at sa kinabuhi sa paglinga kanimo gikan sa pagpuyo sumala sa plano sa kalampusan sa Dios. Pinaagi sa sugo sa "pagpas-an sa inyong krus," si Kristo wala nagpasiugda og usa ka martir nga kahilig o kinaugalingong-sakripisyo, ingon nga pipila sa mga Kristohanon magdahum; Siya nagpasiugda sa personal nga integridad. Kini mao ang tinuud nga doktrina sa pagkabulag.

Isip mga myembro sa harianong pamilya sa Dios, kita *anaa* sa kalibutan, apan dili *gikan* sa kalibutan. Ang atong espirituhanong kapanulundanan maoy langitnon, dili kalibutanon, apan ang Dios nagapatunhay kanato nga buhi sulud sa kalibutan sa yawa human sa kaluwasan sa pagrepresentar sa wala-dinhi nga Kristo. Ang Dios wala sa hingpit nagabulag kanato gikan sa gingharian sa yawa, kundili nagatinguha nga kita mag-abante ngadto sa espirituhanong

pagkahamtong ug mahimong mga mag-aawat sa Dios ug mga embahador para ni Kristo sa bisan-unsa nga mga sirkumstansiya nga kita magtagbo sa atong-kaugalingon (Mga Taga-Efeso 5:1; 2 Mga Taga-Corinto 5:20).

Ang kalibutan sa yawa uban sa iyang mga mini-nga-panalangin ug mga mini-nga-kalipay adunay usa ka pagbitad labaw pa kay sa bisan-unsang puwersa sa grabidad sa pagdala sa magtotoo palayo gikan sa divine dynasphere. Waysapayan sa atong dedikasyon o kamatabangon, kita dili makapahimong-maayo sa sistema sa daotan ni Satanas; kita makalikay lamang sa iyang impluwensiya pinaagi sa pagpili para sa gahum sa perpektong sistema sa Dios. Ang Dios lamang sa malampusong makasukol sa yawa, ug Siya mopapas sa daotan sulud sa Iyang perpektong panahon. Ang atong tawhanong kamaayo walay ikatabang ngadto sa divine nga plano (Isaiah 64:6). Sa tinuud, si Satanas nagapasiugda sa tawhanong kamaayo, ug ang kinaiyang makasasala nagamugna og tawhanong kamaayo. Apan kita kinahanglang mag-agad diha sa divine nga gahum, nga bugtong nagamugna og lunsay nga kamaayo (Mga Taga-Roma 8:28).

Ang katuyoan sa Dios para sa atong mga kinabuhi dinhi sa kalibutan nagakinahanglan nga kita sa pangisip maglain sa atong-kaugalingon ngadto Kaniya. Samtang kita magtubo diha sa grasya ug diha sa kahibalo sa atong Ginoong Jesu-Kristo, kita magbag-o sa atong mga hunahuna pinaagi sa Hunahuna ni Kristo (2 Pedro 1:2; Mga Taga-Roma 12:2; 1 Mga Taga-Corinto 2:16). Sa dungan, kita magbulag sa atong-kaugalingon gikan sa satanasnong mga distraksiyon nga magpatipas kanato palayo gikan sa plano sa Dios. Ang dipersonal nga gugma, nga nagaagad diha sa atong kaligdong, mao ang gikinahanglan nga batasan ngadto ni bisan-kinsa o bisan-unsang-butang nga magpugong kanato gikan sa pagtuman sa atong espirituhanong padulngan. Ang dipersonal nga gugma nagasunud sa divine nga mga mando sa paglikay sa rebersiyonismo (2 Mga Taga-Tesalonica 3:6, 14; 2 Timoteo 3:5),[22] kahiwian (1 Mga Taga-Corinto 5:10), emosyonalismo (Mga Taga-Roma 16:17), negatibong kabubut-on (Mateo 10:34-40; 1 Juan 2:15-17), pagminyo ngadto sa usa ka dimagtotoo (2 Mga Taga-Corinto 6:14), pagsimbag-diyosdiyos (2 Mga Taga-Corinto 6:15-16), nagpalinga nga katilingbanong kinabuhi (1 Pedro 4:3-4), ug krimen (Mga Proberbio 1:10-19).

Kita kinahanglang magbulag sa atong-kaugalingon gikan sa yawan-on, kalainlaing-dagway nga mga sistema ni Satanas. Ang atong empasis kinahanglan sa kanunay malain *ngadto* sa Dios, dili pagkabulag *gikan* sa kalibutan. Ang matag magtotoo kinahanglang magpahimug-at sa kalihukan sa doktrina sa Bibliya sulud sa iyang kaugalingon nga kalag ug sa iyang kaugalingon nga Kristohanong integridad, dili ang butang nga siya nagatinguha sa paglikay. Kita kinahanglang magpokus diha sa doktrina, dili diha sa mga daotan nga kita magpahayag sa pagbiya. Niini nga paagi kita maglikay sa kaarogante sa kinaugalingong-kamatarong nga pagkrusada, nga mismo maoy usa ka malinglahon nga satanasnong bitik.[23] Ang husto nga espirituhanong prayoridad nagabutang sa doktrina una sa impluwensiya sa bisan-unsang personal nga relasyon, maskin ang mapuslanong mga relasyon nga natukod diha sa doktrina (Mateo 10:37; Mga Taga-Roma 12:1-3). Isip usa ka resulta sa espirituhanong pagtubo, kita magbiya sa mga pagkagumon nga magpugong sa atong nagpadayong pag-abante. Ang pagkamaunungon sa kamatuuran nagahalili, apan wala

22. Rebersiyonismo mao ang espirituhanong pag-us-us imbis nga espirituhanong pagtubo. Kining nag-uswag nga pagkawala-mahiayon ngadto sa hustisya sa Dios nagaresulta sa gipalugway nga pagpuyo sulud sa kalibutanong sistema. Tan-awa sa Thieme, *Reversionism* (2000).
23. Tan-awa sa panid 167.

nagapapha sa pagkamaunungon ngadto sa katawhan ug mga organisasyon.

Ang pagkabulag nagakahulugan, una, sa paglikay sa mga distraksiyon pinaagi sa pagbalhin gikan sa personal ngadto sa dipersonal nga gugma. Sa kadaghanang mga hitabo, ang pangisip nga pagkabulag maoy paigo sa pagsulbad sa mga problema nga wala ang waykatarungan nga kinadak-ang operasyon sa kalit nga pagpalayo sa imong-kaugalingon gikan niadtong kinsa kaniadto suud nga mga higala, mga hinigugma, o mga kauban. Apan, kon kini gikinahanglan sa paglikay sa satanasnong impluwensiya ug kini posible, sa pisiko nga pagkabulag, pagpalayo sa imong-kaugalingon gikan sa relasyon, maoy usa ka balido, bug-at nga paagi. Apan kon ikaw mag-atras gikan sa matag sitwasyon nga nagabutang og kabug-at diha kanimo, ikaw sa wayhunong nga naglihok gikan sa usa ka problema paingon sa lain nga wala naghimo og bisan-unsang pag-uswag diha sa Kristohanong kinabuhi. Sagad ang kabug-at maoy gidesinyo sa pagtudlo, ug ikaw magtulin sa imong espirituhanon nga pagtubo pinaagi sa pagpabilin ilalum sa kabug-at, paggamit sa dipersonal nga gugma, ug paghulat diha sa Ginoo.

Ang dipersonal nga gugma nagalain kanimo gikan sa sayup nga mga impluwensiya, bisan pa kon ikaw anaa sa ilang presensiya, samtang sa ingon-usab nagpapas og pagkamahuyang, pagkamapait, pagkamabatukon, daotang-tinguha, pagkasubhetibo, panimalus, ug kaarogante. Ang dipersonal nga gugma dili mahaylo sa bisan-unsang relasyon apan nagapadayon sa paglihok nga may kapasidad para sa kinabuhi ilalum sa tanang mga sirkumstansiya. Ang dipersonal nga gugma maoy *sibilisado* nga pagkabulag, sa pagtangdi ngadto sa bastos, arogante nga pamatasan niadtong mga Kristohanon kinsa magtawag og atensiyon ngadto sa ilang-kaugalingon pinaagi sa matarong-sa-kaugalingong-panahum nga “pagbarog” batok sa kalibutan.

ANG GUGMA SA DIOS

Sa pagdesinyo sa sistema sa gahum nga magpalahutay sa pagkatawo ni Kristo dinhi sa kalibutan, ang Dios mipasunud sa estraktura sa gugma uyon sa Iyaha nga kaugalingong divine nga hiyas sa gugma. Ang Dios usa ka Persona ug Siya gugma.

> Ang Dios gugma. (1 Juan 4:8*b*)

Ang *gugma* sa Dios mao ang absoluto nga kaligdong ug pagkamaloloy-on sa Iyang panghunahuna. Ang Iyang gugma anaa bisan pa aduna o walay usa ka hingtungdan. Ang Dios dili mapahigugma, magsugod sa paghigugma, magtubo sa paghigugma. Ang gugma sa Dios dili emosyonal o sentimental. Ang Dios wala nagahuput og emosyon. Ang Iyang gugma wala nagsalig diha sa atraksiyon, panag-uyon, o mga binuhatan, ni kini masubornohan o matabangan. Ang Iyang gugma dili gayud madapigon o mapihigon (Mga Taga-Roma 2:11). Bisan pa og sa eternidad nga milabay ang Dios nahibalo tanan sa atong mga sala ug mga pagkapakyas, ang Iyang gugma wala gayud mikunhod, wala gayud mipalingpaling, wala gayud nausab. Ang Iyang gugma nagalihok karon sa eksakto nga susama kaniadto sa wala pa ang pagbuhat sa mga anghel, sa uniberso, tawo, o sa bisan-unsang-butang gawas sa Dios Mismo.

Isip kabahin sa Iyang esensiya, ang gugma sa Dios dili gayud mahimong mabulag gikan

sa Iyang lain nga mga hiyas. Mga hiyas, o mga karakteristiko, mao kadtong lunsay nga mga kalidad nga maglangkub sa esensiya sa Dios—ang kinahanglanong pagkaaduna, o kinaiya, sa Iyang persona. Ang mga hiyas sa Dios dili gayud mausab. Sila adunay managsamang kabililhon; ang kalihukan sa usa ka hiyas wala gayud nagasapaw sa uban. Tanan sa divine nga mga hiyas maglihok diha sa hingpit nga koordinasyon nga walay bisan-unsang kompromiso sa Iyang karakter. Ang gugma sa Dios maoy perpekto diha sa iyang relasyon uban sa Iyang kinalabwang-kamandoan, pagkamatarong, hustisya, waykatapusang kinabuhi, omniscience, omnipotence, omnipresence, pagkadimausab, ug kamatinuuron.[24]

Hustisya ug *pagkamatarong* mao ang duha sa divine nga hiyas nga sa laktod magsibo sa gugma sa Dios. Sa pagkatapo kining duha ka hiyas sa tradisyonal nahinganlan og *pagkabalaan* sa Dios (Isaiah 6:3), apan ang pagkabalaan nahimong usa ka lubog nga termino. *Integridad* maoy usa ka masmahukumon ug makahuluganon nga pulong. Ang perpektong pagkamatarong sa Dios mao ang prinsipyo, o sukaranan, sa Iyang integridad ug ang perpektong hustisya sa Dios mao ang kalihukan, o katumanan, sa Iyang integridad. Sa paglikay sa pagkompromiso sa Iyang gugma, ang matag aksiyon nga ang Dios nagahimo ngadto sa makasasalang tawo maoy gipatuman pinaagi sa Iyang hustisya ingon sa gibungat sa Iyang pagkamatarong (+P). Ang Dios nagahigugma sa Iyang kaugalingon nga pagkamatarong ug hustisya (Mga Salmo 33:5*a*). Sila mao ang mga baluwarte sa gugma sa Dios, ang pundasyon sa Iyang trono (Mga Salmo 89:14). Ang gugma sa Dios sa dimabulag nga nahiusa diha sa Iyang integridad; sila ang duha ka nawong sa susamang sensilyo.

Alang sa katawhan ang gugma sa Dios anaa sa duha ka kategoriya: divine nga dipersonal nga gugma ug divine nga personal nga gugma. Ang divine nga dipersonal nga gugma maoy *dikondisyonal* ug nagapahimug-at sa hinungdan, ang perpekto ug absoluto nga integridad sa Dios, imbis nga ang hingtungdan, patay sa espirituhanon nga katawhan. Gumikan kay ang atong makasasala nga kahimtang diha sa pagkatawo nagalapas sa matarong nga mga sukaranan sa Dios, sa unsang-paagiha, unya, ang makasasala nga tawo makabaton og usa ka relasyon uban sa Dios? Ang divine nga dipersonal nga gugma, ang labing gamhanan nga gugma nga nahitabo sa tibuuk-panahon, misangkap sa matag kasulbaran ngadto sa pagkamakasasala sa tawo pinaagi sa wala-ang-merito nga pabor sa Iyang grasya. Grasya mao ang tanan nga ang Dios gawasnon sa paghimo para sa katawhan pinasikad sa nagluwas nga buhat ni Kristo didto sa krus. Isip ang palisiya sa Iyang gugma, ang grasya nagalihok uban sa koordinasyon sa Iyang pagkamatarong ug hustisya sa pagsangkap sa atong hilabihan-kadako nga kaluwasan.

Sa pagtandi, ang personal nga gugma sa Dios maoy *kondisyonal* ug nagapahimug-at sa hingtungdan—kadtong kinsa magpahayag sa pagtoo lamang diha ni Kristo lamang. Pinaagi sa grasya ang gugma sa Dios nakasangkap sa tanan nga gikinahanglan sa paghimo kanato nga madawat sa Iyang pagkamatarong ug hustisya (1 Juan 4:10). Kini mao ang doktrina sa pagtagbaw (Mga Taga-Roma 3:25; 1 Juan 2:2) isip ang pundasyon para sa doktrina sa pagkahitarong (Mga Taga-Roma 3:28; 2 Mga Taga-Corinto 5:21). Ang pagtagbaw nagakahulugan nga didto sa krus si Jesu-Kristo mitagbaw sa pagkamatarong sa Dios nga Amahan alang sa atong kaayohan. Pagkahitarong mao ang doktrina nga, diha sa takna nga kita unang mitoo diha ni Kristo, ang Dios mipaangkon kanato sa Iyang kaugalingon nga absolutong pagkamatarong ug sa maloloy-ong mideklarar kanato nga madawat sa

24. Thieme, *Integrity of God*, Pakapin-sa-basahon A.

hingpit para sa usa ka relasyon uban Kaniya (Mga Taga-Roma 4:3).[25] Gumikan kay ang Dios nagahigugma sa Iyang kaugalingon nga pagkamatarong, Siya karon gawasnon sa paghigugma ug pagpanalangin kanato sa personal tungud sa Iyang pagkamatarong nga anaa kanato.

Pinaagi sa pag-impyut sa Iyang pagkamatarong ngari kanato, ang Dios nakahimo sa atong posisyon sa absoluto, sa waykatapusan nga siguro. Siya nagapanalangin kanato pinasikad sa giimpyut nga pagkamatarong. Ang divine nga pagkamatarong nga nagpuyo sulud kanato *angayan* sa panalangin. Ang pagtugot sa pagpanalangin kanato naggikan sa labing gihimaya nga awtoridad, ang Kinatas-ang Hukmanan sa Langit. Walay makabali niana nga desisyon. Ang divine nga pagkamatarong ug hustisya diha sa esensiya sa Dios nagahatag og pagtugot para sa gugma ug grasya sa pagpanalangin sa divine nga pagkamatarong nga anaa kanato. Kining mahukmanong sentensiya nga gipatuman pinaagi sa absolutong hustisya sa Dios nagahatag sa magtotoo sa tukma nga mga panalangin diha sa tukma nga higayon.

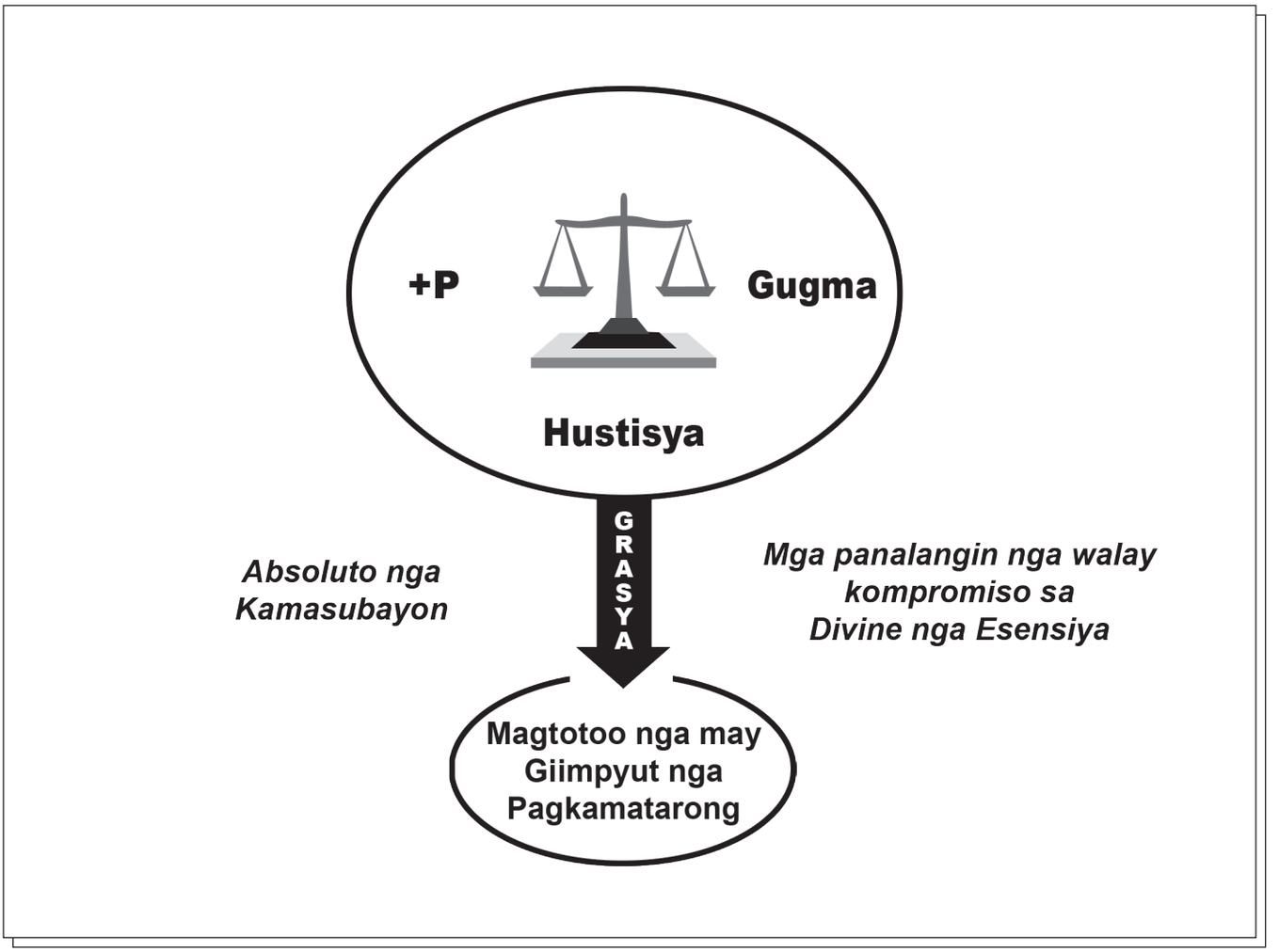

DIOS NAGAPANALANGIN SA GIIMPYUT NGA PAGKAMATARONG DIHA SA MAGTOTOO

25. Thieme, *Ang Divine nga Laraw sa Kasaysayan: Mga Dispensasyon ug ang Simbahan* (2018), 143.

Panimpo maoy gikinahanglan-pag-ayo. Bisan pa kon kita hamtong sa espirituhanon, ang panimpo kinahanglan nga husto. Ang Dios adunay usa ka plano para sa kinabuhi sa matag magtotoo ug nahibalo sa kapasidad sa tagsatagsa; labihan ra nga kauswagan sa dihusto nga higayon makaguba sa usa ka tawo sa labing madali kay sa mapintas nga kalisdanan (1 Mga Taga-Corinto 10:13). Bugtong pinaagi sa doktrina kita makaabay diha sa panimpo sa Dios. Ang Dios wala lamang nagahatag kanato sa tanang panalangin nga kita adunay kapasidad sa pagdawat ug pagtamud, kundili usab nagahatag kanato sa paagi para sa pagpaugmad niana nga kapasidad: ang divine dynasphere.

Gugma sa Dimabulag nga Nahiusa uban sa Integridad

Sa higayon nga ang Dios nagapauswag kanato, kita malaumon nga ang Iyang tibuuk esensiya nalambigit, dili lamang Iyang gugma. Ang divine nga gugma wala gayud nagalihok sa makaugalingnanon sa bisan-unsa sa Iyang divine nga mga hiyas, apan ilabina sa Iyang pagkamatarong ug hustisya. Sa masulub-on, ang koneksiyon tali sa gugma sa Dios ug sa Iyang integridad wala mamatikdi sa kadaghanan sa mga Kristohanon karong-panahona. Hinoon ang mga magtotoo maghimong-tawo sa Dios; sila magbuhat Kaniya sumala sa ilang kaugalingon nga imahen pinaagi sa pagpaangkon ngadto Kaniya sa ilang kaugalingon nga taphaw, emosyonal nga gugma. Ang Bibliya nagasulti kanato nga ang Dios gugma, apan kana wala nagapasabut nga Siya sentimental bahin kanato. Siya wala nagapanalangin o nagaganti kanato gumikan sa atong tawhanon nga maayong mga buhat o sa atong pagkamatinuuron sa pagtinguha sa pagpahimuut Kaniya. Kini mga ilusyon sa tawo, dili plano sa Dios. Ang Dios nagapanalangin kanato lamang sumala sa Iyang kaugalingon nga plano sa kalampusan, ug Siya nagadisiplina kanato sa dihang kita magbiya sa Iyang plano. Ang Dios wala gayud nagausab; bugtong tawo ang nagausab. Ang panalangin o disiplina gikan sa Dios sa hingpit nagapakita sa pagkasukwahi sa tawo. Apan ang Dios nagapabiling makanunayon. Ang gugma sa Dios wala gayud nagausab; Iyang matarong nga mga sukaranan maoy absoluto; Iyang hustisya sa hingpit nga waypihig. Ang Iyang gugma nagaabut kanato sa dimabulag nga nahiusa uban sa Iyang integridad.

Ang gugma sa Dios, tungud-niini, nagahuput sa tanang kalig-on ug kaligdong sa Iyang pagkamatarong ug hustisya. Sa ingon-usab, sulud sa divine dynasphere ang atong personal nga gugma para sa pipila nagakuha sa iyang kalig-on gikan sa *atong* kaligdong, ug ang atong kaligdong napakita pinaagi sa atong dipersonal nga gugma para sa tanan. Ang Kristohanong integridad nagapakita sa divine nga integridad.

> Hinigugma [mga myembro sa harianong pamilya], kita maghigugmaay sa usag usa [dipersonal nga gugma sulud sa divine dynasphere], tungud kay ang gugma maoy gikan sa Dios. (1 Juan 4:7*a*)

"Gugma maoy gikan sa Dios" tungud kay Siya mao ang tinubdan sa estraktura sa gugma ug ang Iyang gugma mao ang sundanan para sa tanang matuud nga tawhanong gugma. Ingon nga si Juan nagapadayon sa pagpatin-aw sa Kristohanong gugma siya nagatino sa "matag-usa kinsa nagahigugma," nagpasabut sa mga magtotoo lamang, sa kanila kang kinsa ang epistola nahasulat. Ang mga dimagtotoo wala gayud gisulti isip "hinigugma."

> Dugang pa, ang matag-usa kinsa nagahigugma [ang dipersonal nga gugma sa magtotoo] gipakatawo gikan sa tinubdan sa Dios [inisyal nga pagsulud ngadto sa divine dynasphere diha sa takna sa kaluwasan] ug nakaabut sa pagkahibalo sa Dios [dipersonal nga gugma maoy *makita* nga ebidensiya sa kahibalo sa magtotoo sa doktrina sa Bibliya, naangkon diha sa ganghaan kwatro sa *dimakita* nga estraktura sa gugma]. Kon si bisan-kinsa wala nagahigugma [uban sa dipersonal nga gugma], siya wala makaabut sa pagkahibalo sa Dios [pagkagar sa ganghaan kwatro], tungud kay ang Dios gugma. (1 Juan 4:7*b*-8)

Ang matuud nga gugma tali sa mga magtotoo nagagikan sa Dios tungud kay Siya miimbento sa estraktura sa gugma ug pinaagi sa estraktura sa gugma nakasangkap og doktrina sa Bibliya.

Ang kapasidad para sa tawhanong gugma nagalakip sa panghunahuna ug espirituhanong ekspresyon gikan sa doktrina sulud sa kalag. Ang kahibalo sa doktrina nagatukod sa atong kaligdong, nga maoy atong kapasidad para sa gugma, ug nagapasinati kanato ngadto sa katinuuran sa esensiya sa Dios. Gugma sa Dios mao ang sundanan para sa tawhanong gugma. Ang gugma sa Dios nagapakita kanato mahitungud sa absoluto, labing-mahinungdanong katinuuran sa kalainan tali sa dipersonal ug personal nga gugma ug ang gahum sa dipersonal nga gugma. Kini nga mga kalainan maoy napatin-aw pinaagi sa pagsabut sa mga kategoriya sa gugma sa Dios.

Gugma sa Dios para sa Dios

PERPEKTONG PANGAUGALINGON

Ang gugma sa Dios para sa Iyang kaugalingon nga esensiya nagapatin-aw sa 1 Juan 4:8, “Ang Dios gugma.” Dios lamang ang gikaingon *nga* gugma. Kita mahimong maghigugma sa usa-ka-linalang o usa-ka-butang o tingali magbati *og* gugma, apan kita *maoy* dili gayud gugma. Ang tawhanong gugma sa kanunay maykalabutan sa usa ka hingtungdan. “Ang Dios gugma” nagakahulugan dili lamang nga ang Iyang gugma maoy usa ka hiyas sa Iyang esensiya, usa ka kinahanglanon nga bahin sa kinsa ug unsa Siya, kundili sa ingon-usab nga ang Iyang gugma mao ang kinahingpitan sa gugma.

Ang Bibliya nagadeklarar nga ang Dios nagahigugma sa kalibutan, apan ang kalibutan dili sa kanunay nga anaa. Ni ang mga anghel sa kanunay maanaa. Sa wala pa ang Dios mibuhat sa uniberso, Siya mihigugma maingon nga Siya nagahigugma karong-panahona ug mohigugma sa kahangturan. Ang Dios dimausab ug waykatapusan, ug isip usa ka hiyas sa Iyang perpektong divine nga esensiya, ang Iyang gugma sa kanunay anaa, bisan pa kon walay bisan-unsa ug walay usa nga anaa gawas sa Dios Mismo, sa dihang walay laing binuhat nga mga linalang isip posible nga mga hingtungdan sa gugma.

Kita tingali anaa o walay kapasidad sa paghigugma, nag-agad diha sa atong kaligdong. Ang atong gugma para sa ubang tawo mahimong magtubo o mawagtang. Kita mahimong mahigugma o mawad-an sa gugma, apan ang Dios dili gayud. Ang atong gugma nagausab-usab; Iyaha dili. Ang gugma sa Dios nagapabiling waykatapusan ug waypaglubad tungud kay Siya waykatapusan ug waypaglubad. Ang mga kausaban nato dili magbuhat og mga

kausaban diha sa gugma sa Dios. Ang Iyang gugma wala nagaagad kanato o sa bisan-unsang lahi nga binuhat nga butang.

Ang integridad sa Dios nagasuportar ug nagagarantiya sa Iyang gugma, apan ang Iyang gugma sa ingon-usab maoy gipunting *ngadto* sa Iyang kaugalingon nga integridad. Kining makapahingangha nga suludnong pagkakabanay sa sulud sa mga hiyas sa Dios maoy napahayag diha sa pamahayag nga "ang Dios gugma." Siya nagahigugma kinsa ug unsa Siya. Ang Dios sa hingpit nagatuman sa Iyang kaugalingong higpit nga mga sukaranan; tungud-niini, Siya nagahigugma sa Iyang kaugalingon nga pagkamatarong ug hustisya (Mga Salmo 11:7*a*; 33:5*a*; 37:28*a*).

Sa tawo, tanang gugma-sa-kaugalingon maoy pagkaarogante tungud kay kita diperpekto ug makasasala; sa Dios, tanang gugma-sa-kaugalingon maoy lehitimo tungud kay Siya sa absoluto nga takus. Ang Dios magkompromiso sa Iyang hustisya ug pagkamatarong kon Siya sa personal nahigugma sa bisan-unsa nga minos kay sa pagkahingpit, apan Siya usab makompromiso kon Siya napakyas sa paghigugma og unsay perpekto, Iyang kaugalingon nga esensiya. Kon ang Dios wala mihigugma sa Iyang-kaugalingon, wala gayuy katarungan para kanato sa paghigugma Kaniya, apan sa dihang kita mag-ambit sa Iyang panghuna-huna pinaagi sa doktrina sa Bibliya, kita mag-abut sa pag-ambit sa Iyang kaugalingon nga respeto ug gugma para sa Iyang-kaugalingon.

> "Hinumdumi ang kanhing mga butang nga dugay na kaayo,
> Kay Ako ang Dios ug wala nay lain;
> *Ako ang* Dios, ug walay usa nga sama Kanako,
> Nagdeklarar sa katapusan gikan sa sinugdanan
> Ug gikan sa karaang mga panahon mga butang nga wala gayud nahimo,
> Nag-ingon, 'Akong katuyoan mapahimutang,
> Ug Ako mopatuman tanan sa Akong maayo nga kalingawan.'" (Isaiah 46:9-10, NASB)

Ang Dios nasayod sa Iyang-kaugalingon nga dimatandi sa bisan-usang lain nga linalang, ug diha sa tinguha sa absoluto nga kamatuuran Siya nagaangkon sa tanang himaya para sa Iyang-kaugalingon. Ang katuyoan sa plano sa kalampusan sa Dios maoy Iyang kaugalingon nga kahimayaan pinaagi sa pagpanalangin kanato. Sa tinuud, bugtong omnipotent nga Dios maoy makahimo sa paghimaya sa Iyang-kaugalingon tungud kay Siya angayan. Ang atong pagpuyo ug kalihukan sulud sa Iyang sistema sa gahum nagahimo sa Dios sa pagpakita sa bug-os nga kahawud sa Iyang karakter ug aron mahimaya ngadto sa kinatas-an diha sa atong mga kinabuhi.

SUBHETIBO UG WAYPIHIG NGA DIVINE NGA GUGMA

Ang Dios anaa diha sa tulo ka bulag ug lahi nga mga persona, matag-usa nagbaton og managsamang divine nga mga hiyas sukad sa eternidad nga milabay: ang Amahan (1 Mga Taga-Corinto 8:6; Mga Taga-Efeso 1:3), ang Anak (Juan 10:30; 14:9; Mga Taga-Colosas 2:9), ug ang Balaang Espiritu (Exodo 31:3; Isaiah 6:8-9; cf., Mga Buhat 28:25; Isaiah 11:2; Jeremiah 31:31-34; cf., Mga Hebreohanon 10:15-17). Ang Dios tulo ka persona, apan usa ra sa esensiya. Kon ang esensiya sa Dios maoy gitan-aw, ang Dios gikaingon nga usa

ra; kon ang tagsatagsa nga mga myembro sa kinaiya-sa-Dios maoy gitan-aw, ang Dios gikaingon nga tulo. Ang doktrina sa Trinidad nagapaila og usa ka kalainan sa paghulagway sa gugma sa Dios: ang gugma sa Dios para sa Dios maoy pulos subhetibo ug waypihig.

Subhetibo nga gugma sa Dios mao ang gugma sa matag myembro sa Trinidad para sa Iyang kaugalingon nga pagkamatarong. *Waypihig* nga gugma sa Dios maoy gugma sa matag Persona diha sa laing duha ka myembro sa Trinidad tungud sa ilang pagkamatarong. Kini nagakahulugan nga ang Dios nga Amahan sa subhetibong nagahigugma sa Iyang kaugalingon nga pagkamatarong nga may kinatas-ang gugma, ug gumikan kay ang Dios nga Anak ug Dios nga Balaang Espiritu maghuput sa managsamang pagkamatarong, Siya nagahigugma kanila diha sa kinatas-ang waypihig nga gugma. Sa ingon-usab, ang Anak nagahigugma sa Iyang kaugalingon nga pagkamatarong isip usa ka butang sa subhetibo nga gugma ug nagahigugma sa Amahan ug sa Balaang Espiritu diha sa waypihig nga gugma tungud sa ilang pagkamatarong. Sa ingon-niini usab, ang Espiritu nagahigugma sa Iyang-kaugalingon sa subhetibo ug nagahigugma sa Amahan ug sa Anak sa waypihig.

Pagkasubhetibo maoy lahi sa Dios kay sa tawo. Ang mga hiyas sa esensiya sa Dios maggarantiya nga ang subhetibo nga panghunahuna sa Dios perpekto, maingon nga ang Iyang waypihig nga panghunahuna perpekto. Tungud kay ang tawo nagahuput og kinaiyang makasasala, ang pagkasubhetibo sa tawo maoy usa ka dapit pagpasanay para sa daotan. Ang subhetibo nga tawo, bisan kon magtotoo ba o dimagtotoo, maoy nalinga diha sa iyang-kaugalingon, sa arogante nga nahimulag gikan sa katinuuran, ug anaa sa oposisyon sa kamatuuran. Ang pagkasubhetibo nagaputol kaniya gikan sa plano sa kalampusan sa Dios. Dios mao ang tagmugna sa katinuuran, ug Siya *maoy* kamatuuran (Juan 14:6).

Kita makakat-on sa kamatuuran ug makahunahuna sa kamatuuran, apan ang Dios *maoy* kamatuuran. Kita magsabut sa kamatuuran diha sa tulo ka kategoriya: ang mga balaod sa divine nga katukuran, ang Ebanghelyo, ug doktrina sa Bibliya. Matag kategoriya sa kamatuuran maoy usa ka aspeto sa perpektong katuyoan ug desinyo sa Dios. Ang divine nga mga dekrito, pinaagi niini ang Dios mipahimutang sa hitabo sa matag detalye sa katinuuran,[26] maoy pinasikad sa tanang mga hiyas sa Iyang esensiya, ug sa waypihig nga gipadayag diha sa nahasulat nga kanon sa Kasulatan. Ang pagkamatarong ug kamatinuuron sa Dios maggarantiya sa Iyang absoluto nga kagawasan gikan sa kompromiso, pagsukwahi, o pagpamakak sa tanan nga Siya nagahunahuna, nagasulti, o nagahimo (Deuteronomio 32:4). Ang Iyang omniscience nahibalo sa tanang mga butang sukad sa eternidad nga milabay, sa katibuk-an sa kasaysayan, ug sa kahangturan. Ang Iyang kahibalo dili pinugngan, ni ang Iyang lugway sa konsentrasyon limitado, sama sa atoa. Ang konsentrasyon maoy usa ka tawhanong kaligdong, apan ang Dios wala gayud nagakinahanglan sa pagpalagpot og usa ka hilisgutan aron sa pagpokus diha sa uban. Siya sa wayhunong naokupar sa tanang mga butang sa samang-higayon; Siya dili malinga, mawad-an sa Iyang hustong-panan-aw, o mabulag gikan sa katinuuran. Gumikan kay Siya usa ka Persona, ang Dios nakamatngon

26. Thieme, *The Integrity of God*, Pakapin-sa-basahon B.

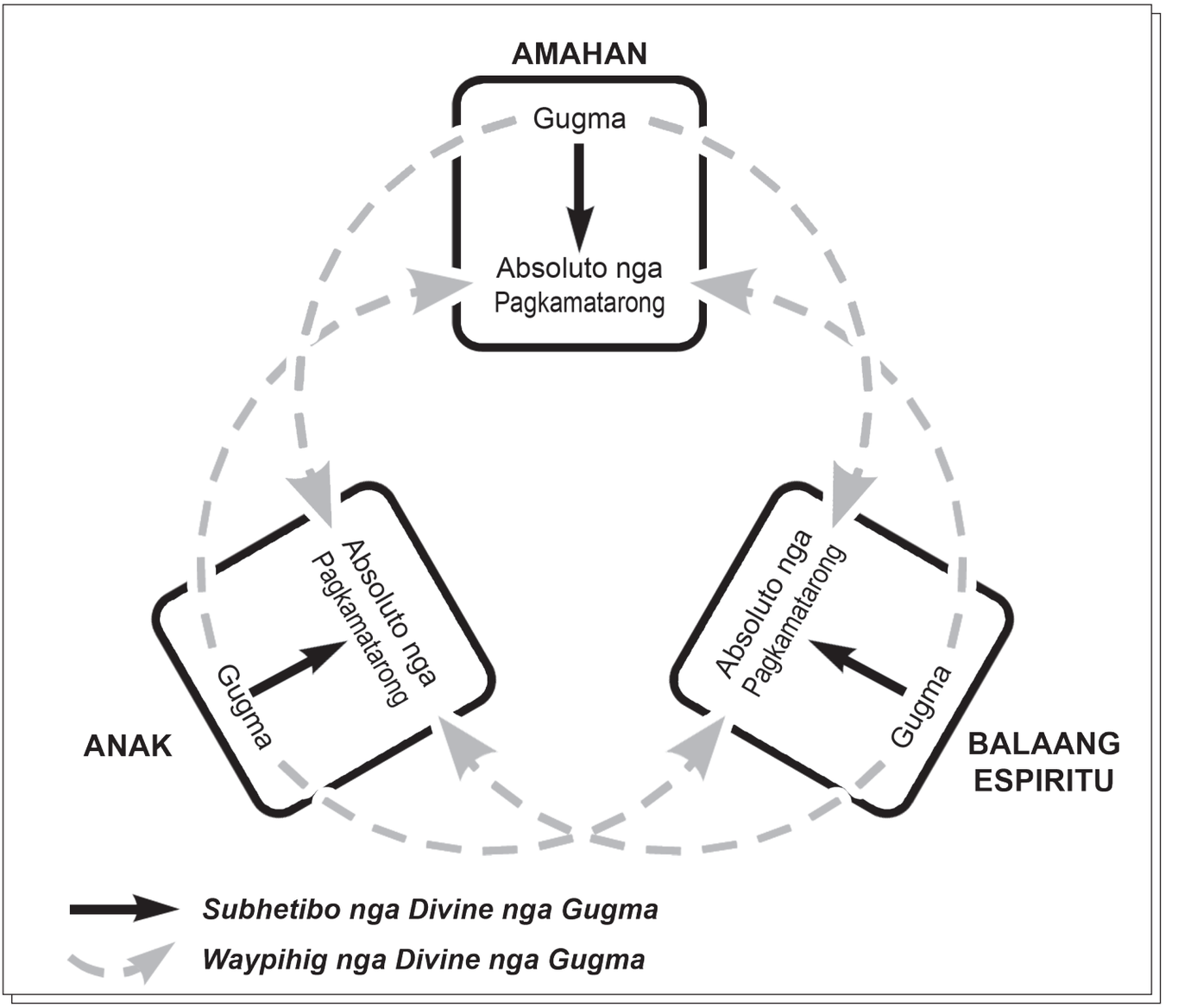

DIVINE NGA SUBHETIBO UG WAYPIHIG NGA GUGMA PARA SA DIOS

sa Iyang-kaugalingon, ug sa dihang Siya nagahunahuna mahitungud sa Iyang-kaugalingon, sa ingon nga Siya kanunay nagahimo, Siya naghunahuna sa kamatuuran. Ang pagkasubhetibo sa Dios maoy lehitimo, kinahanglanon, ug perpekto, maingon nga ang Iyang gugma-sa-kaugalingon maoy lehitimo, kinahanglanon, ug perpekto.

Ang gugma sa Dios para sa Dios sa subhetibo nga *suludnon* nalakip sa esensiya sa matag myembro sa kinaiya-sa-Dios ug sa waypihig nga *panggawas* tali sa mga myembro sa kinaiya-sa-Dios. Kini nagapahimutang og sundanan sa gugma ingon nga usa ka transitibo nga punglihok nga may usa ka hinungdan ug usa ka hingtungdan. Diha sa absoluto nga tinubdan sa gugma, pulos ang hinungdan ug ang hingtungdan maoy managsama. Ang duha Dios.

Kining gugma nga relasyon tali sa tulo ka myembro sa Trinidad mao ang labing eksklusibo nga relasyon sulud sa uniberso. Ang mga gikinahanglan sa pagsulud waykinutuban, absoluto, ug perpekto—imposible para sa makasasala nga tawo sa pag-abut. Isip nalaglag

nga katawhan kita sa yano dili sarang para sa susamang gugma nga ang mga myembro sa Trinidad maykatakus. Ang atong kabus-kaayo nga tawhanong kamaayo, pinaagi niini kita magsulay sa paghaylo sa Dios, dili lamang usa ka mapasipad-anong insulto ngadto sa Iyang hawud nga mga sukaranan, kundili usa ka arogante nga pagsulay sa paglapas sa gugma sa Dios ug sa plano sa Dios. Dili ikatingala nga ang mga Kasulatan magsulti, "Pinaagi sa grasya kamo naluwas . . . dili tungud sa mga buhat, aron dili si bisan-kinsa magpasigarbo" (Mga Taga-Efeso 2:8-9). Dili ikatingala nga kita magsalig diha sa malambigitong sistema sa gugma, ang sistema sa gahum nga ang Dios mimando. Kita walay kagawasan-pagduul sa Dios gawas sa sistema nga Siya nakahatag kanato.

Gugma sa Dios para sa Tawo

PERSONAL UG DIPERSONAL NGA DIVINE NGA GUGMA

Ang ikaduhang kategoriya sa divine nga gugma gipunting gawas sa kinaiya-sa-Dios paingon sa diperpekto nga tawo. Sama sa gugma sa Dios para sa Dios, ang divine nga integridad sa ingon-usab nalambigit. Gumikan kay ang Dios dili makakompromiso sa bisan-unsa sa divine nga sukaranan nga wala nagguba sa Iyang integridad ug busa sa Iyang gugma, sa unsang-paagiha, unya, Siya makahigugma sa diperpekto nga tawhanong mga linalang (Juan 3:16) kinsa ang Iyang perpekto nga pagkamatarong nagasilot ug ang Iyang hustisya nagasalikway (Mga Taga-Roma 5:19)? Kini usa ka kritikal nga isyu para sa tawo sa pagsabut.

Ang gugma sa Dios para sa tawo napinig ngadto sa duha ka kategoriya: gugma sa Dios para sa mga dimagtotoo maoy *divine nga dipersonal nga gugma* ug Iyang gugma para sa mga magtotoo maoy *divine nga personal nga gugma*. Divine nga *dipersonal* nga gugma nagapahimug-at sa hinungdan, ang pagkamatarong ug hustisya sa Dios; divine nga *personal* nga gugma nagapahimug-at sa hingtungdan, ang kahimtang sa magtotoo isip usa ka myembro sa harianong pamilya sa Dios sa kahangturan (Juan 1:12; cf., Mga Hebreohanon 12:5-14). Divine nga *dipersonal* nga gugma dikondisyonal, gipunting ngadto sa tanang mga dimagtotoo; divine nga *personal* nga gugma maoy kondisyonal, gipunting ngadto sa tanan kinsa magpahayag og pagtoo lamang diha ni Kristo lamang ug mahimong mga taghuput sa giimpyut nga pagkamatarong sa Dios. Kini nga klasipikasyon usab nagapahimutang og sundanan para sa tawhanong gugma sulud sa divine dynasphere.

Ang perpekto nga Dios makabuhat lamang nianang unsay perpekto. Sa dihang Siya mibuhat ni Adan ug sa babaye, ang tawhanong kaliwat maoy angayan nga hingtungdan

DIVINE DIPERSONAL NGA GUGMA	***DIVINE PERSONAL NGA GUGMA***
Nagapahimug-at sa hinungdan	Nagapahimug-at sa hingtungdan
Nagapahimug-at sa integridad sa Dios	Nagapahimug-at sa +P diha sa magtotoo
Dikondisyonal	Kondisyonal
Gipunting ngadto sa tanang mga dimagtotoo	Gipunting ngadto sa tanang mga magtotoo

DIPERSONAL UG PERSONAL NGA GUGMA SA DIOS PARA SA TAWO

para sa divine nga personal nga gugma. Isip perpektong pagkatawo si Adan dili katumbas sa Dios, apan wala usab siya milapas sa integridad sa Dios. Walay bikil diha sa divine nga pagkamatarong ug hustisya nga nahitabo diha sa tawo sulud sa kahingpitan sa Hardin.

Sa dihang si Adan mipili sa pagpakasala, ang divine nga pagkamatarong misilot kaniya ug ang divine nga hustisya misalikway kaniya—hingpit nga pagkabulag gikan sa Dios. Ang empasis sa relasyon sa Dios diha ni Adan mibalhin gikan sa hingtungdan, tawo, ngadto sa hinungdan, Dios. Ang integridad sa Dios dili makatugot sa Iyang gugma nga makompromiso. Sa sangputanan, diha sa pagkalaglag sa tawo ang Dios mibalhin gikan sa divine nga personal nga gugma sulud sa Hardin ngadto sa divine nga dipersonal nga gugma ngadto sa espirituhanong patay nga Adan sa gawas sa Hardin, ug unya sa tanang katawhan (Juan 3:16; Mga Taga-Roma 5:8).

Ang kasulbaran para sa nalaglag nga tawo makit-an diha sa divine nga dipersonal nga gugma, nga nagaagad sa eksklusibo diha sa absoluto, perpekto nga karakter sa Dios. Ang divine nga dipersonal nga gugma misangkap sa atong hilabihan-kadako nga kaluwasan. Ang gugma sa Dios sa dimabulag nga nahiusa uban sa Iyang integridad mitukod og usa ka hingpit nga bag-ong palisiya, grasya, aron sa pagluwas sa nalaglag nga katawhan. Siya mipasiugda og usa ka plano nga ang Iyang pagkamatarong ug hustisya mahimong matagbaw pinaagi sa mapulihong buhat ni Jesu-Kristo didto sa krus.

> “Kay ang Dios wala mipadala sa Anak nganhi sa kalibutan sa paghukum sa kalibutan; apan aron ang kalibutan maluwas pinaagi Kaniya.” (Juan 3:17, NASB)

> “Too diha ni Ginoong Jesus ug ikaw maluwas.” (Mga Buhat 16:31*b*, NASB)

Sa takna nga si bisan-kinsa ang nagatoo diha ni Kristo pinaagi sa pagtoo lamang, ang Dios nagaimpyut sa Iyaha mismong kaugalingon nga pagkamatarong ngadto kaniya. Isip ang taghuput sa giimpyut nga pagkamatarong, matag magtotoo mamahimong hingtungdan sa personal nga gugma sa Dios. Tungud sa giimpyut nga pagkamatarong, ang Dios gawasnon sa pagsugod niining personal nga gugma nga relasyon uban sa mga magtotoo nga wala nagkompromiso sa Iyang gugma, integridad, o bisan-unsa nga laing hiyas sa Iyang esensiya.

ANG GIDAK-ON SA DIPERSONAL NGA GUGMA SA DIOS

Ang perpekto nga Dios ba makahigugma sa diperpekto, hinukman, mangil-ad, wama-himugso-pag-usab nga tawo? Oo, apan pinaagi lamang sa dipersonal nga gugma. Kita natawo patay sa espirituhanon tungud sa pagkalaglag ni Adan (Mga Taga-Roma 5:12), apan gikan sa takna sa pisiko nga pagkatawo ang matag tawhanong linalang mao ang benepisyaryo sa gugma sa Dios. Ang atong kakulang sa merito wala nagapugong sa Dios gikan sa pagdesinyo ug paghimo sa usa ka plano sa grasya sa pagluwas kanato nga wala nagalapas sa Iyang kaugalingon nga sukaranan. Ilalum sa prinsipyo sa grasya sa dili pa ang paghukum, ang Dios nagapalangan sa katapusang paghukum sa paghatag kanato sa oportunidad sa pagtoo diha ni Kristo ug pagdawat sa waykatapusang kinabuhi.

> O kamo ba magtamay [pinaagi sa malisyosong paghukum sa usag usa] sa mga kabuhong sa Iyang pagkamanggihatagon [dipersonal nga gugma sa Dios, Iyang "kaayo" ngadto sa tawo pinasikad sa Iyang omniscience, pagkamatarong, ug hustisya nga gipahayag pinaagi sa grasya] ug kaaghup [paglangan sa paghukum] ug pasensiya [Iyang kamakanunayon waysapayan sa atong pagkamasinupakon], wala nasayod nga ang kaayo sa Dios [Iyang dipersonal nga gugma] nagadala ninyo sa pagkabalhin. (Mga Taga-Roma 2:4)

Ang Dios mipalangan sa katapusang paghukum sa katawhan aron nga Siya makalugway ngari kanato sa Iyang kaayo, Iyang dipersonal nga gugma. Usa ka dimaagian nga babag ang mibarog taliwala sa tawo ug sa Dios.[27] Ang Dios dili makatugot sa sala (Isaiah 64:6*b*; Jeremiah 17:9; Mga Taga-Roma 3:23); Siya dili makakansilar sa silot sa sala (Mga Taga-Roma 6:23*a*); ni Siya makabaliwala sa problema sa atong pisiko nga pagkatawo ug espirituhanong kamatayon (Mga Taga-Efeso 2:1). Ang atong posisyon diha ni Adan, nga nagahimo kanato nga mga hingtungdan sa divine nga pagsilot, dili sa kalit mahimong makapahimuut ngadto sa Dios (1 Mga Taga-Corinto 15:22*a*). Ang absoluto nga pagkamatarong sa Dios dili gayud makadawat sa atong dihingpit nga pagkamatarong (Isaiah 64:6*a*; Mga Taga-Roma 8:8; 9:30-33), ni ang bisan-unsang hiyas sa karakter sa Dios makompromiso (Isaiah 46:9; 1 Timoteo 6:16). Kini nga babag natangtang pinaagi sa kaluwasan nga buhat ni Kristo didto sa krus aron nga bugtong ang krus karon nagabarog taliwala sa tawo ug sa Dios. Bugtong usa ka isyu nagapabilin: atong kabubut-on. Ang Dios dili makapugus sa atong gawasnon nga pagbuut nga wala nagkompromiso sa Iyang integridad; Siya dili sa waykatarungan makaluwas kanato. Kita kinahanglan sa gawasnon nga magtoo diha ni Kristo aron maluwas ug makalikay sa Katapusang Paghukum (Mga Taga-Roma 8:1*a*).

Kon ang Dios mipanag-iya-daan sa atong kabubut-on diha sa kaluwasan, Siya magguba sa Iyang kaugalingon nga plano. Siya magkansilar sa mismong katuyoan sa kaluwasan: nga ang matag tawo mahimong magpili sa pagbaton og usa ka personal nga relasyon uban Kaniya. Busa, sa dipersonal nga gugma ang Dios nagahimo sa tanan gawas sa paghimo og desisyon para kanato. Positibo nga kabubut-on mao ang bugtong nawala nga sumpay, ang bugtong sangkap nga gikinahanglan sa pagkompleto sa atong pagpakig-uli diha sa Dios. Kita natawo sa hingpit nga mangil-ad alang sa Dios, apan ang usa ra ka desisyon sa wala-ang-merito nga pagtoo diha ni Kristo nagatak-up sa gintang ug nagapahimutang kanato ingon nga hinigugmang mga anak sa Dios sa kahangturan. Ang mekanika sa kaluwasan magpakita sa dako-kaayong sangkad sa dipersonal nga gugma sa Dios, ang absoluto nga "mga kabuhong sa Iyang pagkamanggihatagon." Sa walay paglapas sa Iyang integridad o pagsalig diha sa waykatakus nga mga hingtungdan sa Iyang dipersonal nga gugma, ang Dios mipalihok sa tanan Niyang waykinutuban nga kinaadman ug gahum alang sa atong bintaha, "dili mauyunon niadtong bisan-kinsa nga malaglag, kundili aron ang tanan magduul sa paghinulsul," ngadto sa usa ka pag-usab sa hunahuna mahitungud ni Kristo (2 Pedro 3:9).

27. Thieme, *Ang Babag* (2016).

ANG TANAN UG ANG PIPILA SA MATAG BAHIN SA PLANO SA DIOS

Ang Dios nakasangkap sa tanang-butang para sa waykatapusang kaluwasan sa matag dimagtotoo ug sa kinatas-ang kauswagan sa matag magtotoo pulos sa panahon ug eternidad. Kon ang usa ka dimagtotoo nagasalikway sa nagluwas nga grasya sa Dios, siya nagapabilin nga hingtungdan sa divine nga dipersonal nga gugma hangtod siya mamatay, sa higayon nga ang paglangan sa paghukum matapos (Mga Hebreohanon 10:27). Sa dihang ang dimagtotoo nagatoo diha ni Kristo pinaagi sa pagtoo lamang, siya mamahimo nga hingtungdan sa divine nga personal nga gugma maingon nga si Adan mao ang hingtungdan sa personal nga gugma sa Dios sulud sa Hardin. Apan ang plano sa Dios para sa harianong pamilya nagahatag kanato sa usa ka mastaas nga posisyon human sa kaluwasan kay sa natagamtaman ni Adan sa wala pa ang Pagkalaglag. Ang plano sa kalampusan sa Dios mao ang paghimo kanato nga sama sa Iyang Anak (Mga Hebreohanon 2:10-11). Kini mao ang doktrina sa pagkanilain.

Pagkanilain maoy usa ka teknikal, teyolohiyanhong termino nga nagapasabut lamang ngadto sa harianong pamilya sa Kapanahonan sa Simbahan (1 Mga Taga-Corinto 1:2, 30; Mga Hebreohanon 10:19-22). Kita natagana ingon nga sagrado o nakonsagrar ngadto sa Dios; kita nahisakup sa Dios ubus sa usa ka waykaparehas, waykatapusan nga kalambigitan. Ang pagtoo diha ni Kristo nagapatik sa atong pirma ngadto sa usa ka harianong kontrata nga ubus niini kita mag-ambit sa pagkanilain ni Jesu-Kristo, ang “Bugtong Balaan gikan sa Dios” (Lukas 4:34; Juan 6:69). Ang kamatayon, paglubong, pagkabanhaw, pagsaka, ug sesyon ni Kristo mituman ug tungud-niini miwagtang sa karaang kontrata o karaang testamento sa Balaod ni Moses (Mga Taga-Roma 10:4; Mga Taga-Galacia 4:4-5). Kita magpuyo ubus sa usa ka bag-ong kontrata sa grasya, ang bag-ong testamento, nga kita maghimo sulud sa divine dynasphere (Mga Taga-Galacia 5:14, 18, 23*b*).

Ang pagkanilain matuman diha sa tulo ka bahin: posisyonal, sa kasinatian, ug kinatas-an. Sa takna sa pagtoo diha ni Kristo, ang Kapanahonan sa Simbahan nga magtotoo nabutang ngadto sa paghiusa uban ni Kristo—posisyonal nga pagkanilain (Mga Taga-Roma 6:3, 8; 1 Mga Taga-Tesalonica 5:23). Samtang ang magtotoo nagalihok sulud sa espera sa gahum ni Kristo ug nagaangkon sa hunahuna ni Kristo, doktrina sa Bibliya, siya nagakab-ot sa espirituhanong pagkahamtong—sa kasinatian nga pagkanilain (Juan 17:17). Ug diha sa pagkabanhaw, ang magtotoo nagadawat sa usa ka lawas sama sa pagkabanhaw nga lawas ni Kristo—kinatas-ang pagkanilain (1 Mga Taga-Corinto 15:53-54; Mga Taga-Galacia 6:8; 1 Pedro 5:10).

Kini nga plano pinasikad sa gugma sa Dios nga naglakip sa buhat ni Kristo didto sa krus, dili diha sa bisan-unsang merito sa tawhanong kaliwat. Kita ang mga benepisyaryo sa plano sa *Dios.* Ang Dios nagahigugma kanato tungud sa kinsa ug unsa *Siya*, tungud sa mga pagsangkap nga *Siya* nakahimo, tungud kay didto sa krus ang *Iyang* hustisya mituman sa mga pagbungat sa *Iyang* pagkamatarong. Kini maoy grasya. Kita naluwas pinaagi sa grasya; kita sa kanunay ilalum sa grasya ingon nga mga hingtungdan sa personal nga gugma sa Dios.

Diha sa bahin uno sa plano sa Dios—kaluwasan ug posisyonal nga pagkanilain—tanang mga magtotoo maoy mga tagadawat sa personal nga gugma sa Dios tungud kay ang tanan maghuput sa Iyang giimpyut nga pagkamatarong. Ang Dios nagatanyag og kaluwasan sa *tanang* katawhan gikan sa Iyang dipersonal nga gugma, apan ang *pipila* lamang kinsa

magdawat ni Kristo isip Manluluwas ang giisip nga ubus sa personal nga gugma sa Dios. Diha sa bahin dos—ang magtotoo sa panahon, sa kasinatian nga pagkanilain—tanang mga magtotoo magpadayon nga mga tagadawat sa personal nga gugma sa Dios. Kadtong kinsa magpadayon diha sa karnalidad ug magpakyas sa paggamit sa lohistika nga grasya ug pag-abante diha sa Iyang plano maoy gidisiplina pinaagi sa gugma. "Kang kinsa [karnal nga magtotoo] ang Ginoo nagahigugma [diha sa personal nga gugma]" (Mga Hebreohanon 12:6) Siya sa maloloy-ong nagadisiplina sa pagdala sa magtotoo sa pagrebound ug espirituhanong pagbawi. *Tanan* nga mga magtotoo dinhi sa kalibutan napalahutay ug napanalipdan pinaagi sa lohistika nga grasya sa Dios, apan ang *pipila* lamang kinsa maggamit sa lohistika nga grasya sa pag-abante ngadto sa pagkahamtong ang mahimong mga tagadawat sa labawng-grasya nga mga panalangin. Diha sa bahin tres—eternidad ug kinatas-ang pagkanilain—*tanan* nga mga magtotoo sa langit maghuput og usa ka pagkabanhaw nga lawas, apan ang *pipila* lamang kinsa magdawat og espesyal nga mga ganti, mga dekorasyon, ug mga pasidungog ang mahimo nga labing halangdon nga waykatapusang mga aristokrata tungud kay sila nakahimaya sa Dios ngadto sa kinatas-an dinhi sa panahon pinaagi sa pagpuyo sulud sa divine dynasphere.

DIVINE NGA GUGMA DIHA SA KALUWASAN

Diha sa bahin uno sa plano sa Dios ang tibuuk tawhanong kaliwat maoy gitan-aw. Ang doktrina sa dilimitado nga panghimayad nagadeklarar nga si Kristo namatay para sa tanang katawhan (Mga Taga-Roma 5:6; 2 Mga Taga-Corinto 5:15; 1 Timoteo 2:6; 4:10; Titus 2:11; Mga Hebreohanon 2:9).

> Ug Siya [Jesu-Kristo] mao ang pagkatagbaw [Siya mipahimuut sa Dios nga Amahan] para sa atong mga sala, ug dili sa atoa lamang, kundili usab para sa tibuuk kalibutan. (1 Juan 2:2)
>
> Kay ang Dios sa ingon-niini nahigugma sa kalibutan [diha sa divine nga dipersonal nga gugma] nga Siya mihatag sa Iyang natawo-nga-waykaparehas nga Anak, aron ang bisan-kinsa nga nagatoo diha Kaniya dili malaglag kundili makabaton og waykatapusang kinabuhi. (Juan 3:16)

Ang Dios nagapakita og dipersonal nga gugma ngadto sa matag-usa. Siya nagaimpyut og tawhanong kinabuhi ngadto sa matag-usa, bisan pa sa daotang mga tawo sama nila Stalin ug Hitler, ug nagatanyag kanila sa binalikbalik nga mga okasyon aron maluwas (Mga Taga-Roma 11:32; 2 Pedro 3:9). Ang krus dikondisyonal. Sa pagtandi, ang Dios nagareserba sa Iyang personal nga gugma para lamang niadtong kinsa magtoo diha ni Kristo. Sa matag henerasyon usa ka lainlain nga proporsiyon sa tanang buhi nga katawhan ang mosalig diha ni Kristo, ug, bisan-unsa ang ilang gidaghanon, silang tanan ang mga hingtungdan sa divine nga personal nga gugma.

Ang buhat sa kaluwasan misingil og usa ka terible nga presyo, ang mapulihon nga espirituhanong kamatayon ni Kristo didto sa krus.[28] Walay usa gayud ang nahitakus o

28. Thieme, *Ang Dugo ni Kristo*, 14-21.

nahiangay sa kaluwasan. Ang Dios miimpyut sa tanang mga sala sa tawo ngadto ni Kristo ibabaw sa krus alang sa kaayohan sa tibuuk tawhanong kaliwat, ug niadtong kinsa magtoo diha ni Kristo Siya nagaimpyut sa Iyang divine nga pagkamatarong.

Ang labing makapatagad sa tanang mga doktrina sa Bibliya mao nga ang Dios nagapaangkon sa Iyang kaugalingon nga pagkamatarong ngadto sa matag magtotoo. Kita maghuput sa kahangturan sa mismong prinsipyo ug sukaranan sa integridad sa Dios, ang kalidad nga ang Dios mirespeto, mipasidungog, ug mihigugma sa katibuk-an sa tanan sa Iyang waykatapusan nga pagkaanaa. Kita makadawat sa walay masbililhon o makahuluganon pa nga panalangin. Karon ang susama nga dikasagarang gugma nga sa kanunay nahitabo tali sa mga myembro sa Trinidad gipunting paingon kanato. Ang Dios nagahigugma sa Iyang kaugalingon nga pagkamatarong; Siya nakahatag kanato sa Iyang pagkamatarong; tungud-niini, Siya sa personal nagahigugma kanato.

> Siya [Dios nga Amahan] mihimo Kaniya [Kristo] kinsa nasayod nga walay sala [waysayup sulud sa divine dynasphere] *nga mahimong* sala alang sa atong kaayohan [ang paghukum sa tanan nga tawhanong mga sala diha ni Kristo], aron nga kita mahimong pagkamatarong sa Dios pinaagi Kaniya. (2 Mga Taga-Corinto 5:21, NASB)

> Kay pinaagi sa pagkadili-matumanon sa usa ka tawo [orihinal nga sala ni Adan] daghan [ang tibuuk tawhanong kaliwat] nahimong mga makasasala, nan pinaagi sa pagkamasinugtanon sa usa [si Kristo naghural ngadto sa kamatayon sa krus] daghan ang mapahimong matarong [giimpyut nga pagkamatarong diha sa kaluwasan]. (Mga Taga-Roma 5:19)

> Ug siya [Abram] mitoo diha sa Ginoo, ug Siya [ang Ginoo] miisip niini ngadto kaniya alang sa pagkamatarong [Abram midawat sa pagkamatarong sa Dios diha sa takna sa kaluwasan]. (Genesis 15:6)

> Nan ako nakombinser nga wala sa kamatayon ni kinabuhi, wala sa mga anghel ni mga magmamando sa mga anghel, wala niining-panahona nga mga butang ni sa umaabot nga mga butang, wala sa mga gahum, wala sa gihabogon [wala sa langit] ni giladmon [wala sa impiyerno] ni bisan-unsa nga laing binuhat nga butang ang makahimo sa pagbulag kanato gikan sa gugma sa Dios nga anaa ni Kristo Jesus atong Ginoo [diha sa paghiusa uban ni Kristo kita mag-ambit sa Iyang pagkamatarong]. (Mga Taga-Roma 8:38-39)

Isip espirituhanong pagkaharianon matag-usa sa Kapanahonan sa Simbahan nga magtotoo nagahuput og doble nga bahin sa divine nga pagkamatarong. Ang pagkamatarong sa Dios nga Amahan giimpyut ngari kanato diha sa kaluwasan sama nga kini giimpyut ngadto sa matag magtotoo sa tanang lain nga mga dispensasyon (Genesis 15:6). Apan kita usab mag-ambit sa pagkamatarong sa Dios nga Anak pinaagi sa atong harianon nga posisyon diha sa paghiusa uban ni Kristo (2 Mga Taga-Corinto 5:21). Kita nalakip diha sa lig-ong-kusog sa “ang Dios gugma,” dili tungud sa kinsa ug unsa kita, kundili tungud sa kinsa ug unsa ang Dios, tungud sa Iyang grasya.

DIVINE NGA GUGMA PARA SA MAGTOTOO SA PANAHON

Ang Tuberiya sa Grasya. Human sa kaluwasan ang Iyang giimpyut nga pagkamatarong diha sa magtotoo mamahimong ang pinuy-anan o target para sa divine nga mga panalangin. Ang waysama nga grasya sa Dios nagapadayag sa Iyang waykinutuban nga kapasidad para sa pagpauswag niadtong Siya sa personal nagahigugma. Ang kapasidad sa Dios wala gayud nagausab, apan kini mas masayon gayud para kaniya sa paghimo og usa-ka-butang para sa Iyang mga anak kay sa para sa Iyang mga kaaway. Ang giimpyut nga pagkamatarong nagabuhat diri kanato og usa ka potensiyal para sa mga panalangin nga dili mahitabo diha sa dimagtotoo.[29]

Kini mao ang doktrina nga nagadasig sa nag-abante nga magtotoo sa pagpadayon diha sa pagkat-on sa Pulong sa Dios sulud sa divine dynasphere. Samtang siya nagahimo sa pagbalhin gikan sa pagkaignorante ngadto sa pagkahibalo sa doktrina, ang magtotoo nagabuhat sulud sa iyang kalag og kapasidad para sa mga panalangin. Ang kasarang sa magtotoo sa pagdawat ug pag-ila sa divine nga grasya nagapahimo sa Dios sa pagpauswag kaniya nga wala naglinga kaniya ug naghunong sa iyang espirituhanon nga buylo. Ang kapasidad gikan sa doktrina sa Bibliya sulud sa kalag nagabalhin sa potensiyal para sa mga panalangin ngadto sa katinuuran. Ang nagtubo nga magtotoo nagapaugbok sa iyang paglaum o kompiyansa diha sa kahibalo nga, labaw pa kaayo kay sa iyang unang pagsulud ngadto sa divine dynasphere diha sa kaluwasan, iyang kinabuhi diha sa ganghaan otso ang mopahimaya ni Kristo ug moresulta sa kinatas-ang panalangin. Ang prinsipyo sa masdakong grasya human sa kaluwasan (Santiago 4:6) napahayag ni Pablo diha sa mga pulong nga “labi pang ” ug “sobra nga grasya.”

> Kay kon pinaagi sa kalapasan sa usa [orihinal nga sala ni Adan], ang kamatayon [espirituhanong kamatayon] mihari pinaagi nianang usa [ug kini nahitabo; kitang tanan sinilutan diha sa pagkatawo tungud sa sala ni Adan], labi pang dako sila [hamtong nga mga magtotoo] kinsa magdawat sulud sa kinabuhi sa sobra sa grasya [labawng-grasya nga mga panalangin diha sa bahin dos gikan sa gugma sa Dios] ug sa gasa sa pagkamatarong [giimpyut nga pagkamatarong isip ang pinuy-anan sulud kanato para sa labawng-grasya nga mga panalangin] mohari pinaagi sa Usa, Jesu-Kristo [ang mga panalangin diha sa bahin tres para sa hamtong nga magtotoo masdako pa kay sa sobra diha sa bahin dos]. (Mga Taga-Roma 5:17)

Pinaagi sa pag-impyut ngari kanato sa divine nga pagkamatarong, ang Dios nakatukod og usa ka tuberiya sa grasya nga, diha sa Iyang perpekto nga panimpo, Siya makabubu sa tanang mga panalangin nga kita adunay kapasidad sa pagdawat (Mateo 6:33). Uban sa divine nga gugma ug integridad ingon nga ang tinubdan ug ang magtotoo nga may giimpyut nga divine nga pagkamatarong ingon nga ang padulnganan, ang tuberiya sa grasya sa hingpit nga naputus o napasulud-sa-kapsula sa integridad sa Dios.

Ang gisulud-sa-kapsula nga tuberiya nagatak-up sa tanang tawhanon nga merito tu-

29. Thieme, *The Integrity of God*, 68-83.

ngud kay ang dihingpit nga pagkamatarong sa tawo nagapakyas sa absoluto nga pagkamatarong sa Dios ug magbuhat og usa ka mahuyang nga sumpay diha sa plano sa Dios. Ang tawhanong kamaayo wala nagadala kanato ngadto sa Dios (Isaiah 64:6). Siya wala gayud nagapanalangin kanato tungud sa atong pagkamatinuuron, personalidad, talento, salabutan, personal nga sakripisyo, kakugi, katilingbanon nga kalihukan, paghatag-og-ikanapulo, o emosyonalismo. Sa genetic nakuha nga mga bintaha sa panugodsugod nga usa ka gasa gikan sa Dios, ug ang mga oportunidad sa pagpahimulus sa mga bintaha o pagbuntog sa mga alkansi usab maoy usa ka divine nga gasa. Kita dili makaangkon sa grasya ug makabungat nga ang Dios mag-uswag kanato para sa unsa nga Siya Mismo ang nakatuman. Ni lehitimo nga Kristohanong serbisyo, pag-ampo, pagsaksi, o paghatag ang magpatakus kanato para sa divine nga mga panalangin. Ang halangdon nga Kristohanong mga aktibidad mismo maoy mga panalangin ug mga pribilihiyo, dili ang hinungdan kundili ang resulta sa espirituhanong pagtubo. Kining sa divine nga gitugyan nga mga oportunidad magpahayag sa atong gugma para sa Dios, nga sa iyang-kaugalingon maoy usa ka resulta sa pagtubo.

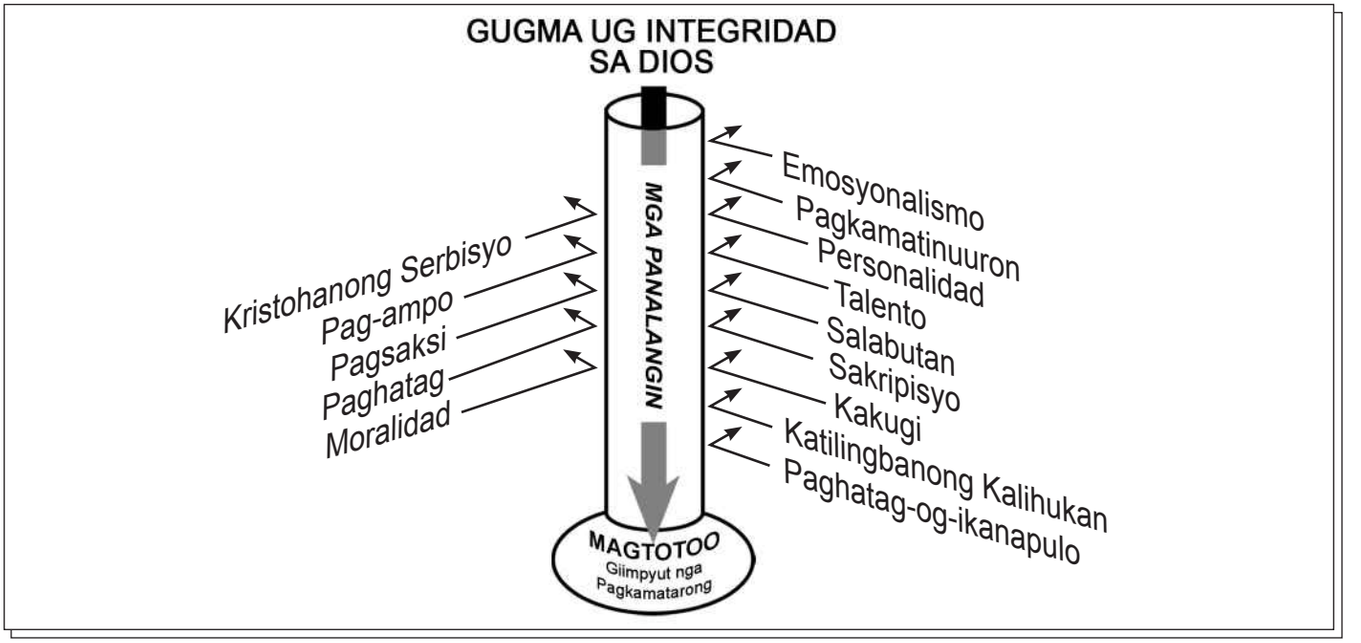

MGA PANALANGIN NGA GIIMPYUT PINAAGI SA SULUD-SA-KAPSULA NGA TUBERIYA SA GRASYA

Hasta gani ang moralidad wamalakip gikan sa tuberiya sa grasya. Matuud nga moralidad kinahanglang anaa tali sa mga myembro sa tawhanong kaliwat, apan walay tawhanong lihok, dili bisan pa ang kinadak-ang adunay-merito, ang anaay bisan-usang pag-ila diha sa Dios. Ang divine nga pagkamatarong makaaprobar lamang og divine nga pagkamatarong sulud kanato. Ang gisulud-sa-kapsula nga tuberiya sa grasya nagapugong sa tanang posibilidad sa kompromiso ngadto sa esensiya sa Dios samtang nagsalikway sa tanang tawhanon nga kinaugalingong-pagkamatarong. Ang Dios dili gayud mahaylo sa bisan unsa nga kita maghimo; kita lamang ang mahaylo sa bisan unsa nga kita maghimo.

Ang Dios nagabubu sa mga panalangin pinaagi sa tuberiya sa grasya ngadto sa *matag* magtotoo diha sa bahin dos sa Iyang plano. Ang bahin dos nagalakip sa tanang mga mag-

totoo nga nabuhi dinhi sa kalibutan. *Tanan* nga mga myembro niini nga kategoriya magsinati sa Iyang wayhunong nga sa lohistikang suporta, apan ang *pipila* lamang kinsa magpadayon sulud sa divine dynasphere ang magsinati og labawng-grasya nga kauswagan.

Ang divine nga personal nga gugma nagapabiling makanunayon ngadto sa tanang mga magtotoo tungud sa giimpyut nga pagkamatarong, apan diha sa Kristohanong kinabuhi, ang pagkamatarong sa Dios sa wayhunong nga nagatantiya sa mga magtotoo samtang ang Iyang hustisya nagapanalangin o nagasilot pinaagi sa gugma. Ang kabubut-on nagapabilin nga usa ka isyu. Bisan pa samtang Siya nagadisiplina sa rebersiyonistang magtotoo, ang Dios sa matinumanong nagahatag sa tanang mga panginahanglan sa kinabuhi, maingon nga Siya sa dimapakyas nga nagasuportar sa hamtong nga magtotoo samtang sa ingon-usab nagpabuhong kaniya uban sa labawng-grasya. Piho nga sukaranong mga panalangin gibubu ngadto sa tanang mga magtotoo; espesyal nga dugang mga panalangin nareserba para sa pipila.

Sa Lohistika nga Grasya. Sa lohistika nga grasya, gihatag ngadto sa magtotoo nga may giimpyut nga pagkamatarong sa Dios, nagalakip sa upat ka maykalabutan sa usag-usa nga mga kategoriya sa mga panalangin.

1. *Suporta sa kinabuhi* nagapabilin sa magtotoo nga mabuhi hangtod sa takna nga ang Dios makahukum sa pagpapauli kaniya (Mga Salmo 68:19-20).
2. *Temporal nga kasangkapan* nagahatag niini nga mga panginahanglan sama sa hangin, pagkaon, puy-anan, mga sinina, ug transportasyon (Mateo 6:11, 25-34).
3. *Seguridad nga mga pagsangkap* magpanalipod sa magtotoo taliwala sa mga piligro sa kalibutan sa yawa (Mga Taga-Roma 13:4; Mga Hebreohanon 1:14).
4. *Espirituhanong mga pagsangkap* magpahimo sa matag magtotoo sa pagkat-on sa doktrina sa Bibliya ug pagtubo ngadto sa espirituhanong pagkahamtong waysapayan sa tawhanong IQ, bakgrawon, o palibot (Mateo 4:4; Juan 17:17).

Walay sapayan unsang-paagiha ikaw mapakyas o molampos, ang Dios wala gayud nagabiya kanimo. Bisan-asa ikaw moadto, bisan-unsa imong himoon, isip usa ka magtotoo diha ni Ginoong Jesu-Kristo ikaw sa kanunay pagasuportahan sa integridad ug gugma sa Dios, kay “sa ilalum mao ang malungtarong mga bukton” (Deuteronomio 33:27). Sa higayon nga ang panginahanglan kinadak-an, ang Ginoo kinaduulan (Mga Taga-Filipos 4:5*b*, 19).

> Ang Ginoo mao ang Usa nga nagbantay kanako. Ako dili makulang sa bisan-unsa. (Mga Salmo 23:1)
>
> Niini ako maghinumdum sa hunahuna [naghinumdum sa doktrina sa Bibliya]; tungud-niini, ako adunay paglaum [kompiyansa mahatungud sa bahin dos]: ang mga kalihukan sa grasya sa Dios dili gayud maundang [sa lohistika nga grasya], kay ang Iyang mga kalooy dili gayud mapakyas; sila gibag-o matag kabuntagon. Bantugan ang Imong pagkamatinumanon [divine nga integridad]. Ang Ginoo akong kabahin, nagaingon akong kalag; tungud-niini, ako adunay paglaum diha Kaniya. Ang Ginoo maayo [labawng-grasya nga mga panalangin diha sa bahin dos] niadtong kinsa maghulat Kaniya, ngadto sa kalag kinsa

> nagapangita Kaniya [positibo nga kabubut-on ngadto sa doktrina]. (Mga Pagbangutan 3:21-25)

Sa Sermon didto sa Bukid, si Jesus mihulagway sa pagkamanggihatagon sa Dios ngadto bisan pa sa labing ditakus nga magtotoo pinaagi sa pagpakita niadtong matag ordinaryo nga balinsasayaw ug liryo sa kapatagan nagadawat sa katumbas nga lohistika nga grasya.

> "Tan-awa ang kalanggaman sa kahanginan, kana sila wala magpugas, wala sila mag-ani, ni magtigum sulud sa mga bodega; ug *labot* pa ang inyong langitnon nga Amahan nagapakaon kanila. Kamo dili ba labaw pa kaayo og bili kay kanila?" (Mateo 6:26, NASB)

Ang lohistika nga grasya gisangkap ngadto sa tanang mga magtotoo pinasikad sa parehong pribilihiyo ug parehong oportunidad sa paghimo kanila sa pag-abante ngadto sa ganghaan otso sa divine dynasphere. Busa, unsay mahinungdanon maoy unsaon nimo paggamit ang grasya nga ang Dios nakahatag kanimo. Ang divine dynasphere mismo mao ang tukmang-pananglitan sa lohistika nga grasya. Tanan magdawat sa estraktura sa gugma, apan pipila ang maggamit sa iyang gahum.

Matag magtotoo diha sa bahin dos nakasulbad sa isyu sa kaluwasan ug sa wayhunong nagadawat sa lohistika nga grasya, apan daghang mga Kristohanon magpakyas sa paguswag likud sa kaluwasan. Kon ang usa ka magtotoo nagasalikway sa doktrina sa way-katapusang seguridad, siya sa binalikbalik tingali magpahinungud-pag-usab sa iyang-kaugalingon o magmatuud-pag-usab sa iyang pagtoo, apan ang iyang kahingawa nagpalinga sa iyang espirituhanong kinabuhi. Ang Dios sa permanente nagagunit sa matag magtotoo diha sa Iyang omnipotent nga mga kamut (Juan 10:28; Mga Taga-Roma 8:38-39). Bugtong ang usa ka hilabihanay kaarogante nga magtotoo ang magdahum nga ang iyang mga sala o mga pagkapakyas maoy dako pa kay sa buhat ni Kristo didto sa krus ug nga siya makakansilar sa unsay natuman sa Dios. Kining subhetibo nga pagkalinga diha sa kaluwasan dili lamang nagapasipala sa Dios, kundili nagausik-usik sa grasya nga ang Dios nagasangkap para sa atong espirituhanon nga pagtubo. Sa pagbiya sa nasulbad nga isyu sa kaluwasan, kita kinahanglang mag-abante diha sa plano sa Dios.

> Apan pagtubo pinaagi sa grasya [sa lohistika nga grasya] ug pinaagi sa kahibalo ni Ginoong Jesu-Kristo [sa lohistika nga grasya nagasangkap sa doktrina sa Bibiliya para sa espirituhanong buylo sa magtotoo]. (2 Pedro 3:18)

Labawng-grasya. Ang divine nga hustisya waygidapigan; ang plano sa kalampusan sa Dios nagalampos para sa bisan-kinsa nga nagatuman sa iyang mga sugo. Ang Dios nagaimpyut sa "labaw pa kadaghan" nga sobra sa grasya (Mga Taga-Roma 5:17), o *labawng-grasya* (Santiago 4:6), ngadto sa bisan-kinsang magtotoo nga nagapahimulus sa divine nga lohistika. Sa bisan-unsang henerasyon maingon-ingon ka diyutay nga mga magtotoo ang magpahimulus sa ilang espirituhanon nga pagkaharianon, "pagtubo pinaagi sa grasya," ug magpuyo ingon nga tinuud nga espirituhanong mga aristokrata. Pipila lamang ang magtukod sa hustong sukdanan sa mga bililhong-butang uban sa doktrina sa Bibliya isip nag-unang prayoridad, magdumili nga malinga gikan sa divine dynasphere, ug magpabilin sa ilang

buylo ngadto sa ganghaan otso.

Bugtong ang tawhanong kinaiya ni Kristo diha sa hypostatic nga paghiusa ang mipabalin sa kanunay sulud sa divine dynasphere. Apan kadtong mga Kristohanon kinsa magtubo hangtod nga sila maggugol sa mayoriya sa ilang panahon sulud sa divine nga sistema sa gahum maghimo sa liboan sa maayong mga desisyon: sa pagrebound sa matag-higayon nga gikinahanglan, sa pagpadayon sa adlaw-adlaw diha sa pagkat-on sa Pulong sa Dios, sa paggamit sa doktrina samtang ang mga oportunidad magpakita. Pagsabut sa doktrina maoy wayhunong, usa ka adlaw-adlaw nga gawi; ang aplikasyon nagalahi sumala sa mga sirkumstansiya. Ang hamtong nga magtotoo dili makakab-ot sa waysala nga pagkahingpit, apan pinaagi sa iyang makanunayon nga maayong mga desisyon siya nakapahiluna sa usa ka hilig sa pagsalig diha sa gahum ug kaalam sa Dios.

Ang labawng-grasya nagalangkub sa unum ka kategoriya sa espesyal nga mga panalangin para sa hamtong nga magtotoo.[30]

1. *Espirituhanong mga panalangin* mao ang tiunay nga ganti sa kaligdong nga gipunting ngadto sa Dios. Ang mga kaligdong sa kompiyansa, pagsimba, ug personal nga gugma ngadto sa Dios maghatag sa magtotoo sa kalig-on ug kalipay, samtang nagpadasig sa mga kaligdong sa kaisog, moralidad, ug dipersonal nga gugma ngadto sa tawo.
2. *Temporal nga mga panalangin* maoy gidesinyo sa waykaparehas para sa matag hamtong nga magtotoo. Ang Dios nagahatag sa hustong mga panalangin diha sa hustong panahon, nga mahimong maglakip sa katigayunan, kalampusan, promosyon, sa pangisip ug kulturanhong pagpamaayo, lig-ong-kusog sa liderato, miarang-arang nga panglawas, makapadasig nga katilingbanong kinabuhi, ug romantiko nga gugma (1 Pedro 5:6-7).
3. *Panalangin pinaagi sa panag-uban* nagaawas ngadto sa pamilya, mga higala, ug mga kauban ingon nga ang Dios nagapauswag sa labawng-grasya nga magtotoo pinaagi sa pagpanalangin niadtong sulud sa iyang naglibot-nga-utlanan.
4. *Makasaysayanong impak* maoy panalangin pinaagi sa panag-uban nga gilugway ngadto sa komunidad, istado, ug nasod sa magtotoo. Si Jesu-Kristo nagakontrol sa kasay-sayan para sa katuyoan sa pagpanalipod ug pagpanalangin niadtong kinsa maghigugma Kaniya (Levitico 26:3-13).
5. *Wamahitakus nga pag-antos* nagabungat sa gipakusgang aplikasyon sa doktrina sa Bibliya, nagpatulin sa espirituhanong pagtubo, ug nagpadako sa pag-ila sa magtotoo sa Ginoo (Mga Taga-Roma 8:17*b*-18).
6. *Pagkamatay nga grasya* mao ang kinatapusan, mahimayaong kasinatian sa hamtong nga magtotoo sa divine nga grasya dinhi sa kalibutan (Mga Salmo 116:15). Uban sa labaw-sa-kinaiyahan nga kadaitan ug mahinamong pagpaabot, ang “higala sa Dios” (Juan 15:14) nagalatas sa hataas nga bulawanong tulay gikan sa mga panalangin sa panahon ngadto sa masdakong mga panalangin sa eternidad.

Ang espirituhanong mga panalangin maghatag og kapasidad para sa tanan nga uban pa. Ang espirituhanong mga panalangin maglakip sa pag-ambit sa kalipay sa Dios, kapasidad para sa kinabuhi ug gugma, usa ka hingpit nga pag-ila para sa grasya, ang abilidad sa pagdumala og kalit-nga-kalisdanan, ang abilidad sa pagbadbad sa kapanahon

30. Thieme, *The Integrity of God*, 114-35.

nga kasaysayan, kagawasan gikan sa pagkaulipon ngadto sa mga detalye sa kinabuhi, pagkamapaigoigoon sa kausaban, ug usa ka pag-ila sa seguridad gikan sa pagkahibalo sa plano sa Dios para sa imong kinabuhi. Pinasikad niini nga espirituhanong mga panalangin diha sa ganghaan otso sa estraktura sa gugma, ang Dios nan makahatag sa lima ka dugang pa nga kategoriya sa mga panalangin.

DIVINE NGA GUGMA PARA SA MAGTOTOO SA ETERNIDAD

Diha sa bahin tres sa plano sa Dios, ang matag magtotoo nagapuyo sa langit sa kahangturan. Tanang mga magtotoo sa langit magdawat sa kinatas-ang pagkanilain diha sa usa ka pagkabanhaw nga lawas (1 Mga Taga-Corinto 15:43, 53; 2 Mga Taga-Tesalonica 2:14; 1 Juan 3:2), apan pipila lamang ang magdawat og espesyal nga mga ganti. Kadto nga mga ganti mag-agad og sa unsang-paagiha nga ikaw migamit sa grasya nga mga pagsangkap sa Dios dinhi sa kalibutan.

Didto sa Lingkoranan sa Paghukum ni Kristo, ang atong Ginoo, isip maghuhukum, moila niadtong kinsa mikab-ot sa espirituhanong pagkahamtong dinhi sa kalibutan (Juan 5:22, 27; 1 Mga Taga-Corinto 3:11-14). Ang ilang positibo nga kabubut-on magatugot sa Dios sa paghimaya ni Kristo pinaagi sa pag-impyut sa labawng-grasya nga mga panalangin ngadto kanila dinhi sa kalibutan sa yawa. Ang perpekto, makatarunganong pahayag ni Ginoong Jesu-Kristo mao ang pag-usab-nga-masbililhon niadtong maayo-kaayong mga panalangin ngadto sa masdako pa nga mga ganti didto sa langit (Mga Taga-Roma 5:17). Kining hawud nga grasya nga mga ganti maganinag sa hamiling gugma sa Dios ug mohimaya sa Ginoo ngadto sa kinatas-an sa tanang-bahin sa tibuuk eternidad.

Ang mga magtotoo pagagantihan didto sa eternidad sumala sa ilang divine nga mga panalangin sa panahon. Walay pagkapareho sa panahon; walay pagkapareho sa eternidad. Ang Dios midesinyo sa tawo nga gawasnon, dili pareho, ug matag magtotoo pagagantihan sumala sa panahon nga siya nagapili sa paggugol sulud sa divine dynasphere.

Gugma sa Dios isip usa ka Ekspresyon sa Palisiya

Aron sa pagpatin-aw sa waykinutuban nga Dios ngadto sa maykinutuban nga hunahuna sa tawo, ang Kasulatan usahay nagapaangkon ngadto sa Dios og *tawhanon* nga mga halawum-nga-pagbati, mga emosyon, mga panghunahuna, ug mga batasan nga Siya sa tinuud wala nagahuput. Kini nga mga paghulagway maoy gitawag og mga anthropopathism. Gikuha gikan sa Griyego (*anthropos*), “tawo,” ug (*pathos*), “usa ka suludnong kalihukan sa kalag nga may makitang mga pagpadayag,” ang usa ka anthropopathism maoy pinulongang gigamit. Ang Bibliya nagadeklarar nga ang Dios nagadumut (Mga Taga-Roma 9:13), nagahambin og pangabubho (Exodo 20:5*a*; 34:14; Deuteronomio 4:24; 6:15*a*); nagausab sa Iyang hunahuna (Genesis 6:6); ug nagapagula sa mapintas nga kasuko (Jeremiah 4:8; 12:13; 25:37; 51:45; Ezekiel 5:15), apan kining tanan nga mga kalidad maoy sukwahi diha sa esensiya sa Dios. Apan ang maong mga pamahayag magbutyag sa mga palisiya, mga buhat, ug mga desisyon sa Dios sulud sa atong pakisayran sa pangisip.

Sa higayon nga ang usa ka dimagtotoo unang makadungog sa Ebanghelyo, siya dili makasabut sa tanang pinahimutang nga mga kalihukan sa esensiya sa Dios nga

maggarantiya sa kaluwasan. Ang kahibalo sa Dios nagaugmad sa ulahi, human nga siya mamahimong usa ka magtotoo ug nagakat-on sa doktrina sa Bibliya sulud sa usa ka hataas nga gidugayon sa panahon. Apan ang dimagtotoo makasabut sa mensahe sa Ebanghelyo kon ang Dios gihulagway diha sa nasinati, tawhanong mga termino.

Usa ka klasiko nga ilustrasyon sa usa ka anthropopathism maoy gikutlo ni Pablo gikan sa Karaang Testamento (Malachi 1:2-3) aron sa pagpakita sa kalainan tali sa palisiya sa Dios ngadto sa mga magtotoo ug mga dimagtotoo.

> Ako maghigugma nianang Jacob, apan Ako magdumut nianang Esau. (Mga Taga-Roma 9:13*b*)

Ang Dios wala nagadumut ni bisan-kinsa. Ang pagdumut maoy usa ka sala ug sa higpit usa ka tawhanong kalapasan. Diha sa Mga Taga-Roma 9:13, ang tawhanong mga karakteristiko maoy gikatandi, pulos ang gugma nga gipahayag para ni Jacob ug ang pagdumut nga gipahayag ngadto ni Esau maoy mga anthropopathism. Ang gugma ug pagdumut nga gitupad ni Pablo maghulagway sa pag-uyon sa Dios kang Jacob kinsa mihuput sa giimpyut nga pagkamatarong ug ang pagsalikway sa Dios ni Esau kinsa wala.

Kapitulo Kwatro

GANGHAAN TRES: PAGKAMATUDLOAN

KAMAPAUBSANON GIHUBIT

KALIG-ON SA KARAKTER ug masangputon nga kalipay natukod diha sa usa ka pundasyon sa kamapaubsanon. Ang kamapaubsanon maoy kagawasan—kagawasan gikan sa pagkasubhetibo—nagtugot kanimo sa pagsabut sa waypihig nga katinuuran, ang esensiya ug plano sa Dios. Kamapaubsanon mao ang sukaranon nga tawhanong kaligdong sa pagkamatudloan.

> Maayo ug halangdon mao ang Ginoo.
> Busa, Siya nagatudlo sa mga makasasala sa paagi.
> Diha sa hustisya siya nagagiya sa mapaubsanon.
> Sa sangputanan, Siya nagatudlo sa mapaubsanon sa Iyang paagi.
> (Mga Salmo 25:8-9)

Ang pagkamakikaugalingon maoy pagkaarogante, lingla, binuang. Ang imong kinabuhi dili kahakog; ikaw sakup sa usa ka labi pang dako nga plano nga nasentro diha sa Dios. Siya "nakapanalangin [kanimo] diha sa matag espirituhanong panalangin sa langitnong mga dapit pinaagi ni Kristo" (Mga Taga-Efeso 1:3); ang imong mapagarbohon nga pagbuhi-sa-kaugalingon maoy usa ka mito nga nagapagubut sa imong kinabuhi, nagpabuta kanimo ngadto sa makabibihag, maloloy-ong Persona sa Dios, ug nagpabulag kanimo gikan sa imong "labing importante nga gugma" (Pinadayag 2:4).

Ang kamapaubsanon nagadawat sa katinuuran; ang kamapaubsanon nagatinguha ug nagadawat sa kamatuuran. Ang katingalahang katinuuran sa persona ug plano sa Dios nagahatag sa imong kinabuhi sa iyang kahulugan, katuyoan, ug kahubitan ug nagasangkap sa hustong-panan-aw—divine nga panglantaw—para sa pagsulbad sa imong mga problema. Apan ang kamapaubsanon nga gikinahanglan sa pagkat-on sa "paagi sa Dios" nagakab-

ot sa labaw pa kaayo kay sa mga kasulbaran lamang sa imong mga problema; doktrina sa Bibliya sulud sa imong kalag nagabuhat sa Kristohanong integridad, nga mao ang imong kapasidad para sa kinabuhi, panalangin, ug kalipay. Kamapaubsanon mao ang inisyal nga kaligdong, o kalig-on sa karakter, nga nagadala ngadto sa tanang Kristohanon nga mga kaligdong diha sa nahibiling mga ganghaan sa divine dynasphere.

Kamapaubsanon maoy pulos usa ka sistema sa panghunahuna ug usa ka paagi sa kinabuhi. Isip usa ka sistema sa panghunahuna, ang kamapaubsanon maoy kagawasan gikan sa pagkaarogante; isip usa ka paagi sa kinabuhi, ang kamapaubsanon maoy paghural ngadto sa lehitimong awtoridad. Ang kamapaubsanon nagatubag sa katukuran nga kamatuuran pinaagi sa paghural ngadto sa temporal nga awtoridad ug nagatubag ngadto sa doktrina sa Bibliya pinaagi sa pagpuyo sulud sa divine dynasphere. Ang kamapaubsanon maoy usa ka kahimtang sa dungog ug integridad.

> Ang kahadlok [respeto] sa Ginoo mao ang instruksiyon para sa kaalam, ug una pa sa dungog nagaabut ang kamapaubsanon. (Mga Proberbio 15:33)
>
> Sa dihang ang pagkaarogante nagaabut, nan nagaabut ang pagpakaulaw, apan diha sa kamapaubsanon maoy kaalam. (Mga Proberbio 11:2)
>
> Pagkaarogante sa usa ka tawo modala kaniya paubus, apan ang usa ka espiritu sa kamapaubsanon mokab-ot sa dungog. (Mga Proberbio 29:23)

Ang kamapaubsanon maoy usa ka sistema sa panghunahuna ilalum sa kabug-at. Kaisog ug balansi mao ang mga sinina nga nagatabon sa maong panghunahuna uban sa himaya.

> Ang tunglo sa Ginoo maoy anaa sa panimalay sa daotan [ang pamilya nga nagpuyo ilalum sa impluwensiya ni Satanas], apan Siya nagapanalangin sa pinuy-anan sa pagkamatarong [ang pamilya kansang mga myembro magpuyo sulud sa sistema sa Dios]. Siya nakiggubat batok sa arogante, apan Siya nagahatag og grasya ngadto sa mapaubsanon. Ang maalam nga tawo [kamapaubsanon maoy pagkamatudloan] mopanunud og dungog, apan ang mga buangbuang [kadtong kinsa dikatudloan] magdala og pagpakaulaw. (Mga Proberbio 3:33-35)
>
> Apan Siya nagahatag sa masdakong grasya [mga panalangin human sa kaluwasan], tungud niana ang Kasulatan nagasulti, “Ang Dios nakiggubat batok sa arogante apan nagahatag og grasya ngadto sa mapaubsanon.” (Santiago 4:6)

Ang Dios nagapanalangin sa tanang mga magtotoo diha sa lohistika nga grasya ingon nga Siya nagapabilin kanato nga buhi para sa katuyoan sa pag-abante ngadto sa espirituhanong pagkahamtong sulud sa Iyang sistema. Siya nagahatag sa labawng-grasya nga mga panalangin niadtong kinsa maghuput lamang sa kapasidad para sa mga panalangin ug ang kamapaubsanon maoy gikinahanglan-pag-ayo para sa kapasidad.

> Sa susamang paagi, sa panagtandi nga mga nobato [diha sa Kristohanong kinabuhi], pagpaubus sa awtoridad sa pagmando sa mga pastor [mga pangulo-sa-tinoohan]. Tanan kaninyo [sulud sa kongregasyon], pagbangan sa inyong-kaugalingon ngadto sa usag-usa uban sa grasya nga panghunahuna [dipersonal nga gugma], tungud kay ang Dios nakiggubat batok sa arogante, apan Siya nagahatag og grasya ngadto sa mapaubsanon. Busa, pahimong nasinati-sa-grasya ubus [sa awtoridad] sa nagmando nga kamut sa Dios, nga Siya mahimong magpataas kaninyo diha sa hustong panahon. (1 Pedro 5:5-6)

Kon ang Dios wala nagapataas kanimo, ikaw dili mapataas. Ang kamapaubsanon nagapugong sa mapatuyangong kompetensiya, kinaugalingong-pagpaumento, ug ang pagkaarongante sa kalampusan. Ang kalampusan nahisakup sa Dios; ang kalipay nahisakup sa magtotoo. Kini nga prinsipyo natuman lamang diha sa kinabuhi sa magtotoo kinsa nagapuyo ug nagalihok sulud sa divine nga sistema sa gahum.

> Kay ang matag-usa kinsa nagapataas sa kaugalingon maoy ipaubus, ug siya kinsa nagapaubus sa iyang-kaugalingon [nagpuyo sulud sa sistema sa Dios] maoy ipataas. (Lukas 14:11)

PASINATI SA KATINUURAN, AWTORIDAD, UG KAMATUURAN

Pulos ang kamapaubsanon ug pagkaarogante maoy mga sundanan sa panghunahuna, apan ang usa ka mapaubsanon nga tawo maoy nasinati sa katinuuran samtang ang usa ka arogante nga tawo maoy nabulag gikan sa katinuuran. Ang usa ka matuud nga mapaubsanon nga tawo nagaila sa iyang mga kahuyang ug nagaagad diha sa usa ka kalig-on nga maslabaw kay sa iyang kaugalingon, ang gahum sa divine dynasphere. Gumikan kay siya nagaila ug nagauyon sa kamatuuran, siya nagahunahuna ug nagalihok gikan sa usa ka posisyon sa kalig-on. Sa daw-sumpaki, ang usa ka arogante nga tawo nagabutang sa iyang-kaugalingon diha sa usa ka posisyon sa kahuyang pinaagi sa pagbanabana-sa-hilabihan sa iyang mga kalig-on. Siya nagapuyo diha sa usa ka huyang nga kahimtang nga gitukod diha sa mga ilusyon sa pagpadako-sa-kaugalingon. Siya dili makahunahuna sa salabutanon ni makahimo og maalamon nga mga desisyon, apan nagapahinunut sa ulog-ulog o pagkasubhetibo, nagtugot sa iyang kalag nga madominar sa kinaiyang makasasala. Hapit matag sala nga ang tawo makabuhat nagapahayag og usa ka porma sa pagkaarogante, samtang ang kalmang panghunahuna sa sukaranong dipersonal nga gugma nagapakita og kamapaubsanon. Ang mga ganghaan dos ug tres sa divine dynasphere maglambigit: Walay usa ang makatukod sa kaligdong sa dipersonal nga gugma gawas sa pundasyon nga kaligdong sa kamapaubsanon.

> Hunonga ang paghunahuna sa inyong-kaugalingon mahitungud sa pagkaarogante labaw sa unsay angay ninyong hunahunaon, apan paghunahuna mahitungud sa pagkamaayog-kaisipan [ang divine nga panglantaw] para sa katuyoan sa pagkarasyonal nga walay ilusyon ingon nga ang Dios nagagahin sa matag usa og usa ka sukaranan sa panghunahuna gikan sa doktrina. (Mga Taga-Roma 12:3)

Walay maayog-pangisip nga tawo ang nagakonsiderar sa iyang-kaugalingon nga perpekto, ni bisan-kinsang tawo makatuman sa bisan-unsa nga nag-inusara. Ang katawhan kinsa magpuyo sa higpit nga kaduul sa usag usa o kinsa nahisakup sa bisan-unsang organisasyon nga nagatinguha sa pagtuman sa usa ka tumong kinahanglang mag-uyon ngadto sa awtoridad. Awtoridad mao ang nag-unang isyu nga ang kamapaubsanon nagaatubang. Ang pagsumiter ngadto sa lehitimo nga awtoridad maoy kamapaubsanon; rebelyon maoy pagkaarogante.

Walay pagpakaulaw o pagpaus-us diha sa pagkamasinugtanon sa awtoridad. Ang kamapaubsanon dili kaulawan. Ang tinuud nga kamapaubsanon kinahanglang dili gayud masaypan sa pagkamaulawon o asetisismo. Hapit matag nagdili-sa-kaugalingon nga tawo nga gipasundayag isip usa ka modelo sa kamapaubsanon nagapuyo para sa pag-uyon sa uban ug nagaugmad sa ilang kaalaot o sentimental-nga-pagbati isip usa ka pamaagi sa pagkontrol kanila. Ang mini nga kamapaubsanon maoy usa ka makuyaw nga kagikanan sa pagkaarogante.

Ang kamapaubsanon sa kanunay nalambigit sa kamatuuran, ug ang tinubdan sa tanang kamatuuran mao ang karakter sa Dios. Ang Bibliya nagabatbat sa tulo ka kategoriya sa kamatuuran: ang mga balaod sa divine nga katukuran, ang Ebanghelyo, ug ang espirituhanong kamatuuran sa doktrina sa Bibliya. Ang mga balaod sa divine nga katukuran maoy gidesinyo sa Dios para sa kalungtaran, sa hapsay nga kalihukan, ug kauswagan sa tawhanong kaliwat; kini nga mga balaod maylabot sa magtotoo ug dimagtotoo pareho (Mateo 22:21; Mga Taga-Roma 13:1-6). Ang Ebanghelyo sa kaluwasan maoy gipatunong sa mga dimagtotoo lamang, gumikan kay ang mga magtotoo sa waykatapusan naluwas na (Juan 10:28; Mga Hebreohanon 7:25*a*).

PARA SA MGA DIMAGTOTOO	***PARA SA MGA MAGTOTOO***
Mga Balaod sa Divine nga Katukuran	
Ebanghelyo	Doktrina sa Bibliya

MGA KATEGORIYA SA KAMATUURAN

Ug doktrina sa Bibliya mao ang katungud sa mga magtotoo lamang, tungud kay ang mga dimagtotoo dili makasabut sa espirituhanong kamatuuran (1 Mga Taga-Corinto 2:9-16). Ang kasinatian sa bisan-unsang kategoriya sa kamatuuran nagakinahanglan og kamapaubsanon. Ang kamapaubsanon nagasangkap sa pagkamatudloan.

ANG KAPANULUNDANAN SA KAGAWASAN

Ang mga balaod sa divine nga katukuran magdeklarar nga ang kagawasan maoy labing bililhon nga gipanag-iya sa tawo. Ang tawhanong kagawasan mao ang kapanulundanan sa tawhanong pagkatawo, ang sumpay sa kabubut-on sa kalag ingon nga ang dibinuhat nga hinungdan sa panghunahuna ug aksiyon sa tawo. Ang kagawasan maoy kinaugalingong-

pagbuut, ang kalihukan sa gawasnong pagbuut nga dipinugus pinaagi sa hulga o kapintas ug wala gideterminar pinaagi sa kalikupan, katilingban, o genetics.

Isip usa ka tinuud nga tawo nga may tawhanong kabubut-on, si Jesu-Kristo gawasnon sa pagdawat o pagsalikway sa plano sa Dios para sa Iyang unang pag-abut, ug sukwahi sa personal nga tinguha (Mateo 26:39), si Kristo miuyon nga "masinugtanon ngadto sa punto sa kamatayon, bisan pa ang kamatayon sa krus" (Mga Taga-Filipos 2:8). Diha sa hingpit-nga-sumbanan sa divine dynasphere ang atong Ginoo mipahimutang sa paninugdan sa boluntaryong pagkamasinugtanon ngadto sa divine nga awtoridad (Mga Hebreohanon 5:9); diha sa espera sa kagawasan, Siya mipagawasnon kanato sa pagdawat sa kaluwasan ug sa pag-abante sulud sa divine dynasphere (Mga Taga-Galacia 3:13; 5:1). Busa ang kagawasan usab mamahimong kapanulundanan sa bag-ong pagkatawo, o pagkahimugso-pag-usab, nga nagahatag sa magtotoo sa agianan ngadto sa estraktura sa gugma, ang pagbulot-an sa espirituhanong kagawasan. Mahatungud sa ganghaan uno: "diin ang Espiritu sa Ginoo anaa, adunay kagawasan" (2 Mga Taga-Corinto 3:17), ug bahin sa ganghaan kwatro: "kamo makahibalo sa kamatuuran ug ang kamatuuran maghimo kaninyong gawasnon" (Juan 8:32). Ang doktrina sa Bibliya maoy gitawag og "balaod sa kagawasan" tungud kay ang doktrina nagahubit sa kagawasan sa magtotoo sa paghimaya sa Dios (Santiago 1:25; 2:12). Ang positibong kabubut-on ngadto sa Pulong sa Dios mao ang basihanan para sa kagawasan, maingon nga ang Hudiyong mga binilanggo niadtong 586 B.C. sa madramahong mimatuud samtang nagmartsa nga may mga kadena paingon sa Babylon.

> Kay ako molakaw diha sa kagawasan tungud kay ako mangita sa Imong doktrina. (Mga Salmo 119:45)

Dili bisan pa ang labing-salbahis nga panglupig ang makatangtang sa imong kagawasan sa paghunahuna og doktrina, ni ang bisan-unsang balibad makapalingkawas kanimo sa imong responsibilidad para sa "pagtubus sa panahon" sulud sa divine dynasphere (Mga Taga-Efeso 5:15-16; Mga Taga-Colosas 4:5).

Ang kagawasan isip pulos ang atong tawhanon nga kapanulundanan ug espirituhanon nga kapanulundanan nahimo usab nga atong nasudnon nga kapanulundanan. Ang magtutukod nga mga amahan mibarog sa hagit sa "Hatagi ako sa kaugalingnan o hatagi ako sa kamatayon" ug mipasiuna sa Konstitusyon uban sa ilang determinasyon sa "pagsiguro sa mga panalangin sa kaugalingnan." Ang pagkaanaa ug pagpalungtad sa nasudnong kaugalingnan nagabungat og respeto para sa lehitimong natukod nga awtoridad ug nagaagad diha sa nagkadakong personal nga integridad sa tanang mga lungsuranon, mga magtotoo ug mga dimagtotoo. Sa katapusan, ang nasudnong kagawasan mapadayon pinaagi sa sundalonhong kadaugan (2 Cronicas 20:27-30; Nehemiah 4:14).[31]

GAWASNONG PAGBUUT UG ANG ANGHELANONG AWAY

Ang Dios miimbento sa tawhanong kabubut-on sa pagsulbad sa anghelanong away, ang una-sa-kasaysayan nga gubat tali sa Dios ug Satanas. Isip usa sa labing gamhanan sa

31. Thieme, *Kagawasan pinaagi sa Sundalonhong Kadaugan.*

mga anghel, si Satanas miabuso sa iyang kagawasan pinaagi sa pag-alsa batok sa Dios (Isaiah 14:13-14; Ezekiel 28:14-16) ug unya mipasangil sa Dios sa pagkadili mahigugmaon ug dimatarong sa pagsentensiya kaniya ngadto sa linaw sa kalayo (Mateo 25:41). Ang Dios mibuhat sa tawhanong kaliwat isip tubag sa bakak nga pasangil ni Satanas. Ang Dios mibuhat sa tawo nga ubus pa kay sa mga anghel, mipahiluna kaniya sa usa ka planeta diha sa uniberso, ug mihatag kaniya sa gawasnong pagbuut. Ang tawhanong kaliwat maoy usa ka demonstrasyon sa perpekto nga esensiya sa Dios labot sa pagkagawasnon sa mga tawo. Ang kabubut-on maoy usa ka karakteristiko nga ang tawo adunay kasarangan diha sa mga anghel. Busa, pinaagi sa katawhan si Satanas ug ang iyang mga demonyo mapakita nga sila maoy responsable para sa ilang kaugalingon nga pagkasinilutan.

Aron sa paghukas ni Satanas sa tanan nga mga depensa, ang Dios nagapakita sa Iyang perpekto nga gugma ug integridad ngadto sa tawo ilalum sa matag posible nga kalainan sa makasaysayanon, personal, ug espirituhanon nga mga sirkumstansiya. Pipila sa katawhan magpuyo sulud sa maayo-kaayong kalikupan sa Eden o sa Milenyo; ang uban taliwala sa kakuyaw sa Kalisdanan. Ang pipila natawo sulud sa pagkahamili ug kabuhong; ang uban sulud sa maingon-ingon nga pagkadili-inila o kapobre. Ang pipila nakaabante ilalum sa espirituhanong kapanulundanan sa Israel; ang uban ilalum sa divine dynasphere sa Simbahan. Ang matag kinabuhi maoy usa ka waykaparehas nga demonstrasyon sa tawhanong kabubut-on ug divine nga grasya diha sa anghelanong away.

Ang tawo wala gayud gidesinyo nga patas. Kita gipakatawo nga dipatas, ug ang tawhanong gawasnon nga pagbuut nagapasiguro sa dugang pang pagkadipatas. Sa daghang mga desisyon ang katawhan maghimo, sa labi pang kadipatas nga sila mahimo. Pipila sa katawhan maghimo sa maalam nga mga desisyon nga magmugna og umaabot nga mga kapilian para sa masdako nga mga desisyon; ang uban maghimo og sayup nga mga desisyon nga magtak-up sa umaabot nga mga kapilian. Walay duha ka katawhan nga pareho, apan sa matag hitabo ang tawo diha sa iyang kaugalingon nga kalig-on maoy hilabihan ka huyang sa pagsukol sa kaigmat ug gahum ni Satanas. Kita mag-angkon og kalig-on pinaagi lamang sa pagsalig diha sa gahum sa Dios.

Diha sa tanang dispensasyon ang Ginoong Jesu-Kristo mao ang yawi sa kasaysayan; si Jesu-Kristo nagakontrol sa kasaysayan ug sa personal misulud sa kasaysayan sa pagpildi ni Satanas didto sa krus (Mga Taga-Efeso 6:11-13; Mga Hebreohanon 2:9, 14; 1 Pedro 3:19, 22). Ang paghimaya ni Kristo mao ang katuyoan sa pagkaanaa sa tawo, ug sa pagdala sa tanang mga butang diha sa pagkahiayon sa divine nga tinguha, ang Dios nagaatiman sa matag tawo diha sa tagsatagsa nga pasikaran.

Ang Dios nakahunahuna kanimo sa personal sa higayon nga Siya midesinyo sa uniberso. Siya midekrito sa usa ka plano para sa imong kinabuhi nga nagahatag kanimo og waykaparehas nga mga oportunidad sa paggamit sa imong gawasnong pagbuut. Samtang ikaw sa gawasnon nga magpili sa pagsunud o pagsupil sa mga sugo sa Dios, ikaw magmugna sa imong kaugalingon nga integridad o pagkamalimbungon, kalumpusan o pagkapakyas, kalipay o kagul-anan, ganti o balos gikan sa gugma ug integridad sa Dios. Apan bisan kon ikaw magmalampuson o dili diha sa Kristohanong kinabuhi, ang Dios nagapadayon sa pag-atiman kanimo ingon nga usa ka tawo, dili ingon nga madanihon o dimadanihon. Siya nagapadayon sa matinumanong nagsangkap sa lohistika nga grasya. Sa ingon-usab, kita kinahanglang magkat-on sa pag-atiman sa uban ingon nga mga tawo, dili ingon nga adunahan o kabus, salabutanon o bogo, itum, puti, o tabunon, usa-ka-tawo

kinsa makapaabante kanato o usa-ka-tawo kinsa mahimong magpugong kanato. Diha sa dipersonal nga gugma gikan sa atong kaugalingon nga integridad, kita kinahanglang magtanyag og pagtugot, pagkamahunahunaon, ug kaayo sa tanan. Ang matag tawhanong kinabuhi nagakaput og usa ka hinungdanon nga tahas sa pagpadayag ngadto ni Satanas ug sa tanang mga anghel sa absolutong integridad sa Dios (1 Mga Taga-Corinto 4:9*b*; Mga Taga-Efeso 3:10; 1 Pedro 1:12).

Diha sa perpektong hustisya ang Dios nagatugot ni Satanas sa kagawasan sa pagmatuud sa iyang panghambog nga siya maoy patas sa Dios (Isaiah 14:14), apan si Satanas sa wayhunong nagapakyas. Siya miilog sa pamunoan sa kalibutan gikan ni Adan, apan wala gayud makahimo sa pagkontrol sa iyang kinawat nga gingharian. Sama sa usa ka nagngulub nga liyon, si Satanas nasuko ug nahigawad (1 Pedro 5:8) tungud kay ang inawat nga milenyo nga siya nagatinguha sa pagtukod nadaot pinaagi sa pagkaarogante, kadaotan, pag-antos, ug kalit-nga-kalisdanan samtang ang plano sa Dios sa grasya nagatunol sa mga panalangin sa divine nga dipersonal nga gugma sa tanang katawhan. Ang perpektong karakter sa Dios napakita ngadto sa matag tawhanong linalang; ang divine nga dipersonal nga gugma nagapadayag sa integridad sa hinungdan, dili gayud sa merito sa hingtungdan. Anaa kita o wala kita, pinaagi kanato o batok kanato, ang Dios modaog sa anghelanong away. Si Kristo mipalit sa kaluwasan sa matag tawhanong linalang (1 Juan 2:2), ug ang Dios nagatinguha nga ang tanan magtoo diha ni Kristo (2 Pedro 3:9); apan bisan pa niadtong kinsa mag-awat sa pagkaarogante ni Satanas ug magsalikway sa mga bahandi sa pagkamanggihatagon sa Dios sa ditinuyo nga magpadayag sa hustisya sa Dios. Sama ni Satanas ang dimagtotoo nagasalikway sa gugma sa Dios; unya, sunud sa kinadak-ang grasya sa dili pa ang paghukum (Genesis 6:3; 15:16), ang waykatapusang pagsilot nagapahayag sa higpit nga integridad sa Dios.

> Kay ang kaligutgut sa tawo [wamahiayon sa Dios] modayeg Kanimo [Dios]. (Mga Salmo 76:10*a*)

Diha sa negatibong kabubut-on sa matag dimagtotoo, si Satanas nagasaksi sa iyang kaugalingon nga pagkasad-an ug sa pasensiya, kaayo, ug kamaangayon sa Dios. Apan ang gugma ug integridad sa Dios napadayag ngadto sa kinadak-an diha sa hamtong nga magtotoo. Ang doktrina sa anghelanong away nagapatin-aw sa pagkaimportante sa tawhanong kabubut-on: Ang atong gawasnon nga mga desisyon sa pagpuyo ug paglihok sulud sa divine dynasphere maghimo sa Dios sa paghimaya sa Iyang-kaugalingon pinaagi sa pagpanalangin kanato. Ang anghelanong away usab nagapatin-aw og ngano ang nagkadako nga katingalahang mga panalangin dinhi sa kalibutan mahimong sumbanan para sa waykatapusang mga ganti sa langit (Lukas 19:26; Mga Taga-Roma 8:14-18, 21). Ang positibong kabubut-on nga mipahimaya ni Kristo sulud sa kalibutan sa yawa labaw pang mopahimaya Kaniya sa eternidad.

Ang Dugtong Tali sa Kagawasan ug Awtoridad

Isip ang tagmugna sa limbong, kapintas, ug panglupig, si Satanas mao ang kaaway sa

tawhanong kagawasan nga kinahanglang mapanalipdan sulud sa kalibutan sa yawa. Sa dihang ang Dios mihulma sa tawhanong kagawasan, Siya usab midesinyo og daghang mga sistema sa awtoridad sa pagpanalipod niana nga kagawasan. Awtoridad ug kagawasan dili tukma-nga-sukwahing mga konsepto, sama sa gidahum sa arogante, waydisiplina nga katawhan kinsa magkonsiderar sa ilang-kaugalingon nga gawasnong mga espiritu. Ang kagawasan dili mahimong anaa nga walay awtoridad, ni ang awtoridad mahimong anaa nga walay kagawasan. Kinahanglang adunay usa ka balansi. Ang kagawasan nga walay awtoridad mamahimong anarkiya, hain walay usa nga gawasnon; apan ang awtoridad nga walay kagawasan maoy panglupig, hain nagaundang nga mahimong lehitimo nga awtoridad. Walay malupigon ang makapabilin diha sa gahum nga walay pagtugot ug pagbulig sa iyang mga biktima. Kagawasan ug awtoridad maoy duha ka dagway sa mao rang sensilyo, ug ang mga balaod sa divine nga katukuran nagabatbat sa sulundon nga mga sistema sa awtoridad sa paglahutay sa tawhanong kagawasan. Ang divine nga katukuran maoy organisasyon sa Dios sa tawhanong kaliwat.

Kining nag-unang kategoriya sa kamatuuran—divine nga katukuran—nagahubit sa hustong balansi tali sa kagawasan ug awtoridad. Kamapaubsanon mao ang dugtong, ang tawhanong kaligdong sa boluntaryong pagkamasinugtanon sa awtoridad, nga nagalambigit sa kagawasan ug awtoridad sa dungan. Samtang ang dipersonal nga gugma mao ang kinatas-an nga *Kristohanong* kaligdong, kamapaubsanon mao ang sukaranon nga *tawhanong* kaligdong: Para sa magtotoo o dimagtotoo ang kamapaubsanon maoy pasinati sa kinabuhi. Ang kamapaubsanon usab mao ang pundasyon para sa tanan nga laing mga kategoriya sa kaligdong. Ang magtotoo dili makabaton sa makapadasig nga kaligdong sa personal nga gugma para sa Dios ni sa makapalihok nga kaligdong sa dipersonal nga gugma para sa tawhanong kaliwat gawas kon siya unang nagahuput og kamapaubsanon. Kon walay kamapaubsanon siya dikatudloan. Kamapaubsanon mao ang kaligdong nga gipunting ngadto sa awtoridad.

Maingon nga ang gugma sa Dios mao ang sundanan para sa *tanan* nga tinuud nga tawhanong gugma, ingon-niini usab ang divine nga kinalabwang-kamandoan mao ang kinatas-ang basihanan para sa *tanang* matuud nga kamapaubsanon diha sa tawhanong kaliwat. Ang Dios maoy absoluto nga awtoridad (Mga Salmo 145:14; Mateo 20:15; 1 Timoteo 6:15). Walay maanaa nga dili ubus ngadto Kaniya. Tanang katinuuran sa sukaranon maoy pinasikad sa Iyang divine nga esensiya. Si Satanas nagapabiling gawasnon sa paglihok lamang pinaagi sa pagtugot sa Dios (Job 1:6-12); ang daotan ug tawhanong kamaayo magpadayon lamang ubus sa prinsipyo sa paglangan sa divine nga paghukum pinaagi niini ang Dios nagatugot sa anghelanong away sa pagdagan sa iyang agianan. Kita mabuhi pinaagi sa labawng-kamandoan nga dekrito sa Dios ug dili makasukna Kaniya: Kita magpahiuyon sa Iyang hustisya o kita sa katapusan mapukan pinaagi sa Iyang hustisya.

Ang Dios wala nagahatag og kwentada ngadto ni bisan-kinsa; Siya wala nagakonsulta ni bisan-kinsa; Siya wala nagakinahanglan og tambag o pagdasig. Ang Dios nagahuput og awtoridad labaw kanato tungud kay Siya mao ang magbubuhat ug tag-iya sa tanang mga butang (Mga Salmo 50:10), tungud kay Siya mao ang Manunubos sa katawhan (Isaiah 47:4; Mga Taga-Efeso 1:7; Mga Taga-Colosas 1:14; 1 Pedro 1:18), ug tungud kay Siya mao ang tinubdan sa tanang kamatuuran (Juan 14:6; Mga Proberbio 8:1, 22-30). Gikan sa Iyang kinalabwang-kamandoan ang Dios nakatugyan og awtoridad ngadto sa mga posisyon sa responsibilidad diha sa tawhanong kaliwat aron nga kadtong kinsa maghuput

kanila sa maigoong magkontrol ug magpanalipod sa kagawasan sa katawhan. Ang gitugyan nga awtoridad “maoy usa ka pag-atiman sa Dios kanimo para sa maayo,” nagsangkap sa kalikupan para sa tawhanong kauswagan (Mga Taga-Roma 13:1-6).

AWTORIDAD SA TAWHANONG GOBYERNO

Ang mga balaod sa divine nga katukuran mag-ila sa upat ka divine nga institusyon diha sa tawhanong kaliwat: ang tagsatagsa, kaminyoon, pamilya, ug ang nasudnong linalang.[32] Para sa matag divine nga institusyon ang Dios mibuhat og usa ka sistema sa awtoridad. Ang awtoridad para sa tagsatagsa mao ang kabubut-on, para sa kaminyoon ang bana, para sa pamilya ang mga ginikanan, ug para sa nasudnong linalang ang gobyerno sa bisan-unsang porma kini natukod.

Ang awtoridad sa usa ka nasod mahimong matugyan diha sa usa ka tawo, usa ka gamay nga grupo, o usa ka dako nga tipik sa mga molupyo sa nasod. Bisan-unsa niini nga panggobyerno nga mga sistema mahimong maayo o daotan, nag-agad diha sa integridad o pagkaarogante niadtong anaa sa awtoridad. Monarkiya, aristokrasya, ug republika maoy positibo nga mga porma sa gobyerno; panglupig, oligarkiya, ug demokrasya maoy negatibo nga mga porma. Ang pagkaarogante nagabalhin sa bisan-usang lehitimo nga panggobyerno nga organisasyon ngadto sa usa ka sistema sa daotan. Ilalum sa mga pagtuis sa pagkaarogante, ang monarkiya, nga mao ang pamunoan sa usa ka tawo para sa kaayohan sa tanan, maoy nabalhin ngadto sa panglupig, ang pamunoan sa usa ka tawo para sa iyang kaugalingon nga benepisyo. Pinaagi sa pagkaarogante, ang aristokrasya, nga mao ang pamunoan sa usa ka gamhanan nga diyutang pundok para sa kaayohan sa tanan, mamahimong usa ka oligarkiya, ang pamunoan sa usa ka gamay nga grupo para sa iyang kaugalingon nga benepisyo. Ug pinaagi sa pagkaarogante ang usa ka republika, nga maoy pamunoan pinaagi sa kinamaayohan sa mga molupyo para sa kaayohan sa tanan, nagaut-ut ngadto sa usa ka demokrasya, pamunoan pinaagi sa labing-daotan sa mga molupyo para sa ilang kaugalingon nga benepisyo.[33]

	MAAYO *(Nagabenepisyo sa gipamunoan)*	***DAOTAN*** *(Nagabenepisyo sa nagpamuno nga kahugpungan)*
USA KA TAWO ANG NAGAPAMUNO	Monarkiya	Pagpanglupig
GAMAY NGA GRUPO ANG NAGAPAMUNO	Aristokrasya	Oligarkiya
DAKO NGA GRUPO ANG NAGAPAMUNO	Republika	Demokrasya

MAAYO UG DAOTAN NGA MGA SISTEMA SA PANGGOBYERNO NGA AWTORIDAD

32. Thieme, *Kagawasan pinaagi sa Sundalonhong Kadaugan*, 6-14.
33. Gihubad gikan ni Erik von Kuehnelt-Leddin, *Leftism* (New Rochelle: Arlington House, 1974), 28.

Sa dihang ang hari halangdon ug maantigo, ang monarkiya mao ang labing epektibo nga porma sa gobyerno. Si Jesu-Kristo mobalik isip ang Hari sa mga hari ug Ginoo sa mga ginoo ug isip ang absoluto nga monarka sa kalibutan motukod sa perpektong gobyerno atol sa Milenyo (Pinadayag 19:15-16; 20:6). Ang labing-daotan nga porma sa gobyerno ang demokrasya, nga maoy usa ka nipis nga paaron-ingnon ibabaw sa anarkiya nga hinikawan sa kaligdong ug integridad.

Ang United States nga Konstitusyon mitukod sa atong nasod isip usa ka republika, naggarantiya sa kinatas-ang personal nga kagawasan sa matag lungsuranon. Diha sa kagawasan nagasangpot ang responsibilidad, ug, labaw pa kay sa bisan-usa nga laing porma sa gobyerno, ang usa ka republika nagabarog diha sa personal nga integridad sa iyang katawhan.[34] Diha sa orihinal nga konsepto sa magtutukod nga mga amahan bugtong ang labing kalipikado nga mga lungsuranon ang makabotar ug makaapil sa gobyerno, apan sa dihang ang katungud-sa-pagbotar maoy gilugway sa hapit tanan, ang usa ka republika nagaut-ut ngadto sa usa ka demokrasya nga ang unibersal nga katungud sa pagbotar nagakahulugan og gamay. Sa dihang ang matag iresponsable nga tawo adunay usa ka tingog sa gobyerno, ang mga kandidato para sa publikong katungdanan dili na kinahahanglang magdangup ngadto sa halangdon, salabutanon nga katawhan, apan magkampanya nga may maigmat nga pampublikong kalabutan ug daotang-pagpasangil nga emosyonalismo. Ang mga palisiya sagad natukod diha sa pagpahimulus ug kahadlok, pagsangkap ngadto sa kahakog ni bisan-kinsa nga makaorganisar og usa ka krusada ug makaangkon og nasudnong pagkainila.

Ubus sa demokrasya ang usa ka daling-nagtubo nga burokrasya nagakatap sa pagpuy-puy sa pagkahakogan sa aroganteng katawhan ug paghilabut diha sa pribadong kahimoan. Ang usa ka republika ug naghitak nga burokrasya dili mahimong magkadungan. Ang katuyoan sa panggobyerno nga awtoridad mao ang pagpanalipod sa mga lungsuranon gikan sa mga kriminal ug langyaw nga mga sumusulong aron nga ang matag usa makapahayag sa iyang kabubut-on diha sa usa ka kalikupan nga gawasanon gikan sa kapintas ug pamugus maingon nga posible.

KAMAPAUBSANON SULUD SA PANIMALAY

Sa Organisasyon, Gipatuman, ug Matuud nga Kamapaubsanon

Ang awtoridad nagauna sa kagawasan. Ang divine nga sundanan para sa pagmatuto ug pagpanalipod sa kagawasan nagalakip sa tulo ka kategoriya sa kamapaubsanon: sa organisasyon nga kamapaubsanon, gipatuman nga kamapaubsanon, ug matuud nga kamapaubsanon. Kini nga sundanan gibalikbalik diha sa pamilya, diha sa kalag, diha sa lokal nga simbahan, ug, waykaparehas ngadto ni Ginoong Jesu-Kristo, diha sa plano sa Dios para sa Inkarnasyon.

Ang kamapaubsanon nagasugod sa dihang ang binhi mamahimong usa ka buhi nga

34. Tan-awa sa mga panid 169-70.

tawhanong linalang diha sa takna sa pisiko nga pagkatawo.[35] Kita misulud sa tawhanong kaliwat ingon nga waymahimong mga masuso. Ang Dios makamugna gayud sa matag-usa kanato isip usa ka hingkod, maingon nga siya miporma ni Adan ug sa babaye. Apan human sa pagkalaglag sa tawo kita dihadiha magkinahanglan og usa ka palibot sa awtoridad kon kita magbaton sa bisan-unsang paglaum sa kalipay sa kinabuhi. Ang kinaiyang makasasala kinahanglang mapugngan. Ang mga ginikanan kinahanglang magkontrol sa kinaiyang makasasala sa ilang mga anak pinaagi sa disiplina ug pagbansay aron nga ang mga anak sa ngadtongadto makadawat sa responsibilidad para sa ilang-kaugalingon. Ang pamilya maoy *sa organisasyon nga kamapaubsanon*, ang inisyal nga depensa sa Dios sa matag kagawasan sa tawo sulud sa kalibutan sa yawa.

KATEGORIYA	***Anak***	***Hingkod***	***Kristohanon***	***Kristo***
SA ORGANISASYON NGA KAMAPAUBSANON	Panimalay ug Pamilya	Kalag	Lokal nga Simbahan	Plano sa Dios para sa Inkarnasyon
GIPATUMAN NGA KAMAPAUBSANON	Awtoridad sa Ginikanan	Awtoridad sa Kabubut-on	Awtoridad sa Pastor	Kinalabwang-kamandoan sa Dios nga Amahan
MATUUD NGA KAMAPAUBSANON	Positibo nga Tubag ngadto sa mga Ginikanan	Disiplina-sa-kaugalingon	Positibo nga Kabubut-on ngadto sa Doktrina sa Bibliya	Pagkamasinugtanon ngadto sa plano sa Dios

MGA KATEGORIYA SA KAMAPAUBSANON

Diha sa panimalay ang awtoridad nagapuyo diha sa mga ginikanan. Kini maoy *gipatuman nga kamapaubsanon.* Bisan kon ang usa ka anak giamuma ba sa duha ka ginikanan, sa usa lamang, o sa lain nga hingkod isip usa ka halili nga ginikanan, ang mga ginikanan maghuput sa awtoridad ug responsibilidad sa pagbansay sa ilang mga anak, magtudlo og palisiya, ug magkinahanglan nga ang ilang mga anak magtuman sa maong palisiya. Kutub ang usa ka anak nagapuyo ilalum sa atup sa iyang mga ginikanan o nagadawat sa ilang panalaping suporta, siya ubus sa ilang katungud.

> Bansaya ang usa ka bata diha sa paagi nga siya kinahanglang maghimo,
> Bisan pa sa higayon nga siya matigulang siya dili mobiya gikan niini.
> (Mga Proberbio 22:6, NASB)

> Kabataan, pagsunud sa inyong mga ginikanan diha sa Ginoo, kay kini ang husto. Pagtahod sa inyong amahan ug inahan (nga mao ang unang kamandoan nga may usa ka saad), aron kini mahimong maayo diha kaninyo [sa pagkahingkod], ug nga kamo magpuyo og dugay sa kalibutan. (Mga Taga-Efeso 6:1-3, NASB)

> Kabataan, pagmasinugtanon sa inyong mga ginikanan sa tanan nga mga butang, kay kini nagpahimuut-kaayo ngadto sa Ginoo. (Mga Taga-Colosas 3:20, NASB)

Gilauman, ang mga ginikanan maoy labi pang nagsabut, mabinantayon, ug disiplinado kay

35 Thieme, *Ang Gigikanan sa Tawhanong Kinabuhi* (2017).

sa ilang bata pa nga mga anak, apan kini nga nag-unang bintaha sa daklit nagakawagtang samtang ang bata nagakaduul sa pagkahingkod. Diha sa sayo, mamugnaong katuigan sa bata, ang amahan ug inahan kinahanglang magpahimulus niini nga mga bintaha sa pagtukod og usa ka palibot sa awtoridad hain ang ilang kabataan makatubo ug mahimong hamtong. Sa wayduhaduha ang gugma dili ikasalikway gikan sa proseso sa pagbansay, apan ang mga ginikanan sa tarong magpahayag sa ilang gugma ug magsilsil sa usa ka tinuud nga kahulugan sa panimpalad, pagsalig-sa-kaugalingon, ug personal nga padulngan diha sa ilang mga anak sa diha lamang ang organisasyon sa pamilya nagatukod, nagapatuman, ug nagabaton sa hataas nga mga sukaranan sa panghunahuna ug aksiyon. Sulud niini nga estraktura sa kalig-on ug disiplina, ang mga ginikanan magtagad sa anak ingon nga usa ka tawo, dili ingon nga usa ka tigtuman kinsa kinahanglan sa wayhunong nga magpamatuud sa iyang-kaugalingon, magkab-ot sa gugma ug pag-uyon sa iyang mga ginikanan, ug magpasidungog sa apilyido. Sa dihang ang naghinobra nga pamugus sa pagpahitarong sa iyang-kaugalingon napapha, ang anak adunay kinatas-an nga oportunidad sa pagpuyo sa iyang kaugalingon nga kinabuhi ug pag-ugmad sa kapasidad para sa kalipay ug kagawasan isip usa ka hingkod.

Ang awtoridad nagabungat og responsibilidad, apan walay ginikanan nga perpekto; tanan maghimo og mga sayup matag karon ug unya. Ang sistema sa Dios sa gipatuman nga kamapaubsanon sulud sa panimalay wala nagakinahanglan og pagkahingpit. Sa wayduhaduha ang matag responsable nga ginikanan nagapaninguha nga makiangayon kutub sa mahimo (Mga Taga-Efeso 6:4*a*), apan labing importante mao ang usa ka masubayon nga sistema sa awtoridad (Mga Taga-Colosas 3:20). Ang pagkawaypihig sa gipatuman nga kamapaubsanon, gisangkap pinaagi sa iyang mga ginikanan, nagahatag sa anak og usa ka malig-on, panggawas nga suporta diha sa pagtubo ug pagkat-on. Ang anak mismo maoy dilig-on kaayo nga wala ang pagpakigbatok sa kahuyang, pagkamatuguton, pagduhaduha, makanunayong pagkasukwahi gikan sa iyang mga ginikanan.

Kon ang usa ka anak nagatubag sa positibo sa ginikanan nga disiplina ug nagarespeto sa awtoridad sulud sa panimalay, siya mahimong katudloan. Kining *matuud nga kamapaubsanon* nagahatag kaniya sa kapasidad sa pagkat-on gikan sa iyang mga ginikanan; siya madawaton sa pagpanudlo sa kamatuuran. Tanang mga ginikanan maoy responsable para sa pagtudlo sa ilang mga anak nga mahimong mahunahunaon, buutan, ug matinahuron sa praybasi, kabtangan, ug awtoridad sa uban, ingon sa gibungat pinaagi sa mga balaod sa divine nga katukuran. Ang Kristohanong mga ginikanan maoy gipiyalan sa dugang responsibilidad sa pagpaila sa Ebanghelyo ngadto sa ilang mga anak ug pag-edukar kanila sa doktrina sa Bibliya (Mga Taga-Efeso 6:4*b*). Ang matuud nga kamapaubsanon sulud sa panimalay mao ang nadasig-sa-kaugalingon nga pagkamasinugtanon sa anak ngadto sa ginikanan nga awtoridad ug instruksiyon.

Dihamtong nga mga Hingkod

Ang tumong sa pagmatuto sa usa ka anak mao ang pag-andam kaniya sa mahinabong pagbiya sa panimalay nga may usa ka hingkod nga kalag sa pagtumbas sa iyang hingkod nga lawas. Kini nga pagbalhin gikan sa awtoridad sulud sa panimalay ngadto sa kagawasan sa kinabuhi maoy usa sa labing malisud sa tanang mga pagbalhin. Daghang katawhan

dili gayud maghimo sa kausaban. Naulipon sa pagkaignorante ug pagkaarogante, sila magpabilin sa pangisip nga batabataon sa dugay na human sila mahimo sa pisiko nga mga hingkod.

Kini nga katawhan dili gayud mag-angkon sa tinuud nga kaugalingnan sa tawhanong pagkahamtong, nga maoy pagpugong-sa-kaugalingon sa pagdawat og responsibilidad para sa iyang kaugalingon nga kinabuhi. Sila buut nga mahimong mga ulipon kay sa gawasnon. Ang mga ulipon maoy pinugngan sa uban ug responsable sa wala; ang batan-ong "mga hingkod" maglikay sa pagkontrol sa ilang-kaugalingon o pagdawat sa kabilinggan para sa ilang kaugalingon nga mga panghunahuna, mga desisyon, o mga aksiyon. Sila maglikay sa labing sukaranon nga kagawasan, ang kagawasan sulud sa kaugalingong kalag sa tawo sa paghunahuna ug paghimo sa mga pagpili. Ang ilang pagkadigusto nga mahimong gawasnon nagapakita sa iyang-kaugalingon pinaagi sa waypuas nga pagreklamo. Sila magpasangil sa ilang kagahapon o sa laing katawhan para sa tanan nilang mga pagkapakyas, kawaykasigurohan, ug kahigawad; sila nalinga sa ilang-kaugalingon.

Ang usa ka dihamtong nga tawo walay kapasidad para sa dipersonal o personal nga gugma. Sama sa usa ka gikasa nga pistola nga may usa ka gatilyo nga dali kabliton, ang iyang pagkaarogante nagahulat sa pagkasilo diha sa kinagamyang pag-ayad o pagpasa-gad. Ug si kinsa kadtong sensitibo-kaayo mahitungud sa iyang-kaugalingon sa kanunay dimobati alang sa uban. Ang iyang pagkasubhetibo nagapugong sa pagkamabinantayon ngadto sa mga pagbati ni bisan-kinsa; ang pagkamahunahunaon sa dipersonal nga gugma dili mahitabo sa dihang ang usa ka tawo nagapunting lamang diha sa usa ka gipalabihan nga imahen sa iyang-kaugalingon.

Imbis nga naglihok gikan sa usa ka posisyon sa kalig-on sulud sa divine dynasphere, ang batabataon nga tawo nagaagad sa uban para sa iyang kalipay. Diha sa kahuyang ug pagkahakogan siya nagabungat sa imposible: dikondisyonal nga personal nga gugma, sama sa usa ka masuso nga nagadawat gikan sa iyang mga ginikanan. Siya nagabungat sa wamahitakus nga gugma ug atensiyon gikan sa laing katawhan, ug kon ang maong pag-uyon wala nagsingabot siya nagalaraw-og-pangdaot sa paghimo kanila sama ka miserable kaniya. Kini mao ang pagbungat nga mga sintoma, nga ang usa ka huyang nga tawo nagatinguha sa pagkontrol sa matag-usa diha sa iyang naglibot-nga-utlanan.

Ang kortesiya ug pagkamanggihatagon sa usa ka tinuuray nga halangdong tawo magpahimo kaniya nga madutlan sa maong dimaligdong nga manipulasyon. Pinaagi sa pagpahimulus sa mga kalig-on sa talahurong katawhan, ang huyang magkontrol sa lig-on. Sa ngadtongadto ang tawo sa integridad magmatikud gayud nga siya maoy nabiktima ug magbulag sa iyang-kaugalingon sa pangisip o sa pisiko gikan sa wayhinugdan nga tigpanglupig diha sa iyang taliwala. Ang aroganteng magtotoo diha sa pagbungat nga mga sintoma wala gayud makakat-on nga ang iyang kalipay nagaagad diha sa iyang kaugalingon nga gawasnong pagbuut nga gigamit sulud sa divine dynasphere, dili sa unsa ang uban maghunahuna gayud kaniya o magbuhat para kaniya. Mahuptanon sa hilabihan, sa waykatapusan nga abubhoan, ug nahigugma sa iyang-kaugalingon, siya wala gayud nagabaton og kapasidad sa pagdayeg o paghigugma ni bisan-kinsa pa.

KAMAPAUBSANON SULUD SA KALAG

Tawhanong Pagkadipatas

Sa higayon nga ang batan-ong tawo nagabiya sa panimalay, ang bag-ong organisasyon para sa kamapaubsanon mao ang iyang kaugalingon nga kalag. Siya kinahanglang mag-atubang sa katinuuran nga kinsa ug unsa siya; siya kinahanglang magdawat og responsibilidad para sa tanan niyang mga panghunahuna ug mga aksiyon ug para sa kaugmaran sa iyang kaugalingon nga integridad. Siya kinahanglang magkat-on sa iyang mga limitasyon, mga abilidad, ug mga kalig-on ug magpuyo uban kanila nga walay kahigawad, nga wala nakig-away kanila, ug nga wala nagbungat sa pagkapareho diha ni bisan-kinsa.

Kagawasan ug pagkapareho dili gayud mahimong dungan-nga-anaa. Ang proteksiyon sa Dios sa kagawasan nagagarantiya nga ang pagkadipatas mahimong usa ka mahangturon nga dagan sa kasaysayan. Wala gayud diha sa kasaysayan sa katawhan nga ang pagkapareho mahimong makab-ot: una, tungud kay si Satanas nagahatag og pinalabi nga pagtagad ngadto sa iyang mga sulugoon ug, ikaduha, tungud kay ang Dios mitugyan sa tawhanong kabubut-on nga mahimong mahinungdanon nga isyu diha sa anghelanong away. Pulos ang inhustisya ni Satanas ug ang perpektong hustisya sa Dios magsiguro sa tawhanong pagkadipatas sa tanan nga mga dispensasyon.

Kita gipakatawo nga dipareho, apan ang mismong kamatuuran nga ang Dios nagapalungtad sa atong mga kinabuhi human sa pagkatawo nagakahulugan nga kita usab gipakatawo nga may oportunidad. Matag usa gihatagan og kahigayonan sa paglampos o pagpakyas, apan bisan pa diha sa kalampusan o pagkapakyas ang pagkadipatas sa kanunay anaa. Walay duha ka tawo nga maglampos sa susamang kahimtang, ug walay duha sa samang-paagi nga magpakyas. Sa mga panahon sa kinatibuk-ang kauswagan, pipila sa katawhan mag-uswag labaw kay sa uban; sa malisud nga mga higayon ang pipila sa gihapon mag-uswag labaw kay sa uban. Sulud sa usa ka palibot sa kagawasan, sama sa United States, ang pagkadipatas anaa; ilalum sa sosyalismo o marxism ang pagkadipatas usab anaa. Bisan-unsa ang ekonomikanhon, katilingbanon, o politikanhon nga mga kondisyon, ang pagkadipatas nagapabilin nga usa ka dikalikayan nga kamatuuran sa kinabuhi.

Ang usa ka tawo tingali minos og salabutan kay sa uban, apan siya mahimong makalabaw sa salabutanon diha sa sentido komon, pagkapraktikal, integridad, sa pisiko nga pagkamadanihon, o atletikanhon nga abilidad. Matag-usa nagahuput og usa ka taras hain siya nagabarog labaw sa laing katawhan ug laing mga taras hain siya ubus. Walay pagkapareho ang anaa sa bisan-unsang kategoriya, apan kana kinahanglang dili mahimong usa ka hinungdan sa kahigawad. Wala gayuy daotan tungud kay ang usa-ka-tawo maayo pa kay kanimo diha sa usa ka natad. Ang usa ka mapaubsanon nga tawo nagasalikway sa pangabubho ug nagadayeg sa kahawud sa bisan-asa kini matagboan.

Ang pagkadipatas mismo dili makadaot. Ang pagkadipatas gituis ngadto sa usa ka problema pinaagi sa pagkaarogante sa pagbatok sa pagkadipatas o pinaagi sa kalooy-sa-kaugalingon sa pagdumili sa pag-atubang sa katinuuran ug pagpahimulus sa mga oportunidad sa kaugalingong kapasidad sa usa diha sa usa ka piho nga pagbulot-an.

Nagsugod pinaagi sa babaye sulud sa Hardin, kinsa nangandoy nga mahimong katumbas sa Dios (Genesis 3:5-6), ang katawhan sa wayhunong nagatinguha sa pagsulbad sa prob-

lema sa pagkadipatas. Apan ang gikaingon nga mga kasulbaran magbuhat lamang sa bag-ong mga pagkadipatas. “Kaugalingnan, kaangayan, praternidad” ang nahimong pangpadasig sa French nga Rebolusyon, apan sa pagpapahawa sa korona ug pagpaubus-sa-kahimtang sa aristokrasya, ang mga tiglaraw-og-pangdaot mipataas sa ilang-kaugalingon. Sila dili gusto og kaangayan; sila naibog sa gahum, panimalus, ug kahawud. Si Robespierre misaka sa gahum nga nagproklamar og kaangayan, apan mipasugod sa Paghari sa Hilabihang-kabangis, hain ang gilotina miangkon sa 40,000 ka kinabuhi, aron sa pagkontrol sa iyang mga isigkalungsuranon ug pagpugong sa iyang mga karibal gikan sa pagsulbad sa ilang pagkadipatas uban kaniya. Si Victor Hugo sa ulahi misulat nga ang kaangayan mao lamang ang politikanhong paghubad sa pulong kasina.

Ang kapintas o rebolusyon wala sukad nagasulbad sa bisan-unsang personal, katilingbanon, ekonomikanhon, o politikanhon nga problema, ni ang kaangayan usa ka kasulbaran. Ang kasulbaran sa mga problema sa katawhan dili ang kaangayan, kundili ang kagawasan ug ang “pagpangita sa kalipay,” ingon sa gipahayag sa atong Konstitusyon.

Pagkadipatas ug Kalipay

Ang kalipay makahimo ug mahitabo diha sa matag kategoriya sa katilingban (Mga Taga-Filipos 4:11-13). Pipila sa kabus nga katawhan maoy malipayon; pipila sa adunahan nga katawhan maoy malipayon. Pipila kinsa gikakonsiderar nga mga pakyas maoy malipayon; pipila sa malampuson nga katawhan maoy malipayon. Ang wamahimuut nga mutsatso sa opisina kinsa nagadahum nga siya mahimong malipayon isip presidente sa kompanya maoy nalingla. Siya magdala lamang sa iyang karaan nga pagkadili-malipayon uban kaniya ngadto sa iyang bag-o nga sitwasyon.

Usa ka madramahon nga makasaysayanong ehemplo sa usa ka tawo kinsa mipabilin sa kapasidad para sa kinabuhi ilalum sa nagkalainlaing mga sirkumstansiya mao si Joseph (Genesis 37—50). Ingon nga usa ka batan-on sa Canaan, siya malipayon samtang siya hawud kay sa iyang magulang nga mga igsoong-lalaki. Atol sa iyang mga panimpalad sa Egypt siya malipayon isip usa ka ulipon, isip ang tagdumala sa mga kabtangan ni Potiphar, isip usa ka nalimtan nga binilanggo, ug isip unang ministro sa Egyptian nga imperyo. Bisan pa og si Joseph gihukasan sa iyang timaan sa ranggo—ang kupo nga daghang kolor—sa iyang masinahon nga mga igsoong-lalaki, siya mibaton sa iyang liderato nga abilidad. Sila dili makatangtang sa iyang panghunahuna. Ang iyang integridad ug kalipay mipabilin. Si Joseph usa ka lider ubus sa bisan-unsang sirkumstansiya ug maoy sama ka kugihan diha sa ubus sa katilingbanong sukdanan sa ingon nga siya diha sa ibabaw. Kaulipnan ug prisohan misulay ug mipalig-on ni Joseph; ang Dios milakip sa pagkadipatas nga mga pagsulay diha sa iyang edukasyon, nagtagana niining tawo sa matuud nga kamapaubsanon nga mahimong labing-bantugan nga tawo sa iyang henerasyon. Si Joseph mipabilin nga matinumanon ngadto sa Ginoo, ug ang iyang mga abilidad nailhan, bisan pa og siya mipabilin nga usa ka ulipon. Siya gipataas sulud sa sistema sa kaulipnan (Genesis 39:1-5) ug sulud sa sistema sa prisohan nga administrasyon (Genesis 39:21-23). Imbis nga magreklamo o maglaraw-pangdaot sa pag-angkon sa iyang pisiko nga kagawasan, si Joseph migamit sa kagawasan sulud sa iyang kalag. Siya misinati sa iyang mga sirkumstansiya samtang nagpahimulus sa mga oportunidad nga ang Dios misangkap.

Si Joseph nagahulagway sa prinsipyo nga walay bisan-unsang makauulaw diha sa pagkadipatas. Ang dayag nga mga hiyas nga nahuptan ug kalampusan nga mga sukaranan dili ang isyu. Ang tinuud nga isyu mao: Ikaw ba napahiuyon sa kinabuhi diin ikaw nahimutang? Ikaw ba mapasalamaton para sa unsay anaa kanimo? Ikaw ba malipayon diin ikaw nahimutang? Kon ikaw maghimo sa imong-kaugalingon nga miserable didto, ikaw dili gayud mahimong malipayon bisan-asa pa. Ni adunay bisan-unsang pasumangil para sa pagkadili-malipayon, tungud kay ang Dios nakasangkap sa lohistika nga grasya para sa espirituhanong buylo sa matag magtotoo sulud sa divine dynasphere. Ang kalipay sa magtotoo nagaagad diha sa iyang batasan ngadto sa pagkat-on ug paggamit sa doktrina sa Bibliya. Ikaw lamang ang makahimo sa imong-kaugalingon nga malipayon; ikaw lamang ang makahimo sa imong-kaugalingon nga dimalipayon.

Sa panahon ang usa ka tawo nagabiya sa panimalay, siya kinahanglang magsabut nga ang labing makahuluganon nga isyu diha sa iyang kinabuhi mao ang iyang kaugalingon nga kabubut-on. Ang matag usa ka kinabuhi nadeterminar pinaagi sa kabubut-on, dili pinaagi sa palibot, genetics, o sa bisan-unsa nga laing hinungdan nga ang sikolohiya o sosyolohiya mahimong magpananglit. Mga desisyon ang magbuhat sa palibot, dili ang palibot sa mga desisyon. Ang tawo gidesinyo nga maporma ug mahulma pinaagi sa iyang kabubut-on. Ang hustong paggamit sa kabubut-on nagahimo sa kagawasan ug kalipay nga usa ka katinuuran; ang salawayon o maduhaduhaon nga paggamit sa kabubut-on nagapaulipon kaniya ngadto sa mga detalye sa kinabuhi. Bisan pa sa bisan-unsa nga mga limitasyon diha sa mga sirkumstansiya, talento, mentalidad, panglawas, o hitsura, ang matag tawo adunay usa ka kalag—sa organisayon nga kamapaubsanon—ug ang katumanan sa mga kalagmitan sa iyang kinabuhi nagagikan sa iyang gawasnon nga pagbuut. Sulud sa organisasyon nga kamapaubsanon sa kalag, ang kabubut-on nagadala sa awtoridad.

Gipatuman ug Matuud nga Kamapaubsanon sulud sa Kalag

Sa dihang ang usa ka tawo nagagamit sa iyang kabubut-on sa pagsunud sa lehitimo nga awtoridad, siya adunay gipatuman nga kamapaubsanon. Diha sa iyang trabaho o propesyon siya nagauyon nga may gipatuman nga kamapaubsanon ngadto sa awtoridad sa iyang agalon. Diha sa paugnat-sa-kusog siya sa kinabubut-on nga nagarespeto sa awtoridad sa tigbansay ug mga opisyal. Diha sa tulunghaan siya nagarespeto sa mga magtutudlo ug mga administrador ug nagasubay sa ilang mga palisiya. Diha sa matag paglambigit sa laing katawhan, ang iyang gipatuman nga kamapaubsanon nagapahimo kaniya sa pagrespeto sa ilang personal nga kagawasan, mga katungud, praybasi, ug kabtangan. Hasta gani maayong mga pamatasan magpaila og kamapaubsanon.

Kon ang usa ka bata mapakyas sa pagkat-on og kamapaubsanon sulud sa panimalay, siya sa ngadtongadto makat-on gayud niini sa lisud nga paagi gikan sa sakup sa kapolisan, sa maghuhukum, sa usa ka masuknaong tigbansay, sa usa ka higpit nga agalon. Niining bahina ang unibersal nga sundalonhong pagbansay maoy hinungdanon-kaayo sa bisan-unsang nasod. Ang sundalonhong pagbansay nagatabang sa nasudnong depensa ug, bisan pa o wala gimando sa balaod, nagarepresentar og obligasyon sa matag tawo ngadto sa kagawasan sa iyang nasod. Ang sundalonhong serbisyo usab nagatukod og usa ka neyutral nga dapit diin ang batan-ong kalakin-an makaangkon sa disiplina nga sila nakulangan didto

sa panimalay—karon lamang ubus sa mas higpit nga mga pagmando sa usa ka bagis nga sarhento sa pagbansaybansay.

Sa gihapon, ang kinamaayohan nga mga kahimtang para sa pagpaugmad og kamapaubsanon anaa sa panimalay. Dyutay ra nga katawhan kinsa magtukod og usa ka sundanan sa rebelyon batok sa ilang mga ginikanan ang mag-ugmad gayud og kapasidad para sa kinabuhi, gugma, o kalipay. Ang batan-ong tawo nga nalunod diha sa wapugngi nga pagkamasinupakon nagatak-up sa iyang umaabot nga mga kapilian. Ang daotan nga mga desisyon mahimong magkadako; matag abuso sa kagawasan dugang pa nga nagapakunhod sa iyang mga kahigayonan sa pagpahimulus sa unsa ang Dios nakasangkap.

Ang matag tawo nagapuyo sulud sa nagsapaw nga mga hurisdiksiyon sa nagkalainlaing mga sistema sa awtoridad, matag-usa niini nagapiho-daan sa tino nga mga desisyon sa iyang mga palisiya. Kon siya nagasunud sa mga lagda ug nagatabang sa katuyoan niadto nga mga sistema sa awtoridad nga maylabot kaniya, siya nagahuput og gipatuman nga kamapaubsanon. Ang kasinatian sa awtoridad maoy kasinatian sa waypihig nga katinuuran.

Ang matuud nga kamapaubsanon sulud sa usa ka hingkod nga kalag maoy usa ka sistema sa panghunahuna ug usa ka paagi sa kinabuhi. Isip usa ka sistema sa panghunahuna, ang kamapaubsanon maoy kagawasan gikan sa pagkaarogante ug tawhanong panglantaw; isip usa ka paagi sa kinabuhi, ang kamapaubsanon maoy pasinati sa grasya ug kapasidad para sa kinabuhi, naglambo ubus sa lehitimong awtoridad. Ang usa ka magtotoo nga may matuud nga kamapaubsanon adunay disiplina-sa-kaugalingon nga gikinahanglan sa pagtuman sa iyang mga tumong sa kinabuhi labaw sa unsa ang bisan-kinsa nagakinahanglan, nagapuwersa, o nagaimpluwensiya kaniya sa paghimo. Siya nagahuput sa usa ka personal nga kasigurohan sa padulngan gumikan kay siya sa matinguhaon nga nagasugut sa plano sa Dios para sa iyang kinabuhi. Siya nagasabut sa waykatapusan nga kamahinungdanon sa paghimaya ni Ginoong Jesu-Kristo aron nga siya sa positibong nagakontrol sa iyang kinabuhi, nagabawi sa iyang panahon, ug nagapabilin sa iyang mga prayoridad nga tul-id. Siya kahibalo nga ang plano sa Dios maoy dako pa kay kaniya; siya nagapabilin sa iyang mata diha sa tumong.

> Ako nakig-away nianang halangdon nga away. Ako nakahuman sa dagan. Ako nakabantay sa doktrina [nagpuyo sulud sa akong kalag]. Sa umaabot usa ka purongpurong sa pagkamatarong [usa sa daghan nga waykatapusang mga ganti] maoy gitagana para kanako, nga ang Ginoo, ang matarong nga maghuhukum [tigtantiya], moganti ngari kanako nianang adlawa [ang lingkoranan sa paghukum ni Kristo], ug dili lamang ngari kanako kundili usab ngadto sa tanan niadtong [hamtong nga mga magtotoo] kinsa maghigugma sa Iyang pagtungha [ang Pagsakgaw]. (2 Timoteo 4:7-8)

Ang magtotoo nga may matuud nga kamapaubsanon nahibalo sa mga doktrina sa labawng-grasya ug waykatapusang mga ganti, nagapuyo sumala sa eternidad, ug nagapahimulus sa kinabuhi ngadto sa kinatas-an.

KAMAPAUBSANON SULUD SA LOKAL NGA SIMBAHAN

Ang Dios nakatukod sa ikatulo nga kategoriya sa organisasyon nga kamapaubsanon, gawas pa sa panimalay ug sa kalag, para sa mga magtotoo diha ni Ginoong Jesu-Kristo. Dugang pa sa divine nga mga institusyon para sa magtotoo ug dimagtotoo, ang makikaugalingnanong lokal nga simbahan maoy usa ka Kristohanong institusyon, usa ka pagsangkap sa lohistika nga grasya.

Sama sa tanan nga epektibong mga organisasyon ang lokal nga simbahan adunay katuyoan, palisiya, ug awtoridad. Iyang katuyoan mao ang komunikasyon ug pagsilsil sa doktrina sa Bibliya. Ang lokal nga palisya sa simbahan maoy gikuha gikan sa doktrina nga gitudlo pinaagi sa pastor, ug ang tanan nga palisiya ug pagpatuman sa palisiya kinahanglang magsuportar sa waypihig nga pagtulon-an sa Bibliya. Ang pastor nagahingusog diha sa maayong mga pamatasan ug nagadili sa mga aktibidad nga magpalinga sa tinuuray nga mga estudyante gikan sa pagkonsentrar diha sa Pulong sa Dios (2 Timoteo 2:14-17). Ang pastor nagahuput sa kinatas-ang awtoridad sulud sa lokal nga simbahan (Mga Hebreohanon 13:7, 17). Siya nagabantay sa usa ka sistema sa administrasyon nga, ubus sa iyang tibuuk awtoridad, ginsakupan sa nagkalainlaing mga opisyal sa simbahan ug mga diyakono sa pagsiguro sa masangputon, responsable nga operasyon sa simbahan. Ang may-awtoridad nga pagtulon-an sa pastor ug iyang sistema sa gitugyan nga awtoridad magmugna og gipatuman nga kamapaubsanon para sa harianong pamilya.

Sulud niining sistema sa gipatuman nga kamapaubsanon, matuud nga kamapaubsanon mao ang positibong kabubut-on sa magtotoo ngadto sa doktrina sa Bibliya. Ang kamapaubsanon, pulos gipatuman ug matuud, nagasangkap sa pagkamatudloan. Kon ikaw subhetibo, kon ikaw sa wayhunong nagpamatuud sa imong-kaugalingon ngadto sa uban, kon ikaw maglambigit sa tanang-butang sa kinabuhi diha sa imong-kaugalingon, ikaw maoy arogante ug dimadawaton sa tanan nga mga kategoriya sa kamatuuran. Maingon sa bisan-kinsang dimagtotoo, ang magtotoo nagakinahanglan og matuud nga kamapaubsanon sa pagpahiuyon sa kinabuhi sa kadaghanan, apan siya usab nagakinahanglan og matuud nga kamapaubsanon sa matinumanong pagkat-on ug paggamit sa doktrina sulud sa divine dynasphere. Ang kamapaubsanon sa magtotoo mao ang positibo nga kabubut-on ngadto sa kamatuuran sa doktrina sa Bibliya maingon man sa kamatuuran sa divine nga katukuran.

Ang usa ka arogante nga magtotoo mahimong maminaw sa pagtulon-an sa Bibliya matag adlaw, apan siya dikatudloan. Siya mahimong maglatas sa tanang angay nga mga lihok; siya tingali makonsiderar nga usa ka haligi sa simbahan; apan siya nagapabilin nga nalinga diha sa iyang-kaugalingon. Siya subhetibo kaayo sa pagdawat sa mga doktrina nga magladlad sa iyang mga kahuyang ug mga sayup. Usa ka minaut nga nagpili sa labing-maayong tawo, siya nagapili sa pagtoo lamang sa unsa nga siya nagatinguha sa pagpaminaw ug nagadumili sa pagsugut ngadto sa tibuuk pagbulot-an sa doktrina. Isip usa ka resulta siya wala gayud nagatubo sa espirituhanon bisan pa sa iyang makanunayon nga pagkaladlad sa doktrina. Ang mapaubsanon nga magtotoo nagatambong sa pagtulon-an sa Bibliya sa *pagkat-on* sa sistema sa Dios, dili sa pag-uyon o dipag-uyon diha sa pastor. Kon ang usa ka tawo wala makahibalo og unsa ang plano sa Dios, ang iyang pag-uyon o dipag-uyon nagakahulugan sa wala. Ang mapaubsanon nga magtotoo nagatubo tungud kay siya madawaton sa kamatuuran imbis nga mapanalipdanon sa iyang gipaburot nga opinyon sa iyang-kaugalingon.

Ang usa ka tawo kinsa mamahimong usa ka magtotoo diha sa pagkahingkod adunay usa ka bintaha diha sa Kristohanong kinabuhi kon siya sa awtoridad-nasinati samtang usa ka dimagtotoo. Sa higayon nga siya nagadawat ni Kristo, siya maoy katudloan na. Kana nagahatag kaniya sa usa ka bintaha; siya adunay diyutay nga kalisud sa pagrespeto sa awtoridad sa Bibliya ug sa pastor. Siya adunay usa-ka-butang nga maanindot nga nahitabo isip usa ka dimagtotoo; karon siya adunay usa-ka-butang sa waykinutuban nga masmaayo. Siya adunay agianan paingon sa bag-o nga gahum diha sa ganghaan uno, paingon sa bag-ong kamatuuran diha sa ganghaan kwatro, ug kon siya nagapadayon ang iyang buylo modala kaniya ngadto sa katingalahang mga bintaha sa pagkahamtong diha sa ganghaan otso. Ang sa matuud nga mapaubsanong dimagtotoo kinsa nagadawat ni Kristo nagahuput na og usa ka kalambigitan para sa divine dynasphere. Siya adunay usa ka pundasyon para sa kaligdong. Samtang siya nagakat-on sa doktrina sa estraktura sa gugma, siya nagaila niini nga sistema nga mao ang tigpatulin sa iyang kagawasan imbis nga usa ka nagtanggong nga likoliko sa mga sugo, mga kamandoan, ug mga pagdili, ingon sa makit-an sa magtotoo kinsa nagasukol sa awtoridad.

Ang usa ka tawo kinsa mitubo nga usa ka rebelde adunay usa ka malisud nga panahon isip usa ka Kristohanon, maingon nga siya usab diha sa bisan-usang panglimbasog sa kinabuhi. Siya nagadala uban kaniya ngadto sa Kristiyanismo sa mga pagpihig ug mga reaksiyon gikan sa iyang kagahapon, kining tanan siya kinahanglang magbuntog. Apan samtang adunay kinabuhi adunay paglaum; ang Dios nagahatag kaniya sa lohistika nga grasya sa pagtubo sa espirituhanon. Ang iyang palibot o bakgrawon dili pasumangil para sa pagkapakyas sa pag-abante diha sa plano sa Dios. Siya makapaugmad og respeto para sa awtoridad ug kamatuuran. Ubus sa estriktong akademiko nga disiplina ug gipatuman nga kamapaubsanon siya maglahutay gayud ubus sa awtoridad ug sa doktrina nga pagtulon-an sa iyang pastor. Siya kinahanglang maglambigit sa mga ganghaan uno ug tres diha sa ganghaan dos, maglikay sa panghunahuna nga mga sala sa dihang siya gitintal sa pagdaot-sa-dungog sa pastor, magbatok sa iyang mensahe, o magsaway sa laing mga magtotoo sulud sa kongregasyon. Siya kinahanglang magpabilin sa wayhunong nga alerto ug magrebound dayon sa higayon nga siya makasala.

Para sa bisan-kinsang magtotoo ang pagbalhin gikan sa pagkaarogante sa doktrina diha sa kaluwasan ngadto sa pagkahibalo diha sa pagkahamtong maoy sama ka lisud sa pag-balhin gikan sa awtoridad sulud sa panimalay ngadto sa kagawasan diha sa pagkahingkod. Diyutay ra nga mga magtotoo ang maglampos. Kadaghanan magkulang sa kahugut-og-tinguha matag adlaw, matag tuig, sa paghimo sa daghan nga hustong mga desisyon sa pagkat-on ug paggamit sa doktrina sa Bibliya, sa pagpabilin pagpuyo ug paglihok sulud sa divine dynasphere.

ANG KAMAPAUBSANON NI KRISTO

Pagsumiter ngadto sa Katukuran nga Awtoridad

Ang mga balaod sa divine nga katukuran magsagup sa tanang katawhan. Gumikan kay ang atong Ginoong Jesu-Kristo maoy tinuud nga pagkatawo, Siya, usab, napasakup

niini nga mga balaod. Natawo ngadto sa organisasyon nga kamapaubsanon sa usa ka pamilya, Siya midako ubus sa gipatuman nga kamapaubsanon sa Iyang mga ginikanan. Diha sa matuud nga kamapaubsanon Siya sa kanunay masignutanon ngadto sa Iyang mga ginikanan hangtod nga Siya miabot sa pagkahamtong (Lukas 2:40, 51).

Si Kristo isip usa ka hingkod maoy napasakup ngadto sa mao rang sistema sa kamapaubsanon nga para kanato nagapuli sa awtoridad sa panimalay. Ang tawhanong kalag sa atong Ginoo mao ang Iyang sa organisasyon nga kamapaubsanon, ug ang Iyang positibo nga kabubut-on sa pagsukol sa matag tentasyon sa pagpakasala mao ang Iyang gipatuman nga kamapaubsanon. Siya sa kanunay masinugtanon ngadto sa kamatuuran. Pinaagi sa Iyang kaugalingon nga disiplina-sa-kaugalingon Siya sa kanunay mipuyo sulud sa divine dynasphere ug mipaugmad sa kinatas-ang kapasidad para sa kinabuhi. Ang Iyang gipatuman nga kamapaubsanon mitipon ngadto sa matuud nga kamapaubsanon.

Gumikan kay ang atong Ginoo nabuhi una pa sa Kapanahonan sa Simbahan, ang lokal nga simbahan wala pa natukod, apan si Jesus mituman sa prinsipyo sa pagkat-on sa doktrina ubus sa awtoridad (Lukas 2:46). Makugihon kaayo Siya diha sa Iyang mga pagtoon nga sa edad nga dose, Siya milabaw sa mga teyologo diha sa Iyang pagsabut sa Karaang Testamento nga mga Kasulatan (Lukas 2:46-47).

Pagsumiter ngadto sa usa ka Waykaparehas nga Padulngan

Ang hingpit-nga-sumbanan sa divine dynasphere maoy gidesinyo sa pagpalahutay sa pagkatawo ni Kristo diha sa pagtuman sa Iyang waykaparehas nga misyon, Iyang padulngan dinhi sa kalibutan. Ang plano sa Dios para sa Unang Pag-abut mitawag ni Kristo sa pagsulud sa teritoryo ni Satanas isip usa ka tawo, sa pagpabilin nga waysayup ug gumikan-niini madawat sa divine nga pagkamatarong, ug sa boluntaryong pag-adto sa krus ingon nga atong puli sa pagbayad para sa mga sala sa katawhan. Si Kristo mipuyo ubus niining dugang pa nga sistema sa kamapaubsanon nga kita wala ug dili makasunud.

Ang plano sa Dios mao ang sa organisasyon nga kamapaubsanon para ni Kristo. Ang pagbuut sa Dios—ang kinalabwang-kamandoan sa Amahan, ang tigmugna sa divine nga plano—mao ang gipatuman nga kamapaubsanon. Ang pagkamasinugtanon ni Kristo ngadto sa plano sa Amahan pinaagi sa pag-adto sa krus mao ang matuud nga kamapaubsanon. Sa dili dugay sa wala pa Siya nabudhian, si Jesus mipahayag diha sa pag-ampo sa Iyang matuud nga kamapaubsanon ubus sa divine nga awtoridad.

> Nag-ingon, “Amahan, kon Ikaw mauyunon [kinalabwang-kamandoan sa Dios sa pagkatawo ni Kristo], tangtanga kining kopa [ang krus] gikan Kanako; apan dili ang Akong pagbuut, kundili Imoha ang matuman [matuud nga kamapaubsanon ni Kristo].” (Lukas 22:42, NASB)

Bisan pa og ang gilauman sa pagdala sa atong mga sala maoy mangil-ad ngadto ni Kristo, Siya sa mapaubsanong miuyon ngadto sa divine nga paghukum alang sa atong dapit.

> Padayon sa paghunahuna niini sulud sa imong-kaugalingon [ganghaan kwatro

> sa divine dynasphere], nga usab nagpuyo sulud ni Kristo Jesus, kinsa bisan pa og Siya anaa sa waykatapusan diha sa esensiya sa Dios [si Kristo Dios], wala mihunahuna sa pagkapareho sa Dios nga usa ka ganansiya nga mapahimuslan ug magamit [disama ni Satanas, si Jesus dili arogante], apan Siya mihikaw sa Iyang-kaugalingon [sa tukmang kalihukan sa pagkadios, sa boluntaryong nagpugong sa Iyang-kaugalingon aron sa pagtuman sa plano sa Dios] sa dihang Siya nakadawat sa porma sa usa ka ulipon, sa dihang Siya gipakatawo diha sa pagkapareho sa katawhan [perpektong tawo, sama ni Adan sa wala pa ang Pagkalaglag]. Sa pagkatinuud, bisan pa og Siya nakaplagan diha sa makita nga hitsura isip usa ka tawo [nga walay usa ka kinaiyang makasasala], Siya mipaubus sa Iyang-kaugalingon [matuud nga kamapaubsanon] pinaagi sa pagkahimong masinugtanon ngadto sa punto sa kamatayon, kana mao, ang kamatayon sa krus. (Mga Taga-Filipos 2:5-8)[36]

Ang batasan ni Kristo nagapahimutang sa ehemplo: Ang pagkapareho diimportante ngadto Kaniya. Bisan pa og katumbas diha sa Amahan ug Balaang Espiritu, “Siya wala mihunahuna og pagkapareho diha sa Dios nga usa ka ganansiya nga mapahimuslan ug magamit.” Atong Ginoo ang Magbubuhat misugut ngadto sa bug-os nga kamapaubsanon sa pagkahimong usa ka binuhat, usa ka tawo kinsa gibaliwala, gisalikway, gipasayup, gibiaybiay, ug sa katapusan gilansang. Bisan sa abuso ug inhustisya gikan sa katawhan ug ang kaulawan sa pagladlad sa Iyang-kaugalingon ngadto sa mapangahason, arogante nga mga ataki gikan ni Satanas, nga Siya mibuhat, si Kristo wala gayud mipahinunut ngadto sa pag-uyon nga kaibog o mapatuyangong ambisyon. Siya nadasig pinaagi sa Iyang personal nga gugma para sa Dios; ang matuud nga kamapaubsanon mihatag ni Jesus og kapasidad sa pagdayeg-pag-ayo sa matinumanong suporta sa Dios (Juan 11:41). Layo sa pagkawagtang-og-kadasig o kapait, ang batasan sa atong Ginoo maoy usa sa wayhunong nga pagpasalamat, nga mao ang esensiya sa tinuud nga pagsimba. Apan, kon walay kamapaubsanon ang kamapasalamaton dili mahitabo.

Walay Kinaugalingong-paghimaya, Walay Kinaugalingong-pagsaway

Si Jesu-Kristo walay kinahanglang pamatud-an. Siya mianhi sa pagbayad para sa mga sala sa tawo, dili sa pagbandilyo sa Iyang kaugalingon nga katuyoan. Ang atong Ginoo wala mibayaw sa Iyang-kaugalingon (Juan 8:50); ang Amahan ang mibayaw Kaniya (Mga Salmo 110:1). Ang misyon sa paghimaya ni Kristo dinhi sa kalibutan nasangon ngadto sa Balaang Espiritu (Juan 16:14). Ang Balaang Espiritu mipagahum sa apostoles sa pagsangyaw sa Ebanghelyo ni Kristo ug sa pagrekord sa Kapanahonan sa Simbahan nga doktrina diha sa Bag-ong Testamento: Ang Espiritu karon nagapagahum kanato sa paghimaya ni Kristo sulud sa divine dynasphere.

Si Kristo milampos diha sa tanang paagi (Juan 15:10). Siya misalig diha sa sistema sa gahum sa Amahan ug napalahutay pinaagi sa Balaang Espiritu sa katibuk-an sa Iyang kinabuhi, wala gayud sa makausa nga naggamit sa Iyang kaugalingon nga divine nga

36. Tan-awa sa mga panid 203-04.

gahum sa paglihok sa makaugalingnanon sa plano sa Amahan o sa pagbenepisyo sa Iyang-kaugalingon (Mateo 4:3-11).[37] Ang pagsumiter ni Kristo ngadto sa plano sa Dios miresulta diha sa *paghukum* didto sa krus; ang atong pagsumiter nagaresulta diha sa *panalangin* sa kaluwasan. Kining hingpit nga pagkabali sa katuyoan sa divine dynasphere nagapadayag sa kaepektibo sa natapos nga buhat ni Kristo ug sa sangkad sa dipersonal nga gugma sa Dios para sa tanang katawhan.

Ang kahibalo sa doktrina sa Bibliya nagasugnod ngari kanato sa mao rang kusog sa panghunahuna nga si Kristo mihuput. Ang atong matuud nga kamapaubsanon nagapasinati kanato sa panalangin, dili sa paghukum, gikan sa gugma ug integridad sa Dios. Ang kamapaubsanon nagamugna og kamapasalamaton, nga nagaresulta diha sa tinuud nga pagsimba ug gugma para sa Dios. Diha sa buta nga pagkaarogante pipila sa mga Kristohanon sa sayup mag-angkon nga mapaubsanon tungud kay sila magsunud ni Kristo diha sa Iyang mga pag-antos, nagpakyas sa pag-ila nga og unsay nasinati ni Kristo didto sa krus maoy labaw pa kaayo sa unsa nga si bisan-kinsang magtotoo makasinati o makaagwanta. Walay espirituhanong kamahinungdanon o merito diha sa atong kasakit; bugtong ang buhat ni Kristo didto sa krus maoy epektibo para sa atong kaluwasan. Kita magdugang sa wala ngadto sa Iyang natapos nga buhat. Walay pagkawaypihig diha sa huyhuy og abaga, kinaugalingong-nagsaway nga batasan nga gibati sa pipila ka Kristohanon ingon nga usa ka gitoohang timaan sa pagkaespirituhanon. Kini dili maoy unsa ang Bibliya nagapasabut sa kamapaubsanon. Ang Kristiyanismo dili usa ka rilihiyon nga nagahimaya sa mga magtotoo para sa ilang legalismo, sakripisyo, ug pagdili-sa-kaugalingon; Kristiyanismo maoy usa ka kinabuhi sa kalainlaing-dagway sa kauswagan nga nagahimaya ni Ginoong Jesu-Kristo. Ang mini nga kaligdong maoy usa ka malinglahong porma sa pagkaarogante. Ang kamapaubsanon maoy pasinati sa prinsipyo, sa kamatuuran, sa katinuuran sa grasya sa Dios.

37. Tan-awa sa mga panid 200-04.

Kapitulo Singko

GANGHAAN KWATRO: ESPIRITUHANONG BUYLO

ANG LABING IMPORTANTE NGA GANGHAAN

ANG IKAUPAT NGA GANGHAAN sa divine dynasphere maoy usa ka doble nga ganghaan—panabut ug aplikasyon sa doktrina sa Bibliya—nga nagaabli diha sa labing-buhong nga bahandi diha sa uniberso. Doktrina sa Bibliya mao ang panghunahuna sa Dios. Ang Bibliya gihinganlan ingon nga ang Pulong sa Dios (Mga Hebreohanon 4:12), ang hunahuna ni Kristo (1 Mga Taga-Corinto 2:16), ug ang tingog sa Balaang Espiritu (Mga Hebreohanon 3:7). Ang doktrina maoy atong pultahan ngadto sa katinuuran sa Dios ug sa Iyang katingalahan nga plano. Ang Iyang Pulong maoy labi pang kasaligan kay sa bisan-unsa nga kita makakita, makadungog, makasimhot, makatilaw, o makabati; labi pang tinuud kay sa agad-sa-kasinatian nga kahibalo (2 Pedro 1:12-21).

Ang doktrina sa Bibliya nauna-daan sa tawhanong kaliwat (Mga Proberbio 8) aron nga pinaagi sa pagkamanggihatagon sa lohistika nga grasya, ang Dios nagahimo nga magamit kanato ang kaalam sa mga panahon. Atol sa Kapanahonan sa Simbahan ang Dios nagapadayag sa Iyang esensiya ug plano pinaagi lamang sa Iyang nahasulat nga Pulong, ang nakompleto, dimasayup nga kanon sa Kasulatan. Ang atong batasan ngadto sa doktrina *mao* ang atong batasan ngadto sa Dios. Kon kita magpadayon sa doktrina; kita maghigugma sa Dios; kon kita maminaw sa pagtulon-an sa Bibliya diha lamang sa atong kasayon o sa dihang kita anaa sa kalisud, nan kita magbaliwala ug mag-insulto sa Dios, bisan pa sa atong masantoson nga mga pagpakaaron-ingnon. Ang usa ka porma sa pagsimba nga nagahatag og kahulugan sa tanan nga laing mga ekspresyon sa pagsimba mao ang panabut ug aplikasyon sa doktrina. Kon walay usa ka hingpit, nagtubo nga kahibalo sa doktrina, ang bisan-unsang gikaingon nga pagsimba sa Dios mamahimong rituwal nga walay katinuuran (Mga Hebreohanon 10:1-4).

> Ako sa akong-kaugalingon mosimba ngadto sa templo sa Imong pagkabalaan.
> (Mga Salmo 138:2*a*)

Sa dihang si David misulat sa Mga Salmo 138, ang kalibutanong templo wala pa nalalang. Siya nagpaaninag diha sa doktrina sulud sa iyang kalag, nga mipadayag sa Dios diha sa tinuud nga Balaan sa mga Balaan nga nahimutang sa langit.[38] Diha sa sunud nga henerasyon ang anak-lalaki ni David, si Solomon, magtukod sa templo sa Jerusalem nga matukmaon sa divine nga mga detalye. Isip usa ka dapit sa pagsimba, ang templo nadesinyo sa pagsangyaw og doktrina pinaagi sa iya mismong estraktura ug mga muwebles.

> Ug [ako] moselebrar sa Imong Persona tungud sa Imong grasya ug tungud sa Imong kamatuuran [doktrina]. (Mga Salmo 138:2*b*)

Ang grasya sa Dios mihimo ni David sa pagkat-on og doktrina nga mihatag kaniya sa kapasidad sa pagdayeg-pag-ayo ug pagpahimuut-pag-ayo diha sa esensiya sa Dios. Ang Persona sa Dios mao kinsa ug unsa Siya, Iyang divine nga esensiya, ang perpektong kahiusahan sa tanan Niyang mga hiyas. Ang Dios *adunay* mga hiyas, apan ang Dios *maoy* usa ka Persona. Karon si David, naglantaw sa mga koridor sa panahon ngadto sa pagkatawo sa iyang labing-bantugan nga Anak, Jesu-Kristo, nagahimo sa usa sa labing madramahon nga mga pamahayag diha sa tibuuk Kasulatan.

> Tungud kay Ikaw [pagkatawo ni Jesu-Kristo diha sa hypostatic nga paghiusa] mituboy sa Imong Pulong [pagtulon-an sa doktrina] labaw sa Imong ngalan [kadungganan]. (Mga Salmo 138:2*c*)

Si Jesu-Kristo Mismo nagapataas sa doktrina sa Bibliya labaw pa sa tanan, labaw bisan pa sa Iyang kaugalinong nga Persona. Doktrina mao ang panghunahuna ni Kristo. Siya “mituboy” sa Iyang panghunahuna ingon nga paagi sa pagpahimug-at ngadto sa magtotoo sa kaimportante sa doktrina. Sa walay laing paagi nga kita makaduul sa Dios, makasabut sa Dios, o makatuman sa plano sa Dios para sa atong mga kinabuhi. Ang doktrina sa Bibliya labi pang importante kay sa pagkaon nga kita magkaon o sa hangin nga kita magginhawa. Ang divine nga mga panalangin sa pulos sa panahon ug eternidad maapod-apod sumala ngadto sa pagsabut sa magtotoo sa doktrina (Isaiah 53:12). Ang kanasuran magsaka o malaglag tungud sa doktrina (Micah 4:1-6). Si Jesu-Kristo nagakontrol sa kasaysayan diha sa dakong-pagtahod para sa doktrina sulud sa mga kalag sa mga magtotoo. Samtang kita magtubo diha sa kahibalo sa doktrina, kita mag-angkon og mauyunong kalambigitan uban ni Ginoong Jesu-Kristo.

Panabut ug aplikasyon sa doktrina sa Bibliya magmugna og punoang ganghaan sa divine dynasphere. Ang mga ganghaan nga mag-una sa ganghaan kwatro magsuportar sa iyang kalihukan; kadto nga magsunud ang resulta gikan sa iyang kalihukan. Panabut ug aplikasyon sa Pulong sa Dios maghimo og espirituhanong buylo diha sa kinabuhi sa Kristohanon.

38. Thieme, *Ang Dugo ni Kristo*, 47-48; *Lebitikanhong mga Paghalad* (2018), 116.

MGA SUGO SA PAGKAT-ON UG PAGGAMIT SA DOKTRINA

Ang mga Kasulatan sa binalikbalik magsugo sa pagpasulud ug paggamit sa doktrina, ingon sa gipahayag ni Juan bahin sa pipila ka batan-ong katawhan diha sa iyang kongregasyon sa Ephesus (2 Juan 1-6). Sila mga anak ni Ginang Nympha, usa ka halangdong-tawo kinsa miabli sa iyang panimalay sa Laodicea alang sa usa sa unum ka dumudoong nga mga kongregasyon ni Juan (Mga Taga-Colosas 4:15-16; Pinadayag 2—3). Si Juan miila sa maayo-kaayong buhat ni Nympha sa pagmatuto sa iyang mga anak. Sa klaro siya nakatuman niini nga nag-inusara, ingon nga usa ka biyuda, nagsilsil ngadto kanila sa respeto sa gipatuman nga kamapaubsanon. Pipila sa iyang mga anak nakapaugmad og matuud nga kamapaubsanon ug maoy positibo ngadto sa doktrina sa Bibliya. Sila namalhin gikan sa Laodicea ngadto sa Ephesus aron sa pagkat-on sa doktrina gikan ni Juan sa inatubangay, samtang ang ilang inahan mipadayon sa pagpaminaw sa iyang nahisulat nga mga sermon, o mga epistola, nga pagabasahon ngadto sa kongregasyon sulud sa iyang panimalay.

> Ako nahimuut kaayo tungud kay ako nakakaplag nga pipila sa imong mga anak mipadayon sa ilang buylo pinaagi sa doktrina, maingon nga kita nakadawat og sugo gikan sa Amahan. (2 Juan 4)

Si Juan nagapatin-aw nga kining divine nga mando para sa “mapadayonong . . . buylo pinaagi sa doktrina” nasunud lamang sulud sa divine dynasphere.

> Ug karon, bantugang ginang, ako maghimo og usa ka hangyo kanimo, dili sama sa pagsulat kanimo og usa ka bag-ong sugo kundili usa ka mando nga ikaw nakadungog gikan sa sinugdanan [sa Kapanahonan sa Simbahan], nga kita maghigugmaay sa usag usa [uban sa dipersonal nga gugma], ug ang gugma [estraktura sa gugma] mao kini, nga kita magpadayon sa paglakaw subay sa lyang mga mando [pagkat-on sa doktrina nagaagad diha sa laing mga ganghaan sa sistema]. Ug kini mao ang sugo maingon nga ikaw nakadungog gikan sa sinugdanan, aron ikaw magpadayon sa paglakaw niini [pagpuyo ug kalihukan diha sa estraktura sa gugma]. (2 Juan 5-6)

Ang divine nga sugo sa pagkat-on ug paggamit sa doktrina maoy gisugyot sa desertasyon ni Pablo diha sa propesyonal nga mga tinguha sa pastor.

> Ug Siya [mihimaya ni Kristo, ang inisyal nga maghahatag sa espirituhanong mga gasa] mihatag sa pipila ka [piho nga mga myembro sa harianong pamilya] . . . [nga mahimong] mga pastor-magtutudlo para sa katuyoan sa pagbansay ug pagsangkap sa mga santo para sa espirituhanong kombate, para sa katuyoan sa okupasyon sa ministeryo [matag kongregasyon sa pastor molakip sa umaabot nga mga pastor], para sa katuyoan sa pagtulon-an [ang estraktura sa pagtulon-an sa kalag, nakompleto diha sa pag-abut sa ganghaan otso sa divine dynasphere] sa lawas ni Kristo [ang harianong pamilya dinhi sa kalibutan],

> tungud sa kamasubayon sa doktrinal nga pagtulon-an ug sa hingpit nga kahibalo sa Anak sa Dios, sa usa ka hamtong nga kahimtang, ngadto sa sukaranan sa pagkahamtong nga nahisakup ngadto sa kahingpitan ni Kristo [sulud sa hingpit-nga-sumbanan sa divine dynasphere]. (Mga Taga-Efeso 4:11-13)

Ang espirituhanong pagkahamtong nagaabut pinaagi sa kahibalo ug aplikasyon sa hunahuna ni Kristo, nga nagaresulta diha sa pagsundog sa integridad ug kapasidad para sa kinabuhi nga Siya mikuha sulud sa orihinal nga estraktura sa gugma. "Hingpit nga kahibalo" o (*epignosis*) diha sa Griyego maoy doktrina nga ang Kristohanon nagasabut ug nagatoo, doktrina nga magamit sulud sa iyang kalag para sa dihadiha, tukma nga aplikasyon sa kinabuhi.[39] Ang kaugmaran sa *epignosis* niadtong kinsa maminaw sa iyang pagtulon-an, sa pagkalahi sa (*gnosis*), nga maoy pulos akademiko nga kahibalo, mao ang propesyonal nga tinguha sa pastor.

Si Pablo nagapadayon diha sa matang sa trabaho sa pastor. Ang pastor kinahanglang magtoon ug magtudlo sa doktrina pinaagi sa gahum sa Balaang Espiritu sulud sa estraktura sa gugma.

> Aron nga kita dili na mahimong dihamtong, apan pinaagi sa pagtulon-an sa doktrina sulud sa espera sa gugma [ang estraktura sa gugma], kamo [mga pastor] mahimong hinungdan kanila [mga magtotoo sa kongregasyon] sa pagtubo pinaagi sa tanang mga butang [sa doktrina sa Bibliya] mahitungud Kaniya kinsa mao ang absoluto, bisan pa ni Kristo. (Mga Taga-Efeso 4:14-15)

Nagsulat ngadto sa mga Taga-Tesalonica, si Pablo nagabalik sa divine nga sugo, apan niining panahona ang mando maylabot ngadto sa kongregasyon. Kadtong kinsa maminaw sa pastor kinahanglan usab magpuyo sulud sa estraktura sa gugma aron nga magbenepisyo gikan sa espirituhanong kamatuuran nga sila magpatalinghog.

> Apan kami maghangyo kaninyo, kaigsoonan [mga myembro sa harianong pamilya], nga kamo magdayeg-pag-ayo niadtong [mga pastor] kinsa sa makugihon magtrabaho taliwala kaninyo ug adunay sugo nganha kaninyo [gipatuman nga kamapaubsanon] ug maghatag kaninyo sa instruksiyon [doktrinal nga pagtulon-an], nga kamo magtahod kanila sa labing hataas diha sa espera sa gugma [ang estraktura sa gugma] tungud sa ilang buhat. (1 Mga Taga-Tesalonica 5:12-13*a*)

Ang usa ka pastor kinahanglang pagarespetohon para sa iyang maayo nga kahibalo ug pagkamaampingon diha sa pagtudlo. Ang iyang "makugihon nga trabaho" nagalangkub sa hataas nga mga oras matag adlaw sa disiplinado, gikonsentrar nga pagtoon, gitugbangan sa tukma sa puno nga talamdan sa pagtulon-an. Siya *maoy* usa ka awtoridad sa doktrina; siya *adunay* awtoridad diha sa lokal nga simbahan. Ang mga myembro sa kongregasyon magpakita sa ilang pagdayeg-pag-ayo para sa pastor pinaagi sa pagsumiter ngadto sa iyang awtoridad ug pagkonsentrar diha sa iyang pagtulon-an—mga ganghaan tres ug kwatro sa

39. Tan-awa sa mga panid 98-101.

divine dynasphere.

Ang mga magtotoo magdayeg-pag-ayo sa ilang pastor pinaagi sa pagtugot sa iyang buhat sa pagmugna sa iyang gitinguha nga resulta diha sa ilang mga kinabuhi. Ang bisan-unsang lain nga ekspresyon sa pagkamapasalamaton nagaabut sa halayo nga ikaduhang dapit. Ang kasaligan, mapaubsanon nga pastor nagakonsiderar sa iyang-kaugalingon nga usa ka tingog, usa ka tigpamaba kinsa nagasangyaw sa Pulong sa Dios (Mateo 3:3). Siya wala nagapataas sa iyang-kaugalingon. Siya nahaylo sa kaalam sa Dios, dili sa iyang kaugalingon. Siya maoy labing napahimuut niadtong kinsa magdawat sa iyang pagtulon-an sa doktrina ingon nga gikan sa Ginoo ug maggamit niana nga doktrina diha sa ilang kaugalingon nga mga kinabuhi samtang sila mag-abante ngadto sa pagkahamtong.

DOKTRINA UG GUGMA ISIP USA KA PAAGI SA KINABUHI

Tanang ligdong nga gugma ug matuud nga kamapaubsanon makit-an lamang sulud sa divine dynasphere. Karon ang ganghaan kwatro nagarepresentar sa prinsipyo nga ang tanang kamatuuran makit-an lamang sulud sa divine dynasphere. Ang dimagtotoo makasabut sa kamatuuran sa divine nga katukuran, apan ang magtotoo lamang ang adunay agianan ngadto sa mga doktrina sa Pulong sa Dios. Diha sa ganghaan kwatro siya nagaabante labaw sa bisan-unsang kalig-on, integridad, kamapaubsanon, kaalam, o kalipay nga ang dimagtotoo makakab-ot.

Ang gugma dili mahimong anaa kon walay kamatuuran. Ang kamatuuran nagahimo sa gugma nga posible, tungud kay ang matuud nga gugma rasyonal, dili gayud salikwaot, sa kanunay nagsalig diha sa panghunahuna, dili sa emosyon. Ingon nga sundanan para sa estraktura sa gugma, ang divine nga gugma maoy rasyonal tungud kay kini sa kanunay nadugtong diha sa absoluto nga integridad sa Dios. Ang kamasubayon sa panghunahuna *maoy* pagkasalabutanon, ug tungud sa Iyang pagkadimausab, omniscience, ug kamatinuuron, ang Dios sa perpekto nga rasyonal, sa hingpit makatarunganon. Ang Dios kamatuuran ug ang Dios gugma; sila dimabulag.

Ni ang kamatuuran ug gugma mahimong mabulag diha sa magtotoo. Ang kapasidad sa Kristohanon para sa dipersonal ug personal nga gugma napausbaw pinaagi sa iyang makanunayon nga kalihukan diha sa ganghaan kwatro. Ang pagsabut sa doktrina nagahimo og kapasidad para sa gugma. Diha sa ganghaan kwatro ang magtotoo nagatuman sa kinatas-ang katuyoan sa divine dynasphere: Ang tinguha sa Dios para kanato mao nga kita magsabut ug magpuyo pinaagi sa Iyang Pulong. Ang Dios nagapadayag sa Iyang-kaugalingon pinaagi sa mga Kasulatan, ug ang adlaw-adlaw nga batasan sa usa ka magtotoo ngadto sa doktrina sa Bibliya mao ang timan-anan sa iyang gugma para sa Dios.

Ang pagkat-on og doktrina sa Bibliya nagakinahanglan og akademikong disiplina, apan ang Pulong sa Dios nagalapas sa bisan-unsang hilisgutan nga mahimong matudlo diha sa usa ka tulunghaan o kolehiyo nga klasrom. Ang doktrina maoy labaw-sa-kinaiyahan nga inpormasyon. Ang pinadayag sa Dios nagalugway lapas sa mga utlanan sa tawhanong salabutan o konsentrasyon ug lapas sa maagaron-sa-kasinatian nga mga gahum sa tawo sa pag-obserbar sa iyang palibot. Labaw kay sa pagkat-on pag-ayo ug pagsaysay sa usa ka akademikong hilisgutan, pagkat-on ug paggamit sa doktrina magmugna og usa ka paagi sa kinabuhi, ang Kristohanong paagi sa kinabuhi sulud sa divine dynasphere.

> Apan Siya [Kristo] mitubag ug miingon, “Kini nahasulat, ‘Ang tawo dili mabuhi diha sa tinapay lamang, kundili diha sa matag pulong nga nagagula sa baba sa Dios.’” (Mateo 4:4, NASB)

Ang Kristohanong kinabuhi pulos nagaagad diha sa doktrina ug nagasuportar sa pag-pasulud sa doktrina. Ang pagkat-on sa Pulong sa Dios dili usa ka talagsaon nga aktibidad; kini kabahin sa kompleto, malambigitong sistema. Ang unang tulo ka ganghaan sa divine nga plano sa kalampusan maglihok nga nagduyog sa pagdasig sa pagkamatinumanon ngadto sa doktrina, nga sa sunudsunud nagapalig-on sa tanang mga ganghaan.

ANG PAGLAMBIGIT SA UNANG TULO KA GANGHAAN

Gahum ug Pagkawaypihig

Ang espirituhanong buylo gikan sa ganghaan kwatro sa divine dynasphere nagaagad diha sa unang tulo ka ganghaan. Ang mga ganghaan uno, dos, ug tres magsangkap sa gahum, pagkawaypihig, pagkamatudloan, ug pangpadasig nga gikinahanglan sa pagbalhin sa doktrina gikan sa nahasulat nga mga panid sa Kasulatan ngadto sa kalag sa magtotoo ug unya maggawas pag-usab ingon nga aplikasyon sa kinabuhi.

Kita wala maghuput og kapasidad sa pagtuhup sa doktrina gawas sa dimakita nga gahum sa Balaang Espiritu.

> Ako [Jesu-Kristo, nagsulti ngadto sa Iyang mga disipulo sa wala pa ang Kapanahonan sa Simbahan] adunay daghan pang mga butang alang sa pagtudlo kaninyo, apan kamo dili makadala kanila [sulud sa inyong mga hunahuna] karon. Apan sa dihang Siya, ang Espiritu sa Kamatuuran, nagatungha [sa dihang ang divine dynasphere gikahatag], Siya [ang Balaang Espiritu] mogiya kaninyo ngadto sa tanang doktrina. . . . Siya mohimaya Kanako, kay Siya mokuha sa Akoa [doktrina sa Bibliya mao ang hunahuna ni Kristo], ug Siya mosangyaw niini diha kaninyo. (Juan 16:12, 14)

Kita makahimo sa pagsabut og espirituhanong kamatuuran lamang sa dihang napuno sa Espiritu. Samtang ang doktrina nagatigum sulud sa atong mga kalag, ang Balaang Espiritu nagagamit niana nga doktrina sa pagpausbaw sa atong kapasidad sa pagsabut og daghan pang doktrina. Sa daghan pa nga ikaw magkat-on, sa labi pa nga ikaw makakat-on. Ang doktrina nagatukod diha sa doktrina.

Ikaw kinahanglang waypihig sa paglikay sa sayup-nga-paghubad o sayup-nga-paggamit sa doktrina. Kini nga pagkawaypihig nakuha una-sa-tanan gikan sa ganghaan dos. Diha sa ganghaan dos ang pagsalig diha sa divine nga mga saad ug ang paggamit sa dipersonal nga gugma magsiguro sa kagawasan gikan sa panghunahuna nga mga sala, nagpapas sa pagkasubhetibo sa pagkaarogante, pangabubho, kalooy-sa-kaugalingon, pagkamapait, o usa ka pagkasad-an nga dinugtongdugtong. Pinaagi sa paggamit sa sukaranong dipersonal nga gugma, ug pagrebound kon gikinahanglan, ikaw magpadayon sa imong pasinati ngadto sa mga kinahanglanon sa kinabuhi, bisan pa kon ang katawhan o mga sirkumstansiya

maghagit kanimo sa pagpawala sa imong hustong-panan-aw ug magbalhin sa imong mga mata diha sa kaugalingon o diha sa uban. Ang duha ka nag-unang teknik para sa paggamit sa doktrina diha sa ganghaan kwatro maoy mga ekstensiyon sa ganghaan dos: pag-angkon sa mga saad ug pagpatuman sa sukaranong dipersonal nga gugma. Ang hugna uno sa pagtoo-pahulay nga pagbansaybansay, pag-angkon sa mga saad, nagatukod sa kalmang panghunahuna nga gikinahanglan sa rasyonal nga *paghunahuna* sa doktrina, ug ang pagbalhin gikan sa personal nga gugma o pagdumut ngadto sa dipersonal nga gugma nagapabilin sa pagkawaypihig.

Ang ganghaan tres sa divine dynasphere usab nagatampo sa pagkawaypihig. Ang kamapaubsanon maoy pagkamasinugtanon sa awtoridad, ug ang pasinati-sa-awtoridad maoy pasinati sa katinuuran. Ang katinuuran maoy waypihig, dili subhetibo. Ang matuud nga mapaubsanong magtotoo nagasabut sa iyang pagkahinungdanon diha sa tibuuk laraw sa plano sa Dios diha sa tawhanong kasaysayan; siya nagaila nga siya nagsalig diha sa doktrina para sa iyang integridad ug nga ang tinubdan sa iyang kalipay mao ang divine dynasphere. Ang mapaubsanon nga magtotoo nagahuput og usa ka personal nga kasigurohan sa padulngan samtang siya nagasaksi sa kahimayaan ni Jesu-Kristo diha sa iyang kinabuhi. Ang pagkawaypihig diha sa ganghaan tres nagahimo kaniya nga madawaton ug katudloan; siya nadasig sa pagkat-on sa kamatuuran imbis sa pagmatuud unsay gidaghanon ang nahibaloan niya o unsa siya kahawud. Ang daghan pa nga doktrina siya nagakat-on diha sa ganghaan kwatro, mamahimong maslig-on iyang pagkawaypihig diha sa mga ganghaan dos ug tres, nga, nagdili sa pagsulud sa pagkaarogante, nagapadasig kaniya sa pagkat-on ug paggamit sa masdaghan pa nga doktrina.

Pangpadasig

PAGKAMASINUGTANON UG MAKAPADASIG NGA KALIGDONG

Ang pangpadasig maoy usa ka labing-hinungdanon nga isyu diha sa Kristohanong kinabuhi. Sa dihang kita magtoon sa kaligdong, kita mokaplag nga ang makapadasig nga mga kaligdong anaa sulud sa divine dynasphere. Ang usa ka makapadasig nga kaligdong mao ang dimakita nga katugbang para sa matag makita, makapalihok nga kaligdong. Pananglitan, ang kaligdong sa kompiyansa ngadto sa Dios nagapadasig sa makapalihok nga kaligdong sa kaisog ngadto sa tawo ug mga sirmkumstansiya.[40] Tanan nga makapalihok nga mga kaligdong maggumikan sa makapadasig nga mga kaligdong, ug tanan nga makapadasig nga mga kaligdong magsugod gikan sa imong gawasnong-kabubut-on nga mga desisyon sa pagsunud sa mga sugo sa Dios.

Ang sistema sa gahum sa Dios perpekto tungud kay kini dili lamang nagadala ngadto sa espirituhanong pagkahamtong, kundili usab nagapadasig sa iyang kaugalingon nga buylo (Mga Taga-Filipos 2:13). Ang pangpadasig para sa panabut ug aplikasyon sa doktrina namugna pinaagi sa pagkamasinugtanon ngadto sa mga sugo nga maylabot sa mga ganghaan uno, dos, ug tres. Apan bisan pa sa kompleto, kinaugalingong-mipalagsik nga sistema, ang tawhanong kabubut-on nagapabilin nga yawi. Ikaw makapili sa pagpuyo sulud

40. Tan-awa sa mga panid 115-16, 118-21.

sa divine dynasphere o magsalikway sa plano sa Dios ug magpuyo diha sa usa sa inawat nga mga sistema ni Satanas.

Walay usa ang makaabut sulud sa kalag sa laing tawo ug magswits sa pangpadasig sama sa usa ka suga diha sa kangitngit. Ni ang Dios makapugus kanimo sa pagbaton sa hustong pangpadasig ngadto sa Iyang plano. Siya dili gayud mopugus sa imong gawasnong pagbuut. Bisan pa og ang plano sa kalampusan sa Dios nadesinyo para sa imong kinadak-ang benepisyo ug sa Iyang waykatapusan nga himaya, ikaw gawasnon sa pagbaliwala sa Iyang mga sugo. Kon ikaw magdahum nga ang imong kaugalingon nga mga plano maoy maayo pa kay sa desinyo sa Dios, ikaw magsupak sa imong-kaugalingon ug Kaniya, maghimo sa imong kaugalingon nga kagul-anan, ug mahiagum sa divine nga disiplina. Apan ang kahadlok sa kastigo dili ang hustong motibo para sa pagsunud sa divine nga palisiya. Kon ikaw waypihig, ikaw magsunud sa sinugdan gumikan sa respeto para sa Dios ug sa ngadtongadto gikan sa personal nga gugma para sa Dios samtang ikaw mag-abut sa paghibalo ug pag-ila Kaniya pinaagi sa Iyang Pulong. Kini nga pangpadasig—kining positibo nga kabubut-on—kinahanglang maggula gikan sa imong kaugalingon nga kalag, dili gikan sa bisan-unsang panggawas nga tinubdan.

PAGPAHIMUTANG SA MGA PRAYORIDAD, PAG-ORGANISAR SA USA KA NAANDANG-PAAGI

Taliwala sa mga magtotoo o mga dimagtotoo ang labing dalayegon ug malampuson nga katawhan mao ang nadasig-sa-kaugalingon. Sulud sa konsensiya sa kalag, diin ang mga sumbanan ug mga sukaranan ug mga sukdanan sa bililhong-butang magpuyo, kining mga tawhana nakapahimutang sa tinuud nga mga prayoridad ug maghimo sa mga desisyon nga masubayon uban niadto nga mga proyoridad. Ang nadasig-sa-kaugalingon nga magtotoo nakaila sa iyang nag-unang tinguha sa kinabuhi: espirituhanong pagkahamtong, nga nagapahimaya ni Kristo. Kini nga tinguha mamahimong sumbanan para sa pagbadbad sa bisan-unsang sitwasyon nga mahimong mahinabo. Ang matag desisyon ug matag paagi sa lihok magsuportar niining gipili nga tinguha; doktrina sa Bibliya nagaangkon sa nag-unang prayoridad. Kining matin-aw nga pangpadasig-sa-kaugalingon nagabutang kaniya diha sa usa ka posisyon sa kalig-on. Siya nagasabut og unsay labing bililhon ug dili mailad o maawhag sa pagsupak sa iyang-kaugalingon. Ang maayong mga desisyon mahimo la-mang gikan sa usa ka posisyon sa kalig-on, sulud sa divine dynasphere. Daotan nga mga desisyon lamang ang mahimo gikan sa usa ka posisyon sa kahuyang, gawas sa divine dynasphere.

Ang usa ka nadasig-sa-kaugalingon nga magtotoo nga naglihok gikan sa usa ka posis-yon sa kalig-on nagatukod sa iyang kinabuhi diha sa prinsipyo sa kaligdong nag-una, dok-trina nag-una. Siya nagapahimutang og usa ka naandang-paagi: Matag adlaw siya naga-hukum unsang-butanga siya nagatinguha sa paglampos nianang adlawa. Siya nagagahin og oras para sa doktrina, oras para sa trabaho, oras para sa pamilya, oras para sa pagkaon ug pagkatulog, oras para sa kalingawan ug katilingbanong kinabuhi. Ang naandang-paagi kinahanglang matukod diha sa mga prayoridad, gihan-ay sumala sa pagkaimportante. Ang naandang-paagi nagaorganisar sa usa ka kinabuhi sa tawo sa matag adlaw aron nga siya nagalampos sa iyang mga tinguha, nagatuman sa iyang kaugalingon nga mga prinsipyo. Ang usa ka naandang-paagi dili usa ka negatibong konsepto para sa masulub-

on, dimakapahimuut nga katawhan. Pinaagi lamang sa usa ka naandang-paagi si bisan-kinsa makagamit sa iyang kaugalingon nga oras ug kabaskog ug makakab-ot sa bisan-unsang-butang sa kinabuhi bisan hain sa espirituhanon o sa temporal. Ang organisasyon maoy maayo nga naandang-paagi. Ang naandang-paagi mahimong maputol lamang pinaagi sa disagad nga mga hitabo, sama sa mga kalit-nga-kalisdanan o mga kasaulugan, dili sa ilihitimo nga mga distraksiyon. Ang naandang-paagi ug organisasyon maoy kasibot-sa-propesyon diha sa matag natad sa kinabuhi. Ang usa ka diorganisado nga tawo maoy usa ka pildiro.

Usa ka halangdong tawo tingali sa positibo mag-impluwensiya kanimo sa pagkat-on sa Pulong sa Dios, apan kana nga panggawas nga kaayohan dili modala kanimo. Walay puli para sa kadasig-sa-kaugalingon. *Ikaw* kinahanglang maghatag sa doktrina og unang prayoridad, maghimo sa imong kaugalingon nga mga desisyon, magtukod ug magbaton sa imong kaugalingon nga integridad. Kitang tanan mag-atubang og mga distraksiyon, oposisyon, ug mga impluwensiya nga magpugong kanato gikan sa makanunayong pagkat-on ug paggamit sa doktrina sa Bibliya. Kita kinahanglang madasig gikan sa sulud kon kita maglaum sa pagtuman sa plano sa kadaugan sa Dios sulud sa dagan sa atong mga kinabuhi. Kadasig-sa-kaugalingon maoy usa ka kapulong para sa kaugalingon nga positibong kabubut-on sa tawo. Bisan pa ang kinamaayohang impluwensiya, ang labing-maalam nga tambag, ang labing positibo nga pagdasig dili makapabilin kanimo sulud sa divine dynasphere ug makapalahutay sa imong espirituhanon nga buylo.

DIHAMTONG UG HAMTONG NGA MGA MOTIBO

Kadasig-sa-kaugalingon, sama sa pagkamatudloan, maoy usa ka salingsing sa kama-paubsanon. Ang usa ka mapaubsanon nga tawo maoy madawaton sa kamatuuran ug nada-sig sa pagkat-on. Ang kadasig-sa-kaugalingon mahimong maugmad sa usa ka magtotoo diha sa ganghaan tres o sa usa ka dimagtotoo ilalum sa mga balaod sa divine nga katukuran. Sa higayon nga ang usa ka batan-ong tawo mamahimong usa ka hingkod, siya nagaangkon og responsibilidad para sa iyang kaugalingon nga pangpadasig, iyang kaugalingon nga mga hunahuna, mga desisyon ug mga aksiyon. Gikan sa matuud nga kamapaubsanon siya nagasugod sa paghimo sa iyang kaugalingon nga mga desisyon imbis nga mag-agad diha sa iyang mga ginikanan, bisan pa og ang kamapaubsanon wala nagasalikway sa pagpangita og maayong tambag kon gikinahanglan.

Disama sa batan-on kinsa sa katapusan nagabiya sa ginikanan nga awtoridad, ang usa ka magtotoo nungka nga nagatubo-og-labaw sa iyang panginahanglan para sa pagtulon-an sa Bibliya ug sa awtoridad sa iyang pastor. Apan, sama sulud sa panimalay, ang pangpadasig sa magtotoo nagausab samtang siya nagatubo sa espirituhanon. Ang usa ka bag-ong magtotoo wala nadasig pinaagi sa gugma para sa Dios. Siya tingali adunay usa ka laing higayon pagpuyo nga malampuson, nasayod nga ang iyang mga sala napasaylo; siya mahimong mapasalamaton para sa krus; siya tingali sa hilabihan nga mahadlok sa divine nga balos; siya mahimong malaang diha sa emosyonal nga kadasig; siya mahimong mangayo sa divine nga pabor o nanglimbasog sa pagpahimuut sa tawo kinsa mitanyag sa Ebanghelyo ngadto kaniya. Pipila sa iyang mga motibo tingali lihitimo, ang uban mahimong dili, apan bisan pa ang iyang maayo-kaayo nga pangpadasig dili modala kaniya sa layo. Ang katinuuran nga siya napasaylo ug makaadto sa langit maoy usa ka mahuyang nga

kainit. Ang divine nga mga sugo nga nahiapil sa ganghaan kwatro sa sistema sa gahum sa Dios magbungat nga siya magdawat sa hagit sa Kristohanong kinabuhi sa pagtubo diha sa hingpit nga kahibalo sa Dios.

Sa sinugdan ikaw kinahanglang maghimo sa plano sa kalampusan sa Dios gikan sa gipatuman nga kamapaubsanon. Ang Dios nagamando og pagsabut sa doktrina; ikaw sa yano nga magsunud. Samtang ikaw magkat-on sa doktrina, ikaw magsabut nga ang Dios adunay usa ka katuyoan para sa imong kinabuhi. Ikaw magkaplag nga ikaw maghuput sa pagkamatarong sa Dios, nga Siya nagasuportar kanimo pinaagi sa lohistika nga grasya, nga ang rebound diha-dayon magamit, nga ang Dios nagasagup kanimo ingon nga espirituhanong pagkaharianon sa kahangturan. Ikaw magkat-on nga ikaw maghuput na sa dako-kaayong mga panalangin alang niana mahimong mapasalamaton, nga may masdakong mga panalangin nga umaabot pa, ug ikaw magsugod sa pagdayeg-pag-ayo sa tinubdan. Ikaw magsugod sa paghigugma ni Ginoong Jesu-Kristo. Sulud sa imong kalag ang imong pangpadasig nagabalhin gikan sa gipatuman nga kamapaubsanon ngadto sa matuud nga kamapaubsanon, sa paghigugma para sa Dios, sa okupasyon uban ni Kristo. Ang doktrina mamahimong importante sa labing-hataas alang kanimo. Bisan pa og ikaw dimahitabo nga didutlan sa mga distraksiyon, ikaw dili ingon ka madutlan sa dihang usa ka bag-o nga magtotoo. Ikaw makakat-on sa pagpabilin sa imong kaugalingon nga mga prayoridad. Ikaw makakat-on sa pagsulti og dili ngadto sa katawhan ug pagbalibad sa “mga oportunidad” kon gikinahanglan. Ikaw makakat-on sa pagsentro sa imong kinabuhi diha sa bahandi sa labing-taas og bili, ang Pulong sa Dios.

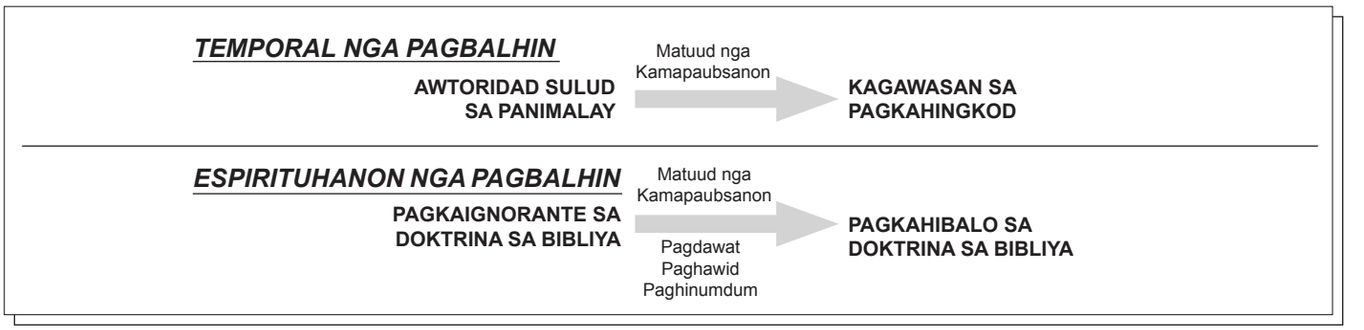

ANG DUHA KA LABING MALISOD NGA MGA PAGBALHIN DIHA SA KINABUHI

Kadaghanan sa mga magtotoo dili gayud mag-usab sa ilang inisyal nga pangpadasig ngadto sa adlaw-adlaw nga kadasig-sa-kaugalingon nga makadala kanila latas sa daghang katuigan paingon sa espirituhanong pagkahamtong. Sila magkulang sa kamapaubsanon sa pagdawat sa awtoridad sa usa ka doktrinal nga pastor o sila magkulang sa tinguha ug disiplina sa pagkat-on pag-ayo sa mga doktrina nga malisud o daw waykalabutan. Sila dili gayud maghimo nga usa ka gawi sa pagkat-on og doktrina. Imbis sa pagpangita sa kamatuuran, sila mangita sa usa ka pastor kinsa moulog-ulog ug mopaitoy-itoy ngadto kanila. Sila wala mangandoy sa kamatuuran o sa usa ka hamtong nga relasyon uban sa Dios; sila magkinahanglan sa pag-uyon sa usa ka magilakong personalidad kinsa mobisita kanila, motambag kanila, moabiabi sa ilang mga pangutana, ug mopadasig sa ilang mga emosyon—tanan gawas sa pagtudlo sa ortodoxa nga doktrina sa Bibliya. Ang mga magtotoo kinsa magpadani sa mao nga pastor magpuypuy sa ilang kaugalingon nga pagkaarogante

ug magpahiangay sa ilang-kaugalingon diha sa kahuyang. Ang usa ka magtotoo nagahiusa sa usa ka posisyon sa kalig-on pinaagi lamang sa iyang personal nga pasiunang-lakang diha sa pagsumiter sa ganghaan kwatro.

Ang duha ka labing malisud nga mga pagbalhin diha sa kinabuhi magsapaw diha sa ganghaan kwatro sa estraktura sa gugma. Diha sa pisiko nga pagkatawo kita magsugod sa kinabuhi ubus sa ginikanan nga awtoridad ug proteksiyon; kita kinahanglang mahimo nga takus sa hingkod nga kagawasan. Kita maghimo niini nga pagbalhin pinaagi sa pag-kamatudloan ubus sa kaligdong sa matuud nga kamapaubsanon. Diha sa espirituhanong pagkatawo kita magsugod sa espirituhanong kinabuhi nga ignorante sa Dios ug sa Iyang plano ug kinahanglan nga mahimong mahibalo sa Iyang katuyoan para sa atong mga kinabuhi. Pag-usab, kita maghimo niini nga pagbalhin pinaagi sa gipatuman ug matuud nga kamapaubsanon. Ang makanunayong pagsulud ug aplikasyon sa doktrina sa Bibliya sulud sa usa ka gipalugway nga gidugayon sa panahon maglampos niining ikaduha nga malisud nga pagbalhin, ang gikinahanglang buylo nga gipalahutay pinaagi sa kadasig-sa-kaugalingon. Ang kadasig-sa-kaugalingon sa magtotoo nagapakita sa iyang-kaugalingon ingon nga akademikong disiplina ubus sa pagtulon-an sa Bibliya sa iyang pastor sulud sa lokal nga simbahan.

> Busa pagmapaubsanon sa inyong-kaugalingon [“pagmapaubsanon”—pagkab-ot sa matuud nga kamapaubsanon; “inyong-kaugalingon”—gikan sa kadasig-sa-kaugalingon] ubus sa gamhanang kamut sa Dios [ang Amahan, ang inbentor sa divine dynasphere] aron nga Siya magtuboy kaninyo [pinaagi sa labawng-grasya nga mga panalangin] diha sa tukmang panahon [human nga kamo magkab-ot sa pagkahamtong]. (1 Pedro 5:6)

Konsentrasyon

Tanang tinuud nga gugma nagakinahanglan og konsentrasyon. Diha sa dipersonal nga gugma ang hinungdan nagakonsentrar diha sa iyang kaugalingon nga mga prayoridad; siya nagadumili sa pagbuling sa iyang integridad pinaagi sa pagpahinunut sa pagdumut, kasina, pagkamapait, kinaugalingong-pagkamatarong, o sayup-nga-ilusyon ngadto sa hingtungdan. Diha sa personal nga gugma ang hinungdan nagakonsentrar diha sa hingtungdan. Diha sa personal nga gugma ang hinungdan nagakonsentrar diha sa hingtungdan, diha sa pagkamadanihon, karakter, mga panghunahuna, ug mga pagbati nianang tawhana. Ang konsentrasyon maoy hinungdanon sa matuud nga pagkasensitibo ngadto sa uban. Kon walay konsentrasyon walay mahimong kapasidad para sa kinabuhi, walay kalampusan sa bisan-unsang panglimbasog, ug, ang labing makadaot, walay usa ang makakat-on o makagamit sa doktrina sulud sa divine dynasphere.

Dugang pa sa divine nga gahum, ang pagkawaypihig, ug ang pagkamatudloan nga mag-uban og kadasig-sa-kaugalingon, ang abilidad sa pagkonsentrar maoy lain nga mahinungdanong-rekisito para sa kalihukan sa ganghaan kwatro. Kini nga kinahanglanon usab natuman pinaagi sa unang tulo ka ganghaan sa estraktura sa gugma.

Diha sa ganghaan uno ang Balaang Espiritu nagapadako sa konsentrasyon sa magtotoo. Kini mao ang matudloong ministeryo sa *parakletos*, ang Makapalagsik o Magtatabang,

kinsa nagapahimo sa maykinutubang hunahuna sa tawo sa pagsabut sa waykinutaban nga kaalam sa Dios pinaagi sa doktrina sa Bibliya.

Diha sa ganghaan dos, ang divine nga mga saad ug sukaranong dipersonal nga gugma magpadaplin sa mga distraksiyon nga magdisturbo sa konsentrasyon. Konsentrasyon mao ang tugbang sa distraksiyon; kini mao ang pagpunting sa imong pagtagad diha sa usa ra nga hingtungdan alang sa dipagpaapil sa tanang lahi nga butang. Kon ikaw dili makalahutay sa pagpokus sa pangisip, ikaw huyang. Ikaw magkulang sa latas sa panahon nga gikinahanglan sa pagpadayon sa bisan-unsang hunahuna hangtod sa iyang konklusyon. Ikaw mag-usab-usab gikan sa usa ka hilisgutan paingon sa lain. Ang kalma nga panghunahuna sa ganghaan dos nagapahimo kanimo sa paglihok gikan sa imong kaugalingon nga integridad sa pangisip imbis nga sa paturagas magsimang gikan sa tagsa ka hilisgutan.

Diha sa ganghaan tres ang pagkamatudloan nagahimo kanimo nga usa ka maayong tigpamati. Samtang ikaw magkat-on og doktrina ilalum sa gipatuman nga kamapaubsanon diha sa Bibliya nga klase, ikaw sa dungan mag-ugmad sa imong abilidad sa pagkonsentrar. Sa una nga ikaw maminaw sa pagtulon-an sa Bibliya, ikaw tingali makahimo sa pagkonsentrar sulud lamang sa lima ka minuto sa dili pa ikaw laayon ug dimahimutang. Ikaw makahimo sa pagdangup sa mapugnganon-sa-kaugalingon nga pamayhon ug sa yano nga maayong mga pamatasan ngadto sa uban sulud sa kongregasyon aron ikaw makatapos hangtod sa benideksiyon. Apan kon ikaw magpadayon sa pagbalik sa Bibliya nga klase, masinugtanon ubus sa gipatuman nga kamapaubsanon (Mga Hebreohanon 10:25), ang imong latas sa panahon sa hinayhinay mosaka hangtod nga ikaw sa masayon makasunud sa tibuuk mensahe, bisan pa kon ang hilisgutan teknikal o dimadanihon sa imong naandan nga mga kaikag.

Isip usa ka pakapin-nga-abut sa ganghaan kwatro, kining misaka nga abilidad sa paglahutay sa imong konsentrasyon mopadayon ngadto sa matag-butang nga ikaw maghimo. Ikaw makahimo sa pagpahinungud og dugang pang gitingub nga kabaskog alang sa imong negosyo o propesyon. Ang imong kapasidad para sa paghigugma nagalambo. Ang kinabuhi mamahimong masbuhong.

PANABUT UG APLIKASYON NGA MAYKALAMBIGITAN SA DUHA KA HARIANONG KATUNGUD

Mga Pari ug mga Embahador

Sa takna sa kaluwasan, sa higayon nga kita unang magsulud sa divine dynasphere ingon nga mga magtotoo, kita magdawat og duha ka katungdanan gikan sa Dios nga maykalambigitan sa panabut ug aplikasyon sa doktrina sa Bibliya. Ako magtawag niini nga mga katungdanan og “mga katungud,” gumikan kay ang Dios mihatag kanila ngari kanato pinaagi sa sulud sa Iyang Pulong.

Ang usa ka katungud maoy usa ka nahasulat nga dokumento nga nagatugyan sa piho nga mga gahum ug nagatugot sa pagbuhat sa piho nga mga katungdanan ug mga responsibilidad. Ang usa ka tinugyanan nga opisyal sa kasundalohan, pananglitan, nakadawat og usa ka dokumento gikan sa Presidente nga nagpiyal kaniya sa awtoridad sa pagtuman sa

iyang gisangon nga mga katungdanan. Hasta gani ang usa ka katungud para sa pagdakup nagalarawan sa prinsipyo, gumikan kay ang maong usa ka balaoron nga katungud maoy usa ka dokumento nga giisyu pinaagi sa usa ka maghuhukum nga nagtugot sa usa ka sakup sa kapolisan sa pagtuman sa katungdanan sa pagdala sa usa-ka-tawo ngadto sa pagbantay.

Ingon nga mga myembro sa harianong pamilya sa Dios, kita nakadawat og duha ka katungud gikan sa Dios nga magtugot kanato sa pagtuman sa piho nga espirituhanong mga responsibilidad. Kita natudlo nga *harianong mga pari* ug *harianong mga embahador*. Kining duha ka pagtudlo maghubit sa atong kalihukan sulud sa divine dynasphere ug magpatin-aw sa dimakita ug makita nga mga aspeto sa Kristohanong kinabuhi.

> Ug Siya [Jesu-Kristo] nakasangkap para kanato og usa ka harianong gahum [ang divine dynasphere] [sa paglihok ingon nga] mga pari sa Dios, hasta gani Iyang Amahan. (Pinadayag 1:6*a*)

> Apan kamo [mga myembro sa harianong pamilya] maoy usa ka pinili nga kaliwat [gipili para sa pribilihiyo, waysapayan sa tawhanong gigikanan], usa ka harianong pagkapari, usa ka balaang nasod [ang espirituhanong mahinungdanong-kahimtang sa sinaligang nasod sa Dios], usa ka katawhan para sa kaugalingong gipanag-iya sa Dios [napalit didto sa krus ug nagsalig diha sa sistema sa gahum sa Dios, kamo wala magkinaugalingon], aron nga kamo magproklamar [pinaagi sa produksiyon sa kaligdong] sa mga kaligdong gikan Kaniya [Jesu-Kristo diha sa hingpit-nga-sumbanan sa divine dynasphere] kinsa nakapagula kaninyo [mipili kaninyo para sa mga pribilihiyo sa pagkaharianon tungud kay kamo mitoo diha ni Kristo atol sa Kapanahonan sa Simbahan] gikan sa kangitngit [satanasnong impluwensiya] paingon sa Iyang katingalahan nga kahayag [ang divine dynasphere]. (1 Pedro 2:9)

> Busa, kita maoy mga embahador para ni Kristo, nga daw ang Dios naghimo sa Iyang hangyo pinaagi kanato. (2 Mga Taga-Corinto 5:20*a*)

Ang usa ka divine nga katungud dili gayud mahimong tagdon sa binuang. Kini nga mga katungud gikan sa Dios magtudlo kanato ngadto sa duha ka kinatas-ang buhatan nga si bisan-kinsa makabaton niining kinabuhia. Diha sa *The Integrity of God*, ang mga doktrina sa atong pagkapari ug pagkaembahador maoy naugmad sa tinagsatagsa.[41] Kita magkinahanglan lamang sa lakbit-nga-pag-asoy niini nga mga prinsipyo.

Ang Harianong Pagkapari

Atol sa nangagi nga dispensasyon, usa ka tinuyo nga pagkapari nahitabo sa Israel.[42] Ang mga pari maoy mga myembro sa tribu ni Levi; sila mituman sa madetalyehong mga

41. Thieme, *The Integrity of God*, 83-89.
42. Thieme, *Lebitikanhong mga Paghalad.*

responsibilidad nga maylabot sa mananap nga mga sakripisyo ug balaang mga adlaw nga mitudlo sa doktrina sa Bibliya pinaagi sa rituwal nga mga panabang sa pagbansay. Ang Lebitikanhong mga pari miproklamar sa nahasulat nga doktrina ug mirepresentar sa katawhan atubangan sa Dios.

Karon nga ang Kapanahonan sa Hudiyo nahunong ug ang Kapanahonan sa Simbahan nasal-ot diha sa iyang dapit, usa ka unibersal nga pagkapari ang nahitabo. Si Jesu-Kristo mao ang atong Pangulong Pari (Mga Hebreohanon 6:17-20). Gumikan kay ang matag myembro sa harianong pamilya nahiusa uban Kaniya, kitang tanan mag-ambit sa Iyang pagkapari. Disama sa Lebitikanhong pagkapari, ang katungdanan sa harianong pagkapari dili sa kaliwatan, kundili waykinutuban; dili pinasikad sa pisiko nga pagkatawo, kundili pagkahimugso-pag-usab. Ikaw usa ka pari; ako usa ka pari. Bisan kon batan-on, tigulang, lalaki, babaye, hamtong, dihamtong, sulud sa divine dynasphere, o sulud sa sistema ni Satanas, tanan nga Kapanahonan sa Simbahan nga mga magtotoo maoy permanente nga mga myembro sa *harianong han-ay sa pagkapari* sa atong Ginoo (Mga Hebreohanon 7:1-3).

Kana wala nagakahulugan, hinoon, nga kita pareho. Ang pipila sa mga pari maoy mga pastor (ang usa nga tagbantay sa matag kongregasyon), apan kadaghanan sa mga pari maoy mga myembro sa kongregasyon. Sunud sa daghang katuigan sa akademikong preparasyon ang pari kinsa usab usa ka pastor makatubo sa espirituhanon pinaagi sa iyang kaugalingon nga tibuuk-panahon nga pagtoon sa Pulong, samtang ang mga pari diha sa kongregasyon magtubo lamang ubus sa may-awtoridad nga pagtulon-an sa pastor. Ang espirituhanong pagtubo sa kanunay maoy usa ka kalihukan sa pagkapari; ang praybasi sa pagkapari maoy gidesinyo para sa kinatas-ang pagsabut sa doktrina. Sa ingon-usab, ang espirituhanong mga panalangin gikan sa Dios sa kanunay gikahatag ngari kanato ubus sa atong pagkapari. Bisan kon anaa sa pulpito o anaa sa bangko-sa-simbahan, ang pagkapari maoy atong dimakita, personal nga relasyon uban sa Dios.

Ingon nga mga magtotoo-nga-pari kita magrepresentar sa atong-kaugalingon atubangan sa Dios. Kita wala magkinahanglan sa pagsugid sa atong mga sala ngadto sa usa ka myembro sa klero; kita magsugid kanila diha-dayon, sa hilum, sa pribado, sa laktod ngadto sa Dios (1 Juan 1:9). Ni kita magkinahanglan og bisan-kinsa sa pag-ampo alang sa atong kaayohan. Kita gimandoan sa pagduul nga gawasnon atubangan sa trono sa grasya (Mga Hebreohanon 4:16). Ug kita wala magkinahanglan sa usa ka espesyal nga kategoriya sa mga pari sa pagbuhat og mga rituwal para kanato. Ang mga rituwal sa Lebitikanhong pagkapari natuman pinaagi ni Kristo didto sa krus ug napulihan ingon nga mga tabang sa pagpanudlo pinaagi sa pagkahuman sa kanon sa Kasulatan. Ang Kapanahonan sa Simbahan mao ang panahon sa panghunahuna, dili rituwal. Ang bugtong rituwal nga gisugo para sa harianong pamilya mao ang Eyukaristiya o Komunyon, nga ang matag magtotoo gimandoan sa pag-apil (1 Mga Taga-Corinto 11:23-26).[43]

Ang divine nga katungud nga nagatudlo kanato nga mga pari alang sa Dios nagatugot kanato sa pagrepresentar sa atong-kaugalingon atubangan Kaniya. Ang atong responsibilidad ingon nga mga pari mao ang pagtubo sa espirituhanon pinaagi sa pagsabut sa doktrina diha sa ganghaan kwatro sa estraktura sa gugma. Ang atong pagkapari mao ang dimakita nga bahin sa Kristohanong kinabuhi.

43. Thieme, *Ang Dugo ni Kristo*, 50-56.

Ang Harianong Pagkaembahador

Si Kristo usa ka pari atol sa Unang Pag-abut, apan Siya usab usa ka embahador. Diha sa hypostatic nga paghiusa—dimokunhod nga pagkadios ug tinuud nga pagkatawo nahiusa sulud sa usa ka Persona sa kahangturan—si Kristo mirepresentar sa Dios ngadto sa tawo sulud sa kalibutan sa yawa (Mga Hebreohanon 1:2). Diha sa paghiusa uban ni Kristo, ang matag myembro sa harianong pamilya nagaambit sa Iyang pagkaembahador.

Si Kristo nawala dinhi sa kalibutan sukad sa Iyang pagsaka, ug kita karon magrepresentar Kaniya, ang Hari sa mga hari nahimaya didto sa toong kamut sa Amahan (Mga Hebreohanon 1:3-9; Pinadayag 19:16). Ang atong sa embahador nga mga instruksiyon anaa sa nahasulat nga porma, ang nakompleto nga kanon sa Kasulatan, nga mao ang hunahuna ni Kristo (1 Mga Taga-Corinto 2:16). Sa pulong ug sa kinabuhi kita magrepresentar sa *Iyang* mga palisiya, dili sa atong kaugalingon. Kita mga lungsuranon sa langit, dili sa gingharian ni Satanas, ug ingon nga mga sinugo sa Dios, kita giabagan ug gipanalipdan pinaagi Kaniya sulud sa gingharian sa kaaway.

Matag magtotoo anaa sa tibuuk-panahon nga Kristohanong pangalagad. Kita malagmit wala magsul-ub sa kang Prinsipe Albert nga amerikana, budlison nga karsones, ug taas-og-korona nga mga kalo o inubanan sa langyaw nga pagkahamili, apan kita *mga embahador* hinunoa. Bisan-unsa nga kita maghimo, bisan-asa pa kita, kita mga representante ni Kristo (Mga Taga-Roma 12:11).

Sa pagtangdi sa atong pagkapari, ang atong pagkaembahador maoy atong dayag, makita nga relasyon diha sa katawhan ug mga sirkumstansiya. Ingon nga harianong mga embahador kita magproklamar ni Kristo sulud sa estraktura sa gugma.

> Aron [kita] mahimong magproklamar sa mga kaligdong Niya kinsa mipagula [kanato] gikan sa kangitngit paingon sa Iyang katingalahan nga kahayag. (1 Pedro 2:9*b*)

Kita responsable sa pagtanyag sa Ebanghelyo ngadto sa mga dimagtotoo (2 Mga Taga-Corinto 5:20; Mga Taga-Efeso 6:20), apan ang atong pagkaembahador nagasangpot layo pa kay niana. Pagsaksi, paghatag og mga testimonya, pag-alagad diha sa lokal nga simbahan, pagtrabaho diha sa ebanghelyohanon nga mga panagtigum, sa langyaw nga mga misyon, o sa Kristohanong pangalagad nga mga organisasyon—kining tanan, kon sa husto nga nadasig, mahimong kabahin sa espirituhanong kalihukan sa embahador. Ang harianong pagkaembahador sa magtotoo nagalakip sa tanan nga makitang mga kaligdong nga gilanglang pinaagi sa aplikasyon sa doktrina. Tungud-niini, ang atong pagkaembahador, sama sa atong pagkapari, adunay kalambigitan sa ganghaan kwatro sa divine dynasphere.

Ang ganghaan kwatro sa estraktura sa gugma mao ang yawi sa Kristohanong kinabuhi. Ang tanang mga ganghaan nga mag-una sa ganghaan kwatro maoy suporta nga mga ganghaan, ug ang tanan kanila nga magsunud maoy resulta nga mga ganghaan. Tanan nga espirituhanong pag-abante ug buylo maggikan sa doble nga kalihukan sa ikaupat nga ganghaan sa divine dynasphere. Ang *pagsabut* sa doktrina mao ang nag-unang responsibilidad sa harianong pari; ang *aplikasyon* sa doktrina mao ang nag-unang responsibilidad sa harianong embahador.

HARIANONG PARI	*HARIANONG EMBAHADOR*
Nagarepresentar sa kaugalingon atubangan sa Dios	Nagarepresentar sa Dios atubangan sa tawo
Gipunting ngadto sa Dios	Gipunting ngadto sa tawo
Dimakita	Makita
Relasyon uban sa Dios	Mga relasyon uban sa tawo
Nagabunga sa makapadasig nga mga kaligdong Pagsimba Kompiyansa Personal nga gugma	Nagabunga sa makapalihok nga mga kaligdong Kaligdong/Moralidad Kaisog Dipersonal nga gugma
Panabut sa Bibliya	Aplikasyon sa doktrina
Gigamhan pinaagi sa diving dynasphere	Gigamhan pinaagi sa divine dynasphere
Mga panalangin gikan sa Dios	Mga panalangin ngadto sa tawo

KAPANAHONAN SA SIMBAHAN NGA MGA KATUNGUD INGON NGA PARI UG EMBAHADOR

Ingon nga mga pari kita magrepresentar sa atong-kaugalingon atubangan sa Dios. Ingon nga mga embahador kita magrepresentar sa Dios atubangan sa tawo. Ang atong pagkapari maoy gipunting ngadto sa Dios. Ang atong pagkaembahador maoy gipunting ngadto sa tawo. Dugang pa, ang atong mga katungud magpatin-aw sa dimakita ug makita nga mga bahin sa Kristohanong kinabuhi. Ang atong pagkapari maoy atong dimakita nga pribadong relasyon uban sa Dios diin kita magbunga sa makapadasig nga mga kaligdong; ang atong pagkaembahador maoy atong makita nga pampublikong relasyon diha sa katawhan ug mga sirkumstansiya.

Ang pagkaembahador nagaagad diha sa pagkapari, ang makita nagaagad diha sa dimakita. Ug ang gahum sa duha ang pagsabut ug aplikasyon sa doktrina, paingon sa duha Dios ug tawo, mao ang gahum sa divine dynasphere. Walay sapayan og unsay buhaton nato o unsa ka espirituhanon nga kita makit-an sa uban, kita walay Kristohanong impak kon wala ang nagkatukmang pagpatuman sa atong pagkapari ug sa atong pagkaembahador diha sa tanan sa maylabot nga mga ganghaan sa plano sa kalampusan sa Dios. Ingon nga pari ug embahador, matag myembro sa harianong pamilya sa Dios nagapuyo sa iyang kaugalingon nga kinabuhi atubangan sa Ginoo ug nagahimo sa iyang kaugalingon nga mga desisyon pinasikad sa kamatuuran nga nagpuyo sulud sa iyang kalag.

PAGTOO NGA PANABUT

Dili gayud kita mahitakus o angayan sa bisan-unsang dungog sulud sa divine dynasphere. Ang plano sa kalampusan sa Dios para sa harianong pamilya maoy gipalagsik pinaagi sa grasya, dili sa tawhanong kalampusan. Diha sa ganghaan kwatro sa estraktura sa gugma, sama sa matag ganghaan, Dios ang nagahimo sa tanang buhat, ug kita ang mag-ani sa mga kaayohan.

Ang tawo nagahuput sa tulo ka sukaranong paagi sa panabut: rasyonalismo, empirisismo, ug pagtoo. Diha sa rasyonalismo ang tawo nagalambigit sa iyang salabutan, nagsubay sa usa ka makatarunganong sistema alang sa pagpatin-aw sa katinuuran. Diha sa empirisismo ang tawo nagabaid sa iyang mga gahum sa obserbasyon para sa pagkaplag og mga tubag diha sa kalibutan ug sa uniberso palibot kaniya. Ang tawo nakausisa ug nakapahimulus sa daghang mga kombinasyon sa rasyonalismo ug empirisismo sa katibukan sa kasaysayan, apan sa matag pilosopiyanhon o siyentipikanhon nga sistema, ang mga abilidad ug mga paningkamot sa tawo ang magdawat sa dungog. Kon ang plano sa Dios miagad diha sa bisan-unsang punto sa atong mga merito, kana ang mahimong huyang nga sumpay nga magguba sa kadena. Ang diperpekto nga tawo dili makabaton og adunay-merito nga tahas diha sa perpektong plano sa Dios.

Ako (Hinungdan)	***magtoo diha ni***	***KRISTO*** (Hingtungdan)
Wala nagatuman sa buhat para sa kaluwasan		Mituman sa tanang buhat para sa kaluwasan
Walay merito		Tanang merito
Wala nagadawat sa himaya		Nagadawat sa tanang himaya

PAGTOO INGON NGA WALA-ANG-MERITO NGA PANABUT

Ang ikatulong sistema sa panabut sa tawo maoy wala-ang-merito. Diha sa pagtoo ang dungog wala masakup ngadto sa hinungdan kundili ngadto sa hingtungdan; dili ngadto sa usa ka kinsa nagatoo kundili ngadto sa unsay gitoohan. Kini nagapatin-aw og ngano nga pagtoo mao ang bugtong paagi sa pag-angkon sa kaluwasan. Sa dihang ang makasasala nga tawo nagatoo diha ni Kristo, ang hinungdan walay merito. Ang hingtungdan, Jesu-Kristo, anaa sa tanang merito. Si Kristo lamang ang nagapatagbaw sa absoluto nga mga sukaranan sa pagkamatarong sa Dios. Niining paagiha ang nalaglag nga tawo nagasulud sa plano sa Dios nga wala nagkompromiso sa karakter sa Dios o nagdunot sa Iyang plano.

Human sa kaluwasan ang magtotoo gimandoan sa pagpuyo ug paglihok sulud sa divine dynasphere, apan ang Dios dili sa wadamha nagabali sa Iyang palisiya. Kita naluwas pinaagi sa grasya; kita magpuyo gayud pinaagi sa grasya. Ang grasya nagapadayon sa pagsalikway sa tanan nga tawhanong merito. Ang pagtoo nagapabilin nga bugtong paagi sa pagsabut ug paggamit sa doktrina sa Bibliya.

Ang Dios nakasangkap kanato sa matag mahinungdanong-rekisito para sa pagkat-on sa Iyang Pulong: ang kanon sa Kasulatan, usa ka pastor-magtutudlo, ang lokal nga simbahan, ang pagpuno sa Balaang Espiritu, rebound, ang tawhanong kalag, ang tawhanong espiritu, pisiko nga kinabuhi, ug proteksiyon sulud sa kalibutan sa yawa. Kining grasya nga mga pagsangkap maoy kabahin sa grasya nga aparato para sa panabut, o GAP.

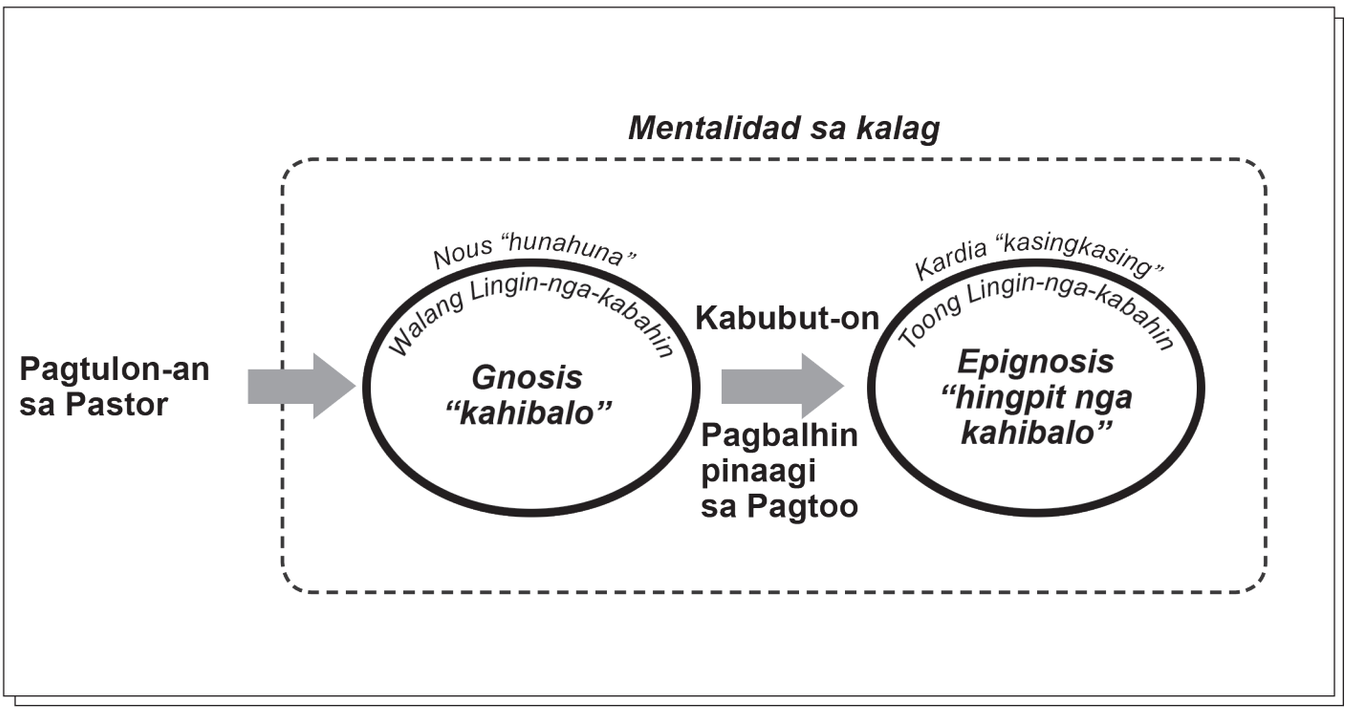

PAGTOO NGA PANABUT DIHA SA PAGKAT-ON SA DOKTRINA SA BIBLIYA

Sa pagtingub sa GAP: Ang magtotoo nga napuno sa Espiritu nagakonsentrar diha sa mensahe sa pastor, nagresulta sa *gnosis*, "kahibalo," sulud sa mentalidad sa kalag. Ang mentalidad adunay duha ka bahin: ang (*nous*), gihubad og "hunahuna," ug ang (*kardia*), "kasingkasing." Ako magtawag sa *nous* og walang lingin-nga-kabahin ug sa *kardia* og toong lingin-nga-kabahin.[44] Ang walang lingin-nga-kabahin mao ang pinuy-anan sa *gnosis*; ang toong lingin-nga-kabahin mao ang tipiganan sa *epignosis*, "hingpit nga kahibalo."

Ang *gnosis* diha sa walang lingin-nga-kabahin maoy madawatong pagsabut, akademiko nga kahibalo nga dili magamit para sa aplikasyon sa kinabuhi. Ang usa ka magtotoo tingali makahimo sa pagkutlo og daghang mga bersikulo o makasulti sa dugay bahin sa daghan nga bibliyanhong mga hilisgutan, apan kon ang iyang kahibalo maoy *gnosis* lamang, kini wala naghatag-kaayohan. Ang akademikong pagkaarogante mahitabo diha sa teyolohiya maingon gayud ka sayon diha sa bisan-unsang lahi nga natad sa pagkat-on (1 Mga Taga-Corinto 1:17—2:16; 3:19; 8:1). Ang aplikasyon sa *gnosis* nga doktrina maoy *sayup*-nga-aplikasyon, ug ang tinuud nga mga doktrina nga gigamit-sa-sayup magmugna og legalismo, pagkamatig-a, pagkawaypagbati, ug pagkadimakaagwanta, nagtingub nga pagkaarogante.

Diha sa *gnosis* nga hugna sa GAP, ang magtotoo sa tataw nagasabut sa usa ka punto sa doktrina ug unya nagaatubang sa isyu sa pagtoo: Siya ba nagatoo o siya ba wala nagatoo sa unsay nakat-onan niya? Kon siya nagatoo, kana nga doktrina mabalhin ngadto sa toong lingin-nga-kabahin ug mamahimong *epignosis*. Pinaagi sa pagtoo, ang akademikong pagsabut mabalhin ngadto sa matuud nga pagsabut sa divine nga kamatuuran pinaagi sa Balaang Espiritu. *Epignosis* lamang ang mahimong magamit ingon nga kaalam ug

44. Kini dili ang pisiko nga mga lingin-nga-kabahin sa utok kundili magpasabut ngadto sa dimateryal nga kalag ug maghulagway sa kalihukan sa mentalidad.

espirituhanong sentido komon. Ang *epignosis* mao usab ang materyal sa pagtukod para sa estraktura sa pagtulon-an sa kalag.[45] Ang proseso sa pagbalhin sa doktrina gikan sa wala paingon sa too nga lingin-nga-kabahin, sa pagbalhin sa *gnosis* ngadto sa *epignosis* maoy pagtoo nga panabut. Ang doktrina sa kanunay adunay merito; kita kinsa magtoo wala.

APLIKASYON SA PAGTOO

Pagdawat, Paghawid, Paghinumdum

Sumala sa iyang abilidad sa pagkonsentrar, ang usa ka magtotoo mahimong maminaw o *magdawat* sa katunga sa doktrina nga mensahe nga gisangyaw sa iyang pastor. Pinaagi sa pagtoo nga panabut, siya mahimong *maghawid* lamang og baynte porsiyento sa katunga nga nadunggan niya, nagbalhin niining baynte porsiyento ngadto sa *epignosis* sulud sa iyang toong lingin-nga-kabahin. Sa dihang gikinahanglan ang paggamit sa doktrina sulud sa iyang toong lingin-nga-kabahin ingon nga aplikasyon ngadto sa tawo o pagsimba ngadto sa Dios, siya tingali makahimo sa *paghinumdum* lamang og usa ka porsiyento sa *epignosis* nga nahawiran niya. Ang tinguha mao ang pagsilsil sa kamatuuran, apan ang magamit nga doktrina nagatigum sa hinayhinay nga mga pagdugang. Ang magtotoo nagaugmad og usa ka pakisayran sa pangisip para sa pagdawat ug paghawid sa dugang pa nga doktrina. Ang kamatuuran nagatukod ibabaw sa kamatuuran. Siya kinahanglang magpadayon diha sa pagkat-on sa “lagda sa lagda . . . linya sa linya” (Isaiah 28:10). Kini nagapatin-aw og ngano ang magtotoo kinahanglang matinumanon sa pagpaminaw sa pagtulon-an sa Bibliya ingon nga usa ka adlaw-adlaw nga naandang-paagi ug nagapahimug-at sa kabililhon sa pagbalikbalik sa pastor. Ang doktrina sa Bibliya dili mapatuhup diha sa usa ka pagsulbong sa inspirasyon.

Ang espirituhanong pagkahamtong nahisakup ngadto sa mga magsongsong, niadtong kinsa magpalungtad sa buylo sulud sa divine dynasphere nga wamasanta sulud sa katuigan. Ang imong personal nga pagpasulud ug aplikasyon sa doktrina magmugna og ilang kaugalingon nga ganti samtang ikaw magbenepisyo gikan sa pagpuyo sa kamatuuran. Apan ang pagkat-on ug paggamit sa Pulong sa Dios usab magrepresentar og usa ka gipalugway, sa tibuuk-kinabuhi nga pagpakita sa imong positibo nga kabubut-on. Ang wala-ang-merito nga positibong kabubut-on nagasulbad sa anghelanong away: Ang mga anghel magtan-aw sa katawhan ug mag-obserbar sa positibong kabubut-on sa tawo nga nagapahimaya ni Ginoong Jesu-Kristo (Lukas 15:7, 10; 1 Mga Taga-Corinto 4:9; 6:3; Mga Taga-Efeso 3:10; 1 Timoteo 3:16; 5:21; 1 Pedro 1:12). Diha sa aplikasyon, sama sa panabut, ang tawhanong merito sa kanunay wamalakip diha sa perpektong plano sa Dios. Pulos ang paghawid ug paghinumdum sa doktrina sa Bibliya nga ikaw magdawat maoy natuman pinaagi sa pagtoo.

45. Tan-awa sa mga panid 187-91.

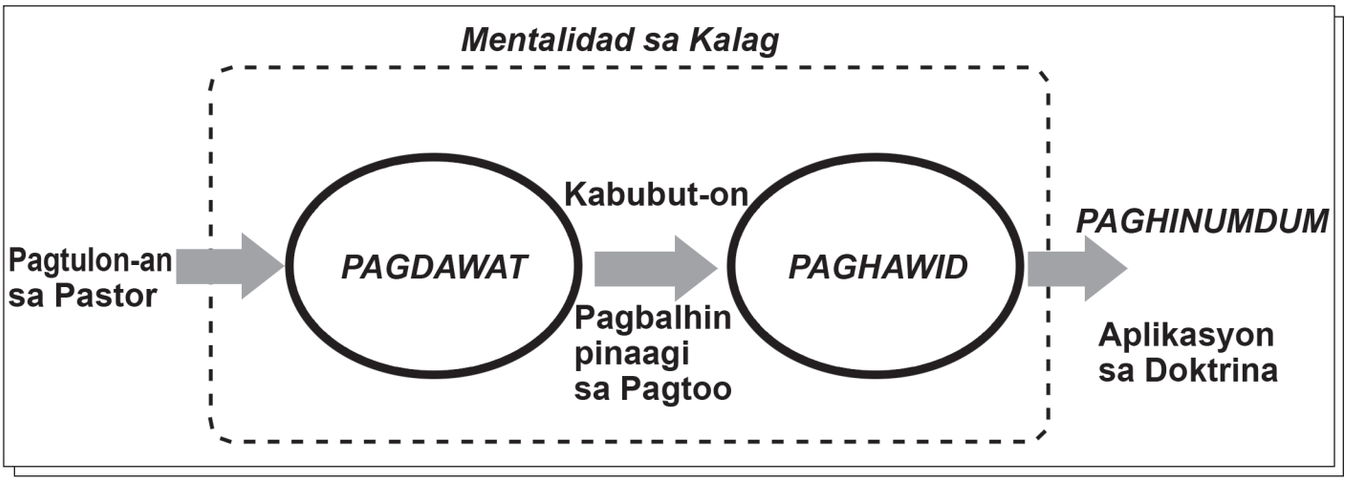

PAGDAWAT, PAGHAWID, PAGHINUMDUM

Diha sa aplikasyon sa pagtoo ang magtotoo nagakuha diha sa iyang suludnong mga kahinguhaan sa doktrina alang sa pag-amping sa iyang kaugalingon nga integridad, pagsugakod sa iyang kaugalingon nga mga problema, ug pagkontrol sa iyang kaugalingon nga kinabuhi. Pinaagi sa *epignosis* nga doktrina sulud sa iyang kalag, siya mamahimong sa espirituhanon nga mapadayonon-sa-kaugalingon. Siya sa pangisip organisado-kaayo aron nga siya makaatubang sa kinabuhi nga may kaisog. Pinaagi sa pagtoo siya nagapahimulus pulos sa duha ka sukaranong teknik para sa paggamit sa doktrina: dipersonal nga gugma ug ang pagtoo-pahulay nga pagbansaybansay.

Pagpahimug-at sa Dipersonal nga Gugma

Ang unang teknik diha sa aplikasyon sa pagtoo sa doktrina mao ang paggamit sa *dipersonal nga gugma* puli sa personal nga gugma. Diha sa hingpit-nga-sumbanan sa divine dynasphere si Kristo migamit niini nga prinsipyo sa labing madramahon didto sa krus. Pagkabulag gikan sa kalibutan sa kanunay nagakinahanglan sa nag-abante nga magtotoo sa pag-uswag paingon sa doktrina, aron nga sa dihang gisulayan, siya nagahukum pabor sa doktrina imbis nga nagsupak batok sa mga kausaban diha sa katawhan palibot kaniya. Ingon nga ang hinungdan sa iyang kaugalingon nga dipersonal nga gugma, siya nagaamping sa iyang personal nga sukdanan sa mga bililhong-butang uban sa doktrina isip iyang kinatas-an nga prayoridad.

Kon ikaw nag-uswag paingon sa espirituhanong pagkahamtong diha sa ganghaan otso ug ang imong kahigalaan maoy mabatukon o sa hingpit nga waykaikag sa doktrina sa Bibliya, ikaw sa katapusan mobiya kanila. Ikaw dili mopili batok kanila, mahimong usa ka alingugngog, matarong-sa-kaugalingong-panahum nga legalista; ikaw mohukum pabor sa doktrina. Ang kamatuuran molain kanimo (Mateo 10:34-38). Ang katawhan mausab; mga sirkumstansiya mausab. Kamatuuran lamang ang nagapabilin nga mao ra. Ang usa ka dihamtong nga tawo tingali sa matinguhaong mangandoy nga ang makapahimuut nga mga daklit-nga-higayon o dimahuptan nga mga relasyon ang maglungtad sa kahangturan. Apan sa dihang ikaw ug ang kanhing mga higala magkabulag, ang dipersonal nga gugma

imbis nga personal nga gugma ang mamahimo nga imong batasan ngadto kanila. Bisan pa og ikaw makakita kanila makanunay ug sa makisanduruton, ikaw nahimulag sa pangisip. Sumala sa imong kaugalingon nga integridad, ikaw magpadayon sa pagtagad kanila sa mabination, nga may pagkamahunahunaon ug kortesiya, maingon nga ikaw masinaboton gayud sa bisan-kinsa pa sa imong kadaplinan.

Ang labing masuknaon nga mga pagsulay nga naglakip sa katawhan dili ang mga pagsulay nga magkinahanglan sa usa ka inanay nga pagbalhin gikan sa personal ngadto sa impersonal nga gugma, kundili kadto nga magbungat og usa ka dihadiha nga aplikasyon sa dipersonal nga gugma. Sa dihang ang usa ka higala o hinigugma nagapasilo kanimo sa usa ka paagi, ikaw wala mapahitarong pinaagi sa pagpaubus sa imong-kaugalingon ngadto sa kahimtang sa pagdumut, kalooy-sa-kaugalingon, o pagbalos. Ang kasilag o pagkamabatukon magpagubut lamang sa hitabo, ug ang duha ka sayup dili gayud mahimong usa ka husto. Hinoon, ikaw magdangup diha sa imong kaugalingon nga integridad. Ikaw maghinumdum sa karakter sa hinungdan imbis nga sa mga kakulangan sa hingtungdan. Walay usa nga perpekto. Ang matag-usa adunay mga kahuyang. Matag karon ug unya kitang tanan magkinahanglan og pagtugot gikan sa integridad niadtong kita maghigugma. Ang dipersonal nga gugma nagatabon sa usa ka dakong-panon sa depekto ug nagatugot sa personal nga gugma sa paglambo taliwala sa diperpekto, mabalhinon nga katawhan.

Ang Pagtoo-pahulay nga Pagbansaybansay

PAGBUNTOG SA KAHADLOK PINAAGI SA MGA SAAD

Ang ikaduhang teknik para sa paggamit og doktrina mao ang *pagtoo-pahulay nga pagbansaybansay*, usa ka daghag-kalaki nga teknik para sa pagbuntong sa bisan-unsang kalisud, problema, o kalit-nga-kalisdanan sa kinabuhi. Pinaagi sa *pagtoo* ang magtotoo nagagamit og doktrina sa makatarunganon samtang *nagsandig* diha sa mga saad sa Dios. Diha sa tulo ka ang-ang sa pagtoo-pahulay nga pagbansaybansay, ang magtotoo unang nagatukod og kalma nga panghunahuna sa ganghaan dos. Siya human-niana nagapunting diha sa tukma nga mga doktrina sa usa ka makatarunganong pasikaran, nagpahiuli sa divine nga panglantaw nga panghunahuna. Sa katapusan, siya nagakab-ot sa doktrina nga mga konklusyon ug nagakontrol sa sitwasyon.

Gumikan kay ang konsentrasyon diha sa doktrina nagakinahanglan og usa ka kalma nga panghunahuna, ang panghunahuna sa magtotoo mamahimong usa ka nag-unang target sa satanasnong oposisyon batok sa gahum sa Pulong sa Dios. Ang mga sala sa panghunahuna ug ang salabutanon, sa doktrina nga panghunahuna dili mahimong magkadungan. Ang matag-usa dali-matakdan sa nagkalainlaing mga kombinasyon sa panghitabo, mga sirkumstansiya, o katawhan nga magdagkot sa pagkaarogante, pangabubho, pagkamapait, depresyon, o kasuko, nagpapas sa divine nga panglantaw. Apan tingali ang labing makusog nga kaaway mao ang kahadlok. Kahadlok mao ang sala sa panghunahuna nga nagatak-up sa hunahuna ug nagahimo sa aplikasyon sa doktrina nga imposible. Walay sapayan unsa kadaghan sa doktrina nga nagapuyo sulud sa imong too nga linging-kabahin, walay-usa niini ang makaayo kanimo kon ang imong hunahuna naipit diha sa usa ka kahimtang sa kalisang. Ang kalainan tali sa usa ka maisog nga tawo ug usa ka talawan mao nga ang maisog nga

tawo *nagahunahuna* ubus sa presyur samtang ang talawan wala. Si Satanas nahibalo nga ang kahadlok nagapapha sa panghunahuna, ug siya nakahan-ay sa usa ka istratehiya sa pagmugna og kahadlok diha sa mga magtotoo (Mga Taga-Roma 8:15).

Hugna Uno	*Pag-angkon sa usa ka Bibliyanhong Saad*
Hugna Dos	*Paggamit sa usa ka Makatarunganong-pasikan sa Doktrina*
Hugna Tres	*Pagkab-ot sa Doktrina nga mga Konklusyon* *Pagkontrol sa Sitwasyon*

ANG PAGTOO-PAHULAY NGA PAGBANSAYBANSAY

Ang kahadlok maoy tukmang-sukwahi ngadto sa kompiyansa ug kaisog sa magtotoo sulud sa estraktura sa gugma.

> Ang kahadlok dili mahitabo diha sa gugma [sulud sa estraktura sa gugma], kundili ang hamtong nga gugma [ligdong nga gugma][46] nagapapahawa niini nga kahadlok, kay kini nga kahadlok nagamugna og silot [kaugalingong-gimugna nga kagul-anan]. Sa pagkatinuud siya kinsa nahadlok wala gayud mahamtong diha sa gugma [wala nakapaugmad og kaligdong sulud sa estraktura sa gugma, kakulang sa buylo gikan sa ganghaan kwatro]. (1 Juan 4:18)

Ang matag-usa dali-takdan sa kahadlok, bisan pa ang hamtong nga magtotoo. Sa dihang ang kahadlok nagalaang kanimo nga wala makabantay, ikaw kinahanglan sa dali nga magbawi sa imong balansi sa pangisip, imong abilidad sa paghunahuna ug paggamit sa doktrina diha sa imong kalag. Rebound mao ang unang gikinahanglan, kay ang kahadlok usa ka sala. Apan ang rebound lamang dili makabuntog sa tinubdan sa kahadlok. Ikaw magkinahanglan og usa ka teknik nga mopalambigit sa ganghaan uno diha sa ganghaan dos ug unya, uban sa kalihukan sa estraktura sa gugma nga napabalik, mopahimo kanimo sa paggamit sa doktrina diha sa ganghaan kwatro. Ang kalma nga panghunahuna sa ganghaan dos mabawi pinaagi sa pag-angkon sa mga saad nga makit-an sa katibuk-an sa Bibliya.

> “Ayaw kahadlok kay Ako uban kaninyo;
> Ayaw sa mabalak-on nga magtan-aw kaninyo, kay Ako ang inyong Dios.
> Ako molig-on kaninyo, sa wayduhaduha Ako motabang kaninyo,
> Sa wayduhaduha Ako motuboy kaninyo sa Akong matarong nga toong kamut.”
> (Isaiah 41:10, NASB)

Ang klasiko nga paglarawan sa pagtoo-pahulay nga pagbansaybansay gipresentar pinaagi ni Pablo diha sa Mga Taga-Roma 8:28-32. Ang bersikulo 28 maoy usa ka divine

46. Tan-awa sa mga panid 121-24.

nga saad nga gitagana sa pagwagtang sa kabalaka o kahadlok.

> Kita nahibalo sa pagkatinuud nga, kadtong kinsa maghigugma sa Dios [hamtong o nagtubo nga mga magtotoo], Siya nagahimo sa tanan nga mga butang sa dungan para sa kaayohan [ang katapusang tinguha sa plano sa Dios, waykatapusang mga ganti], niadtong kinsa maoy gitawag nga mga tawo ["gipili alang sa pribilihiyo," ang harianong pamilya; hamtong nga Kapanahonan sa Simbahan nga mga magtotoo nga nagtuman sa ilang espirituhanon nga potensiyal] sumala sa usa ka napiho-daan nga plano [sistema sa Dios para sa espirituhanong pag-abante, gituman sulud sa estraktura sa gugma]. (Mga Taga-Roma 8:28)

Hugna Uno	*Pag-angkon sa usa ka Bibliyanhong Saad* **"Ang Dios nagahimo sa tanan nga mga butang sa dungan para sa kaayohan"**

ANG PAGTOO-PAHULAY NGA PAGBANSAYBANSAY DIHA SA MGA TAGA-ROMA 8:28

Ang usa ka saad maoy usa ka divine nga garantiya, usa ka mubo-kaayo nga pamahayag sa doktrina, ug usa ka solido nga bato diin ngadto mopapondo sa imong panghunahuna. Ang mga saad magpahayag sa esensiya sa Dios, magsangkap og dihadiha nga hustong-panan-aw, ug magbalhin sa komplikado nga mga sitwasyon ngadto sa hilabihan kasayon. Sa dihang ikaw maghawid sa kamatuuran nga ang Dios naghimo sa tanan nga mga butang sa dungan para sa kaayohan, ang kahadlok mapailalum sa pagkontrol. Diin ang kalisang mihari, kalinaw karon maoy nabalik. Apan ang suludnong kalinaw sa kalma nga panghunahuna mao lamang ang sinugdanan sa pagtoo-pahulay nga pagbansaybansay. Ang pag-angkon sa mga saad dili gayud usa ka katapusan mismo; ang divine nga mga saad lamang dili makapalahutay sa kalmang panghunahuna o makasulbad sa komplikado nga mga problema. Ang mga saad maghatag og pasikaran para sa labing importante nga aspeto sa pagtoo-pahulay: panghunahuna.

ATRAS NGA KONSENTRASYON

Ang aplikasyon sa doktrina nagatawag para sa *atras nga konsentrasyon.* Ang konsentrasyon atol sa pagtulon-an sa Bibliya nagadala sa doktrina ngadto sa kalag; karon ang konsentrasyon nagapagula sa doktrina sa pagtagbo sa mga panginahanglan sa higayon. Diha sa kalig-on sa Mga Taga-Roma 8:28, ang mga bersikulo 29 ug 30 magpaila og usa ka makatarunganong pasikaran nga gikuha gikan sa *epignosis* nga doktrina nga gitipigan sulud sa toong lingin-nga-kabahin. Kining mga serye sa lima ka sukaranong doktrina nagapabalik sa divine nga panglantaw nga panghunahuna.

Hugna Dos	*Paggamit sa usa ka Makatarunganong-pasikaran sa Doktrina* **A. Nag-unang-kahibalo** *Ang Dios mihunahuna kanimo sa eternidad nga milabay* **B. Kapalaran** *Ang Dios midesinyo og usa ka plano para kanimo sa eternidad nga milabay* **C. Pagpili** *Ang Dios mipili kanimo para sa pribilihiyo nga bahin sa Iyang plano* **D. Pagkahitarong** *Ang Dios makapanalangin kanimo karon tungud kay ikaw maghuput sa Iyang pagkamatarong* **E. Pagkahimaya** *Ang Dios makapanalangin kanimo sa kahangturan didto sa langit*

ANG PAGTOO-PAHULAY NGA PAGBANSAYBANSAY DIHA SA MGA TAGA-ROMA 8:29, 30

Ang usa ka makatarunganong-pasikaran maoy usa ka “makatarunganong eksposisyon sa mga prinsipyo, usa ka katin-awan o pamahayag sa mga hinungdan, usa ka hugpong sa makatarunganong mga lagda o mga direksiyon.”[47] Pinaagi sa pangisip nga pagsubay sa usa ka makatarunganong-pasikaran diha sa usa ka krisis, ikaw nagpatin-aw pag-usab sa imong-kaugalingon sa sukaranong mga konsepto sa doktrina nga maykalabutan sa imong relasyon uban sa Dios. Kini gikinahanglan tungud kay ang kahadlok ug emosyon nakaalsa batok sa hunahuna, ug ikaw kinahanglang maghimo sa nakamatikud, tinuyo nga mga lakang sa pagpabalik sa kanhi-kahimtang sa angay nga awtoridad sulud sa imong kalag.

> Kay [kita nahibalo nga] kang kinsa Siya daang-nakahibalo Siya usab mihukum-daan nga mapahiuyon ngadto sa imahen sa Iyang Anak, aron Siya [Kristo] mahimong ang kinamagulangan diha sa daghan nga kaigsoonan. (Mga Taga-Roma 8:29)

Ang divine nga nag-unang-kahibalo maoy pagkasayod sa Dios sa tanang mga bintaha nga Siya nakapangandam para sa matag magtotoo. Nag-unang-kahibalo maoy usa ka teknikal, teyolohiyanhong termino nga nagpasabut sa usa ka kategoriya sa kahibalo sa Dios nga lahi kay sa omniscience. Ang omniscience nagalukup sa tanang divine nga kahibalo sa uniberso ug anghelanon ug tawhanon nga kasaysayan, naglakip sa tanang mga alternatibo ug mga posibilidad nga *mahimong* mahitabo apan *dili mahitabo.* Ang nag-unang-kahibalo

47. Gihubad gikan sa *Oxford English Dictionary*, s.v. “makatarunganong-pasikaran.”

maoy usa ka tipik sa omniscience, usa ka ubus-nga-kategoriya nga nagpunting og unsay tinuuray nga mahitabo diha sa kinabuhi sa magtotoo. Ang nag-unang-kahibalo maoy usa ka positibong konsepto nga nagasugyot sa divine nga pag-atiman ug pagsuporta.

Ang *nag-unang-kahibalo* nagapasiguro kanato nga ang Dios mihunahuna bahin kanato didto sa eternidad nga milabay; ang *kapalaran* nagakahulugan nga Siya midesinyo og usa ka plano para kanato didto sa eternidad nga milabay. Kana nga plano nagatawag para sa atong pagkanilain nga nagasangko didto sa eternidad nga umaabot sa dihang kita sa hingpit "mapahiuyon ngadto sa imahen sa Iyang Anak" diha sa atong pagkabanhaw nga mga lawas.

> Ug kang kinsa Siya mihukum-daan, kining mao rang mga tawhana Siya usab mipili alang sa pribilihiyo, ug kang kinsa Siya mipili alang sa pribilihiyo, kining mao rang mga tawhana Siya usab mipahitarong [mideklarar nga matarong], ug kang kinsa Siya mipahitarong, kining mao rang mga tawhana Siya usab mipahimaya. (Mga Taga-Roma 8:30)

Diha sa tibuuk plano sa Dios para sa tawhanong kasaysayan, ang Kapanahonan sa Simbahan nagalabaw ingon sa katuigan sa waykaparehas nga pribilihiyo. Ang Dios namili o *mipili* sa matag Kapanahonan sa Simbahan nga magtotoo aron mahimo nga espirituhanong pagkaharianon, maingon nga niadtong nangagi nga dispensasyon Siya mipili sa Israel aron mahimo nga Iyang sinaligan nga nasod, mipili sa kaliwat ni David sa pagpanganak sa Mesiyas, ug mipili ni Kristo nga mahimong Manunubos sa katawhan. Ang divine nga pagpili nagahatag sa espesyal nga pribilihiyo, ang dungog sa pagbaton og usa ka impak diha sa kasaysayan. Hangtod nga si Jesu-Kristo, ang Mesiyas, nagapabalik sa Israel ngadto sa sinaligang nasod nga kahimtang diha sa Iyang ikaduha nga pag-abut, ang katuyoan sa Dios maoy para sa matag Kapanahonan sa Simbahan nga magtotoo sa pag-impluwensiya sa kasaysayan ingon nga parte sa espirituhanong mahinungdanong-kahimtang sa usa ka hentil nga sinaligang nasod. Ang magtotoo nagatuman sa iyang pagkapili pinaagi sa pag-abante ngadto sa pagkahamtong sulud sa divine dynasphere.

Ang mga magtotoo sa laing mga dispensasyon wala *napili* ngadto sa taas nga pribilihiyo nga kita magpahimulus, apan ang tanang mga magtotoo sa matag dispensasyon maoy *napahitarong* o nadeklarar nga matarong. Ang Dios nagaimpyut og divine nga pagkamatarong ngadto sa matag-usa diha sa bisan-unsang katuigan sa kasaysayan kinsa nagatoo diha ni Kristo ingon nga Manluluwas, ug pinaagi sa giimpyut nga pagkamatarong ang Dios nagabuhat sa tuberiya sa grasya, ang potensiyal para sa katingalahang mga panalangin dinhi sa kalibutan. Ang mga magtotoo kinsa magpahimulus niini nga potensiyal ug magkab-ot sa labawng-grasya nga kahimtang pagagantihan o *mahimaya* didto sa langit. Ang labawng-grasya nga mga magtotoo mag-apil sa kahangturan diha sa waykatapusang paghimaya ni Ginoong Jesu-Kristo, kinsa nagadawat sa tanang dungog para sa bisan-unsang pribilihiyo o panalangin nga kita maghuput.

Diha sa Mga Taga-Roma 8:29-30, si Pablo nakalatid sa plano sa Dios. Diha sa ilang makatarunganong han-ay ang lima ka doktrina sa nag-unang-kahibalo, kapalaran, pagpili, pagkahitarong, ug paghimaya misulud-sa-kapsula sa desinyo sa Dios, nagsugod didto sa eternidad nga milabay ug nagtapos diha sa mga ganti sa hamtong nga magtotoo

didto sa eternidad nga umaabot.[48] Pinaagi sa paggamit niining masistemahon nga atras nga konsentrasyon sa mga doktrina sa kanhiay nakat-onan, ang magtotoo dihadiha makahinumdum sa iyang dapit diha sa tibuuk larawan sa grasya sa Dios. Pinaagi niining aplikasyon sa pagtoo sa doktrina sa Bibliya, siya nagapalig-on sa iyang pagkawaypihig.

SA DOKTRINA NGA MGA KONKLUSYON

Sunud sa plano-sa-Dios nga makatarunganong-pasikaran diha sa mga bersikulo 29-30, ang Mga Taga-Roma 8:31-32 magkab-ot sa doktrina nga mga konklusyon.

> Sa unsa nga konklusyon ba kita napugus sa inatubangay uban niining mga butanga? Kon ang Dios [maoy] para kanato, kinsay [mahimo nga] batok kanato? Kinsa [Dios nga Amahan] wala gani mipalingkawas sa Iyang kaugalingon nga waykaparehas nga Anak, apan mitugyan Kaniya sa kaayohan natong tanan, sa unsa nga Siya pinaagi Kaniya sa maloloy-on dili mohatag ngari kanato sa tanang mga butang? (Mga Taga-Roma 8:31-32)

Hugna Tres	*Pagkab-ot sa Doktrina nga mga Konklusyon* *Pagkontrol sa Sitwasyon* **A. "Kon ang Dios maoy para kanato, kinsay mahimo nga batok kanato?"** **B. "Kon ang Dios mihatag kanato sa Iyang Anak, Siya usab mohatag kanato sa tanang mga butang."**

ANG PAGTOO-PAHULAY NGA PAGBANSAYBANSAY DIHA SA MGA TAGA-ROMA 8:31, 32

Kini nga mga konklusyon, nga nasaysay ingon nga retoriko nga mga pangutana, mag-pahimo kanimo sa pagkontrol sa sitwasyon nga midagkot sa kahadlok ug kahingawa sa pipila ka takna lamang nga nauna. Uban sa pagkawaypihig ug kompiyansa nga nahibalik, ikaw makatantiya sa imong mga sirkumstansiya ug maghimo sa desisyon o maglihok sa imong maayo nga hukum ug sentido komon nga magdiktar isip usa ka kasulbaran ngadto sa problema. Kon ang problema waypaglaum, sa hingpit gawas sa imong abilidad sa pagsulbad, ikaw makasugakod sa sitwasyon pinaagi sa pagsalig sa Ginoo para sa usa ka kasulbaran, ingon nga ang mga Hudiyo nakabuhat unta didto sa Red Sea.

> Apan si Moses miingon ngadto sa katawhan, "Ayaw kahadlok! Salig [walay himoon] ug tan-awa ang pagpalingkawas sa Ginoo, nga Siya motuman para kaninyo karong-adlawa." (Exodo 14:13*a*)

Ang Mga Taga-Roma 8:28-32 nagapakita diha sa usa ka konteksto nga nagapatin-aw

48. Ang lima ka sukaranong doktrina gitudlo diha sa masdetalyado sa Thieme, *The Integrity of God*, 171-77, 199-211, 240-63.

og wamahitakus nga pag-antos. Ang hamtong nga magtotoo nagagamit sa pagtoo-pahulay nga pagbansaybansay sa pagbalhin niining kinadak-an nga kabug-at ngadto sa panalangin. Diha sa madramahong pagtandi sa imong waypalad nga mga sirkumstansiya, ang Dios nagapakita sa Iyang gahum pinaagi sa imong aplikasyon sa Iyang Pulong. Kon ang doktrina sa Bibliya sulud sa imong kalag nagahatag kanimo og kahawud labaw sa labing malisud, makahahadlok, ug makapakurat nga mga sitwasyon diha sa kinabuhi, sa wayduhaduha ang doktrina makapalahutay ug makapanalangin kanimo ubus sa masmalinawon nga mga sirkumstansiya.[49] Ang pagtoo-pahulay nga pagbansaybansay nagapabilin sa imong abilidad sa paghunahuna ug sa pagdayeg-pag-ayo sa grasya ug gugma sa Dios.

ANG PAGKAMANUNUTON SA PAGTOO-PAHULAY

Nagkalainlaing mga saad ang mahimong magamit diha sa hugna uno sa pagtoo-pahulay nga pagbansaybansay, ug lain nga sa doktrina nga mga makatarunganong-pasikaran maoy magamit para sa hugna dos.[50] Gawas pa sa plano-sa-Dios nga mga makatarunganong-pasikaran, ang labaw pang mauswagon nga esensiya-sa-Dios nga makatarunganong-pasikaran mahimong magamit sa maantigo pinaagi sa hamtong nga mga magtotoo, o ang mas sukaranong sa lohistika-nga-grasya nga makatarunganong-pasikaran makapahupay ug makapalig-on bisan pa sa bag-ong mga magtotoo. Bisan-unsang doktrina nga ikaw nakatipig isip *epignosis* sulud sa imong too nga linging-kabahin mahimong mapaugmad ngadto sa usa ka makatarunganong-pasikaran sa pagtagbo sa usa ka pagsulay o krisis sa imong kinabuhi. Diha sa usa ka panahon o sa lain ikaw mokinahanglan sa matag doktrina nga ikaw nakabaton og oportunidad sa pagkat-on. Kon ugaling ikaw magkulang sa suludnong mga kahinguhaan, ikaw napakyas sa pag-armas sa imong-kaugalingon daan. Ang Dios misangkap sa oportunidad; ang sayup maoy imong kaugalingon (Mateo 24:25).

Ang tulo ka hugna sa pagtoo-pahulay nga pagbansaybansay maoy manunuton ug mauyonon ngadto sa mga panginahanglan karon nga panahon. Ikaw mahimong mag-angkon og usa ka bibliyanhong saad diha sa hugna uno, alang sa pagtahan ra sa kahadlok pag-usab. Ikaw sa yano magbalik sa hugna uno ug magsugod pag-usab. O ikaw maglukso gikan sa hugna uno diritso sa doktrina nga mga konklusyon diha sa hugna tres ug unya maghinundum sa makatarunganong pasikaran nga midugtong sa gintang. Ang pagtoo-pahulay nga pagbansaybansay maoy aktibong panghunahuna; kini dili usa ka mekanika nga ang-ang uno, ang-ang dos, ang-ang tres nga rehimen nga ikaw magswits sama sa usa ka awtomatik nga paggiya. Sa wayduhaduha anaa kadtong talagsa, makapakurat nga mga kalit-nga-kalisdanan nga magpasamok kaayo sa imong konsentrasyon nga ikaw makabawi sa imong pangisip nga balansi lamang pinaagi sa higpit nga pagsunud ngadto sa anam-anam nga disiplina sa pagbansaybansay. Ang punto mao nga ang Kristohanong paagi sa kinabuhi nagabungat og *panghunahuna.*

Ang divine dynasphere gisugnuran pinaagi sa doktrina nga panghunahuna. Ang Kristiyanismo dili usa ka rilihiyon o mga sombi o mga robot. Ni ang Kristiyanismo usa ka kulto sa wamarindahan nga emosyon. Ikaw kinahanglang magkat-on og doktrina sa Bibliya sa usa ka adlaw-adlaw nga kahimtang ingon nga imong nag-una nga prayoridad sa kinabuhi. Sa

49. Thieme, *The Integrity of God*, 125-30.
50. Ang mga impyutasyon nga makatarunganong-pasikaran naugmad diha sa *The Integrity of God*, mga Kapitulo 2 ug 3.

dihang ang kalisdanan magtungha, ikaw kinahanglang magbalhin gikan sa personal ngadto sa dipersonal nga gugma o mag-angkon sa usa sa mga saad nga ikaw magbaton ubus sa baynte-kwatro-oras nga pag-istambay sulud sa imong kalag. Gikan sa imong nalig-on nga kalag ikaw sa salabutanon maghinumdum sa tukma nga mga doktrina nga ikaw nakahawid ingon nga *epignosis.* Gipalahutay pinaagi sa imong sa doktrina nga mga konklusyon, ikaw makapadayon sa paggamit og divine nga panglantaw sa pag-atiman sa tino nga problema nga anaa. Ang kahibalo sa doktrina mao ang kalikupan para sa panghunahuna.

Ang ganghaan kwatro sa divine dynasphere nagaabli sa labing magantihon nga aktibidad sa kinabuhi: Diha sa ganghaan kwatro ikaw mag-usisa sa panghunahuna sa Dios ug maggamit sa Iyang waykatapusan nga kaalam isip imong giya ug manlalaban. Kining hinungdanon-kaayo nga panglimbasog nagahatag sa kinabuhi sa iyang kahulugan, katuyoan, ug kahubitan. Nagbarog diha sa gamhanang ganghaan sa divine dynasphere, ang imong panabut ug aplikasyon sa doktrina magrepresentar sa imong personal nga padulngan, imong propesyon, imong tinuud nga bokasyon sa kinabuhi.

PAGSALIG NI KRISTO DIHA SA DOKTRINA SA BIBLIYA

Ang pagkatawo ni Jesu-Kristo miagad sa wayhunong diha sa doktrina sa Bibliya sulud sa hingpit-nga-sumbanan sa divine dynasphere, nagpahimutang sa paninugdan para sa atong kalihukan sulud sa magamit nga divine dynasphere.

Diha sa Persona ni Kristo maoy duha ka kinaiya—divine ug tawhanon—sa dimabulag nga nahiusa nga walay pagkasagol o pagkawala sa lahi nga kailhan, nga walay pagkawala o pagbalhin sa mga gawi o mga hiyas. Gihinganlan diha sa teyolohiya isip ang *hypostatic nga paghiusa*, ang paghiusa sa Dios ug sa tawo diha ni Ginoong Jesu-Kristo maoy personal ug waykatapusan. Kana, ingon nga Dios-tawo, Siya usa ka Persona, ug Siya mabuhi sa kahangturan isip pulos dimokunhod nga pagkadios ug tinuud nga pagkatawo. Sukad-niadto sa birhen nga pagkatawo, ang atong Ginoo mao ang waykaparehas nga Persona sa uniberso, sa permanente nga lahi gikan sa Dios gumikan kay Siya maoy tawo, ug sa permanente nga lahi gikan sa tawo gumikan kay Siya Dios (Juan 1:1-14; Mga Taga-Roma 1:2-5; Mga Taga-Filipos 2:5-11; 1 Timoteo 3:16; Mga Hebreohanon 2:14).[51]

Sa Iyang pagkadios, si Kristo nagahuput sa tanang mga hiyas sa divine nga esensiya, katumbas sa Amahan ug sa Balaang Espiritu. Ang atong Ginoo omniscient; Siya wala gayud nagakinahanglan sa pagkat-on sa bisan-unsa tungud kay Siya sa kanunay nakahibalo sa tanan nga mga butang. Ang doktrina sa Bibliya maoy Iyang hunahuna nga gipadayag ngadto sa tawo (1 Mga Taga-Corinto 2:16). Apan sa Iyang pagkatawo, si Jesus natawo sama sa usa ka dimakahimo nga masuso kinsa mikinahanglan sa pagkat-on og doktrina ubus sa awtoridad maingon nga kita maghimo (Lukas 2:46-52).

Si Jesus midawat sa divine dynasphere diha sa pagkatawo. Kini nga sistema sa gahum mao ang unang gasa sa Pasko, gikan sa Amahan ngadto sa pagkatawo ni Kristo. Kita nakamatngun sa matuud nga kamapaubsanon ni Kristo diha sa ganghaan tres samtang Siya misumiter ngadto sa awtoridad sa Iyang mga ginikanan ug mga magtutudlo. Gigamhan pinaagi sa pagpuno sa Espiritu diha sa ganghaan uno, si Jesus milihok diha sa ganghaan

51 Tan-awa sa mga panid 197-200.

kwatro para sa panabut sa doktrina. Nianang susama nga gahum Siya usab migamit sa doktrina sa Bibliya sulud sa estraktura sa gugma.

Diha sa aplikasyon sa doktrina, si Kristo sa wayhunong nga mibalhin gikan sa personal ngadto sa dipersonal nga gugma. Ang Dios nga Amahan milangkub sa dipersonal nga gugma ngadto sa Iyang dibuho para sa divine dynasphere nasayod nga si Jesus pagalibutan sa mausab-usabon, dikasaligan nga katawhan (Juan 6:60-66; 13:38; cf., 18:17, 25-27). Ang atong Ginoo usab migamit og doktrina pinaagi sa pagtoo-pahulay nga pagbansaybansay. Sa kanunay sulud sa estraktura sa gugma, Siya wala gayud nakabuhat og usa ka sala sa panghunahuna. Siya wala gayud nahadlok. Siya mibaton og usa ka hingpit nga malig-ong panghunahuna. Ang mga ganghaan uno lahus sa tres sa kanunay nagamit.

Si Kristo sa kanunay salabutanon ug makatarunganon tungud kay ang kamatuuran maoy salabutanon ug makatarunganon. Siya mihunahuna sa salabutanon ug mikab-ot sa tinuud nga sa doktrina nga mga konklusyon diin ang Iyang matag aksiyon napasukad. Bisan pa diha sa labing makalilisang nga mapait-nga-kaagi sukad nasinati sa usa ka tawhanong linalang, ang paghukum sa atong mga sala diha Kaniya didto sa krus, si Kristo napalahutay pinaagi sa doktrina sa Bibliya sulud sa Iyang kalag ug sa gahum sa pagpuno sa Balaang Espiritu.

> Magkonsentrar diha ni Jesu-Kristo, atong Prinsipe-nga-Magmamando [ang ehemplo para sa harianong pamilya], gani ang Usa kinsa nagadala kanato ngadto sa paglampos [sa tinguha, ganghaan otso] pinaagi sa doktrina ["pagtoo" diha sa tinguha nga kahulugan: "unsay gitoohan"], kinsa [Jesus] imbis sa Iyang makitang kalipay miagwanta sa krus, nagbaliwala sa kaulaw [sa pagdala sa atong mga sala ug gihukman sa Amahan], ug milingkod diha sa toong kamut sa trono sa Dios [ang dapit sa kinatas-ang pasidungog]. Sa pagsugod paghunahuna mahitungud nianang usa ka Persona sama ni Jesu-Kristo, nag-agwanta nianang oposisyon sa mga makasasala batok sa Iyang-kaugalingon, aron nga kamo dili mahimong mahago [pinaagi sa kanunay nga pagpuyo gawas sa divine dynasphere], maluya diha sa inyong mga kalag. (Mga Hebreohanon 12:2-3)

Ang pagkadios dili makadala sa mga sala sa katawhan o mahukman para kanila. Ang Dios kinahanglan nga mahimong tawo sa pagpalit sa atong kaluwasan. Ang pagkatawo ni Kristo "kinsa nahibalo nga walay sala maoy nahimong sala isip usa ka puli para kanato . . . aron nga kita mamahimong pagkamatarong sa Dios pinaagi Kaniya" (2 Mga Taga-Corinto 5:21). Didto sa krus si Jesus miantos nga nag-inusara, gisakliway sa tawo (Isaiah 53:3), gitagoan sa bug-os nga kangitngit (Mateo 27:45), gihukman sa Amahan (Isaiah 53:4-5), ug gibiyaan sa Amahan (Mateo 27:46). Ang Iyang panghingutas maoy sa hilabihan, apan ang doktrina sa Bibliya sulud sa Iyang toong lingin-nga-kabahin mipalahutay Kaniya ug mipabilin Kaniya nga matinuuron sa Iyang katuyoan hangtod ang katapusang sala sa katapusang tawo sa tawhanong kasaysayan nabayaran sa hingpit.

Ang katapusang mga pulong sa atong Ginoo didto sa krus maoy Iyang testimonya ngadto sa kinatas-ang pagkaimportante sa doktrina sa Bibliya. Pulos sila Mateo ug Markos magrekord sa kamatuuran nga Siya mihimo sa usa ka katapusang pamahayag sa wala pa Siya namatay sa pisiko. Sila wala magrekord sa sulud sa pamahayag ni Kristo, apan

magpahimug-at og unsay mipadani kanila—Iyang talagsaon nga kalig-on ug kontrol sa gininhawa human sa Iyang makalilisang, makapaluya nga mapait-nga-kaagi (Mateo 27:50; Markos 15:37). Si Lukas, usab, nagasugilon mahitungud sa kalig-on nga si Jesus namulong, apan siya usab nagarekord og kabahin sa unsay gisulti ni Kristo.

> Ug sa dihang si Jesus nakasiyagit uban sa usa ka lanog nga tingog, Siya miingon, "Amahan, diha sa Imong mga kamut Ako magtugyan sa Akong espiritu," ug sa pagkasulti niini, Siya mibuhi sa Iyang gininhawa. (Lukas 23:46)

Si Jesus mikutlo gikan sa Iyang *epignosis* nga kahibalo sa Karaang Testamento nga mga Kasulatan; si Lukas mirekord sa reperensiya sa Kasulatan. Si Lukas wala mikopya sa kompletong pamahayag apan mipunting ngadto sa dapit diin kita makakita niini. Kita kinahanglang mag-adto sa Mga Salmo para sa teksto sa gamhanan nga katapusang pamahayag ni Kristo.

> Diha sa Imong mga kamut Ako magtugyan sa Akong espiritu; Ikaw nakapalingkawas Kanako, O Jehovah, Dios sa doktrina. (Mga Salmo 31:5)

Ang katapusang pulong atong Manluluwas namulong dinhi sa kalibutan sa wala pa ang Iyang pagkabanhaw mao ang "doktrina" o "kamatuuran." Ang Ginoong Jesu-Kristo mibilin kanato og usa ka kabilin sa paggamit sa doktrina sulud sa sistema sa Dios. Ang panabut ug aplikasyon sa doktrina sulud sa divine dynasphere mipalahutay ni Kristo ubus sa mga sirkumstansiya nga daotan pa kaayo kay sa mahanduraw nato. Sa wayduhaduha ang doktrina makapalahutay kanato.

Kapitulo Says

MGA GANGHAAN SINGKO UG SAYS: MAKAPADASIG UG MAKAPALIHOK NGA KALIGDONG

KALIGDONG GIHUBIT

ANG DIOS NAGAHIGUGMA KANIMO; uban sa Kristohanong integridad ikaw makahigugma Kaniya agig balos. Ikaw mag-angkon sa kaligdong, dungog, ug integridad dili sa paghaylo sa Dios kundili sa pagkab-ot og kapasidad sa pagdayeg Kaniya ug pagpahimulus sa Iyang mga panalangin. Walay malungtarong kalipay nga gawas sa kaligdong. Sa pagkatinuud, ang kaligdong o kalig-on sa karakter mismo maoy usa ka divine nga panalangin. Ang Dios nakahatag kanimo sa sistema sa gahum nga nagabunga og kaligdong diha kanimo sa dihang ikaw sa matinud-anong magsunud sa Iyang mga sugo.

Ang labing karaan nga kahubitan sa kaligdong nagapasabut og *gahum*, ang *abilidad* nga nagabunga og piho nga labing-taas nga mga epekto. Ang atong English nga pulong gikuha gikan sa Latin nga pungan *virtus*, pinasikad sa tinubdan sa pulong nga *vir*, "bayanihong tawo." Ang *virtus* sa orihinal mipasabut sa "mga kalidad sa usa ka tawo": kalig-on, kawalay-kahadlok, kaisog, kasarang, katakus, pagkalalaki, kahawud sa pisiko, pangisip, ug moral nga mga sukaranan. Ang kaligdong nagasugyot sa katumanan sa pamatasan nga mga katungdanan, buhat-pagpahiuyon sa pamatasan nga lagda. Ang kaligdong nagapaila sa tawo sa ingon nga siya *mao* gayud, sa ingon nga ang Dios midesinyo kaniya gayud.

Kini nga kinaiyanhong gahum nalalang pinaagi sa Dios, ang kinahingpitan sa kaligdong. Ang kaligdong o dungog o integridad maoy Iyang monopolyo, ug gumikan kay kita sa kinaiyanhon nga mahuyang, kita makaangkon og kaligdong lamang sulud sa Iyang espera sa gahum.

> Pinaagi niini ang gugma sa Dios [divine dipersonal nga gugma] napakita diha sa atong kahimtang, tungud kay ang Dios nakapadala sa Iyang waykaparehas

> nga Anak dinhi sa kalibutan aron nga kita mamahimong magpuyo pinaagi Kaniya. (1 Juan 4:9)

"Aron kita mamahimong magpuyo pinaagi Kaniya" nagapasabut og labaw kay sa waykatapusang kinabuhi. Ang Dios nga Amahan mipadala sa Iyang Anak sa pagsangkap sa waykatapusang kaluwasan *ug* sa pagsangkap sa kalikupan hain kita makabunga og kaligdong niining kinabuhia. Ang kalikupan sa kaligdong mao ang divine dynasphere.

Diha sa iyang ikaduha nga epistola, si Pedro nagagamit sa Griyegong pungan (*arete*), "kaligdong," naghulagway og kaligdong sama niadtong mga kalidad nga gihimo sa magtotoo sulud sa divine nga sistema.

> Grasya ug kauswagan [ang mga panalangin sa pagkahamtong] magasanay nganha kaninyo [pinaagi sa espirituhanong buylo] pinaagi sa kahibalo sa Dios ug ni Jesus atong Ginoo. Gumikan nianang Iyang divine nga gahum [ang divine dynasphere] nakahatag ngari kanato sa matag-butang alang sa kinabuhi [sa lohistika nga grasya] ug pagkamakadiosnon [mga panalangin sa espirituhanong pagkahamtong] pinaagi sa tinuud nga kahibalo diha Kaniya [Kristo] kinsa mitawag kanato alang sa Iyang kaugalingon nga himaya [ang hingpit-nga-sumbanan sa divine dynasphere] ug kaligdong [*arete*, gihimo sulud sa divine dynasphere], pinaagi niining mga butanga [pulos ang divine dynasphere ug kaligdong nga gihimo sulud niini] Siya nakahatag kanato sa Iyang bililhon ug hamili nga mga saad, aron nga pinaagi kanila [mga doktrina sa Bibliya nga nakat-onan ug nagamit] kamo mamahimong mga mag-aambit sa divine nga kinaiya, nakalingkawas sa kadunot nga anaa sa kalibutan [inawat nga sistema ni Satanas] pinaagi sa kaibog. (2 Pedro 1:2-4)

Kita "mag-ambit sa divine nga kinaiya," nagtuman sa atong desinyo "sumala sa imahen sa Dios" (Genesis 1:27), pinaagi sa pagsunud sa paninugdan sa atong Ginoong Jesu-Kristo. Sa katibuk-an sa Unang Pag-abut Siya mipuyo sa wayhunong sulud sa hingpit-nga-sumbanan sa divine dynasphere. Siya mihingpit sa tanang mga kaligdong nga gimando kanato ug mipaambit sa kalipay sa Dios diha sa ganghaan otso. Ang tawo nagakinahanglan sa usa ka gahum nga masdako pa kay sa iyang-kaugalingon aron sa pagmugna og kaligdong; siya nagakinahanglan sa mao rang gahum nga mipalahutay sa pagkatawo sa atong Ginoo, ang sistema nga nagabuntog sa gingharian sa yawa.

Si Pablo nagagamit sa pulong *arete* sa higayon nga siya nagahatag sa usa ka sugo sa pagpunting diha sa mga kalidad nga mag-ugmad og kaligdong.

> Busa, kaigsoonan [harianong pamilya], matag-butang nga tinuud [sa doktrina], matag-butang nga halangdon [adunay integridad, nga nagagikan sa doktrina], matag-butang nga matarong, matag-butang nga lunsay, matag-butang nga kapasidad para sa gugma, matag-butang nga dalayegon; kon adunay bisan-unsang kaligdong [*arete*—ug aduna] ug bisan-unsang butang nga takus sa pagdayeg [ug aduna], pagpunting niining mga butanga. (Mga Taga-Filipos 4:8)

Ikaw "magpunting diha sa kaligdong" pinaagi sa pagpunting diha sa doktrina sa Bibliya;

ang doktrina nagapadayag ni Jesu-Kristo, ang perpekto nga ehemplo sa kaligdong. Ang Kristohanong kaligdong dili ang taphaw nga pagsunud sa relihiyosong tradisyon o kinaugalingong-kamatarong nga paglikay sa mga gidili; ang kaligdong maoy kalig-on sa karakter pinasikad sa waypihig nga katinuuran—pinasikad sa gugma sa Dios nga gipadayag diha sa Persona ni Kristo. Ang hunahuna ni Kristo, doktrina sa Bibliya, sulud sa imong kalag nagaporma sa karakter ni Kristo diha sa imong kinabuhi. Ang panghunahuna nagauna sa aksiyon; pangpadasig nagauna sa kalihukan.

PANGPADASIG NGADTO SA DIOS, KALIHUKAN NGADTO SA TAWO

Ang bisan kinsa sa makanunayon nga nagapuyo diha sa unang upat ka ganghaan sa divine dynasphere nagaugmad og Kristohanong integridad, una ngadto sa Dios, unya ngadto sa tawo ug mga sirkumstansiya. Lakip sa mga kaligdong sa Kristohanong kinabuhi—kamapaubsanon, pagsimba, moralidad, kompiyansa, kaisog, gugma—kamapaubsanon maoy waykaparehas. Ang kamapaubsanon gipunting ngadto sa lehitimo nga awtoridad, pulos sa divine ug tawhanon. Nagbarog nga nag-inusara isip ang pundasyon para sa tanan nga laing mga kaligdong, ang ganghaan tres nagahimo sa magtotoo nga madawaton sa pagtulon-an sa Bibliya. Ang masangputong mga kaligdong para sa magtotoo maoy gibahin ngadto sa duha ka kategoriya diha sa mga ganghaan singko ug says: *makapadasig* nga mga kaligdong ug *makapalihok* nga mga kaligdong. Kining duha ka kategoriya maoy dimabulag ug kinahanglang pagaton-an ingon nga usa ra ka doktrina. Ang mga ganghaan singko ug says magbarog o mapukan sa dungan. Sama sa duha kilid sa mao rang sensilyo, ang usa dili malalang kon wala ang lain.

Tanan nga kaligdong adunay direksiyon. Ang makapadasig nga mga kaligdong maoy gipunting ngadto sa Dios; ang makapalihok nga mga kaligdong, ngadto sa tawo ug mga sirkumstansiya. Ang matag makapadasig nga kaligdong nagapalahutay sa usa ka makapalihok nga kaligdong; matag makapalihok nga kaligdong nagaagad diha sa iyang katugbang nga makapadasig nga kaligdong.

Adunay tulo ka hinungdanong paris sa katugbang nga mga kaligdong diha sa Kristohanong kinabuhi. Ang makapadasig nga kaligdong sa *pagsimba* ngadto sa Dios nagamugna og makapalihok nga kaligdong sa *moralidad* ngadto sa tawo. Ang makapadasig nga kaligdong sa *kompiyansa* diha sa Dios nagasuportar sa makapalihok nga kaligdong sa *kaisog* ngadto sa tawo. Ug ang makapadasig nga kaligdong sa *personal nga gugma* para sa Dios nagapalahutay og makapalihok nga kaligdong sa *dipersonal nga gugma* ngadto sa tawo.

Kini nga mga kaligdong magtukma sa imong duha ka lugar sa responsibilidad isip usa ka Kristohanon. Ikaw maghuput og duha ka divine nga katungud: Ikaw usa ka harianong pari ug usa ka harianong embahador. Ang imong pagkapari maoy dimakita ug pribado, gipunting ngadto sa Dios. Ang imong pagkaembahador maoy makita ug sa publiko, gipunting ngadto sa katawhan. Ingon nga usa ka pari ikaw responsable sa pagrepresentar sa imong-kaugalingon atubangan sa Dios ingon nga usa ka nagtubo nga magtotoo; ingon nga usa ka embahador ikaw responsable sa “pagproklamar sa mga kaligdong ni Kristo” atubangan sa tawo (1 Pedro 2:9). Ang makapadasig nga mga kaligdong nahisakup ngadto sa imong

relasyon uban sa Dios; ang makapalihok nga mga kaligdong magpaanindot sa imong mga relasyon uban sa laing katawhan. Ang pangpadasig nagauna sa kalihukan; ang pagkapari nagapalahutay sa pagkaembahador; ang imong relasyon uban sa Dios nagapalig-on kanimo diha sa imong mga relasyon sa katawhan.

Ang makapadasig ug makapalihok nga mga kaligdong maoy napatin-aw pinaagi sa paghubit sa ilang mga karakteristiko ug pinaagi sa paghulagway sa unsang-paagiha kini nga mga kaligdong mahimong mga pagkabinuang sa dihang gitumong diha sa sayup nga direksiyon.

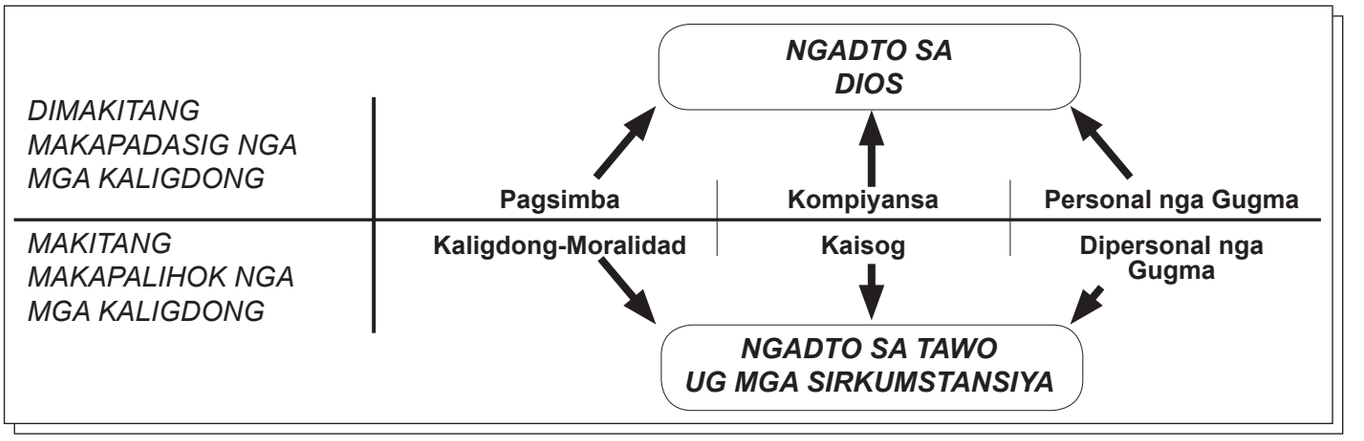

ANG DIREKSIYON SA KATUGBANG NGA MGA KALIGDONG

NAHISALAAG NGA KALIGDONG

Pagsimba ug Moralidad

Ang kalig-on sa kaligdong natuis ngadto sa kahuyang sa dihang ang usa ka kaligdong napunting ngadto sa sayup nga hingtungdan. *Pagsimba* maoy usa ka kaligdong nga gipunting ngadto sa Dios, nga nagapadasig sa *moralidad* isip usa ka kaligdong nga gipunting ngadto sa tawo. Ang pagsimba sa tawo, sa bisan-unsang paagi, mamahimong kaarogante, ug ang pagpunting sa moralidad ngadto sa Dios mamahimong legalismo ug kinaugalingong-pagkamatarong.

Ang tinuud nga pagsimba usa ka parianon nga kalihukan. Ang pagtigum sulud sa lokal nga simbahan (Mga Hebreohanon 10:25*a*), pag-awit sa mga imno (Mga Taga-Efeso 5:19; Mga Taga-Colosas 3:16), paghalad og pag-ampo (Mga Taga-Efeso 6:18; 1 Mga Taga-Tesalonica 5:17), paghatag og kuwarta (2 Mga Taga-Corinto 9:7)—kining tanan maoy mga aspeto sa pagsimba. Ang pagsimba sa kanunay nagalambigit og paghatag pagbalik ngadto sa Dios sa usa-ka-butang nga kita maghuput gikan Kaniya.

Kita makakat-on sa pagsimba gikan sa mga paghulagway sa taas-og-ranggo nga piniling mga anghel kinsa “maghatag sa himaya, dungog, ug pagpasalamat” ngadto sa Ginoo (Pinadayag 4:9-11). Kita dili pa sa hingpit makaapil niini nga mga anghel sa paghatag himaya sa Dios, tungud kay kita mahimaya lamang didto sa langit (Mga Taga-Roma 8:30). Kita moangkon sa himaya sa dihang kita magdawat sa pagkabanhaw nga mga lawas ug sa waykatapusang mga ganti.

Kita *makahimo* paghatag og dungog ngadto sa Ginoo niining kinabuhia, gawas lamang kon kita makabaton sa dungog, kaligdong, integridad. Kon kita magkulang sa Kristohanong integridad gikan sa pagpuyo ug kalihukan sulud sa divine dynasphere, kita dili makatanyag og integridad o dungog ngadto sa Dios.

Sa ingon-niana, kita makahatag sa Dios og pagpasalamat lamang kon kita adunay kamapasalamaton sa paghatag. Bisan-kinsang magtoo nga wala nagasabut gikan sa kahibalo sa doktrina sa Bibliya og unsay nahimo sa Dios para kaniya dili mahimong mapasalamaton ngadto sa Dios. Para sa maong magtotoo ang tinuud nga pagsimba maoy imposible. Siya tingali matinuuron, apan ang bisan-usang pagsimba nga siya nagahimo maoy usa ka arogante, legalistang pagsulay sa pag-angkon og pabor sa Dios o pagkab-ot og usa ka reputasyon diha sa katawhan. Ang bisan-unsang dayag nga mga aktibidad nga maykalabutan sa pagsimba kinahanglang pagabuhaton maingon nga alang sa Ginoo, dili sa pagpahimuut o paghaylo sa tawo.

Lain nga bahin sa pagsimba mao ang rituwal nga waykaparehas ngadto sa Kapanahonan sa Simbahan, ang Eyukaristiya o Lamesa sa Komunyon. Kining matag karon ug unya nga *auld lang syne* gisaulog sa paghinumdum sa atong Ginoo ug Manluluwas nagaduaw sa doktrina sulud sa imong toong lingin-nga-kabahin. Ang pan nagarepresentar sa Persona ni Kristo; ang kopa, sa lyang nagluwas nga buhat (1 Mga Taga-Corinto 11:23-26). Ang Eyukaristiya nagasulay sa imong pagkahamtong, pagsabut sa doktrina, ug abilidad sa pagkonsentrar. Paghinumdum mao ang atras nga konsentrasyon; paghandum ni Kristo maoy paghatag pagbalik ngadto sa Dios pinaagi sa pagsimba sa doktrina nga panghunahuna nga gisilsil sa imong kalag pinaagi sa pagkat-on sa doktrina sa Bibliya.

Ang labing mahinungdanon nga aspeto sa pagsimba, nga nagahimo sa tanan nga laing pagsimba nga posible, mao ang panabut sa doktrina sa Bibliya. Ang Dios nagahatag kanato sa panahon, usa ka adlaw matag higayon; kita “magbawi sa panahon” pinaagi sa paghalad og usa ka bahin sa matag adlaw ngadto sa pagpasulud sa lyang Pulong (Mga Taga-Efeso 5:16). Konsentrasyon sa pagkat-on sa Pulong sa Dios diha sa ganghaan kwatro sa divine dynasphere mao ang kinatas-ang porma sa pagsimba nga gipunting ngadto sa Dios (1 Timoteo 4:12, 15-16). Sa dihang ikaw magpataas sa imong-kaugalingon o sa bisan-kinsa nga laing tawo labaw sa doktrina sa Bibliya diha sa imong sukdanan sa mga pagkahinungdanon, ikaw nahisalaag sa imong pagsimba (Mga Salmo 138:2). Ang kaligdong sa pagsimba nahimong-waybili; ikaw magpuyo diha sa subhetibo nga katinuuran. Ang pagsimba niadtong gawas sa divine dynasphere mamahimong rilihiyon, ang kaaway sa Kristiyanismo.

Ang usa ka lig-on nga *katilingbanong kinabuhi uban sa Dios* maoy *okupasyon uban ni Kristo* diha sa ganghaan singko sa estraktura sa gugma. Kini ang mga kapulong para sa pagsimba, nagpadasig sa *moralidad* ngadto sa katawhan. Moralidad maoy usa ka kalihukan sa embahador. Ang moralidad dili ang mapiut, mapahitas-ong kinaugalingon-nga-pagkamatarong nga gibatasan sa daghan kaayong pundamentalista nga mga relihiyosong-pundok. Alang sa daghan nga mga Kristohanon ang pulong “moralidad” nagakahulugan sa dili molabaw kay sa abstinensiya gikan sa ginadili nga pakighilawas. Sa labing tinuud kana maoy kabahin sa moralidad, apan sa iyang malukpanon nga kahulugan ang moralidad nagalugway sa tanang dagway sa kinabuhi. Ang tinuud nga moralidad sa halangdon nga nadasig sa pagsunud ngadto sa mga balaod sa divine nga katukuran ug gikinahanglan sa tibuuk tawhanong kaliwat, mga magtotoo ug mga dimagtotoo pareho. Unsa ang mahimo sa dimagtotoo dili gayud ang Kristohanong paagi sa kinabuhi, apan ang iyang moralidad

makatabang ngadto sa kalig-on sa iyang nasod ug sa iyang kaugalingon nga kalipay niini nga kinabuhi. Ang Kristiyanismo *nagalakip* sa moralidad apan *nagalabaw* sa moralidad pinaagi sa gihiusa nga operasyon sa tanan nga Kristohanong mga kaligdong.

Ang usa ka magtotoo nagapasalaag ug nagatuis sa moralidad sa dihang siya nagadahum nga siya nagpahimuut sa Dios pinaagi sa pagkamaayo. Siya nagatoo nga kon siya maayo ngadto sa katawhan, adunay usa ka matam-is nga gawi, nagatabang sa kabus, nagalikay sa piho nga mga gidili, ug nagasunud sa pihong tradisyonal nga Kristohanong mga pagbatasan, nan ang Dios mag-aprobar gayud kaniya ug magpanalangin kaniya. Kini sa bug-os nga bakak. Ang mga panalangin gikan sa Dios maykalabutan ngadto sa pagkapari, dili sa pagkaembahador; sila nahisakup ngadto sa relasyon sa magtotoo uban sa Dios, dili sa iyang relasyon diha sa tawhanong kaliwat.

Ang mga panalangin nagagikan sa gugma ug hustisya sa Dios, paingon sa tuberiya sa grasya sa giimpyut nga pagkamatarong ngari kanato samtang kita mag-ugmad og kapasidad sa pagdayeg ug pagpahimulus niana nga panalangin (Isaiah 30:18). Kita dili gayud takus o angayan sa panalangin gikan sa Dios. Siya ang mihimo sa tanang buhat. Kon kita maghunahuna nga kita makamerito sa pabor sa Dios pinaagi sa atong mga buhat, kita maoy mga legalista (Mga Taga-Efeso 2:8-9). Ang legalista mahimong makapakabig tan-awon diha sa gawas ug tingali malambigit sa daghang lehitimo nga mga aktibidad, apan, pag-usab, ang usa ka nahisalaag nga kaligdong maoy natulis sa iyang impak. Daghang mga magtotoo mao rag hilabihanay ka moral, apan sila wala magpuyo sulud sa divine dynasphere. Ang magtotoo kinsa nagasagolsagol sa iyang pagkapari diha sa iyang pagkaembahador nakapahimutang sa iyang-kaugalingon ilalum sa impluwensiya ni Satanas.

Kompiyansa ug Kaisog

Ang ikaduhang paris sa katugbang nga mga kaligdong usab natuis kon ang kaligdong maoy napahisalaag. *Kompiyansa* maoy usa ka parianong kaligdong nga gipunting ngadto sa Dios; *kaisog* maoy usa ka kaligdong sa embahador nga gipunting ngadto sa tawo. Kompiyansa ngadto sa Dios mao ang dimakita nga kalig-on likud sa makitang kaisog sa magtotoo ngadto sa laing katawhan o sa sukwahi nga mga sirkumstansiya. Apan kon ang mga hingtungdan nabali, ang mga kaligdong maguba: Kaisog ngadto sa Dios maoy mapasipad-on; hingpit nga kompiyansa diha sa tawo maoy kainosente sa labing-maayo ug kadaotan sa labing ngil-ad (Jeremiah 17:5).

Kita napahitarong sa pagpahimutang sa hingpit nga kompiyansa diha sa Dios tungud kay Siya waykinutuban, absoluto, waykatapusan; Siya wala gayud makapakyas ug wala gayud makahimo pagpakyas ni bisan kinsa nga nagasalig diha Kaniya. Siya sa hingpit nga takus sa atong kompleto nga pagsalig. Kompiyansa maoy usa ka kalihukan sa pagkapari ug maykalabutan sa pagkat-on og doktrina. Ang daghang doktrina nga kita mahibalo, ang masdako atong kompiyansa diha sa Dios.

Ang waykatapusang seguridad nagamugna og kompiyansa diha sa Dios.

> Kay ako nakombinser nga wala sa kamatayon, ni kinabuhi, ni mga anghel, ni hut-ong-sa-mga-anghel, ni mga butang niining-panahona, ni mga butang sa umaabot, ni mga gahum, ni gitas-on, ni giladmon, ni bisan-unsa nga laing

> binuhat nga butang, ang makahimo sa pagbulag kanato gikan sa gugma sa Dios, nga anaa ni Kristo Jesus atong Ginoo. (Mga Taga-Roma 8:38-39, NASB)

Pag-ampo maoy usa ka ekspresyon sa kompiyansa diha sa Dios.

> Hinigugma, kon ang atong kasingkasing [toong lingin-nga-kabahin] wala nagasaway kanato [rebound wala gikinahanglan tungud kay kita magpuyo sulud sa divine dynasphere], kita magpadayon sa pagbaton og kompiyansa atubangan sa Dios [sa inatubangay uban sa Dios]. Dugang pa, bisan-unsa nga kita mangayo kita magdawat gikan Kaniya tungud kay kita padayon sa paghimo [pagtuman] sa Iyang mga sugo [pagpuyo ug paglihok sulud sa divine dynasphere]. (1 Juan 3:21-22)

Kita makapahimutang sa atong kompleto nga pagsalig diha sa perpekto nga Dios, apan kita dili makapahiluna sa waykatakus nga kompiyansa diha sa bisan-kinsang myembro sa tawhanong kaliwat. Ang matag-usa mapakyas sa matag karon ug unya (1 Juan 1:8, 10). Kitang tanan maghuput sa kinaiyang makasasala isip ang suludnong tigtuis sa kinabuhi (Mga Taga-Roma 6:6; 7:5), ug ang impluwensiya ni Satanas maoy gamhanan kaayo para kanato sa pagsukol pinaagi sa atong kaugalingon nga kalig-on (Juan 17:8-23; 1 Pedro 5:8-9). Ang usa ka tawo tingali adunay kalig-on sa karakter ug tingali adunay halangdon nga mga higala, apan sa gihapon siya dili makahimo sa paggugol og kompletong kompiyansa diha sa iyang-kaugalingon o sa bisan-kinsa pa. Adunay daghan kaayong mga baryable, daghan kaayong wamasayri nga mga pasikaran.

Ang usa ka agalon kinahanglang makahimo sa pagsalig diha sa iyang mga empleyado sa paghimo sa ilang mga trabaho; mga bana ug mga asawa kinahanglang magsaligay sa usag-usa; adunay pagsalig nga nahilambigit diha sa panaghigala. Apan, ang pagsalig diha sa laing tawo makapadayon lamang hangtod sa dili pa kini mamahimong yano-nga-kahimtang. Ang hingpit nga kompiyansa diha sa tawo maoy tumang kakulang-og-salabutan. Ang kompiyansa diha sa tawo dili gayud maligdong sa iyang-kaugalingon kundili maoy nagsalig sa kaligdong; ang imong kompiyansa diha sa Dios nagahatag kanimo og usa ka pag-ila sa kaangayan ngadto sa tawo.

Si Jesu-Kristo sulud sa hingpit-nga-sumbanan sa divine dynasphere wala mikonsiderar sa kompiyansa diha sa katawhan nga usa ka kaligdong.

> Karon sa dihang Siya anaa sa Jerusalem sa Passover, atol sa pagsaulog, daghan ang mitoo diha sa Iyang ngalan, nagsud-ong sa Iyang mga tilimad-on nga Siya naghimo. Apan si Jesus, sa Iyang kabahin, wala nagsalig sa Iyang-kaugalingon ngadto kanila, kay Siya nahibalo sa tanang katawhan, ug tungud kay Siya wala nanginahanglan ni bisan-kinsa sa pagpanghimatuud mahitungud sa tawo kay Siya Mismo nahibalo og unsay anaa sa tawo. (Juan 2:23-25, NASB)

Ang kompiyansa nga walay pagkahibalo dili tinuud nga kompiyansa ug sa kaulahian magun-ubon-sa-kaugalingon. Kini mao ang problema sa dihang ikaw magbutang sa usa-ka-tawo diha sa usa ka pedestal sa kahingpitan ug unya magsupak uban sa sayup-nga-ilusyon sa dihang ikaw magkaplag sa iyang depekto. Sa ingon-usab, ang mini nga kompiyansa diha

sa gikaingon nga kamaayo ug kahalangdon sa katawhan mao ang tinubdan sa politikanhong liberalismo. Sa dihang ikaw hilabihan kaarogante mahitungud sa pagbutang sa imong kompiyansa diha sa tawo, ikaw maoy ubus sa kontrol sa limbong ni Satanas.

> Sa ingon-niini nagasulti ang Ginoo, "Tinunglo mao ang tawo kinsa nagasalig diha sa katawhan ug nagahimo sa unud [kinaiyang makasasala] nga iyang kalig-on, ug kansang kasingkasing nagapahilayo sa Ginoo [pagsalikway sa doktrina sa Bibliya]." (Jeremiah 17:5, NASB)

Ang kompiyansa diha sa tawo dili usa ka kaligdong, apan ang kaisog ngadto sa tawo ug mga sirkumstansiya maoy usa ka makapalihok nga kaligdong sa harianong embahador.

> Ayaw kahadlok; kay Ako uban kaninyo. Ayaw kadismaya, kay Ako ang inyong Dios [kaisog napadasig pinaagi sa kompiyansa diha sa Dios]. Ako mopalig-on kaninyo, oo, Ako motabang kaninyo, oo, Ako motuboy kaninyo uban sa toong kamut sa akong pagkamatarong. (Isaiah 41:10, KJV)

Ang kaisog maoy usa ka pang-embahador nga kaligdong. Ang magtotoo nagabuntog sa kahadlok pinaagi sa pagtoo-pahulay nga pagbansaybansay, pinaagi niini siya nagagamit og doktrina diha sa ganghaan kwatro sa divine dynasphere. Ang kaisog maoy paghunahuna ilalum sa kalisud; katalawan maoy pagkapakyas sa paghunahuna ilalum sa kalisud. Ang harianong embahador nagagamit sa hugna dos sa pagtoo-pahulay nga pagbansaybansay—atras nga konsentrasyon diha sa usa ka makatarunganong-pasikaran sa doktrina—sa pagtukod ug paglahutay sa iyang kaisog. Ang pagkapakyas sa pagbuhat sa ingon maoy pagkapakyas sa hustong pagrepresentar ni Kristo. Ang matag buhat sa moral o pisiko nga katalawan maoy usa ka pagkagar sa harianong pagkaembahador. Ug gumikan kay ang kahadlok maoy usa ka panghunahuna nga sala, ang katalawan nagatangtang sa magtotoo gikan sa palibot sa kaligdong, ang divine dynasphere.

> Kahadlok dili mahitabo sulud sa estraktura sa gugma. (1 Juan 4:18*a*)

Ang katalawan dili gayud lehitimo, apan ang kaisog, usab, mahimong waytumong kon napahisalaag. Ang kaisog ngadto sa Dios maoy mapangahasong pasipala. Ang tinguha sa Dios mao ang pagpanalangin dili pagguba kanimo. Sa dihang ikaw maggamit sa Iyang lohistika nga grasya ug maghimo sa Iyang plano sa kalampusan, ikaw walay hinungdan sa pagkahadlok gikan sa Dios; ang kaisog ngadto sa Dios maoy wakinahanglana ug sa hingpit dili tarong. Ikaw mahimong magkinahanglan og kaisog sa pag-atubang sa kinabuhi apan dili gayud sa pag-atubang sa Dios. Siya human na nakapanalangin kanimo sa dili masukud ug naghulat sa paghatag kanimo sa masdakong grasya. Siya duul sa kanunay sa pagtabang sa oras sa panginahanglan. Ang pasipala sa napahisalaag nga kaisog maoy gihulagway diha sa dihusto nga paggamit sa rebound.

Sa dihang ikaw maggula sa divine dynasphere ug magbuhat sa usa ka sala, ikaw kinahanglang mag-ila niana nga sala sa pribado ngadto sa Dios aron mapabalik ngadto sa fellowship. Sa dihang ikaw magsunud sa palisiya sa Dios, ikaw magbuhat sa ingon isip usa ka harianong pari gikan sa imong kompiyansa diha sa abilidad sa Dios sa pagpasaylo

kanimo. Ang labi pa nga ikaw magsabut bahin sa rebound, ang masdako imong kompiyansa diha sa Dios: Ikaw kahibalo uban sa absoluto nga kasigurohan nga didto sa krus Siya human na mihukum sa sala nga gihisgutan.

Ang magtotoo kinsa nagaabuso sa rebound, hinoon, nagasulay sa pagtuis niining masayon nga paagi sa grasya sa harianong pari ngadto sa usa ka kalihukan sa embahador. Siya nagaatubang sa iyang pagkasad-an nga may dakong kaisog, nagbarog atubangan sa Dios ug nagsaad sa paghimo og maayo pa sa sunud higayon. Siya nagabuhat sa pipila ka dayag nga penitensiya para sa tanan sa pagtan-aw; siya nagahimo og usa ka dakong pasundayag sa iyang pagbasol aron ang Dios makombinser sa iyang pagkamatinuuron. Apan ang usa ka kaligdong nga napahisalaag nagahunong nga usa ka kaligdong. Ang kaisog sa paghimo og mga saad ngadto sa Dios, nga dili mahimong matuman, nagapahisama ngadto sa hingpit nga pangagpas ug kaarogante. Ang Dios wala nagakinahanglan sa atong tawhanon nga kamaayo; Siya nakahimo na sa tanang buhat nga gikinahanglan sa pagpabalik kanato ngadto sa pagpuyo sulud sa divine dynasphere. Sa dihang gipuli para sa waysama nga buhat ni Kristo didto sa krus, ang napahisalaag nga kaisog mamahimong usa ka insulto ngadto sa karakter sa Dios.

Personal ug Dipersonal nga Gugma

Ang kinamaayohan sa makapadasig ug makapalihok nga kaligdong mao ang ligdong nga gugma: *personal nga gugma para sa Dios* ug *dipersonal nga gugma para sa katawhan*. Diha sa ganghaan singko sa divine dynasphere, ang personal nga gugma para sa Dios maoy usa ka kalihukan sa harianong pari nga giugmad pinaagi sa mapadayunong pagpasulud sa doktrina. Diha sa ganghaan says ang dipersonal nga gugma para sa tanang katawhan mao ang kaligdong sa harianong embahador nga gipadayag pinaagi sa aplikasyon sa doktrina. Kini mao *ang* estraktura sa Kristohanong paagi sa kinabuhi.

Ang pagdumut sa isigkamagtotoo maoy usa ka pagkagar sa pagkaembahador. Ang kakulang sa dipersonal nga gugma isip usa ka makapalihok nga kaligdong, nga mahimong makit-an, nagatumbok sa kakulang sa personal nga gugma para sa Dios isip usa ka parianon, makapadasig nga kaligdong, nga dili makit-an. Ang pagkagar diha sa makita nagatumbok og pagkagar diha sa dimakita. Ang bisan-kinsang magtotoo nga nagakulang sa kaligdong sa dipersonal nga gugma ngadto sa uban, ug bisan pa nagaangkon sa paghigugma sa Dios, nagapuyo sa usa ka bakak (1 Juan 4:20).

Ang mga hingtungdan sa personal ug dipersonal nga gugma dili mahimong makambyo sa walay pagguba sa kaligdong sa gugma. Sa dihang napahisalaag paingon sa Dios, ang dipersonal nga gugma mamahimong pagkaarogante sa pagdahum nga ang Dios pagaantoson gayud o nga kita ingon nga mga makasasala adunay masdakong integridad kay sa Dios. Kini mao ang kamapangahason sa pagdahum nga kita nahibalo unsaon sa pagpadagan sa atong mga kinabuhi maayo pa kay sa Siya nagahimo ug, busa, nga kita makalaktaw sa Iyang mga sugo.

Sa laing bahin, ang personal nga gugma nga napahisalaag ngadto sa tawo mamahimong kahuyang. Sa wayduhaduha ang bisan-unsang pagsulay sa paghigugma sa tibuuk tawhanong kaliwat pinaagi sa personal nga gugma maoy kataw-anan ug hinukman sa pagkapakyas, apan bisan pa ang lehitimong personal nga gugma para sa takus nga pipila

nagamugna sa pagkamasaway. Kita hilig sa paghimo og mga eksepsiyon para niadtong kita maghigugma; kita mahilig sa paghimo sa emosyonal imbis sa salabutanon nga mga desisyon; ug kita sagad sa sayup naimpluwensiyahan pinaagi sa atong tinguha sa pagpahimuut sa usa nga kita maghigugma. Ang personal nga gugma para sa usa ka myembro sa tawhanong kaliwat mahimong maanindot ug magantihon, apan kini dili usa ka kaligdong.

Para sa bisan-kinsang magtotoo nga nagakulang sa makapadasig ug makapalihok nga mga kaligdong, ang personal nga gugma mamahimong usa ka lisud para sa iyang espirituhanong kinabuhi. Ang personal nga gugma makaguba sa sentido komon, panabut, ug maayong paghukum. Ang suud nga mga higala o mga hinugugma mahimong magimpluwensiya sa usa ka nagtubo nga magtotoo sa pagbaliwala o pagsalikway sa piho nga mga doktrina, sa pagbiya sa tukma nga simbahan, sa pag-undang sa usa ka trabaho diin siya natagbaw ug maayo og lakaw, sa pagbalhin sa lain nga hiyograpiyanhong lugar, hasta gani sa pagsulud sa usa ka kinabuhi sa krimen. Matag importante nga desisyon ang usa ka tawo nagahimo maoy maimpluwensiyahan pinaagi niadtong siya mipili sa paghigugma.

> Ayaw pailad, ang daotan nga mga kauban magpadunot sa maayong mga pamatasan. (1 Mga Taga-Corinto 15:33)
>
> Siya kinsa nagalakaw uban sa maalam nga katawhan mamahimong maalam, apan ang kauban sa mga buang moantos sa kadaot [kaalaotan]. (Mga Proberbio 13:20)

Ang bugtong kategoriya sa personal nga gugma nga maoy usa ka kaligdong mismo mao ang personal nga gugma para sa Dios diha sa ganghaan singko sa divine dynasphere. Ang personal nga gugma para sa usa ka lalaki, usa ka babaye, mga higala, o pamilya dili usa ka kaligdong sa iyang-kaugalingon apan maoy nagsalig-sa-kaligdong; ang malampusong personal nga gugma para sa katawhan nagaagad diha sa kaligdong sa dipersonal nga gugma sa ganghaan says. Kon pinasikad sa dipersonal nga gugma, ang personal nga gugma para sa usa ka piniling pipila nga katawhan mahimong maglambo. Apan nagkulang sa kaligdong sa dipersonal nga gugma, ang personal nga gugma mamahimong subhetibo nga katagbawan-sa-kaugalingon, nagpahimug-at sa kaugalingon ug nagbunga sa kaarogante, pagkasensitibo-kaayo, ug kagul-anan.

Dipersonal nga gugma mao ang kinatas-ang makapalihok nga kaligdong, ang lig-ong-kusog sa testimonya sa embahador ngadto sa tawhanong kaliwat, ug ang nag-una nga Kristohanong kaligdong nga gikinahanglan sa harianong pamilya nga kadungganang lagda. Apan ang kalig-on sa dipersonal nga gugma nagakawagtang kon wala gimatuto, gipalahutay, ug gipadasig pinaagi sa usa ka nagtubong personal nga gugma para sa Dios.

LIGDONG NGA GUGMA UG WAYPIHIG NGA KATINUURAN

Dios mao ang panig-ingnan, ang sundoganan sa *ligdong nga gugma.* Ang atong sukaranan sa kaligdong mao ang Iyang divine nga gugma, dili ang dihingpit nga mga sistema sa tawhanong etika. Para sa atong pagsabut sa ligdong nga gugma, kita mag-adto sa tinubdan, sa *waypihig nga katinuuran*, sa gugma sa Dios para kanato.

Ang Dios perpekto; busa, ang Dios perpekto nga gugma. Ang Iyang gugma dimabulag gikan sa Iyang pagkamatarong ug hustisya. Pagkamatarong, isip ang perpektong sukaranan sa Iyang integridad, ug hustisya, isip ang kalihukan sa Iyang integridad, maggarantiya nga ang Iyang gugma dili mahimong makompromiso. Busa, ang Dios nagahigugma kanato uban sa perpektong integridad o kaligdong. Ang gugma sa Dios para sa matag myembro sa tawhanong kaliwat napakita diha sa Iyang palisiya sa grasya.

Ang divine nga pagkamatarong misilot sa tanang katawhan para sa orihinal nga sala ni Adan, naghimo sa kaluwasan nga posible.[52] Tungud kay ang Dios mihigugma sa katawhan uban sa dipersonal nga gugma, Siya misakripisyo sa Iyang Anak para kanatong tanan. Ang hustisya sa Dios mihukum sa waysayup nga Jesu-Kristo para sa mga sala sa tibuuk tawhanong kaliwat. Ang pagkamatarong ug hustisya sa Dios nga Amahan natagbaw sa mapulihong sakripisyo ni Kristo didto sa krus. Isip usa ka resulta, sa dihang si bisan-kinsa nagatoo diha ni Ginoong Jesu-Kristo, nianang panahona sila magdawat sa impyutasyon sa pagkamatarong sa Dios (Mga Taga-Galacia 3:6). Karon, ang Dios makahigugma sa magtotoo kinsa nagahuput sa Iyang kaugalingon nga pagkamatarong uban sa absoluto, waykatapusang personal nga gugma. Ang divine nga personal nga gugma mamahimo nga atong punto sa reperensiya para sa espirituhanong kinabuhi.

Ang giimpyut nga pagkamatarong labaw pa ka bililhon kay sa bisan-unsang-butang nga kita makahanduraw o makapangandoy. Kita *anaa* niini; kini anaa *sulud* kanato. Ang prinsipyo nga ang pagkamatarong sa Dios anaa sa matag magtotoo mao ang basihanan para sa sistema, ang Kristohanong paagi sa kinabuhi, sa sulud niini kita gimandoan sa pagpuyo. Ang giimpyut nga pagkamatarong sulud kanato nagapahimutang sa pundasyon diin kita makatukod sa kaligdong. Sulud sa Kapanahonan sa Simbahan ang sistema nga nagauban, nagapahimulus, ug gibungat sa giimpyut nga pagkamatarong mao ang divine dynasphere. Ang pagpuyo ug paglihok sulud sa divine dynasphere nagatagik sa *atong* integridad diha sa *divine* nga integridad. Ang Dios nakahatag kanato sa dimahubsan nga potensiyal para sa pagbunga og kaligdong. Sulud sa divine dynasphere kita magsundog sa Dios samtang kita magtukod og kaligdong diha sa divine nga pagkamatarong nga Siya nakaimpyut ngari kanato. Ang estraktura sa gugma mao ang espera sa Kristohanong integridad.

> Walay usa nga adunay fellowship uban sa Dios kinsa nagapadayon pag-abante nga gawas sa utlanan ug wala nagapabilin [diha sa natad-dulaanan] pinaagi sa doktrina ni Kristo. (2 Juan 9*a*)

Ang kapasidad sa paghigugma sa Dios nagagumikan sa Kristohanong integridad—pagkamaunungon ngadto sa kamatuuran ug pasinati ngadto sa katinuuran sa sistema sa Dios. Kita mag-abante *sulud sa utlanan*, sulud sa divine dynasphere diin si Jesu-Kristo mipuyo sa katibuk-an sa Iyang unang pag-abut. Diha sa mga ganghaan uno hangtod sa kwatro, kita mag-ugmad og integridad. Samtang kita magtukod sa integridad, ang personal nga gugma para sa Dios ug mauswagong dipersonal nga gugma para sa tawo magsulud ngadto sa sistema sa mga ganghaan singko ug says. Ang gugma sa Dios nagapahimutang sa sundanan para sa Kristohanong kinabuhi: Siya nagahigugma kanato uban sa perpektong kaligdong; kita maghigugma lamang sa dihang kita maghuput og kaligdong. Ang bansilag sa

52. Thieme, *The Integrity of God*, 47-53.

Kristohanong paagi sa kinabuhi maoy “Kaligdong Nahiuna,” ug kita magbaton sa kaligdong, dungog, ug integridad lamang sulud sa sistema sa Dios.

Ang gugma dili gayud malig-on pa kay sa dungog. Ang English nga Kabalyerong magbabalak nga si Richard Lovelace mipahayag niini nga kamatuuran sa dihang siya misulat,

> Ako dili makahigugma kanimo Minahal sa ingon kadako,
> Kon ako wala mihigugma og dungog sa labi pa.[53]

Ang usa ka lalaki makasulti sa usa ka babaye, “Ako nahigugma kanimo,” apan kon siya kulang sa integridad, ang iyang gugma bakak. Ang iyang mga pulong magpakita lamang og kaarogante, bisan-hain sa kaibog, gugmang-binuta, tubag sa ulog-ulog, tinguha sa pagkontrol, o kahadlok sa pag-atubang sa kinabuhi nga nag-inusara. Walay sapayan unsa ka matinuuron o sa emosyonal nga nadani siya tingali, kon siya kulang sa kaligdong, dungog, ug integridad, siya wala nagahigugma. Siya wala nagahigugma sa bisan-kinsang myembro sa tawhanong kaliwat; siya wala nagahigugma sa Dios.

Ang pagkasubhetibo maoy pagpuyo diha sa usa ka mini nga katinuuran nga maoy, sa katapusan, *way*katinuuran—usa ka posisyon sa kahuyang. Ang kaligdong maoy kalig-on sa karakter nga nagadala og kalipay ngadto sa magtotoo ug nagahimaya sa Ginoo.

> Kita nasayod nga ang Anak sa Dios nakaanhi [ang Unang Pag-abut], ug Siya nakahatag kanato sa salabutan para sa panabut [*dianoia*, ang divine dynasphere] aron nga kita makasabut sa waypihig nga katinuuran; ug kita anaa sa espera sa waypihig nga katinuuran [ang divine dynasphere] pinaagi sa Iyang Anak, Jesu-Kristo. Kining Usa [Kristo] mao ang tinuud nga Dios ug waykatapusang kinabuhi. (1 Juan 5:20)

Ang Attic nga Griyegong pungan *dianoia* nagakahulugan og “ang abilidad sa paghunahuna, usa ka paagi sa panghunahuna, usa ka katuyoan, usa ka plano,” ug dinhi nga bersikulo, “salabutan para sa panabut.” Ang *dianoia* nagapamatikud sa divine dynasphere ingon nga ang hinatag-sa-Dios nga gahum sa magtotoo sa paghunahuna og espirituhanong kamatuuran, nagresulta diha sa kaligdong (1 Mga Taga-Corinto 1:26—2:16). Ang resulta sa paglihok sulud sa divine dynasphere napahayag pinaagi sa panugtong nga (*hina*) plas ang punglihok nga (*ginosko*): “aron nga kita makasabut.” Ang gramatikanhong panaras sa *ginosko* maoy gitawag og potensiyal nga matumbokong panaras sa obligasyon. Kini nagakahulugan nga ang pagsabut sa bisan-kinsang magtotoo sa doktrina sa Bibliya maoy usa ka potensiyal, dili usa ka pagkasangpot, ug nga ang matag magtotoo maoy obligado sa pagtuman niini nga potensiyal pinaagi sa iyang kaugalingon nga mga desisyon sa pagpuyo ug paglihok sulud sa divine dynasphere. Ang hingtungdan sa punglihok mao ang (*alethinon*), “kanang maoy tinuud, husto, lunsay, kasaligan.” Ang *alethinon* nagatimaan og waypihig nga katinuuran. Si Jesu-Kristo mihatag kanato sa divine dynasphere aron nga pinaagi sa panabut ug aplikasyon sa Pulong sa Dios kita mahimong makasabut ug makadayeg sa waypihig nga katinuuran, nga kita mahimong makahibalo ug makahigugma sa Dios.

53. Gihubad gikan sa *To Lucasta*, *On Going to the Wars*.

PERSONAL NGA GUGMA PARA SA DIOS

Mga Sugo sa Paghigugma sa Dios

Ang mga sugo para sa ganghaan singko dili talagsaon sa Kapanahonan sa Simbahan. Ang matag magtotoo sa matag dispensasyon maoy gimandoan sa paghigugma sa Dios.

> Ikaw sa imong-kaugalingon mohigugma sa Ginoo imong Dios diha sa tibuuk nimong kasingkasing [imong toong lingin-nga-kabahin], diha sa tibuuk nimong kalag, ug diha sa tibuuk nimong gahum. (Deuteronomio 6:5)

Sulud sa Kapanahonan sa Simbahan ang "tibuuk nimong gahum" nagadawat sa gidugang nga kamahinungdanon: Kita nakadawat sa gahum sa Dios nga Balaang Espiritu ingon nga ang Tigpalagsik sa divine dynasphere. Kita maghigugma sa Dios sulud lamang sa estraktura sa gugma.

Walay usa nga nagahigugma sa Dios gumikan kay gisugo sa paghigugma Kaniya. Hinoon, ang Dios wala gayud nagahatag og usa ka sugo nga wala nagsangkap sa paagi sa pagtuman. Pinaagi sa espirituhanong buylo gikan sa panabut ug aplikasyon sa doktrina sa Bibliya, kita magsunud sa divine nga sugo sa paghigugma sa Dios.

> Bisan pa og kamo wala makakita Kaniya [empirisismo nagasipyat sa pagdala kanato ngadto sa Dios] kamo maghigugma Kaniya, ug bisan pa kamo wala makakita Kaniya karon apan magtoo diha Kaniya [pagtoo nga panabut] kamo sa dakong pagmaya uban sa kalipay nga dimalitok ug puno sa himaya. (1 Pedro 1:8)

Si Jesu-Kristo sa himaya didto sa toong kamut sa Amahan maoy dimakita kanato karon, apan kita maghigugma Kaniya pinaagi sa Pulong sa Dios nga nagpuyo sa atong mga kalag.

Ang pag-ampo ni Pablo diha sa Mga Taga-Efeso 3:19 nagapahayag sa iyang tinguha nga kita "mag-abut sa pagkasayod sa hawud nga kahibalo [hawud nga *gnosis*] sa gugma ni Kristo." *Gnosis* o akademiko nga kahibalo maoy dili paigo; ang atong pagsabut ni Kristo kinahanglan nga *epignosis*, "hingpit nga kahibalo," pinaagi sa grasya nga aparato para sa panabut. Ang pamahayag nga ang personal nga gugma para sa Dios nagalabaw sa pulos *gnosis* nagadala sa makasaysayanong kamahinungdanon. Gibadbad sumala sa mga panahon nga siya misulat, ang pag-ampo ni Pablo nagadeklarar nga ang tawo *pinaagi sa mga paningkamot sa tawo* wala nagasangpot sa paghibalo ni nagahigugma sa Dios.

Sa panahon ni Pablo ang pilosopiya sa Nostisismo maoy usa ka malimbungong kontra sa Kristiyanismo. Ang Nostisismo mitipon sa Platonic nga rasyonalismo uban sa Sidlakan nga mistisismo, midugang sa Persian nga duwalismo, ug mipahayag mismo diha sa Kristohanong bokabularyo. Nagpasiugda sa estrikto nga asetisismo sa usa ka bahin samtang nagdasig sa maulagong kahilayan sa lain, ang Nostisismo mitanyag og usa-ka-butang para sa tagsatagsa ug midani sa daghang katawhan, milakip sa mga magtotoo. Ang mga Nostiko mikuha sa ilang ngalan gikan sa *gnosis*, hain sila migamit isip usa ka tekniko nga termino para sa espesyal nga kalidad sa kahibalo nga sila mitinguha. Apan dili tinuud

nga *gnosis* sulud sa walang lingin-nga-kabahin sa kalag ni mini nga *gnosis* nga gihimaya sa tawhanong pilosopiya ang magtumbas ngadto sa *epignosis* nga gugma sa magtotoo para ni Kristo. Ang pag-ampo ni Pablo maybahin nga malantugion: Kini nagasupak sa mga Nostiko. Apan kini usab mitanyag ngadto sa Dios diha sa tinuud nga paghunahuna nga ang gugma sa magtotoo para sa Dios pinaagi sa doktrina sa Bibliya sa waykinutuban nga hawud ngadto sa bisan-unsa nga tawhanong pilosopiya o akademikong kahibalo.

Ang Esensiya-sa-Dios nga Makatarunganong-pasikaran

Kinsa ang Dios? Unsa ang Iyang kinaiya? Ang Dios napadayag sa matag laktod nga pamahayag sa doktrina sa Bibliya, sa matag linya sa bibliyanhong pamalak, sa matag maka-saysayanon o propetikanhong salaysay nga narekord diha sa Bibliya. Ang Dios napadayag diha sa Dios-tawo, Jesu-Kristo, kansang panghunahuna maoy doktrina sa Bibliya (Juan 14:6; 1 Mga Taga-Corinto 2:16; Mga Hebreohanon 1:2-3). Matag linya sa Kasulatan maoy mahinungdanon sa pagpadayag sa Dios sa Iyang-kaugalingon. Ang tawo ug tawhanong kasaysayan mausab; ang Dios nagapabiling mao gihapon. Ang lainlain nga mga sirkums-tansiya magpalutaw sa lainlain nga mga aspeto sa Iyang karakter, aron nga ang Iyang mga hiyas maoy napasundayag sa Kasulatan pinaagi sa usa ka malukpanong matang sa divine nga mga desisyon ug mga aksiyon. Ang doktrina sa divine nga gugma mamahimo nga kadaghanang tema nga nagahiusa sa tanang lahi nga mga doktrina; ang tanang doktrina nagagikan sa gugma sa Dios.[54]

Uban sa *epignosis* nga kahibalo sa divine nga esensiya, ang magtotoo makakita sa plano sa Dios nga gikapatuman diha sa kalidoskopyo sa tawhanong panghitabo, apan ang kahibalo sa Dios usab nagapahimo sa magtotoo sa paghigugma sa Dios sa personal. Ang esensiya-sa-Dios nga makatarunganong-pasikaran mao ang labing mauswagon nga makatarunganong-pasikaran diha sa pagtoo-pahulay nga pagbansaybansay tungud kay ang *epignosis* sa divine nga esensiya nahisakup lamang sa nag-abante o hamtong nga mga magtotoo. Ang pagkasinati diha sa esensiya sa Dios nagaugmad lamang pinaagi sa gilugway nga pagkamasinugtanon diha sa pagkat-on ug paggamit sa doktrina sa Bibliya. Sa dihang ang magtotoo nagaabante ngadto sa punto nga siya makaatras sa iyang konsentrasyon ug makahinumdum sa mga hiyas sa Dios ug sa unsang-paagiha sila maglihok, siya nagakuha sa kalig-on, pagkawaypihig, kalipay, ug pangpadasig gikan sa iyang personal nga gugma para sa Dios.

Ang esensiya-sa-Dios nga makatarunganong-pasikaran nagahulagway sa personal nga gugma para sa Dios, nga maoy usa ka nagpalig-on nga pasikaran sa bisan-unsang sitwasyon. Paghunahuna og usa ka personal nga krisis nga nagalaang sa daghang katawhan nga dili makabantay—ang kalit nga kamatayon sa usa ka hinigugma. Sa wayduhaduha ang hamtong nga magtotoo nagabangutan, apan “dili sama sa uban [mga dimagtotoo] kinsa walay paglaum [walay kompiyansa diha sa Dios]” (1 Mga Taga-Tesalonica 4:13*b*); siya nagahinumdum sa mga hiyas sa Dios.

54. Thieme, *The Integrity of God*, Pakapin-sa-basahon A.

Kinalabwang-kamandoan	***Omniscience***
Pagkamatarong	***Omnipotence***
Hustisya	***Omnipresence***
Gugma	***Pagkadimausab***
Waykatapusang Kinabuhi	***Kamatinuuron***

ANG ESENSIYA SA DIOS

Ang Dios *labawng-kamandoan*: Walay usa ang nagabiya gikan niini nga kinabuhi nga walay divine nga pagtugot. Ang plano sa Dios nagakinahanglan sa matag tawo sa pagkamatay diha sa tukma nga hustong panahon ug diha sa hustong paagi. Ang Dios maoy absoluto nga *pagkamatarong* ug *hustisya*: Siya sa kanunay makiangayon sa matag tawo, pulos sa bag-ohayng-namatay ug sa nagbangutan. Ug kon ang usa kinsa namatay usa ka magtotoo diha ni Ginoong Jesu-Kristo, siya nagahuput sa pagkamatarong sa Dios sa kahangturan; siya kalipikado sa pagpuyo didto sa langit uban sa presensiya sa Dios.

Ang hamtong nga magtotoo kinsa nawad-an og usa ka hinigugma nagahinumdum nga ang Dios *gugma*: Diha sa divine nga dipersonal nga gugma, ang grasya sa Dios nagapasulabi, layo ra sa kompromiso, sa pagluwas sa dimagtotoo ug diha sa personal nga gugma sa pagpanalangin sa magtotoo.

Ang Dios usab maoy *waykatapusang kinabuhi*: Kon ang namatay usa ka magtotoo, siya nagahuput sa waykatapusang kinabuhi ug karon mismong tungura anaa sa atubangan uban sa Ginoo, diin “wala nay kamatayon, walay kaguul, ni paghilak, wala na gayuy kasakit; kay ang kanhi nga mga butang nanglabay na” (Pinadayag 21:4*b*).

Ang Dios *omniscient*, ug ang miabante nga magtotoo nagahinumdum nga ang Dios nahibalo sa tanan nga mga sangputanan sa matag hitabo sa tawhanong kasaysayan, sa umaabot maingon nga sa nangagi—naglakip sa kamatayon niining tawhana—ug mipili sa labing makaayo nga takna para kaniya sa pagbiya gikan sa kalibutan. Sa pagpabilin sa makadiyut lamang malagmit makapaminos kay sa kinamaayohan. Ang Dios usab nahibalo binilyon sa katuigan nga milabay nga kadtong nahibilin magkinahanglan sa pagbulig ug kana, sagad, maong usa ka personal nga kalit-nga-kalisdanan ang makadala sa usa-ka-tawo ngadto sa punto sa pagdawat ni Kristo ingon nga Manluluwas.

Ang magtotoo usab nagahinumdum nga ang Dios *omnipotent*: Siya adunay waykinutabang gahum sa pagtuman sa tanan Niyang mga saad mahitungud sa kamatayon. Dugang pa, Siya nakasangkap og usa ka espera sa gahum para sa harianong pamilya. Ang Dios usab *omnipresent*: Siya walay nalaktawan nga detalye niini nga sitwasyon, ug ang Iyang paghupay sama ka duul sa doktrina sa Bibliya sulud sa kalag. Ang Dios *dimausab*: Ang sitwasyon nausab; ang usa ka maanindot nga relasyon naputol pinaagi sa kamatayon, apan ang Dios wala nausab. Ang pagkamatinumanon sa Dios nagapadayon; ang kinabuhi nagapadayon. Ang relasyon sa magtotoo uban sa Dios nagapadayon karon maingon sa kaniadto ug sa ingon kini mopadayon sa dihang ang magtotoo mismo maoy himatyon ug anaa sa ganghaan sa presensiya sa Ginoo. Sa katapusan, ang magtotoo nga naggamit sa atras nga konsentrasyon pinaagi sa esensiya-sa-Dios nga makatarunganong-pasikaran nagahinumdum nga ang Dios *kamatinuuron*: Siya nagasulti sa kamatuuran; Siya kamatu-

uran. Ang doktrina sa Bibliya nga nagapuyo sulud sa kalag sa magtotoo mao ang pagpadayag ug ekspresyon sa karakter sa Dios.

Sa tanan Niyang mga hiyas ang Dios sa hingpit maoy takus sa gugma. Ang daghan pa ang bisan-kinsang magtotoo mahibalo bahin sa Dios, ang labi pa nga siya nagahigugma Kaniya. Ang inisyal nga kalihukan sa ganghaan singko sa estraktura sa gugma maoy kamapasalamaton para sa kinsa ug unsa ang Dios. Sa matag doktrina nga nakat-onan, ang magtotoo nagaila nga ang katingalahan nga mga panalangin sa plano sa Dios maoy mga ekspresyon sa divine nga esensiya. Ang magtotoo kinsa nagahinumdum sa mga hiyas sa Dios adunay kompiyansa, kalinaw, ug kalig-on latas sa tanang mga unus sa kinabuhi.

> Niini ako maghinumdum sa hunahuna, tungud-niini, ako adunay paglaum [kompiyansa nga gipunting ngadto sa Dios]. Ang mga kalihukan sa grasya sa Dios dili gayud maundang, kay ang Iyang mga kalooy dili gayud magpakyas, sila bag-o sa matag kabuntagon. Bantugan ang Imong pagkamatinumanon. Ang Ginoo akong kabahin nagaingon akong kalag, tungud-niini ako adunay paglaum diha Kaniya. Ang Ginoo maayo niadtong kinsa maghulat diha Kaniya [katumbas sa pagpuyo sulud sa estraktura sa gugma atol sa Kapanahonan sa Simbahan], ngadto sa kalag kinsa nagapangita Kaniya [katumbas sa ganghaan kwatro sa estraktura sa gugma]. (Mga Pagbangutan 3:21-25)

Samtang ang usa ka magtotoo nagaabante ngadto sa espirituhanong pagkahamtong, ang iyang gugma para sa Dios nagakahamtong. Ang gugma para sa Dios nagadeterminar sa kapasidad para sa labawng-grasya nga mga panalangin. Ang katinuuran sa ganghaan otso pinasikad diha sa pagkab-ot sa ganghaan singko.

> Apan maingon nga kini anaa nahasulat [sa Isaiah 64:4; 65:17], “Mga butang nga ang mata wala nakakita ug ang dalunggan wala nakadungog [labaw sa empirisismo], ni kini nakasulud ngadto sa toong lingin-nga-kabahin sa tawo [labaw sa rasyonalismo], ang mga butang [mga panalangin sa pagkahamtong] nga ang Dios nakaandam para niadtong kinsa maghigugma Kaniya.” (1 Mga Taga-Corinto 2:9)

Kini nga prinsipyo nasinati gikan sa Mga Taga-Roma 8:28. Didto, si Pablo nagahulagway sa hugna uno sa pagtoo-pahulay nga pagbansaybansay uban sa usa ka saad nga angay lamang sa hamtong nga mga magtotoo o sa niadtong nagkaduul sa pagkahamtong. Bugtong ang nag-abante nga magtotoo kinsa adunay buylo gikan sa doktrina sa Bibliya ang nagaila ug nagahigugma sa Dios, ug bugtong ang magtotoo kinsa nagahigugma sa Dios ang adunay kapasidad para sa mga panalangin sa pagkahamtong.

> Kay kita nahibalo nga para niadtong kinsa maghigugma sa Dios [ganghaan singko sa divine dynasphere], Siya nagapatambayayong sa tanan nga mga butang para sa maayo. (Mga Taga-Roma 8:28*a*)

“Sa maayo” nagalakip sa tanan nga mga panalangin ang Dios makahimo pagyabo ngari kanato sulud sa panahon. Kini nga labawng-grasya nga mga panalangin magatubo ngadto

sa katingalahang mga ganti didto sa eternidad. Kini nagapahimaya ni Kristo karon ug sa kahangturan ug mao ang kinatas-ang katumanan sa plano sa kalampusan sa Dios.

Okupasyon uban ni Kristo

Samtang ang usa ka magtotoo nagapadayon sa pagpalambigit sa unang upat ka ganghaan sa divine dynasphere, siya nagapadako sa iyang kapasidad para sa gugma diha sa ganghaan singko. Ang ganghaan singko nagatubo gikan sa gugma para sa Dios, nga nagapaila sa nagtubo nga magtotoo, ngadto sa *okupasyon uban ni Kristo*, nga nagapaila sa hamtong nga magtotoo.[55]

Si Kristo mao ang tumong sa kinabuhi ni Pablo. Bisan pa sa kabug-at ug panagbangi nga sa wayhunong mialirong sa bantugan nga apostol, siya napalig-on pinaagi sa iyang makanunayon nga pagkahibalo sa Ginoo. Masmaayo kay sa bisan-kinsa pa, si Pablo nagahubit sa okupasyon uban ni Kristo: Jesu-Kristo maoy mismong kinabuhi ni Pablo.

> Sa pagkatinuud ako nahibalo [Mga Taga-Roma 8:28] nga kini [panagbangi] mosangpot para sa pagpalingkawas kanako pinaagi sa inyong mga pag-ampo [mga pangaliya-alang-sa-uban] ug sa lohistika nga pagsangkap [sa panalapi nga gasa] gipadasig pinaagi sa Espiritu ni Jesu-Kristo [ang Balaang Espiritu sulud sa divine dynasphere], sumala sa akong naghingapin nga konsentrasyon [diha sa doktrina, ganghaan kwatro] ug masangputong kompiyansa [diha sa Dios, kaligdong diha sa ganghaan singko] nga sa wala gayud ako mapakaulawan [ang kaligdong sa dipersonal nga gugma sa dihang nag-atubang sa makauulaw nga katawhan; cf., Mga Taga-Filipos 1:16], apan uban sa integridad sa pagkahamtong [hingpit nga kaisog] bisan pa karon, ingon sa kanunay, si Kristo mahimaya sa akong pagkatawo, bisan kon sa kinabuhi ba [ang mga panalangin sa labawng-grasya] o sa kamatayon [ang mga panalangin sa pagkamatay nga grasya]. Para kanako, ang pagpuyo maoy Kristo [okupasyon uban ni Kristo]; sa ingon-usab, ang pagkamatay maoy ganansiya [ang kaayohan o bintaha sa waykatapusang mga ganti]. (Mga Taga-Filipos 1:19-21)

Ang labawng-grasya nga mga panalangin diha sa ganghaan otso sa estraktura sa gugma mahisulud sa unum ka kategoriya, ang una ug labing importante niini nagalangkub sa espirituhanong mga panalangin. Ang espirituhanong mga panalangin magmugna sa imong kapasidad para sa tanang lain nga mga porma sa kauswagan, ug ang okupasyon uban ni Kristo maoy mismo usa sa espirituhanong mga panalangin sa labawng-grasya. Ang masdako ang imong buylo gikan sa ganghaan kwatro, ang masdako ang imong kapasidad para sa paghigugma sa Dios. Sa dihang ang imong kapasidad para sa personal nga gugma para sa Dios nakaabot sa punto sa okupasyon uban ni Kristo, ang Dios makatugyan kanimo sa talagsaong mga panalangin nga wala nagpalinga kanimo gikan sa unsay labing importante—ang tinubdan, Dios Mismo. Ang mga bunga sa espirituhanong buylo sa wayhunong magtubo hangtod nga ikaw maghuput sa kapasidad sa kalag nga nagatugot sa

55. Thieme, *The Integrity of God*, 158-60, 171.

Dios sa pagpanalangin kanimo ngadto sa kinatas-an.

Ang Dios nagahatag sa labawng-grasya ngadto lamang sa hamtong nga mga magtotoo, tungud kay diyutay nga katawhan ang makalabang sa kauswagan nga pagsulay.[56] Bugtong ang hamtong nga magtotoo kinsa naokupar ni Kristo ang nagapabilin sa doktrina sa Bibliya ingon nga iyang nag-una nga prayoridad ug, bisan kon sa nasudnon ba o sa personal nga kauswagan o kalisdanan, nagalabang sa matag pagsulay nga may mahinungdanong kalampusan.

Si Haring David, kang kinsa ang Bibliya nagaila ingon nga "usa ka tawo nga subay sa kaugalingong kasingkasing sa Dios" (1 Samuel 13:14*a*; Mga Buhat 13:22*b*), mipahayag niining makanunayon nga tinguha para sa doktrina nga gidasig pinaagi sa iyang hamtong nga gugma para sa Dios.

> Usa ka butang nga ako mitinguha sa Ginoo, nga ako mopangita; nga ako mahimong magpuyo sulud sa panimalay sa Ginoo sa tanang mga adlaw sa akong kinabuhi, sa pagsud-ong sa katahum sa Ginoo, ug sa pagpakisayod sa iyang templo [magpadayon sa pagkat-on sa doktrina sa Bibliya]. (Mga Salmo 27:4, KJV)

Ang gugma para sa Dios mao ang basihanan para sa tanang tinuud nga pagsimba, ang tanan nga pangpadasig para sa Kristohanong produksiyon, ang tanan nga katumanan sa plano sa Dios, ug ang tanan nga paghimaya ni Ginoong Jesu-Kristo sa atong mga kinabuhi. Ang divine dynasphere nagapagahum sa harianong pamilya sa paghigugma sa Dios nga Amahan, maingon nga ang pagkatawo ni Kristo sulud sa hingpit-nga-sumbanan sa divine dynasphere mihigugma Kaniya.

DIPERSONAL NGA GUGMA PARA SA KATAWHAN: ANG HARIANONG PAMILYA NGA KADUNGGANANG LAGDA

Ang halangdon nga Kristohanon nagapuyo pinaagi sa usa ka lagda sa kadungganan. "Kaligdong Nahiuna" ang iyang bansilag: Siya nagarespeto sa awtoridad, nagahigugma sa Dios pinaagi sa personal nga gugma, ug nagahigugma sa tawo pinaagi sa dipersonal nga gugma. Ang kadungganang lagda nagabungat sa tanan nga mga kaligdong sa sistema sa protokol sa Dios, ang divine dynasphere. Ingon nga ang kinatas-ang makapalihok nga kaligdong, nga nagaagad diha sa pangpundasyon ug makapadasig nga mga kaligdong, ang dipersonal nga gugma sa magtotoo nagapaila sa lig-ong-kusog sa Kristohanong integridad. Ang halangdon nga magtotoo nagarepresentar ni Kristo pinaagi sa usa ka maloloy-ong istilo nga nagapaaninag sa waykatapusang aristokrasya sa atong Ginoo.

Ang aristokrasya gilibak ingon nga pagkagarboso, katilingbanong inhustisya, ug panglupig, apan sa iyang tinuud nga kahulugan ang aristokrasya nagapasabut og kahawud, kalampusan, kaisog, ug usa ka pag-ila sa responsibilidad. Talagsaong katawhan mahimong inila pinaagi sa paglampos labaw pa kay sa ilang mga kadungan, ug sa higayon

56. Tan-awa sa mga panid 175-77.

nga kini nga kahawud gikatunol gikan sa henerasyon sa henerasyon, ang kabataan, usab, nasilsilan sa hawud nga mga sukaranan. Apan sagad sa mga kaliwat sa mga dungganang katawhan dili mag-ambit sa kabaskog o kalig-on sa karakter nga mipasibantog sa ilang mga katigulangan. Tungud-niana, ang kalagsik sa kahalangdon kinahanglang mapalungtad pinaagi sa usa ka lagda sa kadungganan. Ang batan-on nga manununod natudloan sa protokol sa aristokrasya. Siya nabansay gikan sa pagkatawo sa paghunahuna ug paglihok nga may balansi ug kaisog, sa kanunay nag-amping sa iyang kaugalingon nga personalidad, labaw pang sinati sa usa ka butang sukad sa pagkahimugso.

Kita maoy espirituhanong mga aristokrata. Kita wala nahitakus sa atong nahimaya nga bag-ong pagkatawo, maingon nga walay harianong masuso nga angayan mahimong usa ka prinsipe. Ang atong pagkaharianon mao ang resulta sa mga kalampusan sa usa ka laing linalang. Si Jesu-Kristo mitukod sa atong harianon nga dinastiya kapin sa duha ka libo ka tuig ang miagi isip usa ka resulta sa Iyang istratehiyanhong kadaugan batok ni Satanas, para niini Siya mikab-ot sa gihimayang titulo nga Hari sa mga hari ug Ginoo sa mga ginoo. Diha sa espirituhanong pagkatawo kita magsulud sa harianong pamilya ni Ginoong Jesu-Kristo, ug Siya nakahatag kanato sa Iyang lagda sa kadungganan nga alang sa pagpuyo.

Ang atong harianon nga lagda sa batasan maoy gitudlo sa katibuk-an sa Bag-ong Testamento, ilabina ni Pablo diha sa Mga Taga-Roma 12—16. Kita wala magpuyo ilalum sa mga sistema sa legalismo o relihiyosong tradisyon. Kita magpuyo sa waypihig ug uban sa divine nga gipaambit nga kalipay sulud sa dynasphere sa Hari sa mga hari, dili ilalum sa subhetibo, malimbungon nga impluwensiya sa magmamando niining kalibutana. Ang divine dynasphere mao ang sistema sa gahum nga nagatuman sa harianong pamilya nga kadungganang lagda.

Akong natudlo ang mga prinsipyo sa kadungganang lagda diha sa *The Integrity of God*;[57] sila dinhi gitingub isip usa ka makapalihok nga listahan sa mga sukaranan.

1. Pagrespeto sa praybasi sa harianong pagkapari.

Ang Kristohanong paagi sa kinabuhi usa ka kinabuhi sa kagawasan (Mga Taga-Galacia 5:1), labaw bisan sa kagawasan sa divine nga katukuran. Ang praybasi maoy gikinahanglan sa kagawasan. Ang prinsipyo sa kadungganang lagda, nan, maoy “pagpakabuhi ug tugoti ang uban sa pagpakabuhi” (Mga Taga-Roma 14:7-8). Kini nagakahulugan og paglikay gikan sa paglibak, pagdaot-sa-dungog, paghukum, pagpakaulaw sa tawo, ug daotang hunahuna gikan sa mga tabitabi ug huhungihong nga kamatuuran (Mga Taga-Roma 14:10-13). Respeto para sa praybasi sa pagkapari usab nagabungat og pagpasaylo para sa sayup nga mga opinyon sa dihamtong nga mga magtotoo diha sa dikinahanglanon nga mga butang (Mga Taga-Roma 14:2-3). Sa katapusan doktrina sa Bibliya mao ang kinahanglanon; tanan nga lain pa, sa usa ka masdako o masminos nga kahimtang, maoy dikinahanglanon (Mga Taga-Roma 14:19). Samtang ang usa ka magtotoo nagatubo diha sa Pulong, ang doktrina nagatul-id sa iyang mga opinyon nga walay pagkinahanglan para sa wapangayoa nga pag-apil-apil sa laing mga Kristohanon. Ang pagpasaylo nagatugot sa tanang mga magtotoo sa pagtigum sulud sa lokal nga kongregasyon ug pagduul sa Pulong sa Dios uban sa pagkawaypihig. Isip harianong mga pari, nagrepresentar sa ilang-kaugalingon

57. Thieme, *The Integrity of God*, 186-97.

atubangan sa Ginoo, ang dihamtong adunay praybasi ug kagawasan sa pagtubo samtang ang hamtong adunay mapadayonong mga oportunidad sa pag-ugmad og kalig-on pinaagi sa pagkamanununtuon.

2. Paghigugma sa tanang katawhan pinaagi sa dipersonal nga gugma.

Ang dipersonal nga gugma nagapahimug-at sa imong kaugalingon nga integridad, hain nagabungat nga ikaw dili magbaton og kasilag o kahiubus batok ni bisan-kinsa, ilabina sa uban nga mga magtotoo, kinsa maghuput sa mao rang giimpyut nga pagkamatarong sa Dios nga ikaw maghuput (Mga Hebreohanon 13:1; 1 Juan 3:11). Ang dipersonal nga gugma usab nagasalikway sa kalooy-sa-kaugalingon ug wala gayud nagatinguha sa pagpukaw o pagpahimulus sa kalooy sa uban (Juan 15:12; Mga Taga-Roma 12:9-10; 1 Juan 4:11).

3. Pag-ila nga ang tanan nga mga magtotoo adunay usa ka komon nga tumong.

Ang Dios nagapabilin sa matag magtotoo nga mabuhi sa pag-abante ngadto sa pag-kahamtong sulud sa divine dynasphere. Ubus sa kadungganang lagda, tungud-niini, ikaw kinahanglang maglahutay diha sa panabut ug aplikasyon sa doktrina sa Bibliya. Ikaw kinahanglang maghural ngadto sa awtoridad sa imong pastor-magtutudlo, apan kini usab nagakahulugan nga ikaw kinahanglang magpakita og kortesiya, pagkamahunahunaon, ug pagkasensitibo alang niadtong anaa sa kongregasyon kinsa malagmit anaa sa lahi nga hugna sa espirituhanong pagtubo (Mga Taga-Roma 15:5-7).

4. Pagtukod sa integridad; ayaw tuisa ang moralidad.

Integridad mao ang sukaranan sa harianong pamilya, hawud kay sa moralidad nga nahisakup sa magtotoo ug dimagtotoo pareho. Ang integridad sa magtotoo nahigamut diha sa pagpuno sa Espiritu ug diha sa doktrina sa Bibliya, samtang moralidad mao ang katumanan sa mga balaod sa divine nga katukuran. Integridad busa nagalabaw, apan nagalakip sa moralidad. Personal nga integridad mao ang *sine qua non* sa Kristohanong kinabuhi; ang moralidad nagabalhin ngadto sa legalismo sa dihang kini gitoohan nga mao ang Kristohanong paagi sa kinabuhi (Mga Taga-Roma 13:1, 8-10).

5. Ayaw gayud pagdahum nga ang produksiyon usa ka paagi sa divine nga panalangin.

Ang imong talento, personalidad, salabutan, sakripisyo, asetisismo, ug abilidad dili ga-yud magmerito og panalangin gikan sa Dios. Siya nagapanalangin kanimo tungud kay ikaw aduna sa Iyang giimpyut nga pagkamatarong. Ang Dios nagaila lamang sa integridad, nga mao ang sukaranan sa pagkahamtong nga nakab-ot pinaagi sa pagpuyo ug paglihok diha sa Iyang sistema sa gahum. Ang produksiyon maoy usa ka *resulta* sa espirituhanong pag-abante, dili gayud ang hinungdan. Kon ang buylo gikan sa doktrina sa Bibliya sulud sa divine dynasphere maoy giila ingon nga hinungdan sa espirituhanong pagtubo, integridad, ug panalangin, nan ang kinaugalingong-pagkamatarong maoy gipalagpot gikan sa imong kinabuhi (Mateo 6:33).

6. Pag-agad sa hingpit diha sa integridad sa Dios.

Aron sa pag-agad diha sa Dios, ikaw kinahanglan sa tuman nga nasayod sa Iyang mga hiyas pinaagi sa pagsabut sa doktrina sa Bibliya. Ang imong punto sa reperensiya diha sa Dios mao ang Iyang gugma. Mao nga, ang tibuuk Kristohanong kinabuhi mahimong malangkub isip ligdong nga gugma ang nag-una. Kining hingpit nga pag-agad diha sa gugma ug integridad sa Dios maoy gitawag og "paglaum," ang malaumong pagpaabot sa panalangin (Mga Taga-Roma 15:13).[58] Ang maong kompiyansa nagapadasig ug nagapalahutay sa imong espirituhanong buylo: Ikaw gidala ngadto sa pagkahamtong pinaagi sa *paghunahuna*, paghunahuna ilalum sa usa ka prinsipyo sa kadungganang lagda. Ang husto nga paghunahuna nagamugna og husto nga pangpadasig, ug ang husto nga pangpadasig nagasangko sa husto nga aksiyon (Mga Taga-Roma 12:1-2).

7. Hinumdumi nga ang kadungganang lagda maoy para sa tanan nga mga magtotoo.

Ang harianong pamilya nga kadungganang lagda dili lamang para sa manggialamon o malampusong katawhan. Tungud lamang kay ang harianong lagda maoy hawud sa tanan nga laing mga paagi sa kinabuhi dili pasumangil para sa pagkaarogante. Kini sistema sa *Dios*, *Iyang* lagda, dili imoha. Pulos ang mga balaod sa divine nga katukuran ug ang harianong pamilya nga kadungganang lagda magpalahutay sa imong pag-abante, panalangin, ug kalipay. Ang tanan nga mga magtotoo, naglakip kanimo, magsalig niining duha ka divine nga sistema (Mga Taga-Roma 12:3; 13:1-8).

8. Masdaghan maoy gibungat sa malig-on kay sa mahuyang.

Kitang tanan harianon, apan walay duha ka magtotoo nga katumbas. Bisan pa sulud sa pagkaharianon pipila maoy maslig-on ug mas miabante kay sa uban tungud sa ilang mas makanunayong panabut ug aplikasyon sa doktrina. Ang prinsipyo sa *noblesse oblige* nagaaplay. Ang *pagkahamtong* nagaimposar sa obligasyon sa halangdon, manggihatagon, ug responsable nga pamatasan nga mao ang nahiuban sa kataas og ranggo o hamiling pagkatawo (Mga Taga-Roma 15:1-4). Ang lig-on maoy obligado sa pag-antos sa diki-nahanglanon, dimahinungdanon, ug usahay salawayon nga mga opinyon ug mga aksiyon sa mahuyang (Mga Taga-Roma 14:1). Ang usa ka arogante nga tawo tingali magdahum nga ikaw mahuyang ug tingali magbiaybiay kanimo tungud sa pagnunut ngadto sa mga pagbungat sa dihamtong nga mga magtotoo, apan walay pagkamahuyang sa maong pagkamanunuton. Ang lig-on nga magtotoo maoy masaligon ug nagasulti, "Ako mahimong mabawog, apan ako dili mabali." Siya nagabaton og usa ka kalmang pagtamud sa buut bahin sa iyang-kaugalingon, bahin sa kinabuhi, ug bahin sa uban. Ang dipersonal nga gugma nagapatuman sa katungdanan sa lig-on nga magtotoo ngadto sa mahuyang nga magtotoo.

9. Pagsinati sa awtoridad.

58. Thieme, *The Integrity of God*, 130-33, 151-58.

Ang arogante nga katawhan maoy mahuyang, ug ang mahuyang magbatok sa awtoridad. Apan ang awtoridad nagapanalipod sa kagawasan (1 Pedro 2:13-18). Sama sa tawhanong kagawasan, ang Kristohanong kagawasan dili usa ka panagsa nga kalidad. Ang imong kagawasan ingon nga usa ka magtotoo diha ni Ginoong Jesu-Kristo maoy usa ka kinahanglanong parte sa usa ka sistema nga nagalakip sa gawasnong pagbuut, praybasi, pribadong kabtangan, ug awtoridad. Ang matuud nga kamapaubsanon nagahural ngadto sa pastor kinsa sa matinumanong nagatudlo sa ortodoxa nga Kristohanong mga kamatuuran gikan sa usa ka masistemahong exegesis sa mga Kasulatan (Mga Hebreohanon 13:7, 17). Ang Dios mitugyan sa Iyang awtoridad ngadto sa mga pastor (Mga Taga-Efeso 4:11) ug sa kanunay nagapanalipod sa Iyang mga sulugoon (Isaiah 54:17).

10. Pagbalos para sa pribilihiyo sa pagpaminaw sa doktrina nga gitudlo.

Ang Kristohanong paghatag maoy usa ka butang sa pagtahod ilalum sa lagda sa pamatasan sa harianong pamilya. Ang Dios nagasukud sa paghatag pinaagi sa pangpadasig likud sa gasa, dili pinaagi sa iyang panalapi nga balor (Markos 12:41-44). Gumikan-niini, ang kadungganang lagda nagabungat sa usa ka maggihatagong batasan, ug kini nga panghunahuna nahulma lamang gikan sa sulud pinaagi sa anam-anam nga paglambo sa doktrina sa Bibliya sulud sa kalag. Walay usa ang makapugus sa bisan-kinsang magtotoo aron sa tarong madasig sa paghatag. Ang simbahan mahimong magpahibalo sa mga panginahanglan apan kinahanglan nga dili gayud magpakilooy o magpaningil sa magtotoo tungud sa kuwarta. Ang paghatag gimando, apan ang imong paghatag kinahanglan nga dili iresponsable. Ikaw kinahanglang dili gayud magbutang sa peligro sa panglawas ug kabulahanan sa imong pamilya o magpakyas-pagtuman sa imong sa panalapi nga mga obligasyon aron sa pagdonar ngadto sa simbahan (1 Timoteo 5:8).

SI JUAN NAGATUDLO SA LIGDONG NGA GUGMA

Kaligdong gikan sa Doktrina sa Bibliya

Ang kaligdong kinahanglang makat-onan. Kita magsugod diha sa doktrina, dili sa kaligdong. Kita kinahanglang magsunud sa mga sugo sa Dios ug maghimo sa daghan nga positibong mga desisyon nga gikinahanglan sa pagtuman ngadto sa *proseso* sa pagkat-on sa doktrina: pagdawat, paghawid, paghinumdum.

> Labot pa, kita nakaabot sa paghibalo [pagdawat sa doktrina diha sa ganghaan kwatro sa divine dynasphere] ug nakatoo [paghawid sa doktrina] niining gugma nga ang Dios nagapadayon sa pagbaton alang kanato [ngadto sa Iyang pagkamatarong nga anaa kanato]. (1 Juan 4:16*a*)

Ang doktrina sa Bibliya nagapadayag sa kinaiya sa ligdong nga gugma, nga nagaaninag sa esensiya sa Dios.

> Ang Dios gugma [Siya nagahigugma sa Iyang kaugalingon nga kaligdong,

> nagtukod sa palisiya sa kaligdong nahiuna]. Sa pagkatinuud, ang usa kinsa nagapuyo sulud sa espera sa gugma [ang estraktura sa gugma] nagapadayon diha sa [plano sa] Dios, ug ang Dios [ang Balaang Espiritu, ang Tigpalagsik sa divine nga sistema] wala nagahunong [nagapuyo, nagapadayon, nagalahutay] diha kaniya. Pinaagi niini [pagpuyo sulud sa gahum sa divine dynasphere] ang gugma [ligdong nga gugma: personal ngadto sa Dios ug dipersonal ngadto sa tawo] natuman pinaagi kanato. (1 Juan 4:16*b*-17*a*)

Ang Griyego nga pungan (*agape*), "gugma," nagapahimutang og usa ka kategoriya nga nagalukup sa tibuuk sistema sa mapuslanong teyolohiya. Ang ligdong nga gugma mamahimong usa ka paghulagway sa Kristohanong paagi sa kinabuhi (1 Mga Taga-Corinto 13:13). Ang katuyoan sa Dios sa pagpabilin kanimo nga buhi mao nga ikaw mahimong mag-ugmad og usa ka personal nga gugma para Kaniya sulud sa estraktura sa gugma. Hangtod nga ikaw makakab-ot sa gugma para sa Dios, ikaw wala gayuy nalampos isip usa ka magtotoo. Ang Kristiyanismo dili pagsaksi, pag-ampo, paghatag, pag-awit, sakripisyo, o emosyonalismo. Bisan gani diha sa ilang angay nga mga dapit kini maoy ikaduha. Ang imong nag-una nga kalihukan isip usa ka magtotoo maoy ligdong nga gugma isip usa ka resulta sa pagpuyo sulud sa divine dynasphere. Ang personal nga gugma para sa Dios mao ang magdadasig sa tanan nga normal, lehitimo nga mga aktibidad sa Kristohanong paagi sa kinabuhi.

Ang Dios nagakuha sa kalingawan gikan sa paghatag kanato sa kapilian sa paglatas sa kinabuhi pinaagi sa kaligdong; Siya nakapahimutang sa plano sa kalampusan diin kita makahimo sa pagsunud. Sa dihang kita maghuput sa nagpadasig nga kaligdong, kita makasunud sa tanang makapalihok nga mga sugo nga makit-an diha sa Pulong sa Dios, naglakip sa mando sa paghigugma sa tanang katawhan—pinaagi sa dipersonal nga gugma.

Ligdong nga Gugma ug Kahadlok

Kuyog sa ligdong nga gugma nagatungha ang kompiyansa. Ang nag-abante nga magtotoo adunay balansi sa pangisip ug matinguhaong pagpaabot mahitungud bisan pa sa katapusang pagsulay sa kinabuhi, ang Lingkoranan sa Paghukum ni Kristo diin ang atong mga kinabuhi pagatantiyahon para sa waykatapusang ganti o pagkawala sa ganti. Gipatawag atubangan sa Dios-tawo, Jesu-Kristo, ang absoluto nga Maghuhukum kinsa mohukum sa labing-mahinungdanon nga posibleng isyu—ang katapusang pagtantiya sa Kristohanong kinabuhi sa matag magtotoo—ang hamtong nga magtotoo mobarog sa hingpit nga kagawasan gikan sa kahingawa o kalisang. Ang maong kompiyansa, nga kita makahuput usab niining kinabuhia, maoy katunga sa laing paris sa katugbang nga mga kaligdong: kompiyansa diha sa Dios ug kaisog ngadto sa tawo ug mga sirkumstansiya. Ang makapadasig nga kaligdong sa kompiyansa diha sa Dios nagabarog likud sa makapalihok nga kaligdong sa kaisog ngadto sa katawhan ug mga sirkumstansiya.

> Aron nga kita makabaton sa kompiyansa diha sa adlaw sa pagtantiya [ang Lingkoranan sa Paghukum ni Kristo], tungud kay maingon nga Siya mao, sa susamang paagiha usab mao kita niining kalibutana. (1 Juan 4:17*b*)

Si Kristo mihuput sa waysayup nga dungog ug kaligdong sulud sa hingpit-nga-sumbanan sa divine dynasphere. Kita dili mahimong waysayup, apan gitukod ibabaw sa giimpyut nga divine nga pagkamatarong nga kita midawat diha sa kaluwasan, ang atong dungog ug kaligdong nagasundog ni Kristo samtang kita magpadayon sulud sa divine dynasphere dinhi sa kalibutan sa yawa.

> Ang kahadlok wala nagapuyo sulud sa gugma [sulud sa estraktura sa gugma]. (1 Juan 4:18*a*)

Wamapugngi nga kahadlok mao ang tugbang sa kaisog. Ang kaisog ngadto sa tawo ug kompiyansa ngadto sa Dios magbarog sa dungan isip katugbang nga mga kaligdong aron nga sa higayon nga ang panghunahuna nga sala sa kahadlok nagakontrol sa kalag, tanan nga kaligdong mapapha. Ang kahadlok usa ka tigguba sa gugma tungud kay ang kahadlok nagaguba sa kaligdong. Ang estraktura sa gugma mao ang espera sa kaligdong diin ang kahadlok dili mahimong makapadayon.

Tungud kay ang kaisog ngadto sa tawo mao ang makapalihok nga kaligdong nga gipadasig pinaagi sa kompiyansa diha sa Dios, ang magtotoo kinsa segurado sa omnipotence, pagkamatinumanon, ug lohistika nga grasya sa Dios nagapabilin sa pagkontrol sa iyang kinabuhi bisan pa ilalum sa kinadak-ang tensiyon. Ang kaisog maoy *paghunahuna* ilalum sa pamugus; kahadlok maoy waykatakus sa paghunahuna. Ang talawan dili kinahanglan nga ang usa kinsa nagadagan, kundili ang usa kinsa nagakaging sa hunahuna ubus sa kalisud.

Sa dihang ang usa ka hamtong, maligdong nga magtotoo nagapadayon sa pagdala sa iyang-kaugalingon nga may balansi ug magtuman sa iyang mga responsibilidad ubus sa makahahadlok nga pag-ipit, siya nagahimo sa kalisud nga mao rag walay kalisud ug sa iyang kaisog nga mao rag hingpit nga pagsalig-sa-kaugalingon. Pinaagi sa pagkat-on og doktrina sulud sa gahum sa divine dynasphere, ang magtotoo nagatukod og kompiyansa diha sa Dios, nga nagahatag kaniya sa kaisog, balansi, ug kagawasan gikan sa kahingawa sa paggamit og doktrina sa kinabuhi.

> Apan ang ligdong nga gugma [*teleios*-gugma] nagapapahawa [nagaabog, nagahingilin] niini nga kahadlok. (1 Juan 4:18*b*)

Naghulagway sa gugma, ang Griyegong pungway nga *teleios* nagatumbok nga walay bisan-usa nga nahisakup niini nga gugma ang masalikway; walay mahimong madugang niini ingon nga usa ka pag-uswag; wala sa iyang kaugalingon nga kahawud ang magkulang. Sagad gihubad og "perpekto," ang *teleios* maoy usa ka pungway sa kahawud. Si Aeschylus migamit og *teleios* ngadto sa mga diyosdiyos isip usa ka divine nga hiyas: "gamhanan, epektibo." Si Plato migamit sa *teleios* nga mahimong magpulihanay sa *arete*, "kaligdong." Ang *teleios* nahimong usa ka kapulong para sa kaligdong, aron nga ang unsay sagad nga gikutlo gikan sa King James Version isip "perpektong gugma" nagadawat og dako-kaayong kamahinungdanon sa dihang giila sa kahulugan nga "ligdong nga gugma." Si Satanas nagapasiugda sa mini nga mga sistema sa gugma nga nagaagad diha sa kahadlok. Ligdong nga gugma lamang, nga mao ang monopolyo sa Dios sulud sa divine dynasphere, ang nagapapahawa sa kahadlok.

> Kay kini nga kahadlok nagaaghat og kastigo. (1 Juan 4:18*c*)

Kini dili usa ka reperensiya sa divine nga disiplina nga gipahamtang pinaagi sa gugma sa Dios. Ang magtotoo gawas sa divine dynasphere nagalalang pulos sa kahadlok *ug* sa iyang kaugalingon nga kastigo. Ang kahadlok nagaaghat og kaugalingong-minugna nga kagul-anan. Pinaagi sa pagpabilin diha sa usa ka posisyon sa kahuyang, ang usa ka magtotoo mamahimo nga iyang kaugalingon nga labing-daotan nga kaaway. Siya sa way-undang nagahimo og dimaayong mga desisyon, nagpahinungud sa iyang-kaugalingon ngadto sa usa ka kinabuhi sa pagkastigo-sa-kaugalingon. Siya dili makapasangil sa mga sirkumstansiya, kalikupan, o sa ubang katawhan para sa iyang pagkadili-malipayon. Siya mao ang produkto sa iyang kaugalingon nga mga desisyon sa wapagsugut sa divine nga mga sugo mahitungud sa rebound, sa pagbaliwala sa plano sa kalampusan sa Dios, ug sa pagdumili sa pagpuyo sulud sa espera sa kaligdong. Siya napakyas sa pagkab-ot sa ligdong nga gugma.

> Sa pagkatinuud, ang usa kinsa nahadlok wala mahamtong diha sa gugma [wala makakab-ot og kaligdong sulud sa estraktura sa gugma]. (1 Juan 4:18*d*)

Ligdong nga Gugma ug Pagdumut

Diha sa bersikulo 19, si Juan nagatanyag sa sundanan sa ligdong nga gugma sama sa makita diha sa esensiya sa Dios.

> Kita maghigugma tungud kay Siya unang mihigugma kanato. (1 Juan 4:19)

Sa eternidad nga milabay ang Dios nahibalo sa matag lihok sa sala, tawhanong kamaayo, ug daotan nga ang matag magtotoo magbuhat, bisan pa Siya mihigugma kanato pinaagi sa divine nga dipersonal nga gugma. Ang gugma sa dimabulag nga nahiusa diha sa integridad nagapaila sa matag aksiyon ni Kristo ngari kanato. Tungud sa divine nga gugma ang Dios nga Amahan mipadala sa Iyang Anak aron mapanganak nga usa ka tawo. Gikan sa eternidad nga milabay ang katuyoan sa unang pag-abut ni Kristo mao sa kanunay nga Siya mamatay didto sa krus. Isip tinuud nga pagkatawo si Kristo mibayad sa silot para sa sala, nga maoy gibungat sa divine nga pagkamatarong ug hustisya, aron nga si bisan-kinsa ang nagatoo diha Kaniya mahimong mapasig-uli ngadto sa Dios. Si Kristo sa Iyang-kaugalingon nagahuput og doble nga kaligdong: Isip Dios Siya adunay divine nga kaligdong; isip tawo Siya mibaton sa ligdong nga gugma ug mipabilin nga waysayup sulud sa hingpit-nga-sumbanan sa divine dynasphere.

Ang pagkamatarong ug hustisya sa Dios mao ang kaligdong sa Iyang gugma. Ang Iyang gugma dili gayud usa ka danghag, sentimental, emosyonal nga gugma. Kini maoy ligdong nga gugma. Tungud-niini, kita maghigugma sa mao ra nga prinsipyo: kaligdong nahiuna. Ang giladmon sa atong personal nga gugma para sa Dios ug ang kalig-on sa atong dipersonal nga gugma para sa tawo mag-agad diha sa atong kaligdong, dungog, ug integridad nga naugmad sulud sa divine dynasphere. Sa pagkatinuud, ang dipersonal nga gugma maoy usa ka teknikal nga termino para sa integridad o kaligdong sa hinungdan.

Ang 1 Juan 4:20 nagatanyag og usa ka mapangagpasong kahimtang diin ang usa ka magtotoo nawad-an og kontrol sa iyang kinabuhi, sama sa makita diha sa pagkagar sa ligdong nga gugma.

> Kon si bisan-kinsa mag-ingon, “Ako maghigugma sa Dios,” ug bisan pa siya nagadumut sa iyang isigkamagtotoo, siya usa ka bakakon [siya nagapuyo sa usa ka bakak]. (1 Juan 4:20*a*)

Kon ang usa ka magtotoo napuno sa kinaugalingong-pagkamatarong, pagkasad-an, kalooy-sa-kaugalingon, pangabubho, antagonismo, pagkamapait, o pagkadimapuypuy, siya walay kontrol sa iyang kinabuhi. Ang panghunahuna nga mga sala usa ka timailhan sa pagpaluwat sa pagmando sa kalag alang sa kinaiyang makasasala, nagpahinunut ngadto sa impluwensiya sa yawa.

Kon ang usa ka magtotoo wala nagakontrolar sa iyang kinabuhi, siya dili makalalang og kaligdong. Kon siya walay makapalihok nga kaligdong ngadto sa tawo ug mga sirkumstan-siya, siya walay makapadasig nga kaligdong ngadto sa Dios. Ang mga ganghaan singko ug says sa estraktura sa gugma magbarog o malaglag sa dungan; sila dungan-nga-anaa o wadiha. Kon ang usa ka parte nawala, ang tibuuk maguba. Ang Kristohanon kinsa nagadumut sa iyang isigkamagtotoo sa kaarogante nga mipataas sa iyang-kaugalingon labaw sa uban; siya nakapalubog sa iyang personal nga kasigurohan sa padulngan, nga napatuman pinaagi sa espirituhanong buylo sulud sa divine dynasphere. Mitangtang sa iyang-kaugalingon gikan sa espera sa gahum sa Dios, siya nagapuyo diha sa usa ka posisyon sa kahuyang diin siya makahimo lamang og daotan nga mga desisyon. Si Satanas “usa ka bakakon ug ang amahan sa mga bakak” (Juan 8:44), ug ang magtotoo kinsa nagasalikway sa sistema sa Dios nagapuyo sa usa ka bakak diha sa inawat nga sistema ni Satanas.

> Kay siya kinsa wala nagahigugma sa iyang isigkamagtotoo [pagkagar sa kaligdong, kulang sa dipersonal nga gugma], kang kinsa siya nakakita, dili makahimo sa paghigugma sa Dios, kang kinsa siya wala makakita. (1 Juan 4:20*b*)

Kon ang kaligdong sa dipersonal nga gugma diha sa ganghaan says napapas pinaagi sa panghunahuna nga mga sala, ang kaligdong sa personal nga gugma diha sa ganghaan singko mapakyas usab sa paglihok. Ang pagdumut ngadto sa bisan-kinsa nagatulis kanimo sa kaligdong ngadto sa matag-usa, naglakip sa Dios. Kini maoy paglimbong-sa-kaugalingon sa pag-angkon nga ikaw adunay kaligdong ngadto sa dimakita nga Dios kon ikaw walay bisan-usa ngadto sa katawhan. Ganghaan singko mao ang sinugdanan sa pagpika sa maghahampak-sa-bola; ganghaan says mao ang pagpadayon paglabyog sa bunal. Walay makapalihok nga kaligdong kon walay halangdon nga pangpadasig, ug walay makapadasig nga kaligdong mahitabo kon ang iyang dikalikayan nga resulta—usa ka kalmang panghunahuna ngadto sa katawhan—maoy wadiha. Ang mga ganghaan singko ug says sa divine dynasphere maoy nagsinaligay.

Divine nga mga Sugo para sa Ligdong nga Gugma

> Dugang pa, kita anaa niini nga sugo gikan Kaniya nga siya kinsa nagahigugma sa Dios maghigugma usab gayud sa iyang mga isigkamagtotoo. (1 Juan 4:21)

Kini ang divine nga sugo para sa usa ka *katibuk-an* sa kaligdong, para sa *pagkausa* sa ligdong nga gugma ngadto sa Dios ug tawo. Ikaw magsunud niini nga mando, dili pinaagi sa pagmantala sa paghigugma sa Dios ug tawo, kundili pinaagi sa pag-angkon og kaligdong diha sa gipalahutay, pinahiluna nga kalihukan sa mga ganghaan uno hangtod sa kwatro sa divine dynasphere.

Ikaw dili makahuput og permanenteng kaligdong kon walay usa ka permanenteng tinubdan sa pangpadasig. Si bisan-kinsa makahimo pagpaaron-ingnon sa pagpakita og paghigugma sa iyang isigkamagtotoo, apan inig-abut sa panahon, samtang ang mga sirkumstansiya mausab, ang limbong sa dikalikayan nga malumpag. Ang kaligdong kinahanglan sa tarong nga madasig. Aron sa paghigugma sa tanang katawhan pinaagi sa dipersonal nga gugma, ikaw magkinahanglan sa usa ka lig-ong personal nga gugma para sa Dios. Ang gugma para sa Dios pinasikad sa usa ka malig-ong pundasyon sa doktrina sa Bibliya sulud sa kalag, gigamit pinaagi sa gahum sa Balaang Espiritu, ang pagkawaypihig sa sukaranon nga Kristohanong paagi sa buhat, ug ang makanunayong pagkamatudloan sa matuud nga kamapaubsanon. Ang mga ganghaan singko ug says sa estraktura sa gugma magbarog ingon nga usa ka prinsipyo, apan sa katapusan ang *tanan* nga mga ganghaan sa sistema sa Dios magbarog o malaglag sa dungan.

Ang 1 Juan 5 nagabalik sa dugtong tali sa makapadasig nga kaligdong ug makapalihok nga kaligdong.

> Ang matag-usa kinsa nagatoo nga si Jesus mao ang Kristo [Mesiyas, ang Bugtong Gidihugan] gipakatawo gikan sa Dios. Dugang pa, ang matag-usa kinsa nagahigugma sa Amahan nagahigugma sa matag-usa kinsa gipakatawo gikan Kaniya. (1 Juan 5:1)

Diha sa takna sa kaluwasan, ang matag magtotoo unang nagasulud sa divine dynasphere pinaagi sa ganghaan uno, ang pagpuno sa Balaang Espiritu. Ang sistema nga maoy usa ka gasa sa adlawng-natawhan gikan sa Amahan alang sa Anak sa unang Pasko mamahimong usa ka gasa sa adlawng-natawhan para kanato dili alang sa atong pisiko nga pagkatawo, kundili alang sa atong espirituhanon nga pagkatawo. Kita maghuput sa espera sa kaligdong, apan walay usa sa awtomatik nga nagahigugma sa Dios. Ni si bisan-kinsa sa awtomatik nga nagahigugma sa tanang katawhan. Samtang kita mag-abante diha sa Kristohanong kinabuhi, kita mag-angkon sa kapasidad para sa gugma. Diha sa malambigitong mga ganghaan sa divine dynasphere, ang makapadasig nga kaligdong ngadto sa Dios ug makapalihok nga kaligdong ngadto sa tawo sa anam-anam mag-ugmad ingon nga usa ka linalang. Samtang kita magsulud sa ganghaan singko, kita sa dungan nga magsulud sa ganghaan says.

> Pinaagi niini [kaugmaran sa ligdong nga gugma] kita nahibalo [adunay usa ka personal nga kasigurohan sa padulngan] nga kita padayon sa paghigugma sa

> kaanakan sa Dios [ganghaan says], sa dihang kita sa dungan maghigugma sa Dios [ganghaan singko] ug magtuman sa Iyang mga sugo [mga ganghaan uno hangtod sa kwatro]. Kay kini mao ang gugma para sa Dios, nga kita mamahimong magpadayon sa pagtuman sa Iyang mga sugo. (1 Juan 5:2-3*a*)

Walay usa ang makapuyo sa Kristohanong paagi sa kinabuhi gawas sa pabrika nga nagabuhat sa kaligdong, ang divine dynasphere. Ang matag hugna sa proseso sa paggama sa tin-aw nga gibatbat diha sa divine nga mga instruksiyon ug mga mando; ug ang mga sugo sa Dios dili malisud sa pagtuman.

> "Duul Kanako, tanan kinsa gikapoy ug nabug-atan, ug Ako mohatag kaninyo sa kapahulayan. Paggamit sa Akong yugo [ang hingpit-nga-sumbanan sa divine dynasphere] diha kaninyo, ug pagkat-on gikan Kanako [doktrina sa Bibliya, ganghaan kwatro, mao ang hunahuna ni Kristo], kay Ako malumo ug mapaubsanon sulud sa kasingkasing [ganghaan tres, matuud nga kamapaubsanon]; ug kamo makakaplag sa kapahulayan para sa inyong mga kalag. Kay ang Akong yugo masayon, ug ang Akong karga magaan." (Mateo 11:28-30, NASB)

Kitang tanan magsulud sa Kristohanong kinabuhi nga may pipila ka kakulian gikan sa atong mga kinabuhi ingon nga mga dimagtotoo o gikan sa pagkaladlad sa mini nga pagtulon-an. Apan ang matag kakulian ug kalisud mahimong way-epekto pinaagi sa sistema sa grasya sa Dios. Ang divine nga lohistika nga grasya, nga nagasangkap sa estraktura sa gugma, nagapahimo sa lisud nga sayon. Bugtong ang imong kaugalingon nga negatibong kabubut-on ang nagapugong kanimo gikan sa pagpuyo sa Kristohanong paagi sa kinabuhi ug sa pag-abante sa kaligdong. Ang bugtong isyu nga nagapabiling husayonon mao, Unsang-paagiha ang imong kabubut-on nga molihok?

Kapitulo Syete

GANGHAAN SYETE: PAGSULAY SA BUYLO

NAPATULIN NGA PAGTUBO UBUS SA KALISUD

IKAW SA DIKALIKAYAN MOATUBANG og mga pagsulay sa buylo ingon nga usa ka kinahanglanon nga parte sa kinabuhi; ang mga kabilinggan nahimutang sa isigkakilid sa agianan sa pagtubo sa matag magtotoo. Ang pagsulay diha sa ganghaan syete sa divine dynasphere dili usa ka *eksepsiyon* sa gugma ug grasya sa Dios; ang pagsulay maoy usa ka *ekspresyon* sa gugma ug grasya sa Dios. Ang Dios bisan-hain sa nagatugot sa pagsulay o sa laktod nagapadala sa pagsulay, ug ang Iyang panimpo sa kanunay nga perpekto. Doktrina lamang ang makahimo sa pag-abay sa panimpo sa Dios, ug ikaw magpatulin sa imong pag-abante pinaagi lamang sa malampuson nga pagbuntog sa mga kabilinggan. Sa pagkatinuud, ikaw kinahanglang maglabang sa mga pagsulay aron sa pagkuha sa premyo sa pag-ambit sa kalipay sa Dios diha sa ganghaan otso sa estraktura sa gugma (Mga Taga-Filipos 3:14).

Sa dihang ikaw sa matag karon ug unya mag-atubang og mga hagit sa imong pag-uswag, ikaw bisan-hain sa magpataas o sa magpawagtang sa buylo nga nag-agad kon ikaw maglabang ba o magpakyas sa pagsulay. Ang mga distraksiyon sa espirituhanong buylo mahimo nga karibal sa Kristohanon o usa sa kinadak-ang mga oportunidad para sa pag-angkon og taktikanhong kadaugan diha sa anghelanong away. Kon ikaw maoy husto diha sa Dios, ikaw makahimo pag-atubang sa mga sayup sa inhustisya, kalit-nga-kalisdanan, o kalisud pinaagi sa gahum sa divine dynasphere.

Ingon nga usa ka magtotoo ikaw magpalahutay sa imong espirituhanong buylo pinaagi sa adlaw-adlaw nga mga desisyon sa pagkat-on ug paggamit sa doktrina sa Bibliya. Ikaw magpakita sa kamatuuran nga nagpuyo sa imong kalag pinaagi sa pagtubo ug aplikasyon, apan ang espirituhanong pagtubo nagalaya ug ang pagtoo-pahulay dili molihok gawas sa divine dynasphere. Ang kabubut-on sa tawo nadesinyo sa pagsunud sa mga sugo sa Dios, apan ang kabubut-on mahimo usab nga magamit sa paglampos o pagpakyas.

Ang husto nga kalihukan sa kabubut-on nasanta pinaagi sa pagkaarogante nga nagasumpo sa doktrina sulud sa kalag. Ang arogante nga magtotoo, busa, mahimong mahibalo

sa doktrina, apan siya dili makahimo sa mabinantayon, mabuut, ug husto nga aplikasyon. Siya makahimo lamang pagtuis sa Pulong sa Dios. Siya nagasunud sa agianan ni Satanas didto sa eternidad nga milabay. Ang yawa nahibalo sa daghan pang doktrina kay sa bisan-kinsa nga laing binuhat, apan ang pagkaarogante mipadali sa iyang kalaglagan (Isaiah 14:14-16).

Sa pagbatok sa plano sa kalampusan sa Dios, si Satanas nagadumala sa iyang kaugalingon nga sistema sa gahum—ang kalibutanong sistema—sa pagsanta, pagpugong, ug pagpaatras sa imong espirituhanong buylo.[59] Bisan pa og ang gahum sa Dios masdako kay sa gahum ni Satanas, ang yawa makadani kanimo paingon sa pagkaarogante o pagdumut aron nga ikaw dili gayud magkab-ot sa espirituhanong kalig-on. Hinoon ikaw magkab-ot og kalibutanong kalig-on nga dili makahimo sa pagpalahutay kanimo. Sa dihang ikaw magpuyo diha sa malambigitong sistema sa pagkaarogante ni Satanas, ikaw maoy usa ka napildi nga nagumon diha sa pagkamaki-kaugalingon; diha sa iyang malambigitong sistema sa pagdumut ikaw maoy usa ka tonto sa pagrebelde batok sa mga sugo sa Dios.

Kabubut-on mao ang sukaranong awtoridad sa kinabuhi, ang magbalantay sa kalag. Tungud kay ang imong gawasnong pagbuut makaiway sa maalamong istratehiya ni Satanas, ikaw kinahanglang magpalig-on sa imong positibo nga kabubut-on. Ikaw magbuhat sa ingon pinaagi sa makanunayong pagpili sa paglihok diha sa sistema sa Dios: magkonsentrar sa pagkat-on og doktrina, unya magkonsentrar sa paggamit og doktrina. Ang paggamit sa pangisip sa paghimo og hustong mga desisyon sa paggamit sa *epignosis* nga doktrina sulud sa imong kalag diha sa mga kalisud sa kinabuhi nagabuhat sa espirituhanong kusog ug nagasulbad sa pagsulay sa buylo.

PAGKUHA SA MGA PASULIT, NALINGAW SA DULA

Ang pagsulay sa buylo adunay usa ka katugbang diha sa akademikong kinabuhi. Diha sa tunghaan ikaw mag-uswag gikan sa usa ka ang-ang ngadto sa sunud tungud kay ikaw nakalabang sa usa ka serye sa mga pagsulay. Ikaw nakapakita sa imong kahibalo ug aplikasyon sa mga hilisgutan nga gitudlo sa miagi nga ang-ang. Sa ingon-usab, samtang ikaw magkab-ot sa matag katas-on sa espirituhanong pagtubo, ikaw pagasulayan para sa kahibalo ug aplikasyon sa doktrina niana nga umento sa imong Kristohanong kaugmaran. Kon ikaw sa wayhunong nga nagkat-on sa doktrina ubus sa imong pastor sulud sa akademikong kakahimtangan sa lokal nga simbahan, ikaw gayud magkuhag pasulit, usahay usa ka kalit nga pasulit. Usa-ka-tawo nga ikaw maghigugma tingali mamatay sa wadamha; usa ka karaang higala tingali magdaot-sa-dungog kanimo; usa ka gipangga nga gipanag-iya tingali mawala; imong katigayunan gikuha gikan kanimo. Sa higayon nga ang daotang-palad nagatungha, ikaw magkuhag pasulit. Unsaon nimo pag-atubang sa katalagman? Ikaw nakat-on na sa doktrina nga gikinahanglan sa pagkontrolar sa imong panghunahuna, nan karon ikaw *maggamit* sa doktrina nga ikaw nahibalo. Ikaw magbukas sa sulatanan-sa-pasulit ug magsugod sa pagsulat, naghatag balik ngadto sa Ginoo sa tanan nga Siya nakatudlo kanimo pinaagi sa grasya nga aparato para sa panabut.

Ang imong paggamit o sayup-nga-paggamit sa kamatuuran nga ikaw nakakat-on na-

59. Tan-awa sa mga panid 161-74.

gadeterminar kon ikaw motubo ba o dili niining piho nga hugna sa imong Kristohanon nga kinabuhi. Kon ikaw mapakyas, ikaw mag-us-us sa espirituhanon, ug ikaw kinahanglang magritira ug maghugpong-pag-usab para sa usa ka oportunidad sa pagkat-on og dugang pa ug aron masulayan pag-usab sa sunud nga higayon. Apan ikaw nasipyat sa kahigayonan sa pagpatulin sa imong kapasidad para sa kinabuhi. Ikaw dili makahimo sa paghagbong sa daghan kaayong mga pagsulay kon ikaw maglaum sa pag-abante hangtod sa pagkahamtong. Ang Dios nagahatag sa matag magtotoo sa usa ka maykinutuban nga gidaghanon sa mga adlaw lamang, ug ikaw gayud sa wayhunong magkat-on ug maggamit sa kamatuuran, "nagbawi sa panahon" (Mga Taga-Efeso 5:16).

Ako nakat-on sa pagdula og putbol ilalum sa usa ka sistema nga gitawag og single wing nga milambigit og paghimo sa mao rang mga lihok sa balikbalik diha sa praktis, usa ka gatos ka higayon, usa ka libo ka higayon, sa wala pa ako gayud nakabaton og oportunidad sa paghimo og mga lihok sulud sa usa ka dula. Walay brush blocking; tanan maoy sibo. Aron maepektibo ako kinahanglan sa pagpraktis sa matag lihok sa mao ra nga paagi sa makadaghan. Kining tanan natuman ilalum sa mahago, apan sa maingon-ingon nga walay-presyur nga sitwasyon sa kaguliyang. Human ang bahan nakat-on pag-ayo sa sistema ug nakahimo pagtuman sa mga lihok sa hingpit diha sa natad sa pagbansay, kami miatubang sa tinuud nga mga kaaway. Ang presyur nga sitwasyon mao ang tinuud nga dula. Ako mikinahanglan sa pagbuhat sa eksakto sama sa akong gihimo sa praktis: pagtuman sa lihok. Ang among mga kaaway tanan nangadusmo sa ilang-kaugalingon samtang ang among bahan miangkon sa giyardahon. Kami sa tinuuray nga nalingaw, bisan pa ilalum sa presyur, tungud kay ang sistema milampos.

Mao ra nga prinsipyo ang nagaaplay sa pagsugakod sa kalisud diha sa kinabuhi. Ikaw makadungog og usa ka doktrina nga gibalik sa makadaghang higayon tungud kay ang pastor sa tuman nagaexegete sa mga Kasulatan sulud sa pila ka katuigan. Ang pagbalikbalik nagakahulugan og pagsilsil; ilalum sa kalisud ikaw manginahanglan sa gipalig-ong kahibalo sa doktrina nga mga konsepto. Sa dihang ang usa ka krisis nagatungha, ikaw mokaplag nga ang doktrina sa Bibliya nagalihok. Ang pagtoo-pahulay nadesinyo para sa presyur nga mga sitwasyon; sa tinuud, ang bugtong kadaitan sa Kristiyanismo mao ang kamapaubsanon, naghulam sa kalig-on sa Dios sulud sa divine dynasphere. Diha sa usa ka waypaglaum nga sitwasyon pagsalig diha sa Pulong sa Dios mao ang bugtong kasulbaran. Dios lamang ang makasulbad sa waypaglaum nga mga problema. Diha sa kamapaubsanon ang tawo nagatan-aw sa pagpalingkawas sa Ginoo (Exodo 14:13).

Ang panabut sa doktrina maoy usa ka akademikong kalihukan, apan kini usab maoy usa ka espirituhanong kalihukan nga nagkinahanglan sa paglambigit sa unang upat ka ganghaan sa divine dynasphere. *Pagkat-on* ilalum sa grasya nga aparato para sa panabut nagabungat sa pagpuno sa Balaang Espiritu, pagkawaypihig, ug gipatuman ug matuud nga kamapaubsanon. Sa ingon-usab, *paggamit* sa doktrina diha sa ganghaan kwatro usab maoy usa ka espirituhanong kalihukan, nagbungat sa paglambigit sa tanang ganghaan sa sistema sa Dios. Ang divine nga mga mando sa pagtukod ug pagtubo sa imong espirituhanon nga buylo maglangkub sa tanan nga mga sugo nga maykalabutan sa estraktura sa gugma.

> Paglakaw pinaagi sa gugma [ang estraktura sa gugma]. (Mga Taga-Efeso 5:2*a*)
>
> Padayon paglakaw pinaagi niini [ang estraktura sa gugma]. (2 Juan 6*b*)

Ikaw magpalungtad sa imong buylo sa duha ka paagi: pinaagi sa panabut sa doktrina ug sa aplikasyon sa doktrina. Ang panabut nagasugod sa Bibliya nga klase; ang aplikasyon nagasugod diha sa mga problema sa kinabuhi, ang mga pagsulay sa buylo. Walay magtotoo nga makaabante kon wala ang duha ka mga kalihukan sa ganghaan kwatro sa divine dynasphere.

PAG-ANTOS ISIP PANALANGIN O DISIPLINA

Ang ganghaan syete sa divine dynasphere nagalakip og walo ka kategoriya sa pagsulay ug sa ilang mga kasulbaran, apan ang pag-antos nga nalambigit sa bisan-unsang kategoriya sa pagsulay nadesinyo para sa usa sa duha ka katuyoan. Ikaw mag-antos bisan-hain gumikan sa *divine nga panalangin* o gumikan sa *divine nga disiplina.*[60] Tanang hinungdan sa pag-antos ug tanang porma sa pagsulay nahiapil niining duha ka kategoriya. Sa dihang ikaw magsangpot ubus sa kalisud, ang unang pangutana nga angay sulbaron mao kon ikaw ba nag-antos gumikan sa disiplina o gumikan sa panalangin.

Kon ikaw mag-antos gumikan sa disiplina, ang isyu mao ang sala, tawhanong kamaayo, o kadaotan. Ikaw ubus sa kalisud tungud kay ikaw nakahimo og dimaayo nga mga desisyon gikan sa usa ka posisyon sa kahuyang ug nagpuyo sulud sa sistema sa gahum ni Satanas. Ikaw dili makareklamo nga “ang yawa nagsunud kanako”; *ikaw* maoy migukud sa yawa. Ikaw mipili sa pagpakasala. Bugtong Dios ang makapabalhin sa divine nga disiplina, o kaugalingong-minugna nga kagul-anan, ngadto sa panalangin, ug kini Siya nakahimo pinaagi sa pagsangkap og rebound para sa pagsulud-pag-usab ngadto sa divine dynasphere. Kon ikaw mag-antos gumikan sa disiplina ang isyu mao ang sala, apan kon nag-antos gumikan sa panalangin, ang isyu mao ang grasya. Ang Dios sa maloloy-on nga nagsulay kanimo aron sa pag-aghat sa imong aplikasyon sa doktrina. Ikaw magtipig sa Pulong sa Dios sulud sa imong kalag; Siya sa maaghup nga nagapadali sa imong pag-uswag paingon sa labawng-grasya.

	PAG-ANTOS GUMIKAN SA DISIPLINA	***PAG-ANTOS GUMIKAN SA PANALANGIN***
ISYU	Sala	Grasya
KAHIMTANG	Kalibutanong Sistema	Divine Dynasphere
KARAKTERISTIKO	Dimaantos	Maantos
PANGLANTAW	Pagkasubhetibo	Pagkawaypihig
KASULBARAN	Rebound	Aplikasyon sa Doktrina

KLASIPIKASYON SA TANAN NGA KRISTOHANONG PAG-ANTOS

Ang kalainan tali niining duha ka kinatibuk-ang kategoriya sa pagsulay mao nga ang pag-antos gumikan sa silot maoy dimaantos, samtang ang pag-antos gumikan sa panalangin maoy maantos. Ikaw dili makaagwanta sa divine nga silot o sa kaugalingong-minugna nga kagul-anan tungud kay ikaw anaa sa usa ka posisyon sa kahuyang, naulipon ngadto sa

60. Thieme, *Christian Suffering* (2002).

sistema sa gahum ni Satanas. Apan ikaw makadala sa pag-antos gumikan sa panalangin pinaagi sa gahum sa divine dynasphere.

> Ang pagsulay [para sa panalangin] dili makaapas kaninyo gawas sa tawhanong matang; dugang pa, ang Dios matinumanon, kinsa dili motugot kaninyo nga masulayan labaw sa inyong mga kapabilidad, apan uban sa pagsulay Siya usab mosangkap og usa ka paagi sa paglingkawas [ang pagtoo-pahulay nga pagbansaybansay sulud sa divine dynasphere] aron nga kamo makaagwanta niini [pagtunglo nga nahimong panalangin]. (1 Mga Taga-Corinto 10:13)

Sa dihang ikaw nag-antos gumikan sa disiplina, imong panglantaw mao ang pagkaarogante ug pagkasubhetibo; ikaw magpasangil sa uban gumikan sa imong daotang-palad o magbasol sa imong-kaugalingon. Kon pag-antos gumikan sa panalangin hinoon, imong batasan mao ang kamapaubsanon ug pagkawaypihig. Ikaw naggamit sa mga makatarunganong-pasikaran sa doktrina sa pagtoo-pahulay nga pagbansaybansay. Ikaw matudloan ug alerto sa pagkat-on gikan sa krisis. Rebound mao ang kasulbaran sa pag-antos gumikan sa silot; ang aplikasyon sa doktrina mao ang kasulbaran sa pag-antos gumikan sa panalangin.

Kon ikaw makalahutay sulud sa divine dynasphere ilalum sa normal nga mga sirkumstansiya, nan sa dihang ang kalisud nagaabut ikaw mo*padayon* sa paglihok nga halangdon. Usahay ang kasakit ug ang kalisud kusog kaayo nga ikaw makabati nga ikaw nagpaingon sa ubus imbis sa itaas; ang hustong mga desisyon magpakita nga daw sa pagbalda kanimo; ang kompromiso sa kamatuuran sa Dios daw og mao ang rota sa pagpadali sa pag-abante o pag-alibyo gikan sa kasakit. Apan pinaagi sa pagpadayon sa paggamit sa sistema sa Dios, ang tanang pagsulay sa epektibo nga masulbad ug usa ka mastaas nga ang-ang sa espirituhanong pagtubo ang makab-ot.

KALIG-ON DIHA SA DIVINE NGA SISTEMA

Diha sa kalibutanong sistema dili lamang ikaw dimakahimo sa paglahutay og pag-antos, kundili ikaw mopadayon sa pagkapakyas. Ikaw mahimong subhetibo, nagpanagana, dikasaligan, ug ikaw moguyod sa uban paingon sa imong kagul-anan. Ikaw moimposar diha sa imong mga higala o pastor, nagbungat sa ilang oras ug atensiyon, nagpangita sa ilang simpatiya. Apan walay gidaghanon sa tambag nga mapuslan. Ang kinamaayohang tambag sa kalibutan walay nagapamati niini sa dihang ang tawo nga ubus sa kalisud anaa sa kalibutanong sistema. Pagpadayag-og-kasubo sa maong usa ka tawo dili makatabang. Siya nagapuyo sulud sa usa ka espera sa gahum—gahum ni Satanas—gikan niini siya makalingkawas lamang pinaagi sa iyang kaugalingon nga kabubut-on. Sa dili pa ang bisan-unsang doktrina maoy magamit kaniya, siya kinahanglang magbiya sa kalibutanong sistema ug magsulud-pag-usab sa divine dynasphere. Gawas kon siya andam sa paghimo niini nga desisyon, siya mopadayon sa pagpakubus sa iyang mga higala ug pamilya sa emosyonal, sa pisiko, sa pangisip, ug sagad sa panalapi. Sulud sa kalibutanong sistema, walay usa ang makapabilin sa kamatuuran nga organisado. Mao nga ang *mga magtotoo* mangabungkag, masakit sa pangisip, maghimo sa kriminal nga mga salusalo, o maghikog.

Adunay walo ka sukaranong pagsulay sa buylo, ug para sa matag pagsulay ang Dios

nakasangkap og usa ka kasulbaran. Ang waypihig nga aplikasyon sa doktrina sa Bibliya nagalihok lamang sulud sa malambigitong sistema sa gugma. Ang Dios nakahatag kanato og usa ka sistema ug ang lyang gahum magamit nato lamang sulud niana nga sistema. Kita kinahanglang magsunud sa lyang mga sugo aron sa paglabang sa mga pagsulay sa buylo ug mahimong masmalampuson diha sa Kristohanong kinabuhi. Ang saad sa Dios sa "dili pagtugot kanimo nga pagasulayan labaw sa imong mga kapabilidad" nagaaplay lamang sulud sa espera nga Siya nakasangkap.

> Ang gugma [estraktura] nagalungtad nga may kalig-on ubus sa kalisud. (1 Mga Taga-Corinto 13:4*a*)

PAGSULAY	***KASULBARAN***
1. Kinaiyang Makasasala	Rebound
2. Katawhan	Dipersonal nga Gugma
3. Panghunahuna	Mga Makatarunganong-pasikaran sa Doktrina
4. Mga Sistema	Dipersonal nga Gugma ug mga Makatarunganong-pasikaran sa Doktrina
5. Dinugtongdugtong nga Pagkaarogante	Divine Dynasphere
6. Dinugtongdugtong nga Pagdumut	Divine Dynasphere
7. Kalit-nga-kalisdanan	Pagtoo-Pahulay nga Pagbansaybansay
8. Kauswagan	Matuud nga Kamapaubsanon ug Panabot sa Doktrina

MGA PAGSULAY SA ESPIRITUHANONG BUYLO

Ang Griyegong punglihok (*makrothumeo*) nagakahulugan og mapailubong-pag-antos, malahutayon, mapasensiyahon; sa paglahutay nga may kaisog ug pagkamalungtaron; sa paggamit sa pagpailub ubus sa paghagit; nga dimatugaw sa mga kakulian, mga palangan, mga pagkapakyas; nga makahimo sa pag-agwanta sa tensiyon ug pagpiga sa kalisud. Ang kalig-on nahisakup ngadto sa estraktura sa gugma tungud kay ang Dios nahibalo nga kita magkinahanglan sa kamalungtaron para sa gipatulin nga espirituhanong buylo sulud sa kalibutan sa yawa. Ang pagkamagahig-ulo dili kalig-on; ang pagkamagahig-ulo maoy kahuyang ug pagkamatig-a. Ang usa ka mini nga lagda sa dungog sa kanunay matig-a, subhetibo, ug arogante, samtang ang integridad gikan sa divine dynasphere maoy manunuton, ug waypihig sa pagkausab, dimatag-an nga mga sirkumstansiya.

> Ug [ang estraktura sa gugma] nagalihok sa integridad. (1 Mga Taga-Corinto 13:4*b*)

Ang integridad nagabungat sa waypihig nga panghunahuna. Sa dihang ang Dios nagamando kanimo sa paglahutay sulud sa estraktura sa gugma, Siya nagmando kanimo sa *paghunahuna* og divine nga panglantaw. Ang hustong paghunahuna nagadala ngadto sa hustong pangpadasig, ug ang hustong pangpadasig nagadala ngadto sa hustong aksiyon. Ang tanang mga ganghaan sa estraktura sa gugma maglihok sa dungan ingon

nga kinahanglanong mga parte sa katibuk-an sa dihang ang doktrina sa tukma nga nagamit.

Ang sukaranang panagbingkil tali sa divine dynasphere ug kalibutanong sistema, tali sa maantos ug dimaantos, maoy gipahimug-at diha sa unang pagsulay sa buylo. Kon ikaw magkontrolar sa imong kinaiyang makasasala sa tarong, ikaw magsiguro nga ikaw sa tinuud magpuyo sulud sa estraktura sa gugma ug magbarog sa usa ka posisyon sa kalig-on, andam sa pag-atubang sa bisan-unsang hagit.

ANG KINAIYANG MAKASASALA NGA PAGSULAY

Tentasyon batok sa Sala

Ang kinaiyang makasasala mao ang tinubdan sa tentasyon apan dili ang tinubdan sa sala.[61] Sala, tawhanong kamaayo, ug kadaotan mao ang mga produkto sa kinaiyang makasasala sa dihang kini nagakontrolar sa kalag, apan sila napahimo pinaagi sa tawhanong kabubut-on. Waysapayan og unsay gihimo nimo sa panghunahuna, pulong, o buhat, ikaw maghimo niana tungud kay ikaw buut mohimo niana. Ikaw responsable para sa tanan nimong mga panghunahuna, mga motibo, ug mga aksiyon, bisan kon malapason ba o halangdon. Ang pagkaignorante dili pasumangil; ang kabuang dili pasumangil. Unsay buhaton nimo, ikaw magpili sa pagbuhat. Ikaw kinahanglang magdawat og responsibilidad para sa imong personal nga mga desisyon aron sa pagkaplag og mga kasulbaran sa imong mga problema.

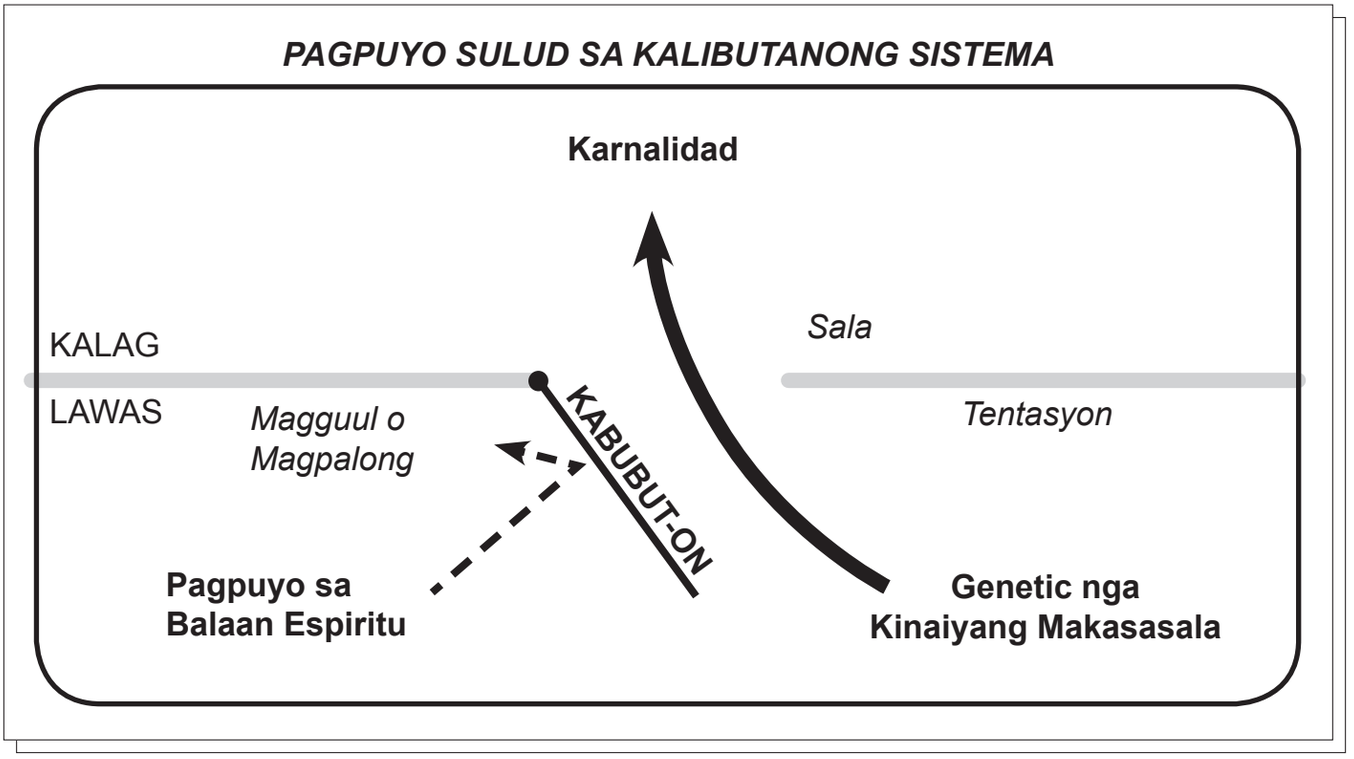

KABUBUT-ON INGON NGA TINUBDAN SA SALA

61. Thieme, *The Integrity of God*, 64.

Kabubut-on mao ang magbalantay diha sa ganghaan sa kalag, nagpanalipod sa kalag gikan sa kinaiyang makasasala, sa sulud nga ahente ni Satanas nga mihimo-og-kuwartel sulud sa lawas. Bugtong imong pag-uyon ang nagatugot sa kinaiyang makasasala sa pagkontrolar sa imong kalag. Ikaw lamang ang magbalhin sa tentasyon ngadto sa sala. Sa dihang ikaw magpahinunut ngadto sa mga panghaylo sa kinaiyang makasasala, ikaw sa awtomatik magsulud sa kalibutanong sistema agi sa pipila nga kalainan sa panghunahuna nga pagkaarogante. Ang mga sala sa panghunahuna maoy makapadasig nga mga kadaotan nga magsangko sa makapalihok nga mga kadaotan. Ang mga sala sa panghunahuna maoy gipahayag diha sa binaba ug makita nga mga sala ug magtampo ngadto sa tawhanong kamaayo ug kadaotan.

Sa pagtangdi, sa dihang ikaw nagpuyo sulud sa divine dynasphere ug magsukol sa tentasyon, ikaw magpabilin sulud sa divine dynasphere. Ikaw magpabiling napuno sa Espiritu. Ang ganghaan dos sa sistema sa Dios, nga nagalakip sa sukaranong dipersonal nga gugma, nagaputus kanimo batok sa kinaiyang makasasala. Ang kagawasan gikan sa mga sala sa panghunahuna maoy usa ka tiunay nga kalidad sa dipersonal nga gugma nga gipunting ngadto sa tanang katawhan, nga dili lamang ang kinatas-ang Kristohanon nga kaligdong, kundili usab ang imong nag-una nga linya sa depensa batok sa pagkapakyas sa kinaiyang makasasala nga pagsulay. Ang tentasyon *dili sala*; ikaw dili mawad-an sa imong fellowship uban sa Dios tungud lamang kay ikaw gitintal sa pagpakasala. Ang imong gugma para sa Dios sulud sa divine dynasphere nagahatag kanimo sa kalig-on ug kaalam sa pagsukol o paglikay sa tentasyon.

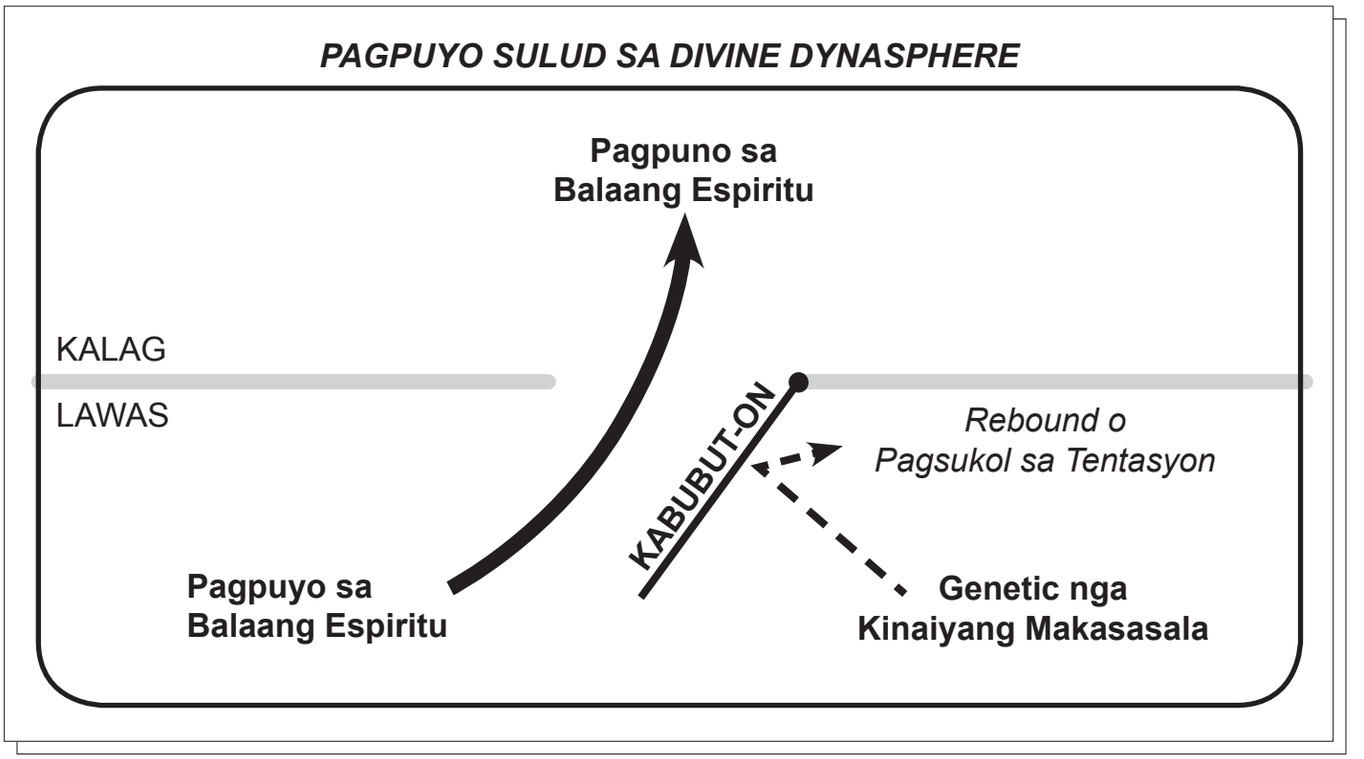

KABUTBUT-ON INGON NGA MAGBALANTAY DIHA SA GANGHAAN SA KALAG

Ang sala walay lugar sulud sa plano sa kalampusan sa Dios; bisan pa, kitang tanan makasala. Bisan pa ang labing hamtong nga mga magtotoo mapakyas usahay. Sa dihang

ikaw madalin-as ngadto sa dinugtongdugtong nga pagkaarogante pinaagi sa mga sala sa panghunahuna, ang kasulbaran dili na ang pagsukol sa tentasyon. Kini ulahi na kaayo para niana. Ang tubag maoy rebound gilayon. Ang matag-usa sulud sa kalibutanong sistema maoy usa ka napildi; ikaw kinahanglan sa madali nga magbalik ngadto sa espera sa plano sa Dios aron nga mahimong anaa sa dumadaog nga bahin pag-usab. Ang rebound maoy pareho ra sa pag-ila nga ikaw maoy responsable para sa desisyon nga midala kanimo gawas sa divine dynasphere. Kini maoy imong responsibilidad sa pagbalik pagsulud pinaagi sa sistema sa grasya nga nahatag sa Dios.

Ang rebound nga teknik pulos nagapabalik sa kanhi-kahimtang kanimo sulud sa divine dynasphere ug nagasulbad sa problema sa pag-antos gumikan sa disiplina. Ang pag-antos dimadaog lamang tungud kay ikaw misalikway sa sistema sa grasya sa Dios para sa pag-atiman sa pag-antos. Ang suludnong kalig-on sa divine dynasphere nagapahimo sa pag-antos nga madaog. Diha sa kalibutanong sistema ikaw maoy arogante, subhetibo, ug makikaugalingon nga nagapagubut sa imong kinabuhi ug nagahimo sa bisan-unsang kalisud nga dimaagwanta. Apan ang estraktura sa gugma nagahatag kanimo og abilidad sa "pag-agwanta nga may kalig-on ubus sa kalisud," dili uban sa nangagot nga mga ngipon kundili diha sa masaligong kalinaw sa imong fellowship uban sa Dios. Ang personal nga gugma para sa Dios nagapadasig sa dipersonal nga gugma ngadto sa tawo ug mga sirkumstansiya.

Sa dihang ikaw sa wadamha magkaplag sa imong-kaugalingon diha sa kalisdanan, unsaon man nimo pagkahibalo kon ikaw nag-antos gumikan sa disiplina o gumikan sa panalangin? Diha sa kalibutanong sistema, ikaw gidisiplina; sulud sa divine dynasphere, gipanalanginan. Apan unsaon man nimo pagdeterminar unsa nga dynasphere maoy nagkontrolar kanimo? Ang isyu mao ang sala. Kon ikaw sad-an o adunay wamasugid nga sala sa imong kinabuhi, ikaw ubus sa pagkontrolar sa kinaiyang makasasala sulud sa kalibutanong sistema. Kon ikaw walay wamasugid nga mga sala, ikaw nakalabang sa kinaiyang makasasala nga pagsulay, hinoon sa pagkakaron. Ikaw nan makasiguro nga ikaw napuno sa Espiritu ug nga ang ganghaan uno sa divine dynasphere nagapalagsik sa tibuuk divine nga sistema.

Ang Rebound nga Teknik

Ang bugtong doktrina ang magtotoo makagamit sa dihang gawas sa fellowship mao ang rebound. Kon ikaw magbaton og hamubong kuwentada sa Dios, ug dili magtugot sa wamasugid nga mga sala sa pagtigum, nan ikaw magkinahanglan lamang og usa ka daklit-nga-higayon sa paghingalan sa imong mga sala sa pribado ngadto sa Dios. Pagpahiuli sa fellowship maoy diha-dayon. Ang rebound nga teknik maoy gipaluyohan sa tibuuk estraktura sa sukaranong mga kamatuuran.

Ang rebound masayon para kanato tungud kay si Jesu-Kristo mibayad sa silot para sa sala didto sa krus. Diha sa panabut nga bahin sa ganghaan kwatro, ikaw nakapunting diha sa pagkat-on sa kaluwasan nga mga doktrina sa pagkatagbaw, katubsanan, ug pagpakig-uli ingon sa gisangyaw sa imong pastor; diha sa aplikasyon nga bahin sa ganghaan kwatro, ikaw mag-atras sa imong konsentrasyon sa pagdala niining tukma nga mga doktrina sa hunahuna pinaagi sa usa ka lohikal nga makatarunganong-pasikaran. Rebound ug ang pagtoo-pahulay nga pagbansaybansay sa katapusan magsangko sa doktrina nga mga konklusyon nga maghimo kanimo sa paghikalimot sa imong pagkapakyas ug magpadayon

sa unahan uban sa kompiyansa.

Sa dili pa ikaw makagamit sa pagtoo-pahulay nga pagbansaybansay, ikaw kinahanglang maggamit sa mekanika sa rebound.

> Tungud niini nga rason daghan diha kaninyo ang maluya [pasidaan nga disiplina] ug masakit [gipakusgan nga disiplina], ug pipila ang makatulog [sala paingon sa kamatayon]. Apan kon kita mihukum sa atong-kaugalingon sa husto [rebound nga pagpahiayon ngadto sa hustisya sa Dios], kita dili kinahanglan nga pagahukman. (1 Mga Taga-Corinto 11:30-31, NASB)

> Kon kita magsugid [maghingalan, magsitar, mag-ila] sa atong mga sala, Siya [Dios nga Amahan] matinumanon ug matarong [nahitarong] uban sa resulta nga Siya nagapasaylo kanato sa atong mga sala [nahibaloan nga mga sala] ug usab nagahinlo kanato gikan sa tanang dipagkamatarong [wanahibaloan nga mga sala]. (1 Juan 1:9)

Ikaw maghimo sa rebound nga paagi sa pagbuhat og unsa ang 1 Juan 1:9 nagamando: Paghingalan sa imong mga sala. Ingon nga usa ka myembro sa harianong pamilya sa Dios, ikaw maoy imong kaugalingon nga pari og nagrepresentar sa imong-kaugalingon isip usa ka pribado nga tawo atubangan sa Dios. Sa dihang ikaw magsitar sa imong mga sala sa pribado ngadto sa Dios, Siya sa kanunay nagatuman sa Iyang saad sa pagpasaylo kanimo ug paghinlo kanimo gikan sa tanan nimong mga sala, nahibaloan ug wanahibaloan. Unsay pagbati nimo mahitungud sa imong mga sala dili usa ka isyu. Walay reperensiya ngadto sa imong mga pagbati sa bisan-unsang rebound nga sugo. Ang emosyon dili gayud usa ka sumbanan sa espirituhanong kahimtang. Unsay malakip mao ang batasan sa Dios ngadto sa imong mga sala. Ang imong emosyon nagadugang sa wala. Ang usa ka pagkasad-an nga dinugtongdugtong maoy lain lamang nga sala.

Atras nga konsentrasyon nagahinumdum sa mga doktrina nga magpatin-aw og ngano ang rebound nagalihok sa matag higayon ug ngano ang paagi maoy labing masayon. Karon ikaw makahiklin ug makalimot sa sala. Ang sala human na nahukman didto sa krus, ug ang mahukmanong mga sentensiya sa Dios maoy perpekto, kinatapusan, ug dimabakwi. Ikaw walay madugang sa usa ka balaorong kaso nga ang Dios mitak-up. Pinaagi sa paghingalan sa imong mga sala, ikaw nagdawat sa nahuman nga buhat ni Kristo alang sa imong kaayohan para sa kapasayloan sa imong mga sala maingon nga ikaw midawat sa Iyang buhat para sa imong kaluwasan. Diha sa duha ang kaluwasan ug rebound tanan nga nagapabilin para kanimo sa pagtampo mao ang wala-ang-merito nga positibong kabubut-on. Ikaw lamang magdawat og unsay nahimo sa Dios. Ang rebound wala nagaagad diha kanimo. Maoy hinungdan nga kini nagalihok sa tanang higayon, maoy hinungdan nga, ubus sa prinsipyo sa grasya, ang Dios nagadawat sa tanan nga dungog. Ang imong mga emosyon, pagkasad-an, kabalaka, ug pagbasol maoy mga panglapas nga mag-ali sa imong pagbawi ug mapadayonon nga espirituhanong pag-abante.

Ikaw karon makapadayon sa unahan sa imong espirituhanon nga kinabuhi—ang sala nga gihisgutan nabayaran na sa hingpit. Ikaw karon balik na sa fellowship uban sa Dios sulud sa divine dynasphere; ikaw nakalingkawas sa kalibutanong sistema ug nakontrolar pagbalik sa Dios nga Balaang Espiritu. Pinaagi sa kabaskog sa Espiritu ug pagsunud sa

mga sugo nga maylabot sa laing mga ganghaan sa sistema sa Dios, ikaw makagamit sa pagtoo-pahulay ug makaangkon-pag-usab og kontrol sa sitwasyon. Ang kalisud ug pag-antos mahimong magpadayon, apan ang unsay dimaagwanta karon mahimong maagwanta pinaagi sa lig-ong-kusog sa walo ka ganghaan sa plano sa kalampusan sa Dios.

KATAWHAN NGA PAGSULAY

Reaksiyon ug Atraksiyon

Sa dihang ikaw mabiktima sa inhustisya, ikaw mamahimo sa mapait nga dimapailubon. "Unsa ang gidugayon akong kaaway magmadaugon?" (Mga Salmo 13:2*b*). Ang sugmatsug-mat nga oposisyon gikan sa katawhan maoy dikalikayan tungud kay ang mayoriya sa ka-tawhan sa kalibutan magpuyo sa eksklusibo sulud sa kalibutanong sistema, ug sulud sa gingharian sa yawa wala gayuy kaangayan. Bugtong ang hustisya sa Dios maoy ma-kiangayon, naghatag kanimo sa divine nga sistema para sa kalungtaran ug kalipay sa tanang mga sirkumstansiya. Ang Dios nagasangkap sa divine nga katukuran, sa lohistika nga grasya, doktrina sa Bibliya, ang divine dynasphere, samtang ang katawhan sagad mag-hatag kanimo og walay lain kundili pagduhaduha, antagonismo, sayup-nga-pagsabut, butangbutang, ug kahigawad. Ubus sa maong pagsulay walay pamalibad alang sa pagkawala-sa-kadasig o kamatahapon. Ang pag-antos gumikan sa panalangin sa kanunay positibo: Ang integridad sa usa ka hamtong nga magtotoo napadayag dili lamang sa iyang personal nga mga kaligdong, kundili usab, sa paggamit sa karaang pulongan, "ikaw makasulti sa karakter sa usa ka tawo pinaagi og kinsa iyang mga kaaway."

Ikaw mahimong malinga palayo gikan sa utlanan sa buylo sa pagkahamtong kon ikaw magreak niadtong kinsa sa natural magpalagot kanimo. Ang usa ka personalidad nga panagbingkil, kon wamapugngi, mahimong maugmad ngadto sa usa ka halawum nga pagdumut, hinungdan sa panimalus, o ang pagkaarogante sa hingpit nga kawaypagbati. Ang mabatukong pagkasubhetibo walay lugar sulud sa plano sa Dios.

Apan ang imong mga kaparang maoy usa lamang sa kategoriya sa katawhan kinsa makapalinga kanimo gikan sa imong espirituhanon nga pagtubo. Ang imong buylo usab mahimong mag-antos pinaagi niadtong kinsa ikaw maghigugma. Daghan sa nagtubo nga magtotoo napahisalaag pinaagi usa-ka-tawo nga siya nagakaplag nga malukmayon ug madanihon.

Ang personal nga gugma makapadako sa mga kahuyang, makamugna og mga pag-kamadutlan, ug makapahanaw og pagkawaypihig. Mao nga, ang personal nga gugma para sa uban nga myembro sa tawhanong kaliwat, walay sapayan unsa ka romantiko, dili usa ka kaligdong. Ang maong personal nga gugma maoy nagsalig-sa-kaligdong, nag-agad diha sa tinuud nga kaligdong sa dipersonal nga gugma, nga mismong nagaagad diha sa kaligdong sa personal nga gugma para sa Dios. Dugang pa, ang personal nga gugma para sa Dios natukod diha sa pangpundasyon nga kaligdong sa matuud nga kamapaubsanon, ang pagkamatudloan nga pasikaran nga nagapahimo kanimo sa pagkat-on og doktrina sa Bibliya. Ang kamapaubsanon nagapaugmad og makapadasig nga kaligdong ngadto sa Dios; ang makapadasig nga kaligdong ngadto sa Dios nagapalahutay sa makapalihok nga kaligdong ngadto sa tawo nga nagapalahutay sa nagsalig-sa-kaligdong nga personal nga

gugma ngadto sa tawo. Ang dipersonal nga gugma maoy integridad sa usa ka tawo, ug ang integridad nagahatag sa kusog ug kalig-on sa personal nga gugma.

Kon ang imong personal nga gugma wala mabasli, o kon ang tawo nga ikaw maghigugma mamahimong usa ka makahigawad, nan ang reaksiyon nagasulud. Kun walay dipersonal nga gugma ikaw magsulud sa kalibutanong sistema pinaagi sa sala sa panghunahuna sa pagkaarogante ug sa dali maglambigit diha sa masawayog-tinoohan nga pagkaarogante, ang pagkaarogante sa pagkawalay-kalipay, o kadismaya. Tanan nga talagsaong kabaskog sa personal nga gugma karon gipahayag diha sa sayup-nga-ilusyon, depresyon, pagkamapait, pagkadimapuypuy, kalooy-sa-kaugalingon, pagkamapahimaslon, o pagkasad-an nga reaksiyon. Ang kasakit ug kalibog nga gimugna sa personal nga gugma maoy usa ka pagsulay sa imong espirituhanong buylo.

Pagsalig diha sa Dipersonal nga Gugma

Ang katawhan nga pagsulay namugna pinaagi niadtong ikaw maghigugma ug niadtong ikaw wamoangay, apan ang kasulbaran sa duha ka kategoriya mao ang dipersonal nga gugma. Bisan kon nalambigit ba sa personal nga gugma o sa personal nga pagdumut, ang batasan sa magtotoo kinahanglang magbalik ngadto sa dipersonal nga gugma. Kon ang usa-ka-tawo nga ikaw maghigugma nagapasayup-sa-ilusyon kanimo o nagapasagad sa imong mga pagbati, ikaw magbalhin sa imong empasis gikan niadtong tawhana ngadto sa imong kaugalingon nga karakter. Sa mga ganghaan dos ug says sa estraktura sa gugma, ikaw magpabilin sa imong gugma ug imong kaugalingon nga panimbang ug maglikay sa pagkamapait.

Sa dihang ikaw magbalhin gikan sa personal nga gugma ngadto sa dipersonal nga gugma, ikaw sa tinuuray nagritira diha sa kaligdong nga nagapalahutay sa imong personal nga gugma para sa katawhan. Ang dipersonal nga gugma ug personal nga gugma maglihok nga buyon: ang usa kaligdong ngadto sa Dios, ang lain usa ka kaligdong ngadto sa katawhan. Dipersonal nga gugma mao ang *kaligdong* sa paghigugma sa tanan ug usab mao ang *kapasidad* para sa paghigugma sa diyutay nga katawhan pinaagi sa personal nga gugma. Walay sapayan og unsay malagmit nga ulhos-ulhos nga pagsaka o pag-us-us sa usa ka personal nga gugma nga relasyon, ang kapasidad sa dipersonal nga gugma sa kanunay anaa. Ang pundasyon makanunayon: imong pagsabut sa doktrina sa Bibliya nga nagatukod sa imong Kristohanon nga integridad.

Sa dihang ang personal nga gugma nagasarasay ug ang usa sa piniling pipila kinsa mao ang mga hingtungdan sa imong personal nga gugma sa wadamha mamahimong minos ang kamadanihon alang kanimo, ikaw sa gihapon adunay pundasyon sa dipersonal nga gugma. Kini mamahimong mekanika para sa pagsulbad sa mga problema sa katawhan. Ikaw dili magbungat nga ang hingtungdan sa imong gugma mag-usab sa iyang personalidad sa pagpahiuyon kanimo o pag-angkon pag-usab sa mga kalidad nga magpadani kanimo. Hinoon, ikaw magbalhin sa imong empasis gikan sa personal ngadto sa dipersonal nga gugma. Kon ang personal nga gugma wala naglihok nianang higayona, ikaw magpabilin sa imong kaugalingon nga kalig-on. Ang imong empasis sa dipersonal nga gugma nagatugot sa hingtungdan sa imong gugma sa grasya ug kagawasan nga mahimong usa ka tawo. Siya wala ug dili sa kanunay makatuman ngadto sa taas nga mga pagdahum nga ikaw

maghandum diha sa mga hingtungdan sa imong personal nga gugma.

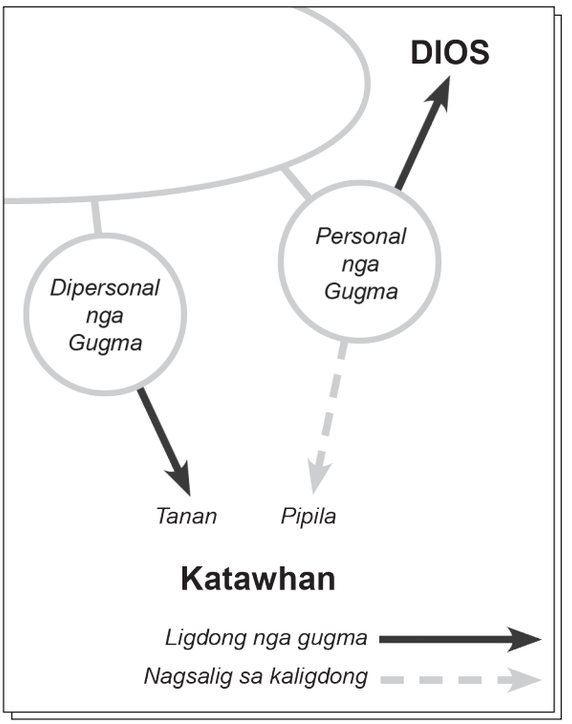

ANG PERSONAL UG DIPERSONAL NGA GUGMA SA MAGTOTOO

Kitang tanan diperpekto, ug usahay matag usa kanato maoy buhi nga pruyba sa hingpit nga pagkadaotan sa tawo. Matag karon ug unya kita kinahanglan nga pagaantoson pinaagi sa dipersonal nga gugma maingon nga ang atong mga minahal magkinahanglan nga mahalon usahay pinaagi sa atong dipersonal nga gugma. Ang dipersonal nga gugma mao ang bugtong paagi sa kalungtaran para sa personal nga gugma.

Sa ingon-usab, sa dihang ikaw gitintal sa pagsulud sa kalibutanong sistema pinaagi sa pagdumut, ikaw kinahanglang magbalhin ngadto sa dipersonal nga gugma. Imbis sa pagpahinunut diha sa sakit-nga-sinultihan, ikaw kinahanglang magtagad sa maasdangon nga tawo pinasikad sa kinsa ug unsa ikaw, dili diha sa kinsa ug unsa siya malagmit. Ang dipersonal nga gugma para sa tanang katawhan nagatuman sa prinsipyo sa pagpakabuhi ug tugoti ang uban sa pagpakabuhi. Sa katilingbanong kinabuhi ang dipersonal nga gugma nagapasiguro sa sibilisado nga pamatasan, balansi, ug kamaloloy-on. Sa pamatigayon nga kinabuhi ang dipersonal nga gugma nagapabilin sa imong dungog ug kasibot-sa-propesyon sa dihang makigsabot sa katawhan nga ikaw sa personal nga maglagot. Sa espirituhanong kinabuhi ang dipersonal nga gugma nagapahimo sa usa ka hingpit dimagkauyon nga matang sa mga magtotoo sa pagtigum diha sa panag-uyon sulud sa usa ka lokal nga simbahan sa pagpaminaw sa pagtulon-an sa doktrina sa Bibliya. Kun walay dipersonal nga gugma ikaw dili makalahutay sa imong kalipay ug pagtubo sulud sa gingharian sa yawa sa higpit nga kaduul uban sa laing katawhan, matag-usa kanila nagahuput sa iyang kaugalingon nga mga kahuyang, mga kasalikwaut, ug kinaiyang makasasala.

PANGHUNAHUNA NGA PAGSULAY

Positibong Kabubut-on batok sa Negatibong Kabubut-on

Ang buylo diha sa Kristohanong kinabuhi nagabungat og panghunahuna. Unsay gihunahuna nimo maoy unsa ikaw (Mga Proberbio 23:7), ug aron sa pagtubo sa espirituhanon ikaw kinahanglang maghunahuna og doktrina sa Bibliya pulos sa pagkat-on ug paggamit. Sa panghunahuna nga pagsulay ang isyu mao ang positibo batok negatibo nga kabubut-on ngadto sa doktrina. Diha sa dinugtongdugtong nga pagkaarogante sa kalibutanong sistema ni Satanas, ang negatibong kabubut-on nagahimo og usa ka isyu sa kaugalingon; diha

sa dinugtongdugtong nga pagdumut, ang negatibong kabubut-on nagasupak sa sulud sa doktrina.[62]

Ingon nga usa ka distraksiyon sa espirituhanong pagtubo, ang negatibong kabubut-on mahimong usa ka lisud-ilhon nga pagtipas gikan sa kamatuuran. Dili tanan kinsa negatibo ngadto sa Pulong sa Dios sa bantang nga nagasalikway sa mensahe. Pipila sa mga Kristohanon mag-uyon sa matag-butang ang pastor nagasangyaw ug tingali mapiliton sa pagtambong sa Bibliya nga klase, apan hinoon negatibo tungud kay sila maghunahuna lamang mahitungud sa kaugalingon. Ang doktrina sa Bibliya maoy waypihig nga katinuuran, dili subhetibo. Ang pagkaarogante nagatuis sa tanang kamatuuran.

Para sa usa ka magtotoo kinsa nalinga sa iyang-kaugalingon, ang panghunahuna nga pagsulay nagatungha sa dihang ang usa ka piho nga doktrina nagapika sa usa ka punto sa pagkasensitibo-kaayo. Diha-dayon siya natintal sa pagbalhin sa iyang atensiyon gikan sa doktrina ug magpunting diha sa kaugalingon. Siya ba mopugong sa tentasyon ug mopunting sa iyang atensiyon diha sa pagkat-on sa prinsipyo sa doktrina nga gikatanyag? Siya ba motinguha sa tukma nga pagsabut niining dapit sa doktrina sulud sa tibuuk pagbulot-an sa bibliyanhong kamatuuran? O siya ba mopamasin diha sa Operasyon Naghinobrang-paghunahuna? Kon siya nagapahinunut sa iyang pagkaarogante, siya mawad-an sa tanang pagkawaypihig ug nagatuis sa Pulong sa Dios pinaagi sa pagpangatarungan sa mga konklusyon nga magsupak bisan pa sa sentido komon.

Ang Dios makatarunganon, dili dimakatarunganon; ang kahibalo sa doktrina mao ang kakahimtangan sa tinuud nga panghunahuna. Apan ang sensitibo-kaayo nga magtotoo nagadumili sa pagkonsentrar diha sa doktrina, sa kasagaran naglihok nga dili andam, nagpugus sa paggamit sa unsa nga siya wala sa husto makasabut. Bugtong ang *epignosis* nga doktrina ang mahimong magamit para sa aplikasyon, ang pagtukod sa estraktura sa pagtulon-an, ug espirituhanong pagtubo. Sa dihang ang usa ka magtotoo nagasulay sa paggamit og *gnosis* nga doktrina sa iyang kinabuhi, siya maoy taphaw, nagsalig diha sa iyang kaugalingon nga mga pagpihig, subhetibo nga mga kaarang, ug pagkagahig-ulo.

Ang pagkagahig-ulo mahimong maglabang sa positibong kabubut-on, apan ang duha dili susama. Ang pagkagahig-ulo maoy usa ka depekto nga mahimong mahitabo diha sa usa ka bogo nga tawo o sa usa ka salabutanon nga tawo. Ang iyang pagkaokupado sa iyang-kaugalingon mao ang kahuyang nga nagapahimo kaniya sa pagpadayon sa Bibliya nga klase. Siya walay matuud nga kaikag sa o gugma para sa kamatuuran. Siya nakandado diha sa mapatuyangon nga pakabana para sa unsay hunahuna sa uban diha kaniya, aron nga siya nagapadayon sa pagtambong bisan pa og siya wala gayud nakabenepisyo gikan sa mensahe sa pastor.

Ang usa ka magtotoo usab nagaatubang og panghunahuna nga pagsulay sa dihang ang usa ka punto sa doktrina nagasukwahi sa iyang personal nga mga opinyon. Sa dihang ang mga pagpihig ug gihunahuna-daan nga mga panahum sa aroganteng magtotoo nahagit, siya nagareak uban sa antagonismo batok sa doktrina mismo.

62. Tan-awa sa mga panid 163-74.

Ang Panginahanglan para sa usa ka Pakisayran sa Pangisip

Diha sa proseso sa pagtubo sa espirituhanon, ikaw mag-ugmad og usa ka doktrinal nga pakisayran sa pangisip. Ang masdaghan nga ikaw mahibalo, ang masdaghan nga ikaw makakat-on; ang doktrina natukod sa doktrina. Kon ang usa ka prinsipyo nga natudlo mas uswag kay sa imong karon nga pakisayran sa pangisip nga makapahiangay, sa wayduha-duha ikaw dili makasabut niini. Ikaw malagmit makadungog nga ang rebound nagakina-hanglan sa dili molabaw kay sa pribadong paghingalan sa imong mga sala ngadto sa Dios. Kon ikaw namatuto sulud sa usa ka legalistang panimalay, ang doktrina sa rebound tingali magpakugang kanimo sa una. Ikaw nakagugol sa tibuuk nimong kinabuhi sa pagbuhat og penitensiya, nagsulay sa pag-ugmad og usa ka pagbati sa pagbasol, nagsaad sa Dios nga ikaw dili gayud mohimo niana nga sala pag-usab, ug sa wadamha ikaw giingnan nga ang imong paningkamot maoy kawang. Karon, ikaw sa bug-os natudloan nga tanan sa imong tawhanon nga mga buhat sa pag-angkon og pagpahiuli sa fellowship uban sa Dios maoy mapasipad-on. Ang imong dihadiha nga gusto mao ang pagsalikway sa tibuuk konsepto sa rebound pinaagi sa grasya.

Ang problema mao ang imong pagkaignorante. Ang imong pakisayran sa pangisip nagakulang sa mga doktrina sa katubsanan, pagpakig-uli, pagkatagbaw, ang prinsipyo sa mahukmanong impyutasyon sa tanang personal nga mga sala ngadto ni Kristo didto sa krus, ug usa ka pagsabut sa mga pribilihiyo sa imong harianon nga pagkapari. Walay paagi nga ang tukma nga doktrina sa rebound lagmit masibo ngadto sa sayup nga pakisayran sa pangisip sa imong relihiyoso nga pagmatuto. Isip usa ka resulta ikaw natintal dili lamang sa pagsupak sa rebound, kundili bisan pa sa pagsaway sa pastor ingon nga apostata.

Kon ikaw wamakalabang sa panghunahuna nga pagsulay diha sa isyu sa rebound, ikaw dili gayud mohimo sa unang lakang paingon sa espirituhanong pagkahamtong. Aron sa paglabang niini nga pagsulay, ikaw kinahanglan magreserba sa paghukum. Ikaw lagmit dili magdawat dihadiha sa usa ka piho nga punto sa doktrina sa makitang kamahinungdanon, apan ikaw kinahanglang mapaubsanon kaayo sa pag-ila nga ikaw adunay daghan pa angay makat-onan. Maingon nga, kon nagkaon og isda, ikaw magbutang sa mga bukog sa usa ka kilid sa plato, ikaw usab magpadaplin sa mga doktrina nga ikaw dili makadawat. Ikaw dili maglabay sa tibuuk espirituhanong pagkaon. Sa kadugayan, samtang ikaw magpadayon sa pagkat-on sa doktrina, ikaw motukod sa pakisayran sa pangisip nga nagapahimo kanimo sa pagsabut ug pagdawat niini nga mga doktrina.

Ikaw maglabang sa panghunahuna nga pagsulay pinaagi sa waypihig nga nagkonsen-trar diha sa unsa ang pastor nagsulti aron nga ikaw makasabut sa konsepto, bisan kon ikaw magtoo ba niini o dili. Ang madawaton nga pagsabut diha sa walang lingin-nga-kabahin nagauna sa hingpit nga pagsabut diha sa toong lingin-nga-kabahin. Samtang ang imong pakisayran sa pangisip nagadako, ikaw makahimo sa pagtipon sa mga doktrina nga mao rag lisud nianang panahona uban sa laing mga doktrina nga ikaw nakakat-on sa kasamta-ngan.

Sa tanang-bahin sa imong kinabuhi ingon nga usa ka magtotoo, ikaw sa kanunay adu-nay mga pangutana mahitungud sa nagkalainlaing mga punto sa doktrina. Tanang Pulong sa Dios gikatakda nga masabtan; kini *pinadayag*, dili kalubog. Busa, kon ikaw magpadap-lin para unya sa mga konsepto nga ikaw wala makasabut ug magpadayon sa pagpasulud sa doktrina, sa kadugayan kadto nga mga pangutana masulbad. Apan unya, laing mga

pangutana mopuli sa ilang dapit. Ikaw dili gayud mahutdan sa mga butang nga angay makat-onan. Espirituhanong pagtubo mao ang lig-ong-kusog nga proseso sa pagdugang sa imong *epignosis* nga pakisayaran sa pangisip ug pagtipon sa doktrina uban sa doktrina.

Ang Pagkamakahiusa sa Kamatuuran

Ang usa ka magtotoo usab mahimong dimakalabang sa panghunahuna nga pagsulay pinaagi sa pagpaningkamot sa pagpahiuyon sa doktrina uban sa iyang paborito nga akademikong hilisgutan. Kini mao ra nga problema sa pagbaton og usa ka limitado nga pakisayran sa pangisip sa doktrina, apan karon, ang magtotoo adunay usa ka sekular imbis nga usa ka relihiyosong bakgrawon. Ang kadungan nga mga teyoriya sa sikolohiya, sosyolohiya, antropolohiya, biyolohiya, o bisan pa ang mga kinaiyanhong siyensiya lagmit magsukwahi ngadto sa mga pagtulon-an sa Pulong sa Dios. Ang panagbingkil mahitabo kini tungud kay ang doktrina mismo wahisabti o kana tungud kay ang siyentipikanhong teyoriya dikompleto.

Sa tinuuray ang tanang kamatuuran nagasibo sa dungan ingon nga usa ka mahawirong tibuuk ubus sa omniscience sa Dios; ang makitang mga pagsukwahi maoy pinasikad sa pagkaarogante o pagkaignorante diha sa mga hunahuna sa katawhan. Ang usa ka magtotoo lagmit natudloan sa kolehiyo og piho nga mga tinoohan sa pilosopiya nga dili maghaom diha sa iyang karon nga pagsabut sa Pulong sa Dios. Kon siya nagahawid sa sayup nga pilosopiya, siya sa samang-bahin nagasalikway sa doktrina o nagatuis sa kamatuuran sa pagpasibo sa porma sa bakak.

Atol sa unang siglo A.D., ang pilosopiya sa Nostisismo mipresentar og usa ka magubanong panghunahuna nga pagsulay sa nag-unang Simbahan. Daghan sa mga magtotoo nadani palayo gikan sa espirituhanong buylo sulud sa divine dynasphere. Ang Nostisismo misagol sa Kristohanong bokabularyo, apan sa hingpit milubag sa kamatuuran nga nagpasiugda ingon nga moralidad tanan gikan sa maluhoong kahilayan ngadto sa grabeng asetisismo. Pinaagi sa pagsagol sa espirituhanong kamatuuran uban sa pilosopiyanhon ug mistiko nga mga panahum ug naglukmay ngadto sa kaibog nga mga sundanan sa hapit tanan, ang Nostisismo nga relihiyosong pilosopiya midani sa daghang nag-una nga mga Kristohanon.

Ang imong depensa batok sa panghunahuna nga pagsulay mao ang pagtoo-pahulay nga pagbansaybansay nga may empasis diha sa mga makatarunganong-pasikaran—ang esensiya-sa-Dios nga makatarunganong-pasikaran, ang plano-sa-Dios nga makatarunganong-pasikaran, ang lohistikang-grasya nga makatarunganong-pasikaran. Pagkamaunungon ngadto sa kamatuuran mao ang Kristohanong integridad, ug bugtong ang usa ka magtotoo nga may integridad ang makasukol sa malampuson sa bakak. Kini nga kasulbaran nagabungat nga ikaw maggamit sa imong kagawasan ug personal nga pagpasiugda sa kanunay nga pagpasulud sa doktrina.

Sa dihang ang doktrina gibaliwala o gitagad sa panagsa, nan ang pagduhaduha mamahimong lain nga porma sa panghunahuna nga pagsulay: Ikaw magkulang sa usa ka lab-as nga imbentaryo sa kamatuuran aron sa pagsagang sa bakak nga mga idiya. Ang doktrina sulud sa kalag mamahimong matay-an kon wala nagalam pinaagi sa adlaw-adlaw nga pagpasulud gikan sa kadasig-sa-kaugalingon. Ang pagtoo-pahulay nga pagbansaybansay

dili makalihok kon ang mga makatarunganong-pasikaran nadaot pinaagi sa usa ka kakulang sa panabut sa doktrina.

Atras nga konsentrasyon sa pagtoo-pahulay nga pagbansaybansay nagasugakod sa panghunahuna nga pagsulay tungud kay ang makatarunganong kabatbatan sa doktrina nagaladlad sa mga kasukwahian sa bakak nga panghunahuna ug nagapildi sa iyang impluwensiya. Paghunahuna sa kamatuuran mao ang bugtong depensa batok sa paghunahuna og unsay bakak. Ang away sa divine dynasphere batok sa kalibutanong sistema mao ang gerra sa panghunahuna batok sa panghunahuna. Kini nga gubat napasiugda sulud sa imong kalag: Divine nga panglantaw maoy giparang batok sa kalibutanong-impluwensiya sa tawhanong panglantaw. Ang daotang mga inawat ni Satanas mag-ataki sa katinuuran sa plano sa Dios.

Ang kinaadman ni Satanas labi pa kahawud sa bisan-unsa nga tawhanong rasyonalismo o empirisismo. Ang atong bugtong paglaum sa paglabang sa panghunahuna nga pagsulay sa dihang nag-atubang sa maong usa ka hawud nga kaaway mao ang pagsalig diha sa pagtoo. Ang empirisismo ug rasyonalismo maoy barot nga mga puli kon itandi sa pagtoo. Ang Pulong sa Dios nagalupig sa mga milagro, nga magpausab sa wala, ug nagalabaw sa tanan nga tawhanong mga pilosopiya, nga magsulbad sa wala. Pinaagi sa pagtoo kita gayud mag-agad diha sa tanang kategoriya sa kamatuuran sa Dios: katukuran, ang Ebanghelyo, ug doktrina. Bugtong ang doktrina sa Bibliya sulud sa imong kalag nga nahinumduman pinaagi sa pagtoo-pahulay nga pagbansaybansay ang makasugakod sa lisud-ilhon, madanihon, mausab-usabon nga propaganda sa yawa, kansang tumong ang pagpahunong sa imong espirituhanong buylo.

SISTEMA NGA PAGSULAY

Pagkamapihigon sulud sa Kalibutan sa Yawa

Daghan sa usa ka huyang nga tawo ang napakyas diha sa usa ka organisasyon tungud sa iyang kaugalingon nga pagkadili-takus o pagkawalay-kaantigo sa sayup nga magbasol lamang sa pag-ayad, politika, o pagkamapihigon diha sa organisasyon para sa pagbabag sa iyang promosyon. Ang paghimo nga usa ka isyu sa kaugalingon diha sa kalooy-sa-kaugalingon o kinaugalingong-pagkamatarong maoy taphaw. Ang maong usa ka subhetibo nga tawo napatibulaag sulud sa iyang kalag ug dimakahimo sa administrasyon, ehekutibo nga paghunahuna, o bisan pa sa kasaligang pagkamasinugtanon ngadto sa palisiya sa kompaniya. Siya dili bahandi sa bisan-unsang organisasyon, ug siya sa masayon nga malinga gikan sa pag-uswag diha sa plano sa Dios.

Sa laing bahin, ang matuud nga pagkamapihigon mahitabo diha sa tawhanong mga organisasyon ug mga sistema. Sa dili madugay ang matag magtotoo diha sa utlanan sa buylo mabiktima ngadto sa usa ka dimakiangayong sistema. Ikaw tingali mabiktima sa usa ka kriminal og mao ray makaplagan, sa dihang ang kaso mahusay sa hukmanan, nga ang atong pagkakaron nga estraktura sa hukmanan nagapabor sa kriminal labaw sa masunoron-sa-balaod nga lungsuranon. Ikaw tingali usa ka hawud nga empleyado ug bisan pa gisaylohan para sa usa ka importanteng posisyon nga gihatag ngadto sa usa ka minos og kaantigo nga tawo kinsa midula sa politika uban sa agalon. Ikaw tingali usa ka opisyal diha sa usa

ka metropolitan nga departamento sa kapolisan nga gipadagan sa burokrasya imbis nga sa liderato ug magkaplag sa imong-kaugalingon nga giabuso, gikasab-an, o gisuspenso para sa usa ka aksiyon nga sa tinuuray unta nga dayegon. Ingon nga usa ka opisyal sa kasundalohan, ikaw mahimong mag-atubang sa pagkatalamayon ug pagkamapihigon gikan sa hilig-sa-karera nga labaw nga mga opisyal kinsa gayud waykaarang sa pagmando bisan pa sa usa ka platon ubus sa kalisud sa kombate. Ang usa ka dubok nga sistema nagamugna og dubok nga katawhan ug nagapahimong mga biktima niadtong kinsa maoy halangdon. Kini maoy akong pasabut sa sistema nga pagsulay.

Ang usa ka daotang sistema sagad nagalakip sa maayong katawhan, apan sa dihang sila naabuso sa sistema, ang ilang batasan, pangpadasig, ug integridad dili kinahanglang maguba pinaagi sa pagkamapihigon nga sila mag-antos. Ang nag-abante nga magtotoo kinahanglang dili magtugot sa sistema nga pagsulay sa pagtampo sa iyang kaugalingon nga pagkapakyas.

Kon ikaw usa ka maayong empleyado, apan napalagpot pinaagi sa usa ka dimakiangayon nga agalon, unsay angay nimong buhaton? Ikaw ba mahimong mapait o mapahimaslon ug magpahungaw sa imong kaligutgut ngadto sa bisan-kinsang maminaw? Ikaw ba manimalus o magtinguha sa pagtubus sa imong namansahang dungog? Ikaw ba maghulga sa pagkiha? O mahulog ngadto sa kabalaka o kalooy-sa-kaugalingon? Dili gayud. Ingon nga usa ka myembro sa harianong pamilya sa Dios, naghuput sa espera sa gahum nga mipalahutay ni Ginoong Jesu-Kristo, ikaw wala gayud gituyo sa pagbatasan sama sa mga dimagtotoo, o sama sa mga magtotoo nga pagbatasan sulud sa kalibutanong sistema. Bisan pa og ikaw nahatagan sa usa ka kabalit-aran, ikaw aduna pay oportunidad sa paghimo niini ngadto sa usa ka hinungdanong kadaugan.

Apan kon ikaw magtugot niining pagsulay sa buylo sa pagdani kanimo ngadto sa usa ka sundanan sa kalibutanong reaksiyon, ikaw magsipyat sa imong oportunidad; ikaw maglihok sama sa usa ka espirituhanong saop. Ang pagpakyas sa sistema nga pagsulay nagakahulugan og pagkapakyas sa pag-abante niining piho nga hugna sa imong espirituhanon nga kinabuhi. Walay pagsulay sa nagtubong magtotoo nga nagatungha gayud ingon nga usa ka aksidente. Kon ikaw natagad sa dimakiangayon, ang Dios adunay usa ka katuyoan niini. Siya adunay usa ka rason para sa pagdala og kalisud diha sa imong kinabuhi. Ang Iyang tumong mao ang pagpatulin sa imong pagtubo.

Sa dihang ang usa ka organisasyon nagasugyot nga ikaw napakyas bisan pa sa tinuuray ang sistema mismo, dili ikaw, ang napakyas, ikaw adunay usa ka higayon sa pag-abante nga dili mahitabo ubus sa mga kondisyon sa kalampusan. Kita sa kanunay makakat-on gikan sa atong mga pagkapakyas; panagsa ra kita makat-on gikan sa atong mga kalampusan. Sa usa o sa laing panahon ang matag-usa nagapakyas o nakonsiderar nga usa ka pakyas. Apan ang imong batasan diha sa pagkapakyas ang nagadeterminar sa imong kaisog, dili ang imong batasan diha sa kalampusan.

Ang bisan-kinsa makadumala sa iyang-kaugalingon nga may dignidad ug balansi ubus sa makahimuut nga mga sirkumstansiya, apan kon ang mga kalisud magdagsang, ilabina kon ang daotang-palad dimakiangayon, nan ang tinuud nga karakter sa usa ka tawo napatinaw. Unsa ikaw sa tinud-anay mao og unsa ikaw ubus sa kalisud. Sa laing mga pulong, sa dawsumpaki, pagkapakayas mao ang naghimo sa usa ka tawo. Walay usa ang malampuson nga wala nagbuntog sa kapakyasan. Diha sa kalit-nga-kalisdanan siya nagahulma sa mga kaligdong nga magdala kaniya gawas sa pagkapakyas paingon sa kalampusan.

Tungud-niini, ang sistema nga pagsulay hagit gayud unta sa magtotoo, dili iyang kagunuban.

Ikaw walay pamalibad sa pagkakugang sa dihang ikaw natagad sa dimakiangayon. Kinsa man gayud miingon kanimo nga ang kalibutan makiangayon? Si Satanas nagahari niining kalibutana pinaagi sa iyang kalibutanong sistema, ug walay dagway sa iyang sistema nga makiangayon, matarong, o halangdon. Ang sistema sa yawa sa hingpit nga dimakiangayon tungud kay si Satanas adunay usa-ka-butang nga kulang gikan sa iyang karakter. Siya mao ang labing matahum nga anghelanong binuhat gayud nga nalalang; siya mao ang labing ambungan, labing makinaadmanon, labing malampusong henyo nga naggikan sa kamut sa Dios (Ezekiel 28:12*b*-17). Apan pinaagi sa iyang kaugalingong pagbuut si Satanas nagakulang sa integridad. Ang integridad nagagikan sa kamatuuran, doktrina sa Bibliya sulud sa kalag, nga si Satanas nagasupak. Ingon nga kaaway sa kamatuuran, si Satanas mahimo lamang nga dimakiangayon. Apan diha sa mismong kalidad nga siya nagakulang, kita magkaplag sa atong kalig-on sa pag-atiman sa iyang mga inhustisya. Diha sa doktrina sa Bibliya ug sa integridad sa pagpuyo sulud sa divine dynasphere, kita adunay kasulbaran alang sa sistema nga pagsulay.

Katilingbanong Kinabuhi uban sa Tawo, Katilingbanong Kinabuhi uban sa Dios

Diha sa prinsipyo, ang kasulbaran sa sistema nga pagsulay mao ang atong katilingbanong kinabuhi uban sa Dios. Diha sa tino nga aplikasyon, ang tubag mao ang kombinasyon sa pagpatuman sa dipersonal nga gugma ug paggamit sa pagtoo-pahulay nga pagbansay-bansay.

Bisan-kinsa nga may panabut ug igong kamapaubsanon sa paghuput og sentido komon nagapugong sa iyang katilingbanong kinabuhi. Siya nagareserba sa iyang personal nga gugma alang lamang niadtong mga higala kinsa dili lamang halangdon ug makapadasig, kundili usab mahiuyon sa iyang personalidad, mga interes, ug mga tinguha sa kinabuhi. Gawas niana nga pundok sa kalihukan mao ang daghang mga kaila kansang panag-uban siya mahimong malingaw sulud sa usa ka limitadong basihanan. Ikaw magpili sa imong mga higala sumala sa ilang mga kaligdong; ikaw gusto sa ilang paagi sa kinabuhi ug maghatag-bili sa ilang mga obserbasyon ug mga opinyon. Tungud sa ilang integridad ikaw magrespeto sa ilang mga opinyon ug, tungud-niini, ikaw maypagbati og unsa sila maghunahuna.

Sa dihang ikaw mahimong biktima sa usa ka dimakiangayon nga sistema, ikaw tingali maulaw sa pag-atubang sa imong mga higala. Ang sistema nga pagsulay sagad nagadala sa sangputanan sa pamugus sa panghingilin sa katupong. Ikaw tingali maghunahuna nga ang imong mga higala magsaway kanimo, busa ikaw maglikay kanila ug magputol sa imong katilingbanong kinabuhi sa hingpit. Apan ang maong reaksiyon sa hugut nga pagkalinga sa kaugalingon. Ikaw nahulog ngadto sa pagkaarogante, pagkasubhetibo, ug kalooy-sa-kaugalingon sa kalibutanong sistema.

Apan ikaw tingali usab magreak pinaagi sa paghimo sa imong paagi sa pagpatin-aw sa imong-kaugalingon. Ikaw tingali maghalad sa talagsaong kabaskog sa pagpahitarong sa imong-kaugalingon aron nga ang mga higala dili motoo sa labing-daotan. Apan ang katawhan mohunahuna sa bisan-unsa nga sila magtinguha sa paghunahuna. Ang imong

subhetibo nga mga pagsulay sa pagkontrolar sa ilang mga opinyon magpalibog lamang sa isyu ug magsugyot nga ang labing-daotan maoy, ang kamatuuran, tinuud. Ikaw nag-usik sa imong panahon ug sa ilaha.

Bisan kon ikaw magpalayo gikan sa imong mga higala o magsulay nga nataranta sa pagpatin-aw sa imong-kaugalingon niadtong kinsa magsalikway kanimo, ikaw nahagbong sa sistema nga pagsulay. Pinaagi sa imong kaugalingon nga kabubut-on ikaw mibalhin sa usa ka dimakiangayon nga sitwasyon ngadto sa usa ka personal nga pagkapakyas.

Sa dihang ikaw nasalikway, napalagpot, o nasaway sa usa ka dimakiangayon nga organisasyon, sa kanunay adunay katawhan kinsa mobiaybiay kanimo. Ang mga tigpasi-atab dili gayud lisud pangitaon, ilabina kon ikaw mihawud sa nangaging-panahon. Sa dihang ang imong reputasyon ug maayong ngalan magsangpot ubus sa pag-ataki, ikaw tingali mawad-an sa pipila ka mga higala, apan sila dili tinuud nga mga higala sa unang bahin. Kon sila magbiya kanimo, ikaw maayo pa hinoon tungud niana. Ang matuud nga mga higala napadayag ubus sa kalisud; ang kamatuuran nga ikaw mahimong tawo nga wala kahimut-i diha sa usa ka piho nga organisasyon nagakahulugan og wala ngadto kanila ug wala nagatandog sa ilang pagkamaunungon bisan unsaon. Mao nga, ang pagsulay sa buylo adunay dugang benepisyo sa pag-ayag sa imong katilingbanong kinabuhi.

Diha sa katapusang analisis, ang imong katilingbanon nga kinabuhi uban sa Dios labaw pa kaayo kaimportante kay sa imong katilingbanong kinabuhi uban sa katawhan sa bisan-kanus-a nga mosangpot. Ang imong relasyon uban sa Dios maoy imong kalig-on. Siya dili masilo tungud kay ikaw natagad sa dimakiangayon. Siya nangandoy nga ikaw maokupado diha Kaniya, ug Siya nahibalo nga ang sistema nga pagsulay makapatulin sa imong pag-uswag paingon sa maong tumong.

Kita sa kasagaran magtawag sa atong fellowship uban sa Dios og “espirituwalidad” o “pagsimba” o “ang Kristohanong paagi sa kinabuhi,” apan kini sagad magpakyas sa pagpahayag. “Katilingbanong kinabuhi uban sa Dios” sa labing haom nagahulagway sa atong fellowship uban Kaniya. Kita magsulud sa katilingbanong kinabuhi uban sa katawhan tungud kay kita magtinguha og panag-uban, panag-ambit, kamaya, salabutanong padasig, ug tungud kay kita *malingaw* sa atong mga higala ug mga kaila. Kita mahimo usab malingaw sa *Dios* atol sa atong mga pagkinabuhi dinhi sa kalibutan. Pinaagi sa doktrina sa Bibliya ug sa kalihukan sa malambigitong mga sistema sa gugma, kita makakaplag og kalingawan diha Kaniya.

Ang atong katilingbanon nga kinabuhi wala nagaagad sa pagkamakahimo sa pagkakita, paghikap, o pagdungog sa Dios; ang Pulong sa Dios maoy usa ka labaw “pang kasaligan nga saksi” kay sa atong tawhanon nga mga pamalatian (2 Pedro 1:19). Sa dihang kita maghimo sa atong relasyon uban sa Dios nga atong labing importante nga katilingbanong kinabuhi, kana *maoy* espirituhanong buylo. Kini mao ang paglambigit tali sa doktrina sa Bibliya diha sa ganghaan kwatro sa divine dynasphere ug personal nga gugma para sa Dios diha sa ganghaan singko. Kon ang imong katilingbanong kinabuhi uban Kaniya maoy husto, nan walay pagkapakyas o gikaingon nga pagkapakyas ang makapahimo kanimo sa paggamit sa imong kaugalingon nga kabubut-on sa pagguba sa imong-kaugalingon sulud sa satanasnong sistema.

Pinasikad sa imong mauyunon nga kalambigitan uban sa Dios, ang piho nga kasulbaran sa sistema nga pagsulay maoy duha-ka-pilo. Gumikan kay ang hagit sa imong espirituha-non nga buylo nagalakip sa pulos katawhan nga pagsulay ug panghunahuna nga pagsulay,

ang mga kasulbaran niining managlahi nga mga kalisud kinahanglang mausa. Ang mag-totoo kinahanglang maggamit sa dipersonal nga gugma sa pag-atiman sa katawhan diha sa sistema ug kinahanglang maggamit sa pagtoo-pahulay nga pagbansaybansay sa pagsugakod sa mga inhustisya sa sistema mismo.

DIRITSO NGA MGA ATAKI SA KALIBUTANONG SISTEMA

Satanasnong Kontrol sa Kalag

Si Satanas walay integridad. Sa eternidad nga milabay siya midawat sa kinadak-ang gugma ug pagkamanggihatagon gikan sa Dios nga siya mibalos uban sa pagkawalay utang-buut ug pagbudhi. Sa mabangis nga kaambisyoso sa pag-abante sa iyang-kaugalingon, si Satanas nagasaad sa kalipay ug kauswagan nga siya dili makahimo. Ang iyang mga palisiya magpakita nga daw halangdon, mipadasig, ug mipahikat-on, "ug dili ikatingala, kay bisan pa si Satanas nagatakuban sa iyang-kaugalingon ingon nga usa ka anghel sa kahayag" (2 Mga Taga-Corinto 11:14). Apan ang iyang dayag nga mga kamatuuran sa kanunay adunay usa ka mangitngit nga bahin. Kon ikaw dili alerto sa iyang ngil-ad nga mga bakak, ikaw mahimo nga iyang ulipon.

> "Kon tungud-niana ang kahayag [satanasnong paglimbong] nga anaa kanimo maoy kangitngit, unsa kaha kadako ang kangitngit!" (Mateo 6:23*b*, NASB)

Si Satanas usa ka naghulga nga kontra, "sama sa usa ka nagngulub nga liyon, nagti-nguha sa usa-ka-tawo sa pagtukub" (1 Pedro 5:8). Siya usa-ray-tumong; siya nahibalo sa iyang tinguha—sa pagdaot-sa-dungog sa Dios ug pagtukod sa iyang kaugalingon nga uto-pia sa kalibutan. Siya organisado kaayo. Siya adunay usa ka sistema para sa pagkab-ot sa iyang tumong. Sa pag-angkon og *kontrol* sulud sa gingharian nga siya karon *nagaman-do*, ang yawa nagamanipula sa katawhan sulud sa kalibutanong sistema. Ikaw ingon nga usa ka magtotoo diha ni Ginoong Jesu-Kristo maoy tukbonon ni Satanas. Si Satanas usa ka malimbungong henyo kinsa mag-ilad kanatong tanan kon kita wala napanalipdan sa kamatuuran sulud sa divine dynasphere.

Usa ka makabigong lider, si Satanas nagamando sa daghan-kaayong mga puwersa sa nangalaglag nga mga anghel o mga demonyo; Kalibutan ug nangalaglag nga katawhan nahisakup sa iyang pagbulot-an. Diha sa Bibliya, ang gingharian ni Satanas maoy gitawag og (*kosmos*), kasagaran gihubad og "kalibutan." Ang *kosmos* nagapasabut sa usa ka sistema—usa ka hapsay, makahiusa nga organisasyon nga may usa ka katuyoan, palisiya, ug porma sa awtoridad. Sa dihang ang Bibliya nagadeklarar nga ang usa-ka-tawo nagahigugma sa kalibutan (2 Timoteo 4:10; Santiago 4:4; 1 Juan 2:15) o nagapuyo sumala sa mga sukara-nan sa kalibutan (Mga Taga-Roma 12:2; Mga Taga-Efeso 2:2), kana nga tawo nagapuyo sulud sa satanasnong sistema sa gahum. Siya nagapaulipon sa iyang-kaugalingon ngadto sa awtoridad ni Satanas, nagatuman sa palisiya ni Satanas, ug nagahimo sa katuyoan ni Satanas.

Ang kalibutanong sistema nagagamit og duha ka dynasphere nga magduso sa ikalima ug

ikaunum nga mga pagsulay sa buylo. Ang *dinugtongdugtong nga pagkaarogante* nagadala sa magtotoo paingon sa pagkawalay-kaikag ngadto sa doktrina sa Bibliya, samtang ang *dinugtongdugtong nga pagdumut* nagausab nianang pagkawalay-pagtagad paingon sa antagonismo ngadto sa doktrina.

Pagkakalibutanon maoy tagsatagsa nga pagkalambigit diha sa kalibutanong sistema. Si Satanas nagapasiugda og taphaw nga mga kahubitan sa pagkakalibutanon sa pagtakuban sa iyang daotan nga istratehiya. Ang legalistang mga magtotoo sa sayup magdahum nga ang pagkakalibutanon nagalangkub sa panugal, hudyaka, sayaw, pag-inum, o bisan-unsang pamatasan nga nagapakugang kanila sa personal. Apan samtang ang maong mga aktibidad magpakita sa dimaayong paghukum ug gani maglambigit og sala diha sa usa nga kategoriya o sa lain, sila dili ang lintunganay og unsa ang Bibliya nagahulagway isip kalibutanon.

Pagkakalibutanon maoy unsa nga ikaw *maghunahuna* sulud sa kalibutanong sistema, dili lamang og unsa nga ikaw *maghimo*. Ang labing-dako nga hinagiban ni Satanas mao ang daotang panghunahuna—ang lisud-ilhon nga mga pagtuis, mga dihingpit-nga-tinuud, ug mga bakak nga siya nagagamit sa pagkontrolar sa panghunahuna sa tawo. Kini nga labing-dako nga hinagiban maoy gitawag og *impluwensiya sa demonyo*.[63] Sa dihang ikaw magsagup sa satanasnong mga idiya, ikaw mao ang matootoohon ni Satanas. Ang imong pagkamatinuuron wala nagapanalipod kanimo, ug ang pagkaignorante walay ikapamalibad. Ikaw mahimo nga imong kaugalingon nga labing-daotan nga kaaway. Sa dihang ikaw magtoo "sa amahan sa mga bakak" (Juan 8:44), ang sulud sa imong kaugalingon nga kalag nagapugong sa espirituhanong pagtubo ug nagadili sa divine nga mga panalangin.

> Apan kanang susama nga Espiritu [ang Balaang Espiritu] sa tataw nagasangyaw nga sa ulahi nga mga higayon sa panahon pipila [mga magtotoo] ang mosimang gikan sa doktrina [mahimong apostata], nagpatalinghog sa tikasan nga mga espiritu [daotan nga mga magtutudlo] ug nagkonsentrar sa mga doktrina sa mga demonyo. (1 Timoteo 4:1)

Ang "mga doktrina sa mga demonyo" magsulud sa imong imbentaryo sa mga idiya sa dihang ang imong kabubut-on nagalihok nga walay kamatuuran—nga walay divine nga katukuran, ang Ebanghelyo, ug doktrina sa Bibliya. Kining pagkawala-diha sa kamatuuran, kining luna-nga-haw-ang sulud sa kalag, maoy gitawag diha sa Griyego og (*mataiotes*), "pagkawaysulud, kakawang." Ang luna-nga-haw-ang nagapasulud sa mini nga mga doktrina nga nagpuno sa imong kalag uban sa pagkaarogante ug antagonismo.

> Kay sa naghingapin nga nagsulti sa aroganteng mga pulong gikan sa tinubdan sa pagkawaysulud [ang *mataiotes* nga luna-nga-haw-ang], sila [mini nga mga magtutudlo] padayon nga nagdani pinaagi sa mga kaibog, sa mga pagkamaulagon, niadtong kinsa lugos makalikay gikan niadtong kinsa magpuyo sa sayup [gikan sa mga magtotoo nga nagpuyo sulud sa kalibutanong sistema]. (2 Pedro 2:18)

63. Thieme, *Satanas ug Demonismo* (2017), 19-27.

Ang tawo mahuyang, dili lig-on. Kita maghulam sa kalig-on—para sa maayo o para sa daotan—gikan sa duha ka tukmang-sukwahi nga tinubdan: ang divine dynasphere o ang kalibutanong sistema. Kon ikaw magdumili sa gahum sa divine dynasphere, nan ikaw nakontrolar sa malupigon nga kalibutanong sistema. Sa dihang ikaw magsalikway sa doktrina sa Bibliya, ikaw *magdawat* sa alternatibo, satanasnong doktrina, nga may magunubong epekto.

> Kon si bisan-kinsa ang nagatudlo sa usa ka lahi nga doktrina ug wala nagauyon diha sa maayong doktrina, sa ato pa kadtong mga doktrina sa atong Ginoong Jesu-Kristo, bisan pa nianang doktrina mahatungud sa pagkamakadiosnon [doktrina nga nagsangko sa pagkahamtong], siya nakadawat og pagkaarogante, nagsabut sa wala. (1 Timoteo 6:3-4*a*)

Sa dihang ang tawhanong kabubut-on nagatanyag sa bisan-unsang oportunidad, si Satanas nagasakmit sa pasiunang-lakang; ang matag-usa "nagadawat og pagkaarogante." Kon ang magtotoo nagapakyas sa pagrebound ug pagpadayon sa doktrina, ang pagkaarogante nagakakusog. Mini nga doktrina ug daotan nga mga idiya nagasulud sa kalag hangtod nga siya dili na makahimo sa maayong mga desisyon. Ang espirituhanong "pagkabuta" nagapalong sa iyang kalag (Juan 12:40; 2 Mga Taga-Corinto 4:3-4); siya nagaugmad og "kagahi sa kasingkasing" o pormag-ulat nga tehido sa kalag (Exodo 7:22; 8:15, 32; 9:34).

Sa walay pagkahibalo o sa tinuyo, ikaw mabiktima sa satanasnong impluwensiya sa imong kaugalingon nga kabubut-on. Ikaw magpili sa pag-uyon ngadto "sa espiritu nga karon naglihok diha sa mga anak sa pagkadili-matumanon [negatibong kabubut-on]" (Mga Taga-Efeso 2:2). Pinaagi sa aktibo o masunoron nga pagtugot, ikaw magbuhat sa usa ka lutsanan para sa demonyo nga mga doktrina sa pagsulud sa imong kalag. Ikaw mahimo sa *aktibong* magsunud sa daotan sama sa pagsimbag-diyosdiyos o pagsimba ni Satanas, o ikaw mahimo sa *masunorong* magtugyan sa imong-kaugalingon nga madaot pinaagi sa pagkasugapa sa druga o pinaagi sa mga batasan sa kinaugalingong-pagkamatarong, kalooy-sa-kaugalingon, kasuko, pagkasad-an nga reaksiyon, o pagkawalay-pagtahod para sa katukuran nga awtoridad. Ang sala dili ra sala; ang sala nagaagni sa gahum sa kalibutanong sistema.

Larawan sa Satanasnong Palisiya

Ang duha ka dynasphere sa kalibutanong sistema magpahimulus sa imong daotan nga mga desisyon, nagbilanggo kanimo sulud sa usa ka labirinto sa satanasnong limbong. Sa kahubitan ang usa ka dynasphere maoy usa ka sistema sa gahum diin ang tawo nakontrolar sa usa ka gahum nga masdako kay sa iyang-kaugalingon. Ang Dios midesinyo og usa ka dynasphere sa pagpanalangin sa tawo; si Satanas miimbento og duha ka dynasphere sa pag-ulipon sa tawo. Ikaw dili makausab niining tulo ka dynasphere. Ikaw makahimo lamang sa pag-ila sa ilang pagkaanaa ug makapili tali kanila. Ang divine dynasphere nagahimo og mga mananaog sa kinabuhi; ang duha ka kalibutanong dynasphere maggama sa mga napildi.

Si Satanas nagagamit sa kalibutanong sistema isip:

1. ang behikulo para sa pagdumala sa iyang pamunoan sa kalibutan (Mga Taga-Efeso 2:2);
2. usa ka tipiganan o klasrom para sa pagbalhin sa kalibutanong doktrina ngadto sa tawo (1 Timoteo 4:1-2);
3. usa ka taktikanhong bitik para sa pag-ulipon sa katawhan (2 Timoteo 2:26);
4. usa ka pabrika para sa paghimo og mga napildi (Mga Hebreohanon 4:1-2).

Diha sa *dinugtongdugtong nga pagkaarogante*, o *kalibutanon uno*, ang tawo nalinga sa iyang-kaugalingon. Tungud kay siya nagapasulabi sa iyang kaugalingon nga pagkaimportante, siya dili makasabut sa divine nga grasya o makapahimulus sa mga panalangin sa plano sa Dios para sa iyang kinabuhi. Pinaagi sa pag-isip-og-hilabihan sa iyang-kaugalingon, siya mamahimo nga iyang kaugalingon nga labing-daotan nga kaaway. Siya nagapahimug-at sa kaugalingon imbis nga sa Dios.

KALIBUTANON UNO ***Dinugtongdugtong nga Pagkaarogante, Malambigitong Sistema sa Pagkaarogante***	***KALIBUTANON DOS*** ***Dinugtongdugtong nga Pagdumut, Malambigitong Sistema sa Pagdumut***
Nalinga sa kaugalingon	Antagonismo ngadto sa Dios ug sa plano sa Dios
Kaugalingon nga kaaway	Kaaway sa Dios
Nakig-away sa kaugalingon	Nakig-away sa doktrina sa Bibliya
Nagapahimug-at sa kaugalingon imbis nga sa Dios	Nagapahimug-at sa tawhanong panglantaw imbis nga sa divine nga panglantaw
Panghunahuna ni Satanas sa iyang pagkalaglag	Panghunahuna ni Satanas human sa pagka-laglag sa tawo
Pilosopiya ni Satanas diha sa una-sa-kasaysayan nga angelanong away	Pilosopiya ni Satanas diha sa makasaysay-anong ekstensiyon sa anghelanong away
Pilosopiya ni Satanas isip ang magmamando sa naglaglag nga mga anghel	Pilosopiya ni Satanas isip ang mamando sa kalibutan
Nasilsilan sa pilisopiya ni Satanas sa wala pa ang pagbuhat sa tawo	Nasilsilan sa pilosopiya ni Satanas human pagkalaglag sa tawo
Naulipon sang kaugalingon	Naulipon ni Satanas

ANG DUHA KA DYNASPHERES SA KALIBUTANONG SISTEMA NI SATANAS

Diha sa *dinugtongdugtong nga pagdumut*, o *kalibutanon dos*, ang tawo mabatukon ngadto sa Dios ug sa plano sa Dios. Ang usa ka tawo kinsa nagasalikway, nagalantugi, naga-

sumpaki, o nagabiaybiay sa Pulong sa Dios nagahimo sa iyang kaugalingon nga kahigawad pinaagi sa pagpakig-away batok sa kamatuuran. Ang *dinugtongdugtong nga pagdumut* nagapahimug-at sa tawhanong panglantaw imbis nga sa divine nga panglantaw.

Ang mga dinugtongdugtong nga pagkaarogante ug pagdumut mag-aninag sa kasaysayan sa personal nga karera ni Satanas. Sa orihinal siya mao ang labing gamhanan, salabutanon, ug ambungan sa tanang mga anghel; siya mao ang gidihugan nga kerubin, ang gituboy nga magbalantay sa lawak sa harianong-lingkoranan sa Dios (Ezekiel 28:14-15). Apan pagtilaw sa admirasyon sa uban nga mga anghel, si Satanas nalinga sa iyang-kaugalingon (Ezekiel 28:16*a*, 17*a*). Siya miila sa iyang-kaugalingon ingon nga katumbas sa Dios, ug tungud niini nga mapasipad-ong pagkaarogante siya mikawang sa grasya (Isaiah 14:14). Sa iyang pagkalaglag si Satanas midani sa usa sa tulo-ka-bahin sa tanang mga anghel ngadto sa iyang laraw-pangdaot (Pinadayag 12:4). Ang *dinugtongdugtong nga pagkaarogante* nagakopya diha sa tawo sa batasan ni Satanas niadtong panahon sa iyang kaugalingon nga pagkalaglag.

Sa dihang ang Dios mibuhat sa tawo sa pagsulbad sa anghelanong away, ang yawa mikontra-ataki, nagpadako sa pagkaarogante ngadto sa tinuyo, madasdason nga oposisyon ngadto sa Dios. Sa mapait nga antagonismo si Satanas milaraw sa paglaglag sa tawo. Ang *dinugtongdugtong nga pagdumut* nagakopya diha sa tawo sa batasan ni Satanas nagsugod diha sa pagkalaglag sa tawo.

Ang *dinugtongdugtong nga pagkaarogante* nagarepresentar sa pilosopiya ni Satanas diha sa una-sa-kasaysayan nga anghelanong away; ang *dinugtongdugtong nga pagdumut* iyang pilosopiya diha sa tawhanong ekstensiyon sa anghelanong away. Kon bisan-kinsa ang nagapuyo sa wayhunong sulud sa *dinugtongdugtong nga pagkaarogante*, siya nasilsilan sa panghunahuna ni Satanas ingon nga ang magmamando sa nalaglag nga mga anghel sa wala pa ang pagbuhat sa tawo. Ang bisan-kinsa nga nagapabilin sulud sa *dinugtongdugtong nga pagdumut* maoy nasilsilan sa panghunahuna ni Satanas ingon nga ang magmamando sa kalibutan human ang katawhan nahimo nga iyang mga alagad.

Ang matag-usa sa mga dynasphere ni Satanas nagabuhat og tawhanong mga ulipon. Ang mga ganghaan sa *dinugtongdugtong nga pagkaarogante* maglambigit sa pagpaulipon sa tawo ngadto sa iyang kaugalingon nga daotang mga desisyon; ang *dinugtongdugtong nga pagdumut* nagapaulipon sa tawo ngadto ni Satanas. Ang mga dinugtongdugtong nga pagkaarogante ug pagdumut magpatin-aw sa sala, tawhanong kamaayo, kadaotan, ug kagul-anan diha sa tawhanong kaliwat maingon nga ang estraktura sa gugma nagapatin-aw sa kaligdong ug kapasidad para sa gugma ug kalipay.

Ang kalibutanong sistema sa wayhunong nagahulga sa imong espirituhanon nga buylo. Ang mga ganghaan gikan sa mga dinugtongdugtong nga pagkaarogante ug pagdumut maglambigit diha sa dimaihap nga mga kombinasyon sa pag-ataki sa personal nga mga kahuyang ug mga lugar sa pagkabuta sa matag magtotoo.

> Pagmakalma sa *espiritu*, pagmabinantayon. Ang imong kontra, ang yawa, nagaukoy sama sa usa ka nagngulub nga liyon, nagtinguha sa usa-ka-tawo sa pagtukub. Apan sukol kaniya, pagmalig-on diha sa *imong* pagtoo [doktrina]. (1 Pedro 5:8-9*a*, NASB)

> Pagsul-ub para sa inyong-kaugalingon sa tibuuk kalasag gikan sa Dios [ang

> divine dynasphere] aron kamo makahimo sa pagbarog nga malig-on batok sa mga taktika sa yawa. (Mga Taga-Efeso 6:11)

Ang malimbongong “mga taktika sa yawa” naladlad diha sa mga ganghaan sa kalibutanong sistema, apan ikaw dili makasukol sa kalibutanong sistema pinaagi sa imong kaugalingon nga gahum. Bugtong ang divine nga panglantaw nga panghunahuna ang makapildi sa ngil-ad nga puwersa sa impluwensiya sa demonyo diha sa imong kinabuhi. Ikaw kinahanglang magsabut sa mga sugo sa divine dynasphere ug magsunud niini nga mga prinsipyo isip usa ka giya sa paggamit sa imong kaugalingon nga paghukum ug espirituhanong sentido komon.

Katingbanan sa Dinugtongdugtong nga Pagkaarogante

Ang dinugtongdugtong nga pagkaarogante maoy susama sa huyonghuyong. Ikaw mahimong magsulud sa bisan-asang ganghaan, apan sa higayon nga masulud sa sistema, ikaw anaa sa usa ka posisyon sa kahuyang. Diha sa usa ka kahimtang sa kahuyang ikaw dili makahimo og maayong mga desisyon. Kon, ingon nga usa ka magtotoo, ikaw dili magikyas pinaagi sa waylangan nga rebound ug aplikasyon sa doktrina, ikaw mag-unlod ngadto sa bag-ong mga kahuyang, ug magpahinunut ngadto sa bag-ong mga sala nga wala sukad kaniadto mitintal kanimo. Ang pagkaarogante nagaangin sa matag dagway sa imong kalag; ang impluwensiya sa demonyo sa kadugayan nagausab sa imong personalidad. Bisan pa og ang usa ka ganghaan mibitad kanimo paingon sa sistema, daghang mga ganghaan ang mobira kanimo paubus hangtod nga ikaw malubong diha sa kalibutanong kalambigitan.

Adunay dose ka ganghaan diha sa dinugtongdugtong nga pagkaarogante:

1. Batasan nga pagkaarogante
2. Negatibong kabubut-on
3. Awtoridad nga pagkaarogante
4. Kinaugalingong-kamatarong nga pagkaarogante
5. Pakighilawas nga pagkaarogante
6. Kriminal nga pagkaarogante
7. Sakit-sa-pangisip nga pagkaarogante
8. Pagkaarogante sa pagkadili-malipayon
9. Masawayon-og-tinoohan nga pagkaarogante
10. Salabutanon ug disalabutanon nga pagkaarogante
11. Pagkaarogante sa Kristohanong pangalagad
12. Sinaligang nasod nga pagkaarogante

Ganghaan 1, Batasan nga Pagkaarogante. Ang mga sala sa panghunahuna maoy makapadasig nga kadaotan, nagsangko ngadto sa makapalihok nga mga kadaotan sa tanang lain nga mga ganghaan sa kalibutanong sistema. Kon ikaw mapahitas-on, abubhoan, mapahimaslon, nahadlok, mapait, nasuko, dimapuypuy, o nalunod diha sa kalooy-sa-kaugalingon ug pagkasad-an, ikaw “maghatag sa yawa sa usa ka oportunidad” (Mga Taga-Efeso 4:27). Walay laing kategoriya sa sala ingon ka magun-ubon sa imong espirituhanon

nga buylo, kay ingon nga ang usa ka tawo “nagahunahuna sulud sa iyang-kaugalingon, sa ingon-niini siya mao” (Mga Proberbio 23:7*a*). Ikaw kinahanglang magbantay sa imong-kaugalingon batok sa mga sala sa panghunahuna. Rebound dayon ug pagpahiuli sa kalmang panghunahuna sa ganghaan dos sa divine dynasphere.

Ganghaan 2, Negatibong Kabubut-on. Pagkalinga sa kaugalingon nagapabilin kanimo nga waykaikag sa doktrina sa Bibliya. Ikaw tingali mag-uyon nga ang doktrina maoy kamatuuran, apan ang imong mga prayoridad maoy daotan. Ikaw magbaliwala sa Pulong sa Dios, ug bisan pa og dili mabatukon, ikaw magtugyan sa imong-kaugalingon nga waydepensa diha sa espirituhanong away. Si Satanas nagamanipula kanimo sa dihang ikaw dili makagamit sa “espada sa Espiritu” batok sa mini nga doktrina (Mga Taga-Efeso 6:17).

Ganghaan 3, Awtoridad nga Pagkaarogante. Sa kamapahitas-on ang tawo nagakopya sa orihinal nga sedisyon ni Satanas batok sa Dios ug sa sunud nga panglupig sa yawa ngadto sa tawo. Ang aroganteng katawhan nga *ubus* sa awtoridad magtamay sa ilang mga lider ug maglaraw-og-pangdaot sa pagpukan o pag-among-among kanila (Mga Salmo 12:2-4); ang aroganteng katawhan nga *anaa* sa awtoridad mag-abuso sa ilang gahum (2 Samuel 12:1-9). Ang usa ka arogante, *malampuson* nga tawo nagadahum nga ang organisasyon diin siya nagahawud nagaagad diha kaniya, apan sa pagkatinuud siya nagaagad diha sa organisasyon para sa oportunidad ug sa kakahimtangan alang sa kalampusan. Ang arogante, *dimalampuson* nga tawo nagabasol sa sistema para sa mga pagkapakyas nga nahinabo pinaagi sa iyang kaugalingon nga pagkawalay-kaantigo, pagkawalay-kabangkaagan, o pagkatapolan.

Ganghaan 4, Kinaugalingong-kamatarong nga Pagkaarogante. Ang yawa nagahugpong sa tanan nga posibleng maayo ngadto sa iyang kalibutanong sistema (2 Mga Taga-Corinto 11:14) nagsulay sa pagtukod sa iyang kaugalingon nga Milenyo ug pagmatuud sa iyang-kaugalingon “sama sa Labing Hataas [Dios]” (Isaiah 14:14). Si Satanas nagatuis sa ligdong-nga-moralidad nga gimando sa divine nga katukuran ngadto sa kinaugalingong-kamatarong nga pagkaarogante. Ang kinaugalingong-kamatarong, legalista nga Kristohanon nagatoo sa iyang mga kasinatian ug mga kalampusan nga maghatag kaniya og espesyal nga kabutang diha sa Dios, apan “walay pagpalabi diha sa Dios.” Ang Dios nagaatiman sa tanang katawhan sa mao rang mga sukaranan sa perpektong pagkamatarong (Mga Taga-Roma 2:11). Ang kinaugalingong-kamatarong nga katawhan sagad mahimong mga krusado og nag-imposar sa ilang mga pagpihig ngadto sa uban. Mahambugon ug waybili, sila maghukum sa bisan-kinsa nga minos og kahingpit kay sa ilang-kaugalingon (Mateo 7:1-2).

Ganghaan 5, Pakighilawas nga Pagkaarogante. Kon wala naguwarnisan sa kaligdong sulud sa kalag, ang normal nga tinguha para sa pakighilawas mamahimong usa ka gamhanang distraksiyon sa espirituhanong buylo (2 Samuel 11:2-4; 1 Mga Taga-Corinto 7:9, 33-35). Ang pagkamakikaugalingon nagabungat og katagbawan-sa-kaugalingon. Naaghat pinaagi sa kaibog, nga mao ang tinguha nga nawad-an sa kontrol, ang pakighilawas nagahunong nga maoy usa ka ekspresyon sa gugma tali sa bana ug asawa. Ang usa ka mapasagarong pagpangita para sa katagbawan-sa-kaugalingon *nagagamit* imbis nga *nagahigugma* sa laing tawo. Ang pakighilawas nga pagkaarogante nagaguba sa kapasidad para sa romantikong gugma ug nagasangko sa kalaay, kagul-anan, pagkawalay-umoy, kahiwian, ug pagkaut-ut (1 Mga Taga-Corinto 6:18). Ang pakighilawas mamahimong rituwal nga walay katinuuran, usa ka nataranta nga pagpangita para sa kalipay, dili usa ka ekspresyon sa kalipay ug gugma nga nagagikan sa kalag.

Ganghaan 6, Kriminal nga Pagkaarogante. Ang kriminalidad maoy usa ka aroganteng paagi sa panghunahuna (Mga Proberbio 24:1-2). Nagtamay sa tanang awtoridad, ang kriminal *nagapili* nga mahimong usa ka kriminal. Ang iyang kaugalingon nga pagkaarogante, dili ang iyang palibot o pagmatuto, nagadala kaniya ngadto sa kriminal nga panahum nga siya labaw kay sa mga katungud, praybasi, ug kabtangan sa uban. Imbis sa pag-ugmad sa iyang-kaugalingon, siya sa wayhunong nagasulay sa pagmatuud sa iyang-kaugalingon sa paggamit ug pagsakit sa uban sa pagpakita nga siya adunay kontrol. Ang uban nga katawhan anaa ra para sa iyang kapuslanan. Siya nagapasigarbo sa iyang-kaugalingon sa pagkalabaw sa balaod ug nagaila sa iyang-kaugalingon isip usa ka maayong tawo. Pinaagi sa iyang kaugalingon nga kabubut-on, ang kriminal maoy dikatudloan. Ang Dios nagamando sa silot sa kamatayon para sa husto nga nakombiktong mga kriminal (Exodo 21:12, 23; Numeros 35:30; Mga Taga-Roma 13:4).

Ganghaan 7, Sakit-sa-pangisip nga Pagkaarogante. Gawas sa piho nga kemikal nga mga kakulang-sa-balansi sulud sa utok nga sa pisyolohiya dili malapason, ang sakit-sa-kaisipan nagahulagway sa magun-ubon-sa-kaugalingong gahum sa tawhanong pagkaarogante. Ang daotang mga desisyon magpugong sa umaabot nga mga kapilian; magtotoo o dimagtotoo nagabulag sa iyang-kaugalingon gikan sa katinuuran pinaagi sa iyang kaugalingon nga kabubut-on (Mga Taga-Roma 1:21-22). Ang iyang subhetibo nga mga desisyon maglambo ngadto sa usa ka sundanan sa natuis nga panghunahuna, nga nagamugna og usa ka kalibutan sa pantasya sulud sa iyang hunahuna. Siya wala nagaila niining hinanduraw nga kalibutan ingon nga ditinuud ug, tungud-niini, walay tinguha sa pagtambal sa iyang mga ilusyon. Magahig-ulo, dimakaagwanta, disiguro, usahay mapintas, siya dili makalambigit sa ubang katawhan. Kining sirado nga pagkasubhetibo sagad nagasangko sa paghikog.

Ganghaan 8, Pagkaarogante sa Pagkadili-malipayon. Ang kalipay maoy usa ka personal nga katumanan nga nakab-ot pinaagi sa pagkamasinugtanon sa divine nga mga sugo. Ang kalipay nagaresulta gikan sa kaligdong ug kamatuuran sulud sa kalag nga misangpot ngadto sa maayong mga desisyon. Sulud sa divine dynasphere ang makanunayon nga maayong mga desisyon magmugna og usa ka palibot para sa kalipay sulud sa kalag. Ang aroganteng tawo, hinoon, nagadahum sa mga sirkumstansiya, mga kabtangan, o sa ubang katawhan sa paghimo kaniya nga malipayon. Sa dihang siya nahigawad niini nga mga panginahanglan, siya nagabasol sa uban. Siya nagalunang diha sa kalooy-sa-kaugalingon og nagbugti sa iyang daotan nga mga desisyon pinaagi sa dugang pa nga daotang mga desisyon diha sa usa ka natarantang pagpangita para sa bag-ong padasig. Ang kagul-anan wala nagahigugma sa panag-uban; ang kagul-anan *nagabungat* og panag-uban. Ang wamalipay nga tawo nga may usa ka martir nga kahilig nagasabwag sa usa ka dag-um sa kasubo sa tibuuk sa iyang naglibot-nga-utlanan aron sa pagkontrolar sa katawhan ug pagbaton sa iyang kaugalingon nga paagi. Ang pagkaarogante sa pagkadili-malipayon maoy subhetibong pagkalinga sa kaugalingon.

Ganghaan 9, Masawayon-og-tinoohan nga Pagkaarogante. Sumala sa kasaysayan, niadtong ikawalo ug ikasiyam nga siglo sa Byzantium, ang usa ka mananaway-og-tinoohan o “mamumuak og imahen” maoy usa ka panatiko kinsa miguba sa relihiyosong mga imahen o mga butang sa panagdayeg ug pagsimba. Naghulagway sa kalibutanong pagkamatig-a diha sa personal nga mga relasyon, ang usa ka mananaway-og-tinoohan maoy usa ka tawo kinsa sa subhetibong nalinga sa uban: Siya nagatukod sa perpektong imahen sa

usa-ka-tawo, unya nagkaplag sa tawhanong mga depekto sa iyang idolo, nagaataki niining tawhana nga siya sa binuang misimba. Ang pagsimba maoy usa ka kaligdong lamang sa dihang gipunting ngadto sa Dios (Exodo 20:1-6). Ang aroganteng tawo nagaidolo sa usa-ka-tawo nga siya unta sa labing-dako nga magrespeto o magdayeg. Sa dikalikayan ang mananaway-og-tinoohan nagakaplag sa depekto sa iyang idolo, nagasinati og sayup-nga-ilusyon, ug nagareak sa mapait nga nagguba sa idolo nga siya lamang ang mibuhat.

Ganghaan 10, Salabutanon ug Disalabutanon nga Pagkaarogante. Bisan kon ignorante ug bogo ba o edukado ug manggialamon, ang arogante maghanduraw sa ilang-kaugalingon nga salabutanon sa dihang nakiglantugi o sa taphaw nga nagbadbad sa Bibliya. Ako magtawag niini og *salabutanong* pagkaarogante, bisan pa og walay pagtuis sa doktrina sa sukaranon nga salabutanon. Ang Dios salabutanon, ug Siya nagapadayag sa Iyang-kaugalingon ngadto sa mapaubsanon, sa matudloan, kadtong may positibong kabubut-on. Ang doktrina dili mahimong mapauyon diha sa tawhanong pilosopiya ug siyensiya; ang panghunahuna sa tawo kinahanglang magpauyon mismo sa doktrina. *Disalabutanon* nga pagkaarogante maoy pangalsa sa emosyon.[64] Ang Dios midesinyo sa emosyon aron pagapamunoan sa kamatuuran sulud sa mentalidad; si Satanas nagapahimulus sa wamapugngi nga emosyon.

Ganghaan 11, Pagkaarogante sa Kristohanong Pangalagad. Si Satanas nagadani sa matinuurong mga Kristohanon ngadto sa dinugtongdugtong nga pagkaarogante pinaagi sa pagtagik sa naandang lehitimo nga mga binuhatan ngadto sa usa ka gambalay sa legalismo. Samtang nagbuhat sa bibliyanhong gisugo nga mga aktibidad, kini nga mga magtotoo maoy malimtanon sa manipulasyon ni Satanas, wamahibalo nga ang ilang espirituhanong buylo nahunong. Ang Dios nagamando sa Kristohanong pangalagad, apan ang pag-ampo, pagsaksi, paghatag, pagpanudlo, administrasyon, ug mga donasyon sa panahon, pagtabang, ug kahanas sa bisan-usang natad sa Kristohanong buhat mahimo usab nga mabuhat sulud sa kalibutanong sistema. Ang tinuud nga Kristohanong pangalagad nadasig pinaagi sa doktrina sa Bibliya sulud sa gahum sa divine dynasphere. Ang pangalagad nga gibuhat alang sa pagkab-ot sa divine nga pag-uyon, paghaylo sa uban nga mga Kristohanon, o pagsagang sa divine nga disiplina maoy “kahoy, dagami, ug uhut” angayan alang sa pagsunog, dili alang sa waykatapusang ganti (1 Mga Taga-Corinto 3:12-13).

Ganghaan 12, Sinaligang Nasod nga Pagkaarogante. Si Satanas nagahari sa kalibutan, apan si Jesu-Kristo nagakontrolar sa kasaysayan. Ang atong Ginoo nagapili og piho nga mga nasod nga mahimong Iyang mga ahente. Kini nga sinaligang mga nasod nakatukod og mga gobyerno nga magpanalipod sa kagawasan, praybasi, ug kabtangan sa ilang mga lungsuranon ug, ubus sa konsepto sa pagkabulag sa simbahan ug istado, magtugot sa Ebanghelyo ug doktrina sa Bibliya nga matudlo. Kini nga mga nasod usab magtugot sa mga organisasyon sa pagpasiugda ug pagsuporta sa misyonaryong aktibidad ngadto sa laing kanasuran. Ang sinaligang nasod usab maoy usa ka dalangpanan para sa mga Hudiyo, usa ka dapit nga kadangpan gikan sa kontra-Semitismo ug panglutos sa ubang bahin sa kalibutan. Ang Israel mao ang orihinal nga sinaligang nasod, ang piniling katawhan sa Dios, kang kinsa si Kristo ang Mesiyas motigum-pag-usab ug mopabalik ngadto sa sinaligan nga kahimtang didto sa Iyang ikaduhang pag-abut. Atol sa Kapanahonan sa Simbahan, hinoon, ang Dios nagapanalangin sa tibuuk tawhanong kaliwat pinaagi sa hentil nga sinaligang mga

64. Thieme, *Reversionism*, 26-29.

nasod. Ang mga magtotoo nga nagpuyo sulud sa usa ka sinaligang nasod mao ang "asin sa kayutaan," ang igpatunhay sa nasod (Mateo 5:13), usab gitawag og ang "nahabilin" (Mga Taga-Roma 9:27; 11:5). Bisan pa og wamabutyag diha sa mga talaan sa kasaysayan, ang wahiilhi nga mga magtotoo ang magdeterminar sa mga pagkabalit-ad ug mga pagkakunhod sa sibilisasyon ingon nga si Kristo nagagiya sa dagan sa kasaysayan sa pagpanalangin o pagdisiplina sa Iyang gipanag-iya.

Sa pagpukan sa mga nasod, kini maoy istratehiya ni Satanas sa pag-ataki sa integridad sa mga magtotoo (Pinadayag 18:23; 20:3, 8). Sa dihang ang usa ka mayoriya sa mga magtotoo sulud sa usa ka sinaligang nasod mahimong arogante, nagsalikway sa divine nga katukuran ug doktrina sa Bibliya, kini nga mga magtotoo maoy sad-an sa sinaligang nasod nga pagkaarogante, nagpadali sa divine nga paghukum batok sa ilang nasod (Hosea 4:1-6).

Katingbanan sa Dinugtongdugtong nga Pagdumut

Ang mga ganghaan sa dinugtongdugtong nga pagkaarogante maglambigit diha sa mga ganghaan sa dinugtongdugtong nga pagdumut. Ang imong kamapahitas-on nagakusog ngadto sa magahig-ulo nga antagonismo. Sa dihang ang mga ilusyon sa pagpadako-sa-kaugalingon naladlad ug nahagit, ikaw magreak diha sa kasilag. Sa dihang ang divine nga katukuran, ang Ebanghelyo, o doktrina sa Bibliya nagasumpaki sa imong kinaugalingong-kamatarong nga mga lingla, ikaw mahimangod diha sa kamatuuran. Ikaw magpangatarungan sa imong mga sala ug magdepensa sa imong panghambog pinaagi sa pagdumili ug pag-ataki sa divine nga panglantaw nga panghunahuna. Alang sa paghitarong sa imong kadaotan, ikaw magtamay sa maayo. Ikaw mahimo nga kaabin ni Satanas diha sa iyang wayhunong nga pagdumut sa Dios ug sa plano sa Dios.

> Kon ang kalibutan [ang kalibutanong sistema] nagadumut kaninyo [sulud sa divine dynasphere], matngoni ang kamatuuran nga kini midumut Kanako [Kristo] sa wala pa kini midumut kaninyo [si Kristo maoy nag-una sa pagpuyo sulud sa divine dynasphere]. . . . Siya kinsa nagadumut Kanako nagadumut usab sa Akong Amahan. . . Sila nakakita [mga demonstrasyon sa Pagkamesiyas ni Kristo] ug midumut pulos Kanako ug sa Akong Amahan. (Juan 15:18, 23-24)
>
> Sa dihang ang bisan-kinsa nagadumut sa iyang isigkamagtotoo, siya anaa sa kangitngit [ang dinugtongdugtong nga pagdumut], ug siya nagalakaw diha sa kangitngit, ug siya wala mahibalo asa siya paingon tungud kay ang kangitngit nakapabuta sa iyang mga mata. (1 Juan 2:11)

Dinhi nga mga yugto ang "pagdumut" maoy labaw pa kay sa usa ka panagsa nga sala sa panghunahuna; ang pagdumut maoy usa ka satanasnong sistema, usa ka dynasphere sa malambigitong mga ganghaan kansang gahum mahimong mapugngan lamang pinaagi sa masdakong gahum sa divine dynasphere.

Ang imong antagonismo ngadto sa plano sa Dios nagatubo samtang ang mga ganghaan sa dinugtongdugtong nga pagdumut maglambigit sa usag-usa. Ang negatibismo nagakuyanap sa matag lugar sa kinabuhi. Trabaho, politika, kalingawan, ug mga higala ang

tanan mahimong mga target sa imong dimakapalambo nga panaway. Nagguba sa imong kaugalingon nga kalmang panghunahuna ug kapasidad para sa divine nga mga panalangin, ikaw mahimong usa ka naanad nga tigreklamo. Ang mga sirkumstansiya ug katawhan dili gayud husto; ikaw dili gayud matagbaw. Naulipon diha sa impluwensiya sa demonyo, ikaw maghimo sa imong-kaugalingon ug kadtong haduul kanimo nga miserable.

Ikaw dili gayud makahimo sa pagpahinunut sa bisan-asa sa siyam ka ganghaan sa dinugtongdugtong nga pagdumut:

1. Ang kinaiyang makasasala
2. Negatibong kabubut-on
3. Pagkaut-ut
4. Kontra-sa-katukuran
5. Demonismo
6. Kalibutanong mga tambal-sa-kalisdanan
7. Rilihiyon
8. Tinawhanong-hubad-sa-kalibutan nga akademikong pangagpas
9. Kadaotan

Ganghaan 1, Ang Kinaiyang Makasasala. Ingon nga sa sulud nga ahente ni Satanas ang kinaiyang makasasala sulud sa tawo nagapatuman sa ngil-ad nga palisiya sa pagdumut ug antagonismo sa yawa. Nakuha ni Adan diha sa Pagkalaglag, ang kinaiyang makasasala nagapuyo sa genetic sulud sa tawhanong lawas, “nakiggubat batok sa prinsipyo sa [ang] hunahuna” diin ang doktrina sa Bibliya, “ang balaod gikan sa Dios,” nadawat, nahawiran, ug nahinumduman (Mga Taga-Roma 7:22-23). Pinaagi sa pagtintal sa tawo sa paghimo og sala, kining tiunay nga tigtuis sa tawhanong kinabuhi sa wayhunong nga nagasupak sa divine nga plano para sa pagpanalangin sa tawo (Mga Taga-Galacia 5:17).

Ganghaan 2, Negatibong Kabubut-on. Diha sa dinugtongdugtong nga pagkaarogante ang negatibong kabubut-on nagabaliwala sa Dios pinaagi sa pagkalinga sa kaugalingon, apan diha sa dinugtongdugtong nga pagdumut ang negatibong kabubut-on nagaataki sa Dios, sa plano sa Dios, ug doktrina sa Bibliya. Ang mga dimagtotoo kinsa magsubay sa divine nga katukuran apan unya magreak ngadto sa Ebanghelyo pinaagi sa negatibong kabubut-on mosugod sa pagsupak sa kamatuuran nga sila kaniadto mitoo. Isip usa ka resulta, “ang ulahi nga kahimtang [sa negatibong kabubut-on] maoy daotan pa para kanila kay sa nahiuna” (2 Pedro 2:20). Ang matag pagsalikway sa kamatuuran sa magtotoo o dimagtotoo nagapasamut sa negatibong kabubut-on hangtod ang usa ka tawo nakakandado sa iyang-kaugalingon paingon sa antagonismo ngadto sa Dios (Exodo 9:34-35).

Ganghaan 3, Pagkaut-ut. Pagkaut-ut mao ang pag-abuso sa kagawasan nga naga-pahuyang sa usa ka nasod gikan sa sulud. Sa dihang ang tagsatagsa nga mga lungsuranon magkompromiso sa ilang integridad, ang nasudnong karakter nagaus-us ug ang kalidad sa kinabuhi sulud sa nasod nagakunhod. Tungud sa negatibong kabubut-on ug gipalungtad nga pagkaarogante, “Ang Dios nakatugyan kanila diha sa mga kaibog sa ilang toong mga lingin-nga-kabahin ngadto sa usa ka imoral nga kahimtang . . . sa mga kahinam sa pagpakaulaw” (Mga Taga-Roma 1:24, 26), sa naghitak nga krimen, kapintas, pakighilawas nga kahiwian, ug pagkasugapa sa druga. Ang pagkaut-ut maoy *diorganisado nga kadaotan* sa pagtangdi sa politikanhon o relihiyosong panglupig, nga maoy *organisado nga kadaotan.* Ang usa

ka diktador nagadominar-sa-hingpit sa kadaotan samtang siya nagadili sa kagawasan ug nagakontrolar sa mga molupyo. Naut-ut sa iyang-kaugalingon, ang malupigon nagabuntog sa diorganisado nga kadaotan pinaagi sa pagpuwersa sa organisado nga kadaotan diha sa katawhan. Sa pagsiguro sa gahum, ang organisado nga kadaotan nagaataki sa diorganisado nga kadaotan *ug* sa maong panahon nagalutos sa Kristiyanismo; ang diorganisado nga kadaotan wala nagapanglutos, apan sagad dungan-nga-anaa uban sa Kristiyanismo.

Ganghaan 4, Kontra-sa-katukuran. Ang usa ka *arogante* nga tawo nagatabang ngadto sa pag-us-us sa katilingban ug sa nasod, apan ang usa ka masupilon, masilagon nga tawo kinsa *nagadumut* sa divine nga gitugyang awtoridad nagahimo sa laktod nga mga pag-ataki batok sa divine nga mga institusyon—ang tagsatagsa, kaminyoon, pamilya, ug ang nasudnong linalang. Kini nga mga institusyon maoy kinahanglanon para sa pagpalungtad ug kauswagan sa katawhan, apan ang mga tawo sulud sa dinugtongdugtong nga pagdumut magpukan sa tawhanong kagawasan pinaagi sa pagsaway sa iyang tiunay nga mga sangkap: kabubut-on, praybasi, kabtangan, ug awtoridad. Sila magbiaybiay sa mga kaligdong sa kaminyoon ug magsalikway sa ginikanan nga awtoridad. Sila magkasaba, magbabag, ug maghimo sa pagbudhi batok sa gobyerno. Ang mga wamahimuut nga mipakabuang sa ilang kaugalingon nga kasuko dili gayud magtanyag sa tinud-anay nga mga alternatibo apan magtinguha lamang sa pagbungkag sa mga awtoridad nga ubus niini sila magpuyo.

Ganghaan 5, Demonismo. Si Satanas nagamando sa dimaihap nga mga kasundalohan sa nalaglag nga mga anghel, o mga demonyo, kinsa magpatuman sa iyang istratehiya para sa pagkontrolar sa katawhan.[65] Piho nga mga eskalon sa mga demonyo maglihok sa *tinago* likud sa hitabo; ang uban magbuhat og kalainlain sa *dayag* nga mga epekto. Ang mga demonyo makapuyo sa mga lawas sa mga dimagtotoo, gitawag og paggahum sa demonyo, o impluwensiya sa ilang mga kalag pinaagi sa “mga doktrina sa mga demonyo” (1 Timoteo 4:1). Ang mga demonyo dili makagahum sa mga magtotoo, kinsa napanalipdan pinaagi sa nagpuyo nga Balaang Espiritu (1 Mga Taga-Corinto 6:19-20), apan ang pagkasubhetibo, pagkalibog, ug mini nga mga idiya gikan sa impluwensiya sa demonyo sa epektibo nga makasumpo sa magtotoo.

Ganghaan 6, Kalibutanong mga Tambal-sa-kalisdanan. Human sa pagpasamut sa mga kalisud sa kinabuhi, si Satanas nagadani sa tawo pinaagi sa mga kasulbaran nga lahi kay sa kamatuuran. Ang tawhanong panglantaw nagapuli sa divine nga katukuran, sa Ebanghelyo, ug sa doktrina sa Bibliya. Ang usa ka tambal-sa-kalisdanan maoy usa ka nagpalibog-nga-kayano, gitoohang tambal-sa-tanan nga resita nga migarantiya sa pagtambal sa usa ka komplikado nga problema. Ang mga tambal-sa-kalisdanan magbihag sa ignorante, kadtong kinsa magbatok sa kamatuuran ug sa kaarogante nga maghawid sa mini nga mga pasikaran. Usa ka dominante nga makasaysayanong tambal-sa-kalisdanan mao ang tawhanong pagkapareho, apan ang pagkapareho nagakansilar sa kagawasan, ang yawi sa tawhanong kinabuhi. Sosyalismo, komunismo, ug aktibismo ang tanan mag-angkon sa pagkab-ot sa maayo, apan nahisakup ngadto sa kalibutanong sistema. Bisan og ang kalooy ug pagkamanggihatagon maoy Kristohanong mga kaligdong nga gibatasan sa tagsatagsa nga mga magtotoo sulud sa divine dynasphere, ang Kristiyanismo dili usa ka programa sa kalihukan sa katilingban (Juan 12:8). Ang Kristiyanismo dili usa ka krusada sa pagpapha sa daotan gikan sa kalibutan sa yawa, apan usa ka sistema sa personal nga espirituhanong

65. Thieme, *Satanas ug Demonismo.*

pagtubo. Ang pagsabut ug paggamit sa kamatuuran nagasangkap sa matuud nga mga kasulbaran sa mga problema sa kinabuhi.

Ganghaan 7, Rilihiyon. Ang labing malimbungon nga taktika ni Satanas batok sa tawhanong kaliwat mao ang rilihiyon. Ang Kristiyanismo dili usa ka rilihiyon. *Rilihiyon* mao ang tawo pinaagi sa tawo nga mga paningkamot nga nagtinguha sa pag-angkon sa pag-uyon sa Dios (2 Timoteo 3:5); *Kristiyanismo* mao ang relasyon sa tawo uban sa Dios pinaagi sa pagtoo diha ni Jesu-Kristo (Mga Taga-Roma 8:38-39). Diha sa *rilihiyon* ang tawo nagapangita sa Dios pinaagi sa personal nga merito ug mga buhat (Mga Taga-Efeso 2:9); diha sa *Kristiyanismo* ang Dios nagapangita sa tawo pinaagi sa nagluwas nga buhat ni Kristo (Mga Taga-Efeso 2:8). Ang *Kristiyanismo* nagapalambo sa kapasidad para sa kalipay sa dihang ang magtotoo nagatunol sa kontrol sa iyang kinabuhi ngadto sa Dios pinaagi sa pagkamasinugtanon sa divine nga mga sugo. Ang *rilihiyon* nagapasanay og pagkadili-malipayon sa dihang ang kinabig nagatahan sa kontrol sa iyang kinabuhi ug pagkapiniyalan sa iyang kalipay ngadto sa usa ka herarkiya sa tawhanong mga linalang kinsa magpatuman sa rituwal nga mga sistema sa asetisismo o pagkamaulagon. Ang mga Kristohanon kinsa magtrabaho para sa divine nga panalangin magtuis sa Kristiyanismo paingon sa legalismo. Sila magtuboy sa ilang-kaugalingon labaw ni Kristo pinaagi sa pagpahimug-at sa Kristohanong pangalagad labaw sa Iyang perpekto, natapos nga buhat didto sa krus. Ang mga legalista magbayaw sa tawhanong produksiyon labaw sa pagkamasinugtanon sa divine nga protokol.

Ganghaan 8, Tinawhanong-hubad-sa-kalibutan nga Akademikong Pangagpas. "Tinawhanong-hubad-sa-kalibutan" nagakahulugan og "gisentro sa tawo; nagkonsiderar sa tawo nga labing makahuluganon nga kamatuuran sa uniberso; nagdawat sa tawo nga mao ang sukud sa tanan nga mga butang; nagbadbad sa kalibutan sumala sa tawhanong mga bililhong-butang ug mga kasinatian."[66] Kon dili madani sa rilihiyon, ang tawo mahimong mailad pinaagi sa pilosopiyanhon, akademiko nga panaway sa pagpapha sa Pulong sa Dios isip absolutong kamatuuran. Sa dihang ang pilosopiyanhong mga pagpakaingon maghatag og kinatung-ang kamahinungdanon sa tawo imbis nga sa Dios, ang akademikong paniksik makahipos og mahaylohon apan matikason nga ebidensiya batok sa divine nga panglantaw. Tungud kay ang tawhanong rasyonalismo ug empirisismo dili makapamatuud sa bibliyanhong kamatuuran, ang mini-nga-salabutanon nagasalikway sa kamatuuran ug "nagaabante sa kahibalo gawas sa utlanan ug wala nagapabilin sulud sa natad sa dulaanan pinaagi sa doktrina ni Kristo" (2 Juan 9). Walay usa nga mamahimong usa ka mananaog sa kinabuhi pinaagi sa pagdagan sa manggialamon, salabutanon nga mga touchdown nga gawas sa utlanan og nagbaliwala sa mga sugo sa divine nga plano sa kalampusan. Ang kinabuhi kinahanglan mahatagag-kahulugan mahitungud sa plano sa Dios, dili sa mga kasinatian sa tawo.

Ganghaan 9, Kadaotan. Kadaotan mao ang magun-ubon-sa-kaugalingon nga palisiya ni Satanas isip ang magmamando sa kalibutan. Ang kalibutanong sistema maoy iyang behikulo para sa pagdumala niining ngil-ad nga palisiya. Ang Dios nagapasidaan batok sa kadaotan (Mga Taga-Roma 12:9, 21; 1 Pedro 3:9) ug nagapugong sa kadaotan diha sa tawhanong kasaysayan pinaagi sa takdo nga divine nga mga paghukum (Genesis 6:13; 15:16*b*; Mateo 23:37-38; 24:22). Ang Dios sa katapusan moguba sa tanang kadaotan,

66. Gihubad gikan sa *Webster's Third New International Dictionary*, s.v. "tinawhanong-hubad-sa-kalibutan."

apan sa pagpakaulaw ni Satanas, ang Dios nagatugot sa palisiya sa yawa sa pagdagan sa iyang paagi diha sa tawhanong kasaysayan. Bisan og si Satanas nagatrabaho sa pag-tukod og usa ka perpektong gingharian alang sa pag-atbang sa gipropesiya nga Milenyo ni Kristo, ang yawa dimakahimo sa salabutanong pamunoan. Ang kadaotan nagasalikway og integridad. Ang kadaotan, usab gitawag og "maayo ug daotan" (Genesis 2:9), nagalakip sa dayag kaayong kamaayo, kuyog sa limbong, kapintas, panghasi, ug kalibog. Kadaotan mao ang pagpasundayag sa arogante, gituis nga kinaadman ni Satanas diha sa oposisyon sa doktrina sa Bibliya, nga mao ang pagpasundayag sa gugma sa Dios.[67]

Kini nga katingbanan sa pagkaarogante ug pagdumut nga mga dynasphere nagaduso kanato sa usa ka konklusyon: Para sa imong kaugalingon nga kalipay, paglikay sa kali-butanong sistema! Diha sa matuud nga kamapaubsanon ikaw kinahanglan mag-ila nga ikaw dili makaparang ni Satanas karon o sa bisan-kanus-a, ug ikaw kinahanglan dili gayud maghatag kaniya sa usa ka oportunidad sa pagpahimulus sa imong mga kahuyang. Waysapayan sa imong gitas-on sa espirituhanong pagkahamtong, ang iyang istratehiya nagapanawag sa imong mga kahuyang. Ang tawhanong kahuyang dili gayud makapildi sa kalibutanong kusog. Ikaw sa malampuson makalabang niining mga pagsulay sa buylo pinaagi lamang sa pagkat-on ug pagsunud sa divine nga sistema. Ikaw makasunud ni Kristo isip usa ka espirituhanong mananaog pinaagi lamang sa kusog sa divine dynasphere.

KALIT-NGA-KALISDANANG PAGSULAY

Ang reaksiyon sa magtotoo sa hilabihan nga pag-antos makapatipas kaniya gikan sa utlanan sa buylo ug paingon sa duha ka kalibutanong sistema. Pagkawala sa usa ka hini-gugma, usa ka makapiang nga aksidente, pagpaluwat gikan sa usa ka dugay-na-gihuptan nga trabaho, kalit nga pagkahanaw sa seguridad sa panalapi, grabe-kaayong balatian—kini nga makatalagmanong mga distraksiyon makapahimo sa magtotoo sa pagpokus diha sa iyang-kaugalingon ug sa iyang mga problema padulong sa dipagpaapil sa waypihig nga katinuuran. Bisan pa sa labing makalilisang nga mga sirkumstansiya, ang magtotoo kinahanglan magpabilin sa pagkontrol sa iyang kinabuhi, magbaton sa iyang personal nga kasigurohan sa padulngan, ug maghimo sa maayong mga desisyon gikan sa usa ka posisyon sa kalig-on, ang divine dynasphere. Kon siya nagatugot sa iyang-kaugalingon nga mahimong magumon diha sa mga sala sa panghunahuna, siya nagatahan ngadto sa espirituhanong pagkamahinay ug nagadumili sa pagdawat og responsibilidad para sa iyang batasan ug mga aksiyon. Siya nakasulud sa kalibutanong sistema ug napakyas sa kalit-nga-kalisdanan nga pagsulay.

Ang kasulbaran sa kalit-nga-kalisdanan nga pagsulay mao ang *paghunahuna* pinaagi sa tulo ka mga hugna sa pagtoo-pahulay nga pagbansaybansay. Ilabina, ang kakugang sa krisis kinahanglan masumpo pinaagi sa pag-angkon sa bibliyanhong mga saad diha sa hugna uno sa pagbansaybansay. Ang mga saad maoy hamubo nga mga pamahayag sa pagkamatinumanon ug gahum sa Dios, mga pahinumdum sa Iyang plano para sa imong kinabuhi.

Kalooy-sa-kaugalingon ug kahadlok maoy sagad ang sunud nga mga reaksiyon sa usa

67. Thieme, *Reversionism*, 14-18.

ka kalit-nga-kalisdanan, ug ang magtotoo nagakontrolar sa iyang pagkasubhetibo ug kahadlok pinaagi sa pagkab-ot uban sa iyang pagtoo sa pag-angkon sa usa ka divine nga saad. Ang mga saad magtumong-pag-usab sa atensiyon diha sa Dios imbis nga sa kaugalingon; sila mag-andam sa piho nga tumong para sa aksiyon, nagpahimutang sa suludnong kalinaw sa kalmang panghunahuna. Kon wala ang usa ka kalma nga batasan walay usa ang makapunting diha sa makatarunganong mga pasikaran sa hugna dos sa pagtoo-pahulay nga pagbansaybansay.

Ang mga sala sa pangisip sama sa kalooy-sa-kaugalingon, kahadlok, ug kabalaka magputol sa panghunahuna; sila magpalubog sa katinuuran; sila magpapha sa sentido komon. Diha sa usa ka krisis ang magtotoo kinahanglan magbalhin sa pagkamakuti ngadto sa pagkamasayon. Siya kinahanglan maghinumdum sa mga saad nga magpatin-aw sa iyang waykatapusan nga relasyon uban sa Dios, imbis sa pagkabuntog pinaagi sa mga pagkamakalibog nga magbalda kaniya (Mga Salmo 61:2). Sa dihang ang divine nga mga saad nakapakalma sa iyang kahadlok, nan, uban sa usa ka tin-aw nga hunahuna, siya makahimo sa pagpunting diha sa mga pagsangkap sa Dios ug pagkab-ot sa doktrina nga mga konklusyon.

Human sa paghukum nga “kon ang Dios alang kanato, kinsa ang batok kanato?” (Mga Taga-Roma 8:31), ang magtotoo sunud-niana makaduul sa pagkamakalibog sa iyang karong-panahona nga mga problema gikan sa usa ka posisyon sa kalig-on, dili sa usa ka posisyon sa kahuyang ug reaksiyon. Ang pagsulay mahimong makaabut isip personal nga kalit-nga-kalisdanan diin ang magtotoo nagaatubang sa usa ka magub-anong sitwasyon diha sa iyang kaugalingon nga kinabuhi o kini makagamit sa porma sa makasaysayanong kalit-nga-kalisdanan. Bisan pa ang mga peligro ug mga kahimtang-dipiho sa ekonomikanhong depresyon, makatilingbanong pagkaut-ut, ug sundalonhong pagkapildi dili makaguba sa mga panalangin sa magtotoo ubus sa plano sa Dios. Ang magtotoo sulud sa divine dynasphere nagagamit sa makatarunganong-pasikaran sa lohistika-nga-grasya. Siya nahibalo nga ang Dios mosuporta ug mopanalangin kaniya samtang ang divine nga plano nagatawag para kaniya sa pagpabilin niining kinabuhia. Siya nahibalo nga si Jesu-Kristo nagakontrolar sa kasaysayan ug nga ang divine nga panalangin dili mahikaw sa bisan-kinsang nag-abante nga magtotoo gawas sa iyang kaugalingon nga negatibong kabubut-on. Ang makasaysayanong mga sirkumstansiya dili gayud magsanta sa Dios gikan sa pagpanalangin sa hamtong nga mga magtotoo. Ang magtotoo nga nagpuyo sulud sa divine dynasphere nagaatubang sa nasudnon ug sa tibuuk-kalibutan nga mga kalit-nga-kalisdanan nga may susamang kompiyansa diha sa Dios ug kaisog ngadto sa mga sirkumstansiya nga siya nagabaton diha sa usa ka personal nga krisis.

KAUSWAGAN NGA PAGSULAY

Ang Labing Peligroso nga Pagsulay

Ang kalit-nga-kalisdanan sa wayduhaduha nagahagit sa panimbang sa magtotoo samtang padulong sa ganghaan otso sa divine dynasphere, apan ang usa ka labaw pa kaayong lisud-ilhon ug peligroso nga pagsulay mao ang gitanyag sa kauswagan. Sumala-sa-

kasaysayan, walay nasod gayud ang nakalungtad sa iyang kaugalingon nga kauswagan; sa tagsatagsa, diyutay kaayong mga Kristohanon maglabang sa malampuson sa kauswagan nga pagsulay. Bisan-hain sa nasudnon o personal nga kauswagan, ang usa ka magtotoo sa kasagaran makalimot sa kamatuuran nga siya nag-atubang sa kinagrabehan sa tanang mga kakulian diha sa dalan sa espirituhanong pagkahamtong. Ang kauswagan nagatumong sa pagbuta sa magtotoo ngadto sa tinubdan sa iyang mga panalangin ug sa kamahinungdanon sa doktrina sa Bibliya. Kini nagapahimo sa daghan pa nga espirituhanong mga nasugamak kay sa bisan-unsa nga laing pagsulay sa buylo.

Ang tinguha sa Dios mao ang pagpanalangin sa magtotoo dinhi sa kalibutan uban sa espirituhanon, temporal, katilingbanon, makasaysayanon, ug hasta gani pagkamatay nga mga panalangin "hilabihan sa kabuhong lapas sa tanan nga kita mangayo o maghunahuna" (Mga Taga-Efeso 3:20). Dikasagarang divine nga mga panalangin maoy gitagana para kanimo, dili lamang didto sa langit, kundili dinhi sulud sa kalibutan sa yawa. Kini nga labawnggrasya nga kauswagan nagakinahanglan sa dakong kapasidad sa kalag. Ang mga himan sa kalipay nga daghang katawhan ang manglimbasog sa pag-angkon magdala lamang sa mga pagkamakalibog ug sayup-nga-ilusyon para niadtong kinsa wala makapaugmad sa kaisipan para sa pagdayeg-pag-ayo ug paggamit kanila.

Dili ang katigayunan, kabutang, promosyon, pagkainila, katilingbanong kinabuhi, pakighilawas, mga gipanag-iya, ni ang bisan-unsang nakab-ot sa awtomatik nga magdala og kalipay. Ikaw kinahanglan mag-angkon og kapasidad para sa kinabuhi, para sa gugma, para sa kalipay. Kana nga kapasidad maoy usa sa espirituhanong mga panalangin sa hamtong nga magtotoo nga magpanalipod kaniya aron nga ang laing temporal nga mga panalangin dili magpalinga kaniya gikan sa iyang nagpadayon nga espirituhanong pagtubo. Ang kauswagan sa kanunay maoy usa ka pagsulay sa karakter, disiplina-sa-kaugalingon, konsentrasyon, ug kapasidad. Kana mao ang rason nga ang kinadak-ang mga panalangin sa Kristohanong kinabuhi maoy gitagana para sa hamtong nga mga magtotoo o maoy gihatag isip usa ka pagsulay sa buylo sa mga magtotoo kinsa bag-ohay nga nag-abut sa ganghaan sa pagkahamtong. Gikan sa punto sa kaluwasan padulong-sa-unahan, ang sa lohistika nga grasya nagasangkap og unsay makonsiderar nga kahibulungang mga panalangin, apan ang tinuuray nga talagsaong mga panalangin maoy gitagana para niadtong kinsa makapaugmad og kapasidad pinaagi sa makanunayong pagpuyo ug paglihok sulud sa divine dynasphere.

Tungud sa imong pagkamatinumanon ngadto sa mga sugo sa Pulong sa Dios, ikaw *mahimong* mapauswag. Ang Dios miimbento sa divine dynasphere ingon nga Iyang plano sa kalampusan para sa pagpanalangin kanimo, ug ang Iyang plano sa kalampusan *nagalihok.* Ang Dios nagatuman sa Iyang Pulong; kon ikaw magsunud sa Iyang plano, ikaw *mahimong* mapanalanginan. Diha sa katilingbanong kinabuhi ikaw tingali magkaplag sa usa ka dalaygon nga bag-ong higala o tingali pagaagdahon ngadto sa usa ka eksklusibong pundok nga ikaw nakadayeg gikan sa gawas sulud sa usa ka taas nga panahon. Diha sa negosyo ikaw tingali mapataas ngadto sa usa ka madungganong posisyon nga may pagsalig nga nagadala sa dakong awtoridad. Sa ekonomikanhon ang usa ka piho nga pamuhunan tingali maghimo kanimong adunahan sulud sa usa ka maingon-ingon nga hamubong panahon. Adunay usa ka waykinutubang matang sa mga panalangin nga ang Dios makahatag; ang Dios nagapauswag sa matag magtotoo sa tagsatagsa uban sa usa ka nagkalainlaing kombinasyon sa mga panalangin.

Tingali ang imong labing bag-o nga divine nga panalangin lagmit ang katumanan sa

personal nga gugma para sa usa ka myembro sa kaatbang nga sekso: Ikaw nakakaplag og binatiay-sa-gugma. Ikaw makigminyo niining sulundon nga tawo, ug ikaw malipayon sa hilabihan. Sa taliwala sa imong lingawlingaw ug kasibot, ikaw dili makahunahuna nga ang bisan-unsang-butang mahimong masayup. Apan kon ikaw maghikalimot sa imong personal nga gugma para sa Dios nga nagapadasig sa imong dipersonal nga gugma para sa tawo ug, sunudsunud, nagapalahutay sa romantiko nga gugma ug ikaw maghikalimot sa tinubdan sa imong kapasidad para sa personal nga gugma, doktrina sa Bibliya, nan ang *tanan* mosang-pot sa sayup. Dili lamang ikaw mapakyas sa pagpahimulus sa binatiay-sa-gugma, apan kana nga relasyon mopadaghan sa imong kaugalingon nga pagkadili-malipayon ug kahigawad. Ang bisan-unsang porma sa kauswagan nga walay kapasidad nagasangko sa pagkawalay-lihok ug pagkadili-malipayon.

Kapasidad para sa Kauswagan

Walay sapayan og unsay imong piho nga mga panalangin tingali, kana nga kauswagan mamahimong usa ka pagsulay sa imong kapasidad. Ikaw ba mahimong malinga sa hilabihan nga ikaw maghikalimot sa tinubdan? Ikaw ba moreklamo mahitungud sa unsa nga ikaw wala magbaton imbis nga magdayeg-pag-ayo sa unsay ikaw anaa? Ikaw ba mohikalimot nga ang Dios mihatag kanimo sa tanan nga ikaw maghuput ug nga Siya lamang ang nagapalahutay kanimo niining kinabuhia? Daghang mga magtotoo dili gayud maglabang sa segundo-anyo nga hugna sa ilang espirituhanon nga mga kinabuhi tungud kay sila nawad-an sa ilang hustong-panan-aw diha sa taliwala sa maayo-kaayong kinabuhi nga ang Dios nakahatag kanila. Bisan pa uban sa maingon-ingon nga naandang-paagi sa mga panalangin sa lohistika nga grasya, sila magpakyas sa paglabang sa kauswagan nga pagsulay.

Espirituhanong kauswagan sulud sa kalag mao ang basihanan para sa pagpahimulus sa tanang temporal nga kauswagan nga ang Dios makasangkap. Ang labing-masayon nga butang sa kalibutan, hinoon, mao ang pagpawala sa imong kapasidad. Ang imong espirituhanon nga kauswagan mahimong mawala bisan pa og ikaw maghuput gihapon sa tanang dayag nga mga himan sa kalipay. Kon ikaw magsalikway sa doktrina sa Bibliya, wala nay lain nga gikinahanglan para sa imong kapasidad nga mahanaw. Ikaw mapakyas sa kauswagan nga pagsulay kon ikaw magdahum nga ang imong espirituhanon nga buylo lamang ang mopalahutay nimo. Kon ikaw magdahum nga gumikan kay ikaw nakaabante na sa layo kaayo ikaw dili na magkinahanglan sa pagpasulud sa doktrina matag adlaw, ikaw mahulog ngadto sa kalibutanong sistema. Ang buylo kinahanglan sa wayhunong nga mapadayon; walay magtotoo ang makaako sa pagbaliwala sa panabut sa doktrina.

Apan ang panabut sa doktrina maoy dili ra usa ka butang makatabang sa tinguha, usa ka sistema sa pagpalungtad sa imong kapasidad para sa dayag nga kauswagan. Kamatuuran maoy iyaha mismong ganti. Doktrina sulud sa kalag mao ang tuburan sa kalipay; temporal nga mga panalangin dili gayud ang tinubdan sa kalipay. Ang imong kalipay gikan sa imong katilingbanong kinabuhi uban sa Dios sulud sa divine dynasphere nagaawas ngadto sa pagbulot-an sa dayag nga mga panalangin. Sa dihang ang imong adlaw-adlaw nga pagsimba ug fellowship uban sa Dios pinaagi sa doktrina nahikalimtan, nan ang bisan-unsang dayag nga kauswagan ikaw maghuput gihapon mamahimong rituwal nga walay katinuuran.

Ang sekreto ngadto sa kauswagan nga pagsulay mao ang matuud nga kamapaubsanon, nga nagapahimo kanimo sa pagkat-on sa kapasidad ug pagtamud. Ang matuud nga kamapaubsanon nagapadasig og pagkamasinugtanon ngadto sa divine nga mga sugo sa pagpatuhup sa tuman sa Pulong sa Dios. Ang panabut sa doktrina diha sa ganghaan kwatro dili lamang nagabunga og gugma para sa Dios, kundili usab nagabuhat ug nagaalima sa kapasidad para sa mga panalangin nga Siya nagatinguha sa pagbubu ngari kanato ingon nga demonstrasyon sa Iyang gugma, integridad, ug grasya diha sa anghelanong away.

Kapitulo Otso

GANGHAAN OTSO:
ANG GANGHAAN SA MANANAOG

ISTRATEHIYANHON UG TAKTIKANHON NGA KADAUGAN

MATAG MAGTOTOO maoy usa ka *istratehiyanhong* mananaog diha sa plano sa Dios, apan diyutay ang magkab-ot sa *taktikanhong* kadaugan. Si Kristo midaog sa istratehiyanhong kadaugan alang sa atong kaayohan; ang krus nagabulag sa tanang mga magtotoo gikan sa mga dimagtotoo kinsa magpabilin nga istratehiyanhong mga napildi ug mogugol sa eternidad didto sa linaw sa kalayo.

Ang atong Ginoo nakapahimutang kanato diha sa usa ka posisyon sa kinatas-ang bintaha labaw sa atong nag-unang-kaaway, si Satanas, maingon sa usa ka manggialamong heneral nga nagahukum sa sangputanan sa usa ka gerra pinaagi sa pagpili sa yuta diin ang iyang mga puwersa moasdang sa kaaway. Diha sa kaluwasan, si Kristo nagapahimutang kanato diha sa usa ka posisyon sa kinadak-ang kusog, ang divine dynasphere. Bisan og ang Iyang istratehiyanhong kadaugan nagagarantiya kanato sa waykatapusang kinabuhi ug sa usa ka pagkabanhaw nga lawas, walay garantiya sa taktikanhong kadaugan niining kinabuhia o waykatapusang mga ganti didto sa langit. Kita magsiguro sa taktikanhong kadaugan diha sa panggubatan sa atong kaugalingon nga mga kalag pinaagi lamang sa mapadayonong kalihukan sulud sa divine dynasphere. Ang atong tinguha mao nga mahimong doble nga mga mananaog, sa pagsakmit ug paggunit sa taas nga kahibalo sa espirituhanong pagkahamtong diha sa ganghaan otso sa espera sa gahum sa Dios.

Ang istratehiyanhong mananaog nagahimaya ni Jesu-Kristo sa makausa pinaagi sa paghimo og usa ra ka desisyon sa pagtoo diha ni Kristo para sa kaluwasan; ang taktikanhong mananaog wala lamang nagatoo diha ni Kristo, apan nagahimo og liboan nga mga desisyon sa pagsunud sa mga sugo sa divine nga sistema. Ang magtotoo nga nag-abante ngadto sa pagkahamtong nagapadayon sa iyang hustong-panan-aw ug nagaorganisar sa iyang kinabuhi pinasikad sa hustong mga prayoridad: Mga Sugo Nag-una, Kaligdong Nag-una, Kristo Nag-una, Grasya Nag-una, Buylo Nag-una, Doktrina Nag-una.

Ang istratehiyanhong mananaog maoy usa sa “tanan” diha sa bahin dos sa plano sa Dios

kinsa nagadawat sa pagkamatarong sa Dios; ang magtotoo kinsa usab usa ka taktikanhong mananaog maoy uban sa “diyutay” kinsa magkab-ot sa espirituhanong pagkahamtong. Ang masdako nga mga panalangin sa panahon ug eternidad maoy gitagana sa eksklusibo para sa dobleng mga mananaog. Bisan og ang tinagsang mananaog modawat og usa ka pagkabanhaw nga lawas didto sa langit, siya nawad-an sa tanan nga waykatapusang mga ganti.

ISTRATEHIYANHONG MANANAOG LAMANG	ISTRATEHIYANHON UG TAKTIKANHON NGA MANANAOG
Usa ka desisyon nagahimaya ni Kristo	Daghang mga desisyon maghimaya ni Kristo
Tanan nga mga magtotoo	Mga magtotoo kinsa mag-abante
Giimpyut nga pagkamatarong	Giimpyut nga pagkamatarong ug espirituhanong pagkahamtong
Pag-antos gumikan sa disiplina	Pag-antos gumikan sa panalangin
Kaugalingong-minugna nga kagul-anan	Nagaambit sa kalipay sa Dios
Nahadlok sa kamatayon	Nahadlok sa wala
Mohimaya sa Dios didto sa eternidad	Nagahimaya sa Dios dinhi sa panahon ug eternidad
Nagahimo og sayup nga mga desisyon	Nagahimo og hustong mga desisyon
Nagapuyo sulud sa kalibutanong sistema	Nagapuyo sulud sa divine dynasphere

DUHA KA KATEGORIYA SA MGA MANANAOG DIHA SA PLANO SA DIOS

Sa lohistika nga grasya nagapalahutay sa istratehiyanhong mananaog bisan pa og siya nagapuyo sulud sa kalibutanong sistema. Sa kalainan, ang taktikanhong mananaog nakapahimulus sa lohistika nga grasya diha sa iyang pag-abante ngadto sa pagkahamtong aron nga, karon, siya napanalanginan pinaagi sa lohistika nga grasya *ug* labawng-grasya. Walay kalisdanan nga makahasol sa iyang suludnon nga kalinaw; bisan-unsang pag-antos nga siya nagaagwanta maoy gitagana para sa panalangin ug gipatulin nga pagtubo. Ang magtotoo kinsa usa ka istratehiyanhong mananaog lamang, hinoon, masilo sa labing ordinaryo nga mga problema ug nagasagubang sa dimaantos ubus sa divine nga disiplina. Diha sa tanang mga sirkumstansiya siya nagabuhat sa iyang kaugalingon nga kagul-anan, nga gihupay lamang pinaagi sa undang-undang nga padasig nga siya nagapakaingon para sa kalipay. Sa susamang mga sirkumstansiya ang taktikanhong mananaog nagagama sa iyang kaugalingon nga kalipay gikan sa doktrina sa Bibliya ug nagaambit sa kalipay sa Dios.

Ang Kristohanon kinsa nagapakyas sa pagpahimulus sa iyang istratehiyanhong kada-ugan mahadlok sa kamatayon ug mamatay ubus sa kinadak-ang divine nga disiplina, ang sala paingon sa kamatayon.[68] Ang taktikanhong mananaog dili mahadlok sa kinabuhi o kamatayon. Ang magtotoo sulud sa kalibutanong sistema maoy usa ka istratehiyanhong mananaog, apan usa ka taktikanhong napildi; human sa kaluwasan siya dili mohimaya sa

68. Thieme, *Christian Suffering*, 205-06.

Dios pag-usab hangtod sa pagsulud sa waykatapusang kahimtang. Ang magtotoo diha sa ganghaan otso sa divine dynasphere maoy usa ka istratehiyanhon ug taktikanhon nga mananaog; siya nagahimaya sa Dios dinhi sa panahon ug eternidad. Ang kalibutanong magtotoo mahimong usa ka permanenteng mananaog, apan human sa kaluwasan siya nagahimo og sayup nga mga desisyon gikan sa usa ka posisyon sa kahuyang. Ang magtotoo kinsa nagapahimulus sa gahum sa divine dynasphere nagatukod og usa ka gawi sa paghimo og hustong mga desisyon.

Si Juan nagabatbat sa duha ka kategoriya sa kadaugan ug nagadeklarar nga bugtong ang istratehiyanhong kadaugan sa atong Ginoo ang nagabutang kanato diha sa posisyon sa pagdaog sa taktikanhong kadaugan.

> Kay kini mao ang gugma para sa Dios [makapadasig nga kaligdong], nga kita magpadayon sa pagtuman sa Iyang mga sugo [pag-abante ngadto sa taktikanhong kadaugan sulud sa divine dynasphere], tungud kay ang matag kategoriya sa katawhan nga gipakatawo gikan sa Dios [istratehiyanhong mga mananaog] nagabuntog sa kalibutanong sistema [istratehiyanhong kadaugan ingon nga basihanan para sa taktikanhong kadaugan], ug kini mao ang [inisyal] kadaugan nga nakabuntog sa kalibutanong sistema, atong pagtoo. Kinsa kining tawhana nga nagbuntog sa kalibutanong sistema? Walay usa gayud kundili siya kinsa nakaabut sa pagtoo nga si Jesus mao ang Anak sa Dios. (1 Juan 5:3-5)

Samtang si Pedro nagsulat sa iyang ikaduha nga epistola, siya nahibalo nga siya sa dili madugay mamatay gayud ug maanaa sa atubangan uban sa Ginoo (2 Pedro 1:14). Kini nga mapilitong apostol, kinsa nakabuntog sa daghang mga kakulian diha sa dalan sa espirituhanong pagkahamtong, nagatapos sa iyang mga pulong sa kamatayon pinaagi sa usa ka sugo sa pagpadayon sa buylo ug pagkab-ot sa taktikanhong kadaugan.

> Ikaw tungud-niini, hinigugma, nahibalo niini una-sa-panahon, pagmabinantayon aron dili, madala sa sayup sa wayprinsipyo nga katawhan [walay kaligdong], ikaw malaglag gikan sa imong kaugalingon nga pagkaporsigido [siguro nga posisyon sulud sa divine nga sistema], apan pagtubo diha sa grasya [sa lohistika nga grasya] ug kahibalo sa atong Ginoo [taktikanhong kadaugan] ug Manluluwas [istratehiyanhong kadaugan] nga si Jesu-Kristo. Alang Kaniya *ang* himaya, pulos karon ug ngadto sa adlaw sa eternidad. Amen. (2 Pedro 3:17-18, NASB)

Si Pedro sa labing-sayo nakalaraw sa sistema para sa pag-ugmad sa espirituhanong buylo. Ang unang tulo ka ganghaan sa divine dynasphere magsuportar sa pagpasulud sa doktrina sa Bibliya diha sa ganghaan kwatro, ug ang taktikanhong kadaugan sa ganghaan otso maoy usa ka resulta sa pagkamatinumanon sa pagkat-on ug paggamit sa Pulong sa Dios.

> Busa, pagsalikway sa tanan nga daotang-tinguha ug tanan nga limbong ug pagpakaaron-ingnon ug kasina ug tanan nga pakaulaw [mga sala sa pangisip

> ug binaba napapas pinaagi sa mga ganghaan uno, dos, ug tres sa divine nga sistema], sama sa bag-ong-natawo nga mga masuso, maghandum para sa puro nga gatas sa pulong [doktrina sa Bibliya], nga pinaagi niini kamo magtubo [taktikanhong kadaugan] mahatungud sa kaluwasan [istratehiyanhong kadaugan], kon kamo nakatilaw sa kaayo sa Ginoo [ug kamo nakatilaw]. (1 Pedro 2:1-3, NASB)

ANG NAKOMPLETO NGA KAHIMTANG SA KALIPAY

Ang magtotoo kinsa nagalabang sa mga pagsulay sa buylo nagapatulin sa iyang pagtubo ug nagasulud sa ganghaan sa mananaog. Daghang mga panalangin nahisakup ngadto sa ganghaan otso, kining tanan magtabang ngadto sa *nakompleto nga kahimtang sa kalipay* diin ang magtotoo nagaambit sa kalipay sa Dios. Kining katapusan nga ganghaan mao ang kinatumyan ug pagpakusog sa tanan nga laing mga ganghaan. Ang suludnong kusog sa napalig-ong pagkahamtong mao ang katapusang tinguha sa plano sa kalampusan sa Dios para sa harianong pamilya.

Sa katibuk-an sa Unang Pag-abut, si Jesu-Kristo mipuyo sa ganghaan otso sa estraktura sa gugma. Sa Iyang diskurso sa Gethsemane, sa gabii sa wala pa Siya gibudhian, si Kristo misulti mahitungud sa espera sa gahum nga Siya sa dili madugay magtugyan ngadto sa Iyang harianon nga pamilya. Siya misaysay nga ang kalipay mao ang katapusang tumong sa Kristohanong paagi sa kinabuhi.

> "Maingon nga ang Amahan [ang tinubdan sa estraktura sa gugma ni Kristo] nagahigugma Kanako, sa maong-paagiha usab Ako nahigugma kaninyo. Pagpuyo sulud sa Akong gugma [estraktura]. Kon kamo magsunud [magtuman, maghimo] sa Akong mga sugo, kamo mopuyo sulud sa espera sa Akong gugma, maingon nga Ako nakatuman sa mga sugo sa Akong Amahan ug Ako magpuyo sulud sa espera sa Iyang gugma. Ako mitudlo kaninyo niining mga butanga aron nga ang Akong kasadya [ang kalipay sa ganghaan otso] mahimong maanaa kaninyo ug nga ang inyong kalipay mahimong makompleto [natuman]." (Juan 15:9-11)

Si Apostol Juan nagaila sa doktrina sa Bibliya isip ang tinubdan sa kalipay sa magtotoo.

> Sa tinuud, kami magsulat niining mga butanga [doktrina sa Bibliya] aron nga ang atong kahimtang sa kalipay mahimong makompleto. (1 Juan 1:4)

Ang kahimtang sa kalipay mao ang divine dynasphere. Adunay mga ang-ang sa kalipay sulud sa divine dynasphere, gikan sa labing-minos para sa dihamtong nga tawo kinsa usahay nagapuyo sulud sa sistema, hangtod sa kinadak-an para sa matinumanon nga magtotoo kinsa nagalahutay diha sa iyang pagpasulud sa doktrina alang sa pagkahamtong ug labaw pa. Ang matag ganghaan nagatabang ngadto sa kalipay sa usa nga naglihok sulud sa sistema. Ang Dios midesinyo kanato; Siya mibuhat kanato. Siya "nahibalo sa atong katukuran" gikan sa eternidad nga milabay (Mga Salmo 103:14). Siya nahibalo sa daghang

bahin labaw pa kay kanato mahitungud sa unsay nagapahimo kanatong malipayon. Ang kompleto nga estraktura sa gugma mao ang kalikupan para sa kompletong kalipay.

Ang trahedya mao nga ang katawhan magdahum nga sila makakaplag og kalipay pinaagi sa ilang kaugalingon nga mga pamaagi gawas sa sistema sa Dios. Kini nga batasan mao ang kasagarang hiyas sa kadaghanan sa tanang pagkaarogante. Si Satanas, kinsa sa bug-os wamalipay ug nahigawad diha sa anghelanong away, miobserbar ni Jesus sulud sa hingpit-nga-sundanan sa divine dynasphere. Si Satanas mitamay sa wayhunong nga suludnong kalipay, kalig-on, balansi, ug kaisog sa atong Ginoo nga ubus sa nagkalainlaing mga sirkumstansiya adunay usa ka tibuuk ispektro sa mga ekspresyon, apan wala gayud napaluya. Ang kamatayon sa Iyang higala nga si Lazarus, kanus-a si Jesus mihilak (Juan 11:35), ang pag-us-us sa Iyang nasod (Lukas 13:34), ug ang pagpanagana sa Iyang pag-antos didto sa krus (Mateo 26:39; Lukas 22:42) ang tanan mipalutaw sa mga ekspresyon sa dako-kaayong kapasidad ni Kristo para sa kinabuhi, nga milakip sa Iyang wayhunong, sukaranong kalipay diha sa plano sa Dios.

Ang kalipay ni Kristo napalig-on pinaagi sa kamatuuran. Siya nakasabut sa doktrina sa divine nga mga dekrito, nga nagapatin-aw og giunsa ang tanang mga butang sa pagpahiangay ngadto sa tibuuk panglantaw sa Dios sa panahon ug eternidad.[69] Apan si Satanas nagasalikway sa tanang kamatuuran. Sa hingpit nga arogante ug desperado, si Satanas misulay sa pagguba sa kalipay sa atong Ginoo. Apan walay antagonismo, oposisyon, inhustisya, o kapintas ang makaguba sa gahum sa nakompletong kahimtang sa kalipay ni Kristo. Napakyas diha sa iyang ataki batok ni Kristo, ang yawa karon nagapunting sa iyang kinaadman batok sa magtotoo ug dimagtotoo pinaagi sa pag-awat sa kalipay nga bugtong ang divine dynasphere ang makahatag.

DITINUUD NGA KALIPAY BATOK SA TINUUD NGA KALIPAY

Mini-nga-kalipay diha sa Rilihiyon

Si Satanas walay kalipay alang sa pagpaambit. Siya tungud-niini nagabuhat og usa ka mini-nga-kalipay sa pagdani sa katawhan palayo gikan sa plano sa Dios. Isip ang magma-mando sa kalibutan, si Satanas adunay gahum sa pagsangkap og mini-nga-kauswagan. Siya nagatanyag sa pagkamadanihon sa katigayunan, pagkainila, pakighilawas, ug gahum ingon nga sila maoy kalipay mismo, apan ang labing lisud-ilhon ug epektibo nga limbong ni Satanas mao ang rilihiyon.

Ang mga Kristohanon adunay impresyon nga sila mahimong malipayon kon sila nagbuhat og piho nga ‘espirituhanong’ mga kalihukan, naglikay og piho nga ‘kalibutanong’ mga aktibidad, o nagdawat og pag-uyon sa uban sulud sa kongregasyon o komunidad. Tungud kay ang mga pastor ug uban nga relihiyosong mga lider sagad magdasig niini nga lingla ingon nga usa ka paagi sa kinabuhi para sa kalipay, ang mga magtotoo natintal ngadto sa mini nga kalipay aron sa pagpanghimatuud sa ilang relihiyosong mga tinoohan. Ang tinuud nga Kristiyanismo dili usa ka rilihiyon; ang Kristohanong kinabuhi mao ang pagpuyo sulud

69. Thieme, *The Integrity of God*, Pakapin-sa-basahon B.

sa tibuuk divine dynasphere. Ang rilihiyon maoy dumadaog nga alas ni Satanas. Ang mini-nga-kalipay sa mga Kristohanon gawas sa estraktura sa gugma maingon ka daklit ug sa katapusan magub-anon sama sa sabog gumikan sa usa ka druga.

Ang Griyego nga pungan (*chara*), makita diha sa duha ka yugto nga gikutlo diha sa nag-una nga seksiyon, sa kasagaran gihubad og "kasadya." Apan ingon sa katibuk-an nga nasabtan sa mga Kristohanon karong-panahona, ang pulong *kasadya* nagarepresentar og usa ka gituis nga konsepto. Isip kabahin sa rilihiyon, ang kasadya misangpot sa pagpasabut sa dayag nga pagpakita sa usa ka naghingaping pagbati nga sumala-sa-gitoohan usa ka timaan sa pagkaespirituhanon. Espirituwalidad, hinoon, mao ang pagpuyo ug paglihok sulud sa divine dynasphere. Ang espirituwalidad nagapahimug-at dili sa emosyon, kundili sa panghunahuna, paghunahuna sa doktrina sa Bibliya. Ang emosyon nga walay tinuud nga panghunahuna maoy paglambigit sa sistema ni Satanas, dili sa Dios.

Daghang mga kulto magpasiugda og usa ka agresibo, makibation nga mining-kasadya isip usa ka paagi sa pag-ulipon ug pagkontrolar sa ilang mga myembro. Ang emosyon maoy gigamit ingon nga usa ka kasangkapan para sa paggun-ub sa sentido komon sa bag-o nga mga kinabig. Sagad, ang kasadya gihiusa uban sa ditinuud nga mga porma sa mga naghingaping-pagbati nga gidugtong diha sa 'pagsulti og dimasabtan nga pinulongan.'[70] Bisan pa sa talahuron, pormal nga mga relihiyosong-pundok kini nahimong nauso para sa mga ministro ug mga myembro sa pagpasundayag og 'kasadya' samtang sila magbuhat sa ilang hamili, apan waysulud nga mga rituwal. Ang taphaw, minaut nga mga pagpakita sa emosyon sagad kaayo diha sa Kristohanong mga kahugpungan karong-panahona maoy walay kalabutan sa bisan-unsa diha sa plano sa Dios para sa espirituhanong pagkaharianon. Ang maong mini-nga-kasadya usa ka daotan, satanasnong puli para sa matuud nga suludnong kalipay sa hamtong nga magtotoo.

Kini dili paghukum sa lihitimong mga ekspresyon sa kasadya o sa pagdason sa usa ka estrikto, nagmug-ot nga dagway sa higpit-kaayong-pamatasan nga pagkamatig-a. Kita nag-usisa sa usa ka pulong nga makita diha sa Bibliya, ug aron sa pagkaplag sa tukma nga kahulugan kita kinahanglang maglugit sa mga sisi sa rilihiyon. Ang ganghaan otso sa estraktura sa gugma dili kulang sa kasadya, kundili hinoon ang tubag sa usa ka tibuuk pakisayran sa pangisip sa panghunahuna sa doktrina. Gumikan kay ang pulong *kasadya* nagamit sa mapaturagason kaayo sa mga Kristohanon karong-panahona, kita mohubad sa Griyego nga pungan *chara* sa tukma isip "kalipay." Ang matuud nga kalipay nagaagad diha sa kamatuuran.

Kalipay isip usa ka Abut sa Kamatuuran

Bisan og ang kalipay mao ang labing-dako nga tinguha sa plano sa kalampusan sa Dios, ang kalipay sa hugut maoy usa ka abut. Ang plano sa Dios nagatawag para kanato sa pagsunud sa kamatuuran sa ganghaan kwatro sa divine dynasphere. Walay laktod sa ganghaan otso. Ang laktod paingon sa kalipay mao ang hataas nga dalan ngadto sa kagul-anan.

70. Thieme, *Mga Dila*, 116-20.

> Sa sangputanan, kita magsunud [espirituhanong buylo gikan sa ganghaan kwatro sa divine dynasphere] niadtong mga butang [mga doktrina sa Bibliya] nga maykalabutan sa kauswagan [ang mga panalangin sa espirituhanong pagkahamtong diha sa ganghaan otso] ug niadtong mga butang [mga doktrina sa Bibliya] nga maykalabutan ngadto sa pagtulon-an sa usag-usa. (Mga Taga-Roma 14:19)

"Pagtulon-an" nagapasabut sa pagtukod og usa ka estraktura sa doktrina sulud sa kalag, ang suludnong kusog sa magtotoo nga nakompleto diha sa pagkab-ot sa ganghaan otso.[71] Ang tanang mga magtotoo nga mag-ambit sa kadaghanan nga tinguha sa espirituhanong pagkahamtong ug ubus sa harianong pamilya nga kadungganang lagda mao ang katungdanan sa paglikay nianang magpalinga sa uban nga magtotoo gikan sa pagkab-ot sa tumong.

Ang kalipay nagasangpot niadtong kinsa sa matinud-anong magpadayon sa pagkat-on ug paggamit sa doktrina sa Bibliya.

> Unsa ka bulahan [malipayon] mao ang tawo kinsa nagapangita og kaalam [nametabolisar nga doktrina], ug ang tawo kinsa nagaangkon og pagsabut. (Mga Proberbio 3:13)

Sa kalainan, niadtong kinsa magtinguha og kalipay diha sa katigayunan, gahum, rilihiyon, o bisan-unsang lahi nga sistema sa mini-nga-kalipay, magkaplag lamang sa kahigawad, kapalaw, ug kagul-anan. Ang usa ka nataranta nga pagpangita para sa kalipay nagapasamut lamang sa pagkadili-malipayon nga mipadasig sa pagpangita sa unang bahin, sama sa gihulagway pinaagi sa pagkasugapa sa druga.

Ang Griyego nga punglihok diha sa 1 Juan 1:4, nga ang King James Version nagahubad og "mahimong hingpit," mao ang perfect passive subjunctive form sa *pleroo.* Ang *pleroo* adunay pipila ka maykalambigitan nga mga kahulugan: sa pagpuno sa kakulang, sa paghuput sa hingpit, sa pag-impluwensiya sa hingpit, sa pagpuno uban sa usa ka piho nga kalidad. Diha sa 1 Juan 1:4, ang konsepto sa *pleroo* mao ang kahingpitan: "aron ang atong kahimtang sa kalipay mahimong makompleto." Ang perfect tense sa punglihok nagatumbok sa nakompletong mga resulta gikan sa nangaging mga aksiyon. Ang gipadayong pagpuyo ug paglihok sulud sa divine dynasphere magsangpot sa nakompletong kahimtang sa kalipay. Matag ganghaan sa sistema nagalihok diha sa kinadak-ang kapasidad para sa hamtong nga magtotoo.

Ang passive voice sa *pleroo* nagatumbok nga ang maong kalipay nagadawat sa aksiyon sa punglihok imbis nga nagahimo sa aksiyon. Si Juan nagapatin-aw niini nga doktrina ang nagadala kanato niining nakompleto nga kahimtang sa kalipay. Gisuportahan pinaagi sa unang tulo ka ganghaan, ang ganghaan kwatro nagasangkap sa espirituhanong buylo nga nagaresulta diha sa ganghaan otso. Ang kamatuuran nagauna sa kalipay. Kon kita magtinguha sa kalipay lahi kay sa plano sa Dios, kita sa kanunay mahimong dimalipayon. Ang plano sa kalampusan sa Dios nagatawag para kanato sa pagpangita sa kamatuuran, gumikan kay ang kalipay nagatungha isip usa ka natural nga sangputanan sa pagkat-on

71. Tan-awa sa mga panid 187-93.

ug paggamit sa kamatuuran. Ang subjunctive mood sa *pleroo* nagakahulugan nga ang kahingpitan sa atong kalipay maoy usa ka potensiyal, ang katumanan niini nagaagad diha sa atong mga desisyon sulud sa usa ka hataas nga panahon sa pagpadayon sa pagpuyo ug paglihok sulud sa sistema sa gahum sa Dios.

Si Juan nagabalikbalik sa pagkaimportante sa pagtulon-an sa Bibliya diha sa ikaduhang epistola diin siya nagabalik sa mao ra nga porma sa *pleroo* sama sa 1 Juan 1:4.

> Bisan pa og adunay daghan [mga doktrina] sa pagsulat alang kaninyo, ako wala magtinguha sa pagbuhat sa ingon pinaagi sa papel ug tinta, apan ako andam sa pag-anha kaninyo ug pagtudlo sa atubangan, aron ang atong kahimtang sa kalipay mahimong makompleto. (2 Juan 12)

MGA SANGKAP SA NAKOMPLETO NGA KALIPAY

Divine nga Kalipay ug Tinuud nga Kaugalingnan

Ang "nakompleto nga kahimtang sa kalipay" sa hamtong nga magtotoo diha sa ganghaan otso sa divine dynasphere nagalakip sa pag-ambit sa kalipay sa Dios, pagkahimo sa espirituhanon nga mapadayonon-sa-kaugalingon, pagkompleto sa estraktura sa pagtulon-an sa kalag, pagdawat sa labawng-grasya nga mga panalangin, ug pagkatinudlo ngadto sa kinatas-ang han-ay sa harianong pamilya nga pagkakabalyero.

Ang pag-ambit sa kalipay sa Dios walay kalabutan sa mga sirkumstansiya o sa mga detalye sa kinabuhi. Ang pag-ambit sa kalipay sa Dios maoy usa ka resulta sa pagkahibalo sa Dios ug pagkasinilsilan uban sa Iyang panghunahuna. Ang Dios sa kanunay adunay perpektong kalipay; sa dihang ang magtotoo nagaambit sa panghunahuna sa Dios, ingon nga gipadayag diha sa doktrina sa Bibliya, siya nagaambit sa kalipay sa Dios.

> "Kay ang kasadya sa Ginoo maoy inyong kusog." (Nehemiah 8:10)

> "Karon tungud-niini, O mga anak [mga magtotoo], paminaw kanako [doktrina sa Bibliya nga gilarawan maoy nagsulti], kay ang kalipay [nagatungha] niadtong kinsa magguwardiya sa akong mga paagi. Pagpunting diha sa pagtulon-an sa doktrina aron nga kamo mahimong maalam, ug ayaw pagbaliwala niini. Mga kalipay niadtong kinsa maminaw kanako [doktrina sa Bibliya], nagtigum adlaw-adlaw diha sa akong mga ganghaan [ang dapit sa pagtulon-an sa doktrina], naghulat [panghunahuna sa matinguhaong pagpaabot] diha sa akong pultahan." (Mga Proberbio 8:32-34)

Samtang ang magtotoo nagapuyo ug nagalihok sulud sa divine nga sistema, siya nagpalig-on sa iyang kalag. Siya naghimo sa iyang-kaugalingon sa espirituhanon nga mapadayonon-sa-kaugalingon aron nga siya makahunahuna, makahukum, ug makalihok para sa iyang-kaugalingon nga walay pagtinguha sa tambag o pag-uyon gikan sa uban. Ang masdaghan nga kita mahibalo bahin sa Dios, ang labi pa nga kita maghigugma Kaniya, ug samtang kita magsangpot sa pagkahibalo sa Iyang mga sugo ug Iyang plano para sa

atong mga kinabuhi, ang mga problema sa divine nga paggiya mahimong mga butang sa espirituhanong sentido komon.[72] Kita magkaplag nga kita makahimo sa maayong mga desisyon gikan sa atong kaugalingon nga imbentaryo sa doktrina sa Bibliya ug makadawat sa hingpit nga responsibilidad para sa atong kaugalingon nga mga kinabuhi. Ang personal nga kaugalingnan makita diha sa pagpaubus sa sistema sa Dios. Ang divine dynasphere maoy atong posisyon sa kalig-on. Ang masdako nga kita makasabut og unsang-paagiha ang Dios nagaatiman kanato pinaagi sa usa ka *sistema*, ang mas gipalig-on atong kalipay ug mahimong mas makahuluganon ang atong mga kinabuhi.

Ang Dios perpekto; Siya dili gayud magpahigawad; Siya dili gayud magpahiubus ni bisan-kinsa. Samtang ikaw magkat-on bahin Kaniya, ikaw mag-ila unsa Siya ka maalamon, unsa ka matinumanon, unsa sa hingpit ka dalaygon. Ikaw magsangpot sa pag-agad diha Kaniya, ug sa pagbuhat sa ingon, ikaw mag-angkon og usa ka masmaayo nga hustong-panan-aw sa katawhan. Uban sa imong kompiyansa nga gisukad diha sa Dios, ikaw sa malampuson makapatigayon sa bisan-unsa nga tawhanong relasyon. Walay usa ang makadisturbo, makapasilo, o makapasubo kanimo; kini mao ang kusog sa dipersonal nga gugma, ganghaan says, pinasikad sa kusog sa imong okupasyon uban sa Persona ni Kristo, ganghaan singko. Ang gihiusa nga gahum niining duha ka ganghaan nagatampo sa imong kusog diha sa ganghaan otso, ug kana ingon ka lig-on sa bisan-unsa nga mahimo niining kinabuhia. Kini nga kusog walay kalabutan sa pisiko nga muskulo; kini tanan adunay kalabutan sa panghunahuna.

Ang Divine Dynasphere ug ang Estraktura sa Pagtulon-an

PUNDASYON UG UNANG ANDANA: ANG ESPIRITU UG ANG PULONG

Ang Bibliya nagahulagway niining nagpalig-on sa kalag mahitungud sa pagpatindog og usa ka estraktura, o pagtukod og usa ka edipisyo, sulud sa kalag. Kini nga proseso maoy gitawag og pagtulon-an. Ang usa ka gambalay maoy usa ka edipisyo, ug ang Griyego nga punglihok (*oikodomeo*), “sa paghatag-kaayohan,” maoy usa ka linangkub gikan sa (*oikia*), “balay,” ug (*demo*), “sa pagtukod.” Ang magtotoo nagakab-ot og espirituhanong pagkahamtong sa dihang siya nagakompleto sa pagtukod sa estraktura sa pagtulon-an sulud sa iyang kalag ug nagapuyo sulud sa penthouse, ang nakompleto nga kahimtang sa kalipay.

Ang divine dynasphere, nga mao ang Kristohanong paagi sa kinabuhi, ug ang estraktura sa pagtulon-an, nga mao ang suludnong resulta sa pagsunud sa mga sugo sa Dios, maghiusa diha sa labing-dako nga tinguha. Gikan sa pundasyon ngadto sa penthouse, ang mga andana sa estraktura sa pagtulon-an magkatukma ngadto sa mga ganghaan sa estraktura sa gugma.

Ang pundasyon sa suludnong estraktura sa kalag mao ang dimakitang suporta sa pagpuno sa Balaang Espiritu. Tanang Kristohanon nga lig-ong-kusog, kalig-on, ug pagtubo maoy pinasikad diha sa gahum sa Tigpalagsik. Ang unang andana sa estraktura nagatukma

72. Thieme, *Divine nga Paggiya* (2016).

ngadto sa ganghaan kwatro sa divine dynasphere. Ang espirituhanong buylo sulud sa estraktura sa gugma nagatumbas sa pagtukod sa estraktura sa pagtulon-an.

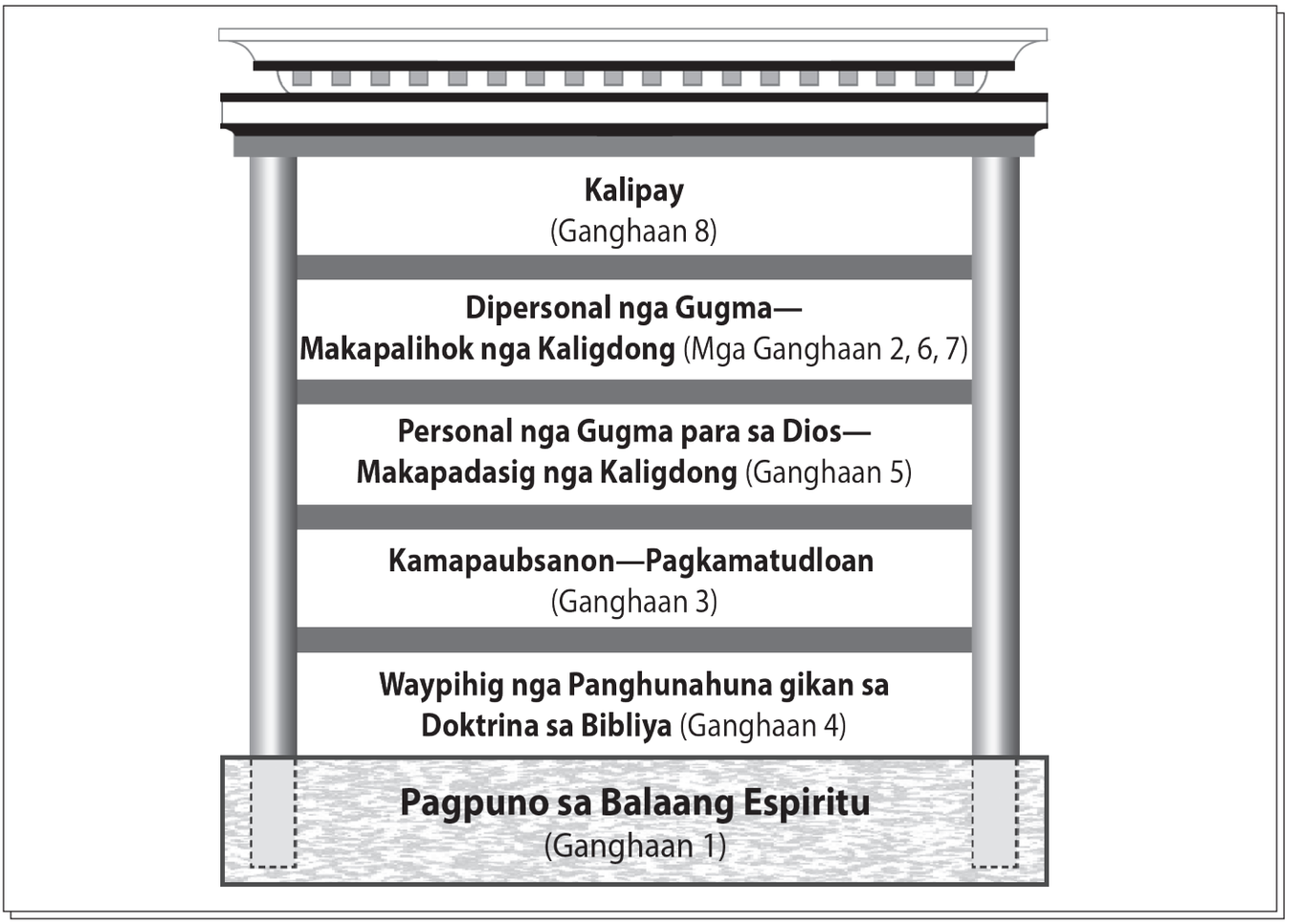

ESTRAKTURA SA PAGTULON-AN NGA MAYKALABUTAN NGADTO SA MGA GANGHAAN SA DIVINE DYNASPHERE

> Kay ako magsulti, pinaagi sa grasya nga gikahatag ngari kanako, ngadto sa matag-usa diha kaninyo, hunonga ang paghunahuna sa inyong-kaugalingon mahitungud sa pagkaarogante [*huperphroneo*], labaw sa unsay angay ninyong hunahunaon [*phroneo*], apan paghunahuna [*phroneo*] mahitungud sa pagkamaayog-kaisipan para sa katuyoan sa pagkarasyonal nga walay ilusyon [*sophroneo*], ingon nga ang Dios nakagahin sa matag usa og usa ka sukaranan [sa panghunahuna] gikan sa doktrina. (Mga Taga-Roma 12:3)

Kini nga bersikulo nagatandi sa duha ka Griyego nga punglihok: *huperphroneo*, “sa paghinobrang-paghunahuna, sa paghunahuna sa hilabihang kataas sa kaugalingon, sa paghunahuna mahitungud sa pagkaarogante,” ug *phroneo*, “sa paghunahuna sa waypihig.” Waypihig nga panghunahuna mao ang unang andana sa estraktura sa pagtulon-an; ang sukaranan o sumbanan para sa waypihig nga panghunahuna mao ang doktrina sa Bibliya. Si Pablo nagatipon og lain pa nga punglihok diha sa *phroneo* ug *huperphroneo* aron sa

pagpalapad sa kalainan tali sa hustong panghunahuna ug pagkaarogante. Ang katuyoan sa waypihig nga panghunahuna sa magtotoo mao nga siya mahimong mabuut ug rasyonal. *Sophroneo* maoy usa kalainlaing-dagway sa punglihok nga nagakahulugan og "anaa sa hustong pangisip nga tawo, mabuut, makatarunganon, sensitibo, tininuud, sa pagpabiling makalma." Ako nakahubad niining duha ka positibong punglihok—*phroneo* ug *sophroneo*—nga may usa ka gipalapdan nga pulongan nga nagapagawas sa ilang hingpit nga pasabut: "Paghunahuna mahitungud sa maayong-kaisipan para sa katuyoan sa pagkarasyonal nga walay ilusyon."

Ang magtotoo kinsa maoy "rasyonal nga walay ilusyon" makaatubang sa tanang mga kabalhinbalhinan sa kinabuhi nga walay pagkabungkag, ug nga walay pagkadisturbo, nga walay pagsibog batok sa nyurosis o sakit-sa-kaisipan. Siya nakakat-on og igong doktrina sa Bibliya sa paggraduwar lapas sa taphaw nga panghunahuna nga maoy labing sagad diha sa mga magtotoo karong-panahona, ug siya nakaugmad sa sentido komon sa divine nga panglantaw diha sa iyang adlaw-adlaw nga kinabuhi. Sa dihang sa tarong nasabtan, doktrina sulud sa kalag maoy normal, mabuut nga panghunahuna.

IKADUHANG ANDANA: KAMAPAUBSANON

Ang ikaduhang andana sa estraktura sa pagtulon-an mao ang matuud nga kamapaubsanon, nga nagatukma ngadto sa ganghaan tres sa estraktura sa gugma. Natukod diha sa mabuut, waypihig, rasyonal nga kamatuuran sa doktrina sa Bibliya, ang matuud nga kamapaubsanon nagarepresentar sa malampusong pagbalhin gikan sa awtoridad ngadto sa kagawasan sa kinabuhi. Ang pagkasinati sa awtoridad sa nag-abante nga magtotoo maoy natukod diha sa pagsabut ug pagsunud sa mga prinsipyo sa doktrina ug divine nga katukuran.

> Kay bisan pa kon ako manghambog daw sa gawasnon bahin sa among awtoridad [ang awtoridad sa pastor sa pagtudlo og doktrina], nga ang Ginoo mihatag kanamo para sa pagtulon-an [paglig-on sa magtotoo pinaagi sa doktrina], ug dili para sa pagguba kaninyo [pagkaarogante maoy magun-ubon], ako dili maulaw niini. (2 Mga Taga-Corinto 10:8)
>
> Tungud niini nga rason ako nagsulat niining mga butanga samtang wala-diha, aron nga sa higayon nga ako anaa-diha ako unta dili maggamit og kapintas sumala sa awtoridad nga ang Ginoo mihatag kanako para sa katuyoan sa pagtulon-an ug dili sa pagguba kaninyo. (2 Mga Taga-Corinto 13:10)

Kon ang Corinthian nga mga magtotoo mapaubsanon, sila magbenipisyo gikan sa may-awtoridad nga epistola ni Pablo; kon sila arogante, sila mahimong dikatudloan ug magpadayon ngadto sa ilang kaugalingon nga kagun-uban. Ang kamapaubsanon nagarepresentar sa pagkamatudloan ug nagaporma sa basihanan para sa sunud nga andana sa estraktura sa pagtulon-an.

> Ang kahibalo [*gnosis*, dili *epignosis* nga pagsabut sa doktrina] nagapangham-bog, apan ang gugma nagahatag-kaayohan. (1 Mga Taga-Corinto 8:1*b*)

IKATULO UG IKAUPAT NGA MGA ANDANA: MAKAPADASIG UG MAKAPALIHOK NGA KALIGDONG

Ang ikatulo nga andana sa estraktura sa pagtulon-an mao ang makapadasig nga kaligdong sa personal nga gugma para sa Dios. Ang personal nga gugma nagapahimug-at sa hingtungdan sa gugma, ug kita magsangpot sa pagkahibalo kinsa ug unsa ang Dios pinaagi sa pagkat-on sa doktrina sa Bibliya. Ang personal nga gugma nagakinahanglan og kaligdong diha sa usa kinsa gihigugma. Ang ikatulong andana sa estraktura sa pagtulon-an natukod diha sa pundasyon ug sa unang duha ka andana: Kaligdong nagauna sa gugma.

Ang ikaupat nga andana mao ang makapalihok nga kaligdong sa dipersonal nga gugma, ang sukaranon nga Kristohanong kaligdong. Para sa dihamtong nga magtotoo, dipersonal nga gugma mao ang kalmang panghunahuna diha sa ganghaan dos sa estraktura sa gugma diin siya nagasukol sa tentasyon sa paghimo sa mga sala sa panghunahuna ug nagagamit sa rebound kon gikinahanglan. Ang dihamtong nga magtotoo nagasunud sa divine nga mga sugo para sa sukaranon nga Kristohanong paagi sa buhat isip usa ka resulta sa iyang respeto para sa awtoridad sa Dios. Apan aron sa pag-ugmad ngadto sa integridad diha sa ganghaan says, ang dipersonal nga gugma kinahanglang mapalig-on pinaagi sa makapadasig nga kaligdong sa personal nga gugma para sa Dios. Mao nga, ang hamtong nga dipersonal nga gugma, ingon nga ikaupat nga andana sa estraktura sulud sa kalag, natukod diha sa ministeryo sa Balaang Espiritu, buylo gikan sa doktrina sa Bibliya, pagkamatudloan gikan sa matuud nga kamapaubsanon, ang makapadasig nga kaligdong sa personal nga gugma para sa Dios, ug ang pagkawaypihig sa sukaranong dipersonal nga gugma. Ang dipersonal nga gugma usab maoy usa sa sukaranong mga teknik para sa paglabang sa mga pagsulay sa buylo, aron nga ang dipersonal nga gugma nagatungha diha sa mga ganghaan dos, says, ug syete sa divine dynasphere.

IKALIMANG ANDANA: KALIPAY

Ang penthouse sa estraktura sa pagtulon-an, ang harianong pinuy-anan sa hamtong nga magtotoo, mao ang kahimtang sa kalipay sa ganghaan otso sa estraktura sa gugma.

> Kalipay ngadto sa tawo kinsa nagakaplag og kaalam [*chokmah* diha sa Hebreyo nagatukma sa *epignosis* diha sa Griyego] ug sa tawo kinsa nagaangkon og pagsabut. Mga Proberbio 3:13)

> Magmalipayon diha sa Ginoo, O matarong nga tawo [ang magtotoo nga nagahuput sa pagkamatarong sa Dios], ug magpasalamat para sa handumanan sa Iyang pagkabalaan [hustisya ug pagkamatarong]. (Mga Salmo 97:12)

> “Apan karon ako magduul sa atubangan diha Kanimo [si Kristo nagapamulong sa Amahan diha sa pag-ampo], ug kining mga butanga [doktrina sa Bibliya] Ako

> nagsangyaw sa kalibutan aron sila [mga magtotoo] magpadayon sa pagbaton sa Akong kalipay [sulud sa hingpit-nga-sumbanan sa divine dynasphere] nga natuman diha sa ilang-kaugalingon [sulud sa magamit nga divine dynasphere]." (Juan 17:13)

Dakong mga kahinguhaan sa doktrina maoy gikinahanglan sa pagtukod sa estraktura sa pagtulon-an sulud sa kalag. Ang Pulong sa Dios sulud sa kalag sa magtotoo—ang "sukaranan sa panghunahuna gikan sa doktrina" nga gihulagway diha sa Mga Taga-Roma 12:3—nagasangkap sa relasyon tali sa kalihukan sa divine dynasphere ug sa konstruksiyon sa estraktura sa pagtulon-an. Ang Mga Taga-Efeso 4:11 nakasaysay nga ang pagtulon-an maoy usa sa mga katuyoan sa Dios sa paghatag sa espirituhanong gasa sa pastor-magtutudlo. Ang konteksto nagapadayon diha sa Mga Taga-Efeso 4:14-16 sa pagpakita sa relasyon tali sa divine dynasphere ug sa estraktura sa pagtulon-an.

> Aron nga kita dili na mahimong dihamtong [ang komunikasyon sa doktrina nagadala kanato sa pagkahamtong diha sa ganghaan otso], sa pagkakaron gibalibag dinhi ug didto sa mga balud [inawat nga mga sistema ni Satanas nga magsupak sa plano sa Dios] ug sa pagkakaron gipadpad dinhi ug didto sa matag unus sa [mini] nga doktrina sa atubangan sa ilang maigmat nga mga paagi sa limbong, apan pinaagi sa pagtudlo sa doktrina sulud sa espera sa gugma [ganghaan kwatro sa estraktura sa gugma] kamo [mga pastor] magpahimo kanila sa pagtubo pinaagi sa tanang butang [sa pagtulon-an sa doktrina] mahitungud Kaniya kinsa mao ang Punoan [ang absolutong awtoridad], gani si Kristo, gikan kang kinsa tanan nga lawas [ang harianong pamilya uban sa iyang kalainlain nga espirituhanong mga gasa] nga gihiusa ug gitudloan sa tataw sa matag dugtong sa kagamitan [sa lohistika nga grasya nagahatag sa mga pastor kinsa magsangkap sa pagtulon-an sa Bibliya], sumala sa magamit nga gahum [ang pagpuno sa Espiritu diha sa ganghaan uno sa divine dynasphere], sa sukud sa usa para sa matag bahin [ang Dios nagasangkap og usa ka husto nga pastor ubus kaniya ang matag positibo nga magtotoo makakat-on og doktrina], nagresulta diha sa usa ka estraktura sa pagtulon-an nga gihuptan sa iyang-kaugalingon sulud sa espera sa gugma [ang estraktura sa gugma]. (Mga Taga-Efeso 4:14-16)

Ang Sinugdanan sa Labawng-grasya

Ang kalipay sa hamtong nga magtotoo nga may usa ka nakompleto nga estraktura sa pagtulon-an mao ang sinugdanan sa labawng-grasya. Ang dihamtong nga magtotoo adunay limitado nga kapasidad, nga mamahimong kinatas-an nga kapasidad sa dihang ang iyang espirituhanong buylo nakadala kaniya paingon sa pagkahamtong. Matag ganghaan sa divine dynasphere nagatampo ngadto sa kalipay sa magtotoo; ang kalipay mahitabo diha sa nagkalainlaing mga ang-ang hangtod ang nakompleto nga kalipay napiho diha sa ganghaan otso. Sa makanunayong pag-ambit sa kalipay sa Dios nahisakup ngadto sa unang kategoriya sa labawng-grasya—espirituhanong mga panalangin. Espirituhanong

mga panalangin mao ang mahinungdanong-rekisito para sa laing lima nga kategoriya sa labawng-grasya nga mga panalangin: temporal nga mga panalangin, mga panalangin pinaagi sa panag-uban, makasaysayanong impak, ang espesyal nga mga panalangin nga maykalambigitan sa wamahitakus nga pag-antos, ug pagkamatay nga grasya.

Sa dihang ang magtotoo makaabut sa pag-ambit sa kalipay sa Dios pinaagi sa doktrina sa Bibliya, siya wala nagakinahanglan o nagaagad diha sa makitang mga panalangin alang sa pagpalahutay sa iyang kalipay. Ang iyang kahimtang sa kalipay wala nagaagad diha sa kuwarta, kalampusan, promosyon, kaminyoon, o sa pag-uyon sa uban. Bisan kon ang katawhan magdayeg-pag-ayo ba kaniya o dili maoy dimahinungdanon sa iyang kalipay.

> Ako nakaabut sa pagkahibalo unsaon sa pagpahiuyon sa mapaubsanong pa-agi, ug ako usab nahibalo unsaon sa pagpuyo diha sa kauswagan; sa bisan-unsa ug matag sirkumstansiya akong nakat-onan ang sekreto sa pagkabusog ug sa pagkagutum, sa pulos pagkabuhong ug pag-antos nga kinahanglanon. (Mga Taga-Filipos 4:12)

Gumikan kay ang magtotoo kinsa nagapahimulus sa usa ka hamtong nga relasyon uban sa Dios wala nagakinahanglan sa bisan-unsa nga laing espesyal nga mga panalangin, ang Dios makahatag sa maong mga panalangin ngadto kaniya. Ang Dios makapauswag sa malipayon nga magtotoo sa tukma tungud kay siya wala mobasi sa iyang kalipay diha sa kauswagan nga ang Dios nagahatag kaniya. Ang mga detalye sa kinabuhi dili mopalinga sa hamtong nga magtotoo gikan sa iyang nag-una nga prayoridad—iyang personal nga gugma para sa Dios pinaagi sa pagpasulud ug aplikasyon sa doktrina sa Bibliya. Ang mga detalye sa kinabuhi dili mopalinga kaniya *kon* siya nagapabilin sulud sa divine dynasphere.

> Apan Ako maggamit niini batok kaninyo: kamo nakabiya [mitalikud, mibulag] sa inyong labing importante nga gugma [ang Ginoong Jesu-Kristo]. (Pinadayag 2:4)

Kauswagan mao ang labing lisud nga pagsulay para ni bisan-kinsa sa paglabang. Sa pagtandi sa kalisdanan nga nagapugus sa usa ka tawo sa paggamit sa iyang suludnong mga kahinguhaan sa doktrina aron sa pagsugakod sa unus, ang kauswagan nagatumong sa pag-ilad sa magtotoo sa pagpaubus sa iyang pagbantay. Ang mauswagong magtotoo tingali manglimbasog sa pagsiguro sa mga panalangin nga siya anaa; siya mawad-an sa iyang buylo pinaagi sa pagpahimug-at sa seguridad imbis nga sa kagawasan. Siya nagadala sa iyang mga mata palayo sa tinubdan sa iyang kauswagan. Ang Dios sa Iyang perpektong gugma nagahatag sa mga panalangin sa labawng-grasya ngadto lamang sa hamtong nga magtotoo kinsa nakakab-ot na sa kinadak-ang kalipay nga walay kalabutan sa mga sirkumstansiya.

Si bisan-kinsa nga nagauswag nga walay kapasidad, bisan kon pinaagi sa mga balaod sa divine nga katukuran diha sa kalibutan sa patigayon ba o pinaagi sa usa ka satanasnong sistema sa mini-nga-kauswagan, dili masmalipayon tungud sa iyang kalampusan. Tungud niana ang Mga Salmo nagasulti, “Dili magmasinahon sa daotang katawhan” (Mga Salmo 37:1*b*). Ang Dios makahimo ni bisan-kinsa og usa ka milyonaryo dihadiha; usahay Siya nagagamit og dimasukud nga katigayunan o promosyon isip usa ka paagi sa divine nga

disiplina sa pagpakita sa usa ka magtotoo sa iyang tinuud nga espirituhanong kapobre. Ang salaysay ni Haring Solomon, kinsa mihunahuna nga ang daghang katigayunan ug kalampusan nga siya mihuput (2 Cronicas 9:22) ang masmalipayon nga siya mahimo, mao ang bibliyanhong ilustrasyon sa personal nga kagul-anan ug kalit-nga-kalisdanan nga ginama gikan sa kauswagan nga walay kapasidad (Ecclesiastes 1—12).

ANG KINATAS-ANG PASIDUNGOG: HIGALA SA DIOS

Matag Kapanahonan sa Simbahan nga magtotoo maoy usa ka myembro sa harianong pamilya sa Dios, apan bisan pa diha sa pagkaharianon walay pagkapareho. Ang kabubut-on nagahimo sa kalainan. Pinaagi sa atong kaugalingon nga mga desisyon kita mag-abante sa espirituhanon ug magkab-ot sa labawng-grasya ug sa uban nga mga panalangin sa ganghaan otso sa divine dynasphere o kita mag-us-us ngadto sa rebersiyonismo. Ang mga pagkadipatas diha sa espirituhanong pagkahamili sa Kapanahonan sa Simbahan mahimo nga labing madramahon didto sa Lingkoranan sa Paghukum ni Kristo. Didto, ang hamtong nga magtotoo pagagantihan uban sa dako-kaayo nga waykatapusang mga panalangin (2 Timoteo 4:7-8; Santiago 1:12; Pinadayag 2:7, 10, 17, 28) samtang ang dihamtong nga magtotoo pagadawaton sa langit “nga daw pinaagi sa kalayo” nga walay mga ganti sa bisan-unsang matang (1 Mga Taga-Corinto 3:12-15; 2 Timoteo 2:11-13).

Ang pagkahawud sa hamtong nga magtotoo dili pinugngan didto sa eternidad nga umaabot. Dinhi sa kalibutan ang magtotoo kinsa nagakab-ot sa ganghaan otso sa divine dynasphere ug nagapalungtad sa iyang espirituhanon nga buylo maoy gitugyanan-og-gahum ngadto sa labing eksklusibo nga han-ay sa harianong pamilya sa pagkakabalyero. Siya gitawag og ang higala sa Dios.

Ang pagtugyan-og-katungdanan sa hamtong nga magtotoo ngadto sa harianong han-ay sa higala sa Dios mao ang kinatas-ang pasidungog niining kinabuhia. Diyutay nga mga magtotoo gayud ang makakab-ot niini nga han-ay sa pagkakabalyero. Sulud sa tibuuk gidugayon sa kasaysayan nga girekord sulud sa Karaang Testamento, duha lamang ka tawo maoy gitawag og higala sa Dios: Abraham, ang amahan sa Hudiyong kaliwat (2 Cronicas 20:7; Isaiah 41:8; Santiago 2:23), ug Moses, ang amahan sa Hudiyong nasod (Exodo 33:11*a*). Kining duha ka bantugang magtotoo wala makabaton sa bintaha sa divine dynasphere.

Karon, sulud sa divine dynasphere, ang matag myembro sa harianong pamilya adunay usa ka wasukad-buhata nga oportunidad sa pagkab-ot niining kinatas-an nga pasidungog gikan sa atong Ginoo. Bisan gani ang magtotoo kinsa daw og alang kanimo labing way-purohan sa paglampos adunay usa ka masdako kaayong oportunidad nga mahimong higala sa Dios kay sa nahimo nila Abraham, Moses, David, Elijah, Daniel, o ni bisan-kinsang lain nga inila nga magtotoo sa nangaging mga dispensasyon.

Diha sa kaluwasan ang tanang magtotoo magdawat sa pagkamatarong sa Dios, nga wala lamang nagakompleto sa ilang kaluwasan, kundili usab nagahatag kanila sa potensiyal para sa tanang espesyal nga divine nga mga panalangin sa panahon ug eternidad. Diha sa atong pagtoon sa divine nga personal ug dipersonal nga gugma, kita miila nga ang Dios *sa personal* makahigugma lamang og unsa ang Iyang pagkamatarong nagaaprobar. Ang Dios

nagahigugma kanato uban sa personal nga gugma sa takna nga kita magdawat sa Iyang absoluto nga pagkamatarong.

Matag magtotoo nagadawat sa lohistika nga grasya ingon nga ang wayhunong nga pagpakita sa pagkamatinumanon sa Dios, apan diyutay lamang nga mga magtotoo sa bisan-unsang dispensasyon sa hingpit nga magpahimulus sa lohistika nga grasya. Diyutay bisan pa ang magsugod sa pagtuman sa dako-kaayong potensiyal sa giimpyut nga pagkamatarong. Ingon nga mga myembro sa harianong pamilya, kita maghuput sa mao ra nga divine nga pagkamatarong nga sila Abraham ug Moses midawat, apan ang atong lohistika nga grasya maoy hawud kaayo kay sa ilaha. Kita adunay kompletong divine dynasphere alang sa pagpalahutay sa atong espirituhanon nga pag-abante. Kita tingali adunay daghang mga rason, apan walay pasumangil para sa pagkapakyas sa pagkab-ot sa kinatas-ang mga panalangin sa ganghaan otso.

Kini, unya, mao ang katapusang tumong sa divine dynasphere—dili lamang nga kita maokupar uban sa Persona ni Kristo ug magpahimulus sa kinatas-an nga katilingbanong kinabuhi uban sa Dios, kundili nga Siya makadawat kanato ngadto sa Iyang eksklusibo nga pundok sa mga higala. Ang labawng-grasya nga mga bintaha sa pagkahigala sa Dios maoy dikasagaran. Kini mao ang atong katuyoan sa kinabuhi, atong espirituhanong padulngan.

Ang Pagsulay sa Divine Dynasphere

Kita karon nakaugmad sa tanang walo ka ganghaan sa divine dynasphere. Diha sa katingbanan, ang Dios nga Amahan mihatag og usa ka espera sa gahum ngadto sa nag-pakatawo nga Kristo sa pagpalahutay sa Iyang pagkatawo sulud sa kalibutan sa yawa. Kini mao ang hingpit-nga-sumbanan sa divine dynasphere; si Kristo mao ang tigsulay nga piloto. Sulud sa treyntay-tres ka tuig ang atong Ginoo milihok sulud sa estraktura sa gug-ma sa Dios, ug bisan pa sa nagpadayong mga tentasyon, lapas sa bisan-unsa nga kita gayud mahibalo, misukol sa matag satanasnong ataki ug sa hingpit mituman sa plano sa Dios. Human sa pagtuman sa Iyang misyon diha sa Unang Pag-abut, si Kristo mitunol sa Iyang sistema sa gahum ngari kanato. Siya mipalihok sa divine dynasphere pinaagi sa usa ka kompletong pagsinati ug unya mihatag sa tibuuk sistema ngari kanato aron kita, usab, makatuman sa plano sa Dios para sa atong mga kinabuhi. Ingon nga harianong pamilya sa Dios, kita adunay usa ka sistema sa gahum nga dako pa kay sa nahitabo sa bisan-unsang nag-una nga dispensasyon.

Sa dihang ang atong Ginoo hapit na pagabudhian, Siya mihatag kanato og usa ka sugo: “Pagpuyo sa Akong gugma” (Juan 15:9*b*). Kini pareho ra sa usa ka tigsulay nga piloto nga nag-ingon, “Palupara kini.” Si Kristo mipuga sa sistema sa hingpit ug mitaho “Tanan nga sistema naglihok.” Ang desinyo perpekto. Para kanato sa pagsunud nianang masayon nga divine nga mando, kita kinahanglang mahibalo ug magsunud sa daghan nga laing divine nga mga sugo.

Sa dihang ang usa ka piloto nagadawat og mga sugo sa paglupad sa usa ka misyon, kana nga usa ka sugo nagalangkub sa daghang lain nga mga instruksiyon. Siya sa wayduda gisugo sa pagsusi sa iyang mga instrumento, sa paglupad-og-hinay ngadto sa tumoy sa hustong tugpahanan, sa pagpahiluna sa iyang mga pako para sa paglupad, sa pagdala sa kontrol-sa-balbula sa usa ka piho nga paagi, sa pagsunud sa usa ka hinan-ay-daan nga

plano sa paglupad. Adunay sa literal liboan ka mga kalihukan nga gipasabut diha sa mando sa paglupad sa usa ka piho nga sakyanan-sa-kahanginan, tanan niini ang piloto mikat-on sa matag lihok.

Sa ingon-usab, ang divine nga sugo sa “pagpuyo sa Akong gugma” maoy usa ra ka mando nga nagalakip sa daghan nga laing mga mando, apan ang tanan kanila maglambigit ngadto sa usa ka kompletong sistema. Ang Bag-ong Testamento sa makanunay nagapunting ngadto sa gugma ug divine nga gahum, apan kita dili hayan makasunud sa atong mga instruksiyon kon kita mapakyas sa pagsabut nga ang gugma maoy usa ka sistema. Ang Kristohanong gugma dili usa ka lubog nga emosyon nga gipadasig pinaagi sa usa ka koleksiyon sa waylabot nga mga bersikulo sa Bibliya; ang Kristohanong gugma maoy usa ka makahiusa nga *sistema* sa gahum. Ang pagbulot-an sa gahum hain kita kinahanglang magpalakaw sa atong Kristohanon nga mga kinabuhi maoy malangkubon; kita magsunud sa sugo sa “pagpalupad niini” pinaagi sa hustong pagpalihok sa tanan sa iyang walo ka ganghaan.

Daghang mga magtotoo magsulay sa pagpuyo sa Kristohanong paagi sa kinabuhi pinaagi sa usa lamang o duha ka ganghaan. Ang pipila maghimo sa usa ka tibuuk paagi sa buhat gawas sa ganghaan uno, nagtuis sa ministeryo sa Espiritu pinaagi sa matod pa ‘pagsulti og dimasabtan nga pinulongan’. Ang uban nga mga magtotoo magtinguha sa paggamit sa personal nga gugma ngadto sa tanang katawhan nga walay pagsabut sa doktrina sa dipersonal nga gugma; sila magsentensiya sa ilang-kaugalingon ngadto sa usa ka kinabuhi sa kahigawad.

Sa ingon-usab, pipila sa mga magtotoo magdala sa pagsaksi, paghatag, pagtambong sa simbahan, ug pag-ampo gawas sa tibuuk sistema. Sa dihang sa husto nga nadasig, kini maoy lehitimo nga Kristohanong mga responsibilidad sa harianong embahador. Sila maghaum ngadto sa divine dynasphere ingon nga mga aplikasyon sa doktrina diha sa ganghaan kwatro. Hinoon, sa dihang ang mga magtotoo magpahimug-at niini nga lehitimong mga aktibidad sa pagbulag gikan sa sistema, nan ang pagsaksi ug pag-ampo mahimong ilihitimo nga mga programa sa legalismo. Ang maong mga magtotoo magsagubang sa mga lihok sa pag-alagad sa Dios aron sa paghaylo sa uban nga mga Kristohanon, o sa paghaylo sa Dios ug paghitakus sa Iyang mga panalangin. Walay usa ang mahimong takus o angayan sa mga panalangin sa Dios, ug bisan-unsang-butanga nga minos pa kay sa tibuuk estraktura sa gugma nagatuis sa plano sa Dios ug nagahiagum sa Iyang disiplina.

Ang Dios midesinyo sa tibuuk sistema. Ang sistema isip usa ka tibuuk maoy hawud pa kaayo sa bisan-unsa sa iyang mga parte. Ang matag ganghaan maoy lehitimo mismo, apan ang tanan nga mga ganghaan kinahanglang maglihok sa dungan isip usa ka Kristohanong paagi sa kinabuhi. Bugtong ang magtotoo kinsa nagapuyo ug nagalihok sulud sa estraktura sa gugma ingon nga usa ka kompleto, nabalansi nga sistema ang nagasunud sa mando sa atong Ginoo sa “pagpuyo sa Akong gugma.”

Kapitulo Nwebe

USA KA BAG-ONG PAAGI SA CHRISTOLOGY

ANG PAGSULAY SA KAMATUURAN

ANG WALO KA GANGHAAN SA divine dynasphere maglihok sa dungan diha sa magtotoo nga walay pagkapanatiko, nga walay pagpasulabi, sayup-nga-aplikasyon o naglaktaw sa talagsaong mga kamatuuran. Ang tanan nga mga bahin magkasibo. Kining sa kategoriya nga doktrina nagahatag kanimo sa usa ka balansi nga paagi sa imong Kristohanong kinabuhi, nagpahimo kanimo sa pagtuman sa plano sa Dios isip usa ka masubayon, ortodoxa nga sistema sa protokol. Ikaw mahibalo sa dihang ikaw anaa sa sistema sa Dios; ikaw mahibalo sa dihang ikaw magawas. Ikaw nakasabut sa mga gikinahanglan sa pag-angkon ug pagpabilin sa espirituhanong buylo. Kinaunhan sa imong mga prayoridad mao "ang tagmugna ug maghihingpit sa atong pagtoo" (Mga Hebreohanon 12:2), Jesu-Kristo, kinsa misulay sa hingpit-nga-sumbanan sa sistema. Ikaw mahimong maokupar uban Kaniya samtang ikaw magsunud sa mismong mga sugo nga Siya misunud, maghulma sa imong kinabuhi uban sa positibong mga desisyon susama sa Iyang porsigido nga mga desisyon.

Ang divine dynasphere nagapahimo kanimo sa pagtuman sa katuyoan sa Dios para sa pagpabilin kanimo nga buhi, apan kini nga bag-ong pagkategoriya sa Kristohanong paagi sa kinabuhi usab nagatubag sa dugay na nga mga pangutana mahitungud sa Persona ni Kristo. Ang doktrina sa divine dynasphere adunay espesyal nga kamahinungdanon diha sa masistemahong teyolohiya.

Christology mao ang bibliyanhong pagtoon ni Kristo atong Manluluwas, ang Dios-tawo. Christology mao ang kinataliwad-an sa Kristohanong teyolohiya, kay kini nga doktrina nagapadayag sa karakter ug persona sa "ang prinsipe sa kinabuhi, ang usa kang kinsa ang Dios mibanhaw gikan sa patay" (Mga Buhat 3:15), "ang usa kang kinsa ang Dios mibayaw ngadto sa Iyang toong kamut" (Mga Buhat 5:31). Christology mao ang sumbanan sa tukma nga pagtulon-an sa Bibliya.

> Pinaagi niini pagsabut [pagmatikud, pagkat-on sa pag-ila] nianang personalidad [nga maoy] gikan sa Dios. (1 Juan 4:2*a*)

Ang Griyego nga pungan (*pneuma*), sagad gihubad og "espiritu," nagapasabut dinhi sa usa ka "personalidad," ang magtutudlo, ang magsasangyaw sa doktrina sa Bibliya.

> Matag personalidad [halangdon nga ministro] kinsa nagatudlo nga si Jesu-Kristo nakaanhi sa unud maoy gikan sa Dios. (1 Juan 4:2*b*)

Ang pagsulay sa ortodoxa nga magtutudlo sa Bibliya mao ang iyang empasis diha sa Christology ug soteriology, ang mga doktrina sa Persona ug nagluwas nga buhat sa atong Ginoo. Waysapayan og unsa ka larino-manulti o mahaylohon ang usa ka pastor tingali, walay sapayan unsa ka moral ang iyang kinabuhi, siya usa ka mini nga magtutudlo kon siya nagapasayup sa atong Ginoo ug nagatanyag og usa ka mini nga Ebanghelyo. Ang tanan nga laing doktrina naugbok ngadto sa hustong pagsabut sa Persona ug buhat ni Jesu-Kristo. Ang tukma nga magsasangyaw "nagatudlo nga si Jesu-Kristo nakaanhi sa unud," nga Siya maoy pulos Dios ug tawo.

Si Pablo, usab, nagaila sa Christology ingon nga mahinungdanon-kaayong doktrina. Sa dihang ang uban nga mga doktrina natuis ug naabuso sa subhetibo nga mga Taga-Corinto, nagdasig sa mga panag-away ug mga panagbangi (1 Mga Taga-Corinto 1:11), si Pablo mipamatuud-pag-usab sa pagkauna ni Kristo ug kaluwasan.

> Kay ako mitino sa pagkahibalo sa walay bisan-usa diha kaninyo gawas ni Jesu-Kristo, ug Siya gilansang. (1 Mga Taga-Corinto 2:2, NASB)

Kinsa si Jesu-Kristo? Kinsa kini nga Persona kinsa miluwas kanimo? Ang atong pagtoon mahimong dikompleto kon kita mapakyas sa pagpatin-aw sa divine dynasphere sulud sa kinabuhi sa atong waysama nga Ginoong Jesu-Kristo. Ang pagtoon ni Kristo, o Christology, nagalakip sa matag aspeto sa kinsa ug unsa Siya, gikan sa Iyang wala-pa-nagpakatawo nga pagkaanaa didto sa eternidad nga milabay hangtod sa Iyang kinatas-ang paghimaya didto sa eternidad nga umaabot. Tulo ka hinungdanong doktrina giapil ubus sa Christology maykalabutan ngadto sa divine dynasphere ug sa espirituhanong kinabuhi sa harianong pamilya: ang mga doktrina sa hypostatic nga paghiusa, kenosis, ug pagkawaysayup.

ANG HYPOSTATIC NGA PAGHIUSA

Ang Waykaparehas nga Persona sa Uniberso

Ang hypostatic nga paghiusa nagatudlo og kinsa si Jesu-Kristo. Ang termino nga "hypostatic" gikuha gikan sa Griyego (*hupostasis*), "esensiya, substansiya." Si Jesu-Kristo mao "ang eksakto nga imahen sa *hupostasis* o divine nga esensiya sa [Dios]" (Mga Hebreohanon 1:3); Siya Dios. Si Kristo nagahiusa diha sa Iyang-kaugalingon sa esensiya sa Dios ug sa esensiya sa tawo og nagporma sa usa ka bag-o nga *hupostasis* o esensiya, ang hypostatic nga paghiusa, ang Dios-tawo.

Diha sa birhen nga pagkatawo ang Ikaduhang Persona sa Trinidad misagubang sa Iyang-kaugalingon sa tinuud nga pagkatawo ug nahimo nga waykaparehas nga Persona sa uniberso. Siya lahi gikan sa Dios gumikan kay Siya tawo, lahi gikan sa tawo gumikan kay Siya Dios. Siya waykaparehas tungud kay Siya Dios. Sa waykinutuban nga hawud kay sa tawo Siya waysayup nga pagkatawo, hawud kay sa makasasalang katawhan. Ang pagkawaykaparehas ni Kristo nagapaalerto kanato ngadto sa kamatuuran nga Siya ang atong bugtong agianan paingon sa Dios, ang bugtong paagi sa kaluwasan. Siya mao ang "bugtong tigpataliwala tali sa Dios ug sa tawo" (1 Timoteo 2:5).

Ang hypostatic nga paghiusa mao ang kompleto nga Persona ni Kristo, ang Iyang duha ka kinaiya gihiusa diha sa usa ra ka Persona. Sama sa gisaysay diha sa teyolohiyanhong kahan-ayan-sa-pulong:

> Diha sa Persona sa nagpakatawo nga Kristo maoy duha ka kinaiya sa dimabulag nga nahiusa apan sa walay pagsagol o pagkawala sa bulag nga mga kailhan, nga walay pagkawala o pagbalhin sa mga gawi o mga hiyas, ang paghiusa pulos personal ug waykatapusan.

Ang kamatuuran nga Siya usa ka tawo wala nagapahimo sa atong Ginoo nga minos kay sa Dios, ug ang Iyang pagka Dios wala nagapugong Kaniya gikan sa pagka tinuud nga usa ka tawo. Ang Iyang duha ka kinaiya, bisan og nahiusa, magpabilin sa ilang bulag nga mga kailhan. Ang Iyang divine nga mga hiyas sa kanunay magsubay ngadto sa Iyang divine nga kinaiya; ang Iyang tawhanong mga hiyas nahisakup ngadto sa Iyang tawhanong kinaiya. Ang pagkadios nagapabilin sa pagkadios; ang pagkatawo nagapabilin sa pagkatawo.

Ang waykinutuban dili mahimong maykinutuban; ang dimausab dili mahimong mausab. Walay hiyas sa pagkadios ang nausab pinaagi sa Inkarnasyon. Sa pagtulis sa Iyang divine nga kinaiya sa usa lamang ka hiyas magguba sa Iyang pagkadios, ug sa pagtulis sa Iyang perpekto nga tawhanong kinaiya sa usa lamang ka hiyas magguba sa Iyang pagkatawo. Ang atong Ginoo maoy *pulos* Dios *ug* tawo, dili usa sa salikwaot nga mestiso nga *dili* Dios *ni* tawo.

Walay pagkasukwahi niini nga paghiusa sa Dios ug perpekto nga tawo. Bugtong *nalaglag* nga tawo ang nagalapas sa mga sumbanan ug mga sukaranan sa Dios, apan si Kristo wala nalaglag nga tawo. Walay moral nga pagkapakyas ang gipasabut diha sa pisiko nga kahuyang, kakapoy, kagutum, kauhaw, kalagot, o kamatayon sa atong Ginoo. Sa pagkatinuud, ang tawo diha sa iyang perpekto nga kahimtang maoy mahiuyon uban sa esensiya sa Dios, ingon nga si Adan maoy gibuhat ug si Kristo, ang Katapusang Adan, gipakatawo (Mga Taga-Roma 5:14; 1 Mga Taga-Corinto 15:45) ug mipabilin (Mga Hebreohanon 4:15).[73] Ang tawo maoy gibuhat sumala sa imahen sa Dios sa pagbaton og fellowship uban sa Dios (Genesis 1:27).

Ang pagkatawo ni Kristo wala nagakompromiso sa absoluto nga mga sukaranan sa divine nga integridad (Mga Salmo 8:4-6). Ang pruyba nga ang pagkatawo ni Kristo magkauyon diha sa Iyang pagkadios mao nga, maingon nga ang Dios sa personal mihigugma ni Adan ug sa babaye sa wala pa ang pagkalaglag sa tawo, sa maong-paagiha usab ang Amahan ug ang Balaang Espiritu maghigugma sa *tibuuk* Persona ni Kristo—pulos Dios ug

73. Thieme, *The Integrity of God*, 37-44, 66-68.

tawo—diha sa waykinutubang divine nga gugma (Juan 15:9, 26).

Personal ug Waykatapusan

Ang hypostatic nga paghiusa maoy personal. Ang usa ka bag-ong persona, usa ka waykaparehas nga *hupostasis*, nalalang diha sa birhen nga pagkatawo. Si Jesus isip usa ka tawo dili lamang bahin sa panag-uyon o simpatiya uban sa Dios. Ang Ikaduhang Persona sa Trinidad wala mipuyo o mipagahum sa pagkatawo sa atong Ginoo, ingon nga ang pagkadios ni Kristo nagapuyo kanato, mga myembro sa harianong pamilya (Juan 14:18-21; Mga Taga-Roma 8:9-10; 2 Mga Taga-Corinto 13:5; Mga Taga-Efeso 3:17-19; Mga Taga-Colosas 1:27; Pinadayag 3:20).[74]

Matag Kapanahonan sa Simbahan nga magtotoo maoy "anaa ni Kristo," apan ang atong paghiusa uban ni Kristo dili usa ka hypostatic nga paghiusa. "Kon bisan-kinsang tawo maoy anaa ni Kristo, siya usa ka bag-ong binuhat" (2 Mga Taga-Corinto 5:17) tungud kay kana nga tawo napasig-uli ngadto sa Dios, natawo-pag-usab gikan sa espirituhanong kamatayon ngadto sa espirituhanong kinabuhi, "nakadawat sa pagsagup ingon nga mga anak pinaagi ni Jesu-Kristo" ngadto sa harianong pamilya sa Dios (Mga Taga-Efeso 1:5). Ang kaluwasan nagahatag sa Kapanahonan sa Simbahan nga mga magtotoo og usa ka pribilihiyo nga posisyon diha ni Kristo,[75] apan kita dili pulos Dios ug tawo diha sa usa ka Persona ingon ni Kristo.

Ang hypostatic nga paghiusa waykatapusan ug personal. Si Kristo ingon nga waykatapusan nga Dios dili gayud mohunong usab nga usa ka myembro sa tawhanong kaliwat. Siya "mao ra kagahapon, karon, ug sa kahangturan" (Mga Hebreohanon 13:8). Niining higayona si Jesus—isip usa ka *tawo*—milingkod diha sa harianong himaya didto sa toong kamut sa Dios nga Amahan (Mga Buhat 5:31; Mga Hebreohanon 1:3). Ang pagkadios sa atong Ginoo omnipresent ug wala nagalingkod; bugtong ang Iyang *pagkatawo* ang nagalingkod. Didto sa Ikaduhang Pag-abut ang *pagkatawo* ni Kristo mobalik dinhi sa kalibutan (Zechariah 14:1-11; Pinadayag 1:7), ug ingon nga *tawhanong* manununod ni Haring David si Jesus sa waykatapusan mohari ngadto sa Israel (2 Samuel 7:8-17; Mga Salmo 89:20-37).

Ang atong Ginoo pulos *dimokunhod nga pagkadios* ug tinuud nga pagkatawo sa kahangturan. Kita magtino sa dimokunhod nga pagkadios tungud kay ang mini nga mga doktrina makapahingusog nga si Kristo nahimong minos kay sa Dios sa dihang Siya natawo "diha sa pagkasama sa makasasalang unud" (Mga Taga-Roma 8:3) o nga tungud-niini Siya dikatumbas sa Iyang divine nga esensiya diha sa esensiya sa Amahan. Kita magsulti sa *tinuud nga pagkatawo* tungud kay ang mga sekta ug mga kulto lahus ngadto sa tibuuk mga siglo nakalimud nga si Kristo sa tinuud usa ka tawhanong linalang. Apan ang atong Ginoo nagahuput og usa ka lawas (Mga Hebreohanon 10:5*b*; 1 Pedro 2:24), kalag (Mateo 26:38), ug espiritu (Markos 2:8; Lukas 23:46)—nga walay sala (Mga Hebreohanon 4:15; 1 Juan 3:3)—maingon nga si Adan didto sa Hardin nabuhat uban niining tulo ka hinungdanong sangkap sa tawo. Ang Bibliya nagatudlo nga si Kristo Dios ug nga Siya tawo.

Ang Dios napadayag diha sa Bibliya, dili sa tawhanong mga teyoriya. Ang sukaranong

74. Thieme, *The Integrity of God*, 104-05.
75. Ibid., 93-101.

mga isyu mahitungud sa waykaparehas nga Persona ni Kristo, nga masangko ngadto sa mini nga pangagpas, maoy napatin-aw pinaagi sa doktrina sa divine dynasphere.

Unsaon man sa Magbubuhat nga mahimong usa ka binuhat, usa ka tawhanong linalang, nga walay pagkompromiso sa Iyang pagkadios?

Unsaon man sa labawng-kamandoan, dimausab nga Dios nga mahimong usa ka sulugoon, apan magpabilin nga Dios?

Unsaon man sa wamahimaya nga pagkatawo ni Kristo nga magpabiling perpekto, madawat sa Dios ingon nga usa ka waysayup nga sakripisyo para sa atong mga sala, samtang nagpuyo sulud sa gingharian ni Satanas?

Kini nga mga pangutana mahimong magpabug-at-og-hilabihan sa imbentaryo sa mga idiya sa doktrina sulud sa imong kalag, apan ang mga tubag dili panaghap o pangagpas; sila maoy *kasaysayan.* Ang makasaysayanon nga kinabuhi ni Kristo diha sa hypostatic nga paghiusa dinhi sa kalibutan nagapanghimatuud nga ang Dios misulbad niini nga mga isyu. Ang mga tubag niini nga mga pangutana magpadayag sa lig-ong-kusog sa integridad sa atong Ginoo; samtang ikaw magkat-on niini nga mga doktrina ikaw magpalapad sa imong kapasidad sa paghibalo ug paghigugma Kaniya. "Unsa ka bulahan mao ang tawo kinsa nagakaplag og kaalam . . . ug nagaangkon og pagsabut" sa Ginoo (Mga Proberbio 3:13). Ang divine dynasphere, mitakdo sa mga doktrina sa kenosis ug pagkawaysayup, mao ang pakisayran sa pangisip para sa pagsabut unsang-paagiha si Kristo misulbad niini nga mga problema, nagpalit sa imong kaluwasan ug nagbukas sa imong kinabuhi ingon nga usa ka espirituhanong mananaog. Gumikan kay ang divine dynasphere mipalahutay sa Dios nga Anak, ikaw makabutang sa imong kompiyansa sulud sa divine dyansphere isip imong Kristohanong paagi sa kinabuhi.

KENOSIS

Boluntaryong Pagdili sa Makaugalingnanon nga Kalihukan

Ang doktrina sa kenosis nagakuha sa iyang ngalan gikan sa Griyego nga punglihok (*kenoo*), "sa paghikaw sa kaugalingon sa usa ka tinuud nga kalihukan, sa pagpaubus sa kaugalingon." Ang kenosis nagapatin-aw unsang-paagiha ang makagagahum nga Dios sa uniberso mipaubus sa pagkahimong usa ka tawo ug pag-antos sa kaulawan sa krus. Bisan pa og si Jesu-Kristo "maoy adunahan, apan para sa imong kaayohan Siya nahimong kabus, nga ikaw pinaagi sa Iyang kapobre mamahimong adunahan" (2 Mga Taga-Corinto 8:9).

Sa eternidad nga milabay ang Dios nga Anak, kinsa katumbas ug parehang-waykatapusan diha sa Dios nga Amahan ug Dios nga Balaang Espiritu, sa boluntaryo mipailalum sa Iyang-kaugalingon ngadto sa plano sa Amahan. Nagtuman sa plano sa Amahan para sa Inkarnasyon, si Kristo sa boluntaryong mihikaw sa Iyang-kaugalingon sa makaugalingnanon nga paggamit sa Iyang divine nga mga hiyas gikan sa birhen nga pagkatawo hangtod sa Iyang pagkabanhaw.

Walay higayon nga si Kristo mitahan sa bisan-unsang hiyas sa Iyang divine nga esensiya o "mibasiyo sa Iyang-kaugalingon" sa Iyang pagkadios, sama sa gikaingon sa usa ka mini

nga doktrina sa kenosis. Ang Dios dili gayud mahimong minos kay sa Dios. Siya wala mihukas sa Iyang-kaugalingon sa Iyang pagkadios tungud kay diha ni Kristo ang "tanan nga pagkahingpit sa pagkadios nagapuyo sulud sa lawasnong porma" (Mga Taga-Colosas 2:9).

Ang plano sa Amahan mitawag para sa atong Ginoo nga mahimong Mesiyas, ang Bugtong Gidihugan, kinsa mag-anhi sa pagluwas sa nalaglag nga katawhan (Juan 11:27). Para sa Unang Pag-abut kini nga plano mikinahanglan sa atong Ginoo sa "pagdawat sa porma sa usa ka ulipon, nahimo diha sa pagkasama sa katawhan" (Mga Taga-Filipos 2:6-7), nagalagad sa pulos Dios ug tawo. Si Kristo mialagad sa Dios pinaagi sa pagpadayag sa Dios ngadto sa tawo (Juan 1:18) ug mialagad sa tawo pinaagi sa pagtubus sa katawhan, nagpalit sa kagawasan sa tawo gikan sa pagkaulipon sa sala (Juan 8:31-36; Mga Taga-Efeso 1:7; 1 Pedro 1:18-19). Aron mahimong usa ka sulugoon, si Kristo mikinahanglan sa pagtabon sa iyang wala-pa-nagpakatawo nga himaya, "ang himaya nga [Siya] sa kanunay anaa uban [Dios nga Amahan] sa wala pa ang kalibutan" (Juan 17:5). Siya gitawag sa pagsulud ngadto sa hypostatic nga paghiusa uban sa wamahimaya nga pagkatawo. Siya wala maggamit sa Iyang pagkadios nga makaugalingnanon sa plano sa Amahan. Ingon nga ang kinaubsang pagpakaulaw, si Kristo gikinahanglan sa pag-antos sa divine nga paghukum para sa mga sala sa katawhan (Mga Taga-Filipos 2:8).

Ang Ikaduhang Persona sa Trinidad sa boluntaryo nga midawat niining sa mesiyas nga misyon. Sa eternidad nga milabay Siya natudlo nga mahimong "ang Nating-karnero nga gipatay," ang sakripisyo para sa atong mga sala (Pinadayag 13:8). Sa katibuk-an sa Iyang unang pag-abut, si Jesu-Kristo, diha sa hypostatic nga paghiusa sa wayhunong midumili sa paggamit sa mga hiyas sa Iyang pagkadios gawas sa misyon nga gihatag Kaniya sa Amahan.

Isip pagkadios si Kristo mipabiling omniscient, apan isip pagkatawo Siya natawo nga ignorante ug mikat-on sa doktrina sa Bibliya "lagda sa lagda, linya sa linya, diyutay dinhi, diyutay didto" (Isaiah 28:10). Isip Dios, si Kristo mipabiling omnipresent, anaa sa samang-paagi didto sa langit ug dinhi sa kalibutan (Juan 3:13), samtang isip usa ka tawo Siya miagwanta og hataas nga mga panaw nga nagbaklay, nagpailalum sa Iyang-kaugalingon sa karaang teknolohiya sa Iyang panahon. Siya midumili sa paghupay sa Iyang tawhanong kakapoy pinaagi sa dimakitang-gahum sa paghatud sa Iyang-kaugalingon o pag-agad diha sa Iyang dungan nga presensiya sa Iyang pagkadios didto sa Iyang destinasyon. Sa dihang Siya gigutum, si Kristo misukol sa satanasnong tentasyon sa paghimo sa mga bato ngadto sa pan (Mateo 4:3-4) samtang ang Iyang omnipotence mipugong sa uniberso sa samang-panahon, naglakip sa tanang pan sa kalibutan (Mga Taga-Colosas 1:17). Ang pagpalahutay sa uniberso wala mipapiligro sa plano sa Amahan para sa Inkarnasyon; ang paghimo sa pan para sa Iyang kaugalingon nga pagkaon makakompromiso gayud sa Iyang misyon isip usa ka sulugoon.

Atol sa Inkarnasyon si Jesu-Kristo wala migamit sa Iyang divine nga mga hiyas sa pagbenepisyo o paghimaya sa Iyang-kaugalingon. Hinoon, ang desinyo sa Amahan sa hingpit-nga-sumbanan sa divine dynasphere gisangon ngadto sa Dios nga Balaang Espiritu sa misyon sa pagpalahutay ug paghimaya ni Kristo (Juan 8:56; 16:14). Ibabaw sa pangpundasyon nga kaligdong sa matuud nga kamapaubsanon, si Jesus isip usa ka tawo milarawan sa makapadasig nga kaligdong sa kompiyansa diha sa Dios. Kita, kinsa wala maghuput og divine nga mga hiyas, maoy gimandoan sa pagbaton nianang susama nga pagsalig diha sa Dios. Kita dili gayud makahimo sa mga bato ngadto sa pan, apan sa atong

mga pagsulay ug mga tentasyon kita makasalig diha sa mao rang sistema sa gahum nga mipalahutay ni Kristo sa dihang gitintal sa paglapas sa kenosis.

Kining pinahamtang-sa-kaugalingon nga limitasyon sa kenosis mitapos diha sa paghimaya ni Kristo—Iyang pagkabanhaw, pagsaka, ug sesyon didto sa toong kamut sa Amahan—human sa Iyang misyon para sa Unang Pag-abut natuman (Juan 19:30).

Labawng-kamandoan Apan Ubus-og-kahimtang

Ang kinalabwang-kamandoan maoy divine nga kabubut-on, absoluto nga gawasnong pagbuut diha sa waykatapusan, waykinutuban nga esensiya sa Dios. Ang matag Persona sa kinaiya-sa-Dios maoy labawng-kamandoan, sakup sa wala, nagsalig sa wala, adunay-kaakohan sa wala. Walay myembro sa Trinidad gayud nga napugus o napuwersa ngadto sa usa ka pagbuhat; Siya nagahimo lamang og unsay Iyang gusto nga buhaton (Isaiah 46:10). Sa pagkaubus kay sa labawng-kamandoan mao ang paghunong sa pagka Dios, nga maoy imposible, kay ang Dios usab maoy dimausab ug dili mabalhin.

Ang gusto sa Dios nga Amahan mao ang pagmugna sa usa ka plano sa pagpasig-uli sa nalaglag nga tawo ngadto sa Iyang-kaugalingon; ang gusto sa Dios nga Anak mao ang pagtuman niini nga plano sa grasya, sa “kanunay paghimo sa mga butang nga nagpahimuut ngadto [sa Amahan]” (Juan 8:29). Pinaagi sa Iyang makaugalingnanon, labawng-kamandoan nga pagbuut ang atong Ginoo mipili sa pagpailalum sa Iyang-kaugalingon ngadto sa Amahan, nagpahayag sa Iyang kaugalingon nga tinguha “para sa tanan sa pag-abut sa paghinulsul” (2 Pedro 3:9*b*) ug nagpakita sa perpektong kompiyansa diha sa esensiya sa Amahan, nga managsama sa Iyang kaugalingon.

Ang Dios makatuman sa tanan nga Siya *nagabuut* sa pagbuhat, apan Siya mahimong dili magtinguha sa pagtuman sa tanan nga Siya *makahimo* sa pagbuhat. Siya nagapili sa pagsunud sa piho nga mga palisiya; Siya nagapili sa dili paghimo sa piho nga mga aksiyon. Ang Dios nga Anak wala miundang nga labawng-kamandoan sa dihang, imbis nga sa pagbaton sa makaugalingnanong kalihukan sa Iyang divine nga mga hiyas, Siya mihukum sa pagsunud sa awtoridad sa Amahan, nagsiguro sa atong kaluwasan. Ang kinalabwang-kamandoan sa Anak sa agresibong mituboy, miabag, mimatuud sa kinalabwang-kamandoan sa Amahan. Ang kenosis maoy usa ka maasdangon, dili mapanalipdanon, nga divine nga istratehiya gipunteriya diha sa labing-dako nga kadaugan diha sa anghelanong away. Si Kristo midawat sa hagit sa paggamit sa labing gamhanan nga hinagiban nga gidesinyo gayud, ang divine dynasphere.

Gikan sa Iyang omniscience didto sa eternidad nga milabay, ang Ikaduhang Persona sa Trinidad nahibalo sa matag detalye sa plano sa Amahan, naglakip sa desinyo sa divine dynasphere. Nasayod sa talagsaong divine nga lig-ong-kusog nga magsuportar ug magpalahutay sa Iyang pagkatawo, Siya makauyon sa paghikaw sa Iyang-kaugalingon sa makaugalingnanong kalihukan sa Iyang pagkadios, makapailalum sa Iyang-kaugalingon ngadto sa plano sa Amahan, ug mahimong Dios-tawo nga walay pagkompromiso sa Iyang kaugalingong divine nga esensiya.

Ang matag myembro sa kinaiya-sa-Dios nagahigugma sa Iyang kaugalingon nga absolutong pagkamatarong nga may subhetibong divine nga gugma ug sa laing duha ka myembro, kinsa usab adunay absolutong pagkamatarong, nga may waypihig nga divine

nga gugma. Si Kristo sa absoluto nga masaligon diha sa pareho nga divine nga gugma sa Amahan ug sa Balaang Espiritu. Siya nahibalo nga sila magtuboy Kaniya. Samtang Siya miatubang sa mapait-nga-kaagi sa pagkahimong tawo ug pagpas-an sa atong mga sala, ang Dios nga Anak misalig sa wayduda diha sa gugma sa Amahan ug sa Balaang Espiritu. Kenosis mao ang labing madramahon nga demonstrasyon sa waypihig nga divine nga gugma sa mga myembro sa kinaiya-sa-Dios para sa usag-usa.

Kining binaslanay, kining ekspresyon sa absolutong pagsalig, kompiyansa, ug gugma sulud sa kinaiya-sa-Dios nagamatuud nga ang pagkamasinugtanon sa lehitimong awtoridad dili pagpakaulaw. Bisan gani sulud sa kinaiya-sa-Dios ang kagawasan ug awtoridad dungan-nga-anaa, wanahugawan sa pagkaarogante, pangabubho, hilabihan nga kompetensiya o ambisyon. Bisan pa og si Jesu-Kristo "sa waykatapusan nga anaa diha sa esensiya sa Dios, [si Kristo] wala mihunahuna og pagkapareho diha sa Dios usa ka ganansiya nga mapahimuslan ug magamit" (Mga Taga-Filipos 2:6). Ang omnipotent nga Dios Mismo mao ang sundanan sa kamapaubsanon ingon nga usa ka kaligdong.

Ang Ehemplo sa Matuud nga Kamapaubsanon

Ang doktrina sa kenosis napahayag sa labing hamubo diha sa Mga Taga-Filipos 2:5-8. Kining klasiko nga yugto nagapadayag sa panghunahuna ni Kristo dili sa usa ka pangagpas nga teyolohiyanhong panaghisgot, kundili ingon nga usa ka ehemplo sa matuud nga kamapaubsanon para kanato sa pagsunud. Tanang doktrina, naglakip sa Christology, sa sukaranong gitinguha para sa aplikasyon.

Ang Dios nga Anak sa boluntaryong misugut ngadto sa mga sugo sa Dios nga Amahan ug, isip usa ka tawo, mipakita sa usa ka batasan nga kita gimandoan sa pagsundog.

> Padayon sa paghunahuna niini sulud sa inyong-kaugalingon, nga usab maoy nagpuyo sulud ni Kristo Jesus, kinsa bisan pa og Siya sa waykatapusan anaa diha sa esensiya sa Dios, wala mihunahuna og pagkapareho diha sa Dios usa ka ganansiya [usa ka abut] nga mapahimuslan ug magamit, apan Siya mihikaw sa Iyang-kaugalingon [*kenoo*, sa makaugalingnanong kalihukan sa pagkadios] sa dihang Siya nakadawat sa porma sa usa ka ulipon, sa dihang Siya gipakatawo diha sa pagkasama sa katawhan [apan wala ang kinaiyang makasasala]. Sa pagkatinuud, bisan pa og Siya nakaplagan diha sa dayag nga panagway isip usa ka tawo, Siya mipaubus sa Iyang-kaugalingon pinaagi sa pagkahimong masinugtanon ngadto sa punto sa kamatayon, kana mao, ang kamatayon sa krus. (Mga Taga-Filipos 2:5-8)

Ang doktrina sa divine dynasphere nagapatin-aw sa doktrina sa kenosis pinaagi sa pagpakita og unsa si Kristo sa boluntaryong mipili sa *pagbuhat*, dili lamang unsa Siya sa boluntaryong mipili sa *pagdili*. Gikan sa hustong-panan-aw sa paghikaw, si Kristo sa boluntaryong *midili* sa makaugalingnanong paggamit sa Iyang pagkadios, apan gikan sa positibong panan-aw, Siya sa boluntaryong *misunud* sa tanang mga sugo sa Dios nga nagahubit sa mga ganghaan sa estraktura sa gugma. Si Kristo "mipabilin sa Iyang gugma" (Juan 15:10).

Ang divine dynasphere nagapatin-aw sa kenosis tungud kay ang kamapaubsanon wala nagapabiling nag-inusara sulud sa sistema. Kamapaubsanon mao ang pundasyon sa tanan nga laing mga kaligdong. Ang gihiusa nga lig-ong-kusog sa tanang mga ganghaan magsumada ngadto sa usa ka paagi sa kinabuhi nga dako pa kaayo kay sa tanan sa iyang naglangkub nga mga parte. Si Kristo dili lamang mapaubsanon; Siya mihuput sa tanan nga kompiyansa, kaisog, kusog, kapasidad, ug kalipay sa tibuuk sistema. Si Jesus pwede mahimong usa ka sulugoon o ulipon tungud kay ang pagkadios sa Dios nga Balaang Espiritu, ang Tigpalagsik sa usa ka gamhanang *sistema*, mipalahutay Kaniya. Ang mga kalampusan sa atong Ginoo isip usa ka sulugoon mipakita sa ministeryo sa Dios diha sa Iyang kinabuhi.

PAGKAWAYSAYUP

Kagawasan gikan sa Tulo ka Kategoriya sa Sala

Ang pagkaepektibo sa estraktura sa gugma napakita pinaagi sa ikatulong doktrina nga maylabot sa Christology, ang doktrina sa pagkawaysayup. Ang kompleto ug wayhunong nga pagsalig sa atong Ginoo diha sa divine dynasphere napaila diha sa waysala nga pagkahingpit sa Iyang kinabuhi.

Si Kristo mipabiling gawasnon gikan sa tanang tulo ka kategoriya sa sala diha sa tawhanong kaliwat: ang kinaiyang makasasala, orihinal nga sala ni Adan, ug personal nga mga sala. Ang *kinaiyang makasasala*, ang "sala" nga "nagahari sulud sa imong mamatay nga lawas" (Mga Taga-Roma 6:12), natunol sa genetic gikan sa amahan ngadto sa anak, apan si Kristo walay usa ka tawhanong amahan. Ang birhen nga pagkatawo ni Kristo mipahimo Kaniya sa pagsulud sa tawhanong kaliwat nga gawasnon gikan sa tiunay nga kinaiyang makasasala nga mipadunot sa tawhanong kaliwat sa dihang si Adan nakasala (Mga Taga-Roma 3:23; 1 Mga Taga-Corinto 15:22).

Ang *kinaiyang makasasala* ug *orihinal nga sala ni Adan* sa kanunay magkauban. Usa ka pagkakabanay ang anaa tali kanila: Ang orihinal nga sala ni Adan mibuhat sa kinaiyang makasasala. Isip usa ka ekspresyon sa perpektong divine nga hustisya, ang Dios nagakompleto niini nga pagkakabanay sa matag tawo sa dihang, sa takna sa pisiko nga pagkatawo, Siya nagaimpyut sa orihinal nga sala ni Adan ngadto sa kinaiyang makasasala nga gihuptan sa matag tawhanong linalang. Ang resulta niini nga impyutasyon mao ang espirituhanong kamatayon, "kay ang bayad sa [kang Adan] sala mao ang kamatayon" (Mga Taga-Roma 6:23*a*). Kita gipakatawo sa pisiko nga buhi, apan sa espirituhanon nga patay. Diha sa pagkatawo ni Kristo, kinsa wala mihuput sa kinaiyang makasasala, walay pinuyanan o target diin ang sala ni Adan mahimong maimpyut. Tungud kay Siya wala midawat sa impyutasyon sa orihinal nga sala ni Adan, si Kristo gipakatawo sa pisiko ug sa espirituhanon nga buhi.[76]

Ang unang duha ka kategoriya sa sala napapas na gikan sa kinabuhi sa atong Ginoo sa higayon nga Siya gipakatawo. Gawasnon gikan sa kinaiyang makasasala ug sa sala ni Adan, Siya miatubang sa kinabuhi nga anaa sa pagpakigbisog lamang sa paglikay sa

76. Thieme, *The Integrity of God*, 66-68.

personal nga mga sala. Aron nga mahitakus sa pagpakamatay para sa atong mga sala, si Jesus kinahanglan nga "waybuling ug waymansa," gawasnon gikan sa personal nga mga sala sa Iyang-kaugalingon (1 Pedro 1:19). Kon Siya usa pa ka makasasala, Siya gayud pagasilutan. Siya magkinahanglan sa pag-agwanta sa silot para sa Iyang kaugalingon nga mga sala ug ditakus unta sa pagpuli para sa katawhan. Ang usa-ka-tawo lamang nga dili ubus sa pagsilot ang makapuli sa sinilutan.

Perpekto nga Dios, Perpekto nga Tawo

Sa pagdayeg-pag-ayo sa unsang-paagiha ang atong Ginoo milikay sa personal nga sala ug mipabilin nga waysayup, kita gayud maghinumdum og kinsa si Kristo. Siya mao ang Dios-tawo, ang hypostatic nga paghiusa. Siya perpekto ingon nga Dios ug ingon nga tawo. Kining duha ka aspeto sa Iyang pagkawaysayup natingub diha sa duha ka Latin nga pulongan, *non posse peccare* ug *posse non peccare.*

Non posse peccare, nagkahulugan og "wala makahimo sa pagpakasala," nagahulagway sa pagkadios ni Kristo. Ang Dios perpekto nga pagkamatarong ug dili makatugot sa sala o sa pagkadili-hingpit. Siya omniscient ug, busa, dili mahimong mailad o malingla ngadto sa pagpakasala, ingon sa babaye nga nailad sa serpente (Genesis 3:4-6). Ang Dios higpit nga hustisya ug makahukum ug makaguba lamang sa sala. Sa pagkatinuud, ang Dios dili gani matintal sa pagpakasala. Walay sala nga nagapadani Kaniya bisan unsaon, ug, isip usa ka resulta, Siya nungka nagatintal kanato sa paghimo og mga sala.

> Walay usa nga magsulti sa dihang siya gitintal, "Ako natintal gikan sa Dios," kay ang Dios dili matintal gikan sa daotan. Labot pa, Siya Mismo wala nagatintal ni bisan-kinsa. (Santiago 1:13)

Ang ikaduhang Latin nga pulongan, *posse non peccare*, nagakahulugan og "nakahimo sa wala pagpakasala." Kini nga pamahayag nagapasabut ngadto sa pagkatawo ni Kristo, kinsa mihuput sa abilidad sa pagsukol sa sala. Isip usa ka tawo si Jesus mahimong pagatintalon ug mahimong makasala, apan Siya wala mihimo.

> Kay kita walay usa ka Pangulong Pari [Jesu-Kristo] nga dimakahimo sa pag-simpatiya sa atong kahuyang, apan maoy gitintal sa tanang dapit sa tuman sa mao rang paagi [sama kanato] apan gawas sa sala. (Mga Hebreohanon 4:15)

Isip Dios, ang atong Ginoo dili matintal ni masayup; isip usa ka tawo Siya pulos matintal ug masayup. Kini nagasumada ngadto sa tinuud nga konklusyon nga isip ang Dios-tawo, si Kristo matintal apan waysayup. Diha sa hypostatic nga paghiusa si Kristo mahimong pagatintalon, apan Siya wala makasala.

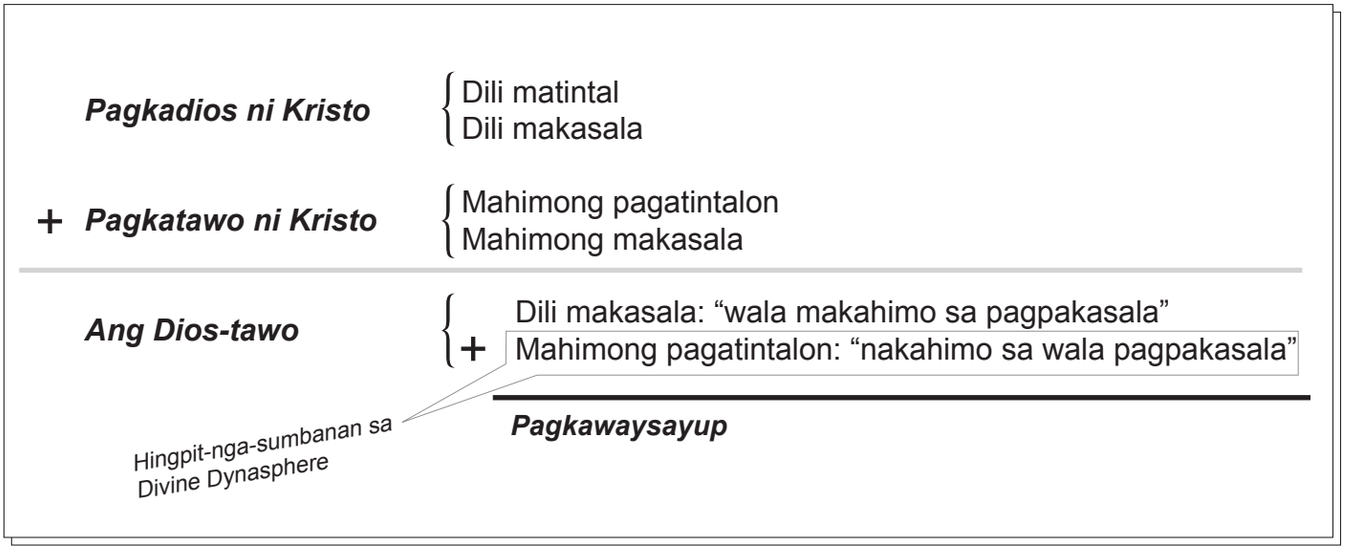

ANG PAGKAWAYSAYUP NI JESU-KRISTO

Sa dihang ako nakakat-on sa doktrina sa pagkawaysayup didto sa seminaryo, ako miila niini nga mao ang bugtong tukma nga konklusyon, apan ang tanan nga mga pangutana mahitungud sa pagkahingpit ni Jesu-Kristo wala masulbad. Ang hingpit-nga-sumbanan sa divine dynasphere lamang ang nagapatin-aw sa pagkawaysayup sa atong Ginoo. Isip usa ka tawo Siya mipuyo sulud sa treyntay-tres ka tuig diha sa estraktura sa gugma, ang kalikupan sa kaligdong. Bisan pa og gitintal sa tanang paagi maingon kanato, gawas pa sa waykaparehas nga mga tentasyon nga walay laing tawo sa bisan-kanus-a moatubang (Mateo 4:1-4), Siya wala gayud nakasala o nakalapas sa kenosis, apan sa makanunayong misalig diha sa gahum sa Dios nga Balaang Espiritu, ganghaan uno sa divine dynasphere. Samtang nga si Jesus mipabilin sulud sa divine nga sistema sa gahum, Siya dili makasala (1 Juan 3:5).

Ang pagkatawo ni Kristo midawat isip usa ka gasa gikan sa Amahan sa usa ka malambigitong sistema nga mipasiguro sa Iyang pagkawaysayup. Ang divine dynasphere mipagahum Kaniya sa pag-abut sa krus sa hingpit nga kalipikado sa pagdala sa atong mga sala. Ang plano sa Amahan misangon sa atong Ginoo sa usa ka misyon, usa ka padulngan—sa pagpalit sa kaluwasan sa katawhan—ug ang Amahan misangkap sa tanang suporta nga gikinahanglan ni Kristo sa pagtuman niana nga misyon. Ang Dios nagahimo sa mao ra para kanato.

ANG HAGIT SA POSITIBONG KABUBUT-ON

"Nakahimo sa wala pagpakasala" nagapahimug-at sa gawasnong kabubut-on sa pagkatawo ni Kristo. Pinaagi sa kusog sa divine dynasphere, Siya *nakahimo* sa hustong mga desisyon sa pagsunud sa divine nga mga sugo. Ang mga tentasyon ni Satanas tinuud ug sa manggialamong lisud-ilhon. Ang kalisud maoy masakit ug waypuas. Si Kristo makatahan unta, apan sa matag hitabo Siya miingon nga dili. Bisan pa og Siya wamahimaya nga tawo, nakadili sa paggamit sa Iyang pagkadios, ug sa personal nga mashuyang kay ni Satanas

(Mga Hebreohanon 2:7), si Jesus migamit sa gahum sa divine nga sistema sa pagsukol sa kinaadman ni Satanas.

Ang divine dynasphere labaw pa kaayo ka gamhanan kay sa tibuuk kalibutanong sistema ni Satanas. Si Kristo napanalipdan ug napalahutay, apan wala gitagoan. Ang Balaang Espiritu sa tinuuray midala ni Kristo sa usa ka dapit diin Siya mahimong pagatintalon ni Satanas (Mateo 4:1). Sama sa usa ka tigsulay nga piloto nga nagsusi sa usa ka kusgan, makuti nga bag-ong jet fighter, si Kristo miduso sa divine dynasphere pinaagi sa labing makapaluya nga mga pagsulay, apan sa kanunay nakakita og gahum sa pagpalingkawas. Ang mga resulta sa mga tentasyon diha sa Mateo 4 maghatag og dugukan ngadto sa saad nga "masdako mao Siya [ang Balaang Espiritu] kinsa anaa kaninyo kay sa kaniya [Satanas] kinsa anaa sa kalibutan" (1 Juan 4:4). Si Kristo mipakita sa doktrina nga konklusyon nga "kon ang Dios alang kanato, kinsay makabatok kanato?" (Mga Taga-Roma 8:31).

Si Jesu-Kristo mao ang bayani sa anghelanong away. Siya wala lamang midaog sa atong kaluwasan kundili mipakita kanato unsaon sa pagpuyo, nagpamatuud og unsay mahimong matuman pinaagi sa pagsalig diha sa Dios. Kay kapin sa tulo ka dekada ang atong Ginoo misulay sa divine dynasphere. Unya, Siya mideklarar niini nga magamit ug mitunol ngari kanato niining hamili nga sistema sa gahum.

> Ug sa matag-usa kinsa nagapadayon sa pagbaton niining paglaum diha kaniya [ang hamtong nga magtotoo diha sa ganghaan otso nga nagpaabot sa waykatapusang mga ganti] nagaputli sa iyang-kaugalingon [nagapadayon sa pagtubo sulud sa divine dynasphere] sa ingon nianang waykaparehas nga Persona [Jesu-Kristo] sa kalunsay. (1 Juan 3:3)

Kita dili mahimong waysayup sama ni Kristo nga waysayup, apan pinaagi sa pagsukol sa tentasyon ug paggamit sa rebound sa matag-higayon nga kita makasala, kita makapuyo diha sa mao rang kalikupan sa kaligdong diin Siya mipuyo. Kita makaangkon og kaalam, naghimo og mga desisyon gikan sa usa ka posisyon sa kalig-on; kita mag-ugmad og kapasidad para sa gugma ug kalipay, nagbaton og hingpit nga kontrol ngadto sa atong kaugalingon nga mga kinabuhi, ug kita magkab-ot sa Kristohanong integridad uban sa usa ka personal nga kasigurohan sa padulngan. Pinaagi sa atong mga desisyon sa pagtuman sa mga sugo sa Dios, kita magsunud sa atong Ginoo sulud sa divine dynasphere. Samtang kita maghimo sa plano sa kalampusan sa Dios, kita mag-uban diha sa paghimaya ni Ginoong Jesu-Kristo ug, sama sa gibuhat sa atong Ginoo, mahimong mga mananaog niining kinabuhia ug sa kahangturan.

Timan-anan sa Kasulatan

KARAANG TESTAMENTO

GENESIS

1:27 ..... 114, 198
2:9 174
3:4-6 205
3:5-6 74
6:3 67
6:6 59
6:13 173
15:6 53
15:16 ..... 67, 173
37—50 75
39:1-5 75
39:21-23 75

EXODO

7:22 163
8:15 163
8:32 163
9:34 163
9:34-35 171
14:13 ..... 108, 143
20:1-6 169
20:5 59
21:12 168
21:23 168
31:3 45
33:11 193
34:14 59

LEVITICO

26:3-13 58

NUMEROS

35:30 168

DEUTERONOMIO

4:24 59
6:5 125
6:15 59
31:8 26
32:4 46
33:27 56

1 SAMUEL

13:14 130

2 SAMUEL

7:8-17 199
11:2-4 167
12:1-9 167

2 CRONICAS

9:22 193
20:7 193

20:27-30 65

NEHEMIAH
4:14.....65
8:10.....186

JOB
1:6-12 68

MGA SALMO
8:4-6 198
11:7.....45
12:2-4 167
13:2.....151
22:1.....37
23:1.....56
25:8-9 61
27:4.....130
31:5.....112
33:5.....41, 45
37:1.....192
37:28.....45
50:10.....68
61:2.....175
68:19-20 56
76:10.....67
89:14.....41
89:20-37 199
97:12.....190
103:14.....182
110:1 81
116:15.....58
119:45.....65
138.....84
138:2.....83, 84, 117
145:14.....68

MGA PROBERBIO
1:10-19 39
3:5-6 26
3:13.....185, 190, 200
3:33-35 62
8.....83
8:1.....68
8:22-30 68
8:32-34 186
11:2.....62
13:20.....122
15:33.....62
22:6.....71
23:7.....153, 167
24:1-2 168
29:23.....62

ECCLESIASTES
1—12 193

ISAIAH
6:3.....41
6:8-9 45
11:1-2.....11
11:2.....45
14:13-14 66
14:14.....67, 165, 167
14:14-16 142
28:10.....101, 201
28:11-12.....21
30:18.....26, 118
41:8.....193
41:10.....104, 120
46:9.....50
46:9-10 45
46:10.....202
47:4.....68
53:3.....111
53:4-5 111
53:12.....84
54:17.....134
61:1.....11
64:4.....128
64:6.....39, 50, 55
65:17.....128

JEREMIAH
3:13.....24
4:8.....59
12:13.....59
17:5.....118, 120
17:9.....50
25:37.....59
31:31-34 45
51:45.....59

MGA PAGBANGUTAN
3:21-25 .....56, 128

EZEKIEL
5:15.....59
28:12-17 159
28:14-15 165
28:14-16 66
28:16.....165
28:17.....165

HOSEA
4:1-6 170

MICAH
4:1-6 84

ZECHARIAH
14:1-11.....199

MALACHI
1:2-3 60

BAG-ONG TESTAMENTO

MATEO

3:3 ..... 24, 87
4.....207
4:1.....207
4:1-4 206
4:3-4 201
4:3-11.....82
4:4.....56, 88
5:13.....170
5:43-46 33
6:11 56
6:23.....161
6:25-34 .....35, 56
6:26.....57
6:33.....3, 54, 132
7:1-2 .....35, 167
10:34-38 102
10:34-40 39
10:37.....39
10:37-38 36
11:27 1
11:28-30.....140
11:30.....1
12:18.....15
20:15.....68
22:21.....64
22:37-40 29
23:37-38 173
24:22.....173
24:25.....109
25:41.....66
26:38.....199
26:39.....65, 183
27:45..... 111
27:46..... 37, 111
27:50..... 112

MARKOS

2:8.....199
12:31.....33
12:41-44 134
15:37..... 112

LUKAS

2:40..... 11, 80
2:42-52 36
2:46.....80
2:46-47 80
2:46-52 110
2:51.....80
2:52.....3
4:34.....51
6:27-28 33
6:37.....35
13:34.....183
14:11 63
15:7.....101
15:10.....101
19:26.....67
22:19.....38
22:42.....1, 80, 183
23:32-46 37
23:46..... 112, 199

JUAN

1:1-14 110
1:12.....48
1:14.....3, 11
1:16.....3
1:18.....201
2:23-25 119
3:6.....21
3:13.....201
3:16.....48, 49, 52
3:17.....49
3:34.....15
3:34-35 11
5:22.....59
5:27.....59
6:60-66 111
6:69.....51
7:39.....10

8:29.....202
8:31-36 201
8:32.....65
8:44.....138, 162
8:50.....81
8:56.....201
10:28.....57, 64
10:30.....45
11:27.....201
11:35.....183
11:41.....81
12:8.....172
12:31.....4
12:40.....163
13:34.....32
13:38..... 111
14:6.....46, 68, 126
14:9.....45
14:10.....1
14:16.....15
14:17.....17
14:18-21 199
14:20.....22
14:26.....15, 16, 21
14:30.....4
15.....27
15:9.....11, 27, 194, 199
15:9-10 .....1, 12
15:9-11.....182
15:10.....5, 36, 81, 203
15:11 2
15:12.....132
15:14.....58
15:16.....27
15:18.....170
15:23-24 170
15:26.....15, 16, 199
16:7.....15
16:11 4
16:12.....88
16:13-14 18
16:13-15 2
16:14.....81, 88, 201
17:5.....201
17:8-23 119
17:13.....191
17:17.....51, 56
18:17..... 111
18:25-27 111
19:25-27 37
19:30.....202

MGA BUHAT

1:5.....9
1:8.....16
2:1.....9
2:39-40 21
3:15.....196
5:31.....196, 199
8:32.....37
10:38.....15
13:22.....130
16:31.....49
19:11-20.....21
28:25.....45

MGA TAGA-ROMA

1:2-5 110
1:16.....4, 16
1:21-22 168
1:24.....171
1:26.....171
2:1.....35
2:4.....50
2:11 .....40, 167
3:23.....50, 204
3:35.....41
3:28.....41
4:3.....42
5:6.....52
5:8.....49
5:12.....49
5:14.....198
5:17.....54, 57, 59
5:19.....48, 53
6:3.....51
6:6.....119
6:8.....51
6:12.....204
6:13.....24

6:16-22 23
6:23.....50, 204
7:5.....119
7:7-25 23
7:22-23 171
8:1.....50
8:3.....199
8:8.....50
8:9.....21
8:9-10 199
8:14-18 67
8:15.....104
8:17-18 58
8:21.....67
8:24-25 28
8:26-27 27
8:28.....39, 104, 105, 128, 129
8:28-32 .....104, 108
8:29.....105, 106
8:29-30 107
8:30.....105-107, 116
8:31.....35, 175, 207
8:31-32 108
8:37.....2
8:38-39 .....53, 57, 119, 173
9:13.....59, 60
9:27.....170
9:30-33 50
10:4.....51
11:5.....170
11:32.....52
12:1.....24
12:1-2 133
12:1-3 39
12:2.....3, 39, 161
12:3.....63, 133, 188, 191
12:9.....32, 173
12:9-10 .....32, 35
12:11 97
12:19.....35
12:21.....173
12—16 131
13:1.....132
13:1-6 .....64, 69
13:1-7 4
13:1-8 133
13:4.....56, 168
13:8-10 132
13:14.....12, 16
14:1.....133
14:2-3 131
14:7-8 131
14:10-13 131
14:19.....131, 185
15:1-4 133
15:5-7 132
15:13.....133
16:7.....22
16:17.....39
16:17-18 20
16:18.....34

1 MGA TAGA-CORINTO

1:2.....51
1:11 197
1:17—2:16 100
1:26—2:16 124
1:30.....51
2.....35
2:2.....197
2:4-5 16
2:9.....128
2:9-16 .....16, 64
2:14-15 18
2:16.....2, 18, 39, 83, 97, 110, 126
3:9-17 7
3:11-14.....59
3:12-13 169
3:12-15 193
3:19.....100
4:9.....67, 101
5:10.....39
6:3.....101
6:18.....167
6:19.....17, 22
6:19-20 .....21, 172
6:20.....17
7:9.....167
7;33-35 167
8:1.....100, 190

8:6.....45
10:13.....23, 43, 145
11:23-26.....96, 117
11:30-31.....150
11:31.....24
13.....28
13:4.....146
13:8.....21
13:13.....5, 28, 31, 135
15:22.....50, 204
15:33.....122
15:43.....59
15:45.....198
15:51-53 10
15:53.....59
15:53-54 51

2 MGA TAGA-CORINTO

3:17.....65
4:3-4 163
5:15.....52
5:17.....22, 199
5:20.....39, 95, 97
5:21.....41, 53, 111
6:14.....39
6:15-16 39
8:9.....200
9:7.....116
10:8.....189
11:2.....10
11:14.....161, 167
13:5.....199
13:10.....189

MGA TAGA-GALACIA

3:2.....21
3:6.....123
3:13.....65
4:4-5 51
4:6.....21
5:1.....65, 131
5:14.....51
5:16.....2, 12, 17, 18, 24
5:17.....23, 171
5:18.....51
5:22.....27, 28, 33
5:22-23 ..... 16-18, 28
5:23.....27, 51
6:8.....51

MGA TAGA-EFESO

1:3.....45, 61
1:5.....199
1:7.....68, 201
1:15-20 9
1:20-23 10
1:22-23 10
2:1.....50
2:1-8 4
2:2.....161, 163, 164
2:8.....173
2:8-9 .....34, 48, 118
2:9.....173
3:2-6 21
3:10.....67, 101
3:16.....9
3:17-19 199
3:19.....9, 18, 125
3:20.....3, 176
3:20-21 9
4:10.....18
4:11.....134, 191
4:11-13.....86
4:12.....7, 10
4:13-16 3
4:14-15 86
4:14-16 191
4:22.....24
4:27.....166
4:30.....19
5:1.....39
5:1-2 16
5:2.....12, 27, 143
5:14.....24
5:15-16 65
5:16.....117, 143
5:18.....2, 12, 17, 18, 22
5:19.....116

5:25-27 11
6:1-3 71
6:4 72
6:10-11 5
6:11 ..... 12, 166
6:11-13 66
6:13-17 5
6:17 167
6:18 116
6:20 97

MGA TAGA-FILIPOS

1:11 18
1:16 129
1:19-21 129
2:5 2
2:5-8 ..... 81, 203
2:5-11 110
2:6 203
2:6-7 201
2:8 ..... 38, 65, 201
2:13 89
2:27 21
3:13 35
3:14 ..... 35, 141
3:19 20
4:5 56
4:7 26
4:8 114
4:11-13 75
4:12 192
4:19 56

MGA TAGA-COLOSAS

1:14 68
1:17 201
1:19 11
1:25 17
1:27 ..... 22, 199
2:9 ..... 45, 201
3:16 116
3:20 ..... 71, 72
4:5 65
4:15-16 85

1 MGA TAGA-TESALONICA

4:13 126
4:13-17 10
5:12-13 86
5:17 ..... 27, 116
5:19 19
5:23 51

2 MGA TAGA-TESALONICA

1:11 28
2:14 59
3:6 39
3:14 39

1 TIMOTEO

2:5 198
2:6 52
3:16 ..... 101, 110
4:1 ..... 162, 172
4:1-2 164
4:10 52
4:12 117
4:15-16 117
5:8 134
5:21 101
6:3-4 163
6:15 ..... 10, 68
6:16 50

2 TIMOTEO

1:7 25
2:11-13 193
2:14-17 78
2:15 21
2:26 164
3:5 ..... 39, 173
4:7-8 ..... 77, 193
4:10 161
4:20 21

TITUS

2:11.....52
3:5.....21

MGA HEBREOHANON

1:2.....97
1:2-3 126
1:3.....199
1:3-9 97
1:14.....56
2:7.....207
2:7-9 1
2:9.....52, 66
2:10-11.....51
2:14.....66, 110
3:7.....83
4:1-2 164
4:1-3 26
4:12.....83
4:15.....198, 199, 205
4:16.....27, 96
5:9.....65
6:17-20 96
7:1-3 96
7:25.....64
10:1-4 83
10:5.....199
10:15-17 45
10:19-22 51
10:25.....94, 116
10:27.....51
12:1.....24
12:2.....1, 38, 196
12:2-3 111
12:3.....2
12:5-14 48
12:6.....52
12:9.....24
12:12.....24
12:13.....24
12:15.....35
13:1.....132
13:7.....78, 134
13:8.....199
13:17.....78, 134

SANTIAGO

1:12.....193
1:13.....205
1:21.....24
1:25.....65
2:12.....65
2:23.....7, 193
4:4.....161
4:6.....7, 54, 57, 62
4:7.....23

1 PEDRO

1:8.....125
1:12.....67, 101
1:18.....68
1:18-19 201
1:19.....205
2:1-3 182
2:9.....2, 18, 95, 97, 115
2:13-18 134
2:22-23 38
2:24.....199
3:9.....173
3:19.....66
3:22.....66
4:3-4 39
5:5-6 63
5:6.....93
5:6-7 .....26, 58
5:8.....67, 161
5:8-9 .....119, 165
5:10.....51

2 PEDRO

1:2.....39
1:2-4 114
1:14.....181
1:19.....160
1:12-21 83
2:18.....162
2:20.....171
3:15-16 8
3:17-18 181
3:18.....2, 57
3:9.....50, 52, 67, 202

1 JUAN

1:4.....18, 182, 185, 186
1:5-6 22
1:7.....12
1:8.....22, 23, 119
1:9.....12, 23, 34, 96, 150
1:10.....22, 119
2:1.....15
2:2.....38, 41, 52, 67
2:11.....170
2:13-14 4
2:15.....161
2:15-17 39
3:2.....59
3:3.....199, 207
3:5.....206
3:9.....21, 36
3:11.....132
3:21-22 119
3:23.....12
4:2.....197
4:4.....17, 207
4:7.....43
4:7-8 44
4:8.....40, 44
4:9.....114
4:10.....41
4:11.....132
4:16.....134
4:16-17 135
4:17.....135
4:18.....104, 120, 136, 137
4:19.....137
4:20.....121, 138
4:21.....139
5.....139
5:1.....139
5:2-3 140
5:3-5 181
5:20.....124

2 JUAN

1-6 85
4.....85
5-6 85
6.....143
9.....123, 173
12.....186

PINADAYAG

1:6.....95
1:7.....199
2:4.....2, 61, 192
2:7.....193
2:10.....193
2:17.....193
2:28.....193
2—3 85
3:2.....18
3:20.....199
4:9-11.....116
12:4.....165
13:8.....201
18:23.....170
19:6-8 11
19:15-16 70
19:16.....10, 97
20:3.....170
20:6.....70
20:8.....170
21:4.....127
22:16.....10

Timan-anan sa Hilisgutan

Abraham, 53, 193
Adan, 48-51, 54, 67, 71, 81, 171, 198, 199, 204
anghelanong away, 12, 65-68, 74, 141, 165, 178, 180, 202, 207
anthropopathism, 19, 59-60
anthropos, 59
arête, 114, 136
aristokrasya
  espirituhanon, 7, 9, 10, 12, 13, 18, 28, 32, 130
asetisismo, 64, 125, 132, 156, 173
atras nga konsentrasyon, 105, 108, 117, 120, 127, 150, 157
awtoridad, 3, 4, 13, 62, 63, 65, 67-71, 76-80, 106, 110, 130, 132, 134, 142, 161, 168, 176, 202
  ginikanan, 71-72, 91, 93
  gitugyan, 68
  gobyerno, 69
  katukuran, 62, 79, 163, 172
  pagkaarogante, 166-67
  sa Dios, 4, 14, 19, 63, 65, 67, 68, 71, 79, 190, 202
  sa mga apostol, 20
  sa mga pastor, 63, 71, 78, 79, 86, 91, 132, 189
  sulud sa panimalay, 71-72
  temporal, 4, 62

Balaang Espiritu
  bawtismo sa, 22
  bunga sa, 18, 28, 33-35
  gahum sa, 10-12, 17, 18, 21, 22, 27, 87, 88, 125, 206
  lakaw pinaagi sa, 12, 17, 19, 24
  mga ministeryo sa, 17
  pagguul, 19
  pagpuno sa, 4-5, 8, 12, 15, 16-19, 21, 23, 34, 36, 88, 99, 132, 139, 143, 187, 191
  pagpuyo sa, 21-23, 172
  palong, 19
Balaod ni Moses, 29, 51
Birhen nga pagkatawo, 11, 21, 110, 198, 199, 200, 204
buylo
  espirituhanon, 5-7, 13, 18, 76, 83, 88, 91, 114, 125, 129, 133, 138, 141-43, 146, 152, 156, 157, 160, 165, 167, 169, 177, 181, 185, 188, 191, 193, 196
  pagsulay, 141, 142, 144-47, 158, 160, 162, 174, 176, 182, 190

chara, 184
Christology, 196-204

Daniel, 193
David, 10, 84, 107, 130, 193, 199
demokrasya, 69-70
Demonismo, 171-72
demonyo, 66, 161
  impluwensiya, 162, 166, 171, 172
  mga doktrina sa, 162, 163, 172
  paggahum, 172-73
dianoia, 124
dilimitadong panghimayad, 52
dinugtongdugtong nga pagdumut, 154, 162, 164, 165, 170-72
dinugtongdugtong nga pagkaarogante, 19, 20, 146, 149, 162, 164-66, 169-71
Dios
  esensiya sa, 13, 41-42, 44-46, 55, 59, 126, 137, 197-98, 202-03
  fellowship uban sa, 23, 34, 35, 123, 148-50, 155, 160, 177, 198

grasya sa, 127
gugma sa, 6, 13, 40, 43-44, 52-53, 56, 59, 67, 68, 82, 109, 119, 122-26, 128, 137, 174, 194
higala sa, 7, 58, 193-94
hustisya sa, 26, 34, 41, 42, 45, 48, 51, 61, 67, 68, 74, 123, 127, 137, 139, 150, 204-05
integridad sa, 41
kaligdong sa, 134
karakter sa, 11, 49-50, 64, 67, 99, 121
mga mag-aawat sa, 39
paghimaya sa, 45, 52, 65, 181
pagkadimausab sa, 44, 127, 200
pagkamatarong sa, 41, 42-43, 48, 94, 123, 127, 132
plano sa, 1, 3, 4, 12, 14, 20, 26, 35-36, 38, 39, 43, 48, 51-52, 55, 57-59, 61, 65, 67, 70, 77-82, 84, 89, 90, 99, 101, 105, 107, 108, 126, 149, 151, 157, 164, 170, 173, 179-80, 183-85, 194-96
waykatapusang kinabuhi, 41, 124
disiplina, 3, 25, 77, 79, 87, 90, 93, 109
divine, 52, 55, 90, 137, 144, 149, 169, 179, 180, 193, 195
ginikanan, 71-72
kaugalingon, 28, 35, 77, 80, 176
pasidaan, 150
divine dynasphere
abante diha sa, 54, 57, 62, 65, 107, 132
gahum sa, 19, 23, 63, 98, 135, 136, 141, 145, 163, 169, 170, 181
hingpit-nga-sumbanan, 9, 11-12, 21, 32, 36, 65, 80, 86, 95, 102, 110, 114, 119, 130, 136-37, 140, 191, 194, 196, 201, 206
kahubitan sa, 5, 6, 9, 12-14
kalihukan sa, 9, 18, 27, 59, 64, 81, 95, 110, 117, 121, 123, 179, 191
magamit, 110, 191
mga ganghaan sa, 5
mga karakteristiko sa, 13, 14
naggula, 22-23, 33, 120
pagpuyo sa, 17, 27, 52, 62, 89, 121, 128, 135, 137, 148, 159, 170, 182, 183
pagsalig diha ni Kristo, 11, 80, 110, 112, 204, 206
pagsimba diha, 117
pagsulay, 141, 143, 145, 149, 194, 207
sulud-pag-usab, 22, 23, 24, 33, 34, 144, 145
divine nga dekrito, 46, 183
divine nga institusyon, 69, 78, 172
divine nga panglantaw, 7, 61, 63, 103, 105, 110, 146, 157, 165, 166, 170, 173, 189
doktrina sa Bibliya
aplikasyon sa, 2, 5, 6, 8, 14, 16, 19, 34, 58, 76, 78-79, 83-85, 87-89, 91, 93, 94, 97-99, 101-05, 110-12, 121, 125, 126, 132, 133, 141-46, 166, 185, 191
hinumdum sa, 56, 101, 134, 150
kahibalo sa, 6, 28, 44, 82, 84, 110, 143
Kapanahonan sa Simbahan, 21, 81
maingon nga balaod sa kagawasan, 65
maingon nga kamatuuran, 8, 15, 16, 46, 62, 63, 74, 78, 111, 154, 168, 173
maingon nga pagpadayag, 13, 110
maingon nga pagtoo, 28
mga konklusyon gikan sa, 35, 103, 108-11, 149, 175
mga prinsipyo sa, 4
paghawid, 101, 134
pagkat-on, 3, 16, 20, 26, 29, 31, 35, 54, 56, 59, 76, 78-80, 84, 85, 87, 88, 89, 91, 92, 93, 94, 109, 110, 117, 130, 134, 141, 155
pagsalikway sa, 57,120,156,162
pagtulon-an, 86,189,
panabut sa, 5, 8, 17, 19, 83, 84, 89, 94, 98-101, 110-12, 117, 122, 124, 125, 132, 133, 142-44, 149, 178

panghunahuna, 2, 184
prayoridad sa, 13, 14, 36, 39, 57, 77, 90-93, 102, 109, 130, 179
ug gugma, 87-88

Ebanghelyo, 8, 16, 46, 59, 64, 72, 81, 91, 97, 157, 162, 169-72, 197
Eden, 66
Elijah, 193
emosyonalismo, 18, 21, 39, 55, 70
empirisismo, 99, 125, 128, 157, 173
epignosis, 86, 100-02, 105, 109, 110, 112, 125, 126, 142, 154, 156, 190
espirituhanong mga gasa, 16, 85, 191
pangsamtang, 20, 28
estraktura sa pagtulon-an, 7, 85, 101, 154, 186-91
Eyukaristiya, 38, 96, 117

French nga Rebolusyon, 75

gahum
abuso sa, 167
divine, 11-12, 23, 27, 39, 63, 93, 98, 114, 135, 136, 141, 145, 195
espera sa, 2, 8, 113, 127, 138, 145, 158, 179, 182, 194
pakigbugno, 19
sa Pulong sa Dios, 103
sistema sa, 1, 5, 10, 14, 16, 19, 20, 23, 27, 40, 45, 48, 58, 63, 81, 89, 92, 95, 110, 113, 131, 132, 142, 144, 145, 161, 163, 186, 194, 202
ginosko, 124
gnosis, 86, 100-01, 125, 126, 154, 190
gobyerno, 69-70, 169, 172
grasya, 7, 54, 109
aparato para sa panabut, 99, 125, 142-43
labawng-grasya, 7, 29, 52, 54, 56, 57-59, 62, 77, 93, 107, 128-30, 144, 176, 180, 186, 191-94
masdako, 7, 54, 62, 120
nagluwas, 51-52
pagkamatay, 58
palisiya, 4, 13-14
pasinati, 77
sa dili pa ang paghukum, 49
sa divine nga hustisya, 49
sa lohistika, 52, 56, 57, 62, 66, 76, 78, 79, 83, 92, 109, 114, 120, 129, 136, 140, 151
tuberiya, 54-55, 107, 118
gugma, 12, 28
dipersonal, 6, 8, 11, 12, 19, 25-27, 29-41, 43, 44, 48-52, 58, 63, 67, 68, 73, 82, 85, 88, 89, 93, 94, 98, 102, 103, 110, 111, 113, 115, 116, 121, 123, 127, 129, 130, 132, 133, 135, 137-38, 146
divine, 11
espera sa, 2,5
estraktura, 5-7, 9, 11, 12, 15, 17, 23, 25, 27, 29, 36, 40, 43, 44, 59, 65, 79, 85-87, 93, 96-98, 104, 105, 111, 117, 120, 123, 125, 128, 129, 135-41, 143, 146, 147, 149, 152, 165, 182-84
Kristohanon, 32, 33, 195
ligdong, 7, 29, 31, 87, 104, 121, 122, 133-39
para sa Dios, 6, 7, 8, 19, 31, 55, 68, 81, 82, 87, 90-92, 115, 121-23, 125-26
personal, 6, 8, 11, 19, 29-34, 36-38, 41, 43, 44, 48, 49, 51, 52, 56, 58, 68, 73, 81, 87, 89, 93, 98, 102, 103, 121-23, 127, 130, 138, 151-53, 159, 177
personal para sa Dios, 6, 8, 19, 58, 68, 81, 90, 115, 116, 121-23, 125, 126, 129, 135, 137, 139, 149, 151, 160, 177, 190, 192
romantiko, 58, 151, 177
sa Dios, 44-48
tawhanon, 11, 43
tawhanong kaugalingon, 45
gugma-sa-Dios nga makatarunganong-pasikaran, 109, 126-27, 156

Hari sa mga hari ug Ginoo sa mga ginoo, 10, 70, 97, 131
harianong pamilya, 10-13, 16, 18, 21-23, 27, 35, 38, 43, 48, 51, 78, 85, 86, 95-98, 105, 111, 114, 122, 127, 130-34, 150, 158, 182, 185, 191
espirituhanon, 53, 57, 92, 131, 184
kadungganang lagda, 13, 35, 122, 130, 131, 133, 185
huperphroneo, 188
hustisya, 51
hypostatic nga paghiusa, 57, 84, 97, 110, 197-201, 205

Ikaduhang Pag-abut, 9, 169, 199
impyutasyon
sa mga panalangin, 4
sa mga sala, 37-38, 53, 155
sa pagkamatarong, 41, 42, 48, 49, 51, 53, 54, 56, 60, 107, 118, 123, 132, 136, 180, 194
Inkarnasyon. *Tan-awa* Jesu-Kristo
integridad, 2, 7-8, 12, 25, 28, 31, 33, 35-38, 41, 43, 45, 48-50, 54, 56, 62, 65-67, 69, 70, 73-75, 86, 87, 89, 91, 93, 94, 102, 103, 113, 117, 121, 123, 124, 132, 137, 146, 151, 152, 158, 170, 174, 190
Israel, 20,95,199
kapanahonan sa, 10, 20
sinaligang nasod, 107, 169

Jesu-Kristo
dipersonal nga gugma ni, 36-38
inkarnasyon, 11, 36, 37, 70, 198, 200, 201
integridad ni, 13, 200
kalipay ni, 1, 2, 114, 182-183
kamatayon ni, 9, 38, 50-54, 65, 81
nagakontrolar sa kasaysayan, 58, 66, 84, 169, 175
naokupar ni, 4, 92, 117, 130
paghimaya ni, 4, 7, 13, 18, 54, 59, 66, 67, 77, 81, 82, 85, 90, 101, 107, 129, 130, 179, 201, 202, 207
paghiusa uban, 22, 23, 51, 53, 97, 199
pagkadios ni, 81, 97, 110, 111, 198-206
pagkaharianon ni, 10
pagkatawo ni, 1, 2, 11-12, 16, 40, 80, 84, 110, 111, 130, 198, 199, 200, 204-06
pagkawaykaparehas ni, 198
paglansang ni, 15
pagpuyo ni, 22
Pangulong Pari, 96, 205
Joseph, 75-76
Juan, ang Apostol, 15, 20, 85, 182

kaalam, 3, 8, 32, 58, 83, 87, 94, 100, 110, 148, 200, 207
kabubut-on, 18, 19, 23, 34, 50, 56, 64-67, 69-71, 74, 76, 89, 140-42, 145, 147, 148, 160, 162, 163, 168, 172, 193, 202
negatibo, 20, 39, 67, 140, 153, 154, 163, 166, 167, 171, 175
positibo, 50, 56, 59, 65, 67, 71, 78, 80, 90, 91, 101, 142, 150, 153, 154, 169, 206
kadaugan
espirituhanon, 9
istratehiyanhon, 9, 10, 12, 13, 131, 179, 182
taktikanhon, 13, 179-82
kagawasan
abuso sa, 66
divine, 47
espirituhanon, 65
kahubitan sa, 65
kapanulundanan sa, 65
nasudnon, 65, 70
sukaranon, 73
tawhanon, 64, 68
ug awtoridad, 67, 68
ug kamapaubsanon, 70
kahadlok, 26, 35, 62, 70, 90, 103-06, 108, 109, 113, 120, 124, 135-37, 175
kahuyang, posisyon sa, 63, 72, 78, 90, 121, 137, 138, 144, 165, 174, 181
kaisog, 36, 37, 58, 62, 89, 98, 113, 115,

116, 118, 120, 129, 135, 136, 146, 175, 183, 204
kalibutanong mga tambal-sa-kalisdanan, 171, 172
kalibutanong sistema, 13, 19, 142, 144, 145, 147-53, 158, 159, 161-67, 169, 170, 172-74, 177, 180, 181
kalibutanon dos, 164
kalibutanon uno, 164
kaligdong, 28, 31, 36, 43, 113, 121, 190
kahubitan sa, 113-15
Kristohanon, 5, 7, 68, 122, 148
makapadasig, 6, 13, 68, 89, 115, 121, 135, 138-39, 151, 181, 190, 201
makapalihok, 6, 8, 13, 36, 68, 89, 113, 115, 117, 119-22, 130, 135, 136, 138, 139, 151, 190
moralidad, 167
ni Kristo, 3, 16, 18, 115
tawhanon, 68
tinubdan sa, 139
kalipay, 6-8, 13, 19, 58, 61-63, 66, 71-73, 75-77, 87, 89, 111, 113, 114, 118, 124, 131, 133, 141, 151, 153, 161, 167, 173, 176, 180, 182-87, 190-92, 207
Kalisdanan, 66
kaluwasan, 4, 21-22, 27, 29, 38, 41, 44, 49, 50, 52, 53, 59, 64, 79, 82, 94, 99, 111, 114, 136, 138, 149, 150, 176, 179, 180-82, 193, 197-200, 202
kamaayo
lunsay, 39
tawhanon, 12, 39, 48, 55, 68, 121, 144, 147, 148, 165
kamapaubsanon, 5, 13, 19, 28, 61-64, 68, 70-72, 74-82, 85, 140, 159
gipatuman, 19, 70, 72, 76-80, 85, 86, 92, 94, 143
kahubitan sa, 61-63
matuud, 5, 19, 68, 70-72, 75-78, 80-82, 87, 91-93, 110, 134, 139, 140, 143, 146, 151, 174, 178, 189, 190, 201, 203
mini, 64,82
ni Kristo, 79-80, 110
sa organisasyon, 70-71, 76, 78, 80
sulud sa panimalay, 70, 76
sulud sa simbahan, 78
kamatuuran
espirituhanon, 64, 86, 88, 124, 156
mga kategoriya sa, 8, 46, 64, 68, 78, 157
mga pagsulay sa, 196-98
pagsumiter sa, 64
tinubdan sa, 64, 68
kapalaran, 106-07
kapasidad
para sa Dios, 81, 82, 115, 123, 129
para sa gugma, 7, 29, 30, 44, 54, 58, 73, 77, 87, 94, 114, 129, 139, 152, 165, 167, 177, 207
para sa kagawasan, 72
para sa kalipay, 2, 7, 62, 72, 77, 165, 173, 176, 183, 204, 207
para sa kauswagan, 51, 114, 129, 176, 177
para sa kinabuhi, 2, 7, 40, 43, 58, 62, 72, 75, 77, 80, 86, 93, 139, 143, 183
para sa labawng-grasya, 7, 128
para sa panalangin, 7, 43, 54, 58, 62, 113, 128, 129, 171, 176, 178
sa pagkat-on, 72
kardia, 100
karismatik, 18
kasadya, 183-86
Kasulatan, kanon sa, 20, 28, 46, 83, 96, 97, 99
katilingbanon
kalihukan, 55
kinabuhi, 3, 39, 90, 117, 153, 159, 160, 176, 177, 194
katubsanan, 149, 155
katukuran, mga balaod sa divine, 4, 8, 46, 62, 64, 68-69, 72, 78, 79, 87, 91, 117, 131-33, 151, 157, 162, 163, 167, 170-72, 182, 189, 192

kaugalingnan, 31-32
kaugalingong-minugna nga kagul-anan, 90, 104, 122, 137, 144, 180
Kenosis, doktrina sa, 197, 200, 204, 206
kinaiyang makasasala, 12, 19, 21-23, 138, 146-49, 204
kinalabwang-kamandoan, 4, 13, 41, 68, 80, 127, 202
kompiyansa, 2, 4
konsentrasyon, 6, 18, 20, 38, 46, 87, 93-94, 103, 105, 108, 109, 117, 120, 126, 127, 149, 150, 157, 176
kontra-sa-katukuran, 171-72
kontra-Semitismo, 169
krimen, 2, 39, 122, 171
Kristo
  himaya sa, 9-10
  hunahuna ni, 2
  paghimaya, 4, 201
  pagkaharianon ni, 10
  pagkatawo ni, 1, 9, 11
Kristohanon
  kagawasan, 134
  paagi sa kinabuhi, 3-5, 7, 12, 19, 25, 27, 29, 87, 109, 117, 121, 123, 124, 131, 132, 135, 140, 160, 182, 187, 195, 196, 200
  pangalagad, 28, 55, 97, 166, 169, 173
  produksiyon, 27-28, 130

legalismo, 82, 100, 116, 131-32, 169, 173, 195
ligdong nga gugma, 7, 26-28, 29, 31, 87, 104, 121, 122, 133-39, 152
lohistikang-grasya nga makatarunganong-pasikaran, 109, 156, 175

makatarunganong-pasikaran, sa doktrina, 35, 103, 105, 109, 120, 145, 149, 157
makrothumeo, 146
mananaog, 4, 6, 163, 173, 174, 179-82, 200, 207
manipulasyon, 73, 169
mapatuyangon
  ambisyon, 81, 203
  kompetensiya, 63, 203
mataiotes, 162
Mesiyas, 107, 139, 169, 170, 201
mga dagan sa kasaysayan, 7, 170
mga dispensasyon, 10, 17, 22, 42, 53, 74, 107,
  Karaang Testamento 17, 80, 112
mga ganti, waykatapusan, 29, 52, 59, 67, 77, 105, 116, 129, 135, 169, 179, 180, 207
mga ginikanan, 36, 69, 71-73, 77, 80, 91
Mga Hypercalvinist, 13
mga katungud, harianon, 94-95, 98, 115
mga milagro, 20, 157
mga panalangin
  divine, 7, 17, 41, 45, 54-56, 67, 114, 118, 132, 191
    pagkamatay nga grasya, 129, 176
  espirituhanon, 58, 96, 129, 191
  human sa kaluwasan, 54
  kapasidad para sa. *Tan-awa* sa kapasidad
  labawng-grasya, 29, 52, 54, 56-59, 62, 93, 128-30, 176, 186, 191-93
  mga kategoriya sa, 56
  para sa magtotoo, 4, 18, 28, 33, 42
  pinaagi sa panag-uban, 58, 192
  potensiyal para sa, 54, 107
  sa eternidad, 58-59, 84, 197, 200-02
  sa panahon, 58, 59, 65, 84, 125, 128, 180, 193
  ug pag-antos, 144-45, 149, 151, 180
  waykatapusan, 8
mga pinulongan, 21, 184, 195
mga problema ug mga kasulbaran, 2, 7, 30, 62, 102, 105, 143, 173, 175, 180, 187, 200
Mga Pundamentalista, 13, 117
mga saad, pag-angkon, 19, 25, 26, 35, 89, 104, 105, 174, 175
mga sugo, 2-5, 8, 11-14, 17, 19, 20, 23, 25, 27, 32-34, 57, 66, 79, 85-86, 89-

90, 92, 113, 119, 121, 125, 134-35, 137, 139
Milenyo, 66, 67, 70, 167, 174
misyonaryong aktibidad, 169
moralidad, 55, 58, 115-18, 132, 156, 167
Moses, 194

naandang-paagi, 25, 90, 101
naghingaping-pagbati nga kasinatian, 18, 20, 184
nag-unang-kahibalo, 106-07
nahabilin, 170
napildi, 91, 142, 149, 163-64, 179-80
non posse peccare, 205
Nostisismo, 125, 156
nous, 100

oikodomeo, 187
omnipotence, 13, 41, 127, 136, 201
omnipresence, 41,127
omniscience, 41, 46, 50, 87, 106, 107, 127, 156, 202

Pablo, ang apostol, 8, 129
pag-ampo, 8, 9, 27, 28, 33, 55, 80, 116, 119, 125, 126, 135, 169, 195
pag-antos, 1, 36, 67, 82, 180
  isip disiplina, 144-45, 149, 180
  isip panalangin, 144-55, 149, 151, 180
  wamahitakus, 58, 109, 192
pagbalhin diha sa kinabuhi, 93
pagbungat nga mga sintoma, 73
pagdumut, 19, 60, 89, 93, 103, 121, 137, 138, 142, 146, 152
paghatag, 28, 49, 97, 120, 134, 135, 169, 195
paghukum, 68
  divine, 37, 68, 80, 170, 173
  kang Satanas, 13
  katapusan, 50
  lingkoranan ni Kristo, 59, 77, 135, 193
  palangan sa, 49-50
  sa sala, 50, 80, 111, 205
paghunahuna, 62, 71, 133
pagkaarogante, 35, 45, 61-64, 67, 69, 73, 74, 77, 79, 82, 88, 89, 92, 100, 103, 121, 133, 141, 142, 146, 148, 149, 151-54, 156, 159, 162-71, 174, 183, 188, 189, 203
  akademiko, 100
  awtoridad, 166-67
  batasan, 166
  kinaugalingong-kamatarong, 166-67
  kriminal, 166, 168
  krusada, 39
  masawayon-og-tinoohan, 166, 168
  pakighilawas, 166, 167
  sa Kristohanong pangalagad, 166, 169
  sa negatibo nga kabubut-on, 166
  sa pagkadili-malipayon, 166, 168
  sakit-sa-pangisip, 166, 168
  salabutanon ug disalabutanon, 166, 169
  sinaligang nasod, 166, 169
pagkabalaan, 41, 83, 190
pagkabanhaw nga lawas, 51, 59, 107, 116, 179, 180
pagkabulag
  gikan sa kalibutan, 37, 39
  gikan sa katawhan, 38-40, 103
  sa simbahan ug sa istado, 169
pagkadipatas, 66, 74-76, 193
pagkaembahador, 38, 95, 97, 98, 115, 116, 118, 120-21, 195
pagkahamtong
  espirituhanon, 4, 6-9, 13, 18, 27, 35, 38, 51, 56, 59, 62, 86, 89, 90, 92, 101, 102, 104, 128, 155, 174, 176, 180, 181, 185, 187
  tawhanon, 73
pagkaharianon, 12, 53, 92, 107, 131, 133, 193
pagkahimugso-pag-usab, 16, 65, 95
pagkahitarong
  doktrina sa, 41, 107
pagkakalibutanon, 162
pagkamapihigon, 158
pagkamasinugtanon, 5, 13, 20, 25, 64, 65,

71, 80, 89, 126, 178, 203
pagkamatarong
dihingpit, 54
divine, 42, 49, 53, 54, 55, 80, 107, 123, 136, 137, 194
impyutasyon sa, 51
kinaugalingon, 35, 55, 93, 115-17, 132, 138, 157, 163
pagkamatudloan, 61, 62, 64, 78, 88, 91, 93, 94, 139, 151, 189, 190
pagkanilain, 51, 52, 59, 107
pagkapareho, 59, 74, 81, 172, 193, 203
pagkapari, 95-98, 115, 116, 118, 131, 155
Lebitikanhon, 95-96
praybasi sa, 96, 131
pagkasad-an nga dinugtongdugtong, 88, 150
pagkasensitibo, 32, 93, 132
pagkasensitibo-kaayo, 73, 122, 154
pagkasubhetibo, 30, 40, 46, 47, 61, 63, 73, 88, 127, 145, 151, 159, 160, 172
pagkatagbaw, 41, 52, 149, 155
pagkaulipon, 58, 73, 144, 201
pagkaut-ut, 171-72, 175
pagkawaypihig, 5, 19, 25, 26, 36, 72, 82, 88-89, 93, 108, 126, 131, 139, 143-45, 151, 154, 190
pagkawaysayup, 204, 206
paglansang, 15, 36, 81, 197
paglaum, 28, 29, 31, 54, 126, 128, 133, 207
pagpakig-uli, 50, 149, 155
hustisya sa, 137
pagpasaylo, 23, 34-35, 91, 120, 150
pagpili, 9, 105-07
pagsaksi, 28, 55, 97, 135, 169, 195
pagsimba, 58, 81-84, 98, 101, 115-17, 130, 160, 163, 168, 169, 177
pagsulay
buylo, 6, 141-42
kalit-nga-kalisdanan, 174
katawhan, 151-52
kauswagan, 175-78
panghunahuna, 153-57
sistema, 157-60
pagtoo, 1, 8, 16, 21, 25, 26, 28, 48, 57, 98-101, 104, 111, 107, 159, 165, 173, 174, 181, 197
pagtoo-pahulay nga pagbansaybansay, 26, 28, 29, 35, 89, 102-04, 108, 109, 111, 120, 126, 128, 141, 143, 145-51, 156, 157, 159, 161, 174
pagtubo
espirituhanon, 2, 6, 7, 27-28, 39-40, 55, 57, 58, 96, 132, 141, 145, 154, 156, 162, 176, 191
gipatulin, 6
pakisayran sa pangisip, 101, 155-56, 184, 200
panambal, 20
paninugdan, 1, 7, 65, 110, 114
panghunahuna, 30, 104, 105, 136
kalma, 33, 36, 38, 63, 89, 94, 103-05, 133, 138, 167, 171, 175, 190
lig-on, 36
mga sala, 25, 30, 33-38, 79, 88, 111, 120, 136, 138, 148, 149, 152, 166, 170, 174
pangpadasig, 6, 28, 75, 88-89, 115, 116, 130, 133, 138, 139, 146, 158
kaugalingon, 90-92, 158
panimpo, 43, 141
pasinati sa katinuuran, 89
pastor, 63, 78-79, 85-87, 91-93, 96, 99, 101, 132, 134, 142, 145, 149, 154, 189, 191
pathos, 59
Pedro, ang apostol, 181
Pentekostes
adlaw sa, 9, 15, 21
personal nga kasigurohan sa padulngan, 14, 77, 89, 138, 139, 174, 207
plano-sa-Dios nga makatarunganong-pasikaran, 108, 109, 156
Plato, 136
pleroo, 18, 185
pneuma, 197
pormag-ulat nga tehido, 163
posse non peccare, 205
praybasi, 134, 168, 169

protokol, 3, 13, 130, 173, 196

rasyonalismo, 99, 128, 157, 173
rebersiyonismo, 39, 56, 193
rebound, 12, 23-25, 27, 33-35, 52, 58, 79, 88, 92, 99, 104, 119, 120, 121, 137, 144-46, 148-50, 155, 163, 166, 167, 190, 207
republika, 74-75
responsibilidad, 65, 70
  Kristohanon, 4, 27, 70, 95, 96, 115
  personal, 71-73, 91, 147, 186
rilihiyon, 36, 82, 109, 117, 171, 173, 183
rituwal, 83, 96, 117, 177, 184

sa espirituhanon nga mapadayonon-sa-kaugalingon, 32, 102, 186
sala, 23, 32-35, 36, 50, 63, 70, 111, 120, 150, 151, 155, 165, 166, 170, 204, 205
Satanas, 9, 10, 13, 16, 17, 19-20, 22, 23, 37, 39, 62, 65-68, 74, 80, 81, 90, 96, 97, 104, 114, 118-20, 131, 136, 138, 142, 144, 145, 148, 153, 157, 159, 161-65, 167, 169-74, 179, 183, 184, 191, 200, 206, 207
  Inawat nga sistema ni, 19, 67, 90, 114, 138, 157, 184, 191
sentido komon, 7, 74, 101, 108, 122, 159, 166, 175, 184, 187, 189
Sermon didto sa Bukid, 57
Shekinah nga Himaya, 22
silot sa kamatayon, 168
Simbahan, 29, 34, 51, 66, 78, 81, 83, 85, 88, 93, 95
  human-sa-kanon nga panahon sa, 20
  Kapanahonan, 9-11, 13, 15, 17, 19-22, 95, 105, 107, 123, 125, 128, 109
  lokal, 70, 78, 80, 86, 93, 97, 99, 116, 142, 153
  Pagsakgaw, 9, 77
  una-sa-kanon nga panahon sa, 28
sinaligang nasod, 95, 107, 169-70
Solomon, 84, 193
sophroneo, 188-89
sugo, 2-5, 8, 12-14, 17-20, 23-25, 27, 32-34, 38, 57, 66, 79, 85, 86, 89, 90, 92, 113, 114, 119, 121, 124, 134, 135, 137, 139-43, 146, 150, 166, 168, 173, 176, 178, 181, 186, 194, 207
sundalonhong serbisyo, 76

tawhanong panglantaw, 77, 157, 164, 172
teleios, 136
Templo, 83
tentasyon, 19, 22-23, 33, 34, 80, 147, 148, 154, 190, 201, 206
tinawhanong hubad-sa-kalibutan nga akademikong pangagpas, 171, 173
Trinidad, 10, 16, 18, 20, 46, 48, 53, 198-99, 201-02

Unang Pag-abut, 1, 2, 9-11, 65, 80, 97, 114, 123, 124, 137, 182, 194, 201-02
uniporme, sa Romanhong sundalo, 5

waykatapusang seguridad, 57, 118
  sa pagkamatarong, 42

MGA SULATANAN

MGA SULATANAN

SUKARANON NGA MGA LIBRO NI R. B. THIEME, JR.
GIREKOMENDAR NGA HAN-AY

Ang Plano sa Dios
Ang Trinidad
Merkado sa Ulipon sa Sala
Ang Babag
Rebound ug Padayon sa Pag-abante!
Paghikling sa Sala
Ang Pagtoo-Pahulay nga Kinabuhi
Dios nga Balaang Espiritu batok Ang Kinaiyang Makasasala
Kusog sa Panghunahuna
Hetenismo
Divine nga Paggiya
Pag-ampo
Pagsaksi
Ang Mawaldason nga Anak

SA DOKTRINA NGA MGA PAGTOON SA BIBLIYA

Doktrina sa Bibliya, ang katibuk-an sa pagtulon-an nga gikuha gikan sa usa ka literal nga interpretasyon sa mga Kasulatan, mao ang sukaranan para sa espirituhanong kamatuuran. Ang pagtoon sa Bibliya nagasangkap og espirituhanong pangpabaskog para sa Kristohanon (Mateo 4:4).

Ang kamahinungdanon sa doktrina sa Bibliya dili mahimong ibaliwala (Mga Salmo 138:2). Ang Dios nagamando sa Kristohanon aron sa kahiladman nahiusab (Mga Taga-Roma 12:2). Kini nga pagkausab nagakinahanglan og usa ka adlaw-adlaw nga pagbag-o sa hunahuna pinaagi sa pagkat-on ug paggamit sa Pulong sa Dios (2 Mga Taga-Corinto 4:16; Mga Taga-Efeso 4:23).

Sa daghang katuigan ang sa doktrina nga Bibliya nga mga klase nga gitudlo pinaagi ni R. B. Thieme, Jr., misangkap og adlaw-adlaw nga espirituhanong pagkaon para sa iyang kongregasyon. Mga publikasyon, DVDs, ug MP3 CDs (English) maoy anaa sa walay bayad o obligasyon. Usa ka *Sa Doktrina nga mga Pagtoon sa Bibliya nga Katalogo* maoy ihatag diha sa paghangyo.

R. B. THIEME, JR., BIBLE MINISTRIES
P.O. Box 460829
HOUSTON, TEXAS 77056-8829
www rbthieme org
713-621-3740

Si ROBERT B. THIEME, JR. (1918-2009) nagapabilin nga usa ka mahinungdanong tingog sa Kristiyanismo sa tibuuk kalibutan. Ang iyang makugihon, mapatin-awong pagtulon-an gibasi diha sa orihinal nga mga pinulongan sa Kasulatan sumala sa makasaysayanong konteksto nga ang Bibliya nahasulat. Ang iyang binag-o nga mga sistema sa bokabularyo, mga ilustrasyon, ug bibliyanhong mga kategoriya sa klaro nga magpahayag sa dimasayup nga mga kamatuuran sa Pulong sa Dios. Si Thieme nakarekord og kapin sa napulog-usa ka libo ka mga oras sa mga sermon ug nakamantala og kapin sa usa ka gatus ka mga libro og naglukup hapit sa Bibliya.

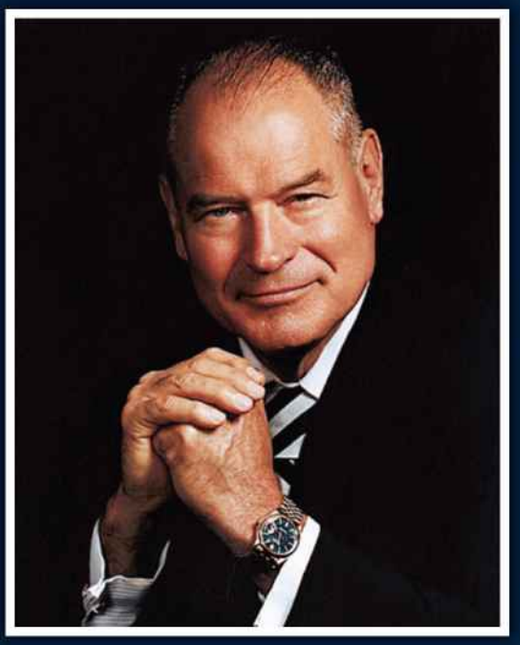

Paghulagway ni Robert Becker

Si Thieme migraduwar sa University of Arizona (Phi Beta Kappa) ug Dallas Theological Seminary (summa cum laude). Ang iyang seminaryo nga mga pagtoon napakgang tungud sa Ikaduhang Gubat sa Kalibutan nga sundalonhong serbisyo atol nga siya misaka ngadto sa ranggo nga tenyente koronel diha sa United States Army Air Corps. Pagkahuman sa iyang nagpadayon-pagtoon nga buhat sa 1950, siya nahimong pastor sa Berachah Church sa Houston, Texas. Ang iyang malukopon nga pagbansay sa Griyego, Hebreyo, teyolohiya, kasaysayan, ug mahitungud sa teksto nga panuki misangkap og pundasyon para sa iyang masuknaong propesyonal nga kinabuhi sa pagtoon ug pagpanudlo sa Pulong sa Dios. Si Thieme miretiro isip pastor sa Berachah Church human sa singkuwentay-tres ka katuigan sa matinud-anong serbisyo.

Kristohanong Integridad

mao ang kusog sa nag-abante nga magtotoo. Integridad nagakahulugan og kalubos sa karakter, kamasubayon sa pulong ug binuhatan, higpit nga pagsunud sa usa ka lagda sa mga bililhong-butang. Ang Kristohanong integridad nagagikan sa pagpuyo pinaagi sa Pulong sa Dios.

Kining libroha nagatanyag sa Kristohanong paagi sa kinabuhi isip usa ka lig-ong panaghiusa. Ang matag bibliyanhong mando para sa magtotoo nagapadayag og usa ka aspeto sa grasya sa Dios, apan ang tanan sa Iyang mga pagsangkap sa grasya maglihok sa dungan ingon nga usa ra ka sistema sa gahum ug gugma.

Pinaagi sa pagsabut sa plano sa Dios ingon nga usa ka gilangkub nga sistema, ang magtotoo makasubay sa tanang mga sugo sa Dios. Siya makalikay sa mga pagtuis nga maggikan sa pagkuha sa paborito nga bibliyanhong mga prinsipyo gawas sa ilang pangdoktrina nga konteksto. Walay parte o mga parte sa sistema sa Dios nga molihok sa epektibo kon gibulag gikan sa sistema isip usa ka tibuuk. Ang magtotoo kinsa nagapuyo sulud sa sistema sa gahum ug gugma sa Dios adunay Kristohanong integridad.